

RPR

BIBLIOTECA CENTRALA

A

UNIVERSITAȚII

DIN

BUCUREȘTI

4210

No. Curent ~~10.614~~ Format.....

No. Inventar 6595 Anul

Secția..... Raftul.....

Comitetului
Rector al Universității
T. Maiorescu

Semin de înaltă studii

M. N. Nitzulescu.
12 Jan. 1897.

NOUL AȘEZĂMÎNT

Inscr. 13745

Inscr. 4210

NOUL AȘEZĂMÎNT

TRADUS DIN LIMBA ORIGINALA GREACĂ,

SUB

ΔΙΟΜΝΥΑ

~~MR. CAROL I. REGELE ROMÂNII~~

ARCHIPĂSTOR ȘI MITROPOLIT PRIMAT

FIIND DE A DOA OARĂ

D. D. IOSIF GHEORGHIAN,

DE

DR. N. NITZULESCU

PROFESOR LA FACULTATEA DE TEOLOGIE

Donațiunea Maiorescu

Tipărit cu spesele Societății Biblice Britanice

6595

BUCUREȘTI

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE CAROL GÖBL

Furnisor al Curții Regale

16, Strada Doamnei, 16

1897

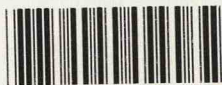
BIBLIOTECA CENTRALA UNIVERSITARA
BUCURESTI
COTA.....4210.....

CONTROL 195

L. 61 L

RC 46/04

B.C.U. Bucuresti

C6595

CĂTRE CITITORI

Traducerea de față a *Noului Așezământ* cere pentru știința și lămurirea cititorilor împlinirea din parte 'mi a unei îndoite datorii. Pe de o parte să espun aci pe scurt când s'a început să se facă traducerea și tipărirea în rumânește a Noului Așezământ, iar pe de altă să lămuresc împrejurarea ce a dat naștere traducerii din nou a acestei părți a Sântei Scripturi.

I.

Este azi foarte bine cunoscut, că o parte a Noului Așezământ — evangheliști, *Tetravanghelul*, — a fost tradusă de diaconul Coressi din Târgoviști și Tudor Diac și tipărită la Brașov în anul 1560—1561 Traducerea este făcută din izvod slovenesc.

Traducerea ânsă a *Noului Așezământ* în întregul lui, sub titlul: «*Noul Testament sau împăcarea, au Legea noastră lui Iisus Christos, Domnul nostru*», a fost făcută și tipărită pentru întâia dată în Ardeal, în cetatea Belgradului — Alba-Iulia — la anul 1648.

Bărbatul însemnat sub vegherea căruia fu săvârșită această lucrare este **Simion Stefan**, Archiepiscop și Mi-

tropolit scaunului Belgradului și Avadului și a Maramureșului și a toată Țara Ardealului.

În cuvântarea către **Gheorghe Racotzi**, Craiul Ardealului, Mitropolitul Simion spune după multe laude aduse acestui Domnitor și următoarele:

«Noi Rumâni care suntem în Țara Ardealului nu avem nici Testamentul cel Nou, nici cel Vechi, deplin în limba noastră. . . . Măria Ta mi ai poruncit să caut în popi mei pe uni cărțulari și oameni înțelepți, care să știe izvodi Testamentul cel Nou din limba grecească și slovenească și lătinească . . .»

În cuvântarea către cititori — *predoslovie* — Mitropolitul Simion vorbește despre începerea lucrării, despre izvoadele de care s'au slujit traducători, despre cum au urmat și ce greutate au întâmpinat. Necunoașterea de către foarte mulți a acestei *predoslovii*, din care reese muncă serioasă și suflare duiosă patriocă, ne îndeamnă să dăm din ea părțile mai însemnate:

«Acest Testament l'a început a l'izvodi ermonachul Silivestru... și el s'a ostenit cât s'a putut. Și curînd 'i s'a întîmplat lui moarte.

Iar noi socotind și luând aminte găsit am multă lipsă și greșale în scriptura lui pentru neînțelesul limbii și cărții grecești. Pentru aceea noi am început d'intîiu a l' *posledui*, și unde n'a fost bine am isprăvit și am umplut și am întocmit din cât am putut.

Ci numai aceasta să știți că noi n'am socotit numai pe un izvod, ci toate câte am putut afla grecești, și sërbești, și lătinești, care au fost izvodite de cărțulari mari și înțelegători la carte grecească, le am citit și le am socotit, ci mai virtos ne am ținut de izvodul grecesc, și am socotit și pe izvodul lui Eronim, care a izvodit d'intîiu din limba grecească lătinește; și am socotit și izvodul slovenesc, care 'i izvodit slovenește din greceasca și tipărit în Țara Moscului, ânsă de cea grecească nu ne am depărtat»

«Aceasta âncă vă rugăm să luați aminte că Rumâni nu grăesc în toate țările într'un chip, âncă nici într'o țară toți într'un chip, pentru aceea cu anevoe poate să scrie cine va să înțeleagă toți, grăind uni un lucru într'un chip, alți într'alt chip: au veștmânt, au vase, au altele multe nu le numesc într'un chip.

Bine știm că cuvintele trebuie să fie ca bani, că bani aceia sânt buni care umblă în toate țările, așa și cuvintele acelea sânt bune care le înțeleg toți; noi drept aceea ne am silit, în cât am putut, să izvodim, așa cum să înțeleagă toți. Iar de nu vor înțelege toți nu 'i de vina noastră, ce 'i de vina celui ce a respirat Rumâni printr'alte țări, de s'au amestecat cuvintele cu alte limbi de nu grăiese toți într'un chip.»

Aceste părți din cele două cuvântări, puse înaintea textului tradus, dau lămuriri de cum a fost mai înainte starea de lucruri, care era nevoea bisericească a Rumânilor, și cum a fost făcută cea d'intâiu traducere a Noului Așezământ întreg. Nu rămâne îndoială că limba rumânească a acestei traduceri a trebuit ca în multe locuri să se încovoae rostirii sintactice a izvodului grecesc, slovean și latin; multe texte grele de înțeles au rămas întunecoase ca și în traducerile de mai în urmă, și aceasta s'a întâmplat fie din sfiiceuna traducătorilor, fie din lipsa de mijloace exegetice. Un lucru ânsă merită atențiune că traducători au păstrat în mare parte deosebirea timpurilor ca în limba izvodului grecesc, și au știut să aleagă o limbă rumânească pe cât se poate de curată pe atunci și curgătoare.

A doua traducere a *Noului Așezământ*, de astă dată ânsă și a *Vechiului Așezământ* întreg, fu făcută și tipărită în București la 1688, sub titlul:

«Biblia adecă dumnezeiasca Scriptură ale cei vechi și ale celei

noă Lege; toate care s'au tâlmăcit duple limba elenească spre înțelegerea limbii rumânești, cu porunca prea bunului creștin și luminatului Domn **Ioan Șerban Cantacozino Basarab Voevod**, și cu îndemnarea dumnealui **Constantin Brâncoveanu**, marele **Logofet**, nepot de soră al Mării Sale, care după pristăvirea acestui mai sus pomenit Domn, Puternicul Dumnezeu, din alegerea a toatei Țări Rumânești, pre dumnealui 'l a coronat cu domnia și stăpînirea a toată Țara Ungrovlachiî. Și întru zilele Mării Sale s'a sêvêrșit acest Dumnezeesc lucru. Care și toată cheltuiala cea desêvêrșit o a ridicat.»

«În vremea păstorii prea sfințitului părinte **Kyr Teodosie**, Mitropolitul Țării și Exarchu Laturilor.»

În cuvântarea către toți locuitori care sînt sub stăpînirea sa, Ioan Șerban Cantacozino arată întîiu că ceea ce 'l a îndemnat sa pună la cale tâlmăcirea dumnezeestii Scripturî este dorința d'a *neguțatori talantul încrezut ce are să fie cerut cu dobîndă*, adecă răspîndirea cuventului lui Dumnezeu spre spăsenia orî căruî om și a fratelui sêu; apoi mai departe se rostește ast-fel:

«Și aceasta am făcut la tâlmăcirea acestei sfinte scripturî, făcînd multă nevoință și din destulă cheltuială, despre o parte punînd dascalî știuți foarte din limba elenească, pe prea înțeleptul cel dintre dascalî ales și arhieru Ghermano, și după petrecerea lui pe alți care s'au întîmplat, și despre altă parte ai nostri oameni ai locului nu numai pedepsiți — învățați — întru a noastră limbă, ci și de limba elenească avînd știință ca sa o tâlmăciască. Care luînd lumină și dintr'alte izvoade vechi, și alăturându le cu cel elenesc al celor Șaptezecî de dascalî, cu vrerea lui Dumnezeu o au sêvêrșit. Și măcar că la unele cuvinte să fi fost foarte cu anevoie tâlmăcitorilor pentru strîmtarea limbii rumânești, dar în cât avînd pildă pe tâlmăcitori latinilor și sloveanilor, precum aceia așa și ai nostri le au lăsat cum să citesc la cea elenească.»

La sfârșitul cărții se dă numele bărbaților care s'au

ostenit la aceasta lucrare, monument prețios de literară bisericească a neamului nostru! Aci citim:

«Tiparitu s'a această sfântă carte în orașul București, ânsă cu cheltuiala prea luminatului, prea creștinului și prea cuviosului Domnului și stăpînului nostru Ioan Șerban Cantacozino Basarab Voevod, Biruitorului și Oblăduitorului a toată Ungrovlachia; iar cu nevoința și îndreptarea celor ce s'au întîmplat dascalî, și mai mult deslușindu se pre Limba Rumânească de cei mici și plecați dintru slugile Mării Sale Șerban Biv. V. Logofet, și frațele său: eu Radul Logofet. Iar a tot meșterșugul tipografii, și îndreptător cuvintelor rumânești, ostenitor de Dumnezeu iubitor, Mitrofan episcopul de Huși.»

Traducerea Noului Așezământ dovedește multă sîrguință și deosibită luare aminte; se înfățișază ca o lucrare mai știută față de traducerea de la 1648. Dar și aci limba rumânească este în multe locuri robită de mersul limbii grecești. Textele grele ale izvodului grecesc rămân tot întunecate, ba adesea dând un înțeles cu totul altul de cum spun ele. Totuși traducători au ținut seamă bine de deosibirea timpurilor cum se întrebuițază în limba grecească a Noului Așezământ, precum și de multe alte particularități ale rostirii biblice în limba grecească.

La 1703 găsim iarăși «Noul Testament acum tipărit într'acest chip — adecă numai N. Test. — pre limba rumânească, cu porunca și cu toată cheltuiala prea luminatului, și înălțatului, iubitorului de Christos Domn și Oblăduitor a toată Țara Rumânească, Io Costandin B. Basarab Voevod.»

«Tipărit în tipografia dômnească, în orașul Bucureștilor, de smeritul între ieromonachî Antim Ibireanul.»

Aci nu descoperim nimic deosibit, de cât numai o tipărire din nou a traducerii Noului Așezământ făcută la 1688, ânsă în format mai mic întocmit înadins ca fie care să poată avea mai cu înlesnire și cu mai puțină cheltuială o asemenea carte.

A treia traducere este «**Biblia**» adecă dumnezeiasca Scriptură a legii vechi și a celei noă. Toate care s'au tâlmăcit de pre limba elenească pre înțelesul limbii românești, tipărită în Blaj la Mitropolie, în anul 1795.

In cuvântarea *către cetitor* **Samuil Clain** din Mănăstirea sfintei Troițe de la Blaj dă pe de o parte cuvintele ce au pricinuit tâlmăcirea acestei Biblii, iar pe de alta arată cine a început și cine a isprăvit tâlmăcirea ei.

Punem aci pe scurt o parte din cuvântarea «*către cetitor.*»

«Scriptura sfântă de pre limba elenească din izvodul celor Șaptezeci de dascalii românește tâlmăcită, la anul 1688 în București s'au fost tipărit; dar cu foarte întunecată și incurcată așezare, și întocmire a graiului românesc, și mult osibit de vorba cea de acum obicnuită, mai ales de graiul și de stilul cel din cărțile bisericești, care în toate bisericile românești să cetesc, și de aceea pretutindinea tuturor și de toți este cunoscut și înțeles, cât acea tâlmăcire acelei Biblii mai pre multe locuri neplăcută urechilor auzitorilor este, și foarte cu anevoe de înțeles, ba pre alte locuri tocmai fără de înțeles este Afară de aceasta acele vechi biblii atâta s'au imputinat, cât foarte rar, să nu zic bun credincios creștin, ci preot este, la carele se află, și nici cu foarte mare preț fără de mare trapăd și ostentală nu se află, ca să și poată neștine cumpăra. Această pricină au fost îndemnat și pre prea luminatul și prea sfințitul Domn Petru Pavel Aaron, archiereul Făgărașului, și Vlădică a tot Ardealul, și a

părților Țării ungurești, cât toată Sf. Scriptură pre limba românească ênsuși o au tîlmăcit, ci ânche mai lipsindu 'i mâna, și îndreptarea cea de pre urmă, Tatăl ceresc bine au voit a 'l chiea la vecinică odihnă, și așa acea tîlmăcire numai pre niște hîrtii scrisă, nesêvêrșită și ne dată la lumină au rēmas, dintre care hîrtii dupē aceea pentru multele mutări din loc în loc unele s'au perdut. Decī ca stilul și așezarea graiului êntru aceeași Biblie să nu fie osibit punēdu se unele dintru acea tîlmăcire, altele dintru a altuia, s'au socotit ca toată Biblia de unul cu aseminea stil, și așezare a graiului, să se tîlmăciască. Decī avēnd eu îndeletnicire m'am îndemnat să mă apuc de atâta lucru, și să îndreptez graiul Biblii celei mai dinainte românește tipărită; iar mai virtos întru adevêr poeiu să zic, că mai ales Testamentul cel vechiu mai mult de nou de pre cel elenesc acelor Șaptezeci de dascalī 'l am tîlmăcit, care lucru al meu Prea luminatul și Prea sfințitul Domn **Ioan Bobb**, Vlădica a toată Țara Ardealului, și al părților Țării ungurești, și al Făgărașului episcop, nu numai 'l au ajutat și 'l au ocrotit, ci bine au voit și la sine a 'l lua ca să dea la lumină această Sfință Scriptură. Ânsē mai înainte cu multă a sa luare de seamă și ostentială, și singur bine socotindu o, și cu bărbați învățați cu deamăruntul și cum sē zice din fir în pēr cercându o, și cu cea elenească acelor Șaptezeci de dascalī, și cu cea veche românească alăturându o, unde au trebuit, o au îndreptat, ca întru toate să fie aseminea, și întocmai izvodului elenesc acelor Șaptezeci de dascalī.»

Deși Samuil Klain spune atâtea lucruri *către cetitor* și laudă cât se poate de mult traducerea sa, totuși *întunecata și încurcata așezare și întocmire a graiului românească*, de care înavinuește pe tîlmăcitoriī Biblii tipărită la 1688, n'a fost cu desêvêrșire înlăturată în ce privesce priceperea dreaptă a textului grecesc; în multe locuri tîlmăcirea Noului Așezămēt, căci de acesta ne este mai mult vorba, sē vede une ori chiar greșită. Grecește a priceput mai puțin de cât tîlmăcitoriī de la

1688. Samuil Klain are în vedere mai cu deosebire traducerea latină a lui Ieronim — *Vulgata* — sub a cărei puternică înrîurire se simte mai bine.

Lauda prea mare ce face traduceri sale a însoțit încredere destulă tuturor mai în urmă, scutindu 'i să mai cerceteze textul grecesc și să examineze mai de aproape dacă este adevărat ce spune cititorului. Un fapt nu se poate tăgădui și anume: Samuil Klain, rîvnitor ca să pună traducerea sa în conglăsuire cu limba cărților rituale bisericești, traduse pînă atunci mai ales de pe izvoade slovene, a schimbat în mare parte limba strînsă și hotărîtă a traducătorilor de mai 'nainte.

Vechiul și Noul Așezămînt tipărit mai în urmă se înfățișază ca tipărire din nou a Biblii de Blaj, cu deosebire numai că cei care au supravegheat lucrarea tipăririi, bizuindu se a fi destoinici în priceperea St. Scripturii, au făcut de la sine *îndreptări*, mai toate nechibzuite și vătămătoare.

Tipăririle din nou de pe Biblia de Blaj sînt:

Biblia — *Vechiul și Noul Așezămînt* — tipărită în Petersburg la 1819 de societatea biblică Britanică.

Noul Așezămînt tipărit sub vegherea Ieromanachului Gherontie în st. Monastire Neamțu la 1823. De pe acest Nou Așezămînt s'a tipărit acum în urmă în tipografia cărților bisericești și ediția pusă la cale și încuviințată de st. Sinod.

Biblia tipărită la Buzău la 1854.

Biblia tipărită la Sibiu între ani 1856—1858.

Limba rumânească în traduceri Scripturii și în ti-

părirea ei din nou în urmă a rămas și este, ca și încărțile rituale bisericește tipărite, tot robită de o rostire streină limbii rumânești, tot întunecată și încărcată de adaose nefolositoare vorbirii curgătoare a poporului, tot sucită, întortocheată și îndărătnică față de rostirea lesnicioasă, dreaptă, limpede, plină de vioiciune și repejune a Rumânului, tot presărată cu cuvinte necuviincioase și supărătoare auzului. Limba întrebuințată de tâlmăcitori în St. Scriptură n'a fost și nu este limba vorbită de popor, ci o limbă impusă lui de cărturari; de aceea pînă astăzi n'o primește în vorbirea sa obicînită, și adesea simte neplăcere la citirea și auzul unor vorbe necuviincioase. Aceasta trebuie oare să fie limba bisericească?

II.

Am spus mai sus că **Biblia** tipărită în Petersburg la 1819 fu dată la lumină de societatea biblică Britanică. Această societate al cărei scop unic este să facă ca St. Scriptură să fie tradusă în toate limbile, și anume tradusă din limba în care a fost scrisă, nu s'a oprit la tipărirea din nou a textului de la 1819 în Petersburg, ci stăruind în urmărirea scopului ei laudabil s'a adresat pretutindini la bărbați știutori de limba ebraică și de cea grecească, ca să traducă în limba Țării lor St. Scriptura din limba în care este scrisă, adecă Vechiul Așezământ din limba ebraică și Noul Așezământ din limba grecească. Astfel stînd lucrul a venit rîndul și la noi. Traducerea Noului Așezământ tipărită în Smirna la 1838 este cea d'întîiu

încercare în felul acesta. Și datorî sîntem să recunoaștem că în foarte multe părți traducerea este mult mai bună de cât toate câte fură făcute pînă aci. Nu trebuie ânsă trecut cu vederea că traducătorul s'a folosit pe de o parte de traducerile rumânești mai d'înainte, iar pe de alta, și mai ales, de traducerile societății biblice Britanice făcute în alte limbi, precum în limba noastră grecească, în franțuzește, italienește, englezește, găsind mai lesnicios să urmeze în lucrarea sa după acestea, care și ele au neajunsurile lor, de cât să se ostenească a pătrunde în limba grecească a Noului Așezămînt, spre a da rumânește întocmai gândirea scriitorului.

Sânta scriptură a Vechiului și Noului Testament, tipărită la Iași de societatea biblică pentru Britania și strei-nătate, este tradusă nu din textele originale, ci din traducerile streine pe care le am numit aci mai sus; și aceasta n'ar fi fost un rău; dar traducători — căci se vede a fi fost mai mulți — au împestrițat limba rumânească cu o mulțime de cuvinte luate din latinește și franțuzește, și astfel au vătămat foarte mult rostirea bisericască și limba curată a poporului.

Neajunsul acesta a fost acum în urmă bine simțit de societatea biblică Britanică. De aceea ânce de mult am fost rugat din parte 'i să primesc ca să fac revizuirea traducerii Noului Așezămînt, lucru la care m'am și hotărît. De la început ânsă am găsit cu cale că este mai nemerit să traduc d'a dreptul din limba ei originală grecească această parte a St. Scripturii.

Textele grecești pe care le am avut înaintea la traducere sînt:

Η Καινή Διαθήκη — Noul Așezămînt — cu variantele

primite de revizuitori versiunii autorizate. Oxford 1894.

Η Καινή Διαθήκη — Noul Așezământ — de Const. Tischendorf. Lipsia 1888.

Acest din urmă text l'am avut în vedere mai ales de la *Faptele Apostolilor* și pênă la sfârșitul cărții *Apo-calipsul*.

Cuvintele și vorbirile tipărite cu litere *italice* sau *cursive* în traducere unele sânt adaoase și deslușiri vîrite în textul grecesc de către copiatori după timp ai manuscriselor, și recunoscute azî pe temeiul celor mai vechi manuscrise și cercetări critice ca fiind de prisos și nefolositoare; iar altele, fără să vatăme întru nimic înțelesul, sânt cerute de rostul vorbirii rumânești.

Pentru a mărgini bine coprinsul unor cuvinte ale textului grecesc, a trebuit să pun în traducere câte va ziceri neîntrebuințate de vechi tâlmăcitori, adecă: san-tuar, ^{duh} spirit, sinedriu, templu, portic, profet, și altele foarte puține la număr. In tot cazul am fost foarte cumpetat față de vorbele noi pe care **revizuitori și tipăritori** din urmă ai cărților bisericești le a vîrit cu grămada în limba bisericească.

In ce privește caracterul traducerii de față nu mă sfiesc să spun că m'am silit să înțeleg pe fie-care scriitor sânt astfel cum a gândit și a voit să vorbiască prin scrisul său, iar nu cum au făcut adesea tâlmăcitori și alți, care îl silnicesc să spună rumânește lucruri ce sânt departe de gândirea lui.

M'am nevoit să păstrez limbiî noastre tăria espre-siunii, limpiditatea ei firească, rapiditatea mersului, frumusețea înfățișării, cumpătarea rostirii, vioiciunea și alte însușiri alese pe care le are.

Intru cât am isbutit ca să fiu traducătorul credincios al textului grecesc și zugraful firesc al vorbirii rumânești, cititorul, cunoscător de hotarele limbii și vorbirii rumânești, va putea apreția, când va fi alăturat această traducere cu textele grecești pe care le am avut înainte și cu traducерile de pênă aci.

Prof. Dr. N. Nitzulescu.

Februarie 2. Anul 1897.

SÂNȚA EVANGHELIE

DUPĂ

MATEIU

CAP. I.

Neamul lui Iisus Christos de la Abraam pînă la Iosef. Nașterea lui Iisus Christos.

1. Cartea facerei lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul lui Abraam.

2. Abraam a născut pe Isaak; Isaak a născut pe Iacob; Iacob a născut pe Iuda și pe frați lui;

3. Iar Iuda a născut pe Fares și pe Zara din Tamar; iar Fares a născut pe Esrom; Esrom a născut pe Aram;

4. Iar Aram a născut pe Aminadab; Aminadab a născut pe Naason; Naason a născut pe Salmon;

5. Iar Salmon a născut pe Booz din Rachab; iar Booz a născut pe Obed din Rut; Obed a născut pe Iesse;

6. Iar Iesse a născut pe David, împăratul; David împăratul a născut pe Solomon din *femea* lui Uria;

7. Iar Solomon a născut pe Roboam; Roboam a născut pe Abia; Abia a născut pe Asa;

8. Iar Asa a născut pe Iosafat; Iosafat a născut pe Ioram; Ioram a născut pe Ozia;

9. Iar Ozia a născut pe Ioatam; Ioatam a născut pe Achaz; Achaz a născut pe Ezechia;

10. Iar Ezechia a născut pe Manase; Manase a născut pe Amon; Amon a născut pe Iosia;

11. Iar Iosia a născut pe Iechonia și pe frați lui la strămutarea în Babilon;

12. Iar după strămutarea în Babilon Iechonia a născut pe Salatiel; Salatiel a născut pe Zorobabel;

13. Iar Zorobabel a născut pe Abiud; Abiud a născut pe Eliachim; Eliachim a născut pe Azor;

14. Iar Azor a născut pe Sadoc; Sadoc a născut pe Achim; Achim a născut pe Eliud;

15. Iar Eliud a născut pe Eleazar; Eleazar a născut pe Matan; Matan a născut pe Iacob;

16. Iar Iacob a născut pe Iosef, bărbatul Marii, din care s'a născut Iisus, care se zice Christos

17. Decî toate neamurile de la Abraam pînă la David neamuri patru-spre-zece, și de la David pînă la strămutarea în Babilon neamuri patru-spre-zece, și de la strămutarea în Babilon pînă la Christos neamuri patru-spre-zece.

18. Iar nașterea lui Iisus Christos ast-fel a fost: logodită fiind mama lui Maria cu Iosef, mai înainte de a fi ei împreună, s'a aflat avînd în pînțece din Spirit Sânt.

19. Iar Iosef bărbatul ei, drept fiind și ne voind s'o vădiască, s'a hotărit s'o părăsiască în ascuns.

20. Acestea cugetînd în sine, iată ângerul Domnului 'i se arată în vis, zicîndu'i: Iosefe, fiul lui David, nu te teme a'ți lua femeie pe Maria, pentru că cel zămislit în ea este din Spirit Sânt.

21. Și va naște fiu și vei chema numele lui Iisus, căci el va mîntui pe poporul său de păcatele lui.

22. Iar toate acestea s'a făcut ca să se împliniască ce s'a zis de Domnul prin profetul care zice:

23. Iată Fecioara în pînțece va avea și va naște fiu, și vor chema numele lui Emanuel, care se tâlmăcește cu noi *este* Dumnezeu.

24. Și deșteptându se Iosef din somn, a făcut cum 'i a poruncit ângerul Domnului, și a luat pe femeia sa.

25. Și n'a cunoscut o pe dînsa pînă ce născu fiu, și chemă numele lui Iisus.

CAP. II.

Magi de la răsărit. Fuga lui Iosef cu pruncul și Maria în Egipt. Uciderea pruncilor la Betleem.

1. Și născut fiind Iisus în Betleemul Iudei, în zilele lui Erod împăratul, iată Magi de la răsărit au venit la Ierusalem zicînd:

2. Unde este împăratul născut al Iudeilor? că noi am văzut steaoa lui în răsărit și am venit să ne închinăm lui.

3. Și auzind Erod împăratul s'a turburat, și tot Ierusalimul cu dînsul;

4. Și adunînd pe toți mai mari preoților și Cărturari poporului, a cerut știință de la dînsi unde se naște Christos.

5. Iar ei 'i au zis: în Betleemul Iudei; căci așa s'a scris prin profetul:

6. Și tu Betleem, pămîntul lui Iuda, nici de cum nu ești cel mai mic între povățuitori lui Iuda; căci din tine va eși povățuitor, care va paște pe poporul meu Israel.

7. Atunci Erod chemînd în ascuns pe Magi, 'i a întrebat cu deamănuntul *despre* timpul stelei apărute.

8. Și trimițendu i la Betleem zice: ducîndu vă, cercetați cu deamănuntul despre copil, și dacă 'l ați aflat, dați mi știre, pentru ca și eu venind să mă închin lui.

9. Iar ei ascultînd pe împăratul s'a duș; și iată steaoa pe care

o văzuse în răsărit mergea înaintea lor, pînă ce venind a stătut d'asupra, unde era copilul.

10. Și vedînd steaoa se bucurară cu bucurie foarte mare.

11. Și venind în casă văzură pe copil cu Maria, muma lui, și căzînd se închinară lui, și deschidînd comorile lor, 'i deteră daruri: aur și tămâe și smirnă.

12. Și luând înștiințare prin vis. să nu se întorcă la Erod, pe altă cale s'a dus în țara lor.

13. Și ducîndu se ei, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosef, zicînd : sculându te îea copilul și pe muma lui și fugi în Egipt, și stai acolo pînă ce 'ți voi spune; căci Erod are să caute pe copil, spre a' l perde.

14. Iar el sculându se a luat noaptea pe copil și pe muma lui și s'a dus în Egipt;

15. Și a stat acolo pînă la săvîrșirea lui Erod; pentru ca să se împliniască ceea ce s'a zis de Domnul prin profetul care zice: din Egipt am chemat pe fiul meu.

16. Atunci Erod, văzînd că a fost luat în ris de către Magi, s'a mâniat foarte; și trimițînd a ucis pe toți copiii cei din Betleem și în toate hotarele lui de la doi ani și mai jos, după timpul de care luase cunoștință cu deamîntul de la Magi.

17. Atunci s'a împlinit ceea ce s'a zis de Ieremia profetul, care zice:

18. Glas în Rama s'a auzit, plîngere, suspin și țipăt mult;

Rachel plîngînd pe copiii ei și nu voia să se mîngâe, căci nu sunt.

19. Iar săvîrșindu se Erod, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosef în Egipt.

20. Zicînd: Sculându te îea copilul și pe muma lui și du te în pămîntul lui Israel, căci a murit cei care căutau sufletul copilului.

21. Iar el sculându se luă copilul și pe muma lui și veni în pămîntul lui Israel.

22. Auzind însă că Archelau domnește peste Iudea în locul lui Erod, părintele său, s'a temut a se duce acolo; și luând știre în vis s'a dus în părțile Galilei.

23. Si venind s'a așezat în orașul numit Nazaret; pentru ca să se împliniască ceea ce s'a zis prin profeți, că Nazareu se va chema.

CAP. III.

Ioan Botezătorul predică în pustie. Iisus se botează de către Ioan.

1. În zilele acelea vine Ioan Botezătorul predicînd în pustia Iudei,

2. Zicînd: pocăiți vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor;

3. Căci acesta este cel rostit prin Isaia profetul, care zice: Glas de strigător în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.

4. Și acest Ioan avea îmbrăcămîntea lui de perî de cămilă și încingătoare de pele împreju-

rul mijlocului său; iar hrana lui era locuste și miere sălbatică.

5. Atunci eșia la dânsul Ierusalemul și toată Iudea și toată împrejurimea Iordanului;

6. Și se botezau de către dânsul în riul Iordanului, mărturisindu-și păcatele lor.

7. Și văzând pe mulți din Farisei și Saducei venind la botez, le zise: pui de vipere, cine v'a arătat să fugiți de urgia viitoare? Faceți deci rod vrednic de pocăință.

9. Și să nu vi se pară a zice în inși vă: părinte avem pe Abram; căci vă spun, că poate Dumnezeu din petrele acestea să deștepte fii lui Abraam.

10. Acum securea stă la rădăcina pomilor, deci ori-ce pom, ce nu face rod bun, se taie și se aruncă în foc.

11. Eu vă botez cu apă spre pocăință; iar cel care vine în urma mea este mai tare de cât mine, căruia nu 'i sunt de îndestul să 'i duc încălțăminte; acesta vă va boteza cu Spirit Sânt și foc;

12. A cărui lopată este în mâna lui, și va curăți aria sa și va aduna grâul lui în grâнар, iar pleava o va arde în foc nestins.

13. Atunci vine Iisus din Galilea la Iordan către Ioan, spre a fi botezat de către acesta;

14. Iar el 'l opri zicând: eu am trebuință a fi botezat de tine, și tu vii la mine?

15. Și răspunzând Iisus 'i zise:

lasă acum, căci așa ni se cade să împlinim ori-ce dreptate; atunci l'a lăsat.

16. Iar Iisus botezat fiind, îndată eși din apă; și iată 'i se deschiseră cerurile și văzu pe Spiritul lui Dumnezeu pogorându se ca un porumb și venind peste dânsul;

17. Și iată glas din ceruri zicând: acesta este Fiul meu cel iubit, în care am bine-voit.

CAP. IV.

Iisus este ispitit de trei ori de diavolul. Strămutarea lui la Capernaum. Chemarea a patru ucenici din pescari. Cătreerea Galilei.

1. Atunci Iisus fu dus în pustie de către Spiritul, spre a fi ispitit de diavolul.

2. Și după ce a postit patru-zeci de zile și patru-zeci de nopți, a flămânzit apoi.

3. Și apropiindu se de dânsul ispititorul 'i zise: dacă ești Fiul lui Dumnezeu, zi ca petrele acestea să se facă pâini.

4. Iar el răspunzând zise: scris este, nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu ori-ce cuvânt ce ese din gura lui Dumnezeu.

5. Atunci 'l duce pe el diavolul în sânta cetate și 'l puse pe aripa santuarului,

6. Și 'i zise: dacă Fiu ești al lui Dumnezeu, aruncă te jos; căci scris este, că ângerilor săi va porunci pentru tine și pe mâini te vor ridica, ca nu cum-va să lovești de peatră piciorul tău.

7. Zise Iisus lui: iarăși este scris, nu veți ispiti pe Domnul Dumnezeuul tău.

8. Iarăși 'l duce diavolul într'un munte foarte înalt, și 'i arată toate împărățiile lumii și mărirea lor;

9. Și 'i zise: toate acestea îți le voi da, dacă căzând te vei închina mie.

10. Atunci 'i zice Iisus: mergi înapoia mea Satana, căci scris este, Dumnezeului tău te vei închina și numai lui vei sluji.

11. Atunci l'a lăsat diavolul, și iată îngerii s'au apropiat de dânsul și 'i slujiau.

12. Și auzind că Ioan a fost pus în închisoare s'a retras în Galilea;

13. Și părăsind Nazaretul, venind s'a așezat în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftalim;

14. Ca să se împliniască ce s'a zis prin Isaia profetul, care zice:

15. Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftalim spre mare, dincolo de Iordan, Galilea neamurilor;

16. Poporul care ședea în întinerie a văzut lumină mare, și celor care ședeau în ținut și în umbră de moarte le a răsărit lumină.

17. De atunci a început Iisus să predice și să zică: pocăiți vă, căci s'a apropiat împărăția cerurilor.

18. Și umblând pe Iângă marea Galilei a văzut doi frați, pe

Simon numit Petru și pe Andrei fratele lui, aruncând o plasă în mare, căci erau pescari.

19. Și le zice: Veniți după mine, și vă voi face pescari de oameni;

20. Iar ei îndată lăsând plășile 'i au urmat.

21. Și mergând d'acolo înainte, a văzut alți doi frați, pe Iacob al lui Zebedeu și pe Ioan fratele lui, în vas cu Zebedeu, tatăl lor, întorcându'și plășile, și 'i a chemat.

22. Iar ei îndată lăsând vasul și pe tatăl lor 'i urmară.

23. Și străbătu în toată Galilea, învățând în sinagogele lor, și predicând evanghelia împărăției și vindecând orî-ce boală și orî-ce neputință în popor.

24. Și a eșit vestea despre dânsul în toată Siria, și aduseră la dânsul pe toți care se aflau în suferințe, coprinși fiind de feluri de boale și chinuri, pe demonizați și lunateci și slăbănogi, și 'i vindecă.

25. Și au urmat lui gloate multe din Galilea și Decapole și Ierusalem și Iudea și de dincolo de Iordan.

CAP. V.

Iisus ține cuvântare pe munte.

1. Și văzând gloatele se sui pe munte; și șezând el veni ră către dânsul ucenici săi;

2. Și deschizând gura sa 'i învăța zicând:

3. Fericiți cei săraci cu spiritul, că a lor este împărăția cerurilor.

4. Fericiți cei blânzi, că ei vor moșteni pământul.

5. Fericiți cei ce plâng, că aceia vor fi mângăiați.

6. Fericiți cei ce flămâzesc și însetează de dreptate, căci aceia se vor sătura.

7. Fericiți cei milostivi, că aceia vor fi miluiți.

8. Fericiți cei curați la inimă, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

9. Fericiți făcători de pace, că aceia fii lui Dumnezeu se vor chema.

10. Fericiți cei goniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor.

11. Fericiți veți fi, când vă vor muștra și vă vor goni și vor zice împotriva voastră ori-ce rău pentru mine.

12. Bucurați vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri; căci așa au gonit pe profeți cei mai înainte de voi.

13. Voi sunteți sarea pământului; iar dacă sarea și va fi perdut puterea, prin ce va dobîndi iarăși puterea ei sărătoare? pentru nimic nu mai are tărie, fără numai aruncată fiind în afară să fie călcată de oameni.

14. Voi sunteți lumina lumii, nu se poate ascunde cetatea așezată d'asupra muntelui.

15. Nici oameni nu aprind lumină și o pun sub obroc, ci în sfeșnic, și luminează tuturor celor ce sînt în casă.

16. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, pentru ca să văză faptele voastre cele bune și să măriască pe tatăl vostru care este în ceruri.

17. Să nu gândiți că am venit să desființez legea sau profeți; n'am venit să desființez, ci să îndeplinesc

18. Căci adevăr zic voe, pene ce va fi trecut cerul și pământul, o iotă sau un corn de literă nu se va perde din lege, pene să se facă toate.

19. Decî dar, dacă cine-va desființează una din aceste porunci, care sînt foarte mici, și va învăța așa pe oameni, se va chema cel mai mic în împărăția cerurilor, iar cel ce va face și va învăța, acesta mare se va chema în împărăția cerurilor.

20. Căci zic voe, că dacă nu va prisosi dreptatea voastră mai mult de cât a Cărturarilor și a Fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor.

21. Ați auzit că s'a zis celor de demult: să nu ucizi; și cine va ucide, vinovat va fi judecării.

22. Iar eu zic voe, că tot cel ce se mânie pe fratele său, vinovat va fi judecării; și cine va zice fratelui său: Raca, vinovat va fi sinedriului; iar cine va zice: Nebunule, vinovat va fi focului gheenei.

23. Decî dacă vei aduce darul tîu la altar și acolo îți vei aduce aminte, că fratele tîu are ceva împotriva ta,

24. Lasă acolo darul tău înaintea altarului și mergi de te împacă mai întâi cu fratele tău, și atunci venind adu darul tău.

25. Fii învoitor cu împotrivorul tău curând pînă ești pe cale cu dînsul, ca nu cum-va împotrivorul să te dea judecătorului, și judecătorul să te dea slujitorului și vei fi aruncat în închisoare.

26. Adevăr zic ție, nu vei eși de acolo pînă când nu vei fi dat cel din urmă ban.

27. Ați auzit că s'a zis: Să nu săvârșiți adulter.

28. Iar eu zic voe, orî-cine se uită la femeie spre a o pofti a și săvârșit adulter cu dînsa în inima lui.

29. Și dacă ochiul tău cel drept te smintește, scoate-l afară și-l aruncă de la tine; căci mai bine îți este ca să piară unul din membrele tale și nu tot corpul tău să fie aruncat în gheenă.

30. Și dacă mîna ta cea dreaptă te smintește, taie-o pe dînsa și aruncă-o de la tine; căci mai bine îți este ca să piară unul din membrele tale, și nu tot corpul tău să se ducă în gheenă.

31. S'a zis, cine va lăsa pe femeia sa, să 'i dea carte de despărțire;

32. Iar eu zic voe, că cine va lăsa pe femeia sa afară de cuvînt de adulter, o face să săvârșiască adulter, și cine va lua pe cea lăsată, săvârșește adulter.

33. Iarăși ați auzit că s'a zis

celor de demult, să nu juri strâmb, ci să dai Domnului jurămintele tale.

34. Iar eu zic voe, să nu juri nici decum; nici pe cer, că este scaun al lui Dumnezeu;

35. Nici pe pământ, că este așternut al picioarelor lui; nici pe Ierusalem, că este cetate a marelui împărat;

36. Nici pe capul tău să juri, că nu poți face un păr alb sau negru;

37. Ci va fi cuvîntul vostru: așa, așa; nu, nu; și mai mult de cât acestea este de la cel rău.

38. Ați auzit că s'a zis: ochiul pentru ochi și dinte pentru dinte.

39. Iar eu zic voe, să nu stați împotriva celui rău; ci orî-cine te va lovi peste falca ta cea dreaptă, întoarce-i lui și pe cealaltă;

40. Și celui ce voește a se judeca cu tine și a îți lua cămașa, lasă-i și veștmîntul.

41. Și orî-cine îți va pune angara pentru o milă, du-te cu dînsul doe.

42. Celui care cere de la tine, dă-i, și pe cel care voește a se împrumuta de la tine, să nu 'l depărtezi.

43. Ați auzit că s'a zis: veți iubi pe aproapele tău și veți urî pe vrăjmașul tău.

44. Iar eu zic voe, iubiți pe vrăjmași voștri și rugați-vă pentru cei care vă gonesc pe voi.

45. Pentru ca să fiți fi ai ta-

tăluî vostru cel din ceruri, că
răsare soarele său peste cei răi
și peste cei buni, și ploă peste
cei drepti și peste cei nedrepti.

46. Căci dacă iubiți pe cei care
vă iubesc pe voi, ce plată aveți?
Nu oare și vameși fac ast-fel?

47. Și dacă îmbrățișați cu iu-
bire pe frați voștri numai, ce
faceți mai mult? Oare nu și pă-
gânii fac aceași?

48. Drept aceea fiți voi desev-
virșiți, după cum tatăl vostru cel
ceresc desevirșit este.

CAP. VI.

Iisus continuă cuvânta ea pe munte.

1. Luați aminte să nu desfă-
șurați virtutea voastră înaintea
oamenilor, spre a fi priviți de
dânși; iar de nu, plată nu aveți
de la tatăl vostru, care este în
ceruri.

2. Decî când faci milostenie,
să nu trîmbițezi înaintea ta, după
cum fac fățarnici în sinagogi și
în strade, ca să fie lăudați de
oamenî; adevăr zic voe, ei 'și iau
plata lor.

3. Iar tu, când faci milostenie,
să nu știe stînga ta ce face
dreapta ta,

5. Ca să fie milostenia ta în-
tr'ascuns; și Tatăl tîu, care vede
într'ascuns, 'ți va respălăti ție.

5. Și când vî rugați, nu fiți ca
fățarnici, că iubesc să se roage
stînd în sinagogi și unghiurile
stradelor, ca să se arate oame-
nilor; adevăr zic voe, ei 'și iau
plata lor.

6. Iar tu când te rogi, intră în
camera ta și închizînd ușa ta
roagă te Tatălui tîu cel într'-
ascuns, și Tatăl tîu care vede
într'ascuns 'ți va respălăti ție.

7. Rugîndu vî, să nu sporiți
multe ca păgâni; căci li se pare
că în vorbirea lor multă vor fi
ascultați.

8. Decî să nu vî asemănați lor;
căci știe Tatăl vostru de ce aveți
trebuintă, mai 'nainte de a cere
voi de la dînsul.

9. Ast-fel dar rugați vî voi:
Tatăl nostru care ești în ceruri,
sântiască se numele tîu;

10. Vie împărăția ta, facă se
voia ta precum în cer și pe pă-
mînt;

11. Pîinea noastră cea de toate
zilele dă ne o noe astăzi;

12. Și ne iartă noe greșalele
noastre, precum și noi iertăm
greșiților noștri;

13. Și nu ne duce pe noi în
ispită, ci ne scapă de cel rău.
*Că a ta este împărăția și puterea
și mărirea în veci; amin.*

14. Căci dacă ertați oamenilor
greșalele lor, vî va erta și voe
Tatăl vostru cel ceresc.

15. Iar dacă nu ertați oame-
nilor, nici Tatăl vostru nu va
erta greșalele voastre.

16. Când postiți, nu fiți ca fă-
țarnici posomorîți; căci 'și in-
tunecă fețele lor ca să se arate
oamenilor că postesc. Adevăr zic
voe, ei 'și iau plata lor.

17. Iar tu când postești unge 'ți
capul tîu și spală fața ta;

18. Ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău care este într'ascuns; și Tatăl tău care vede într'ascuns ți va respălați.

19. Nu vă adunați avuții pe pământ, unde molie și rugină le strică și unde furi le desgroapă și le fură;

20. Ci vă adunați avuții în cer, unde nici molie, nici rugină nu le strică, și unde furi nu le desgroapă, nici le fură.

21. Căci unde este avuția voastră, acolo va fi și inima voastră.

22. Luminătorul corpului tău este ochiul. Deci dacă ochiul tău este curat, tot corpul tău va fi luminat;

23. Iar dacă ochiul tău este rău, tot corpul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina, care este în tine, este întunecată, cu atât mai mare va fi întunecatul.

24. Nimeni nu poate sluji la doi domni; căci sau pe unul va urî și pe cel-lalt îl va iubi, sau de unul se va ține și pe cel-lalt îl va desprețui; nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona.

25. Drept aceea zic voe: Nu vă îngrijiți pentru sufletul vostru, ce să mâncați și ce să beți, nici pentru corpul vostru cu ce să vă îmbrăcați. Oare sufletul nu este mai mult de cât hrana, și corpul de cât îmbrăcămintea?

26. Uitați vă la păsările cerului, că nici nu seamana, nici nu seceră, nici nu adună în grâнар, și Tatăl vostru cel creșcă le hră-

nește pe ele; oare voi nu vă deosebiți mai mult de cât acestea?

27. Și cine din voi îngrijind poate adăoga la vârsta sa un cot?

28. Și pentru îmbrăcăminte ce îngrijiți? Uitați vă cu băgare de seamă la crini câmpului cum creșcă; nu se ostenesă, nici nu torc.

29. Și zic voe, că nici Solomon în toată mărirea lui nu se îmbrăca ca unul din aceștia.

30. Și dacă Dumnezeu îmbracă ast-fel iarba câmpului, care este astăzi, și mâine se aruncă în cuptor, oare nu cu mult mai vârtos pe voi, puțin credincioșilor?

31. Deci nu vă îngrijiți zicând: Ce să mâncăm, sau ce să bem, sau cu ce să ne îmbrăcăm?

32. Că toate acestea păgâni le caută; căci știe Tatăl vostru cel creșcă, că aveți trebuință de toate acestea.

33. Și căutați mai înteu drepătatea și împărăția lui, și toate acestea se vor adăoga voe.

34. Drept aceea nu vă îngrijiți pentru mâine; căci zioa de mâine va îngriji de la sine; destul este zilei răutatea ei.

CAP. VII.

Sfârșitul cuvintării de pe munte.

1. Nu judecați ca să nu fiți judecați.

2. Căci cu judecata, cu care

judecați, veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurați vi se va măsura.

3. De ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău, și nu zărești birna din ochiul tău?

4. Sau cum vei zice fratelui tău: stăi să scot gunoiul din ochiul tău, și iată birna *este* în ochiul tău?

5. Fățarnice, scoate mai 'ntău birna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți gunoiul din ochiul fratelui tău.

6. Nu dați ce este sfânt câinilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cum-va să le calce cu picioarele lor și întorcându se să vă sfășie pe voi.

7. Cereți și se va da voe; căutați și veți afla; bateți și se va deschide voe.

8. Căci tot cel ce cere țiea, și cel ce caută află, și celui care bate 'i se va deschide.

9. Sau care este omul dintre voi de la care va cere fiul său pâine, nu cum-va 'i va da peatră?

10. Sau dacă va cere pește, nu cum-va 'i va da lui șarpe?

11. Decă dacă voi rēi fiind știți să dați lucruri bune la copii voștri, cu atât mai vērtos Tatăl vostru cel din ceruri va da *cele* bune celor care cer de la dēnsul.

12. Decă toate câte ați voi să vă facă voe oameni, așa și voi faceți lor; căci aceasta este legea și profeți.

13. Intrați prin poarta cea

strimță, că largă *este* poarta și lată calea care duce la peire, și mulți sūnt care intră prin ea.

14. Că strimță e poarta și îngustă calea care duce la viață, și puținii sūnt care o află.

15. Feriți vē de profeți minci-noși, care vin la voi în îmbrăcăminte de oi, și pe din lăuntru sūnt lupi răpitori.

16. După roadele lor 'i veți cunoaște pe dēnși; au doar culeg *oameni* struguri din spinii, sau smochine din ciulinii?

17. Ast-fel ori-ce pom bun face roade bune, iar pomul rēu face roade rele.

18. Pom bun nu poate face roade rele, nici pom rēu *nu poate* face roade bune.

19. Ori-ce pom ce nu face rod bun se tae și se aruncă în foc.

20. Drept aceea după roadele lor 'i veți cunoaște pe dēnși.

21. Nu ori-cine 'mă zice mie: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui meu, care este în ceruri.

22. Mulți 'mă vor zice în zioa aceea: Doamne, Doamne, au nu în numele tău am profetizat, și în numele tău am gonit demonii, și în numele tău am făcut multe minuni?

23. Și atunci voi mărturisii lor, că nici odată nu v'am cunoscut; depărtați vē de la mine cei ce lucrați fără-de-legea.

24. Decă ori-cine aude aceste cuvinte ale mele și le face, 'l voi

asemăna bărbatului cu minte, care 'și a clădit casa lui pe piatră.

25. Și a căzut ploaie, și au venit riurile și au suflat vinturile și au bătut în casa aceea, și n'a căzut; căci era întemeiată pe piatră.

26. Și ori-cine aude aceste cuvinte ale mele și nu le face se va asemăna bărbatului fără minte, care 'și a clădit casa lui pe nisip.

27. Și a căzut ploaie, și au venit riurile, și au suflat vinturile și au izbit în casa aceea și a căzut și căderea ei a fost mare.

28. Și a fost când a sfârșit Iisus cuvintele acestea, au rămas gloatele uimite de învățătura lui;

29. Căci le învăța, ca unul care are putere, iar nu ca Cărturari lor.

CAP. VIII.

Iisus însănătoșază pe un lepros; pe sluga sutașului, pe soacra lui Petru și alți. Spune cine să 'l urmeze. Liniștește furtuna pe mare. Însănătoșază pe doi demonizați din ținutul Gadarenilor.

1. Și dându-se el jos de pe munte, 'i au urmat gloate multe;

2. Și iată un lepros apropiindu-se de dânsul 'i se închină zicând: Doamne, dacă voești poți să mă curățești;

3. Și întinzând mâna l'a atins zicându-i: voesc, fii curățit; și îndată fu curățită lepra lui.

4. Și Iisus 'i zice: Vezi să nu spui nimenui, ci mergi de te arată preotului, și du darul pe care l'a orânduit Moise spre măr-turie lor.

5. Și intrând el în Capernaum, s'a apropiat de dânsul un sutaș rugându-l.

6. Și zicând: Doamne, sluga mea zace în casă slăbănog, chinuindu-se cumplit.

7. Iisus 'i zice: venind eu 'l voi însănătoși.

8. Și răspunzând sutașul zise: Doamne, nu sânt vrednic ca să intri sub acoperământul meu; ci zi numai un cuvânt și se va tămădui sluga mea.

9. Căci și eu sânt om sub stăpînire, având sub mine ostași, și zic acestuia: Du-te, și se duce; și altuia: Vino, și vine; și slugi mele: Fă aceasta, și face.

10. Iar Iisus auzind s'a minunat și a zis celor care 'i urmau: Adevăr zic voe, nici în Israel n'am găsit atâta credință.

11. Și vă zic voe, că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor șede cu Abraam și Isaac și Iacob în împărăția cerurilor;

12. Iar fii împărăției vor fi aruncați în întunerecul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților.

13. Și zise Iisus sutașului: Du-te, și precum ai crezut fie ție; și s'a tămăduit sluga lui în acel ceas.

14. Iar venind Iisus în casa lui Petru, văzu pe soacra lui zăcând și aprinsă de friguri.

15. Și atinse mâna ei și o lăsară frigiditatea, și ea se sculă și 'i slujia lui.

16. Iar făcându-se seară, au a-

duș la densus mulți demonizați și au scos spiritele prin cuvânt numai, și a tămăduit pe toți care aveau suferințe.

17. Pentru ca să se împliniască ceea ce s'a zis prin Isaia profetul, care zice: Acesta a luat slăbiciunile noastre și boalele noastre le a purtat

18. Și văzând Iisus gloate multe împrejurul său, a poruncit să treacă decindea.

19. Și apropiindu se de el un cărturar, 'i zise: Învățătorule, 'ți voi urma, ori unde vei merge.

20. Dar Iisus 'i zice: Vulpele au vizuină și paserile cerului locuințe, însă Fiul omului nu are unde să-și plece capul.

21. Iar un altul din ucenici săi 'i zise: Doamne, dă-mi voie să mă duc mai 'nteu și să îngrop pe tatăl meu.

22. Dar Iisus 'i zice: Urmează-mă, și lasă morți să îngroape morți lor.

23. Și intrând el în vas, 'i urmară ucenici lui.

24. Și iată furtună strașnică s'a făcut pe mare, în cât vasul se acoperea de valuri; iar el dormia.

25. Și apropiindu se de densus ucenici, l'au deșteptat zicând: Doamne, scapă ne, perim.

26. Iar el le zice: Ce sînteți fricoși, puțin-credincioșilor? Atunci sculându se a certat vânturile și marea, și s'a făcut liniște mare.

27. Și oameni s'au minunat

zicând: Ce fel este omul acesta, că și vânturile și marea 'l ascultă?

28. Și trecând el decindea în ținutul Gadarenilor, l'au întinpinat doi demonizați eșind din gropi de morminte, foarte infuriați, încât nimenea nu putea trece pe acele căi.

29. Și iată ei au strigat zicând: Ce este noș și ție, Fiule al lui Dumnezeu? Ai venit aici mai 'nainte de timp ca să ne chinuești?

30. Și era departe de densus pascând o turmă de porci mulți.

31. Iar demoni 'l rugau zicând: dacă ne scoți afară, trimite ne în turma de porci.

32. Iar el le zise: Mergeți. Și ei eșind s'au dus în turma de porci; și iată toată turma de porci se repezi de pe ripă în mare, și muri în apă.

33. Iar păzitori fugiră, și ducându se în oraș spuseră toate, și cele ale celor demonizați.

34. Și iată tot orașul eși spre întâmpinarea lui Iisus, și văzându'l 'l rugară ca să treacă din ținutul lor.

CAP. IX.

Iisus însănătoșază la Capernaum pe un slăbănog. Chemarea lui Mateiu. Ucenici nu pos:esc. Învierea ficei lui Iair. Femea la Iordan. Doi orbi și mutul. Secerișul e mare și seceră'ori puțin.

1. Și intrând în vas trecu dincoace și veni în orașul său.

2. Și iată 'i aduseră pe un slăbănog, zecând pe pat; și văzând

Iisus credința lor zise slăbănogului: Indrăznește, fiule; eartă se ție păcatele.

3. Și iată uni din cărturari ziseră întru sine: Acesta blastemă.

4. Dar Iisus știind cugetele lor zise: Pentru ce cugetați rele întru inimile voastre?

5. Căci ce este mai lesne? a zice: earte se ție păcatele, sau a zice: scoală te și umblă?

6. Dar ca să știți că putere are Fiul omului pe pământ a erta păcatele, atunci zice slăbănogului: sculându te ridică patul tău și mergi la casa ta.

7. Și sculându se s'a dus la casa lui.

8. Iar gloatele văzând se temură și măriri pe Dumnezeu care dă oamenilor putere ca aceasta.

9. Și trecând de acolo Iisus văzu pe un om șezând la vamă, Mateu numele lui, și 'i zice: Urmează-mi. Și sculându se 'i urmă.

10. Și a fost când ședea el la masă în casă, iată mulți vameși și păcătoși venind șezură la masă împreună cu Iisus și cu ucenicul lui.

11. Și Farisei văzând, ziceau ucenicilor lui: Pentru ce Învățătorul vostru mănâncă cu vameși și păcătoși?

12. Iar el auzind zise: N'au trebuință de doctor cei tari, ci acei care suferă.

13. Mergând deci, învățați ce este: Milă voesc, iar nu jertfă, căci n'am venit să chiem pe drepti, ci pe păcătoși.

14. Atunci vin la densus ucenici lui Ioan întrebând: Pentru ce noi și Farisei postim mult, iar ucenici tăi nu postesc?

15. Și le respuse Iisus: Nu pot fii nunței să se întristeze pe cât timp este mirele cu ei. Vor veni zile când mirele va fi luat de la dênși, și atunci vor posti.

16. Nimeni nu pune bucată de petec nou la vestmânt vechiu; căci *aceea ce este pus* ca umplutură rupe din vestmânt, și o spărtură mai rea se face.

17. Nicii nu pun oameni vin nou în bordufuri vechi; iar dacă *pun*, se sparg burdufurile, și vinul se varsă și bordufurile se strică; ci pun vin nou în bordufuri noi, și amêdoe se păstrează împreună.

18. Acestea vorbind el lor, iată un mai mare venind la densus 'i se închină zicând: Fiica mea muri acum; dar venind pune mâna ta peste dênșa, și va învia.

19. Și sculându se Iisus 'i urmă și 'i *urmară* și ucenici lui.

20. Și iată o femeie cu curgere de sânge de doisprezece ani apropiindu se dinapoî atinse ciucurele vestmîntului său;

21. Căci zicea în sine, numai de voi atinge vestmîntul lui, voi fi scăpată.

23. Iar Iisus întorcându se și văzând'o zise: Indrăznește, fiică; credința ta te a scăpat. Și s'a tămăduit femeia din ceasul acela.

23. Și venind Iisus la casa mai marelui, și văzând pe cântători

din fluer și gloata facând sgomot zise:

24. Depărtați vă: căci n'a murit fata, ci doarme; iar ei rideau de dânsul.

25. Și când gloata fu dată afară, intrând o apucă de mână, și se sculă fata.

26. Și s'a dus vestea aceasta peste tot pământul acela.

27. Și trecând Iisus de acolo, 'i urmară doi orbî strigând și zicând: Miluește ne, Fiul lui David.

28. Iar el intrând în casă, s'au apropiat orbii de dânsul, și le zice Iisus: Credeți că pot face aceasta? *Dânși* 'i zic: Așa, Doamne.

29. Atunci atinse ochi lor zicând: După credința voastră fie voă.

30. Și se deschiseră ochi lor; și 'i certă Iisus zicând: Vedeți, nimeni să nu știe.

31. Iar ei eșind, respindiră vestea *despre* dânsul în tot pământul acela.

32. Și plecând ei afară, iată 'i au adus un om mut, având demon.

33. Și izgonit fiind demonul, grăi mutul, și se minunară gloatele zicând: Nicî o dată nu s'a arătat așa în Israel.

34. Iar Farisei ziceau: Cu mai marele demonilor alungă pe demoni.

35. Și străbătea Iisus toate orașele și satele, învățând în sinagoge lor, și predicând evangelia împărății, și vindecând orî-ce boală și orî-ce slăbiciune.

36. Iar văzând gloatele 'i se făcu milă de dânsese, că erau leșinate și părăsite ca oi neavând păstor.

37. Atunci zice ucenicilor săi: secerișul este mult, iar lucrători puținî;

38. Rugați vă deci de Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul său.

CAP. X.

*Trimiterea celor doisprezece aposto'oli. Sufe-
rințele viitoare și răsplata lor.*

1. Și chemând la sine pe cei doisprezece ucenici ai săi le dete putere peste spiritele necurate, ca să le dea afară și să tămăduiască orî-ce boală și orî-ce slăbiciune.

2. Iar numele celor doisprezece apostoli sînt acestea: cel dintîiu Simon, numit Petru, și Andrei fratele lui, Iacob al lui Zebedeu, și Ioan fratele lui.

3. Filip și Bartolomeu, Toma și Mateu vameșul, Iacob al lui Alfeu și Lebeu, numit Tadeu.

4. Simon Cananeul și Iuda Iscariotul, care l'a și predat.

5. Pe acești doisprezece 'i trimise Iisus poruncindu le lor zicând: În cale de păgâni să nu mergeți și în oraș de Samariteni să nu intrați.

6. Mergeți mai vîrtos către oile cele perdute de casa lui Israel.

7. Iar mergînd predicați zicînd: S'a apropiat împărăția cerurilor.

8. Pe neputincioși tămăduiți, pe leproși curățiți, pe morți înviați, pe demoni dați afară; în dar ați luat, în dar dați.

9. Nu câștigați aur, nici argint, nici aramă la încingătorile voastre.

10. Nicî traistă în cale, nicî doă vestminte, nicî încălțăminte, nicî toeag; căci vrednic este lucrătorul de hrana sa.

11. În orî-ce oraș sau sat veți fi intrat, cercetați cine este într'ensul vrednic; și acolo rămîneți pînă când veți eși.

12. Iar intrând în acea casă, urați ei bine.

13. Și dacă este casa aceea vrednică, să vie urarea voastră peste dînsa; iar dacă nu este vrednică, urarea voastră să se întoarcă spre voi.

14. Și orî-cine nu va fi primit pe voi, nicî nu va fi ascultat cuvintele voastre, eșind din casa aceea, sau din orașul acela, scuturați praful de pe picioarele voastre.

15. Adevăr zic voe, măi ușor va fi pămîntului Sodomei și Gomorei în zioa judecării, de cât orașului aceluia.

16. Iată eu vă trimit ca oi în mijlocul lupilor; fiți dar înțelepți ca șerpi și fără rîutate ca porumbei.

17. Feriți vă de oameni; căci vă vor duce la sinedrii, și în sinagogele lor vă vor biciui.

18. Chiar și înaintea Domnilor și Impăraților veți fi duși pentru

mine, spre mărturie lor și păgînilor.

19. Iar când vă vor duce pe voi să nu îngrijiți cum și ce să vorbiți; căci vi se va da voe în ceasul acela ce veți vorbi.

20. Că nu sînteți voi care vorbiți, ci spiritul Tatălui vostru este care vorbește pentru voi.

21. Și va da frate pe frate la moarte și părinte pe fiu, și se vor scula fii asupra părinților și i vor omori pe ei.

22. Și veți fi urîți de totî pentru numele meu; dar cel care rabdă pînă în sfârșit, acesta se va mîntui.

23. Și când vă urmărește pe voi în acest oraș, fugiți în cel-alt; căci adevăr zic voe, nu veți fi sfârșit orașele lui Israel pînă ce va fi venit Fiul omului.

24. Nu este ucenic măi pe sus de învățătorul său, nicî slugă măi pe sus de stăpînul său.

25. Destul este ucenicului să fie ca învățătorul său, și sluga ca stăpînul său. Dacă pe stăpînul casei l'au numit Beelzebul, cu cât măi vîrtos pe casnici lui.

26. Decî să nu vă temeți de dînși; căci nimic nu este acoperit, care să nu fie descoperit, nicî ascuns care să nu fie cunoscut.

27. Acea ce eu vă zic voe la întuneric, spuneți la lumină; și ceea ce auziți la ureche, vestiți de pe case.

28. Și nu vă temeți de cei careucid corpul, sufletul nu l pot

ucide; temeți vă mai vèrtos de acela care poate să pearză în gheenă și sufletul și corpul.

29. Au doară nu se vind doē vrăbiī pentru un ban? Și *nici* una din ele nu va cădea pe pământ fără *știrea* Tatălui vostru.

30. Chiar și peri capului vostru sânt toți numērați.

31. Drept aceea nu vă temeți; voi vă deosebiți de multe vrăbiū.

32. Decī orī și cine va mărturisi pentru mine înaintea oamenilor, voi mărturisi și eu pentru el înaintea Tatălui meu, care este în ceruri.

33. Și orī-cine mă va fi tăgăduit pe mine înaintea oamenilor, voi tăgădui și eu pe dēnsul înaintea Tatălui meu care este în ceruri.

34. Nu socotiți că am venit să pun pace pe pământ; nu am venit să pun pace, ci sabie.

35. Căci am venit să învrăjbesc pe om cu tatăl său și pe fată cu mama sa și pe noră cu soacra ei.

36. Și vrăjmași ai omului *să fie* casnici lui.

37. Cel ce iubește pe tată sau pe mamă mai mult de cât pe mine nu este vrednic de mine; și cine iubește pe fiu sau pe fică mai mult de cât pe mine nu este vrednic de mine.

38. Și orī cine nu ȳea crucea sa și nu 'mī urmează mie, nu este vrednic de mine.

39. Cel ce va fi aflat sufletul său, 'l va perde, și cine va fi perdut sufletul său pentru mine, *acela* 'l va afla.

40. Cine *vē* primește pe voi pe mine *mē* primește, și cine *mē* primește pe mine primește pe care m'a trimis pe mine.

41. Cine primește profet în nume de profet, plată de profet va lua, și cine primește pe drept în nume de drept plata de drept va lua.

42. Și cine va fi adăpat în nume de ucenic pe unul din acești micī numai cu un pahar de *apă* rece, adevēr zic voē, nu va perde plata sa.

CAP. XI.

Ioan trimite pe ucenici să la Christos. Christos mărturisește pentru Ioan, și aseamănă pe Iudei cu copii care stau pe piețe. Muștră orașele care nu se pocătesc. Laudă pe Tatăl său; chiamă la sine pe cei întristați.

1. Și a fost când sfârși Iisus dând *învățături* celor doisprezece ucenici ai săi, trecu de acolo ca să învețe și să predice în orașele lor.

2. Iar Ioan auzind în închisoare de faptele lui Christos, trimițēnd, 'l întrebă prin ucenici săi:

3. Tu ești acela ce are să vie, sau pe altul să așteptăm?

4. Și respunzēnd Iisus le zise: Mergēnd spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți.

5. Orbī vēd și șchiopi umblă, leproși se curățesc și surzi aud, morți se scoală și săracilor se binevestește.

6. Și fericit este cel ce nu se va fi smintit întru mine.

7. Iar plecând aceștia, începu

Iisus să vorbiască gloatelor despre Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți? O trestie clătînându-se de vânt?

8. Dar ce ați eșit să vedeți? Un om îmbrăcat în vestminte moi? Iată cei care poartă *vestminte* moi sunt în casele împărătilor.

9. Dar ce ați eșit? Să vedeți un profet? Adevăr zic voe, și mai mult de cât un profet.

10. Căci acesta este despre care stă scris: Iată eu trimit pe ângerul meu înaintea feței tale și va pregăti calea ta înaintea ta.

11. Adevăr zic voe, nu s'a ridicat dintre cei născuți de femei *vre unul* mai mare de cât Ioan Botezătorul; și cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare de cât densusul.

12. Din zilele lui Ioan Botezătorul și pene acum împărăția cerurilor se ia prin stăruință, și cei care întrebuințiază stăruința pun mâna pe ea.

13. Căci toți profeți și legea pene la Ioan au profetizat;

14. Și dacă voiți să primiți, aceasta este Elie cel ce are să vie.

15. Cine are urechi, să auză.

16. Dar cu cine voi asemenea neamul acesta? Este asemenea cu copii care stau pe piețe și strigă către ceilalți *copii*.

17. Și zic: V'am cântat din fluer și n'ați jucat; V'am cântat de jale și nu v'ați întristat.

18. Că Ioan a venit nică măn-

când, nică bënd, și *dênși* zic: Are demon.

19. A venit Fiul omului mâncând și bënd, și *dênși* zic: iată un om mâncător și bëutor de vin, prieten al vameșilor și păcătoșilor. Și s'a cunoscut de dreaptă înțelepciunea de către fii ei.

20. Atunci începu a mustra orașele în care se făcuseră cele mai multe minuni ale lui, pentru că nu s'au pocăit.

21. Vați ție Chorazin, vați ție Betsaida, că dacă în Tir și Sidon s'ar fi făcut minunile ce au fost făcute în voi, de mult în sac și cenușă s'ar fi pocăit.

22. Dar zic voe: Tirului și Sidonului va fi mai ușor în ziua judecării de cât voe.

23. Și tu Capernaum, care te ai înălțat pene la cer, pene la iad te vei pogori; că dacă s'ar fi făcut în Sodoma minunile ce s'au făcut în tine, ar fi rămas pene astă-zi.

24. Dar zic voe, că pământului Sodomei va fi mai ușor în ziua judecării de cât ție.

25. În acel timp Iisus cuvântând zise: Mulțumesc ție, Părinte, Domnul cerului și al pământului că ai ascuns acestea de înțelepți și pricepuți, și le ai descoperit celor neștiutori.

26. Așa, Părinte, că așa a fost bună-voință înaintea ta.

27. Toate 'mi sunt date mie de către Tatăl meu, și nimeni nu cunoaște bine pe Fiul de cât

numai Tatăl, nici pe Tatăl nu 'l cunoaște bine nimeni de cât numai Fiul, și *acela* căruia ar voi Fiul să 'l descopere.

28. Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihui pe voi.

29. Luați jugul meu asupra voastră și învățați de la mine că blând sunt și smerit cu inima, și veți afla repaus sufletelor voastre.

30. Căci jugul meu este bun și povara mea ușoară.

CAP. XII.

Ucenici smulg spice sâmbăta. Iisus însănătoșază pe omul cu mâna uscată. Insănătoșirea unui demonizat înaintea Fariseilor. Păcatul contra spiritului sânt. Tipul lui Iona. Exemplu cu o regină de la miază-zi și cu un demonizat. Deslușirea privitoare la mama și frați săi.

1. Intr'acel timp merse Iisus sâmbăta prin semănături; și ucenici săi au flămânzit și au început să smulgă spice și să mănânce.

2. Iar Fariseii văzând ziseră lui: Iată ucenici tăi fac ce nu se cade a face sâmbăta.

3. Iar el zise lor: Au n'ați cetit ce a făcut David, când a flămânzit și cei care erau cu dânsul?

4. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu și a mâncat pâinele punerii înainte, ceea ce nu se cădea lui să mănânce, nici celor care erau cu dânsul, fără numai preoților?

5. Sau n'ați citit în lege că

sâmbăta preoți nu țin sâmbăta în santuar, și sunt fără vină?

6. Dar zic voe, că aci este *ceva* mai mare de cât santuarul.

7. Și dacă ați ști ce însemnează: Milă voesc, iar nu jertfă, n'ați osindi pe cei fără vină.

8. Căci Domn al sâmbetei este Fiul omului.

9. Și trecând de acolo, a venit în sinagoga lor.

10. Și iată un om având mâna uscată; și l'au întrebat pe dânsul zicând: Oare cade se a tămădui sâmbăta? pentru ca să 'l învinovățiască pe dânsul.

11. Iar el le zise: Care om este între voi care va avea o oae, și dacă aceasta va cădea sâmbăta în groapă, au nu o va apuca și o va ridica?

12. Cât de mult decî se deosebește un om de oae! de aceea se cade a face bine sâmbăta.

13. Atunci zice omului: Intinde mâna ta; și el o întinse și se făcu sănătoasă ca cealaltă.

14. Iar Fariseii eșind să sfatuiră împotriva lui, cum să 'l pearză.

15. Dar Iisus cunoscând se depărtă d'acolo; și 'i urmară gloate multe, și le tămădui pe toate.

16. Și le certă ca să nu 'l dea pe față.

17. Ca să se împliniască ce s'a zis prin Isaia profetul care zice:

18. Iată Fiul meu pe care 'l am ales, iubitul meu întru care a bine-voit sufletul meu; pune voi spiritul meu peste dânsul și judecată păgânilor va vesti.

19. Nu se va certa, nici va striga, nici va auzi cine-va în strade glasul lui.

20. Trestie zdrobită nu va frânge, și feștilă ce face fum nu va stinge, pînă ce nu va fi îndrumat judecata spre biruință.

21. Și în numele lui vor nădăjdi neamurile păgâne.

22. Atunci 'i se aduse un demonizat orb și mut; și 'l tămădui, în cât mutul grăia și vedea.

23. Și sê mirau toate gloatele și ziceau: Nu cum-va acesta este Fiul lui David?

24. Iar Farisei auzind ziceau: Acesta nu scoate afară demoni, de cât cu Beelzebul, ca stăpin peste demoni.

25. Dar cunoscînd gândurile lor, le zise: Orî-ce împărăție desbinându se în sine este pustiită, și orî-ce oraș sau casă desbinându se în sine nu va sta.

26. Și dacă Satan scoate afară pe Satan, s'a desbinat în sine; deci cum va sta împărăția lui?

27. Și dacă eu scot afară cu Beelzebul pe demoni, fii voștri cu cine 'i scot afară? De aceea ei vor fi judecători voștri.

28. Iar dacă eu cu spirit dumnezeesc scot afară pe demoni, a ajuns deci la voi împărăția lui Dumnezeu.

29. Sau cum poate cine-va să intre în casa celui tare și să 'i răpiască uneltele, dacă nu va fi legat mai 'ntîiu pe cel tare? Și atunci 'i va prăda casa.

30. Cine nu este cu mine îm-

potriva mea este, și cine nu stringe cu mine, risipește.

31. De aceea zic voë: Orî-ce păcat și blasfemare vor fi ertate oamenilor, dar blasfemarea Spiritului nu va fi ertată oamenilor.

32. Și orî-cine va fi zis cuvînt împotriva Fiului omului, ertat va fi lui; dar orî-cine va fi zis împotriva Spiritului sânt nu va fi ertat lui nici în veacul acesta, nici în cel viitor.

33. Sau spuneți că pomul este bun, și rodul lui bun; sau spuneți că pomul este rău și rodul lui rău: căci din rod se cunoaște pomul.

34. Pui de viperă, cum puteți grăi cele bune, fiind voi rei? Căci din prisosul inimii grăește gura.

35. Omul bun din comoară bună scoate afară cele bune; și omul rău din comoară rea scoate afară cele rele.

36. Și zic voë, că orî-ce cuvînt nefolositor pe care 'l vor grăi oameni, vor da despre dînsul socoteală în zi de judecată.

37. Căci din cuvintele tale vei fi îndreptățit și din cuvintele tale vei fi osîndit.

38. Atunci 'i respunseră uni din Cărturari și Farisei zicînd: Învățătorule, voim de la tine să vedem un semn.

39. Iar el respunzînd le zise: Un neam rău și desfrinat cere semn, și semn nu se va da lui, de cât semnul lui Iona profetul.

40. Căci după cum Iona fu în

pântecele chitului trei zile și trei nopți, ast-fel va fi Fiul omului în inima pământului trei zile și trei nopți.

41. Bărbați din Ninevi se vor scula la judecată cu neamul acesta și 'l vor osândi; că ei s'au pocăit la predica lui Iona, și iată mai mult de cât Iona *este aci*.

42. O împarateasă de la miază zi se va ridica la judecată cu neamul acesta și 'l va osindi, că a venit de la marginile pământului să asculte înțelepciunea lui Solomon, și iată mai mult de cât Solomon *este aci*.

43. Iar când spiritul necurat va fi eșit din om, umblă prin locuri fără apă căutând repaus, și nu găsește.

44. Atunci zice: Mă voi întoarce la casa mea de unde am eșit; și venind o află deșertată, măturată și gătită.

45. Atunci se duce și ȳea cu sine alte șapte spirite mai rele de cât el, și intrând locuiesc aci; și se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele d'înteu. Așa se va întâmpla și acestui neam rău.

46. Anchă grăind el gloatelor, iată mama și frați lui steteau afară, căutând să 'i vorbiască.

47. Și zise lui oare-cine: Iată mama ta și frați tui stau afară căutând să 'ți vorbiască.

48. Iar el răspunzând zise celui *care* 'i spunea: Cine este mama mea și cine sunt frați mei?

49. Și întinzând mâna sa spre

ucenici săi zise: Iată mama mea și frați mei;

50. Căci ori cine va fi făcut voia Tatălui meu care este în ceruri, acela 'mi este frate și soră și mamă.

CAP. XIII.

Pilda cu semănătorul, aluatul, grăuntele de muștar și altele. Iisus e desprețuit în patria sa.

1. În acea zi eșind Iisus din casă, ședea lângă mare.

2. Și se adunară la densusul gloate multe în cât el intră în vas ca să șază, iar toată gloata stetea pe țerm.

3. Și le cuvintă lor multe în pilde zicând: Iată a eșit semănătorul să semine.

4. Și semănând el unele *semințe* căzură lângă cale, și venind paserele le au mâncat.

5. Iar altele căzură pe loc petros, unde nu aveau pământ mult, și îndată răsăriră pentru că nu aveau pământ adânc;

6. Răsărind ânsă soarele fură arse de arșiță, și pentru că nu aveau rădăcină se uscară.

7. Iar altele căzură peste spină, și crescură spină și le înăbușară.

8. Altele căzură peste pământul cel bun și deteră rod, una o sută, alta șai-zeci, alta trei-zeci.

9. Cine are urechi, să auză.

10. Și apropiindu se ucenici 'i ziseră: Pentru ce le vorbești în pilde?

11. Iar el răspunzând le zise:

Pentru că voe vi s'a dat să cunoașteți tainele împărăției cerurilor, dar acelora nu li s'a dat.

12. Căci cine are, 'i se va da și va avea de prisos; iar cine nu are, și ce are se va lua de la densul.

13. De aceea le vorbesc în pilde, căci *gloatele* văzând nu văd și auzind nu aud, nici nu pricep.

14. Și se împlinește cu dênsele profeta lui Isaia ceea ce zice: Cu auzul veți auzi, dar nu veți înțelege, și văzând veți vedea, dar nu veți cunoaște.

15. Căci s'a îngrășat inima acestu popor, și cu urechile a auzit greu, și a închis ochi lui, ca nu cumva să văză cu ochi și să auză cu urechele și să înțeleagă cu inima și să se întoarcă ca să 'i vindec pe ei.

16. Fericiți *sunt* ochi voștri că văd și urechele voastre că aud.

17. Căci adevăr zic voe, că mulți profeti și drepti au dorit să văză ce vedeți și n'au văzut, și să auză ce auziți, și n'au auzit.

18. Decî voi ascultați pilda semănătorului.

19. Orî-cine aude cuvîntul împărăției și nu înțelege, vine vicleanul și răpește ce este semănat în inima lui; acesta este *la care* s'a semănat lângă cale.

20. Iar ce s'a semănat pe loc petros, acesta este care aude cuvîntul și îndată cu bucurie 'l primește;

21. Dar nu are rădăcină în sine,

ci este pênă la un timp, și întemplantu se strimtorare sau gonire pentru cuvînt îndată se smintește.

22. Iar ce s'a semănat în spinî, acesta este care aude cuvîntul, dar grija lumii și înșelăciunea bogăției înăbușește cuvîntul, și se face neroditor.

23. Iar ce s'a semănat pe pământul bun, acesta este care aude cuvîntul și înțelege, care rodește și face unul o sută, altul șai-zeci, altul trei-zeci.

24. Altă pildă le a pus lor înainte zicînd: Să aseamănă împărăția cerurilor omului care seamănă semînță bună în țarina sa.

25. Dar dormind oameni, veni vrăjmașul lui și semănă neghina între grâu și se duse.

26. Iar când crescu verdeața și făcu rod, atunci se arătă și neghina.

27. Și venind slugele stăpînului casei 'i ziseră: Doamne, oare nu ai semănat semînță bună în țarina ta? de unde este dar neghina?

28. Iar el le zise: Un om vrăjmaș a făcut aceasta. Și dênși 'i zic: Voești dar să ne ducem s'o alegem?

29. Iar el zice: Nu, ca nu cum va alegînd neghina să smulgeți împreună cu dênșa și grâu.

30. Lăsați să crească amîndoe împreună pênă la seceriș și în timpul secerișului voi zice secerătorilor: Alegeți mai 'ntîiu neghina și legați o snopi ca să fie arsă, iar grăul stringeți 'l în grănarul meu.

31. O altă pildă le puse înainte zicând: Impărăția cerurilor este asemenea unui grăunte de muștar, pe care luându-l un om 'l semănă în țarina sa.

32. Este mai mic de cât toate semințele, dar când a crescut este mai mare de cât legumele și se face pom, în cât vin paserile cerului și stau în ramurile lui.

33. O altă pildă le vorbi: Impărăția cerurilor este asemenea unui aluat, pe care luându-l o femeie 'l a ascuns în trei măsurii de făină pînă ce s'a dospit tot.

34. Toate acestea le vorbi Iisus gloatelor în pilde, și fără pildă nu le vorbea nimic;

35. Ca să se împlinască ce s'a zis prin profetul care zice: Deschide voi gura mea în pilde, spune voi tare cele ascunse de la întemeierea lumii.

36. Atunci lăsând gloatele să duse în casă; și să apropiară de dînsul ucenicii lui zicând: Deslușește ne noș pilda cu neghina țarinei.

37. Iar el respunzînd zise: Cel care seamănă sîmînța cea bună este Fiul omului

38. Iar țarina este lumea; sîmînța cea bună, aceștia sînt fii împărăției, iar neghina sînt fii celui rău.

39. Vrăjmașul care a semănat o este diavolul; iar secerișul este sfârșitul lumii, și secerători sînt ângeri.

40. Decî după cum se alege

neghina și se arde în foc, ast-fel va fi la sfârșitul lumii.

41. Va trimite Fiul omului pe ângeri săi și vor culege din împărăția lui toate smintelele și pe cei care fac fără de legea.

42. Și 'i vor arunca pe ei în flacăra focului; acolo va fi plîngere și scrâșnirea dinților.

43. Atunci dreptii vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cine are urechi, să auză.

44. Impărăția cerurilor este asemenea unei comori ascunse în țarină, pe care găsind o un om a ascuns o, și de bucurie pentru ea se duce și vinde toate cîte le are și cumpără țarina aceea.

45. Impărăția cerurilor este iarăși asemenea unui om negustor, căutând mărgăritare bune.

46. Și găsind un mărgăritar de mult preț, ducîndu se vîndu tot ce avea și 'l cumpără.

47. Impărăția cerurilor este iarăși asemenea unui năvod aruncat în mare și care prinde de tot felul;

48. Pe care când s'a umplut trăgîndu-l năvodari pe țerm și așezîndu se au ales în vase ce era bun, iar ce era rău au aruncat afară.

49. Ast fel va fi la sfârșitul lumii; vor eși ângeri și vor despărți pe cei răi din mijlocul dreptilor.

50. Și 'i vor arunca pe dînși în flacăra focului; acolo va fi plîngerea și scrâșnirea dinților.

51. Ați înțeles toate acestea? Ei 'i răspund: Așa, Doamne.

52. Iar el le zise: De aceea, ori ce cărturar care a fost făcut ucenic al împărății cerurilor este asemenea unui om, stăpin al casei, care scoate din comoara sa *cele noi și cele vechi*.

53. Și a fost când sfârși Iisus pildele acestea, să duse de acolo.

54. Și venind în patria sa 'i învăța pe dênși în sinagoga lor, în cât ei steteau uimiți și ziceau: De unde are acesta înțelepciunea aceasta și puterile?

55. Oare nu este el fiul teslurului? Nu se numește oare muma lui Maria și frați lui Iacob și Iosef și Simon și Iuda?

56. Și surorile lui nu sunt oare toate la noi? Deci de unde are dênșul toate acestea?

57. Și se smintiau întru el. Iar Iisus le zise: Nu este un profet desprețuit, de cât în patria și casa sa.

58. Și n'a făcut aci multe minuni pentru necredința lor.

CAP. XIV.

Uciderea lui Ioan Botezătorul. Săturarea a cincî mil de oameni. Iisus umblă pe mare.

1. În timpul acela auzi Erod tetrarchul vestea despre Iisus;

2. Și zise oamenilor săi: Acesta este Ioan Botezătorul; el s'a sculat din morți, și de aceea puterile lucrează în el.

3. Pentru că Erod prinzând pe Ioan 'l legă în închisoare pentru Erodiada, femeea fratelui său.

4. Căci Ioan 'i zicea: Nu ți se cuvine ție s'o aibi pe dênșu.

5. Și voind să 'l omoare să temu de gloată, că 'l avea pe dênșul ca pe un profet.

6. Și sêrbătorindu se zioa nașterii lui Erod, fiica Erodiadei a jucat înaintea *oaspeților* și plăcu lui Erod;

7. De aceea cu jurământ făgădui să 'i dea ori-ce ar cere.

8. Iar ea îndemnată fiind de muma sa, dă 'mî, zice, aci pe disc capul lui Ioan Botezătorul.

9. Și întristându se domnitorul pentru jurământ și pentru cei care ședea împreună cu el la masă porunci să se dea;

10. Și trimitend tăie capul lui Ioan în închisoare.

11. Și se aduse capul lui pe un disc și fu dat fetei și 'l duse mumei sale.

12. Și venind ucenicii lui luară corpul și 'l îmormentară, și ducendu se deteră de știre lui Iisus.

13. Iar Iisus auzind se depărtă de acolo într'un vas în loc pustiu la o parte, și auzind gloatele 'i urmară pe jos din orașele lor.

14. Și eșind văzu gloată multă, și 'i se făcu milă de dênșele și tãmadui pe bolnavi lor.

15. Și făcendu se seară se apropiară de dênșul ucenicii zicend: Pustiu este locul și ceasul a trecut acum; deci dă drumul gloatelor ca ducendu se în sate să 'și cumpere de mâncare.

16. Iar Iisus le zise: N'au tre-

buintă să se ducă; dați le voi să mănânce.

17. Dar dênși 'i zic: Nu avem aci de cât cincî pînă și doi pești.

18. Și *le* zise: Aduceți 'mă a-cestea aci.

19. Și poruncind ca gloatele să șează la masă pe verdeață, luând cele cincî pînă și cei doi pești, căutând spre cer bine-cuvintă, și frângend dete ucenicilor pâinele, iar ucenici gloatelor.

20. Și mîncară toate și se săturară, și strinseră prisosul de frămături, doăsprezece coșuri pline.

21. Iar cei care mîncaseră erau bărbați ca la cincî miî afară de femei și copii.

22. Și îndată sili pe ucenici săi să intre în vas și să treacă înaintea lui de cealaltă parte, pênă ce va fi dat drumul gloatelor.

23. Și după ce a dat drumul gloatelor se sui pe munte la o parte ca să se roage. Și făcendu se seară era singur acolo.

24. Iar vasul era acum în mijlocul mării muncindu se de valuri; de oare-ce vîntul era împotrivor.

25. Și la a patra streajă din noapte veni la dênși umblând pe mare.

26. Vîzîndu 'l dar ucenici umblând pe mare se spăimîntară, zicînd că este o nălucă, și de frică strigară.

27. Dar Iisus îndată le vorbi zicînd: Indrăsniți, eu sînt; nu vă temeți.

28. Și rîspunzîndu 'i Petru zise: Doamne, dacă ești tu, poruncește să viu la tine pe apă.

29. Iar el zise: Vino. Și dîndu se jos din vas, Petru merse pe apă și veni la Iisus.

30. Vîzînd ânsă vîntul tare se temu, și începînd a se afunda în mare strigă zicînd: Doamne, scapă mă.

31. Atunci Iisus îndată întinzînd mâna 'l apucă și 'i zise: Puțin credinciosule, pentru ce te ai îndoit?

32. Și suindu se ei în vas să potoli vîntul.

33. Iar cei din vas venind se închinară lui zicînd: Adevărat Fiul lui Dumnezeu ești.

34. Și trecînd veniră în pămîntul Genezaret.

35. Dar cunoscîndu'l oameni locului aceluia, trimiseră în tot ținutul acela și 'i aduseră pe toți bolnavi.

36. Și 'l rugau ca numai să se atingă de ciucuri vestmîntului său; și câți se atinseră fură scăpați cu desăvîrșire.

CAP. XV.

Despre spălarea mâinilor. Călcarea datinilor și ce spurcă într'adevăr pe om. Fiica femeii canaanite și însănătoșirea unor bolnavi. Ospătarea a patru miî de bărbați afară de femei și copii.

1 Atunci vin la Iisus Cărturari și Farisei din Ierusalem zicînd:

2. Pentru ce ucenici tîi calcă rînduiala bătrînilor? căci nu 'și

spală mâinele când mănâncă pâine?

3. Iar el răspunzând le zise: Pentru ce și voi călcați porunca lui Dumnezeu pentru rânduiala voastră?

4. Căci Dumnezeu a zis: Cinsteste pe tatăl tău și pe muma ta, și cine vorbește de rău pe tată sau pe muma să moară negreșit.

5. Iar voi ziceți: cine va fi zis tatălui sau mumei: Dăruit *este Domnului* ori-ce ai folosi de la mine; *acela* neapărat nu va cinsti pe tatăl său sau pe muma sa.

6. Deci ați desființat legea lui Dumnezeu pentru rânduiala voastră.

7. Fățarnicilor, bine a profetizat despre voi Isaia zicând:

8. Poporul acesta cu buzele, mă cinsteste, dar inima lui departe este de mine;

9. In zadar mă cinstesc învățând învățătură, *ce sunt* porunci omenești.

10. Și chemând la sine gloata zise lor: Ascultați și înțelegeți;

11. Nu ce intră pe gură spurcă pe om, ci ce ese din gură, aceea spurcă pe om.

12. Atunci apropiindu se ucenici 'i zic: Știi că Farisei auzind cuvântarea s'au smintit?

13. Iar el răspunzând zise: Ori-ce sad, pe care nu l'a sădit Tatăl meu cel cerese, va fi desrădăcinat.

14. Lăsați 'i pe dênși; orbi sunt arătători de drum la orbi; iar

un orb dacă va arăta drumul la alt orb, amândoi vor cădea în groapă.

15. Atunci răspunzând Petru 'i zise: Deslușaste noă pilda *aceasta*.

16. Iar el zise: Și voi nu pricepeți închê?

17. Nu înțelegeți că ori ce intră în gură se duce în pânțec și se aruncă în cloacă?

18. Dar cele ce pornesc din gură es din inimă, și acelea spurcă pe om.

19. Căci din inimă es gândiri rele, omoruri, adulter, desfrânare, furturi, mărturiu mincinoase, blasfemii.

20. Acestea sunt care spurcă pe om, dar a mânca cu mâini nespălate nu spurcă pe om.

21. Și eșind de acolo Iisus se duse în părțile Tirului și Sidomului.

22. Și iată o femeie Canaane eșind din laturile acelea strigă zicând: Miluește mă, Doamne Fiul lui David; fiica mea este muncită rău de demon.

23. Iar el nu 'i răspunse un cuvânt. Și apropiindu se de dênșul ucenici săi 'l rugau zicând: Dă 'i drumul că strigă în urma noastră.

24. Și răspunzând zise: Nu sunt trimis de cât la oile cele perdute de casa lui Israel.

25. Și venind ea 'i se închină zicând: Doamne, ajută'mă.

26. Iar el răspunzând zise: Nu se cuvine a lua pâinea copiilor și a o arunca câinilor.

27. Și ea zise: Așa este, Doamne, dar și câini mănâncă din frămăturile ce cad de la masa stăpînilor lor.

28. Atunci răspunzînd Iisus 'i zise: Femeie, mare este credința ta; fie-ție cum voești. Și se în-sănătoși fiica ei din acel ceas.

29. Și trecînd de acolo Iisus se duse lângă marea Galilei și suindu se pe munte șezu acolo.

30. Și veniră la dînsul gloate multe, avînd cu dînesele șchiopi, muți, orbi, strîmbi și alți mulți, și 'i aruncară lângă picioarele lui și el 'i tămădui.

31. Ast-fel că gloata se minună vîzînd pe muți grîind, pe cei strîmbi sînătoși, pe șchiopi umblînd și pe orbi vîzînd; și mîrîră pe Dumnezeu lui Israel.

32. Atunci Iisus chemînd la sine pe ucenici sîi zise: 'Mi este milă de gloată, că de trei zile acum așteaptă lângă mine și nu au ce să mînînce; și a le da drumul nemîncate nu voesc, ca nu cumva să leșine *de foame* pe drum.

33. Iar ucenici 'i zic: De unde avem noi în pustie atîtea pâini în cît să sîturăm atîta gloată?

34. Și Iisus le zice: Cîte pâini aveți? Iar ei zic: Șapte și puțini peștișori.

35. Și porunci gloatelor să șază jos pe pămînt.

36. Și luînd cele șapte pâini și pești, mulțumind frînze și dete ucenicilor, iar ucenici gloatelor.

37. Și mîncară toate încît se

sîturară, și luară prisosul de frămături șapte coșuri pline.

38. Iar cei ce mîncară erau patru mii de oameni, afară de femeii și copii.

39. Și dînd drumul gloatelor se sui în vas și veni în laturile Magdalei.

CAP. XVI.

Farisei și Saducei cer un semn ceresc. Aluatul Fariseilor. Deosebite păreri despre Iisus și mărturisirea lui Petru. Christos spune mai 'nainte moartea sa. Adevărați ucenici.

1. Și apropiindu se Farisei și Saducei ispitind cerură de la dînsul să le arate un semn din cer.

2. Iar el răspunzînd le zise: Când se face seară ziceți senin *va fi*, pentru că cerul este roșu;

3. Și dimineața *ziceți*: Astăzi furtună *va fi*, pentru că cerul este roșu și turbure. Fața cerului știți s'o judecați, dar semnele timpurilor nu le puteți *judeca*?

4. Un neam rîu și desfrînat cere semn, și semn nu se va da lui, afară de semnul lui Iona. Și lăsându'i plecă.

5. Și venind ucenici lui în cealaltă parte uitară să țiea pâini.

6. Iar Iisus le zise: Luați aminte și feriți vî de aluatul Fariseilor și Saduceilor.

7. Și ei se gîndiau întru sine zicînd că pâini nu luarăm.

8. Dar Iisus înțelegînd zise: Ce vî gîndiți în ênși vî, puțin credincioșilor, că nu luarăți pâini?

9. Nu pricepeți âncă, nici nu vă aduceți aminte de cele cinci pâini ale celor cinci mii și câte coșuri luarăți.

10. Nici de cele șapte pâini ale celor patru mii și câte coșuri luarăți?

11. Cum nu pricepeți că nu despre pâini vă zisei? Ci feriiți vă de aluatul Fariseilor și Saduceilor.

12. Atunci înțelesă că nu zise, ca dênși să se feriască de aluatul pâini, ci de învățătura Fariseilor și Saduceilor.

13. Și venind Iisus în părțile Cesarei lui Filip întrebă pe ucenici săi zicând: Pe cine zic oameni că este Fiul omului?

14. Iar ei răspund: uni pe Ioan Botezătorul, alți pe Elie, și alți pe Ieremia sau pe unul dintre profeți.

15. Dar voi, zice el, cine ziceți că sunt eu?

16. Atunci răspunzând Simon Petru zise: Tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu cel viu.

17. Și răspunzând Iisus 'i zise: Fericit ești Simone, fiul lui Iona, căci carne și sînge nu 'ți au descoperit ție, ci Tatăl meu cel din ceruri.

18. Și eu zic ție că tu ești Petru, și pe această peatră voi clădi biserica mea, și porțile iadului nu vor fi mai tari față de dênșa.

19. Și voi da ție cheile împărțirii cerurilor, și orî ce vei fi legat pe pământ va fi legat în

ceruri, și orî ce vei fi deslegat pe pământ va fi deslegat în ceruri.

20. Atunci porunci ucenicilor ca să nu spună nimenui că el este Christosul.

21. De atunci începu Iisus să spună ucenicilor săi, că trebuie, ca el să meargă la Ierusalem și să sufere multe de la bătrîni, și de la maî mari preoților și de la cărturari, și să fie omorit și a treia zi să se scoale.

22. Și luându'l la o parte Petru 'i zice certând: Milostiv să'ți fie Dumnezeu, Doamne; nu va fi pentru tine aceasta.

23. Iar el întorcîndu se zice lui Petru: Mergî înapoia mea, satană; sminteală ești pentru mine, că tu nu ai în gând cele ce sînt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sînt ale oamenilor.

24. Atunci Iisus zise ucenicilor săi: Dacă voește cineva să vie după mine, să se lepede de sine și să ție crucea sa și să 'mî urmeze.

25. Căci cine va fi voit să 'și scape viața, o va perde pe ea; dar cine va fi perdat viața sa pentru mine, o va afla.

26. Pentru că ce va folosi omul, dacă va fi câștigat lumea întreagă, iar viața sa o va fi perdat; sau ce va da omul în schimb pentru viața sa?

27. Căci Fiul omului are să vie în mărirea Tatălui său cu toți ângeri săi, și atunci va răsplăti fie căruia după fapta sa.

28. Adevăr zic voe, sânt uni din cei de față care nu vor gusta moarte pêne ce nu vor fi vëzut pe Fiul omului venind în împărăția lui.

CAP. XVII.

Schimbarea la față. Ioan Botezătorul este un alt Elie. Înșănătoșirea lunaticului. Ncredința ucenicilor. Staturul găsit în pește.

1. Și după șase zile Iisus ȳea cu sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan fratele lui și 'i duce pe dênși pe un munte înalt la o parte.

2. Și se schimbă la față înaintea lor, și străluci fața lui ca soarele și vestmintele lui sã făcură albe ca lumina.

3. Și ȳată li se arëtã lor Moise și Elie, vorbind împreună cu dênșul.

4. Atunci începënd Petru zise lui Iisus: Doamne, este bine ca să fim aici; dacă voești voi face aci trei colibă, ție una și lui Moise una și lui Elie una.

5. Vorbind el anchë, ȳată un nor luminos 'i umbri pe dênși, și ȳată un glas din nor zicënd: Acesta este Fiul meu cel ȳubit, întru care am bine voit; ascultați de dênșul.

6. Și auzind ucenici, căzură cu fața lor la pãmënt și sã temurã foarte.

7. Și apropiindu se Iisus 'i atinse și zise: Sculați vë și nu vë temeți.

8. Iar ei ridicându 'și ochi nu

vëzură pe nimeni, de cât numai pe Iisus.

9. Și dându se ei jos de pe muntele acela, le porunci Iisus zicënd: Nimenui să nu spuneți vedenia pêne când Fiul omului sã va fi sculat din morți.

10. Și 'l întrebără pe el ucenici zicënd: Pentru ce zic dar Cãrturari că trebuie să vie mai 'ntëiu Elie?

11. Iar el respunzënd zise: Elie vine într'adevër și va întocmi iarăși toate.

12. Dar eu vë zic că Elie a și venit, ânsë ei nu l'au cunoscut, ci făcură cu dênșul câte au voit; ast fel și Fiul omului va suferi de la dênși.

13. Atunci înțeleseră ucenici că el le vorbise despre Ioan Botezătorul.

14. Și mergënd ei spre gloată, veni la dênșul un om căzënd în genuchă la el

15. Și zicënd: Doamne, fie 'ți milă de fiul meu, că este lunatic și suferă rëu; căci de multe ori cade în foc și de multe ori în apă.

16. Și l'am adus pre el la ucenici tãi, dar ei nu puturã să 'l tãmăduiască.

17. Iar Iisus respunzënd zise: Neam necredincios și sucit, pêne când voi fi cu voi? Pêne când vë voi îngădui? Aduceți 'l la mine aci

18. Și Iisus îl certă, și demonul eși de la dênșul, și copilul fu tãmăduit din ceasul acela.

19. Atunci apropiindu se ucenici de Iisus la o parte ziseră: Pentru ce noi nu puturăm să 'l dăm afară pre el?

20. Iar el le zice: pentru necredința voastră; căci adevăr zic voe, dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Treci de aici colo, și va trece, și nimic nu va fi cu neputință pentru voi.

21. Dar acest fel *de demoni* nu ese, de cât numai cu rugăciune și post.

22. Și fiind ei în Galilea le zise Iisus: Fiul omului are să fie dat în mâinele oamenilor.

23. Și 'l vor omori și a treia zi se va scula, iar ei să întristară foarte.

24. Și venind ei în Capernaum, să apropiară de Petru cei care strâng jumătatea de siclu și ziseră: Invățătorul vostru nu plătește jumătatea de siclu?

25. El zice: Așa. Și intrând el în casă Iisus 'i apucă 'nainte zicând: Ce 'ți se pare, Simone? Domnitori pământului de la cine iveau tribut sau cens? De la fii lor sau de la streini?

26. De la streini, zice el. Atunci dar, 'i zise Iisus, fii sunt scutiți.

27. Dar ca să nu le fim spre sminteală, ducându te la mare aruncă o undiță și peștele care va fi eșit înteu ia 'l, și deschizend gura lui vei afla un statir; pe acela luându 'l, dă 'l lor pentru mine și pentru tine.

CAP. XVIII.

Ucenici întreabă pe Iisus cine este mai mare. Pilda despre oaea rătăcită. Despre fratele care greșaste. Dreptul d'a lega și deslega. Pilda despre Domnul care cere socoteală slugii sale.

1. In ceasul acela se apropiară ucenici de Iisus zicend: Cine este oare mai mare în împărăția cerurilor?

2. Și chemând la sine pe un copil il puse în mijlocul lor.

3. Și zise: Adevăr zic voe, dacă nu vă veți întoarce și să fiți ca copii, nu veți intra în împărăția cerurilor.

4. Decî dar, orî cine se va smeri pe sine ca acest copil, acela este mai mare în împărăția cerurilor;

5. Și cine va fi primit pe un copil ca acesta în numele meu, pe mine mă primește.

6. Iar cine va fi sminteală unuia din acești neînsemnați care cred în mine, mai de folos 'i este să se atârne de gâtul lui o peatră de moară și să fie afundat în adâncul mării.

7. Vai lumii din pricina smințelilor; căci trebuie ca smintecele să vină; dar vai omului aceleia prin care vine sminteala.

8. Decî dacă mâna ta sau piciorul tîu te smintește, taie'l și aruncă'l de la tine; este bine pentru tine ca să intri în viață strâmb sau schiop, de cât avend doe mâini sau doe picioare să fii aruncat în focul cel vecinic.

9. Și dacă ochiul tîu te smintește, scoate'l și aruncă'l de la

tine; este bine pentru tine să intri c'un ochiu în viață, decât având doi ochi să fii aruncat în gheena focului.

10. Vedeti să nu desprețuiți pe vre unul din acești neînsemnați; căci zic voe, că ângeri lor în ceruri tot dauna privesc fața Tatălui meu, care este în ceruri.

11. *Căci Fiul omului a venit ca să mântuiască pe cel perdut.*

12. Ce vi se pare? dacă un om are o sută de oi și se rătăcește una din ele, au nu lăsând pe cele noăzeci și noă în munți, plecând caută pe cea rătăcită?

13. Și dacă se întâmplă ca s'o afle, adevăr zic voe, că se bucură de ea mai mult, decât de cele noăzeci și noă, care nu se rătăciseră.

14. Astfel *fiind*, nu este voință înaintea Tatălui vostru, care este în ceruri, ca să peară unul dintr'acești neînsemnați.

15. Și dacă 'ți va fi greșit ție fratele tœu, mergi și ceartă l între tine și el singur; dacă va fi ascultat de tine, ai câștigat pe fratele tœu.

16. Iar dacă nu va fi ascultat, țiea cu tine ânce unu sau doi, ca prin gura a doi sau trei marturi să fie statornicit ori ce cuvânt.

17. Și dacă nu va fi ascultat de dœnsi, spune bisericei; iar dacă nu va fi ascultat nici de biserică, să 'ți fie ție ca păgânul și vameșul.

18. Adevăr zic voe, câte veți

fi legat pe pământ, vor fi legate în cer; și câte veți fi deslegat pe pământ, vor fi deslegate în cer.

19. Iarăși zic vee, că dacă doi dintre voi se vor învoi pe pământ asupra ori cărui lucru ce vor cere, va fi *dat* lor de la Tatăl meu care este în ceruri.

20. Căci unde sunt doi sau trei adunați în numele meu, acolo sunt eu în mijlocul lor.

21. Atunci apropiindu se *de el* Petru 'i zise: Doamne, de câte ori 'mă va greși fratele meu, și 'i voi erta lui? pêne de șapte ori?

22. Iisus 'i zice: nu zic ție pêne de șapte ori, ci pêne de șaptezeci și șapte de ori.

23. De aceea împărăția cerurilor este asemenea unui om împărat, care voi să facă socoteală cu slugile sale.

24. Și începând el să facă socoteală, 'i se aduse unul, *ce era dator zece mii de talanți*.

25. Dar ne având el *cu ce* să plătiască, domnul său porunci, ca să fie vândut el, și femeea lui și copii, și toate câte avea, și să se plătiască.

26. Decî căzând sluga *la pământ* 'i se închină zicând: Doamne, îngădueste mă, și 'ți voi plăti tot.

27. Iar domnul acelei slugi, având milă de dœnsul, 'i dete drumul, și 'i ertă datoria.

28. Și eșind aceea slugă găsi, dintre cei *care erau împreună* slugi cu dœnsul, pe unul care 'i datora o sută de denari, și punând mâna pe dœnsul îl stringea

de gât zicând: plătește 'mi, dacă ești dator.

29. Decî căzînd *la pămînt* cel împreună cu el slugă îl ruga zicînd: îngăduiește mă, și 'ți voi plăti *tot*.

30. Dar el nu voia, ci ducîndu se îl aruncă în închisoare pînă ce va plăti datoria.

31. Decî slugile cele împreună cu dînsul vîzînd cele întîmplate se întristară foarte; și ducîndu se lămuriră domnului lor toate cele petrecute.

32. Atunci chemîndu'l la sine domnul său, 'i zice: slugă rea, toată acea datorie 'ți am ertat o, fiind că m'ai rugat;

33. Oare nu se cădea ca și tu să ai milă de cel împreună cu tine slugă, după cum și eu am avut milă de tine?

34. Și mîniindu se domnul său îl dete pe mîna chinuitorilor, pînă ce 'i va fi plătit toată datoria.

35. Astfel și Tatăl meu cel cereșc va face voe, dacă nu veți fi ertat din inimile voastre fie care fratelui său.

CAP. XIX.

Răspunsul lui Iisus despre despărțire și despre fameni. Punerea mîinilor asupra copiilor. Tînerul avut. Pericolul ce aduce avuția. Răsplata viitoare a ucenicilor.

1. Și a fost cînd sfârși Iisus cuvintele acestea, trecu din Galilea și veni în părțile Iudei pe dincolo de Iordan.

2. Și 'i urmară gloate multe și le tîmădui pe ele acolo.

3. Și veniră la dînsul Farisei ispitindu 'l și zicînd: oare se cade *omului* să 'și lase femea sa pentru orî ce cuvînt?

4. Iar el respunzînd zise: n'atî cetit că cel care 'i a făcut din început, bărbat și femeie 'i a făcut pe dînși?

5. Și a zis: de aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femea sa și vor fi cei doi un corp;

6. În cît nu mai sînt doi, ci un corp. Decî ceea ce Dumnezeu a unit împreună omul să nu despartă.

7. Ei 'i zic: pentru ce dar Moise a orînduit a da carte de despărțire și a o lăsa?

8. Zice lor: Moise în vederea învîrtoșerii inimei voastre v'a dat voie să lăsați pe femeile voastre; dar din început n'a fost așa.

9. Și eu zic voe: orî cine va fi lăsat pe femea sa, afară numai pentru desfrînare, și se va fi căsătorit cu alta, sîvîrșaste adulter; și cel care s'a căsătorit cu cea lăsată sîvîrșaste adulter.

10. Zis au lui ucenici: dacă astfel este starea omului cu femea, nu e de folos a se căsători.

11. Iar el zise lor: nu toți primesc cuvîntul acesta, ci *aceia* căror le este dat.

12. Căci sînt fameni, care așa au fost născuți din pîntecele mamei lor; și sînt fameni, pe care oameni 'i au făcut fameni;

și sînt famenî care s'au făcut pe sine  nsuși famenî pentru  mp r tia cerurilor; cel care poate primi, să primiască.

13. Atunci 'i se aduseră copii, ca să 'și pună mâinele peste d nși și să se roage; iar ucenici 'i a înfruntat.

14. Dar Iisus le zise: lăsați copii și nu 'i opriți a veni la mine; căci  mp r tia cerurilor este a unora ca aceștia.

15. Și pun nd mâinele peste dinși, se duse de acolo.

16. Și iată unul venind la d nșul zise:  nv torule *bune*, ce bine să fac, ca să am viață vecinică?

17. Iar el 'i zise: ce * mă întrebi despre *ce este* bine? unul este bun; dar daca voești să intri în viață, păzește poruncile.

18. Care? 'i zice; și Iisus zise: Nu omori; Nu s virși adulter; Nu fura; Nu mărturisi mincinos;

19. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, și iubește pe aproapele tău ca pe tine * nsuși*.

20. Zice lui t n rul: toate acestea le am p zitul *din tinerețea mea*; ce 'mi lipsește  nc ?

21. Zis a Iisus lui: daca voești a fi des v rșit, mergi, vinde averea ta și dă s racilor, și vei avea comoară în cer, și vino, urmează 'mi.

22. Iar t n rul auzind cuv ntul,

plec  întristat, căci avea avuți multe.

23. Și Iisus zise ucenicilor săi: adevăr zic vo , că cu greu va intra un avut în  mp r tia cerurilor.

24. Și iar zic vo : mai lesne este *pentru* o camil  să treacă printr'o ureche de ac, de c t *pentru* un avut să intre în  p r tia lui Dumnezeu.

25. Și auzind ucenici *lui* să înfiorară tare zic nd: cine poate dar a fi m ntuit?

26. Iar Iisus uit ndu se *la d nși* le zise: la oameni aceasta este cu neputință, dar la Dumnezeu toate sînt cu putință.

27. Atunci  ncep nd Petru 'i zise:  at , noi lăsarăm toate, și 'ți urmar m ție; dec  ce vom avea noi?

28. Iar Iisus le zise: adevăr zic vo , că voi care 'mi ați urmat mie, la nașterea din nou c nd Fiul omului va fi șezut pe tronul mării sale, veți ședea și voi pe do sprezece tronuri judec nd pe cele do sprezece seminții ale lui Israel.

29. Și ori cine a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, *sau femee*, sau copii, sau țarine, pentru numele meu, va primi însutit, și va moșteni viață vecinică.

30. Mulți dar *fiind*  nt iu vor fi în urmă, și *fiind*  n urmă vor fi  nt iu.

* add. Ce mi zici bun? Nimeni nu e bun, de c t numai unul, Dumnezeu.

CAP. XX.

Pilda cu lucrători tocniți. Iisus prezice iar moartea sa. Mama fiilor lui Zebedeu. Orbi de la Ierichon.

1. Căci împărăția cerurilor este asemenea unui om stăpîn de casă, care eși dis de dimineață ca să tocmescă lucrători în via sa.

2. Și învoindu se cu lucrători pe un denar zioa, 'i trimise în vica sa.

3. Și eșind pe la al treilea ceas văzu pe alți stînd fără lucru în târg;

4. Și acelora *le* zise: Mergeți și voi în vica *mea*, și ce este cu dreptul voi da voe.

5. Și ei se duseră. Eșind iarăși pe la al șaselea și al noulea ceas făcu asemenea.

6. Eșind *apoi* pe la al unsprezecelea *ceas* găsi pe alți stînd *fără lucru*, și le zice: Pentru ce stați aci toată zioa fără lucru?

7. Ei 'i zic: Pentru că nimenea nu ne a tocmit. Zice lor: Mergeți și voi în vica *mea*, și ce este cu dreptul *veți primi*.

8. Și făcendu se seară zice domnul viei către îngrijitorul lui: Chiamă pe lucrători și le dă plata începînd de la cei de pe urmă pînă la cei d'intîeu.

9. Și venind cei de pe la al unsprezecelea ceas primiră câte un denar.

10. Și venind cei d'intîeu socotiau că vor primi mai mult, dar primiră și dînși câte un denar.

11. Primind ânsê cîrtiau împotriva stăpînului de casă, zicînd:

12. Acești din urmă au făcut un ceas, și 'i ai pus d'o potrivă cu noi care am dus greutatea zilei și arșița.

Iar el răspunzînd zise unuia din ei: Prietene, nu 'ți fac nedreptate; oare nu te ai învoit cu mine un denar?

14. Iea *ce este* al tîu și pleacă. Voesc să dau acestui din urmă ca și ție.

15. Or nu mi se cade mie să fac ce voesc cu ale mele? Or ochiul tîu este rîu, pentru că eu sînt bun?

16. Astfel vor fi cei din urmă întîeu, și cei d'intîeu pe urmă. *Căci mulți sînt chemați, dar puțini aleși.*

17. Și mergînd Iisus la Ierusalem luă la o parte pe cei doisprezece ucenici, și pe cale zise lor:

18. Iată mergem la Ierusalem și Fiul omului va fi dat mai marilor preoților și cărturarilor, și îl vor osîndi la moarte,

19. Și îl vor da în mîna păgînilor, ca să 'l bajocoriască, și să 'l bieuiască și să 'l răstigniască dar a treia zi se va scula.

20. Atunci se apropiă de dînsul mama fiilor lui Zebedeu cu fii ei închinându se și cerînd ceva de la el.

21. Iar el 'i zise: Ce voești? Ea 'i zice: Zi ca să șează acești doi fii ai mei, unul d'a dreapta

ta, și altul d'a stânga ta, în împărăția ta.

22. Dar Iisus respunzând zise: Nu știți ce cereți. Puteți bea paharul pe care am să 'l beau eu — și să fiți botezați cu botezul cu care mă botez eu — ?

23. Putem, 'i zic ei. Și el le zice: Intr'adevăr veți bea paharul meu — și cu botezul cu care mă botez eu veți fi botezați — ; dar a ședea d'a dreapta mea și d'a stânga mea nu este al meu a da, ci se va da acelora pentru care s'a pregătit de către Tatăl meu.

24. Și auzind cei zece se măchiră adinc asupra celor doi frați.

25. Dar Iisus chemându 'i la sine zise: Știți că domnitori păgânilor 'i stăpinesc pre ei și cei mari întrebuințează puterea asupra lor.

26. Nu astfel va fi între voi; ci care ar voi să fie mare între voi, va fi slujitorul vostru,

27. Și care ar voi să fie întâiul între voi, va fi sluga voastră.

28. După cum Fiul omului n'a venit ca să fie slujit, ci ca să slujască, și să dea sufletul său preț de rescumpărare pentru mulți.

29. Și pornind ei de la Ierichon, 'i urmară gloate multe.

30. Și iată, doi orbî, care ședeau lângă cale, auzind că Iisus trece, strigară zicând: Doamne, fie 'ți milă de noi, Fiule al lui David.

31. Iar gloata 'i înfruntă ca să tacă, dar ei mai tare strigau zi-

când: Doamne, fie 'ți milă de noi, Fiule al lui David.

32. Și stând Iisus 'i chemă, și zise: Ce voiți să vă fac ?

33. Doamne, 'i zic ei, să se deschiză ochi noștri.

34. Iar Iisus pătuns fiind de milă se atinse de ochilor; și îndată văzură — ochi lor —, și 'i urmară.

CAP. XXI.

Asina și mánzul ei. Intrarea în Ierusalem. Curățirea santuarului. Smochinul uscat. Intrebare despre botezul lui Ioan. Pilde despre cei doi fii trimiși în vic. Lucid'ori care omoară pe moștenitor. Peatra angulară.

1. Și când se apropiară de Ierusalem și veniră la Betfaghe la muntele maslinilor, atunci trimise Iisus pe doi ucenici zicându le:

2. Mergeți în satul ce este înaintea voastră, și îndată veți afla o asină legată, și un mânz cu dânsa; deslegând aduceți la mine.

3. Și dacă cine va v'ar zice ceva, spuneți că Domnul are trebuință de ele și îndată le va trimite.

4. Iar aceasta s'a făcut, ca să se împliniască ce s'a rostit prin profetul care zice:

5. Spuneți Fiicei Sionului: Iată împăratul tău vine la tine, blând și călare pe asin, și pe mânz, fiul celui de sub jug.

6. Ducându se dar ucenici, și făcând dupe cum le poruncise Iisus.

7. Aduseră asina și mînzul și și puseră d'asupra lor vestmintele, și el se așeză pe dînesele.

8. Iar partea cea mai mare de gloată așternură veștmintele lor pe cale; și alți tăeau ramuri de copaci și așterneau pe cale.

9. Și gloata care mergea înaintea lui și care venia după dînsul strigau zicînd: Osana Fiul lui David; bine cuvîntat *este* cel ce vine în numele Domnului; Osana în cele de sus.

10. Și intrînd el în Ierusalem se mișcă toată cetatea zicînd: Cine este acesta?

11. Iar gloatele ziceau: Acesta este profetul, Iisus din Nazaretul Galilei.

12. Și Iisus intră în santuarul *lui Dumnezeu*, dete afară pe toți care vindeau și cumpărau în santuar, și răsturnă mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumbei, și le zise:

13. Scris este: Casa mea se cheamă casă de rugăciune; iar voi o faceți peșteră de tâlhari.

14. Și veni ră la dînsul în santuar orbi și șchiopi, și el 'i tămădui.

15. Iar mai mari preoților și cărturari vîzînd faptele minunate pe care le făcuse, și pe copii care strigau în santuar zicînd: Osana Fiul lui David, se măchiră adînc și 'i ziseră: Auzi ce zic aceștia?

16. Dar Iisus le zice: Adevărat; oare n'ați cetit nici o dată că

din gura pruncilor și a sugătorilor ai întocmit laudă?

17. Și lăsându 'ieși afară din cetate la Betania, și rămase noaptea acolo.

18. Iar a doua zi întorcîndu se în cetate flămânzi.

19. Și vîzînd un smochin lângă cale se duse la el, dar nu găsi nimic într'însul de cît numai frunze, și zice lui: de acum înainte rod din tine să nu se facă în veci.

20. Și se uscă smochinul îndată. Și vîzînd ucenici se mirară zicînd: Cum de se uscă smochinul îndată?

21. Dar Iisus respunzînd le zise: Adevăr zic voe, dacă aveți credință și nu vă îndoiti, veți face nu numai ce s'a făcut cu smochinul, ci chiar dacă ziceți muntelui acestuia: Ridică te și te aruncă în mare, se va face;

22. Și toate câte veți fi cerut în rugăciune, crezînd, veți primi.

23. Și venind el în santuar se apropiară de dînsul, pe cînd învîta, mai mari preoților și bătrîni poporului zicînd: Cu ce putere faci acestea? Și cine 'ți a dat puterea aceasta?

24. Iar Iisus respunzînd le zise: Vă voi întreba și eu un cuvînt, pe care daca mi 'l spuneți, și eu vă voi spune cu ce putere fac acestea.

25. Botezul lui Ioan de unde era? Din cer, sau de la oameni? Iar ei cugetau întru sine zicînd:

Daca zicem din cer, ne va zice: Pentru ce dar n'ați crezut lui.

26. Iar daca zicem de la oameni, ne temem de gloată, pentru că toți țin pe Ioan drept un profet.

27. Și răspunzând ei lui Iisus ziseră: Nu știm. Zise și el lor: Nicî eu nu v'ă spun cu ce putere fac acestea.

28. Ce vi se pare voe? Un om avea doi fii; și ducându se la cel d'intîiu zise: Fiule: Du te, lucrează azi în viea mea.

29. Iar el răspunzând zise: Nu voesc; în urmă însă p'arîndu i rău se duse.

30. Și ducându se la cel d'al doilea zise tot astfel. Iar el răspunzând zise: Eu, Doamne, *mă duc*, dar nu s'a dus.

31. Care din acești doi a făcut voea tatălui? Cel d'intîiu, zic ei. Iisus le zice: Adevăr zic voe, că vameși și desfrînatele merg înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu.

32. Căci Ioan veni la voi pe cale de dreptate, și n'ați crezut lui; iar vameși și desfrînatele crezură lui, și voi văzînd nici nu v'a părut rău în urmă, ca să credeți lui.

33. Ascultați altă pildă: era un om stăpîn de casă, care sădi vie și o împrejmuî cu gard și făcu în ea lin, și clădi turn, și o dete lucrătorilor, iar el se duse de parte.

34. Și când sosi timpul roadelor trimise slugele sale la lucrători, ca să iea roadele lui:

35. Dar lucrători luând pe slugele lui, pe unul îl bătură, pe altul îl uciseră, iar pe altul îl omorîră cu petre.

36. Iarăși trimise alte slugi mai multe de cât cele d'intîiu, și făcură cu acestea asemenea.

37. În urmă trimise la dînși pe fiul său zicînd: Să vor sfii de fiul meu.

38. Lucrători însă văzînd pe fiul ziseră între dînși: Acesta este moștenitorul; veniți, să 'lucidem, și să avem noi moștenirea lui.

39. Și luându 'l *il* aruncară afară din vie și îl uciseră.

40. Decî când va fi venit domnul viei, ce va face acelor lucrători?

41. Ei 'i zic: pe cei răi cu rău 'i va perde, și viea o va da altor lucrători, care să 'i dea roadele la timpul lor.

42. Iisus le zice: n'ați cetit nici odată în scripturi: Peatra pe care n'a luat o în seamă clăditori, aceasta a fost făcută pentru cap de unghiu; de la Domnul a fost ea, și este minunată în ochi noștri.

43. De aceea zic voe, că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu, și se va da neamului care face roadele ei.

44. Și cine va fi căzut pe peatra aceasta se va sfărîma; iar pe care va fi căzut ea, pe *acela* îl va spulbera.

45. Și auzînd mai mari preoților și Farisei pildele lui, cunoscură că vorbește despre dînși;

46. Și căutând ca să pună mâna pe dânsul se temură de gloate, pentru că îl țineau drept un profet.

CAP. XXII.

Pilda cu cei chemați la nuntă. Dacă se cuvine a plăti tribut Cesarului. Femea celor șapte frați. Cea mai mare lege. Christos, Fiul lui David.

1. Și răspunzând Iisus le vorbi iar în pilde zicând:

2. Împărăția cerurilor este asemenea unui om împărat, care făcu nuntă fiului său.

3. Și trimise slugile sale ca să strige pe cei chemați la nuntă, dar ei nu voriră să vie.

4. Iarăși trimise alte slugi zicând: spuneți celor chemați, iată prânzul meu stă gata; tauri mei și cele îngrășate ale mele sunt înjunghiate, și toate sunt gata; veniți la nuntă.

5. Dar ei ne dând luare aminte se duseră, unul la țarina sa, altul la negustoria sa;

6. Iar ceilalți punând mâna pe slugile sale le înfruntară rușinos și le uciseră.

7. Auzind dar împăratul se umplu de mânie, și trimițând oștile sale nimici pe acei ucigași și arse orașul lor.

8. Atunci zice slugilor sale: Nunta este gata, dar cei chemați nu fură vrednici;

9. Decî mergeți pe la eșirile drumurilor, și pe câți 'i veți găsi, chemați 'i la nuntă.

10. Și eșind slugile acelea la drumuri strănseră pe toți câți 'i aflară, și răi și buni; și se umplu nunta de oaspeți.

11. Iar împăratul intrând spre a privi pe oaspeții văzu acolo un om ne fiind îmbrăcat în haină de nuntă;

12. Și 'i zice: Prietene, cum ai intrat aci ne având haină de nuntă? Iar el tăcu.

13. Atunci împăratul zise slugilor: Legându 'i picioarele și mâinile aruncați 'l în întunerecul cel mai din afară, acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților.

14. Căci mulți sunt chemați, dar puțin aleși.

15. Atunci ducându se Farisei să sfătuiră cum să 'l prinză în cuvânt.

16. Și trimiț la dânsul pe ucenici lor cu Erodiani zicând: Invățătorule, știm că ești adevărat, și înveți în adevăr calea lui Dumnezeu, și nu 'ți pasă de nimenea, pentru că nu te uiți la fața oamenilor.

17. Decî spune noă, ce 'ți se pare? Se cuvine a da tribut Cesarului, sau nu?

18. Iar Iisus cunoscând răutatea lor zise: Ce mă ispitiți, fățarnicilor?

19. Arătați 'mi banul de tribut. Iar ei 'i aduseră un denar.

20. Și Iisus le zice: Al cui este chipul acesta și inscripția?

21. Al Cesarului, 'i zic dânsi. Atunci le zice: Decî dați Cesarului ce este al Cesarului, și lui

Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.

22. Și auzind se mirară, și lăsându-l se duseră.

23. În zioa aceea veni ră la dânsul Saducei, care zice că nu este înviere, și îl întrebară zicând:

24. Invățătorule, Moise a zis dăca va fi murit cineva ne având copii, fratele lui va lua pe femea lui și va ridica urmaș fratelui său.

25. Erau între noi șapte frați, și cel d'întâiu căsătorindu se muri, și ne având el urmaș lăsă pe femea sa fratelui său,

26. Asemenea și al doilea, și al treilea pînă la al șaptelea.

27. Iar în urmă de toți muri și femea.

28. La înviere dar a cărui din cei șapte va fi femea? căci toți o avură.

29. Atunci răspunzând Iisus le zise: Vă rătăciți, neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.

30. Căci la înviere nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sînt ca ângeri lui Dumnezeu în cer.

31. Dar despre învierea morților n'ați cetit ce s'a rostit voe de Dumnezeu zicând:

32. Eu sînt Dumnezeu lui Abraam, și Dumnezeu lui Isaak, și Dumnezeu lui Iacob? Dumnezeu nu este Dumnezeu al morților, ci al viilor.

33. Și auzind gloatele rămaseră uimite de învățătura lui.

34. Iar Farisei auzind, că închise gura Saduceilor se adunară lângă dânsul.

35. Și întrebă unul din ei, învățător de lege, ispitindu-l și zicând:

36. Invățătorule, care poruncă este mare în lege?

37. Iar Iisus îi zise: iubește pe Domnul Dumnezeuul tîu în toată inima ta și în tot sufletul tîu și în tot cugetul tîu

38. Aceasta este porunca cea mare și cea d'întâiu.

39. Iar a doa asemenea aceștia: iubește pe aproapele tîu ca pe tine însuși.

40. În aceste doă porunci se coprinde toată legea și profeți.

41. Și adunați fiind Farisei, Iisus îi întrebă zicând:

42. Ce vi se pare despre Christos? Al cui fiu este? Al lui David, îi zice ei.

43. Cum dar David, le zice el, îl numește în spirit Domn, zicând:

44. Zis a Domnul Domnului meu, șezi d'a dreapta mea, pînă ce voi fi pus pe vrăjmași tîi sub picioarele tale.

45. Decî dăca David îl numește Domn, cum este fiul lui?

46. Și nimeni nu putea să îi răspunză un cuvânt, nici nu îndrăsnî cineva din aceazi să îl mai întrebă.

CAP. XXIII.

Iisus mustră pe Farisei și Cărturari pentru fățărnicia și mândria lor.

1. Atunci Iisus vorbi gloatelor și ucenicilor săi zicând:

2. Pe scaunul lui Moise au stat Cărturari și Farisei.

3. Decî toate câte vë zic voë, faceți și păziți, dar după faptele lor nu faceți; căci ei zic și nu fac.

4. Ei leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat, și le pun pe umeri oamenilor, iar ei enșile nici cu degetul lor nu voesc să le misce.

5. Toate faptele lor le fac spre a fi priviți de oameni, căci fac filacteriile lor late, și măresc ciucuri veștmântului,

6. Iubesc cele d'intîiu locuri la ospete și cele d'intîiu scaune în sinagogi,

7. Și închinăciunile de pe piețe și a fi numiți de către oameni Rabi.

8. Dar voi să nu fiți numiți Rabi; căci unul este învățătorul vostru, iar voi toți sînteți frați.

9. Și tată să nu numiți al vostru pe pămînt, căci unul este tatăl vostru cel ceresc.

10. Nici să nu fiți numiți învățători; căci unul este învățătorul vostru, Christos.

11. Cine dar este mai mare între voi, va fi slujitorul vostru.

12. Iar cine se va fi înălțat pe sine, va fi umilit; și cine se va fi umilit pe sine, va fi înălțat.

13. Vai voë, Cărturari și Farisei fățarnici, că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; căci voi nu intrați, nici pe cei care vin nu i lăsați să intre.

14. Vai voë, Cărturari și Farisei fățarnici, că mâncați casele văduvilor, rugându vë rugăciuni lungi; pentru aceasta veți lua mai multă osîndă.

15. Vai voë, Cărturari și Farisei fățarnici, că încunjurați marea și uscatul ca să faceți un proselit, și când s'a făcut, il faceți fiu al gheencii indoit de cât voi.

16. Vai voë, învățători orbi, care ziceți: Cine va fi jurat pe templu, nu este nimic; dar cine va fi jurat pe aurul templului, dator este.

17. Nebuni și orbi; căci ce este mai mare? Aurul sau templul care sînteste aurul?

18. Și: Cine va fi jurat pe altar, nu este nimic; iar cine va fi jurat pe darul ce este d'asupra lui, dator este.

19. Orbilor, căci ce este mai mare? Darul sau altarul care sînteste darul?

20. Decî cine a jurat pe altar, jură pe el și pe toate ce sînt d'asupra lui;

21. Și cine a jurat pe templu jură pe el, și pe cel care locuește într'ensul.

22. Și cine a jurat pe cer, jură pe tronul lui Dumnezeu și pe cel care stă pe densul.

23. Vai voë, Cărturari și Farisei fățarnici, că dați zeciuală din ismă și mărar și chimen, dar ați lăsat cele mai însemnate ale legii: judecarea dreaptă și mila și credința; pe acestea trebuia

să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați.

24. Invățătorii orbii, care strecurăți țăntarul, dar inghițiți cămila.

25. Vai voe, Cărturari și Farisei fățarnici, că curățiți partea din afară a paharului și a vasului *de mâncare*, dar d'inăuntru sunt pline din răpire și necumpătate.

26. Fariseule orb, curăță înteu partea d'inăuntru a paharului și a vasului *de mâncare*, ca să fie curată și partea lui din afară

27. Vai voe, Cărturari și Farisei fățarnici, că semănați cu mormintele văruite, care din afară se arată frumoase, dar d'inăuntru sunt pline de oase de morți și de orii ce necurătenie.

28. Astfel și voi din afară vă arătați dreptii oamenilor; dar d'inăuntru sunteți plini de fățarnicie și fără de lege.

29. Vai voe, Cărturari și Farisei fățarnici, că clădiți mormintele profeților, și înfrumosețați monumentele dreptilor,

30. Și ziceți: Dacă eram noi în zilele părinților noștri, n'am fi părtași cu dênși la singele profeților.

31. Astfel dar mărturisiți voe înșivă, că sunteți filii ai celor care omoră pe profeți.

32. Umpleți și voi măsura părintilor voștri.

33. Șerpă, puă de viperă, cum să fugiți de judecata gheenei?

34. De aceea, iată, eu trimit la

voi profeți și înțelepți și cărturari; Dintr'ênși veți omori și veți rēstigni, și dintr'ênși veți biciui în sinagogile voastre, și 'i veți urmări din oraș în oraș;

35. Ca să vie asupra voastră orii ce sânge drept, ce este vărsat pe pământ, de la sângele lui Abel cel drept pênă la sângele lui Zaharia, fiul lui Barachia, pe care îl omorărăți între templu și altar.

36. Adevăr zic voe, vor veni toate acestea asupra neamului acestuia.

37. Ierusaleme, Ierusaleme, care omorâ pe profeți și ucizi cu petre pe cei trimiși la tine, de câte orii am voit să adun pe copii tēi, după cum adună paserea pui sēi sub aripi, dar n'ați voit.

38. Iată, vi se lasă casa voastră pustie.

39. Căci zic voe, de acum nu mă mai vedeți, pênă când veți zice: Binecuvântat cel ce vine în numele Domnului.

CAP. XXIV.

*Dărîmarea Ierusalemului. Sfârșitul veacului.
Semnele venirii lui Christos.*

1. Și eșind Iisus se ducea de la santuar, și se apropiară de dēnsul ucenici sēi ca să 'i arate clădirile santuarului.

2. Iar Iisus începēnd le zise: Nu vedeți toate acestea? Adevăr zic voe, nu va fi lăsată aci peatră pe peatră, care nu va fi desfăcută.

3. Și stând el pe muntele marelui, veni la dânsul ucenicii la o parte zicând: Spune noă, când vor fi acestea? Și care va fi semnul venirii tale și al sfârșitului veacului?

4. Și răspunzând Iisus le zise: Vedeți să nu vă amăgiască cineva.

5. Căci mulți vor veni pe numele meu zicând: Eu sunt Christosul, și pe mulți vor amăgi.

6. Și voi veți auzi răsunet și știri de răsunet. Luați seama, nu vă spăimântați; căci trebuie să fie toate, dar nu este încă sfârșitul.

7. Căci se va ridica neam peste neam, și împărăție peste împărăție, și vor fi foamete și cutremure pe alocurea.

8. Dar toate acestea vor fi început de dureri.

9. Atunci vă vor da spre a surprinde, și vă vor omorî, și veți fi urși de toate neamurile pentru numele meu.

10. Și atunci mulți vor cădea, și se vor da în mâini uni pe alți și se vor urî uni pe alți.

11. Și mulți profeți mincinoși se vor ridica și pe mulți vor amăgi;

12. Și pentru înmulțirea fără de legi se va răci iubirea multora.

13. Dar cel care a răbdat până în sfârșit, acesta va fi mântuit.

14. Și se va predica această evanghelie a împărăției în toată lumea, spre mărturie la toate

neamurile; și atunci va veni sfârșitul.

15. Deci când veți fi văzut groaza pustiiri, ce s'a zis prin Daniel profetul, stând în loc sânt (care citește să înțeleagă),

16. Atunci care sunt în Iudea să fugă la munți;

17. Care este pe casă să nu se dea jos, ca să ia cele din casa lui;

18. Și care este în câmp să nu se întoarcă înapoi, ca să ia vestmintul lui.

19. Va fi dar celor ce au în pân-tece și celor ce dau țită în zilele acelea.

20. Rugați vă ca să nu fie fuga voastră earna, nici sâmbăta.

21. Căci atunci va fi suferință mare, care n'a fost de la începutul lumii până acum, nici nu va fi;

22. Și dacă n'ar fi fost scurtate acele zile, n'ar fi scăpat orî ce carne; dar pentru cei aleși vor fi scurtate acele zile.

23. Atunci dacă vă zice cineva: Iată, aci este Christosul, sau colo; nu credeți.

24. Căci se vor ridica Christoși mincinoși și profeți mincinoși, și vor da semne mari și minuni, în cât să amăgiască, dacă se poate, chiar pe cei aleși.

25. Iată, v'am spus d'înainte.

26. Deci dacă vor zice voă: Iată, el este în pustie, nu ești; iată, el este în camere, nu credeți.

27. Căci precum fulgerul ese de la răsărit și se arată până la

apus, astfel va fi și venirea Fiului omului;

28. Ori și unde este corpul mort, acolo se vor aduna vulturi.

29. Dar îndată după suferința acelor zile, soarele va fi întunecat, și luna nu va da lumina ei, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor vor fi sguduite.

30. Și atunci se va arăta semnul Fiului omului în cer; și atunci se vor jăli toate neamurile pământului, și vor vedea pe Fiul omului venind pe nori cerului cu putere și mărire multă.

31. Și va trimite pe îngeri săi cu sunet mare de trîmbiță, și vor aduna pe aleși lui din cele patru vînturi, de la cea mai depărtată margine a cerurilor pînă la cealaltă margine a lor.

32. Invățați asemănarea de la smochin; când ramura lui este fragetă și înfrunzește, cunoașteți că aproape este vara;

33. Astfel și voi, când veți fi văzut toate acestea, cunoașteți că el este aproape lângă uși.

34. Adevăr zic voe, nu va trece neamul acesta, pînă când să fie toate acestea.

35. Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece.

36. Iar despre zioa aceea și ceas nimeni nu știe, nici îngeri cerurilor, nici Fiul, de cât numai Tatăl.

37. Și precum *au fost* zilele lui Noe, așa va fi venirea Fiului omului.

38. Căci precum în zilele acelea înainte de potop erau mîncînd și bînd, însurînd și măritînd, pînă în zioa cînd intră Noe în corabie,

39. Și nu știură pînă ce veni potopul și luă pe toți, astfel va fi și venirea Fiului omului.

40. Atunci *din* doi *care* vor fi în cîmp; unul este luat, și unul este lăsat;

41. *Din* două rîșnind la rîșniță, una este luată și una este lăsată.

42. Decî privegheați, că nu știți în care zi vine Domnul vostru.

43. Dar cunoașteți aceasta, că dacă stăpînul de casă ar ști în care streajă vine furul, ar fi veghiat, și n'ar lăsa să i se sape casa.

44. De aceea și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gîndiți vine Fiul omului.

45. Decî care este sluga credincioasă și cu minte, pe care a pus o stăpînul peste slugăria sa, spre a le da de mîncare la timp?

46. Fericită este sluga aceea, pe care venind stăpînul său îl va găsi făcînd astfel.

47. Adevăr zic voe, că îl va pune peste toată avuția sa.

48. Dar dacă cea slugă rea *fiind* va fi zis în inima sa: stăpînul meu întîrziează,

49. Și va fi început să bată pe ceî împreună cu el slugi, și mîncă și bea cu bețivi,

50. Stăpînul acelei slugi va

veni în zioa în care el nu aşteaptă, şi în ceasul când nu ştie.

51. Şi 'l va despica în doă, şi partea lui o va pune cu făţarnici; acolo va fi plângerea şi scârşnirea dinţilor.

CAP. XXV.

Pilda cu cele zece fecioare şi cu întrebuintarea talanţilor. Judecata din urmă.

1. Atunci va fi asemănată împărăţia cerurilor cu zece fecioare, care luând candelile lor eşiră spre întimpinarea mirelui.

2. Cinci din ele erau nechibzuite, iar cinci cuminte.

3. Căci cele nechibzuite, luând candelile lor, nu luară untdelem cu sine;

4. Iar cele cuminte luară untdelem în vasele lor cu candelile lor.

5. Şi întârziind mirele dormitără toate şi dormiau.

6. Iar la mezul nopţii se făcu strigare: Iată mirele, eşiţi spre întimpinarea lui.

7. Atunci se deşteptară toate acele fecioare şi gătiră candelile lor.

8. Iar cele nechibzuite ziseră celor cuminte: Daţi ne din untdelemnul vostru, că se sting candelile noastre.

9. Dar cele cuminte răspuseră zicând: Nică odată; nu va fi de ajuns noă şi voă; mai bine duceţi vă la cei care vënd şi cumperaţi vă.

10. Şi plecând ele să cumpere

veni mirele, şi cele gata intrară cu densusul la nuntă, şi se închise uşa.

11. În urmă vin şi celelalte fecioare zicând: Doamne, Doamne, deschide ne.

12. Iar el răspunzând zise: Adevăr zic voă, nu vă cunosc.

13. Drept aceea vegheaţi, că nu ştiţi zioa, nici ceasul, *când vine Fiul omului.*

14. Căci după cum un om plecând departe chemă slugile sale şi le dete avuţia sa;

15. Şi unuia 'i dete cinci talanţi, altuia doi, iar altuia unul, fie căruia după puterea sa, şi îndată se duse departe.

16. Şi plecând cel care luase cinci talanţi lucră cu dênşi şi făcu alţi cinci talanţi.

17. Aseminea şi care luase cei doi câştigă alţi doi.

18. Iar care luase unul ducându se săpă în pământ şi ascunse argintul stăpinului său.

19. După un timp îndelungat vine şi stăpinul acelor slugi, şi face socoteală împreună cu dênşi.

20. Şi apropiindu se cel care luase cinci talanţi aduse alţi cinci talanţi zicând: Doamne, cinci talanţi mi ai dat în mână; iată, alţi cinci talanţi am câştigat *la dênşi*

21. Zise lui stăpinul său: Bine, slugă bună şi credincioasă, la puţine ai fost credincios, la multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău.

22. Apropiindu se şi care luase

cei doi talanți zise: Doamne, doi talanți mi ai dat în mână; iată, alți doi talanți am câștigat *la dênși*.

23. Zise lui stăpînul sêu: Bine, slugă bună și credincioasă, la puține ai fost credincios, la multe te voi pune; intră întru bucuria domnului têu.

24. Apropiîndu se apoi și care luase un talant zise: Doamne, te am știut că ești om aspru, seceri unde n'ai semănat, și adunî de unde n'ai vînturat.

25. Și fiindu mi teamă m'am dus și am ascuns talantul têu în pămînt; iată, ai *ce este* al têu.

26. Iar stăpînul sêu rîspunzînd 'i zise: Slugă rea și neluătoare aminte; știeai că secer, unde n'am semănat, și adun de unde n'am vînturat?

27. Decî trebuia ca tu să fi pus argintul meu la schimbătorî, și venind eu aș fi luat cu dobîndă *ce este* al meu.

28. Drept aceea luați de la dînsul talantul și dați celui ce are cei zece talanți;

29. Căci tot la cel ce are se va da și va prisosi, iar la cel care nu are, și ce are se va lua de la dînsul;

30. Și pe sluga cea nefolositoare aruncați o în întunerecul din afară; acolo va fi plîngerea și scărșnirea dinților.

31. Iar cînd va veni Fiul omului în mărirea sa, și toți ângerii cu dînsul, atunci va sta pe tronul mării sale,

32. Și vor fi adunate înaintea lui toate neamurile, și le va despărți pe unele de altele, după cum desparte păstorul oile de capre,

33. Și va pune oile d'a dreapta sa, iar caprele d'a stînga.

34. Atunci va zice împăratul celor d'a dreapta sa: Veniți, binecuvîntați Tatălui meu, moșteniți împărăția gătită voe de la întemeierea lumii.

35. Căci flămînd am fost și mi ați dat să mîncînc; însetat am fost și mi ați dat să beau; strein am fost și m'ați adus la voi.

36. Gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați căutat; în închisoare am fost și ați venit la mine.

37. Atunci vor rîspunde lui drepti zicînd: Doamne, cînd te am vîzut flămînd și ți am dat demîncare, sau însetat și ți am dat să bei?

38. Cînd iar te am vîzut strein și te am adus la noi, sau gol și te am îmbrăcat?

39. Și cînd te am vîzut bolnav, sau în închisoare și am venit la tine?

40. Și rîspunzînd împăratul le va zice: Adevăr zic voe, întru cât ați făcut unuia din acești frați ai mei, foarte neluați în seamă, mie 'mi ați făcut.

41. Atunci va zice și celor d'a stînga: Duceți v_e de la mine, blestemaților, în focul cel vecinic care este gătit diavolului și ângerilor s_ei.

42. Căci flămând am fost și nu mi ați dat să mănânc, insetat am fost și nu mi ați dat să beau;

43. Strein am fost și nu m'ați dus la voi; gol și nu m'ați îmbrăcat; bolnav și în închisoare și nu m'ați căutat.

44. Atunci vor răspunde și ei zicând: Doamne, când te am văzut flămând, or insetat, or strein, or gol, or bolnav, or în închisoare și nu ți am slujit?

45. Atunci va răspunde lor zicând: Adevăr zic voe, întru cât n'ați făcut unuia din acești foarte neluați în seamă, nici mie nu mi ați făcut.

46. Și se vor duce aceștia la pedeapsă de veci, iar drepti la viață veșnică.

CAP. XXVI.

Preoți și bătrini se sfătuiesc. Femea care unge capul lui Iisus. Iuda. Iisus face paștile și înfrințează sânta cină. Suferințele lui în Ghetsemane. Petru se leapădă de dânsul.

1. Și a fost când sfinși Iisus toate cuvintele acestea, zise ucenicilor săi:

2. Știți că peste două zile va fi Paștele, și Fiul omului va fi dat spre a fi răstignit.

3. Atunci mai mari preoților și bătrini poporului se adunară în curtea arhierelui care se numește Caiafa,

4. Și se sfătuiră împreună ca prin amăgire să pună mâna pe Iisus și să 'l omoare.

5. Dar ziceau: Nu în sărbători,

ca să nu se facă turburare în popor.

6. Și fiind Iisus în Betania în casa lui Simon leprosul,

7. Veni la dânsul o femeie având un alabastru cu mir foarte prețios și turnă pe capul lui când șădea la masă.

8. Iar ucenici văzând se măchiră adinc zicând: Pentru ce perderea aceasta?

9. Căci se putea vinde acest mir drept mult, și să se dea săracilor.

10. Dar Iisus cunoscând le zise: Pentru ce faceți supărare femeii? Căci a făcut un lucru bun pentru mine;

11. Fiind că pe săraci 'i aveți în totdeauna cu voi, dar pe mine nu mă aveți totdeauna;

12. Pentru că ea turnând mirul acesta pe corpul meu, spre înmormintarea mea a făcut;

13. Adevăr zic voe, ori unde va fi predicată evangelia aceasta în toată lumea, se va spune și ce a făcut aceasta spre amintirea ei.

14. Atunci unul din cei doisprezece, care se chiamă Iuda Iscariotu, ducându se la mai mari preoților zise:

15. Ce voiți să 'mi dați, și eu il voi da în mâinele voastre? Iar ei 'i cumpăriră treizeci de arginți.

16. Și de atunci căuta timp nemerit ca să 'l dea în mâinele lor.

17. Iar în cea d'intîiu zi a azi-

melor venită ucenici la Iisus zicând: Unde voești să 'ți gătim ca să mănânci Paștele?

18. Și el zise, mergeți în oraș la cineva, și 'i spuneți: Învățătorul zice: Timpul meu aproape este, la tine fac Paștele cu ucenici mei.

19. Și ucenici făcură după cum le porunci Iisus, și gătiră Paștele.

20. Iar făcându se seară, se puse la masă cu cei doisprezece ucenici.

21. Și mâncând ei zise: Adevăr zic voe, că unul dintre voi mă va da prins.

22. Și întristându se ei foarte, începură să 'i zică fie care: Doar nu cumva sunt eu, Doamne?

23. Iar el răspunzând zise: Cel care a întins cu mine mâna în vas, acesta mă va da prins.

24. Fiul omului se duce după cum stă scris despre dânsul, dar văi de omul acela. prin care Fiul omului este dat prins; bine ar fi lui dacă nu s'ar fi născut omul acela.

25. Și răspunzând Iuda care l'a dat prins zise: Doar nu cumva sunt eu, Rabi? Zise lui: Tu ai zis.

26. Iar mâncând ei, Iisus luând pâine și binecuvântând frânse, și dând ucenicilor zise: Luați, mâncați; acesta este corpul meu.

27. Și luând un pahar și mulțumind le dete zicând: Beți din acesta toți,

28. Căci acesta este sângele

meu al legii, el se varsă pentru mulți spre ertarea păcatelor.

29. Și zic voe, că de acum nu voi mai bea din acest rod al viței, până în ziua aceea când il voi bea cu voi nou în împărăția Tatălui meu.

30. Și după ce cântară laudări, eșiră la muntele maslinilor.

31. Atunci le zice Iisus: Voi toți vă veți da la o parte pentru mine în noaptea aceasta, căci scris este: Bate voi păstorul și se vor împrăștia oile turmei.

32. Dar după învierea mea, voi merge înainte de voi în Galilea.

33. Și răspunzând Petru 'i zise: Dacă toți se vor da la o parte pentru tine, eu nici odată nu mă voi da la o parte.

34. Zise Iisus lui: Adevăr zic ție, că în noaptea aceasta, măi 'nainte d'a fi cântat cocoșul, mă vei tăgădui de trei ori.

35. Zise Petru lui: Chiar dacă ar trebui, ca să mor împreună cu tine, eu nu te voi tăgădui. Asemenea ziseră și toți ucenici.

36. Atunci veni Iisus cu dânsi la un loc, numit Ghêtsemane, și zice ucenicilor săi: stați aci, până ce ducându mă colo, mă voi ruga.

37. Și luând cu sine pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zebedeu începu a se întrista și a se turbura adânc.

38. Atunci le zice: Întristat foarte este sufletul meu până la moarte; rămâneți aci și veghiați cu mine.

39. Și mergând puțin mai 'nainte căzu pe fața sa rugându se și zicând: Părintele meu, dacă este cu puțință, treacă de la mine paharul acesta; dar nu cum voesc eu, ci cum *voești* tu.

40. Și veni la ucenicii și 'i află pre ei dormind, și zice lui Petru: Așa, nu avurăți tărie să vegheați un ceas cu mine.

41. Vegheați și vă rugați ca să nu intrați în ispită; într'adevăr, spiritul este nepregetător, dar carnea neputincioasă.

42. Iarăși ducându se de a doua oară se rugă zicând: Părintele meu, dacă nu e cu puțință să treacă acest *pahar*, ca să nu 'l beau, facă se voea ta.

43. Și venind iarăși 'i află pre ei dormind, căci ochi lor erau îngreuiati.

44. Și lăsându 'i, iarăși ducându se se rugă a treia oară, zicând acelaș cuvânt.

45. Atunci veni la ucenicii și le zise: Dormiți de acum și odihniți vă; iată, s'a apropiat ceasul și Fiul omului este dat în mâini de păcătoși.

46. Sculați vă, să mergem; iată, s'a apropiat cel care mă dă prins.

47. Și vorbind el âncă, iată, veni de la mai mari preoților și bătrini poporului Iuda, unul din cei doisprezece, și cu dânsul gloată multă cu spade și lănci.

48. Iar cel care avea să 'l dea prins pe dânsul le dete semn zicând: Pe care il voi fi sărutat, el este; puneți mâna pe el;

49. Și îndată apropiindu se de Iisus zise: Bucură te, Rabi, și il sărută.

50. Iar Iisus 'i zise: Prietene, fă lucrul pentru ce ai venit. Atunci apropiindu se ei puseră mâinele pe Iisus și il apucară.

51. Și iată, unul din cei care erau cu Iisus întinzând mâna trase spada sa, și lovind pe sluga archiereului, 'i a tăiat urechea.

52. Atunci Iisus 'i zice: întoarce spada ta la locul ei; căci toți care țieau spada, de spadă vor peri.

53. Sau ți se pare că nu pot ruga pe Tatăl meu, și 'mi va pune în rind chiar acum mai mult de doisprezece legiuni de ângeri?

54. Dar cum vor fi implinite scripturile, că așa trebuie să fie?

55. In acel ceas zise Iisus gloatelor: Ca la un făcător de rele ați eșit cu spade și lănci să mă prindeți? In fie care zi stam în santuar învățând, și nu m'ați apucat.

56. Iar toate acestea s'au făcut, ca să fie implinite scripturile profetilor. Atunci toți ucenicii lăsându 'l fugiră.

57. Și cei care prinsese pe Iisus il duseră la Kaiafa archiereul, unde erau adunați cărturari și bătrini.

58. Iar Petru il urma de departe pene la curtea archiereului, și intrând înăuntru sta cu slujitori să vază sfârșitul.

59. Iar mai mari preoților și

bătrini și tot sinedriul căutau mărturie mincinoasă, în protiva lui Iisus, ca să 'l omoare;

60. Și nu găsiră, deși veniseră mulți martori mincinoși. În urmă venind doi *martori mincinoși* ziseră:

61. Acesta a zis: Pot dărîma templul lui Dumnezeu, și în trei zile să 'l clădesc.

62. Și sculându se arhierieul 'i zise: Nimic nu răspunzi? Ce zic aceștia în protiva ta? Iar Iisus tăcea.

63. Și arhierieul 'i zise: Te jur pe Dumnezeu cel viu ca să ne spuî, dacă tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu.

64. Zice Iisus lui: Tu ai zis; afară de aceasta zic voe, de acum veți vedea pe Fiul omului stînd d'a dreapta puterii și venind pe nori cerului.

65. Atunci arhierieul sfășia veștmintele sale zicînd că a rostit blasfemie; ce mai avem trebuință de martori? Iată, acum ați auzit blasfemia *lui*. Ce vi se pare voe?

66. Iar ei răspunzînd ziseră: Este vinovat de moarte.

67. Atunci scuiară în fața lui și 'i deteră palme, iar alți 'l bătură cu nuele,

68. Zicînd: Profetizează noe, Christoase, cine este care te a lovit?

69. Iar Petru sta afară în curte; și veni la dînsul o slujnică zicînd: Și tu erai cu Iisus Galileul.

70. Dar el tăgădui înaintea tuturor zicînd: Nu știu ce zici.

71. Și eșînd el la poartă îl vîzu alta, și zice celor de acolo: Și acesta era cu Iisus Nazareul.

72. Și iarăși tăgădui cu jurămînt că: Nu știu pe omul *acesta*.

73. Iar peste puțin apropiindu se cei care stăteau ziseră lui Petru: Cu adevărat și tu ești dintre ei; căci și vorbirea ta te dă pe față.

74. Atunci începu a se da anatema și a se jura că: Nu știu pe omul *acesta*. Și îndată cântă cocoșul.

75. Și Petru 'și aduse aminte de cuvîntul lui Iisus care zisese, că mai 'nainte d'a fi cântat cocoșul, de trei ori mă vei tăgădui; și eșînd afară plînze cu amar.

CAP. XXVII.

Iisus înaintea lui Pilat. Cînta țârzie a lui Iuda. Judecarea și răstîgnirea. Moartea, înmormîntarea și paza mormîntului.

1. Iar făcîndu se dimineață toți mai mari preoților și bătrîni poporului se sfătuiră în protiva lui Iisus, ca să 'l omoare;

2. Și după ce îl legară, *il* duseră și *il* deteră în mâinele lui *Ponțiu* Pilat procuratorul.

3. Atunci Iuda care îl dase prins, vîzînd că fu osîndit, căîndu se aduse înapoi cei treizeci de arginți la mai mari preoților și bătrîni,

4. Zicînd: Am greșit dînd

prins sânge nevinovat. Iar ei ziseră: Ce ne privește pe noi? Tu vei vedea.

5. Și aruncând arginți la templu, se depărtă; și mergând se spânzură

6. Iar mai mari preoților luând arginți ziseră: Nu se cuvine a 'i pune în cutiea pentru daruri *făgăduite*, de oare ce sunt preț de sânge.

7. Și sfātuindu se cumpărară cu ei câmpul olarului, spre înmormântarea streinilor.

8. De aceea fu numit câmpul acela pînă în zioa de azi Câmpul sângelui.

9. Atunci s'a împlinit ceea ce fusese rostit prin Ieremia profetul care zice: Și luară cei treizeci de arginți, prețul pentru cel prețuit, pe care dênși îl prețuiră de la fii lui Israel,

10. Și 'i deteră pentru câmpul olarului, după cum 'mi a rinduit mie Domnul.

11. Iar Iisus sta înaintea procuratorului; și 'l întrebă procuratorul zicînd: Tu ești împăratul Iudeilor?

12. Iar Iisus zise lui: Tu zici. Și când se vorbea împotriva lui de către mai mari preoților și bătrîni nimic nu răspundea.

13. Atunci Pilat 'i zice: Nu auzi câte mărturisesc ei împotriva ta?

14. Și nu răspunde lui la nici un cuvânt, în cât procuratorul se mira foarte.

15. Iar la sêrbătoare procu-

ratorul avea obiceiul să dea pentru gloată drumul la un închis, pe care îl voiau.

16. Și aveau atunci pe un închis vestit, care se numia Barabba.

17. Decî adunați fiind ei împreună, Pilat le zise: Pe care voiți să 'i dau drumul pentru voi? Pe Barabba, sau pe Iisus care se zice Christos?

18. Căci știea că din ură îl dase în mâinele lui.

19. Și stînd el pe scaunul de judecător, trimise la dênsul femea sa zicînd, să nu faci nimic acelui drept; căci multe am suferit azi în vis pentru dênsul.

20. Iar mai mari preoților și bătrîni îndemnară gloatele, ca să ceară pe Barabba, iar pe Iisus să 'l pearză.

21. Dar procuratorul răspunzînd le zise: Pe care din cei doi voiți să 'i dau drumul pentru voi? Și ei ziseră: Pe Barabba.

22. Zice lor Pilat: Dar ce voi face cu Iisus, care se zice Christos? Să fie răstignit, zic ei toți.

23. Și el zise: Dar ce rău a făcut? Iar ei mai tare strigau zicînd: să fie răstignit.

24. Și vîzînd Pilat că nimic nu folosește, ci mai mare turburare se face, luând apă 'și spălă mâinile înaintea gloatei zicînd: Nevinovat sînt de sângele acestui drept; voi veți vedea.

25. Și răspunzînd tot poporul zise: Sângele lui asupra noastră și asupra copiilor noștri.

26. Atunci dete pentru ei drumul lui Barabba; iar pe Iisus biciuindu 'l il dete ca să fie răstignit.

27. Atunci ostași procuratorului luând cu ei pe Iisus în pretoriu, adunară lângă densus toată cohorta.

28. Și îmbrăcându 'l 'i puseră o manta roșie;

29. Și împletind cunună de spină puseră pe capul lui, și trestie în dreapta lui; și îngenuchind înaintea lui îl luau în ris zicând: Bucură te, împăratul Iudeilor.

30. Și scuipând pe el, luară trestia și îl băteau peste cap.

31. Și după ce au ris de el, îl desbrăcară de manta, și îl îmbrăcară cu hainele lui, și îl duseră ca să 'l răstigniască.

32. Și venind afară găsiră pe un om din Cirene, cu numele Simon; pe acesta îl siliră ca să 'i ducă crucea.

33. Și venind la locul numit Golgota, ce se zice locul căpăținei;

34. 'I deteră să bea vin amestecat cu fiere; și gustând nu voi să bea.

35. Iar după ce l'au răstignit împărțiră între dênși hainele lui aruncând sorți *;

36. Și stând îl păziau acolo.

37. Și puseră d'asupra capului său vina sa scrisă: ACESTA

ESTE IISUS ÎMPĂRATUL JUDEILOR.

38. Atunci sânt restigniți împreună cu densus doi făcători de rele, unul d'a dreapta și altul d'a stînga.

39. Iar trecători îl injosiau prin vorbe, clătînând capetele lor și zicend:

40. Cel care dărimî templul și în trei zile îl clădești, mântuește te pe tine însuși; dacă ești Fiu al lui Dumnezeu, dă te jos de pe cruce.

41. Aseminea și mai mari preoților luându 'l în ris cu cărturari și bătrîni ziceau:

42. Pe alți a mântuit, pe sine nu se poate mântui. *Daca* este împăratul lui Israel, să se dea acum jos de pe cruce, și vom crede într'ensul.

43. S'a încrezut în Dumnezeu, să 'l scape acum, dacă îl voește; căci a zis că sânt Fiu al lui Dumnezeu.

44. Același lucru 'i imputau și făcători de rele care fură răstignii împreună cu el.

45. Și de la al șaselea ceas se făcu întunec pe tot pământul pênă la al noulea ceas.

46. Iar pe la al noulea ceas strigă Iisus cu glas mare zicend: Eli, Eli, lama sabachtani? adecă, Dumnezeu meu, Dumnezeu meu, pentru ce m'ai părăsit?

47. Și uni din cei care stau acolo auzind ziceau că pe Elie îl chiamă acesta.

48. Și îndată alergând unul din

* ca să se împliniască ce s'a rostit de profetul: Împărțit au hainele mele Iorushi, și pentru cămașa mea aruncară sorți.

ei, și luând un burete îl umplu de oțet, și punându-l într'o trestie îl adăpă.

49. Iar ceilalți ziceau: Lasă, să vedem dacă vine Elie să 'l mântuiască.

50. Și Iisus strigând iarăși cu glas mare 'și dete spiritul.

51. Și iată, catapetasma templului fu sfâșiată în două de sus pînă jos, și pămîntul se cutremură, și petrele fură desfăcute,

52. Și mormintele se deschiseră, și multe corpuri ale sântilor adormiți s'el sculară.

53. Și eșind din morminte după învierea lui intrară în sânta cetate și se arătară multora.

54. Iar sutașul și cei care împreună cu dînsul păziau pe Iisus vîzînd cutremurul și cele ce se făcuseră s'el temură foarte zicînd: Cu adevărat Fiu al lui Dumnezeu era acesta.

55. Și erau acolo femei multe privind de departe, care urmaseră din Galilea lui Iisus slujindu 'l;

56. Intre care era Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacob și Iosef, și muma fiilor lui Zebedeu.

57. Iar făcîndu se seară veni un om avut din Arimatea, cu numele Iosef, care fu și el ucenic al lui Iisus;

58. Acesta ducîndu se la Pilat ceru corpul lui Iisus.

59. Atunci Pilat porunci să se dea. Și Iosef luând corpul îl înfășură în pânză curată,

60. Și 'l puse în mormîntul

s'eu nou, pe care îl săpase în peatră; și prăvălind o peatră mare pe ușa mormîntului se duse.

61. Iar acolo era Maria Magdalena și cealaltă Marie, stînd în fața mormîntului.

62. Și a doua zi, care este după Vineri, se adunară împreună mai mari preoților și Farisei la Pilat, zicînd:

63. Domnule, ne am adus a-minte că acel amăgitor a zis încă fiind viu, după trei zile m'el scol.

64. De aceea poruncește ca mormîntul să fie păzit bine pînă a treia zi; ca nu cumva venind ucenicii lui să 'l fure și să zică poporului: s'a sculat din morți; și va fi rătăcirea din urmă mai rea de cât cea d'intîeu.

65. Zise lor Pilat: Aveți custodie, plecați, păziți bine cum știți.

66. Iar ei ducîndu se păzira bine mormîntul priu custodie, după ce au pecetluit peatra.

CAP. XXVIII.

*Invierea. Ingerul și femeile. Custozii mituiți.
Cele din urmă porunci date ucenicilor.*

1. Iar tîrziu Sîmbăta, cînd se luminează de zioa întîia a săptămînei, veni Maria Magdalena și cealaltă Marie să priviască mormîntul.

2. Și iată, se făcu cutremur mare; căci ângerul Domnului, pogorîndu se din cer și venind, prăvăli peatra, și sta d'asupra ei.

3. Infățișarea lui ca *lumină de fulger*, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpadă.

4. Și de spaimă de dânsul păzitori se cutremurară și se făcură ca morți.

5. Iar îngerul răspunzând zise femeilor: voi nu vă temeți; căci știu că pe Iisus care fu răstignit îl căutați.

6. Nu este aici; căci s'a sculat după cum a zis. Veniți, vedeți locul unde era pus Domnul.

7. Și repede ducându vă spuneți ucenicilor lui că s'a sculat dintre cei morți; și iată, merge înainte de voi în Galilea; acolo îl veți vedea. Iată, v'am spus.

8. Și plecând ele repede de la mormânt, cu frică și cu bucurie mare, alergară să vestiască ucenicilor lui.

9. Și, când se duceau ele să vestiască ucenicilor lui, iată, Iisus le întimpină zicând: Bucurați vă. Iar ele apropiindu se apucară picioarele lui, și 'i se închinară.

10. Atunci Iisus le zice: Nu vă temeți, duceți vă, vestiți fraților mei, ca să plece în Galilea, și acolo mă vor vedea.

11. Iar pe când se duceau ele, iată, uni ai custodii venind în cetate vestiră la mai mari preoților toate cele ce s'au făcut.

12. Și după ce se adunară împreună cu bătrini, și se sfătuiră, deteră arginți destui ostașilor zicând:

13. Spuneți că ucenici lui noaptea venind l'au furat, fiind noi adormiți.

14. Și dacă aceasta se va asculta înaintea procuratorului, noi îl vom îndupleca, și pe voi fără grijă vă vom face.

15. Iar ei luând arginți făcură după cum au fost învățați; și s'a răspindit vorba aceasta între Iudei pînă în zioa de azi.

16. Iar cei unsprezece ucenici se duseră în Galilea, la muntele unde le rînduise lor Iisus.

17. Și văzându 'l se închinară lui, iar uni se îndoiră.

18. Și apropiindu se Iisus le vorbi zicând: Datu mi s'a orice putere în cer și pe pământ.

19. De aceea mergînd faceți ucenici toate neamurile, botezându 'i în numele Tatălui, și al Fiului și al Sântului Spirit,

20. învățându 'i să păziască toate câte v'am poruncit; și iată, eu sînt cu voi toate zilele pînă la sfîrșitul veacului.

A M I N

SÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ

M A R C U

CAP. I.

Botezătorul Ioan. Botezarea și ispitirea lui Iisus. Chemarea celor patru pescari. Iisus învață la Capernaum și însănătoșează pe un demonizat, pe soacra lui Petru și pe un lepros.

1. Inceput de evangelia lui Iisus Cristos, *Fiul lui Dumnezeu.*

2. După cum este scris în Ieșia profetului: Iată, eu trimit pe îngerul meu înaintea feței tale, care va pregăti calea ta *înaintea ta.*

3. Glas de strigător în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte fațetei cărările lui;

4. Ioan era botezând în pustie, și predicând botezul pocăinței spre ertare de păcate.

5. Și eșia la dânsul tot ținutul Iudei, și toți cei din Ierusalem, și se botezau de către dânsul în riul Iordanului, mărturisind păcatele lor.

6. Iar Ioan era îmbrăcat cu *vestmânt* de perii de cămilă și cu o încingătoare de pele împrejurul mijocului său, și mânca locuste și miere sălbatică.

7. Și predica zicând: Vine în urma mea cel care este mai tare de cât mine, căruia nu 'i sunt de îndestul plecându-mă să desleg cureaoa încălțămintelor lui.

8. Eu vă botezai cu apă, dar el vă va boteza cu spirit sânt.

9. Și se întemplă în zilele acelea, că veni Iisus de la Nazaretu Galilei, și fu botezat de către Ioan în Iordan.

10. Și îndată eșind din apă văzu cerurile desfăcute și pe Spiritul ca un porumb venind în jos peste dânsul;

11. Și un glas se făcu din ceruri, Tu ești Fiul meu cel iubit, în tine am binevoit.

12. Și îndată Spiritul îl scoate afară în pustie

13. Și era *acolo* în pustie patruzeci de zile ispitindu-se de către Satana, și era cu fearele, și îngeri îl slujiau.

14. Iar după ce Ioan fu prins, Iisus veni în Galilea predicând evangelia *împărăției* lui Dumnezeu și zicând:

15. Că împlinit este timpul și

s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu; pocăiți vă, și credeți în evanghelie.

16. Și trecând pe lângă marea Galilei văzu pe Simon și pe Andreiu, fratele lui Simon, aruncând o plasă în mare; căci erau pescari.

17. Și Iisus le zise: Veniți după mine, și vă voi face să fiți pescari de oameni.

18. Și îndată lăsând plășile lor 'i urmară.

19. Și mergând *de acolo* puțin înainte văzu pe Iacob al lui Zebedeu și pe Ioan, fratele lui, și ei erau în vas întocmind plășile.

20. Și îndată 'i chemă; și lăsând pe tatăl lor Zebedeu în vas, împreună cu oamenii tocmiți, se duseră după dânsul.

21. Și ei vin în Capernaum; și îndată sâmbăta intrând el în sinagogă învăța.

22. Și erau uimiți de învățătura lui; căci 'i învăța ca unul care are putere, iar nu ca cărturari.

23. Și era în sinagoga lor un om cu spirit necurat, și strigă tare zicând:

24. Ce avem noi cu tine, Iisuse din Nazaret? Ai venit să ne perzi? Te știi cine ești, sântul lui Dumnezeu.

25. Și Iisus îl certă zicând: Inchisă fie 'ți gura, și eși afară din el.

26. Și spiritul necurat după ce îl scutură și strigă cu glas mare, eși din el.

27. Și se uimiră toți, în cât

cercetau împreună între dânsi zicând: Ce este aceasta? Învățătura noastră după a ei putere; chiar spiritelor necurate le poruncește și ascultă de dânsul.

28. Iar știrea despre dânsul se răspîndi pretutindeni în toată împrejurimea Galilei.

29. Și îndată eșind din sinagogă veni la casa lui Simon și Andreiu cu Iacob și Ioan.

30. Iar socra lui Simon zăcea aprinsă de friguri; și îndată 'i vorbesc despre dânsa.

31. Și apropiindu se o ridică apucând de mâna ei, și o lăsară frigurile îndată, și ea slujia lor.

32. Iar făcându se seară, când apuse soarele, aduceau la dânsul pe toți care aveau suferințe, și pe demonizați.

33. Și tot orașul era adunat la poartă.

34. Și tămădui pe mulți care suferiau de feluri de boale, și mulți demoni scoase afară; și nu lăsa pe demoni să vorbiască, că îl cunoșteau că este *Christos*.

35. Și a doua zi foarte de noapte sculându se eși, și se duse într'un loc pustiu, și acolo se ruga.

36. Și îl urmăriră Simon și cei împreună cu dânsul,

37. Și 'l aflară, și spun lui că toți te caută.

38. Și el le zice: Să mergem în satele mari învecinate, ca să predic și acolo; căci pentru aceasta am eșit.

39. Și predica în sinagogile lor

în toată Galilea, și scotea afară pe demoni.

40. Și vine la dânsul un lepros rugându 'l, și *ingenuchind înaintea lui*, și zicându 'i că dacă voești, poți să mă curățești.

41. Și făcându 'i se milă *lui Iisus*, întinzând mâna, îl atinse, și zice lui: Voesc, fii curățit.

42. Și îndată se depărtă de la dânsul lepra, și fu curățit.

43. Și înfruntându 'l îndată îl scoase afară, și 'i zice:

44. Vezi, să nu spui nimenui nimic, ci du te, arată te preotului, și du pentru curățirea ta cele ce a orinduit Moise, spre mărturie lor.

45. Iar el eșind inceptu să spue în lume multe și să răspindiască vorba, în cât el să nu mai poată intra pe față în oraș; ci sta afară în locuri pustii; și veniau la dânsul din toate părțile.

CAP. II.

Insănătoșirea slăbănogului la Capernaum. Chemarea lui Levi. Ospățul cu vameși, Ucenici nu postesc. Smulgerea spicilor sâmbăta.

1. Și intrând iarăși în Capernaum după câteva zile să auzi că este a casă.

2. Și *îndată* se adunară mulți, în cât nu mai încăpeau nici pe la ușă; și le vorbea lor cuvântul.

3. Și vin aducând la dânsul pe un slăbănog purtat fiind de patru *înși*;

4. Și neputând ei a se apropia de dânsul din pricina gloatei,

desfăcură acoperemântul casei unde era, și scobind lăsară în jos patul, pe care zăcea slăbănogul.

5. Iar Iisus văzând credința lor zice slăbănogului: Fiule, eartă se ție păcatele tale.

6. Și erau acolo oare care dintre cărturari șezând și gândind în inimile lor:

7. Pentru ce vorbește acesta astfel? El blastemă; cine poate erta păcate, de cât numai unul, Dumnezeu?

8. Și îndată cunoscând Iisus cu spiritul său, că ei gândesc astfel în sineși, zice lor: Pentru ce gândiți acestea în inimile voastre?

9. Ce este mai lesne? A zice slăbănogului: eartă se ție păcatele? sau a zice: scoală te, și iewa patul tău și umblă?

10. Dar ca să știți că putere are Fiul omului pe pământ a erta păcate, zice slăbănogului:

11. Ție zic, scoală te, iewa patul tău și mergi la casa ta.

12. Și se sculă, și îndată luând patul eși afară înaintea tuturor; în cât toți erau uimiți, și măriau pe Dumnezeu zicând, că astfel nici odată n'am văzut.

13. Și eși iar lângă mare; și toată gloata venia la el și 'i învăța.

14. Și trecând văzu pe Levi al lui Alfeu stând la vamă, și 'i zice: urmează 'mă. Și sculându se 'i urmă.

15. Și fu când ședea el la masă

în casa lui, și mulți vameși și păcătoși ședeau la masă împreună cu Iisus și cu ucenici lui; căci erau mulți și 'i urmau lui;

16. Și Cărturari Fariseilor, văzând că mănâncă cu păcătoși și vameși, ziceau ucenicilor lui, că cu vameși și păcătoși mănâncă și bea

17. Și auzind Iisus zice lor: N'au trebuință de doctor cei tari, ci cei care suferă; n'am venit să chem pe drepti, ci pe păcătoși.

18. Și erau ucenici lui Ioan și Farisei care postiau; și vin și zic lui: Pentru ce ucenici lui Ioan și ucenici Fariseilor postesc; iar ucenici tui nu postesc?

19. Și Iisus le zise: Nu pot fi nunței să postiască întru cât este mirele cu dênși; pe cât timp au pe mirele cu dênși nu pot posti.

20. Dar vor veni zile când mirele va fi luat de la dênși, și atunci vor posti în zioa aceea.

21. Nimeni nu coase bucată de petec nou la vestmânt vechiu; iar dacă coase, aceea ce este pusă ca umplutura noastră aceluia vechiu rupe din el; și o spărtură mai rea se face.

22. Și nimeni nu pune vin nou în bordufuri vechi, iar dacă pune, vinul cel nou va sparge bordufurile, și vinul se perde și bordufurile se nimicesc; ci vin nou în bordufuri noi.

23. Și se întimplă ca el să treacă sâmbăta prin semănături, și ucenici lui începură a face drum smulgând spicele.

24. Și Farisei 'i ziceau: Vezi, pentru ce fac sâmbăta ce nu se cuvine?

25. Și el le zise: N'atî cetit nici odată ce făcu David, când avu trebuință și flămânzi el și cei împreună cu el?

26. Cum intră în casa lui Dumnezeu în timpul lui Abiatar arhiereul, și mănăcă pâinele punerii înainte, pe care nu se cuvine a le mânca, de cât numai preoți, și dete și celor care erau împreună cu dênsul?

27. Și le zise: Sâmbăta a fost făcută pentru om, și nu omul pentru sâmbăta, astfel că Domn este Fiul omului și al sâmbetei.

CAP. III.

Omul cu mâna uscată. Mulțimea vine după dênsul. Înșănătoșirile. Cei doisprezece apostoli. Păcatul împotriva sântului Spirit. Mama și frați lui Iisus.

1. Și intră iar în sinagogă, și era acolo un om având mâna uscată.

2. Și 'l pândiau, dacă el îl va tămădui sâmbăta, ca să 'l învinovățiască.

3. Și zice omului care avea mâna uscată: Stăi la mijloc

4. Și zice lor: să cuvine sâmbăta a face bine sau a face rău? a scăpa un suflet sau a omori? iar ei tăceau.

5. Și privind 'i cu mânie, tot de odată întristându se de învârtoșarea inimii lor, zice omului: Intinde mâna ta. Și în-

tinse; și fu alcătuită mâna lui *sândoașă ca și cealaltă.*

6. Și eșind Farisei se sfătuiră îndată împreună cu Erodiani împotriva lui, ca să 'l pearză.

7. Dar Iisus *auzind* sē de-părtă cu ucenici sēi spre mare, și 'i urmă mulțime mare din Galilea;

8. Și din Iudea, și din Ierusalem, și din Idumea, și de dincolo de Iordan, și *cei d'imprejurul Tirului și Sidonului*, mulțime mare, *auzind* câte făcea, veniră la dēnsul.

9. Și el zise ucenicilor sēi, ca din pricina gloatei să fie la îndămână pentru dēnsul o luntre, ca să nu 'l strimtozeze;

10. Căci tāmădui mulți, în cât năvăliau spre dēnsul, ca să se atingă de el căți aveau răni.

11. Și spiritele necurate, când îl zăriau, cădeau la picioarele lui și strigau zicēnd. că Tu ești Fiul lui Dumnezeu.

12. Și 'i certa pre ei mult, ca să nu 'l dea pe față.

13. Apoi se duce sus pe munte și chiamă la sine pe care voi el ēnsuși.

14. Și ei veniră la dēnsul. Și făcu doispzezece, ca să fie cu dēnsul, și ca să 'i trimită să predice.

15. Și să aibē putere *a tāmădui boatele* și a scoate afară pe demoni;

16. Și puse lui Simon nume Petru;

17. Și pe Iacob al lui Zebedeu,

și pe Ioan fratele lui Iacob, și le puse nume Boanerges, adecă Fii tunetului;

18. Și pe Andreiu, și pe Filip, și pe Bartolomeu, și pe Mateiu, și pe Toma, și pe Iacob al lui Alfeu, și pe Tadeu, și pe Simon Cananeul,

19. Si pe Iuda Iscariotu, care îl și dete prins.

20. Apoi vine a casă, și iarăși se adună gloata, în cât ei nu puteau nici să mănânce pâine.

21. Și *auzind* ai sēi veniră ca să 'l apuce; căci ziceau ei, că 'și a eșit din fire.

22. Iar cărturari care veniră de la Ierusalem ziceau că are pe Beelzebul, și că cu stăpinul demonilor scoate afară pe demon.

23. Și chemându 'i la sine le zicea în pilde, cum poate Satan să scoată afară pe Satan?

24. Și dacă o împărăție sē desbină în sine, acea împărăție nu poate sta;

25. Și dacă o casă sē desbină în sine, acea casă nu poate sta;

26. Și dacă Satan s'a sculat asupra sa și s'a desbinat, nu poate sta, ci are sfirșit.

27. Dar nimeni nu poate, intrând în casa celui tare să răpiască uneltele lui, dacă nu va fi legat mai 'ntēiu pe cel tare, și atunci 'i va prăda casa.

28. Adevēr zic voē, că toate păcatele vor fi ertate fiilor oamenilor și blasfemările câte vor fi rostit ei;

29. Dar cine va fi rostit blasfe-

mare împotriva Spiritului Sânt, nu are ertare în veac, ci vinovat este păcatului de veci.

30. Pentru că ei ziceau: Are Spirit necurat.

31. Atunci vin muma lui și frați lui, și stând ei afară trimiseră la densusul, ca să 'l chieame.

32. Și gloata sta împrejurul lui; și 'i zic *uni*: Iată, mama ta și frați tîi afară te caută.

33. Și răspunzînd le zice: Cine este mama mea și frați mei?

34. Și privind la cei care ședeau împrejurul lui zice: Iată, mama mea și frați mei.

35. Căci cine va fi făcut voea lui Dumnezeu, acesta este frațele meu, și soră, și mamă.

CAP. IV.

Pilda cu semănătorul, cu sîmînța și grăuntele de muștar. Iisus liniștește marea.

1. Și începu iarăși să învețe lângă mare, și se adună la densusul gloată foarte multă, în cât el intră în vas ca să șază pe mare, și toată gloata era pe uscat lângă mare.

2. Și 'i învăța multe în pilde, și le zicea în învățătura sa: Ascultați.

3. Iată, a eșit semănătorul să semine,

4. Și se întimplă când semăna, una *sîmînță* căzu lângă cale, și veniră paserile și o mîncară.

5. Și alta căzu pe loc petros, unde nu avea pămînt mult, și

îndată răsări pentru că nu avea pămînt adînc;

6. Și când răsări soarele fu arsă de arșiță, și pentru că nu avea rădăcină se uscă.

7. Iar alta căzu între spinî, și crescură spinî și o înăbușiră și nu dete rod.

8. Și altele căzură pe pămîntul cel bîn, și deteră rod înălțându se și crescînd, și făcu una treizeci, și alta șaizeci și alta o sută.

9. Și zicea: Cine are urechi, să asculte cu luare aminte.

10. Și când fu singur, îl întrebă despre pilde cei care erau pe lângă densusul împreună cu cei doisprezece.

11. Și le zise, voe este dat a *înțelege* taina împărății lui Dumnezeu, iar pentru cei din afară toate se fac în pilde;

12. Ca privind să priviască, dar să nu vază, și auzind să auză, dar să nu priceapă, ca nu cumva să se întoarcă și să li se erte *pecatetele*.

13. Și le zice: voi nu știți pilda aceasta, și cum veți înțelege toate pildele?

14. Semănătorul seamănă cuvîntul,

15. Iar aceștia sînt cei de lângă cale, unde se seamănă cuvîntul, și când vor fi auzit, îndată vine satana și iea cuvîntul cel semănat în inimile lor.

16. Și aceștia de asemenea sînt cei semănați pe loc petros, care, când vor fi auzit cuvîntul, îndată îl primesc cu bucurie,

17. Dar n'au rădăcină în sine, ci sînt pênă la un timp, apoi cînd este strimtorare sau prigo-nire pentru cuvânt îndată sê abat.

18. Și alți sînt cei semenați între spinî; aceștia sînt aceia care auziră cuvântul,

19. Dar grijile lumii *aceștia*, și amăgirea avuții și poftele de altele intrînd înăbușesc cuvântul și sê face neroditor.

20. Și aceia sînt cei semenați pe pămîntul cel bun, care aud cuvântul și primesc și fac rod, unul treizeci, și altul șaizeci, iar altul o sută.

21. Și el le zise, nu cumva se aduce lumînarea ca să fie pusă sub obroc sau sub pat, și nu ca să fie pusă în sfeșnic ?

22. Căci nu este ceva ascuns, care să nu fie dat pe față; nici n'a fost *ceva* ascuns, de cît numai ca să vie la arătare.

23. Dacă cineva are urechi, să asculte cu luare aminte.

24. Și zise lor: luați aminte ce auziți; cu care măsură măsurați, vi se va măsura; și vi se va potrive.

25. Căci cine are, 'i se va da, și cine nu are, și ce are sê va lua de la dînsul.

26. Și zise: Astfel este împărăția lui Dumnezeu, ca un om care aruncă sîmînța în pămînt,

27. Apoi doarme și sê scoală noaptea și zioa, și sîmînța răsare și crește, cum el însuși nu știe.

28. Căci pămîntul de la sine rodește, mai 'ntîiu paîu verde, apoi spic, după aceea grâu deplin în spic.

29. Iar cînd rodul este făcut, îndată trimite secerea, că a sosit secerișul.

30. Și zise: Cum vom ase-măna împărăția lui Dumnezeu, sau în ce pildă s'o înfățișăm ?

31. *Este asemenea* unui grăunte de muștar, care, cînd se seamănă în pămînt, este *sîmînță* mai mică de cît toate sîmînțele de pe pămînt;

32. Dar cînd s'a semănat, crește și se face mai mare de cît toate legumele, și face ramuri mari, în cît paserile cerului pot locui sub umbra lui.

33. Și în multe pilde de felul acesta le vorbia cuvântul, după cum puteau să auză;

34. Și fără pildă nu le vorbia; dar ucenicilor sîi la o parte lămuria toate.

35. Și făcîndu se seară în acea zi le zice: să trecem dincolo.

36. Și lăsînd ei gloata, îl îeau cu dînși cum era în vas; și erau și alte vase cu dînsul.

37. Și se făcu o furtună mare de vînt, și valurile se prăvăliau peste vas, în cît mai să se umple vasul.

38. Și el era dormind pe căpătîiu în partea din urmă a vasului; iar dînși îl deșteaptă și 'i zic: Invățătorule, nu te îngrijești că perim ?

39. Și sculîndu se certă vîntul

și zise mării. Tacî, fîi liniștită. Și se potoli vîntul, și se făcu liniște mare.

40. Și zise lor: Pentru ce sînteți fricoși? Nu aveți închê creștință?

41. Și se temură cu temere mare, și ziceau între dênși: Dar cine este acesta, că și vîntul și marea ascultă de dênșul?

CAP. V.

Demonizatul din ținutul Gherasenilor. Inviarea fiicei lui Iair. Femea suferîndă.

1. Și veniră în cealaltă parte a mării în ținutul Gherasenilor.

2. Si eșind el din vas îndată 'i eși înainte din *gropi de morminte* un om cu spirit necurat,

3. Și care avea locuința sa în *gropi de morminte*, și nimeni nu putea să 'l lege nici *chiar* cu lanțuri,

4. Pentru că de multe ori fusese *pus* în legături de picioare și în lanțuri, dar lanțurile fură rupte de el și legăturile de picioare sfărîmate în bucăți, și nimeni nu avea putere să 'l supue

5. Și tot dauna noaptea și zioa în *gropi de morminte* și în munți era strigând și lovindu se cu petre.

6. Și vîzînd pe Iisus de departe alergă și 'i se închină,

7. Și strigînd cu glas mare zice: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu cel prea înalt? Te jur pe Dumnezeu, să nu mă muncești.

8. Căci el 'i zicea: Eși, spirit necurat, din omul *acesta*.

9. Și 'l întreba: Cum te numești? Iar el 'i zice: Mă numesc Legion, că mulți sîntem.

10. Și 'l ruga foarte, ca să nu 'i trimită afară din ținutul *aceia*.

11. Iar acolo lângă munte era o turmă mare de porci pascănd.

12. Și 'l rugară *toți demoni* zicînd: Trimite ne între porci, ca să intrăm într'ênși.

13. Și le dete voe. Și eșind spiritele cele necurate intrară în porci; și turma se repezi de pe ripă în mare, ca la două mii, și se înceară în mare.

14. Și cei care 'i pășteau fugiră și vestiră în oraș și la țară. Și veniră să vază ce s'a întîmplat.

15. Și ei vin la Iisus, și vîd pe demonizatul, care avusese legionul, stînd îmbrăcat și întreg la minte; și se temură.

16. Și cei care vîzură le spusera cum s'a întîmplat cu demonizatul și despre porci.

17. Și ei începură a 'l ruga ca să plece din ținutul lor.

18. Și suindu se el în vas îl rugă cel care a fost demonizat, ca să fie cu dênșul.

19. Dar *Iisus* nu 'l lăsă, ci 'i zice: Du te la casa ta la ai tăi, și vestește le câte 'ți a făcut ție Domnul, și cum a avut milă de tine.

20. Și se duse și începu a predica în Decapole câte 'i a făcut lui Domnul; și toți se mirau.

21. Și trecînd Iisus în vas

iarăși de cealaltă parte, se adună gloată multă la dânsul; și era lângă mare.

22. Și *iată* vine unul dintre mai mari sinagogei, anume Iair, și văzându 'l cade la picioarele lui,

23. Și 'l roagă foarte, zicând că fiica mea este pe moarte, ca venind să pui mâinele peste ea, ca să fie scăpată și să trăiască.

24. Și plecă cu dânsul; și gloată multă 'i urma și 'l strimtora.

25. Și o femeie fiind în curgere de sânge de doisprezece ani,

26. Și suferind multe de la mulți doctori și cheltuind tot ce avea, și nefolosind nimic, ci mergând spre mai rău,

27. Auzind de Iisus, și venind în gloată dinapoî, atinse veștmântul lui.

28. Căci zicea, că dacă voi fi atins numai veștmintele lui, voi fi scăpată,

29. Și îndată fu secăt isvorul sângelui ei, și simți în corpul ei că este vindecată de rană.

30. Și îndată Iisus, cunoscând în sine puterea ce eși din el, întorcându se în gloată zise: Cine 'mi atinse veștmintele?

31. Iar ucenici săi 'i ziseră, vezi gloata care te strimtoarează și zică: Cine mă atinse?

32. Și se uita împrejur să vădă pe care făcu aceasta.

33. Iar femea temându se și tremurând, știind ce 'i se întemplase, veni și căzu înaintea lui, și 'i spuse tot adevărul.

34. Iar el 'i zise: Fiică, credința ta te a scăpat; mergi în pace, și fii sănătoasă de rana ta

35. Vorbind el âncă vin *uni* de la mai marele sinagogei zicând că fiica ta a murit; pentru ce mai superi pe învățătorul?

36. Iar Iisus ne luând în seamă cuvântul vorbit zice către mai marele sinagogei: Nu te teme, crede numai

37. Și nu lăsă pe nimenea cu dânsul să 'i urmeze împreună, de cât numai pe Petru și pe Iacob și pe Ioan, fratele lui Iacob.

38. Și el vine la casa mai marelui sinagogei, și vede sgomot și pe cei care plângeau și se văitau foarte.

39. Și intrând înăuntru le zice: Pentru ce faceți sgomot și plângeți? Copila n'a murit, ci doarme.

40. Dar ei îl luau în ris. Apoi dând afară pe toți iewa cu sine pe tatăl copilei și pe muma ei și pe cei împreună cu dânsul, și intră unde era copila.

41. Și apucând mâna copilei 'i zice: Talita, cumi, ceea ce însemnează: Copilă, — ție zic —, scoală te.

42. Și îndată se sculă copila și umbla; căci era de doisprezece ani Iar ei se uimira cu uimire mare.

43. Și le porunci mult, ca nimeni să nu știe de aceasta; și zise a 'i se da ei să mănânce.

CAP. VI.

Profetul desprețuit în patria sa. Trimiterea celor doisprezece apostoli. Erod. Moartea lui Ioan. Săturarea celor cincî mil. Iisus umblând pe mare. Înșănătoșiri.

1. Apoi eși de acolo și vine în patria sa, și ucenici lui 'i urmează.

2. Și fiind sâmbătă începu să învețe în sinagogă; și mulți ascultând rămaseră uimiți zicînd: De unde are acesta acestea? și ce însemnează înțelepciunea dată acestuia și puterile de felul acesta care se fac prin mâinele lui?

3. Oare nu este acesta teslarul, fiul Marii și fratele lui Iacob și Iose și Iuda și Simon? Și nu sînt surorile lui aici la noi? Și se abăteau de la dînsul.

4. Dar Iisus le zise, că nu este un profet desprețuit, de cât în patria lui, și între neamurile lui, și în casa lui.

5. Și nu putea face acolo nici o minune, de cât punînd mâinele peste puținî bolnavi 'i tămădui.

6. Și se mira de necredința lor. Și umbla prin satele d'împrejur învățînd

7. Și cheamă la sine pe cei doisprezece, și începu a 'i trimite câte doi: și le dete putere *asupra* spiritelor necurate;

8. Și le porunci ca să nu ție nimic cu sine pe cale, de cât numai toiag; nici pâine, nici traistă, nici aramă la încălțoare;

9. Ci încălțați cu sandale; și să nu îmbrăcați doê haine.

10. Și le zise: unde veți fi intrat în casă, acolo rămâneți, pînă când veți fi eșit de acolo.

11. Și în orî ce loc, care nu va fi primit pe voi, nici nu vor fi ascultat de voi, eșind de acolo scuturați țărina de sub picioarele voastre spre mărturie lor*.

12. Și eșind ei predicară ca *oameni* să se pocăiască;

13. Și scoteau afară mulți demoni, și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și 'i tămăduiau.

14. Și auzi Erod împăratul, căci se făcuse cunoscut numele lui; și zicea că Ioan Botezătorul s'a sculat dintre morți, și de aceea lucrează puterile în el.

15. Alți ziceau că este Elie; iar alți ziceau că *este* un Profet, ca unul dintre profeți.

16. Și auzind Erod zicea: Aceasta este Ioan, al cărui cap eu 'l am tăeat; el chiar s'a sculat *dintre morți*.

17. Căci Erod însuși trimițînd puse mîna pe Ioan, și 'l legă în închisoare pentru Erodiada, femea lui Filip fratele său; că o luă pe ea în căsătorie.

18. Pentru că Ioan zicea lui Erod, că nu ți se cuvine ție să aibi pe femea fratelui tîu.

19. Iar Erodiada avea ură pe el, și voia să 'l omoare, dar nu putea;

* Adevăr zic voê, mai ușor va fi Sodomiiilor și Gomoriiilor în zi de judecată, de cât orașului aceluia.

20. Căci Erod se temea de Ioan, știindu 'l bărbat drept și sânt, și 'l păstra pre el; și după ce 'l a ascultat sta mult pe gânduri, dar il asculta bucuros.

21. Și fiind zi înemerită, când Erod de zioa nașterii sale făcu ospet celor mai mari ai sei și căpitanilor și celor d'inteu ai Galilei,

22. Și intrând fata Erodiadei și jucând plăcu lui Erod și celor ce ședeau împreună cu el la masă, iar împăratul zise fetei: Cere 'mi ori ce voești, și 'ți voi da.

23. Și jură ei că ori ce vei fi cerut de la mine, 'ți voi da, pene la jumătate din împărăția mea.

24. Și eșind zise mumei sale: Ce voi cere? Iar ea zise: Capul lui Ioan Botezătorul.

25. Și intrând îndată cu grabă la împăratul ceru zicend: Voesc ca numai de cât să 'm dai pe disc capul lui Ioan Botezătorul.

26. Și intristându se foarte împăratul pentru jurământ și pentru cei care ședeau la masă nu voi s'o înlătore.

27. Și îndată trimițend împăratul pe un speculator, porunci să aducă capul lui;

28. Și ducendu se 'i a tăeat capul în închisoare, și aduse capul lui pe disc, și 'l dete fetei; iar fata il dete mumei sale.

29. Și auzind ucenici lui veniră, și luară corpul lui mort, și 'l pușeră în morment.

30. Și se strâng apostoli la Iisus; și 'l înștiințară de toate, și câte făcură și câte învățară.

31. Și el le zice: Veniți voi eșivă la o parte în loc pustiu, și odihniți vă puțin. Căci cei care veniau și cei care se duceau erau mulți, și n'aveau timp potrivit nici să mănânce.

32. Și plecară în vas la un loc pustiu la o parte.

33. Și *gloatele* care se duceau 'i vEURă, și mulți il cunoscură, și alergară acolo pe jos din toate orașele, și sosiră înaintea lor.

34. Și eșind Iisus vEURă gloată multă, și 'i se făcu milă de densesle, că erau ca oi neavend păstor; și începu să 'i învețe pre ei multe.

35. Și fiind acum mult timp din zi, apropiindu se de densul ucenici sei ziceau că pustiu este locul, și ceasul târziu acum;

36. Dă le drumul ca ducendu se în locurile d'împrejur și în sate să 'și cumpere ce să mănânce.

37. Iar el răspunzend le zise: Dați le voi să mănânce. Dar ei zic lui: Ducendu ne oare vom cumpăra păini pentru doș sute de denari, și le vom da să mănânce?

38. Iar el le zice: Câte păini aveți? Mergeți și vedeți. Și densi știind zic: Cinci, și doi pești.

39. Și le porunci să 'i pună pe toți să șază mese mese pe earbă verde.

40. Și șEURă cete cete, câte o sută și câte cinci zeci.

41. Și luând cele cinci pâini și cei doi pești, căutând spre cer, binecuvântă, și frânse pâinele; și dete ucenicilor ca să le dea în mâini, și pe cei doi pești 'i împărți la toți.

42. Și mâncară toți și se săturară;

43. Și luară frămături doăsprezece coșuri umplute și de la pești.

44. Și erau cei care mâncară pâinele *ca la* cinci mii de bărbați.

45. Și îndată sili pe ucenici săi să intre în vas, și să treacă înaintea lui de cealaltă parte spre Betsaida, pênă ce el dă drumul gloatei.

46. Și după ce 'i lăsă pre ei să duse pe munte să se roage.

47. Și făcându se seară vasul era în mijlocul mării, și el singur pe uscat.

48. Și văzându 'i pe dênși muncindu se pe când trăgeau cu lopețele, de oare-ce vântul le era împrotivitor, și către a patra streajă din noapte vine la dênși umblând pe mare, și voia să treacă pe lângă dênși.

49. Iar ei văzându 'l umblând pe mare li se păru că este o nălucă, și strigară tare; căci toți îl văzură și se spăimântară.

50. Dar el îndată vorbi cu dênși și le zice: Indrăсниți; eu sunt, nu vă temeți.

51. Și se sui la dênși în vas și să potoli vântul; și erau urmii foarte tare între dênși și să mirau;

52. Pentru că nu pricepură din pâini, de oare ce inima lor era împetrită.

53. Și trecând veniră spre țărmul Genesaretului, și aruncară ancora.

54. Și eșind el din vas, îndată cunoscându 'l,

55. *Aceștia* cutreerară tot ținutul acela, și începură să aducă bolnavi pe patură *acolo*, unde auziau că este.

56. Și ori unde intra în sate, sau orașe, sau locuri, puneau în piețe pe neputincioși, și 'l rugau, ca să atingă numai ciucurile veșmântului său; și căți 'l atingeau, erau scăpați.

CAP. VII.

Spălarea mâinilor. Intrebuițarea rea a dătinilor, și adeverata spurcare. Femea Sirofeniciană. Surdul mut.

1. Și să adună la dênșul Farisei și uni dintre Cărturari fiind veniți de la Ierusalem,

2. Și văzând pe uni dintre ucenici lui, că mănâncă pâinile cu mâini necurate, adică nespălate.

3. Căci Farisei și toți Iudei, dacă nu 'și spală mâinile *făcându le pumn*, nu mănâncă, ținând rinduiala bătrînilor;

4. Și de la piață *venind*, dacă nu se îmbăează, nu mănâncă; și alte multe sunt pe care *le* au primit să *le* țină, *precum*, spălările prin afundare a paharelor și urcișoarelor și vaselor de aramă.

5. Și 'l întrebară Farisei și cărturari: Pentru ce ucenici tîi nu umblă după rînduiala bătrînilor, ci mănîncă pâinea cu mâini necurate?

6. Iar el răspunzînd le zise, că bine a profetizat Isaia despre voi, fățarnicilor, cum este scris: Acest popor cu buzele mă cînsteste, dar inima lor departe este de mine;

7. In zadar mă cînstesc, învățînd învățăturî *ce sînt* porunci omenești.

8. Căci lăsînd porunca lui Dumnezeu țineți rînduiala oamenilor*.

9. Și le zise: Foarte bine, desființați porunca lui Dumnezeu, ca să păstrați rînduiala voastră.

10. Căci Moise a zis: Cînsteste pe tatăl tîu și pe muma ta și cine vorbește de rău pe tată sau pe mamă să moară negreșit.

11. Iar voi ziceți: Dacă un om va fi zis tatălui sau mumei, Corban, adică, Dăruit este *Domnului* ori ce ai folosi de la mine;

12. Nu 'l mai lăsați să facă nimic pentru tatăl său sau muma sa,

13. Desființînd *astfel* cuvîntul lui Dumnezeu prin rînduiala voastră, pe care ați dat o; și aseminea de acestea multe faceți.

14. Și chemînd la sine iarăși gloata le zise: Ascultați mă toți și înțelegeți.

* Spălările prin afundare a urcîoarelor și paharelor; și altele de aseminea multe faceți.

15. Nu este nici un lucru de din afară al omului, care intrînd într'ensul poate să 'l spurce; ci cele ce es din om *acelea* sînt care spurcă pe om.

16. Dacă are cine va urechi, să asculte cu luare aminte.

17. Și cînd intră în casă, *după ce plecase* de la gloată, il întrebară ucenici despre pildă.

18. Iar el le zice: Astfel dar și voi nu pricepeți? Nu înțelegeți că ori ce intră de din afară în om nu poate să 'l spurce,

19. Că nu intră în inima lui, ci in pînțece și ese afară în cloacă. Curățînd toate bucatele.

20. Și zise, că ce ese din om, aceea spurcă pe om.

21. Căci de dinăuntru, din inima oamenilor, es gîndirile rele, desfrînări,

22. Furturi, omoruri, adultere, porniri spre tot felul de inavuțire, rîutate, înșălăciune, necumpletare, pismă, blasfemie, trufie, necuminție;

23 Toate relele acestea es de dinăuntru, și spurcă pe om.

24. Și sculîndu se de acolo sê duse la hotarile Tirului și Sidonului; și intrînd într'o casă, voia ca nimeni să nu știe, dar nu putu să fie necunoscut;

25. Ci îndată auzind despre dînsul o femeie, a cărei fată avea spirit necurat, venind căzu la picioarele lui;

26. Dar femeia era Elină, de neam Sirofeniciană, și 'l ruga ca să scoată demonul din fata ei.

27. Și *Iisus* 'i zise: Lasă mai 'ntéiu să se sature copii; căci nu este bine a lua pâinea copiilor și a o arunca câinilor.

28. Iar ea răspunde și 'i zice: Așa este, Doamne; dar și câini de sub masă mănâncă din frămiturile copiilor.

29. Și zise ei: Pentru acest cuvânt, mergi, și a eșit demonul din fata ei.

30. Și după ce se duse la casa ei, află copila zăcând în pat, și demonul eșit.

31. Și eșind iarăși din ținutul Tirului veni prin Sidon spre marea Galilei prin mijlocul ținutului Decapolei.

32. Și 'i aduc pe un mut-surd, și 'l roagă ca să pună mâinile peste dânsul.

33. Și luându 'l din gloată la o parte, puse degetele sale în urechile lui, și scuișându-l atinse limba lui,

34. Și căutând spre cer suspină, și 'i zise: Efata, adecă, deschide te.

35. Și îndată se deschise urechile lui, și se deslegă legătura limbei lui, și vorbea bine.

36. Și le porunci să nu spună nimănui; dar cu cât însuși le poruncia, cu atât mai mult vestiau;

37. Și se mirau peste măsură zicând: Bine a făcut toate; și pe surzi 'i face să audă, și pe muți să vorbiască.

CAP. VIII.

Săturarea celor patru mii. Aluatul Fariseilor. Orbul de la Betsaida. Părerile despre Christos. Apropierea morții lui. Adevărații ucenici.

1. În zilele acelea fiind iarăși gloată multă, și ne având ce să mănânce, chemând la sine pe ucenici săi le zice:

2. 'Mi este milă de gloată, că de trei zile acum așteaptă lângă mine și nu au ce să mănânce;

3. Și dacă le voi da drumul nemâncăți la casele lor, vor leșina de foame pe drum; și uni dintr'ênși au venit de departe.

4. Și 'i răspunseră ucenici săi: de unde va putea cine va să sature pe aceștia cu pâine aci în pustie?

5. Și 'i întrebă: Câte pâini aveți? Iar ei ziseră: Șapte.

6. Și poruncește gloatei să șază jos pe pământ; și luând cele șapte pâini mulțumind frânse, și dete ucenicilor săi, ca să le pună înainte; și le puseră înaintea gloatei.

7. Și aveau puținii peștișori; și binecuvântându 'i zise să pună înainte și pe aceștia.

8. Și mâncară, în cât se săturară; și luară prisosuri de frămituri șapte coșuri;

9. Iar ei erau ca la patru mii. Și le a dat drumul.

10. Și îndată intrând în vas cu ucenici săi veni în părțile Dalmanutei.

11. Și eșiră Farisei și înce-

pură a schimba vorbe cu dânsul, cerând de la el un semn din cer, ispitindu 'l.

12. Și suspinând adânc în spiritul său zice: Pentru ce neamul acesta cere semn? Adevăr zic voe, dacă se va da semn neamului acestuia.

13. Și lăsându 'i, intrând iarăși în vas trecu de cealaltă parte.

14. Și ucenici uitaseră să țiea pâini, și nu aveau cu dânsi în vas, de cât o pâine.

15. Și le porunci zicând: Luați aminte, feriți vă de aluatul Fariseilor și de aluatul lui Erod.

16. Și se gândiau întru sine zicând, că nu au pâini.

17. Dar Iisus înțelegând le zice: Ce vă gândiți că nu aveți pâini? Nu pricepeți încă, nici nu înțelegeți? Aveți inima voastră învirtoșată?

18. Ochii având nu vedeți, și urechi având nu auziți?

19. Și nu vă aduceți aminte când am frânt cele cinci pâini la cele cinci mi, câte coșuri pline de frămături luarăți?

20. Doăsprezece, 'i zic ei. Iar când am frânt cele șapte la cele patru mi, câte coșuri umplute cu frămături luarăți?

21. Și dânsi 'i zic: șapte. Atunci le zise: Nu înțelegeți încă?

22. Și vin la Betsaida. Și 'i aduc pe un orb, și 'l roagă, ca el să 'l atingă.

23. Și luând de mână pe orb îl scoase afară din sat; și după ce scuipe în ochi lui, punând

măinile pe dânsul, îl întreba, dacă zărești ceva?

24. Și uitându se în sus zise: Zăresc oameni, că văz ca copaci pe cei care umblă.

25. După aceea puse iarăși mâinile pe ochi lui, și văzu bine, și fu adus la starea de mai înainte, și vedea în depărtare toate lămurit.

26. Și 'l trimise la casa lui zicând: Nică să nu intri în sat, nici să spui cuiva în sat.

27. Și eși Iisus și ucenici săi în satele Cesarei lui Filip; și pe cale întreba pe ucenici săi zicându le: Cine zic oameni că sunt eu?

28. Iar ei 'i răspuseră zicând: Ioan Botezătorul, alți Elie; iar alți că ești unul dintre profeți.

29. Și el 'i întreba, dar voi cine ziceți că sunt eu? Și răspunzând Petru 'i zice: Tu ești Christosul.

30. Și 'i certă, ca să nu spună nimenui despre dânsul.

31. Și începu a 'i învăța, că Fiul omului trebuie să sufere multe, și să nu fie primit drept bun de către bătrini și mai mari preoților și cărturari, și să fie omorât și după trei zile să învieze.

32. Și vorbea cuvântul pe față. Și luându 'l Petru la sine începu a 'l certa

33. Iar el întorcându se, și văzând pe ucenici săi, certă pe Petru și zice: Mergi înapoia mea, Satana; că nu ai în gând cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor.

34. Și chemând la sine gloata împreună cu ucenici săi le zise: Dacă voește cineva să vie după mine, să se lepede de sine, și să ție crucea sa și să 'mă urmeze.

35. Căci cine va fi voit să 'și scape viața, o va perde; dar cine va fi perdut viața sa pentru mine, și pentru evanghelie, *acesta* o va scăpa.

36. Căci ce folosește, ca omul să câștige lumea întreagă, și să pearză viața sa?

37. Căci ce ar da omul în schimb pentru viața sa?

38. Căci cine se va fi rușinat de mine și de cuvintele mele în acest neam desfrânat și păcătos, și Fiul omului se va rușina de el, când va veni întru mărirea Tatălui său cu sânti ângeri.

CAP. IX.

Schimbarea la față. Ioan este un alt Elie. Înșănătoșirea lumatecului.

1. Și zise lor: Adevăr zic voe, că sânt uni din cei de față care nu vor gusta moarte pene ce nu vor fi văzut împărăția lui Dumnezeu venită întru putere.

2. Și după șase zile Iisus ție cu sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan și 'i duce pe dênși pe un munte înalt, singuri la o parte.

3. Și se schimbă la față înaintea lor; și vestmintele lui se făcură strălucitoare, foarte albe, cum înălbitor pe pământ nu poate înălbi.

4. Și se arătă lor Elie cu Moise, și vorbeau împreună cu Iisus.

5. Și începând Petru zice lui Iisus: Rabi, este bine ca să fim aici; și să facem trei colibi, ție una, și lui Moise una și lui Elie una.

6. Căci nu știea ce să răspună, fiind că erau plini de spaimă.

7. Și se făcu un nor umbrindu 'i pe dênși, și fu un glas din nor *zicând*: Acesta este Fiul meu cel iubit; ascultați de densus.

8. Și de odată privind ei împrejur nu văzură pe nimenea, de cât numai pe Iisus singur cu dênși.

9. Și dându se ei jos de pe muntele acela, le porunci ca să nu spue la nimenea cele ce văzură, de cât numai când Fiul omului se va fi sculat dintre morți.

10. Și ei ținură cuvântul în sinele cercetând împreună între dênși ce însemnează a se scula dintre morți.

11. Și 'l întrebau zicând, pentru ce spun cărturari, că trebuie să vină mai 'nteu Elie?

12. Iar el zise: Elie într'adevăr, venind mai 'nteu, întocmește iarăși toate; și cum este scris cu privire la Fiul omului? Că el are să sufere multe și să fie socotit drept nimic.

13. Dar zic voe, că Elie a și venit, și făcură cu el câte voiră, după cum este scris cu privire la densus.

14. Și venind ei la ucenici

văzură gloată multă împrejurul lor, și cărturari schimbând cuvinte împreună cu dênși.

15. Și îndată toată gloata văzându 'l rămase uimită și alergând spre el 'i se închinau.

16. Și 'i întrebă: Pentru ce schimbați cuvinte cu dênși?

17. Și răspuse lui unul din gloată: Invățătorule, am adus la tine pe fiul meu, având spirit mut;

18. Și orî unde l'a apucat, îl sgudue; și el spumează, și scârșnește dinți și se usucă; și am zis ucenicilor tîi să 'l dea afară, dar nu fură în stare.

19. Iar el respunzându le zice: O neam necredincios, pênă când voi fi cu voi? Pênă când vă voi îngădui? Aduceți 'l la mine.

20. Și 'l aduseră la dênsul; și văzându 'l, spiritul îndată îl scutură tare; și căzînd el la pămînt se svêrcolia spumând.

21. Și întrebă pe tatăl lui: Cât timp este de când 'i a venit aceasta? Iar el zise: Din copilărie;

22. Și de multe orî l'a aruncat chiar în foc și în apă, ca să 'l pearză; dar dacă poți ceva, ajută ne, fiindu 'ți milă de noi.

23. Iar Iisus 'i zise: Aceasta «daca poți»; toate sînt cu puțință celui care crede.

24. Și îndată strigînd tatăl copilului zise: Cred, ajută necredinții mele.

25. Iar Iisus văzînd că aleargă aci gloată, certă spiritul necurat zicîndu 'i: spirit mut și surd, eu

'ți poruncesc, eși afară din el, și să nu mai intri într'ensul.

26. Și strigînd și tare sguduindu 'l eși afară; și *copilul* fu ca un mort, în cât mulți ziceau că a murit.

27. Dar Iisus apucînd mâna lui îl ridică; și el se sculă.

28. Și intrînd el în casă, ucenici lui îl întrebă la o parte, Pentru ce noi nu puturăm să 'l dăm afară?

29. Și le zise: Acest fel prin nimic nu poate eși afară, de cât numai prin rugăciune și *postire*.

30. Și eșînd ei de acolo treceau prin Galilea, și nu voia ca să știe cineva.

31. Căci învăța pe ucenici săi și le zicea că Fiul omului se va da în mîini de oameni și 'l vor omori; și omorît fiind, după trei zile se va scula.

32. Dar ei nu înțelegeau rostul, și se temeau să 'l întrebe.

33. Și veniră la Capernaum; și fiind în casă 'i întrebă: Ce chibzuiati pe cale *între voi*?

34. Dar ei tăceau; căci se chibzuiră între dênși pe cale, cine să fie mai mare.

35. Și șezînd chemă la sine pe cei doisprezece, și le zice: Daca voește vre unul să fie înteu, va fi în urmă de toți, și slujitor al tuturor.

36. Și luînd un copil îl puse în mijlocul lor.

37. Și după ce 'l îmbrățișă le zise: Orî cine va fi primit în numele meu pe unul din astfel de

copii, pe mine mă primește; și ori cine mă va fi primit, nu mă primește pe mine, ci pe *cel* care m'a trimis pe mine.

38. Atunci Ioan 'i zise: In vățătorule, știm pe unul care în numele tău dă afară pe demoni; - *care nu ne urmează* - și 'l opriam pentru că nu ne urma noă.

39. Dar Iisus 'i zise: Nu 'l opriți; căci nu este nimenea care va face minuni, și va putea numai de cât să vorbiască rău de mine.

40. Căci cine nu este împotriva noastră, pentru noi este;

41. Căci ori cine va da voă să beți un pahar de apă în numele meu, pentru că sunteți ai lui Christos, adevăr zic voă că nu va perde plata sa.

42. Și cine va fi sminteală unuia din acești neînsemnați care cred în mine, mai bine este pentru el, dacă este pusă o peatră de moară împrejurul gâtului său, și este aruncat în mare.

43. Și dacă te va fi smintit mâna ta, taie o; este bine ca tu să intri în viață strâmb, de cât având două mâini să te duci în gheenă. în focul cel nestins.

44. *Unde vermele lor nu moare, și focul nu se stinge.*

45. Și dacă piciorul tău te smintește, taie 'l; este bine ca tu să intri în viață schiop, de cât având două picioare să fii aruncat în gheenă în focul cel nestins,

46. *Unde vermele lor nu moare, și focul nu se stinge.*

47. Și dacă ochiul tău te smintește, dă 'l afară; este bine pentru tine să intri c'un ochiu în împărăția lui Dumnezeu, de cât având doi ochi să fii aruncat în gheenă *focului*,

48. Unde vermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

49. Căci fie care va fi sărat cu foc, și ori *ce jertfă cu sare va fi sărată*.

50. Bună este sarea; iar dacă sarea se face nesărătoare, cu ce o veți îndrepta? Aveți sare în voi înșivă, și aveți pace uni cu alți.

CAP. X.

Despărțirea bărbatului de femea. Punerea mâinilor peste copii. Tănărul avut. Răstaplata ucenicilor. Apropierea morții lui Christos. Dorința fiilor lui Zebedeu. Bartimeu orbul.

1. Și sculându se de acolo vine în ținutul Iudei și anume pe dincolo de Iordan; și iarăși se string gloate spre densusul;

2. Si iarăși 'i învăța, după cum avea obiceiul. Și apropiindu se Farisei 'l întrebau, dacă se cade bărbatului să lase femea, ispitindu 'l ei.

3. Iar el respunzându le zise: Ce v'a poruncit Moise ?

4. Iar ei ziseră: Moise a dat voie să 'i scrie carte de despărțire și să o lase.

5. Atunci Iisus le zise: In vederea învîrtoșării inimii voastre v'a scris această poruncă.

6. Dar de la începutul făpturei

bărbat și femeie 'i a făcut pe dênși.

7. De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de femeia sa,

8. Și vor fi cei doi un corp; în cât nu mai sânt doi, ci un corp.

9. Decî ceea ce Dumnezeu a unit împreună, omul să nu despartă.

10. Și în casă iarăși îl întrebară ucenici despre aceasta.

11. Iar el le zice: Orî cine va fi lăsat pe femeia sa și se va fi căsătorit cu alta, sêvêrșaste adulter față cu dênșă.

12. Și dacă o femeie va fi lăsat pe bărbatul ei și sê va fi căsătorit cu altul, sêvêrșaste adulter.

13. Și aduceau la dênșul copii, ca să 'i atingă pre ei; dar ucenici 'i înfruntau.

14. Iar Iisus vêzênd sê măchni adânc, și le zise: Lăsați copii să vină la mine, și nu 'i opriți; căci împêrătia lui Dumnezeu este a unora ca aceștia.

15. Adevêr zic voê, orî cine nu va fi primit împêrătia lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra într'ênșă.

16. Și îmbrățișându 'i bine cuvêntă punênd mâinele asupra lor.

17. Și eșind el în cale, a-lergând unul și ingenuchind înaintea lui îl întreba: Invățatorule bune. ce să fac ca să moștenesc viața vecinică?

18. Iar Iisus 'i zise: Pentru ce

mê numești bun? Nimenea nu este bun, de cât numai unul, Dumnezeu.

19. Știi poruncile: Nu omori; nu sêvêrși adulter; nu fura; nu mărturisi mincinos; nu nedreptăți; cinstește pe tatăl têu și pe mama ta.

20. Iar el 'i zise: Invățatorule, toate acestea le am păzit din tinerețea mea.

21. Iisus uitându se la el, îl iubi, și 'i zise: Una 'ți lipsește; du te, vinde toate câte ai, și dă săracilor, și veî avea comoară în cer; și vino, urmează 'mi, *luând crucea*.

22. Dar el măchnindu se de cuvêntul *acesta*, plecâ întristat; căci avea avuți multe.

23. Și Iisus uitându se împrejur zice ucenicilor sêi: Cât de greu vor intra avuți în împêrătia lui Dumnezeu.

24. Iar ucenici erau uimiți de cuvintele lui. Dar Iisus iarăși respunzênd le zice: Copii, cât de greu este să intre în împêrătia lui Dumnezeu aceia care sê încred în avuți.

25. Mai lesne este *pentru* o cămilă să treacă printr'o ureche de ac, de cât *pentru* un avut să intre în împêrătia lui Dumnezeu.

26. Iar ei sê înfiorară mai mult zicênd către dênșul: Și cine poate fi mântuit?

27. Iar Iisus uitându se la dênși zice: La oameni *este* cu nepuțință, dar nu la Dumnezeu; căci

toate sînt cu putință la Dumnezeu.

28. Și Petru începu a 'i zice: Iată, noi lăsarăm toate și 'ți am urmat ție.

29. *Atunci răspunzînd* Iisus zise: Adevăr zic voe, nu este nimenea care lăsă casă sau frați sau surori sau mamă sau tată sau femeie sau copii sau țarine pentru mine și evanghelie,

30. Dacă nu va fi luat însutit, acum în timpul acesta, case și frați și surori și mame și copii și țarine, printre urmăriri, și în veacul viitor viață vecinică.

31. Mulți dar *fiind* înteu vor fi în urmă, și cei din urmă vor fi înteu.

32. Iar ei erau pe cale mergînd în sus la Ierusalem, și Iisus mergea înaintea lor; și erau uimiți, iar cei care urmau se temeau. Și luând la sine iarăși pe cei doisprezece începu a le spune cele ce erau să 'i se întîmple,

33. Că iată mergem în sus la Ierusalem și Fiul omului va fi dat mai marilor preoților și la cărturari, și 'l vor osîndi la moarte, și 'l vor da în mâna păgânilor,

34. Și 'l vor bajocori, și 'l vor scuipa, și 'l vor biciui, și 'l vor omori, dar după trei zile se va scula.

35. Și vin la dînsul Iacob și Ioan, fii lui Zebedeu. zicîndu 'i: Invățătorule, voim să ne faci ori ce vom cere *de la tine*.

36. Iar el le zise: Ce voiți ca eu să vă fac?

37. Atunci ei ziseră: Dă ne să ședem unul d'a dreapta ta și altul d'a stînga ta.

38. Dar Iisus le zise: Nu știți ce cereți. Puteți bea paharul pe care il beau eu, sau să fiți botezați cu botezul cu care mă botez eu?

39. Iar ei 'i ziseră: Putem. Și Iisus le zise: Intr'adevăr, paharul pe care il beau eu il veți bea, și cu botezul cu care mă botez eu veți fi botezați;

40. Dar a ședeă d'a dreapta mea sau d'a stînga nu este al meu a da, ci *se va da acelora* pentru care s'a pregătit.

41. Și auzind cei zece începură a se măchni adinc asupra lui Iacob și Ioan.

42. Și chemându 'i la sine Iisus le zice: Știți că cei care se par a domni peste păgâni 'i stăpînesc pe dînși, și cei mari ai lor întrebuințează puterea asupra lor.

43. Dar nu astfel este între voi; ci care ar voi să fie mare între voi, va fi slugitorul vostru:

44. Și care ar voi să fie înteu între voi, va fi sluga tuturor;

45. Căci și Fiul omului n'a venit ca să fie slujit, ci ca să slujască, și să dea sufletul său preț de rescumpărare pentru mulți.

46. Și ei vin la Ierichon; și pornind el de la Ierichon, și ucenicii lui, și gloată multă, ședeă lângă cale un orb cerșetor, Bartimeu, fiul lui Timeu.

47. Și auzind că este Iisus Na-

zarenul începu a striga și a zice: O Fiul lui David, Iisuse, fie 'ți milă de mine. Și 'l înfruntau mulți, ca să tacă;

48. Dar el cu mult mai tare striga: Fiule al lui David, fie 'ți milă de mine.

49. Și stând Iisus zise: Chemați 'l. Și ei cheamă pe orb zicându 'i: Indrăznește; scoală, te cheamă.

50. Iar el aruncând la o parte vestimentul său, sărind veni la Iisus.

51. Și răspunzând Iisus 'i zise: Ce voești să 'ți fac? Iar orbul 'i zise: Raboni, să văz.

52. Și Iisus 'i zise: Du te; credința ta te a scăpat. Și îndată văzu, și 'i urmă pe cale.

CAP. XI.

Aducerea mănzului. Intrarea lui Iisus în Ierusallem. Smochinul. Curățirea santuarului. Puterea credinței. Botezul lui Ioan.

1. Și când se apropie ei de Ierusallem, la Betfaghe și Betania, spre muntele maslinilor, trimate pe doi dintre ucenici săi, și le zice:

2. Mergeți în satul ce este în fața voastră; și îndată intrând într'ensul veți afla un mânz legat, pe care n'a șezut încă nimeni; ducete-l și aduceți 'l.

3. Și dacă cine va v'ar zice: Pentru ce faceți aceasta? Spuneți. că Domnul are trebuință de el; și îndată îl trimite iarăși aci.

4. Și se duseră, și aflară mănzul legat la ușă afară la drum, și 'l desleagă.

5. Și uni dintre cei care steteau acolo le ziceau: Ce faceți deslegând mănzul?

6. Iar ei le spuseră cum a zis Iisus, și 'i lăsară.

7. Și aduc mănzul la Iisus, și pun pe dânsul vestimintele lor, și șezu pe el.

8. Și mulți așternură vestimintele lor pe cale; iar alți frunze, pe care le tăeaseră din câmp.

9. Și cei care mergeau înainte, și cei care veniau în urmă strigau: Osana; bine cuvântat este cel ce vine în numele Domnului;

10. Bine cuvântată este împărăția viitoare a părintelui nostru David; Osana în cele de sus.

11. Și intră în Ierusallem, în santuar; și privind împrejur toate, târziu fiind acum ceasul, eși la Betania cu cei doisprezece.

12. Și a doua zi, eșind ei din Betania, flămânzi.

13. Și văzând de departe un smochin având frunze, veni, poate va găsi ceva într'ensul; și venind la el nu găsi nimic afară de frunze; căci nu era timp de smochine.

14. Și răspunzând Iisus 'i zise: De acum înainte în veac să nu mai mănânce nimeni rod din tine. Și ucenici lui ascultau.

15. Și ei vin la Ierusallem; și Iisus intrând în santuar începu să dea afară pe cei care vindeau și pe cei care cumpărau

În santuar, și răsturnă mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumbei,

16. Și nu îngăduia ca să ducă cineva vas prin santuar.

17. Și 'nvêța și le zicea: Nu este scris că casa mea se cheamă casă de rugăciune pentru toate neamurile? Iar voi ați făcut'o peșteră de tâlhari.

18. Și auziră mai mari preoților și cărturari, și căutau cum să 'l pearză, căci se temeau de dânsul, pentru că toată gloata era uimită de învățătura lui.

19. Și când se făcu seară, eși afară din cetate.

20. Și trecând ei dimineața vâzură smochinul uscat din rădăcină;

21. Și aducându 'și aminte Petru 'i zice: Rabi, iată, smochinul pe care 'l blestemași s'a uscat.

22. Și răspunzând Iisus le zice: Aveți credință în Dumnezeu.

23. Adevăr zic voe, că ori cine va zice muntelui acestuia: Ridică te, și aruncă te în mare, și nu se va îndoii în inima sa, ci va crede că se face ce zice, *acela va avea ori ce zice.*

24. De aceea zic voe, toate câte vă rugați și cereți, credeți că ați luat, și veți avea.

25. Și când stați rugându vă, ertați daca aveți ceva împotriva cuiva, ca și tatăl vostru care este în ceruri să vă erte greșalele voastre.

26. *Iar daca voi nu ertați, nici tatăl vostru, care este în ceruri, nu va erta greșalele voastre.*

27. Și ei vin iarăși la Ierusallem; și umblând el în santuar, vin la dânsul mai mari preoților și cărturari și bătrini,

28. Și 'i ziceau: Cu ce putere faci acestea? Sau cine 'ți a dat puterea aceasta ca să faci acestea?

29. Iar Iisus *răspunzând* le zise: Vă voi întreba și eu un cuvânt, și răspundeți 'mi, și voi spune voe cu ce putere fac acestea.

30. Botezul lui Ioan era din cer sau de la oameni? Răspundeți 'mi.

31. Și cugetau întru sine zicând: Daca zicem din cer, va zice: Pentru ce dar n'ați crezut lui?

32. Dar să zicem de la oameni, — se temeau de popor, căci toți țineau într'adevăr pe Ioan, că era profet.

33. Și răspunzând lui Iisus zic: Nu știm. Și Iisus le zice: Nică eu nu vă spun cu ce putere fac acestea.

CAP. XII.

Pilda cu lucrători vici. Peatra angulară. Tributul de plăți: Cesarului. Despre învierea morților. Ca mai mare lege. Fiul lui David. Mândria cărturarilor. Banul văduvei.

1. Și după aceea începu a le vorbi în pilde. Un om sădi vie, și o împrejmuie cu gard și făcu vas sub lin, și clădi turn, și o dete lucrătorilor, iar el se duse de parte.

2. Și la timp trimise la lucră-

tori o slugă, ca să iea de la lucrătorii din roadele viei.

3. Dar ei luându 'l *il* bătură, și 'l trimiseră deșert.

4. Și iarăși trimise la dênși pe altă slugă; dar și pe acela îl răniră la cap și 'l necinstiră.

4. Și iar trimise pe altul; dar și pe acela îl omoriră; și pe mulți alți, pe uni bătându 'i, pe alți omorîndu 'i.

6. Avea anchă un singur fiu iubit; și 'l trimise în cele din urmă la lucrătorii zicând, că se vor sfii de fiul meu.

7. Dar acei lucrătorii ziseră între dênși, că acesta este moștenitorul; veniți, să 'l omorim, și moștenirea va fi a noastră.

8. Și luându 'l îl omoriră, și 'l aruncară afară din vie.

9. Decî ce va face domnul viei? Va veni și va perde pe lucrătorii, și va da viea la alți.

10. Dar n'ați cetit nici scriptura aceasta: Peatra pe care n'au luat o în seamă clăditori, aceasta a fost făcută pentru cap de unghiu;

11. De la Domnul a fost aceasta, și este minunată în ochi noștri.

12. Și căutau ca să pună mâna pe dênșul, dar se temură de gloată; căci *gloata* cunoscă că pentru dênși zise pilda aceasta; și lăsându 'l ei se duseră.

13. Și trimit la dênșul pe uni dintre Farisei și Erodiani, pentru ca să 'l prinză în cuvânt.

14. Și venind 'i zic: Invățătorule, știm că ești adevărat, și

nu 'ți pasă de nimenea, pentru că nu te uiți la fața oamenilor, ci cu adevărat înveți calea către Dumnezeu. Se cuvine a da tribut Cesarului, sau nu? Să dăm, sau să nu dăm?

15. Dar el știind fățăria lor le zise: Pentru ce mă ispitiți? Aduceți 'mi un denar, ca să văz. Iar ei 'i aduseră.

16. Și le zice: Al cui este chipul acesta și inscripția? Iar ei ziseră: Ale Cesarului.

17. Atunci Iisus le zise: Dați Cesarului ce este al Cesarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu. Și se mirau de dênșul.

18. Și vin la dênșul Saducei care zic, că nu este înviere, și 'l întrebau zicând:

19. Invățătorule, Moise ne a scris că dacă va fi murit fratele cuiva, și va fi lăsat femeie, și nu va fi lăsat copil, fratele său să țiea femeia lui și să ridice urmaș fratelui său.

20. Șapte frați erau; și cel d'întîiu luă femeie, și murind nu lăsă urmaș;

21. Și o luă cel d'al doilea, dar muri nelăsând urmaș; și cel d'al treilea asemenea.

22. Și cei șapte nu lăsară urmaș. În urma tuturor muri și femeia.

23. La înviere, când vor fi înviați, a cărui dintre ei va fi femeie? Căci șapte o avură femeie.

24. Zise lor Iisus: Oare nu vă rătăciți voi pentru aceasta, ne-

știind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu ?

25. Căci, când vor fi înviați dintre morți, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ei sînt ca ângerî în ceruri.

26. Iar despre morți că înviază, n'ați cetit în cartea lui Moise, cu privire la rug, cum 'i spuse Dumnezeu zicînd: Eu sînt Dumnezeul lui Abraam, și Dumnezeul lui Isaak, și Dumnezeul lui Iacob ?

27. Nu este Dumnezeu al morților, ci al viilor; tare v_e ră-tăciți.

28. Și apropiindu se de dên-sul unul dintre cărturari, ascultându 'i schimbând cuvinte între dênși, știind că bine le r_espunse, îl întrebă: Care poruncă este înt_eia dintre toate ?

29. Iisus r_espunse că înt_eia este: Ascultă Israel; Domnul Dumnezeul nostru este unicul Domn;

30. Și să iubești pe Domnul Dumnezeul t_eu din toată inima ta, și din tot sufletul t_eu, și din tot cugetul t_eu, și din toată puterea ta.

31. A doa este aceasta: Iubește pe aproapele t_eu ca pe tine ên-suși. Altă poruncă mai mare de cât acestea nu este.

32. Și cărturarul 'i zise: Bine, învățătorule, adevărat ai zis, că unul este *Dumnezeu*, și nu este altul afară de dênșul;

33. Și a 'l iubi dm toată inima, și din toată priceperea, și din

toată puterea; și a iubi pe aproapele ca pe sine ênsuși este mai mult de cât toate arderile de tot și jertfele.

34. Atunci Iisus, v_êzîndu 'l că r_espunse întelepțește, 'i zise: Nu ești departe de împ_erația lui Dumnezeu. Și nimenea nu mai îndrăsnia să 'l întreb_e.

35. Și începînd Iisus zicea, pe când învăța în santuar: Cum zic cărturari că Christos este fiul lui David ?

36. Ênsuși David 'i zice în spiritalul sânt: Zis a Domnul Domnului meu, ș_ezi d'a dreapta mea pên_ă voi fi pus pe vrăjmași t_ei scaun al picioarelor tale.

37. Ênsuși David îl numește Domn; de unde dar este fiul lui ? Și toată gloata îl asculta cu bucurie.

38. Și în a sa învățătură zicea: Feriți v_e de Cărturari care au plăcere să umble în vestimente lungi și *cărora le plac* închinăciunile în piețe,

39. Și cele d'înt_ieu scaune în sinagogi și cele d'înt_ieu locuri la ospețe;

40. Care mănăncă cu desăv_ersire casele văduvelor, și se roagă într'adins mult, aceștia vor lua mai multă osindă.

41. Și stînd el în fața cutii pentru daruri privia cum gloata aruncă *banî de aramă* în cutia pentru daruri, și mulți avuți aruncau mult.

42. Și venind o văduvă săracă

aruncă doă leptale, adecă un cuadrant.

43. Atunci chemând la sine pe ucenici săi le zise: Adevăr zic voă, că văduva aceasta, care este săracă, aruncă mai mult de cât toți care aruncă în cutia pentru daruri;

44. Pentru că toți aruncară din ce prisosește lor, iar aceasta din lipsa ei aruncă tot cât avea, tot din ce trăește.

CAP. XIII.

*Dărimarea santuarului. Ccle din urmă în-
timplări. Strimtorările. Christoși mincinoși.
Semnele cerești. Venirea lui Christos.*

1. Și plecând el din santuar, unul dintre ucenici săi 'i zice: Invătătorule, vezi, ce fel de petre și ce fel de clădiri.

2. Și Iisus răspunzând 'i zise: Vezi aceste clădiri mari? Nu va fi lăsată aci peatră peste peatră care să nu fie desfăcută.

3. Și stând el pe muntele maslinilor în fața santuarului, îl întrebau la o parte Petru și Iacob și Ioan și Andreiu:

4. Spune noă, când vor fi acestea? Și care va fi semnul, când acestea au să fie împlinite toate?

5. Iar Iisus răspunzând începu a le zice: Vedeți să nu vă amăgiască cineva.

6. Mulți vor veni pe numele meu zicând, că eu sunt, și pe mulți vor amăgi.

7. Iar când veți fi auzit răsboae

și știri de răsboae, nu vă spăimântați; căci trebuie să fie; dar nu este anchă sfârșitul.

8. Căci se va ridica neam peste neam, și împărăție peste împărăție; și vor fi cutremure pe alocurea, și vor fi foamete și turbări; începud de durere vor fi acestea.

9. Voi luați seama de voi enșivă; căci vă vor da la sinedrii, și în sinagogi veți fi bătuți, și înaintea stăpînitorilor și împărățiilor veți sta pentru mine spre mărturie lor.

10. Și evangelia trebuie mai 'nteu să fie predicată la toate neamurile.

11. Și când vă duc cei care vă dau, nu îngrijiți mai 'nainte ce să vorbiți; ci vorbiți aceea ce va fi dat voă în acel ceas; pentru că nu sunteți voi care vorbiți, ci Spiritul Sânt.

12. Și va da la moarte frate pe frate, și părinte pe fiu; și se vor scula fii asupra părinților și 'i vor omori pe ei.

13. Și veți fi uriți de toți pentru numele meu; dar cel care rabdă pene în sfârșit, acesta se va mântui.

14. Iar când veți fi vëzut groaza pustiiri, — *ce s'a zis de Daniel profetul* — stând unde nu trebuie (care citește să înțeleagă), atunci care sunt în Iudea să fugă la munți;

15. Iar care este pe casă să nu se dea jos, nici să nu intre ca să ăea ceva din casa lui;

16. Și care este la câmp să nu se întoarcă înapoi, ca să țiea vestmintul lui.

17. Vați dar celor ce au în pân-tece și celor ce dau țită în zilele acelea.

18. Rugați vă ca să nu fie *fuga voastră* earna;

19. Căci vor fi zilele acelea suferință, așa cum n'a fost pene acum de la început de făptură, pe care a făcut o Dumnezeu, și nici nu va fi;

20. Și dacă Domnul n'ar fi scurtat zilele, n'ar fi scăpat orî ce carne, dar pentru cei aleși, pe care 'i a ales, a scurtat zilele.

21. Și atunci dacă vă zice cineva: Iată, aci *este* Christosul, sau iată colo, nu credeți.

22. Căci se vor ridica Christoși mincinoși și profeți mincinoși, și vor da semne și minuni, spre a duce în rătăcire, dacă se poate, *chiar* pe cei aleși.

23. Dar voi luați seamă; iată, v'am spus d'inainte toate.

24. Și în zilele acelea, după suferința aceea, soarele va fi întunecat, și luna nu va da lumina sa,

25. Și stelele vor fi căzând din cer, și puterile care sînt în ceruri vor fi șgduite.

26. Și atunci vor vedea pe Fiul omului venind în nori cu putere multă și mărire.

27. Și atunci va trimite pe ângeri săi și va aduna pe aleși săi din cele patru vinturi de la cea mai depărtată margine de pământ

pene la cea mai depărtată margine de cer.

28. Invățați ăsemnarea de la smochin; când ramura lui este fragetă și infrunzește, cunoașteți că aproape este vara;

29. Astfel și voi, când veți fi văzut acestea făcându se, cunoașteți că *el* este aproape lângă uși;

30. Adevăr zic voe, că nu va trece neamul acesta, pene când să fie toate acestea;

31. Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece.

32. Iar despre zioa aceea sau ceas nimeni nu știe, nici ângeri în cer, nici Fiul, fără numai Tatăl.

33. Luați aminte, priveghiați, și *rugați vă*, căci nu știți când este timpul nemerit.

34. Ca un om ducându se departe, lăsând casa sa, și dând slugilor sale putere, și fie căruia lucrul lui, și porunci portarului să vegheze.

35. Decî vegheați, căci nu știți când vine stăpânul casei, seara, sau la mezul nopții, sau la cântatul cocoșului, sau dimineața;

36. Ca nu venind pe neașteptate să vă afle dormind.

37. Iar ce zic voe, zic tuturor, vegheați.

CAP. XIV.

Sfatul mai marilor preoților și cărturarilor. Femea care unge capul lui Iisus. Iuda. Înființarea santei cini. Suferința în Ghetsemane și prinderea lui Iisus. Petru îl tăgădueste.

1. Iar după doe zile erau Paștele și azimele; și mai mari

preoților și cărturarilor: căutau, cum punând ei mâna pe el prin a-măgire să 'l omoare.

2. Căci ziceau: Nu în sărbătorii, ca să nu fie turburare a poporului.

3. Și fiind în Betania în casa lui Simon leprosul, șezând el la masă veni o femeie având un alabastru cu mir foarte scump de nard adevărat.

4. Și spărgând alabastrul turnă pe capul lui. Dar erau uni măchîndu se adânc între densesi și zicend: Pentru ce s'a făcut această pierdere a mirului?

5. Căci se putea vinde acest mir peste trei sute de denari și să se dea săracilor, și erau mănioși pe densa.

6. Iar Iisus zise: Lăsați o; pentru ce 'i faceți supărare? A făcut un lucru bun pentru mine.

7. Fiind că pe săraci 'i aveți în totdeauna cu voi, și când voiți puteți să le faceți bine, dar pe mine nu mă aveți totdeauna.

8. Ea făcu ce putu; apucă mai înainte să 'mi ungă corpul spre imormentare;

9. Adevăr zic voe, în toată lumea, ori unde va fi predicată evangelia, se va spune și ce a făcut aceasta spre amintirea ei.

10. Și Iuda Iscariotu, unul din cei doisprezece, se duse la mai mari preoților, ca să 'l dea lor în mănî.

11. Iar ei auzind să bucurară, și făgăduiră să 'i dea argint. Și el căuta cum să 'l dea la timp nemerit în măniele lor.

12. Și în cea d'intîia zi a azimelor, când ei înjunghiau *melul de Paște*, ucenicii sîi 'i zic: Unde voești ducend ne să 'ți gătim ca să mănănci Paștele?

13. Și trimite pe doi dintre ucenicii sîi și le zice: Mergeți în oraș, și va eși înaintea voastră un om ducend un vas de pămînt cu apă; urmați lui,

14. Și spuneți stăpinului casei, unde va fi intrat el, că Invățătorul zice: Unde este pentru mine casa de ospet, în care să mănănc Paștele cu ucenicii mei?

15. Și el însuși va arăta voe o încăpere mare sus gătită cu așternut; și acolo pregătiți pentru noi.

16. Și ucenicii eșiră și veniră în oraș, și găsiră după cum le a spus; și pregătiră Paștele.

17. Și făcend se seară, vine cu cei doisprezece,

18. Și stând ei la masă și mîncând, Iisus zise: Adevăr zic voe, că unul dintre voi mă va da prins, cel care mănăncă cu mine.

19. Iar ei începură a se întrista și a 'i zice unul câte unul: Nu cumva sînt eu?

20. Iar el *respunzend* le zise: Unul din cei doisprezece, care întinge cu mine în vasul de mîncare.

21. Intr'adevăr, Fiul omului se duce după cum stă scris despre densul; dar vai de omul acela, prin care Fiul omului este dat prins; bine ar fi pentru el dacă nu s'ar fi născut omul acela.

22. Și mâncând ei, Iisus luând pâine, binecuvîntînd frânse, apoi le dete și zise: Luați, *mîncăți*; acesta este corpul meu.

23. Și luînd paharul mulțumind le dete, și bîeură din el toți;

24. Și le zise: Acesta este singele meu al legii, el se varsă pentru mulți.

25. Adevăr zic voe, că nu voi mai bea din rodul viței pînă în zioa aceea, cînd îl voi bea nou în împărăția lui Dumnezeu.

26. Și după ce cântară laudări eșiră la muntele maslinilor.

27. Și le zice Iisus că toți ve veți da la o parte *pentru mine în noaptea aceasta*; căci scris este: Bate voi păstorul și se vor împărăștia oile.

28. Dar după învierea mea, voi merge înainte de voi în Galilea.

29. Iar Petru 'i zise: Chiar dacă toți se vor da la o parte, totuși eu nu.

30. Și Iisus 'i zice: Adevăr zic ție că tu azi în noaptea aceasta, mai 'nainte d'a fi cântat de doe orî cocoșul, mă vei tăgădui de trei orî.

31. Iar el mai tare zicea: Dacă ar trebui, ca să mor împreună cu tine, nu te voi tăgădui. Asemînea și toți ziceau.

32. Și vin la un loc, al cărui nume este Ghetsemane; și zice ucenicilor săi: stați aci pînă mă voi ruga.

33. Și ăea cu sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan, și începu

a se întrista și a se turbura a-dînc.

34. Și le zice: Intristat foarte este sufletul meu pînă la moarte; rămâneți aci și veghiați.

35. Și mergînd puțin mai 'nainte căzu la pămînt și se ruga, că, dacă este cu putință, să treacă de la el ceasul,

36. Și zicea: Aba, părinte, toate 'ți sînt cu putință; dă la o parte de la mine acest pahar, ănsă nu ce voesc eu, dar ce tu *voești*.

37. Și vine și 'i află dormind, și zice lui Petru: Simone, dormi? Nu avuși tărie să veghezi un ceas?

38. Vegheați și ve rugați ca să nu intrați în ispită; într'adevăr, spiritul este nepregetător, dar carnea neputincioasă.

39. Și iar ducîndu se se rugă zicînd acelaș cuvînt.

40. Și venind iarăși 'i găsi dormind, căci ochi lor erau cu totul îngreuiati, și nu știau ce să 'i răspundă.

41. Și vine de a treia oară și le zice: Dormiți de acum și odihniți ve; este destul; a sosit ceasul; iată, Fiul omului este dat în mâinele păcătoșilor.

42. Sculați ve, să mergem; iată, s'a apropiat cel care mă dă prins.

43. Și îndată, vorbind el ănehă, vine de la mai mari preoților și de la cărturari și bătrîni Iuda, unul dintre cei doisprezece, și cu dînsul gloată *multă* cu spade și lănci.

44. Iar cel care avea să 'l dea

prins pe dânsul, dase un semn învoit zicând: Pe care îl voi fi sărutat, el este; puneți mâna pe dânsul, și duceți 'l cu pază bună;

45. Și venind, îndată apropiindu-se de dânsul zice: Rabi, și îl sărută.

46. Iar ei puseră mâinele lor pe dânsul și 'l apucară.

47. Iar unul dintre cei care steteau pe lângă dânsul trăgând spada lovi pe sluga arhierelui, și 'i taie urechea.

48. Și răspunzând Iisus le zise: Ca la un făcător de rele ați eșit cu spade și lănci să mă prindeți?

49. In fie care zi eram la voi învățând în santuar, și nu m'ați apucat;

50. Dar se face ca să fie împlinite scripturile. Și lăsându 'l toți fugiră.

51. Și un ténér oare care 'i urma împreună, înfășurat fiind pe *corpul* gol c'un vestmânt de pânză, și ei îl prind;

52. Dar el lăsând vestmântul de pânză fugi gol de la ei.

53. Și duseră pe Iisus la arhiereu și vin o dată cu dânsul toți mai mari preoților și bătrini și cărturari.

54. Și Petru îl urmă de departe pênă înăuntru în curtea arhierelui, și ședea împreună cu slujitori și se încălzea la foc.

55. Iar mai mari preoților și tot sinedriul căutau împotriva lui Iisus mărturie, spre a 'l omori și nu aflau.

56. Căci mulți mărturisiau min-

cinos împotriva lui, și mărturiile nu se potriviau.

57. Și uni sculându se mărturisiau mincinos împotriva lui zicând:

58. Că noi l'am auzit zicând, că eu voi dărîma templul acesta care este făcut de mâini, și în trei zile voi clădi altul nefăcut de mâini.

59. Și nici așa nu se potrivia mărturia lor.

60. Și sculându se arhierel în mijloc întrebă pe Iisus zicând: Nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc aceștia împotriva ta?

61. Dar el tăcea, și nu răspunse nimic. Arhierel iarăși 'l întrebă și 'i zice: Tu ești Christosul, fiul celui binecuvîntat?

62. Iar Iisus zise: Eu sînt; și veți vedea pe Fiul omului stînd d'a dreapta puterii și venind pe nori cerului.

63. Iar arhierel sfășiind vestmintele sale zice: Ce mai avem trebuință de martori?

64. Ați auzit blasfemia; ce vi se pare voe? Iar ei toți îl osindiră că este vinovat de moarte.

65. Și uni începură a 'l scuipa, și a 'i acoperi fața și a 'l palmui și a 'i zice: Profetizează; și slujitori îl primiră în bătăi cu nuele.

66. Și Petru fiind jos în curte, vine una dintre slujnicele arhierelui,

67. Și vîzînd pe Petru încălzindu se, uitîndu se la el zice: Și tu erai cu Iisus Nazarenul.

68. Dar el tăgădui zicînd: Nici

nu știu, nici nu înțeleg ce zici. Și ești afară înaintea curții; și cântă cocoșul.

69. Și slujnica văzându-l începu iar să zică celor care steteau aci că și acesta este dintre ei.

70. Dar el iar tăgădui. Și peste puțin cei care steteau aci iar ziseră lui Petru: Cu adevărat ești dintre ei; căci ești și Galileu; și vorbirea ta se aseamănă.

71. Iar el începu a se da anatema și a se jura că nu știu pe omul acesta de care vorbiți.

72. Și îndată de a doua oară cântă cocoșul. Și Petru și aduse aminte de cuvântul, cum i zisese Iisus, că mai înainte d'a fi cântat cocoșul de două ori, mă vei tăgădui de trei ori; și gândindu se plângea.

CAP. XV.

Fisus înaintea lui Pilat. Lui Barabba se dă drumul. Judecarea și răstignirea lui Christos. Luarea de pe cruce și înmormântarea lui.

1. Și îndată dimineața sfătuindu se mai mari preoților cu bătrini și cărturari, adecă tot sinedriul, legând pe Iisus îl duseră și îl deteră lui Pilat.

2. Și îl întrebă Pilat: Tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspunzând i zice: Tu zici.

3. Și mai mari preoților vorbiau împotriva lui multe.

4. Dar Pilat iar îl întrebă zicând: Nu răspunzi nimic? Iată câte spun împotriva ta?

5. Iar Iisus nu mai răspunse la nimic, în cât Pilat se mira.

6. Iar la sârbătoare da drumul pentru dênși la un închis, pe care îl cereau.

7. Și era unul care se numește Barabba, închis împreună cu cei răsculați, care făcuseră omor în răsccoală.

8. Și gloata venind sus începu să ceară a le da, cum le făcea tot dauna.

9. Iar Pilat răspunse zicându le: Voiți să dau drumul pentru voi împăratului Iudeilor?

10. Căci cunoștea că din ură îl dase în mâinele lui mai mari preoților.

11. Dar mai mari preoților așțară gloata ca să dea drumul pentru dênși mai bine lui Barabba.

12. Iar Pilat răspunzând iarăși le zise: Dar ce voi face cu *acesta* pe care îl numiți împăratul Iudeilor?

13. Atunci ei iar strigară: Răstignește-l.

14. Iar Pilat le zicea: Dar ce rău a făcut? Iar ei mai tare strigară: Răstignește-l.

15. Și Pilat voind să facă gloatei pe voie, dete drumul pentru ei lui Barabba, și pe Iisus bîcuiindu-l îl dete ca să fie răstignit.

16. Iar ostași îl duseră înăuntrul curții, care este pretoriu, și chemară împreună toată cohorta.

17. Și îl îmbracă în purpură,

și împletind cunună de spinii 'i pun *pe cap*;

18. Și începură a 'i se închina: Bucură te, împărate al Iudeilor.

19. Și 'l băteau c'o trestie peste cap, și 'l scui-pau, și punându se în genuchi 'i se închinau.

20. Și după ce au ris de el, îl desbrăcară de purpură, și 'l îmbrăcară cu hainele lui, și 'l duseră afară, ca să 'l răstigniască.

21. Și silesc pe un trecător venind de la câmp, pe Simon Cireneu, tatăl lui Alesandru și Rufu, ca să 'i ducă crucea.

22. Și 'l duc pe locul Golgota, care însemnează locul căpăținei.

23. Și 'i dedeau *să bea* vin dres cu smirnă, dar nu luă.

24. Și 'l răstignesc, și împart hainele lui aruncând sorți pe dênsele, ce să iewa fie-care.

25. Și era al treilea ceas, când îl restigniră.

26. Și inscripția vinei lui era scrisă: IMPĒRATUL IUDEILOR.

27. Și împreună cu dênsul răstignesc doi făcători de rele, unul d'a dreapta și altul d'a stînga lui.

28. *Și fu împlinită scriptura care zice: Și cu cei fără de lege fu socotit*

29. Și trecători îl injosiau prin vorbe, clătinând capetele lor și zicend: Vai, cel care dărimî templul, și în trei zile îl clădești,

30. Mântuește te pe tine dându te jos de pe cruce.

31. Aseminea și mai mari preoților luându 'l în ris între dênși împreună cu cărturari ziceau: Pe

alți a mântuit, pe sine nu se poate mântui.

32. Christosul, împăratul lui Israel, să se dea acum jos de pe cruce, ca să vedem și să credem. Și cei răstigniți împreună cu el 'i imputau.

33. Și fiind al șaselea ceas sê făcu întunec peste tot pământul pênă la al noulea ceas.

34. Și la al noulea ceas strigă Iisus cu glas mare *zicend*: Eloi, Eloi, lama sabachtani? care însemnează: Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m'ai părăsit?

35. Și uni din cei care steteau aci auzind ziceau: Iată, chiamă pe Elie.

36. Iar unul alergând și umplând un burete de oțet, punendu 'l într'o trestie îl adăpă zicend: Lăsați, să vedem daca vine Elie să 'l iewa jos.

37. Iar Iisus strigând cu glas mare 'și dete sufletul.

38. Și catapetasma templului fu sfâșiată în doê de sus pênă jos.

39. Și vèzènd sutașul care era aci înaintea lui, că în așa chip 'și a dat sufletul, zise: Cu adevărat, omul acesta era Fiu al lui Dumnezeu.

40. Și erau și femeî privind de departe, între care Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacob cel mic și a lui Iose, și Salome,

41. Care când era el în Galilea 'i urmau și 'l slujiau, și altele multe care veniră împreună cu dênsul la Ierusalem.

42. Și pentru că era zi de pregătire, adecă înainte de sâmbetă, făcându-se acum seară,

43. Venind Iosef cel din Arimatea, sfetnic ales care aștepta și el împărăția lui Dumnezeu, îndrăsnind intră la Pilat, și ceru corpul lui Iisus.

44. Iar Pilat se miră, dacă este mort acum; și chemând la sine pe sutaș 'l întrebă dacă a murit de mult;

45. Și aflând de la sutaș dărui lui Iosef corpul mort.

46. Și cumpărând pânză, luându 'l jos il înfășură cu pânza, și 'l puse în mormânt, care era săpat dintr'o peatră; și prăvăli o peatră pe ușa mormântului.

47. Iar Maria Magdalena și Maria lui Iose priviau unde este pus.

CAP. XVI.

Femeile la mormântul lui Christos înviat. La cine s'a arătat. Ce le a poruncit și făgăduit.

1. Și după ce trecu Sâmbăta, Maria Magdalena și Maria lui Iacob și Salome cumpărară aro-mate, ca venind să 'l unghă.

2. Și foarte de dimineață în întâia zi a săptămînei, vin la mormânt răsărit fiind soarele.

3. Și ziceau între sine: Cine ne va prăvăli peatra din ușa mormântului?

4. Și uitându-se în sus zăresc că peatra este prăvălită; pentru că era foarte mare.

5. Și intrând în mormânt văzură pe un tînăr stând d'a dreapta, îmbrăcat în vestmânt alb; și se spăimîntară.

6. Dar el le zice: Nu vă spăimîntați; căutați pe Iisus Nazarenul, cel răstignit; s'a sculat, nu este aci;

7. Iată locul unde l'au pus. Duceți vă dar, spuneți ucenicilor săi și lui Petru, că merge în Galilea înainte de voi;

8. Acolo il veți vedea după cum v'a zis. Și eșind ele fugiră de la mormânt, pentru că tremur și uimire le coprinse, și nu spuseră nimenui nimic, căci se temeau.

9. Iar după ce a înviat, s'e arată dimineața, în întâia zi a săptămînei, mai 'ntîiu Marii Magdalenei, de la care scosese șapte demoni.

10. Acea ducându-se vesti celor foști împreună cu el, care se tânguiau și plîngeau.

11. Și aceia auzind că este viu și a fost văzut de dînsa, nu crezură.

12. Și după acestea s'e arată în altă formă la doi dintre dînși, care umblau ducându-se la câmp.

13. Și aceia ducându-se vestiră la ceilalți; dar nu crezură nici acelora.

14. Iar după aceea s'e arată chiar celor unsprezece, stând ei la masă, și înfruntă necredința lor și învirtoșarea de inimă, pen-

tru că nu crezură celor care l'au văzut înviat.

15. Și le zise: Ducându vă în toată lumea predicați evangelia la toată făptura.

16. Cel care va fi crezut și va fi fost botezat se va mântui.

17. Iar pentru cei care au crezut vor urma aceste semne: In numele meu vor da afară demoni; vor vorbi în limbă noi;

18. Șerpă vor ridica, și chiar dacă vor fi bătut ceva de moarte,

nu 'i va vătăma; vor pune mâinele pe bolnavi, și ei se vor însănătoși.

19. Domnul Iisus deci, după ce vorbi cu dênși, fu luat în cer, și șezu d'a dreapta lui Dumnezeu.

20. Iar aceia eșind predicară pretutindinea, lucrând Domnul împreună cu dênși, și întărind cuvântul prin semnele ce urmau.

A M I N

SÂNȚA EVANGHELIE

· DUPE

L U C A

CAP. I.

Angerul Gabriel vestește lui Zaharia nașterea lui Ioan Botezătorul, și Marî c'a aflat dar înaintea lui Dumnezeu. Maria și Elisabeta. Cântarea Marî. Nașterea lui Ioan Botezătorul. Zaharia profetizează.

1. De oare ce mulți încercară să alcătuiască o istorisire despre faptele adeverate cu desăvârșire între noi,

2. După cum ne au dat cei care de la început au fost marturi cu ochi și slujitori ai cuvântului,

3. Am găsit și eu cu cale, după ce am urmat cu deamănuntul toate de la început, ca să 'ți scriu ție pe rînd, alesule Teofile,

4. Pentru ca să cunoști lămurit tăria privitoare la cuvintele în care ai fost învățat.

5. Fost a în zilele lui Erod, împăratul Iudei, un preot oare care cu numele Zaharia din despărțirea lui Abia, și avea femea din fiicele lui Aaron, și numele ei Elisabeta.

6. Amândoi erau drepti înain-

tea lui Dumnezeu, umblând curăți în toate poruncile și hotăririle Domnului.

7. Și n'aveau copii, de oare ce Elisabeta era stearpă, și amândoi se găseau înaintați în zilele lor.

8. Dar pe când săvârșia înaintea lui Dumnezeu cele preoțești în rîndul despărțiri sale,

9. După obiceiul slujbei preoțești căzu sorțul ca să tămăeze, după ce a intrat în templul Domnului,

10. Și toată mulțimea poporului se ruga afară în ceasul tămăeri.

11. Și 'i se arătă lui un ânger al Domnului stînd d'a dreapta altarului de tămăere.

12. Și Zaharia vîzînd s'a turburat, și teamă îl coprinse.

13. Iar ângerul 'i zise: Nu te teme, Zaharia, pentru că rugăciunea ta a fost ascultată, și femea ta Elisabeta 'ți va naște un fiu, și vei numi numele lui Ioan.

14. Și va fi pentru tine bucurie și veselie, și mulți se vor bucura de aceea ce va fi el.

15. Căci va fi mare în fața Domnului, nu va bea nici vin, nici băutură amețitoare, și chiar din pânțele mumei sale va fi plin de spirit sânt.

16. Și va întoarce pe mulți dintre fii lui Israel la Domnul Dumnezeu lor.

17. Și el însuși va fi înainte mergător în fața lui în spiritul și puterea lui Elie, ca să întoarcă inimă de părinți spre copii și pe neascultători în gândul dreptilor; ca să pregătească Domnului un popor întocmit.

18. Și Zaharia zise către înger: După ce voi cunoaște aceasta? Căci eu sunt bătrîn și femeia mea înaintată în zilele ei.

19. Și răspunzînd îngerul 'i zise: Eu sînt Gabriel, care stau înaintea lui Dumnezeu, și sînt trimis să vorbesc către tine și să 'ți binevestesc aceasta.

20. Și iată vei fi tăcînd și neputînd să vorbești pînă în zioa când vor fi acestea; pentru că n'ai crezut cuvintelor mele, care vor fi împlinite la timpul lor cvenit.

21. Și poporul aștepta pe Zaharia, și se mira că întîrziază în templu.

22. Iar după ce eși, nu putea să le vorbiască, atunci ei cunoscură c'a văzut o arătare în templu; și el însuși le întăria prin semn *aceasta*, și rămase mut.

23. Și fu că după ce s'impliniră zilele slujbei lui, s'eduse la casa lui.

24. Iar după aceste zile Elisabeta femeia lui rămase grea, și se ascunse cincî lună,

25. Zicînd pentru că astfel mi a făcut mie Domnul în zilele în care avu grijă să ridice dintre oameni înjosirea mea.

26. Iar în luna a șasea îngerul Gabriel fu trimis de la Dumnezeu într'un oraș al Galileii, cu numele Nazaret,

27. Către o fecioară logodită unui bărbat cu numele Iosef din casa lui David; și numele fecioarei *era* Mariam.

28. Și intrînd la dînsa îngerul zise: Bucură te, cea dăruită; Domnul *e* cu tine. *Binecuvîntată ești tu între femei.*

29. Iar ea, *după ce 'l văzu*, se turbură de cuvîntul lui, și se gândia în sine ce fel ar fi urarea aceasta.

30. Și îngerul 'i zise: Nu te teme, Mariam; căci ai aflat dar la Dumnezeu.

31. Și iată vei lua în pînțele, și vei naște fiu, și vei chema numele lui Iisus.

32. Acesta va fi mare, și fiu al celui prea înalt se va chema; și Domnul Dumnezeu 'i va da tronul lui David părintele său;

33. Și va împărăți peste casa lui Iacob în veac, și sfirșit al împărății lui nu va fi.

34. Iar Miriam zise către înger: Cum va fi aceasta, pentru că nu cunosc bărbat?

35. Și răspunzînd îngerul 'i zise: Spirit sânt va veni asupra

ta, și putere a celui prea înalt te va umbri; de aceea și cel care se naște din tine sânt va fi numit Fiu al lui Dumnezeu.

36. Și iată Elisabeta rudenia ta și dânsa a zămislit fiu în bătrînețea ei; și aceasta este a șasea lună pentru dânsa care se numește stearpă;

37. Căci la Dumnezeu orî ce cuvânt nu va fi fără putere.

38. Iar Mariam zise: Iată, roaba Domnului; fie mie după cuvântul tău; și îngerul se duse de la ea.

39. Și sculându se Mariam în zilele acelea se duse cu grabă în ținutul muntos, într'un oraș al *semînții* lui Iuda;

40. Și intră în casa lui Zaharia și ură Elisabetei.

41. Și fu când auzi Elisabeta urarea Marii, săltă fătul în pântecetele ei, și Elisabeta se umplu de spirit sânt,

42. Și strigă cu glas mare și zise: Binecuvântată *estî* tu între femei, și binecuvântat *este* rodul pântecelui tău.

43. Și de unde pentru mine aceasta, ca să vie la mine mama Domnului meu?

44. Căci iată, cum veni glasul urării tale la urechele mele, săltă în bucurie fătul din pântecetele meu.

45. Și fericită este care a crezut că va fi împlinire celor zise ei de la Domnul.

46. Și zise Mariam:

47. Mărește sufletul meu pe Domnul, și s'a bucurat spiritul

meu de Dumnezeu mântuitorul meu;

48. Că a căutat spre smerenia roabei sale.

Căci iată, de acum mă vor fericii toate neamurile;

49. Că 'mi a făcut mărire cel puternic,

Și sânt este numele lui;

50. Și mila lui la neamuri și neamuri pentru cei care se tem de dânsul.

51. Făcut a tărie cu brațul său; Risipita pe mândri în gândul inimei lor.

52. Dat a jos pe puternici de pe tronuri,

Și înălțat a pe smeriți;

53. Pe flămânzi umplut a de bunătăți,

Și pe avuți scos a afară deșerti;

54. Sprijinit a pe Israel sluga sa, spre a 'și aduce aminte de mila sa în veac.

55. Precum vorbi către părinți noștri,

Lui Abraam și neamului său.

56. Iar Mariam rămase împreună cu dânsa ca la trei luni, apoi se întoarse la casa ei.

57. Iar Elisabetei 'i se împlini timpul ca să nască, și născu fiu;

58. Și auziră locuitori d'împrejur și rudele ei, că Domnul a mărit mila lui cu dânsa, și se bucurară împreună cu ea.

59. Și *când* fu zioa a opta, veniră să taie împrejur pe copil; și 'l numiau pe numele tatălui său Zacharia.

60. Și răspunzând muma lui zise: Nu, ci Ioan va fi numit.

61. Și ziseră către dânsa că nimenea nu este din rudenia ta, care se numește cu acest nume.

62. Iar ei făceau semn tatălui său cum ar voi să fie numit el.

63. Și cerând o tăbliță scrisă zicând: Ioan este numele lui. Și toți se mirară.

64. Și îndată fu deschisă gura lui și limba lui *deslegată*.

65. Și teamă fu peste toți care locuiau împrejurul lor; și în tot ținutul muntos al Iudei erau vorbite de uni la alți rosturile acestea.

66. Și toți care auziră puneau în inima lor zicând: Ce va fi oare copilul acesta? Căci și mâna Domnului era cu dânsul.

67. Și Zacharia tatăl său fu umplut de spirit sânt și profetiză zicând:

68. Binecuvântat *este* Domnul Dumnezeu lui Israel,

Că a cercetat și a făcut răscum-părare pentru poporul său,

69. Și 'nălță noă corn de mântuire,

In casa lui David sluga sa.

70. Precum vorbi din veac prin gura sântilor profeți ai săi,

71. Mântuire de vrăjmași noștri, și de mâna tuturor care ne urăsc pe noi;

72. Să facă milă cu părinți noștri,

Și să 'și aducă aminte de așezământul său sânt,

73. De jurământul ce jură către Abraam părintele nostru,

74. Să ne dea ca, scăpați fiind de mâna vrăjmașilor noștri,

75. Fără temere să 'i slujim

In sântenie și dreptate înaintea lui *în* toate zilele *vieții* noastre.

76. Dar și tu, copile, profet al celui prea înalt vei fi numit;

Căci vei merge înaintea feței Domnului, ca să gătești căile lui,

77. Să dai cunoștință de mântuire poporului său

In ertare de păcatele lor,

78. Pentru mila duioasă a Dumnezeului nostru,

Cu care ne a cercetat răsăritul din înălțime,

79. Ca să lumineze celor care stau în întunec și în umbră de moarte;

Spre a îndrepta picioarele noastre pe cale de pace.

80. Iar copilul creștea, și se întăria în spirit, și fu în pustie pêne în zioa arătării sale către Israel.

CAP. II.

Nașterea lui Iisus la Bellecm. Ângeri și păstori. Tăierea împrejur și aducerea lui Iisus la templu. Simeon și Ana. Iisus în vârsta de doisprezece ani învață în santuar.

1. Și în zilele acelea eși poruncă de la Cesarul August, ca să se înscrie toată lumea.

2. Această înscriere se făcu cea d'intèiu, pe când era Quirin stăpînitor al Sirii.

3. Și se duceau toți ca să se înscrie, fie care în orașul său.

4. Plecă dar și Iosef din Galilea, din orașul Nazaret, în Iudea în orașul lui David, ce se numește Betleem, pentru că el era din casa și neamul lui David,

5. Ca să se înscrie împreună cu Mariam cea logodită lui, fiind ea grea.

6. Dar pe când erau ei acolo, să împliniră zilele ca ea să nască.

7. Și născu pe fiul ei întâiul născut, și 'l înfășă în scutice, și 'l culcă într'o esle, pentru că nu aveau loc în casa de oaspeți.

8. Și în acel loc erau păstorii stând afară în câmp și păzind streajă noaptea la turma lor.

9. Și iată un înger al Domnului stătu lângă dênși, și mărirea Domnului străluci împrejurul lor; și ei s'înfrișară foarte tare.

10. Și le zise îngerul: Nu vă temeți; căci iată, vă binevestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul.

11. Că astăzi, în orașul lui David, s'a născut voe Mântuitor, care este Christos, Domnul.

12. Și acesta vă este semnul; veți găsi un copil înfășat în scutice, pus într'o esle.

13. Și de o dată se alătură cu îngerul mulțime de oaste cerească, laudând pe Dumnezeu, și zicând:

14. Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu,

Și pe pământ pace, între oameni bună voire.

15. Și când se duseră de la dênși ângeri la cer, păstori ziseră uni către alți: Să mergem dar pênă la Betleem, și să vedem cuvântul acesta ce s'a întemplat, pe care Domnul ni'l făcu cunoscut.

16. Și veniră grăbindu se, și găsiră pe Mariam, și pe Iosef, și pe copil pus în esle.

17. Iar ei văzând făcură cunoscut despre cuvântul ce li s'a vorbit despre copilul acesta.

18. Și toți care auziră se mirau de cele vorbite lor de către păstori.

19. Iar Mariam păstra toate cuvintele acestea, cumpănindu le în inima ei.

20. Și păstori se întoarseră mărind și laudând pe Dumnezeu pentru toate câte auziră și văzură, precum s'a zis către dênși.

21. Și când se împliniră opt zile, ca să 'l taie împrejur, se și numi numele său Iisus, care fu spus de înger mai 'nainte d'a fi el zămislit în pântece;

22. Și când se împliniră zilele curățirii lor după legea lui Moise, îl aduseră la Ierusalem, ca să 'l pună înaintea Domnului,

23. Cum este scris în legea Domnului că ori-ce parte bărbătească, deschizend pântecele, sânt Domnului se va chema.

24. Și ca să dea jertfă, dupe cum este zis în legea Domnului, o pereche de turturele, sau doi pui de porumb;

25. Și iată, era un om în Ie-

rusalem, numele lui Simeon, și omul acesta era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mângâierea lui Israel;

26. Și spirit sânt era peste dânsul. Și el era înștiințat de spiritul sânt să nu vază moarte pênă ce nu a văzut pe Christosul Domnului.

27. Și veni din îndemnul spiritului la santuar; și când aduseră părinți pe copilul Iisus, ca să facă ei pentru dânsul după datina legei,

28. Și dânsul îl luă în brațele sale, și binecuvântă pe Dumnezeu, și zise:

29. Acum lași pe robul tău, stăpîne,

În pace dupe cuvântul tău;

30. Că văzură ochi mei mântuirea ta,

31. Pe care ai gătit o în fața tuturor popoarelor;

32. Lumină ce se descoperă neamurilor,

Și mărire a poporului tău Israel.

33. Și tatăl lui și muma lui erau în mirare de cele rostite pentru dânsul;

34. Și 'i binecuvântă pe dânși Simeon, și zise către Mariam muma lui: Iată, acesta este spre cădere și ridicare a multor în Israel, și spre semn împotriva căruia se va vorbi.

35. Dar și sufletul tău îl va străpunge spadă, ca să fie descoperite gânduri din multe inimii.

36. Și era Ana profeta, fiica lui Fanuel, din seminția lui Așer — Această, înaintată în zile multe, după ce trăise cu bărbat șapte ani de la fecioria ei,

37. Și dânsa o văduvă pênă la optzeci și patru de ani — care nu se depărta de la santuar, slujind Domnului noaptea și ziua cu post și rugăciune,

38. Și aceasta în acelaș ceas fiind venită lauda pe Dumnezeu, și cuvânta despre dânsul la toți care așteaptă în Ierusalem răscumpărare.

39. Și când sevărsiră toate cele după legea Domnului, se întoarseră la Galilea în orașul lor Nazaret.

40. Iar copilul creștea, și se întăria în spirit, plin fiind de înțelepciune; și bunavoința lui Dumnezeu era peste dânsul.

41. Și părinți lui se duceau în fie care an la Ierusalem de sărbătoarea Paștelui.

42. Și când fu de doisprezece ani, mergând ei la Ierusalem după datina sărbători,

43. Și sfârșind zilele, când se întorceau băeatul Iisus rămase în Ierusalem; și părinți lui nu știură;

44. Iar ei gândind că el este între cei împreună călători veniră cale de o zi, și 'l căutau printre rude și cunoscuți;

45. Și ne aflându 'l se întoarseră la Ierusalem căutându 'l.

46. Și după trei zile îl găsiră în santuar, șezând în mijlocul

învățătorilor, și ascultându 'i, și întrebându 'i.

47. Iar toți care 'l auziau se mirau de priceperea și răspunsurile lui.

48. Și văzându 'l rămaseră uimiți; și muma lui zise către densusul: Fiule, pentru ce ne ai făcut noă așa? Iată, tatăl tău și eu întristați fiind te căutam.

49. Și el zise către dênși: Ce este că mă căutați? Nu știati că eu trebuie să fiu în casa Tatălui meu?

50. Dar ei nu pricepură rostul pe care îl spuse lor.

51. Și plecă împreună cu dênși și veniră la Nazaret, și el era supus lor, și muma lui păstra toate cuvintele în inima ei.

52. Și Iisus sporia în înțelepciune și vârstă, și în buna voință la Dumnezeu și la oameni.

CAP. III.

Arătarea lui Ioan Bo'ezătorul. Predica și botezul lui. Erod prinle pe Ioan. Botezarea lui Iisus. Genealogia lui.

1. Iar în al cincisprezecelea an al domniri lui Tiberiu ca Cesar, fiind procurator al Iudei Pontiu Pilat, și tetrarch al Galilei Erod, iar Filip, fratele lui, tetrarch al Iturei și al ținutului Trachonitei, și Lisania tetrarch al Abilenei,

2. În zilele arhierelui Ana și Caiafa, fost a cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie.

3. Și el veni în toată împre-

jurimea Iordanului, predicând botezul pocăinței spre ertare de păcate;

4. După cum este scris în cartea cuvintelor lui Isaia profetul:

Glas de strigător în pustie:

Gătiți calea Domnului,

Drepte faceți cărările lui;

5. Orî ce vale adâncă va fi umplută,

Și orî ce munte și deal va fi lăsat în jos;

Și căile strâmbe vor fi drepte,
Și cele greu de umblat netede.

6. Și orî ce carne va vedea mântuirea lui Dumnezeu.

7. Decî zicea gloatelor care eșiau ca să fie botezate de el: Pui de viperă, cine v'a arătat să fugiți de urgia viitoare?

8. Faceți dar roade vrednice de pocăință; și nu începeți a zice în voi eșivă: Părinte avem pe Abraam; căci vă spun, că poate Dumnezeu din petrele acestea să deștepte fii lui Abraam.

9. Chiar acum stă securea la rădăcina pomilor; decî orî ce pom, ce nu face rod bun, se taie și se aruncă în foc.

10. Și 'l întrebau gloatele zicând: Ce să facem dar?

11. Iar el răspunzând le zicea: Cel care are două cămăși să dea celui care n'are, și cel care are de mâncare să facă de asemenea.

12. Atunci veniră și vameși ca să fie botezați, și ziseră către densusul: Învățătorule, ce să facem?

13. Iar el zise către dênși: Nu cereți nimic mai mult peste ce vă este hotărit.

14. Și 'l întrebau și cei care slujesc în oaste zicând: Dar noi ce să facem? Și zise către dênși: Nu asupriți pe nimenea, nici nu năpăstuiți; ci fiți mulțumiți cu plata voastră.

15. Iar pe când poporul era în așteptare, și toți cugetau în inimele lor de Ioan, nu cumva el ar fi Christosul,

16. Ioan răspunse tuturor zicând: Eu vă botez cu apă, dar vine cel care este mai tare de cât mine, căruia nu 'i sunt de îndestul să desleg cureaoa încălțămintelor lui; el vă va boteza cu spirit sânt și foc;

17. A cărui lopată *este* în mâna sa, ca să curățe aria sa și să adune grâul în grânarul său, iar pleava o va arde în foc nestins.

18. Dar și multe altele îndemnând binevestia poporului.

19. Iar tetrarchul Erod, muștrat fiind de el pentru Erodia da femea lui Filip, fratele său, și pentru toate relele pe care le făcuse,

20. Erod adăogă la toate și aceasta, adecă, închise pe Ioan în închisoare.

21. Iar când fu botezat tot poporul, botezat fiind și Iisus. și rugându se, cerul fu deschis,

22. Și veni peste dênșul Spiritul sânt în chip adevărat de porumb, și se făcu un glas din

cer zicând: Tu ești Fiul meu cel iubit, în tine am binevoit.

23. Și Iisus însuși era ca de treizeci de ani, când începu, fiind, după cum se zicea, un fiu al lui Iosef, al lui Eli,

24. Al lui Matat, al lui Levi, al lui Melchi, al lui Ionai, al lui Iosef,

25. Al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagai,

26. Al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semein, al lui Iosech, al lui Ioda.

27. Al lui Ioanan, al lui Reza, al lui Zorobabel, al lui Salatiel, al lui Neri,

28. Al lui Melchi, al lui Adi, al lui Cosam, al lui Elmadam, al lui Er.

29. Al lui Iisus, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Matat, al lui Levi,

30. Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosef, al lui Ionam, al lui Eliachim,

31. Al lui Malea, al lui Mena, al lui Matata, al lui Natan, al lui David,

32. Al lui Iesai, al lui Obed, al lui Booz, al lui Salmon, al lui Naason,

33. Al lui Aminadab, al lui Armi, al lui Esron, al lui Fares, al lui Iuda,

34. Al lui Iacob, al lui Isaac, al lui Abraam, al lui Tara, al lui Nachor,

35. Al lui Saruch, al lui Ra-

gav, al lui Falec, al lui Eber, al lui Sala,

36. Al lui Cainan, al lui Arfaxad, al lui Sem, al lui Noe, al lui Lamech,

37. Al lui Matusala, al lui Enoch, al lui Iared, al lui Maleleel, al lui Cainan,

38. Al lui Enos, al lui Set, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

Ispitirea lui Iisus. Mergerea lui în Galilăa. Iisus învață la Nazaret; desprețuit fiind se strămută la Capernaum, unde învață și însănătoșază pe un demonizat; asemenea pe soacra lui Petru și pe alți.

1. Iar Iisus plin de spirit sânt să întoarse de la Iordan, și fu dus de spiritul în pustie,

2. Patruzeci de zile ispitindu se de către diavolul. Și nu mânca nimic în acele zile; iar când să impliniră ele flămânzi.

3. Și diavolul 'i zise: Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, zi acestei petre să se facă pâine.

4. Și răspunse Iisus către dânsul — *zicând*: — Scris este că nu numai cu pâine va trăi omul, — *ci cu orice cuvânt al lui Dumnezeu.* —

5. Și după ce 'l duse în sus — *pe un munte înalt* — 'i arătă în timp d'o clipeală toate împărățiile lumii.

6. Și 'i zise diavolul: Tie 'ți voi da toată puterea aceasta și mărirea lor, că mie 'mi este dată, și o dau cui voesc.

7. Deci dar dacă tu te vei fi

inchinat înaintea mea, toată va fi a ta.

8. Și răspunzând Iisus 'i zise: — *Mergi înapoia mea, Satană, căci* — scris este: Domnului Dumnezeului tău te vei închina, și numai lui vei sluji.

9. Apoi îl duse în Ierusalem și 'l puse pe aripa santuarului, și 'i zise: Dacă Fiu ești al lui Dumnezeu, aruncă te de aci jos.

10. Căci scris este că: Ângerilor săi va porunci pentru tine, ca să te păziască;

11. Și că: Pe mâini te vor ridica, Ca nu cumva să lovești de piatră piciorul tău.

12. Și răspunzând Iisus 'i zise, că zis este: Nu ispiti pe Domnul Dumnezeul tău.

13. Și după ce sfârși orî ce ispitire diavolul să depărtă de la dânsul pînă la un timp nemerit.

14. Și Iisus să întoarse cu puterea spiritului în Galilea; și eși știrea despre dânsul în toată împrejurimea.

15. Și el învăța în sinagoge lor, laudat fiind de toți.

16. Și veni la Nazaret, unde fusese crescut; și în zioa Sâmbetei intră, după obiceiul său, în sinagogă, și se sculă să citiască.

17. Și 'i se dete cartea profetului Isaia, și deschizând cartea găsi locul, unde era scris:

18. Spiritul Domnului peste mine,

Pentru că m'a uns ca să binevestesc săracilor;

Ma trimis să tămăduesc pe cei sdrobiți cu inimă, să vestesc ertare celor în robie,

Și orbilor vedere,

Să dau drumul celor apăsați,

19. Să vestesc an plăcut Domnului.

20. Și închizând cartea, dând o îndărăt slujitorului, stete jos; iar ochi tuturor din sinagogă erau ațintiți la densusul.

21. Și începu a cuvânta către dênși, că astăzi s'a împlinit scriptura aceasta în urechele voastre.

22. Și toți mărturisiau pentru el, și se mirau de cuvintele plăcute, care eșiau din gura lui, și ziceau: Nu este oare acesta fiul lui Iosef?

23. Și el zise către dênși: Intr'adevăr 'mi veți spune pilda aceasta: Doctore, vindecă te pe tine însuți; fă și aci în patria ta câte am auzit că s'au făcut în Capernaum.

24. Iar el le zise: Adevăr zic voe, că nici un profet nu este plăcut în patria sa.

25. Dar adevărat vă spun: Multe văduve erau în Israel în zilele lui Elie, când cerul fu închis trei ani și șase luni, în cât să făcu foamete mare peste tot pământul.

26. Și la 'nici una dintre ele nu fu trimes Elie, fără numai la o femeie văduvă în Sarepta Sidonului.

27. Și mulți leproși erau în Israel pe timpul lui Eliseu profetul, dar nici unul dintre dênși

nu fu curățit, fără numai Neeman Sirul.

28. Și toți auzind acestea în sinagogă se umplură de furie,

29. Și sculându-se îl scoaseră afară din oraș, și 'l duseră pên la sprânceana muntelui, pe care era clădit orașul lor, ca să 'l repează în jos;

30. Dar el trecând prin mijlocul lor se duse,

31. Și veni în jos la Capernaum, oraș al Galilei. Și 'i învăța pre ei sâmbăta;

32. Și erau uimiți de învățatura lui, pentru că cuvântul lui era cu putere.

33. Și în sinagogă era un om având spirit de demon necurat, și strigă cu glas mare,

34. Hei, Ce avem noi cu tine, Iisuse Nazarene? Ai venit să ne perzi? Te știu cine ești, sântul lui Dumnezeu.

35. Și Iisus îl certă zicând: Inchisă fie 'ți gura, și eși afară din el. Și demonul aruncându 'l în mijloc eși afară din el, nimic vătămându 'l.

36. Și căzu frică peste toți, și vorbeau între dênși uni către alți zicând: Ce este cuvântul acesta? Că cu tărie și putere poruncește spiritelor necurate, și ele es afară.

37. Și pornia știre despre densusul în ori ce loc d'imprejurime.

38. Apoi sculându se din sinagogă veni în casa lui Simon. Iar soacra lui Simon era prinsă de friguri mari, și 'l rugară pentru dênșsa.

39. Și stând plecat asupra ei certă frigurile, și o lăsară; iar ea de grab sculându se slujia lor.

40. Și apunând soarele toți căți aveau bolnavi de feluri de boale 'i aduseră la dânsul, iar el, punând mâinele peste fie care dintre ei, 'i tămădui.

41. Din mulți eșiau și demoni strigând și zicând, că tu ești Fiul lui Dumnezeu. Și certând nu 'i lăsa să vorbiască, pentru că știau că el este Christos.

42. Și făcându se zioă eșind se duse într'un loc pustiu; și gloatele 'l căutau, și veniră pênă la dânsul, și 'l țineau ca să nu plece de la dênși.

43. Dar el zise către dênși că eu trebuie să binevestesc împărăția lui Dumnezeu și la alte orașe, fiind că pentru aceasta sunt trimis.

44. Și predica în sinagogile Galilei.

CAP. V.

Pescuitul lui Petru cu Iacob și Ioan. Leprosul. Slăbănogul. Levi. Ospățul cu vameși. Postirea ucenicilor. Nepotrivirea celor vechi cu cele noi.

1. Și pe când gloata se îndesa spre dânsul și asculta cuvântul lui Dumnezeu, și el sta lângă lacul Ghenesaret;

2. Atunci văzu doă vase stând lângă lac; iar pescari dându se jos din ele spălau plășile.

3. Și intrând într'unul din vase, care era al lui Simon, îl rugă ca

să mâne puțin de la uscat; și stând învăța din vas gloatele.

4. Iar când încetă d'a vorbi, zise către Simon: Mână la adânc, și lăsați în jos plășile voastre spre pescuire.

5. Și răspunzând Simon, zise: Învățătorule, toată noaptea muncind nu prinserăm nimic; dar pe cuvântul tău voi lăsa în jos plășile.

6. Și făcând aceasta prinseră o mulțime mare de pește; în cât se rupeau plășile lor.

7. Și făcură semn tovarășilor din celălalt vas, ca venind să le ajute; și veniră, și umplură amăn-oă vasele, în cât ele se afundau.

8. Iar Simon Petru văzând căzu la picioarele lui Iisus zicând: Eși de la mine, Doamne, că sunt om păcătos.

9. Căci frică îl coprinse pe el, și pe toți care erau împreună cu el, de pescuitul peștelui, pe care îl prinseră,

10. Asemenea și pe Iacob și pe Ioan, tii lui Zebedeu, care erau părtași cu Simon. Și Iisus zise către Simon: Nu te teme; de acum vei vena oameni.

11. Și trăgând vasele la uscat, lăsând toate, 'i urmară.

12. Și pe când era el într'unul din orașe, iată, un bărbat plin de lepră. Văzând dar pe Iisus, și căzând pe fața sa, 'l rugă zicând: Doamne, dacă voești, poți să mă curățești.

13. Și întinzând mâna, îl atinse

zicând: Voesc, fii curățit. Și îndată lepra s'ă duse de la d'nsul.

14. Și el 'i porunci să nu spue la nimeni; ci plecând arată te preotului, și du pentru curățirea ta după cum rindui Moise, spre mărturie lor.

15. Dar și mai mult străbătea vorba despre d'nsul; și s'ă adunau gloate multe să asculte, și să fie tămăduiți de slăbiciunile lor.

16. Iar el s'ă trăgea d'o parte în pustii

Și s'ă ruga.

17. Și fu într'una din zile, că el era învățând; și ședeau Farisei și învățători de lege, care veniseră din orî ce sat al Galilei și Iudei și din Ierusalem; și puterea Domnului era ca el să tămăduiască.

18. Și iată, bărbați aducând în pat pe un om, care era slăbănog, și căutau să 'l ducă înăuntru și să 'l pună înaintea lui.

19. Și ne găsind pe unde să 'l ducă înăuntru din pricina gloatei, suindu se pe acoperem'nt îl lăsară în jos p'intre cărămizi cu patul în mijloc înaintea lui Iisus.

20. Și văz'nd credința lor zise: Omule, cartă se ție păcatele tale.

21. Și cărturari și Farisei începură a se gândi zic'nd: Cine este acesta care vorbește blasfemii? Cine poate erta păcate, de cât unul Dumnezeu?

22. Iar Iisus cunosc'nd gândurile lor, răspunz'nd zise către d'nsi: Ce vă gândiți în inimile voastre?

23. Ce este mai lesne? a zice: Eartă se ție păcatele tale? sau a zice: Scoală te și umblă?

24. Dar ca să știți că putere are Fiul omului pe pământ a erta păcate, zise slăbănogului: Ție zic, scoală te, și luând patul t'eu pleacă la casa ta.

25. Și îndată sculându se înaintea tuturor, luând *patul* pe care zăcea, s'ă duse la casa sa lăudând pe Dumnezeu.

26. Și uimire coprinse pe toți, și măriau pe Dumnezeu, și se umplură de frică, zic'nd că v'zurăm lucruri minunate astăzi.

27. Și după acestea eși, și zări pe un vameș, cu numele Levi, șez'nd la vamă, și 'i zise: Urmează 'mî.

28. Și lăsând toate sculându se 'i urma.

29. Și Levi 'i făcu osp'et mare în casa sa, și era gloata multă de vameși și de alți, care ședeau la masă cu d'nsi.

30. Și murmurau Farisei și Cărturari lor către ucenici lui zic'nd: Pentru ce mâncați și beți împreună cu vameși și păcătoși?

31. Și răspunz'nd Iisus zise către d'nsi: N'au trebuință de doctor cei sănătoși, ci cei care suferă.

32. N'am venit să chem la pocăință pe drepti, ci pe păcătoși.

33. Iar ei ziseră către d'nsul: Ucenici lui Ioan postesc adesea și fac rugăciuni; asemenea și ai Fariseilor; iar ai t'ei mănâncă și beau.

34. Iar Iisus zise către ei: Nu cumva puteți face pe fii nunței să postiască pe cât timp este mirele cu dênși?

35. Dar vor veni zile; și când mirele va fi luat de la dênși, atunci vor posti în zilele acelea.

36. Și spuse și pildă către dênși, că nimeni, tăind petec de la vestmânt nou nu pune la vestmânt vechiu; iar dacă pune, și pe cel nou va rupe, și celui vechiu nu se va potrivi petecul care este de la cel nou.

37. Și nimeni nu pune vin nou în bordufuri vechi; iar dacă pune, vinul nou va sparge bordufurile, și el va fi vărsat, și bordufurile vor fi nimicite;

38. Ci trebuie a pune vin nou în bordufuri noi.

39. Și nimeni după ce a bătut vin vechiu; voește vin nou; pentru că zice: cel vechiu este bun.

CAP. VI.

Ucenici smulși, ice sâmbăta. Omul cu mâna uscată. Alegerea celor doisprezece apostoli. Cuvântarea lui Iisus către popor. Fericiirile. Iubirea către vrăjmași. Casa clădită pe temelie bună.

1. Și într'o sâmbăta — a doa dupe cea d'intēiu — el trecea prin semănături; și ucenicii lui smulgeau spice și frecându le cu mâinele mâncau.

2. Iar uni dintre Farisei zise: ă: Pentru ce faceți ce nu se cade a face sâmbăta?

3. Și răspunzând Iisus zise către dênși: Nicî accasta n'ați

ecetit, ce făcu David, când slămanzi el și cei care erau cu dênsul?

4. Cum intră în casa lui Dumnezeu, și luând pâinele punerii înainte mână și dete și celor cu dênsul, pe care nu se cuvine a le mânca, de cât numai preoți?

5. Și le zicea că Domn al sâmbetei este Fiul omului.

6. Și în cealaltă sâmbătă el intră în sinagogă și învăța, și era acolo un om, și mâna lui dreaptă era uscată.

7. Iar Farisei și Cărturari îl pândiau, dacă va tămădui sâmbăta, ca să găsiască a 'l învinovăți.

8. Dar el știa gândurile lor, și zise omului care avea mâna uscată, scoală și stăi în mijloc; și seculându se stătu.

9. Atunci Iisus zise către dênși: Vă întreb, dacă se cuvine sâmbăta a face bine, sau a face rău? A scăpa un suflet sau a perde?

10. Și privind 'i pe toți 'i zise: Intinde mâna ta, iar el făcu așa; și mâna lui fu alcătuită sănătoasă ca și cealaltă.

11. Iar ei se umplură de furie; și vorbeiau între dênși uni către alți, ce ar face lui Iisus.

12. Și în zilele acestea el eși la munte ca să se roage și petrecca noaptea în rugăciune către Dumnezeu.

13. Și când se făcu zioă chemă la sine pe ucenicii săi, și după ce alese doisprezece dintre ei pe care 'i numi și apostoli,

14. Pe Simon pe care 'l numi și Petru, și pe Andreiu fratele lui, și pe Iacob și Ioan, și pe Filip și Bartolomeu,

15. Și pe Mateiu și Toma, și pe Iacob al lui Alfeu și pe Simon, numit Zelotul,

16. Și pe Iuda al lui Iacob, și pe Iuda Iscariotul, care se făcu trădător,

17. Și după ce se dete jos împreună cu dènși, stătu pe un loc șes, și stătu gloată multă de ucenici ai săi, și mulțime mare a poporului din toată Iudea și din Ierusalem, și de pe marginea mării Tirului și Sidonului, care veniră să 'l asculte și să fie vindecați de boalele lor;

18. Și cei bântuiți de spirite necurate erau tămăduiți.

19. Și toată gloata căuta să 'l atingă, că putere eșia de la dènșul, și vindeca pe toți.

20. Și el ridicându 'și ochi la ucenici săi zicea: Fericiți voi cei săraci, că a voastră este împărăția lui Dumnezeu.

21. Fericiți voi cei flămânzi acum, că veți fi săturați.

22. Fericiți cei care plângeți acum, că veți ride. Fericiți sunteți, când oameni vă vor uri, și când vă vor scoate dintre ei, și vă vor desprețui, și vor lepăda numele vostru ca rău, din pricina Fiului omului.

23. Bucurați vă în zioa aceea și săltați; căci iată, plata voastră este multă în cer; pentru că pă-

rinți lor făceau în același chip cu profeți.

24. Dar văi voë avuților, că vă luați mângâerea voastră.

25. Văi voë, care sunteți sătuți acum, că veți flămânzi; văi, care rideți acum, că vă veți întrista și veți plânge.

26. Văi, când toți oameni vor zice bine de voi; pentru că părinții lor făceau în același chip cu profeți mincinoși.

27. Dar zic voë care ascultați: Iubiți pe vrăjmași voștri, faceți bine la cei care vă urăsc,

28. Binecuvântați pe cei care vă blestemă, rugați vă pentru cei care vă necăjesc.

29. Celui care te lovește peste falcă, dă 'i să loviască și pe cea laltă; și pe cel care 'ți iea vestimentul, nu 'l opri a 'ți lua și cămașa.

30. Dă la orî care cere de la tine; și de la cel care iea ale tale nu cere înapoi.

31. Și după cum voiți să vă facă oameni, faceți și voi lor asemenea.

32. Și dacă iubiți pe cei care vă iubesc, ce mulțumire aveți?

33. Căci și păcătoși iubesc pe cei care 'i iubesc pe dènși. Și dacă faceți bine la cei care vă fac bine, ce mulțumire aveți? Căci și păcătoși fac aceeaș.

34. Și dacă împrumutați pe aceea de la care nădăjduiți a lua, ce mulțumire aveți? Și păcătoși împrumută păcătoșilor ca să primiască înapoi d'opotrivă.

35. Ci iubiți pe vrăjmași voștri, și faceți bine, și împrumutați, ne perzând nădejdea de nimic; și va fi plata voastră multă, și veți fi fii ai celui prea Înalt; că el însuși este bun către cei nemulțumitori și răi.

36. Fiți deci miloși, după cum și Tatăl vostru este milos.

37. Nu judecați, și nu veți fi judecați; nu osindiți, și nu veți fi osindiți; ertați, și veți fi ertați;

38. Dați, și vi se va da; măsură bună, îndesată, clătinată și vèrfuită vor da în sènul vostru. Căci cu ce măsură măsurați, vi se va măsura înapoi.

39. Atunci le spuse o pildă: Nu cumva un orb poate duce pe cale pe orb? Nu vor cădea amândoi în groapă?

40. Nu este ucenic mai pe sus de învățătorul său; dar adus la deservire, fie care va fi ca învățătorul său.

41. Pentru ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău, iar nu zărești birna ce este în ochiul tău?

42. Sau cum poți zice fratelui tău, frate, stăi să scot gunoiul ce este în ochiul tău, ne vèzènd tu însuși birna din ochiul tău? Fățarnice, scoate mai 'ntèiu birna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți gunoiul ce este în ochiul fratelui tău.

43. Căci nu este pom bun făcènd rod rău, nici pom rău făcènd rod bun.

44. Căci fie care pom să cu-

noaște din rodul lui; pentru că nu culeg *oameni* smochine din spină, nici nu adună struguri din rugă.

45. Omul bun din comoara bună a inimei sale pune înainte ce este bun; și cel rău din cea rea pune înainte ce este rău; căci din prisosul inimei vorbește gura lui.

46. Dar pentru ce mă chemați Doamne, Doamne, și nu faceți ce zic?

47. Tot care vine la mine și ascultă de cuvintele mele, și le face, voi arăta voe cu cine se aseamănă;

48. Este asemenea c'un om, care clădește casă, care săpă adine, și puse temelie pe piatră; și vărsându-se apele, riul bătut în casa aceea, dar nu fu în stare s'o clatine, pentru că ea fu bine clădită.

49. Iar cine va fi ascultat și nu va fi făcut este asemenea c'un om care clădește casa pe pământ fără temelie, în care bătut riul și îndată căzu toată, și dărimarea acelei case fu mare.

CAP. VII.

Iisus însănătoșază la Capernaum pe sluga sutașului. Invierea tènèrului din Nain. Trimiși lui Ioan botezătorul. Femea care unge pe Iisus. Pilda despre cei doi datori.

1. Și după ce sfârși toate cuvintele sale în urechile poporului, intră în Capernaum.

2. Iar a unui sutaș slugă,

care era în cinste la dânsul, bolnavă fiind era să moară.

3. Și auzind de Iisus trimise la el bătrînii ai Iudeilor, rugându-l ca venind să scape pe sluga lui.

4. Iar ei venind la Iisus îl rugară înadins, zicînd că este vrednic ca să 'i învoești aceasta;

5. Căci iubește poporul nostru, și el însuși ne clădi sinagogă.

6. Și Iisus mergea împreună cu ei. Și fiind el acum nu departe de casă, sutașul trimise la dânsul prietenii zicîndu-i: Doamne, nu te osteni; căci nu sînt vrednic ca să intri sub acoperământul meu;

7. De aceea nici nu m'am crezut pe mine însumi vrednic ca să viu la tine; ci zi un cuvînt, și se va tămădui sluga mea.

8. Căci și eu sînt om pus sub stăpînire, avînd sub mine ostași, și zic acestuia: Du te, și se duce, și altuia: Vino, și vine; și slugii mele: Fă aceasta, și face.

9. Iar Iisus auzind acestea s'a minunat de el, și întorcîndu se zise gloatei care 'i urma: Voăvă zic, nici în Israel n'am găsit atîta credință.

10. Și trimiși întorcîndu se a casă allară sluga sănătoasă.

11. Și în zioa următoare se duse într'un oraș numit Nain; și mergeau împreună cu dânsul ucenicii lui și gloată multă.

12. Iar cînd s'a apropiat de poarta orașului, iată, se aducea afară un mort, fiu unic la muma

lui, și ea ênsăși văduvă; și gloată destulă din oraș era cu dânsa.

13. Și vîzînd o Domnul 'i se făcu milă de ea, și 'i zise: Nu plînge.

14. Și apropiindu se atinse cosciugul; iar cei care 'l duceau stătură, și el zise: Tinere, ție 'ți zic, scoală te.

15. Și mortul se ridică în sus, și începu să vorbiască. Și 'l dete numei lui.

16. Iar pe toți 'i coprinse frică, și măriau pe Dumnezeu, zicînd că Profet mare s'a ridicat între noi, și că Dumnezeu a cercetat pe poporul său.

17. Și eși cuvîntul acesta despre dânsul în toată Iudea și în toată împrejurimea.

18. Și duseră știre lui Ioan ucenicii săi despre toate acestea.

19. Și Ioan chemînd la sine pe doi dintre ucenicii săi trimise la Iisus zicînd: Tu ești acela ce vine, sau pe altul să așteptăm?

20. Și venind la dânsul bărbații ziseră: Ioan Botezătorul ne a trimis la tine zicînd: Tu ești acela ce vine, sau pe altul să așteptăm?

21. Și în ceasul acela vindecă pe mulți de boale, și de rîni și de spirite rele, și anume la mulți orbii dărui vedere.

22. Și rîspunzînd Iisus le zise: Mergînd spuneți lui Ioan ce vîzurăți și auzirăți; orbii vîd, șchiopii umblă, leproși se curățesc și surzii aud, morți se scoală și săracilor se binevestește,

23. Și fericit este cel ce nu se va fi smintit întru mine.

24. Iar după ce plecară trimiși lui Ioan, începu să vorbiască către gloate despre Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți? O trestie clătinându-se de vânt?

25. Dar ce ați eșit să vedeți? Un om îmbrăcat în vestminte moi? Iată, cei care sunt în vestminte alese și în desfătare se află în case împărătești.

26. Dar ce ați eșit să vedeți? Un profet? Adevăr zic voă, și mai mult de cât un profet.

27. Acesta este despre care stă scris:

Iată, eu trimiț pe îngerul meu înaintea feței tale,

Care va pregăti calea ta înaintea ta.

28. Zic voă, dintre cei născuți de femei nimineia nu este mai mare de cât Ioan; iar cel mai mic în împărăția lui Dumnezeu este mai mare de cât dânsul.

29. Și auzind tot poporul și vameși, îndreptățiră pe Dumnezeu, botezați fiind ei cu botezul lui Ioan.

30. Dar Farisei și legiști, ne fiind botezați de dânsul, desființară în privința lor căștile hotărârea lui Dumnezeu.

31. Deci cu cine voi asemana pe oameni acestui neam? Și cu cine se aseamănă ei?

32. Se aseamănă cu copiii care stau pe piață, și strigă uni către alți și zic: V'am cântat din fluer

și n'ați jucat; v'am cântat de jale și n'ați plâns.

33. Căci a venit Ioan Botezătorul nici pâine mâncând, nici vin bând, și ziceți: Are demon.

34. A venit Fiul omului mâncând și bând, și ziceți: Iată, om mănăcător și beutor de vin, prieten al vameșilor și păcătoșilor.

35. Și s'a cunoscut de dreaptă înțelepciunea de către toți fii ei.

36. Și unul dintre Farisei îl ruga ca să mănânce împreună cu dânsul; și intrând în casa Fariseului șezu la masă.

37. Și iată o femeie care era în oraș o păcătoasă, înțelegând că șade la masă în casa Fariseului, aducând un alabastru cu mir,

Și stând dinapoî lângă picioarele lui, plângând începu să ude cu lacrimi picioarele lui, și le șterse cu părul capului ei, și săruta picioarele lui și le unse cu mir.

39. Văzând dar Fariseul care 'l chemase, vorbi întru sine zicând: Acesta dacă era profet, cunoștea cine și ce fel este femeia care îl atinge; căci este păcătoasă.

40. Și răspunzând Iisus zise către dânsul, Simone: Am să 'ți spun ceva. Iar el zice: Invățătorule, spune.

41. Un împrumutător cu dobândă avea doi datornici; unul 'i datora cincii sute de denari, iar celălalt cincizeci.

42. Ne având ei să plătiască,

'i ertă pe amândoi; deci dar, care dintre ei îl va iubi mai mult?

43. Și răspunzând Simon zise: gândesc că *acela* căruia 'i s'a ertat mai mult. Iar el 'i zise: Drept ai judecat.

44. Și întorcându se către femeie, zise lui Simon: Vezi această femeie? 'Ţi intraiu în casă, apă pentru picioarele mele nu dedeși; dar aceasta cu lacrimi 'mi udă picioarele, și cu părul capului ei le șterse.

45. Sărutare nu 'mi dedeși; dar aceasta, de când intraiu nu încetă sărutându 'mi picioarele.

46. Cu untdelemn nu 'mi unseși capul; dar aceasta cu mir 'mi unse picioarele.

47. De aceea zic ție, ertate sunt păcatele ei cele multe, că mult a iubit; iar cui puțin 'i se ertă, puțin iubește.

48. Și 'i zise: Țertă se ție păcatele.

49. Și cei care ședeau împreună la masă începură să zică între dênși:

50. Cine este acesta care ertă chiar păcate? Și zise către femeie: Credința ta te a mântuit, du te în pace.

CAP. VIII.

Femeile care slujesc lui Iisus. Pilda cu semănătorul. Mama și frați lui Iisus. Furtuna de pe marea Genesaret. Demonizatul din Gherasen. Fiica lui Iair. Femea bolnavă.

1 Și după aceea, el călătoria din oraș în oraș și din sat în sat

predicând și binevestind împărăția lui Dumnezeu,

2. Și cei doisprezece împreună cu dênsul, și oare care femei, care fusese tămăduite de spirite rele și de boale: Maria, care se numește Magdalena, de la care eșise șapte demoni,

3 Și Ioana femea lui Chuza, îngrijitorul lui Erod, și Susana și altele multe, care 'i îngrijau din averea lor.

4. Dar când se adună gloată multă și din cei care călătoriau la dênsul de prin orașe, zise prin pildă:

5. Eșit a semănătorul să semine sēmënța lui, și când sēmēna el, una *sēmēnță* căzu lângă cale, și fu călcată, și paserile cerului o mâncară.

6. Și alta căzu jos pe peatră, și crescând se uscă pentru că nu avea umezeală.

7. Și alta căzu în mijlocul spinilor, și spini crescând d'impreună o înăbușiră.

8 Și alta căzu pe pământul cel bun, și crescând făcu rod în-sulit. Acestea zicând strigă: Cine are urechi, să asculte cu luare aminte.

9. Iar ucenici săi îl întrebau, ce ar fi pilda aceasta,

10 Și el zise: Voă este dat să înțelegeți tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca privind să nu vază, și auzind să nu priceapă.

11. Iar pilda este aceasta: Să-

mênța este cuvântul lui Dumnezeu.

12. Iar cele de lângă cale sânt cei care auziră; apoi vine diavolul și ȳea cuvântul din inima lor, ca nu cumva crezând să fie mântuiți.

13. Iar cele de pe peatră sânt cei care, când au auzit, cu bucurie primesc cuvântul; dar aceștia n'au rădăcină, ei cred câtva timp, dar în timp de încercare se leapădă.

14. Iar ce căzu între spină, aceștia sânt cei care auziră, dar supuși fiind la grijă și avuție, și la plăcerile vieții sânt înăbușiți, și nu fac rod deplin.

15. Iar ce căzu în pământ bun, aceștia sânt cei care, după ce auziră cu inimă curată și bună, țin cuvântul și rodesc în răbdare.

16. Nimenea aprinzând luminarea o acopere cu vas, sau o pune sub pat; ci o pune în sfeșnic, pentru ca cei care intră să vază lumina;

17. Căci nu este *ceva* ascuns, care să nu fie dat pe față; nici *n'a fost ceva* ascuns, care să nu fie cunoscut, și să nu vie la a-rătare.

18. Decă luați seama cum auziți; căci cine are, 'i se va da, și cine nu are, se va lua de la dânsul și ce gândește că are.

19. Și vin la dânsul muma și frați lui, și nu putea să se întâlneasă cu dânsul din pricina gloatei.

20. Și 'i se aduse știre, muma

ta și frați ței steteau afară dorind să te vază.

21. Iar el răspunzând zise către dânsi: Muma mea și frați mei sânt aceștia, care ascultă și fac cuvântul lui Dumnezeu.

22. Și într'una din zile, el intră într'un vas, și ucenici săi; și zise către dânsi: Să trecem dincolo de lac; și plecară.

23. Iar mergând ei cu vasul, el adormi. Și se lăsă pe lac o furtună de vânt, și dânsi erau umpluți de valuri și steteau în primejdie.

24. Și venind la dânsul îl deșteptară zicând: Invățătorule, Invățătorule, sântem perduți. Iar el deșteptându se certă vântul și valul apei, și încetară și se făcu liniște.

25. Atunci le zise: Unde este credința voastră? Iar ei temându se se mirară zicând uni către alți: Cine este oare acesta, pentru că poruncește chiar vânturilor și apei, și ascultă de dânsul?

26. Și veniră la uscat în ținutul Gherasenilor, care este în față dincolo de Galilea.

27. Iar eșind el la uscat îl întâmpină un bărbat oare care din oraș, având demoni; și mult timp nu se îmbrăcase cu haină, și nu sta în casă, ci în *gropi de* morminte.

28. Vězând dar pe Iisus și răcnind căzu la dânsul, și cu glas mare zise: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu cel prea înalt? Rogu te, nu mă munci.

29. Căci poruncia spiritului ne-curat să iasă din om; pentru că de mulți ani îl târise cu dânsul, și era legat cu lanțuri, și păzit în legături de picioare, dar rupând legăturile era mânat de demon în pustii.

30. Și Iisus 'l întrebă: Cum te numești? Și el zise: Legion; că mulți demoni intrase într'ênsul.

31. Și 'l rugau ca să nu le porunciască să se ducă în abis.

32. Și era acolo o turmă de porci mulți păscând în munte; și 'l rugau ca să le dea voie să intre în aceia Și le dete voie.

33. Iar demoni eșind din om intrară în porci; și se repezi turma de pe ripă în lac, și se 'necă.

34. Și păzitori văzând ce s'a întimplat fugiră și vestiră în oraș și la țară.

35. Iar ei eșiră să vază ce s'a întimplat; și veniră la Iisus, și găsiră pe omul din care eșise demoni, stând, îmbrăcat și întreg la minte, la picioarele lui Iisus; și s'ă temură.

36. Și cei care văzură le spus'eră cum fu scăpat cel demonizat.

37. Și 'l rugă toată mulțimea ținutului Gherasenilor, ca să plece de la dênși, pentru că erau co-prinși de frică mare. Iar el intrând în vas s'ă întoarce.

38. Și bărbatul din care eșise demoni îl ruga ca să fie împreună cu dânsul. Dar Iisus îl lăsă zicând:

39. Intoarce te la casa ta, și spune câte 'ți a făcut ție Dumnezeu. Și plecă prin tot orașul predicând câte 'i a făcut Iisus.

40. Și întorcându se Iisus, gloata îl primi bine; căci toți îl așteptau.

41. Și iată veni un bărbat cu numele Iair, și el ênsuși era mai mare al sinagogei; și căzând la picioarele lui Iisus îl ruga ca să intre în casa lui;

42. Că avea o singură fată ca de doisprezece ani, și aceasta era pe moarte. Și mergând el, gloatele 'l înghesuiau.

43. Și o femeie fiind în curgere de sânge de doisprezece ani, care, *după ce mai cheltui cu doctori toată averea ei*, nu putu fi tămăduită de nimeni,

44. Apropiindu se de dinapoï, atinse ciucurile vestmântului s'eu; și îndată stătu curgerea sângelui ei.

45. Și Iisus zise. Cine este care m'a atins? Și tăgăduind toți, zise Petru și cei împreună cu dânsul: *Învățătorule, gloatele te 'mpresoară și te 'nghesuesc, și zici, cine m'ă atinse?*

46. Dar Iisus zise: Cineva m'ă atinse: căci eu simții putere eșită de la mine.

47. Iar femea văzând că nu rămase ascunsă, tremurând veni, și căzând la el spuse înaintea poporului întreg pricina pentru care îl atinse, și cum fu îndată tămăduită.

48. Și el 'i zise: Fiică, credința ta te a scăpat; du te 'n pace.

49. Vorbind el anchă vine cineva de la mai marele sinagogei zicend, c'a murit fiica ta; nu supăra pe învățătorul.

50. Iar Iisus auzind 'i respunse zicend: Nu te teme, crede numai, și va fi scăpată.

51. Și după ce veni a casă nu lăsă pe nimenea să intre cu densusul, de cât numai pe Petru și pe Ioan și pe Iacob, și pe tatăl și pe muma copilei.

52. Iar toți plângeau și să jăliau de dēnsa; și el zise: Nu plângeți, pentru că n'a murit, ci doarme.

53. Dar ei îl luau în ris, știind c'a murit.

54. Atunci el dând afară pe toți și apucând mâna ei strigă zicend: Copilă, deșteaptă te.

55. Și să întoarse spiritul ei și să sculă îndată; și porunci a 'i se da să mănânce.

56. Și rămaseră uimiți părinții ei; iar el le porunci să nu spue nimenui ce s'a făcut.

CAP. IX.

Trimiteră apostolilor. Erod aude de Iisus. Săturarea celor cinci mii. Mărturisirea lui Petru. Purtarea crucii. Schimbarea la față. Părintele cu copilul demonizat. Iisus prezice moartea sa. Ucenici gândesc cine e mai mare între dēnși. Cele trei pedici d'urma lui.

1. Și chemând la sine pe cei doisprezece, le dete putere și 'm-

puternicire peste toți demoni, și să tămăduiască boale.

2. Și 'i trimise să predice împărăția lui Dumnezeu, și să vindece pe bolnavi.

3. Și zise către dēnși: Nu luați nimic pe cale, nici toeag, nici traistă, nici pâine, nici argint; nici să nu aveți câte doă cămăși.

4. Și în ce casă veți fi intrat, acolo rămâneți, și de acolo eșiți.

5. Și căți nu vă primese pe voi, eșind din acel oraș, scuturați praful de pe picioarele voastre spre măturie împotriva lor.

6. Iar ei eșind umblau din sat în sat binevestind și tămăduind pretutindinea.

7. Și auzi Erod tetrarchul toate ce să făceau; și era în nedomirire despre ce se spunea de către uni, că Ioan s'a sculat dintre morți,

8. Iar de către alți că Elie s'a arătat, și de către alți că s'a sculat un profet oare care dintre cei vechi.

9. Și Erod zise: Lui Ioan eu 'i am tăeat capul; dar cine este acesta despre care aud astfel de fapte. Și căuta să 'l vază.

10. Și întorcenduse apostoli 'i spuseră câte făcură. Și luându 'i cu sine să duse la o parte la un oraș numit Betsaida.

11. Iar gloatele aflând 'i urma; și el primindu 'i le vorbea despre împărăția lui Dumnezeu, și vindeca pe cei care aveau trebuință de tămăduire

12. Și zioa începu a se însera;

atunci venind la dânsul cei doisprezece 'i ziseră: Dă drumul gloatei, ca ducându se în satele și în locurile d'impresur să poposiască, și să afle de mâncare; pentru că aci suntem în loc pustiu.

13. Iar el zise către dênși: Dați le voi să mănânce. Și ei ziseră: Nu avem mai mult de cât cincî pâini și doi pești, afară numai daca, ducându ne noi, vom fi cumpărat de mâncare la tot poporul acesta.

14. Pentru că erau ca la cincî miî de bărbați. Dar el zise către ucenicii săi: Așezați 'i la masă cete de câte cincî zeci.

15. Și ei făcură astfel, și așezară pe toți la masă.

16. Iar el luând cele cincî pâini și cei doi pești, căutând spre cer, le binecuvântă, și frânse, și dete ucenicilor ca să dea în mâini la gloată.

17. Și mâncară și s'ă săturară toți; și se luă ce le rămase douăsprezece coșuri de frămîturî.

18. Și când se ruga el singur, ucenicii erau cu dânsul; și 'i întrebă zicând: Cine zic gloatele că sînt eu?

19. Iar ei r'ăspunz'nd ziseră: Ioan Botezătorul; iar alți Elie; și alți că s'a sculat un profet oare care dintre cei vechi.

20. Și le zise: Dar voi cine ziceți că sînt eu? Și r'ăspunz'nd Petru zise: Christosul lui Dumnezeu.

21. Și certându 'i porunci să nu spue aceasta la nimenî.

22. Zic'nd că Fiul omului trebuie să sufere multe, și să nu fie primit drept bun de către bătrîni și mai mari preoților și cărturari, și să fie omorît și a treia zi să învieze.

23. Și vorbia către toți: Daca voește cineva să vie după mine, să se lepede de sine, și să ıea crucea sa în fie care zi, și să 'mî urmeze.

24. Căci cine va fi voit să 'și scape viața, o va perde; dar cine va fi perdut viața sa pentru mine, acesta o va scăpa.

25. Pentru că 'și folosește un om câștigănd lumea întrecagă, și perz'ndu se pe sine însuși sau fiind vătămât?

26. Căci cine se va fi rușinat de mine și de cuvintele mele, de acesta se va rușina Fiul omului, când va veni întru mărirea sa și a Tatălui și a sântilor ângeri.

27. Și zic voe: Sînt într'adever uni din cei de față, care nu vor gusta moarte p'ne ce nu vor fi v'zut împ'ărăția lui Dumnezeu.

28. Și după cuvintele acestea ca la opt zile, luând cu sine pe Petru și pe Ioan și pe Iacob s'ă sui pe munte ca să se roage.

29. Și când s'ă ruga chipul feței lui s'ă făcu altul, și îmbrăcămîntea lui albă, strălucind.

30. Și iată, vorbeiau împreună cu dânsul doi bărbați, care erau Moise și Elic,

31. Care arătându se în mărirea

spuneau sfârșitul său, pe care avea să 'l impliniască în Ierusalem.

32. Iar Petru și cei împreună cu dânsul erau îngreoeați de somn; dar veghind ei anchă vëzură mărirea lui, și pe cei doi bărbați care steteau împreună cu dânsul.

33. Și pe când se despărțiau ei de la dânsul, Petru zise către Iisus: Invățătorule, este bine ca noi să fim aici; și să facem trei colibă, una ție, și lui Moise una, și una lui Elie; neștiind ce vorbește.

34. Zicând el acestea, se făcu un nor și 'l umbri; iar dênși se înspăimântară, când ei intrară în nor.

35. Și se făcu un glas din nor zicând: Acesta este Fiul meu cel ales; ascultați de dânsul.

36. Și când se făcea glasul Iisus se află singur. Și ei tăcură, și nu spuseră în acele zile nimenui nimic din cele ce vëzuseră.

37. Iar în zioa următoare dându se ei jos de pe munte, îl întimpină gloată multă.

38. Și iată, un bărbat din gloată strigă zicând: Invățătorule, te rog, să cauți spre fiul meu, că l'am numai pe el;

39. Și iată, spirit 'l apucă, și d'odată răcenește; și 'l scutură cu spumare, și abia se depărtează de la dânsul sdrobindu 'l.

40. Și m'am rugat de ucenici tîi, ca să 'l dea afară, dar nu putură.

41. Și Iisus răspunzând zise:

O neam necredincios și sucit, pênă când voi fi la voi și vë voi îngădui? Adu aci pe fiul tîu.

42. Dar pe când venia la dânsul, îl scutură demonul și 'l sguidui tare. Iar Iisus certă spiritul necurat, și tãmădui pe copil, și 'l dete tatălui său.

43. Și toți rëmaseră uimiți de mărirea lui Dumnezeu. Dar pe când toți se minunau de toate câte făcea, Iisus zise către ucenici săi:

44. Puneți voi în urechele voastre cuvintele acestea; căci Fiul omului are să fie dat în mâini de oameni.

45. Dar ei nu înțelegeau rostul acesta, și era ascuns față de dênși, ca să nu 'l priceapă; și se temeau ca să 'l întrebe despre acest rost.

46. Și intră gând în inimel lor, cine dintre dênși ar fi mai mare.

47. Dar Iisus cunoscând gândul inimei lor, luând un copil îl puse lângă sine,

48. Și le zise: Orî cine va fi primit pe acest copil în numele meu, pe mine mă primește; și orî cine mă va fi primit pe mine, primește pe cel care m'a trimis pe mine. Căci cine este mai mic între voi toți, acesta este mare.

49. Și răspunzând Ioan zise: Invățătorule, știm pe unul care în numele tîu dă afară pe demoni, și 'l oprirăm, pentru că nu urmează împreună cu noi.

50. Dar Iisus zise către dânsul:

Nu opriți; căci cine nu este împotriva voastră, pentru voi este.

51. Și când fură împlinite zilele înălțării sale, el însuși 'și 'ndreptă fața ca să meargă la Ierusalem,

52. Și trimise vestitori înaintea feței sale; iar ei ducându se intrară într'un oraș de Samaritanî, ca să pregătiască pentru dânsul.

53. Și nu 'l primiră, pentru că fața lui era îndreptată spre Ierusalem.

54. Și văzând ucenici săi Iacob și Ioan ziseră: Doamne, voești să zicem ca să se pogoare foc din cer, și să 'i mistuiască *precum a făcut și Elie?*

55. Iar el întorcându se 'i certă. - *Și zise: Nu știți ai cărui spirit sînteți voi; căci Fiul omului n'a venit să pearză suflete de oameni, ci să scape.* -

56. Și se duseră într'alt sat.

57. Și mergînd ei, unul zise către dânsul pe cale: Voi urma ție, orî unde te vei fi dus.

58. Și Iisus 'i zise: Vulpele au vizuină și pasările cerului locuințe, ânsă Fiul omului n'are unde să 'și plece capul.

59. Atunci zise către un altul: Urmează 'mî. Iar el zise: Doamne, dă 'mî voie ca mai 'ntîiu ducîndu mă să îngrop pe tatăl meu.

60. Și el zise: Lasă morți să îngroape pe morți lor, iar tu ducîndu te dă știre în toate părțile de împărăția lui Dumnezeu.

61. Și un altul zise: Ți voi urma ție, Doamne, dar mai în-

tîiu dă 'mi voie să las în rînduială pe cei care sînt în casa mea.

62. Iar Iisus zise către dânsul: Nimenea, punînd mâna sa pe plug, și uitându se înapoi, nu este potrivit pentru împărăția lui Dumnezeu.

CAP. X.

Trimiteră celor șaptezeci de ucenici și întoarcerea lor. Întrebarea despre viața eternă și aproapele. Pilda cu Samaritanul milos. Marta și Maria.

1. Iar după acestea, Domnul făcu cunoscut și pe alți șaptezeci, și 'i trimise câte doi înaintea feței sale în orî ce oraș și loc, unde avea să vie el însuși.

2. Și zicea către dînși: Secerișul este mult, dar lucrători puținî; rugați vă decî de Domnul secerișului ca să scoată lucrători la secerișul său

3. Mergeți; iată, eu vă trimit ca miei între lupi.

4. Nu purtați pungă de bani, nici traistă, nici încălțăminte; și nu urați la nimenea pe cale.

5. În casa în care veți fi intrat, ziceți mai 'ntîiu: Pace casei aceștia.

6. Și dacă este acolo fiul păcii, va sta asupra lui pacea voastră; iar dacă nu este, se va întoarce spre voi.

7. Rămâneți în aceeași casă mîncînd și bînd ce sînt la dînși; pentru că vrednic este lucrătorul de plata sa.

8. Nu vă mutați din casă în casă; și în orî ce oraș intrați și vă primese pe voi, mîncăți ce vă este pus înainte.

9. Și tîmăduiți pe cei bolnavi în el; și spuneți le: A sosit la voi împărația lui Dumnezeu.

10. Dar în orî ce oraș veți fi intrat, și nu vă primește, eșind în stradele lui ziceți:

11. Și praful ce se lipi de noi din orașul vostru îl scuturăm voe; dar cunoașteți aceasta că s'a apropiat împărația lui Dumnezeu.

12. Zic voe, că în zioa aceea va fi mai ușor pentru Sodoma, de cât pentru acel oraș.

13. Vai ție, Chorazim; vai ție, Betsaida; că dacă în Tir și Sidon ar fi fost puterile, care au fost între voi, de mult stînd în sac și cenușă s'ar fi pocăit.

14. Dar pentru Tir și Sidon va fi mai ușor la judecată, de cât pentru voi.

15. Și tu, Capernaum, nu ești ridicat pînă la cer? Pînă la iad vei fi pogorit.

16. Cine ascultă de voi, de mine ascultă; și cine vă desprețuește pe voi, pe mine mă desprețuește; iar cine mă desprețuește pe mine, desprețuește pe cel care m'a trimis pe mine.

17. Și se întoarseră cei șaptezeci cu bucurie zicînd: Doamne, chiar demoni ni se supun în numele tîu.

18. Iar el zise: Zăriam pe satan ca un fulger căzînd din cer.

19. Iată, v'am dat imputernicire să călcați peste șărpî și scorpîi, și peste orî ce putere a vrăjmașului; și nimic nu va vătăma pre voi.

20. Dar nu vă bucurați de aceasta, că spiritele vi se supun; ci vă bucurați că numele voastre sînt scrise în ceruri.

21. În același ceas se înveseli în Sântul Spirit, și zise: Mulțumesc, Părinte, Domnul cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea de înțelepți și pricepuți, și le ai descoperit celor neștiutori; așa, Părinte, că așa a fost bună-voință înaintea ta.

22. Toate 'mi sînt date mie de către Tatăl meu; și nimenea nu cunoaște cine este Fiul, de cât numai Tatăl, și cine este Tatăl, de cât numai Fiul, și *acela* căruia ar voi Fiul să 'i descopere.

23. Și întorcîndu se la o parte zise către ucenicî: Fericîți sînt ochi care vîd ce vedeți;

24. Căci zic voe, că mulți profeți și împărați vorîră să vază ce vedeți voi, și nu vîzură, și să auză ce auzîți, și nu auzîră.

25. Și iată, un legist se sculă ispitîndu 'l, zicînd: Invățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?

26. Iar el zise către dînsul: În lege ce este scris? Cum citești?

27. Și rîspunzînd zise: Vei iubi pe Domnul Dumnezeu tîu din toată inima ta, și în tot sufletul tîu, și în toată tîria ta, și

în tot cugetul tău; și pe aproapele tău ca pe tine însuși.

28. Iar el 'i zise: Drept ai răspuns; fă aceasta și vei fi viu.

29. Dar el voind să se îndrepteze pe sine zise către Iisus: Și cine 'mi este aproape?

30. Și răspunzând Iisus zise: Un om mergea în jos de la Ierusalem la Ierichon, și căzu între tâlhari, care și desbrăcându 'l și rănindu 'l se duseră, lăsându 'l când era jumătate mort.

31. Din întâmplare un preot mergea în jos pe acea cale, și văzându 'l trecu p'alături în fața lui.

32. Asemenea și un levit sosind la acel loc, după ce veni și văzu. trecu p'alături în fața lui.

33. Dar un samaritan mergând pe cale veni la el; și văzându 'l 'i se făcu milă,

34. Și apropiindu se legă rănilile lui turnând untdelemn și vin, și punându 'l pe dobitoacul său îl duse la o casă de poposire, și purtă grijă de dânsul.

35. Iar în zioa următoare dis de dimineață când eși, scoțând doi denari dete celui care 'i primise și zise: Poartă grijă de dânsul, și ce vei fi mai cheltuit anchă, eu 'ți voi da înapoi, când mă întorc iar aci.

36. Care dintre acești trei 'ți se pare a fi fost aproape al celui care căzu între tâlhari?

37. Și el zise: Cel care făcu milă cu dânsul. Atunci Iisus 'i zise: Du te, fă și tu asemenea.

38. Iar când ei mergeau, el intră într'un sat; și o femeec cu numele Marta îl primi în casa ei.

39. Și aceasta avea o soră numită Maria, care și stând jos lângă picioarele Domnului asculta cuvântul său.

40. Iar Marta era la o parte îngrijind de multe treburi; și băgând de seamă zise: Doamne, nu te gândești că soru mea mă lăsă singură ca să slujesc? Zi 'i dar ca să pue mâna împreună cu mine.

41. Și răspunzând Domnul 'i zise: Marta, Marta, pentru multe îngrijești și de multe te 'ngrijești;

42. Dar d'un lucru este trebuință; căci Maria 'și alese partea bună, ce nu va fi luată de la dânsa.

CAP. XI.

Rugăciunea Domnului. Însănătoșirea unui mut demonizat. Neamul doritor de semne. Muștrare îndreptată Fariseilor și învățătorilor de lege.

1. Și pe când se ruga el într'un loc, când încetă, zise către dânsul unul dintre ucenici săi: Doamne, învață ne să ne rugăm, după cum și Ioan învață pe ucenici săi.

2. Iar el le zise: Când vă rugați, ziceți: Tată al nostru care ești în ceruri sântiască se numele tău; vie împărăția ta; facă se voia ta precum în cer și pe pământ;

3. Pâinea noastră de toate zilele dă ne o noă în fie care zi;

4. Și ne eartă noă păcatele noastre, căci și noi ertăm orî cui ne datorează; și nu ne duce în ispită, *ci ne scapă de la cel rău.*

5. Și zise către dênși: Cine dintre voi va avea un prieten, și se va duce la dênsul în mezul nopții, și 'i va zice: Prietene, împrumută 'mi trei pâini,

6. Pentru că un prieten al meu veni de pe drum la mine și n'am ce să 'i pun înaintea?

7. Și acela răspunzând d'înăuntru va zice: Nu mă da de oste-neală; acum este ușa închisă, și copii mei sînt în pat cu mine; nu pot sculându mă să 'ți dau.

8. Zic voă, chiar daca nu 'i va da sculându se pentru că 'i este prieten, totuși, pentru îndrăzneala lui sculându se, 'i va da cât cere.

9. Și eu zic voă: Cereți și se va da voă; căutați și veți afla; bateți și se va deschide voă.

10. Căci tot cel ce cere iewa, și cel ce caută află, și celui care bate 'i se va deschide.

11. Și de la care dintre voi, ca tată, va cere fiul *pâine*, nu cumva 'i va da peatră? Sau *daca* și pește *va cere*, nu cumva 'i va da șarpe în loc de pește?

12. Sau *daca* va cere și un ou, nu cumva 'i va da un scorpion?

13. Decî *daca* voi răi fiind știți să dați lucruri bune la copii voștri, cu cât mai vêrtos Tatăl vostru *cel cere* va da din cer Spirit Sânt la cei care cer de la dênsul?

14. Și scotea un demon mut; eșind dar demonul, mutul vorbi; și gloatele se minunau.

15. Iar uni dintre dênși ziseră: Cu Beelzebul domnul demonilor dă afară pe demoni.

16. Și alți ispitindu 'l cercau de la dênsul un semn din cer.

17. Dar el știind gândurile lor le zise: Orî ce împărăție desbinându se în sine este pustiită, și casă peste casă cade.

18. Și *daca* Satan s'a desbinat în sine, cum va sta împărăția lui? Pentru că ziceți, că eu cu Beelzebul scot afară pe demoni.

19. Dar *daca* eu cu Beelzebul scot afară pe demoni, fii voștri cu cine 'i scot afară? De aceea ei vor fi judecători voștri.

20. Și *daca* eu cu degetul lui Dumnezeu scot afară demoni, a ajuns decî la voi împărăția lui Dumnezeu.

21. Când cel tare înarmat fiind păzește curtea sa, în pace sînt averile sale.

22. Dar îndată ce un mai tare de cât dênsul venind il va fi învins, iewa armătura lui, în care se încrezuse, și împarte prăzile luate de la el.

23. Cine nu este cu mine, împotriva mea este, și cine nu strînge cu mine, risipește.

24. Când spiritul necurat va fi eșit din om, umblă prin locuri fără apă căutând repaus; și ne găsind zice: Mă voi întoarce la casa mea de unde am eșit;

25. Și venind o găsește măturată și gătită.

26. Atunci se duce și ȋea cu sine alte șapte spirite mai rele de cât el, și intrând locuește aci; și se fac cele de pe urmă ale omului acelaia mai rele de cât cele d'înteu.

27. Iar pe când vorbea el acestea, o femeie din gloată ridicând glas ȋi zise: Fericit este pântecul care te a purtat și țitele pe care le ai supt.

28. Și el zise: Așa este. Fericiti care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și ȋl păzesc.

29. Și adunându se gloate în grămadă începu a zice: Neamul acesta este neam rău; cere semn, și semn nu se va da lui, de cât numai semnul lui Iona profetul.

30. Căci după cum Iona fu un semn pentru Nineviți, astfel va fi și Fiul omului pentru neamul acesta.

31. O împărăteasă de la miază zi se va ridica la judecată cu bărbați acestui neam, și ȋi va osindi; că a venit de la marginile pământului să asculte înțelepciunea lui Solomon, și iată, mai mult de cât Solomon este aci.

32. Bărbați Nineviți se vor scula la judecată cu neamul acesta, și ȋl vor osindi, că ei s'au pocăit la predica lui Iona, și iată, mai mult de cât Iona este aci.

33. Nimenea aprinzând lumină nu o pune în ascunzătoare, nici sub obroc, ci în sfeșnic,

pentru ca cei care intră să vădă lumina.

34. Luminătorul corpului este ochiul tȃu; când ochiul tȃu este curat, și tot corpul tȃu este luminat; dar când este rău, și corpul tȃu este întunecat.

35. Iea seama dar ca lumina care este în tine să nu fie întunec.

36. Decȃi daca tot corpul tȃu estel uminat, neavând vre o parte întunecată, luminat va fi tot, ca și când luminătorul te luminează cu raza sa.

37. Și pe când vorbea ȋl rugă un Fariseu ca să prânziască la dȃnsul. Intrând dar se puse la masă

38. Iar Fariseul vȃzȃnd se miră, că nu s'a îmbăeat mai ȃntȃu, înainte d'a prânzi. Și Domnul zise către dȃnsul:

39. Acum voi Farisei curățiți partea din afară a paharului și a vasului de mâncare, dar înăuntru vostru este plin de răpire și răutate.

40. Nemintoșilor, oare cel care a făcut ce este din afară, n'a făcut și ce este d'înăuntru?

41. Dați dar cele d'înăuntru milostenie; și iată, toate vȃ sunt curate.

42. Decȃi, vai voȃ Fariseilor, că dați zeciuală din ismă și rută și din ori ce legumă, și lăsați la o parte judecarea dreaptă și iubirea către Dumnezeu; pe acestea trebuia să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați.

43. Vai voe Fariseilor. ca iubitii cel d'inteu scaun in sinagoge si inchinaciunile de pe pietete.

44. Vai voe, *Carturari si Farisei fatarnici*, ca sunteți ca mormintele ce nu se cunosc, si oameni care umbla pe d'asupra nu le știu.

45. Si raspunzand unul dintre legistii i zice: Invatatorul, zicand acestea si pe noi ne infruntezi rusinos.

46. Iar el zise: Vai si voe legistilor, ca incareati pe oameni cu sarcini anevoie de purtat, iar voi nici cu unul din degetele voastre nu atingeti sarcinile.

47. Vai voe, pentru ca claditi mormintele profetilor, iar parinti vostri i omorira.

48. Deci dar sunteți martori si incuviintați faptele parintilor vostri; pentru ca densi i au omorit, iar voi claditi *-mormintele lor-*.

49. De aceea si intelegciunea lui Dumnezeu a zis: Voi trimite la densi profeti si apostoli, si dintre ei vor omori si vor urmari.

50. Pentru ca sa fie cerut inapoi de la neamul acesta sangele tuturor profetilor, ce este varsat de la intemeierea lumii,

51. De la sangele lui Abel penes la sangele lui Zacharia, care peri intre altar si templu.

52. Așa este, eu vă spun, va fi cerut inapoi de la neamul acesta. Vai voe legistilor, ca ati luat cheea cunoastintii; voi ensive

n'ati intrat, si pe cei care erau sa intre i ati oprit.

53. Si cand esi el de acolo, Carturari si Farisei iucepura a l'uri strasnic, si a i da pricina sa vorbiasca de mai multe,

54. Pandindu l' *-si cadutand-* ca sa prinză ceva din gura lui *-pentru ca sa l' invinovdiasca-*.

CAP. XII.

Aluatul Fariseilor. Blasfemia improica St. Spirit. Lepadarea de cele lumesti. Privighiarea. Impacarea cu protivnicul.

1. Si in același timp adunandu se zecimi de mii de gloata, in cat se calcau uni pe alti, incepu a vorbi mai ntuiu catre ucenici sai: Feriti ve pe voi ensive de aluatul Fariseilor, care este fatarie.

2. Ca nimic nu este acoperit de toate partile, care nu va fi descoperit, si ascuns care nu va fi cunoscut.

3. De aceea cate ati zis la intuneric, vor fi auzite la lumina; si ce ati vorbit la ureche in camere vor fi vestite de pe acoperimintele caselor.

4. Voe ve zic, prieteni mei, nu ve temeți de cei care omoara corpul, si dupa acestea nu mai au ce sa mai faca.

5. Ve voi arata ansa de cine sa ve temeți: Temeți ve de acela, care dupa ce a omorit are putere sa arunce in gheena; așa este, zic voe, de acesta temeți ve.

6. Au doar nu se vend cincii

vrăbii pentru doi bani? Și nici una din ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu.

7. Dar și peri capului vostru toți sunt numărați. Deci nu vă temeți; voi vă deosibiți de multe vrăbii.

8. Și zic voe, ori cine va fi mărturisit pentru mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisi pentru dânsul înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

9. Iar cine mă va fi tăgăduit înaintea oamenilor, va fi tăgăduit înaintea îngerilor lui Dumnezeu.

10. Și ori cine va zice cuvânt împotriva Fiului omului, ertat va fi lui; dar celui care va fi zis blasfemie împotriva Sântului Spirit nu 'i se va erta.

11. Și când vă due pe voi la sinagogi și dregătorii și stăpîniri, nu îngrijiiți cum sau ce veți răspunde, sau ce veți zice;

12. Căci Sântul Spirit vă va învăța chiar în acel ceas ce trebuie să spuneți.

13. Și unul din gloată 'i zise: Învățătorule, spune fratelui meu să împartă moștenirea cu mine.

14. Iar el 'i zise: Omule, cine m'a pus judecător sau împărțitor peste voi?

15. Și zise către dânsi: Luați aminte și păziți vă de ori ce pornire spre inavuțire; pentru că viața cuiva nu stă în prisosul ce are din avuțiile sale.

16. Apoi spuse o pildă către

dânsi zicând: Țarina unui om avut rodi bine;

17. Și se gândia în sine zicând: Ce voi face, că n'am unde să strâng roadele mele?

18. Și zise: Aceasta voi face: 'Mi voi da jos grânarile și mai mari voi clădi, și voi strânge acolo tot grâul și bunurile mele;

19. Și voi zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunuri puse pentru mulți ani; odichnește te, mănâncă, bea, veselește te.

20. Dar Dumnezeu 'i zise: Nemintosule, în noaptea aceasta au să ceară înapoi de la tine sufletul tău; și cele ce ai gătit ale cui vor fi?

21. Așa este cel care adună comoară pentru sine însuși, și nu se navuțește în Dumnezeu.

22. Și zise către ucenici săi: Drept aceea zic voe, nu vă îngrijiiți pentru sufletul vostru, ce să mâncați; nici pentru corpul vostru, cu ce să vă îmbrăcați;

23. Căci sufletul este mai mult de cât hrana, și corpul de cât îmbrăcămintea.

24. Priviți corbi, că nu seamănă, nici nu seceră, ei n'au cameră, nici grânar, și Dumnezeu 'i hrănește; cu cât mai mult vă deosibiți voi de paseri?

25. Cine dintre voi îngrijind poate adăoga la vërsta sa un cot.

26. Deci dacă nu puteți nici ce este cel mai neînsemnat lucru, pentru ce îngrijiiți de cele lalte?

27. Priviți crini, cum cresc: nu se ostenesc, nici nu tore; și

zic voe, nici Solomon în toată mărirea lui nu se îmbracă, ca unul din aceștia.

28. Dacă dar Dumnezeu îmbracă astfel în câmp earba, *care* este azi și mâine se aruncă în cuptor, cu cât mai vartos pe voi, puțin credincioșilor?

29. Și voi, nu căutați ce să mâncați, și ce să beți; și nu fiți necumpeniți.

30. Căci toate acestea *le* caută păgâni lumii; iar Tatăl vostru știe, că aveți trebuință de acestea.

31. Deci căutați împărăția lui, și acestea *toate* se vor adaoge voe.

32. Nu te teme, turmă mică; pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea împărăția.

33. Vindeți averile voastre, și dați milostenie; faceți voe ênșivă pungii ce nu învechesc, comoară neîncetată în ceruri, unde fur nu se apropie, nici molie nu strică;

34. Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

35. Incinse fie mijloacele voastre, și luminările aprinse.

36. Și voi asemenea oamenilor care așteaptă pe domnul lor ênsuși, când se va întoarce de la nuntă, ca, venind și bătând la ușă, îndată să 'i deschiză.

37. Fericite *sunt* slugile acelea pe care venind domnul le va găsi veghind. Adevăr zic voe, că se va încinge și 'i va pune la masă, și trecând alătura 'i va sluji.

38. Și dacă va fi venit în a doa

streață și 'n a treia, și va fi găsit astfel, fericite sunt *slugile* acelea.

39. Cunoașteți dar aceasta, că dacă stăpînul de casă ar ști în ce ceas vine furul, ar fi veghiat, și n'ar fi lăsat să 'i se sape casa sa.

40. Deci și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gândiți vine Fiul omului.

41. Și Petru 'i zise: Doamne, către noi vorbești această pildă? Sau către toți?

42. Și Domnul zise: Deci care este iconom credincios, cu minte, pe care îl va pune stăpînul peste slugărima sa, spre a da la timp cuvenit demăncarea?

43. Fericită *este* sluga aceea, pe care venind stăpînul îl va găsi făcând astfel.

44. Adevărat zic voe, că 'l va pune peste toată avuția sa.

45. Dar dacă acea slugă va fi zis în inima sa: Stăpînul meu întârziază să vie, și va fi început să bată pe slugi și pe slujnici, să mănânce și să bea și să se îmbete,

46. Stăpînul acelei slugi va veni în zioa în care el nu așteaptă, și în ceasul când nu știe, și 'l va despica în doe, și partea lui o va pune cu necredincioși.

47. Iar sluga aceea care a știut vocea stăpînului său, și n'a gătit sau n'a făcut după vocea lui, va fi cumplit bătută.

48. Și cel care n'a știut, dar a făcut *fapte* vrednice de bătae,

puțin va fi bătut. De la orî cine, cui mult s'a dat, mult se va cere de la dînsul, și cui s'a incredințat mult, vor cere de la dînsul mai mult.

49. Foc am venit să arunc pe pămînt; și cât de mult voesc, ca acum să fie aprins!

50. Dar am un botez, spre a fi botezat; și cât de neliniștit sînt pînă cînd se va fi îndeplinit!

51. Gîndiți c'am venit să dau pace pe pămînt? Nu, zic voĉ, ci numai desbinare;

52. Pentru că de acum vor fi cinci într'o casă desbinați, trei împotiva a doi, și doi împotiva a trei.

53. Desbinați vor fi: tată împotiva fiului, și fiu împotiva tatălui; muma împotiva fiicei, și fiica împotiva mumei; soacră împotiva nori sale, și noră împotiva soacrei.

54. Și zicea și către gloate: Cînd vedeți nor ridicându se spre apus, îndată ziceți, că vine ploae mare; și așa este.

55. Și cînd vedeți suflînd vîntul de mează zi, ziceți că va fi cîldură mare; și este.

56. Fățarnici, fața pămîntului și a cerului știți s'o judecați, dar acest timp cum nu știți să 'l judecați?

57. Pentru ce dar nu judecați și de la voi ěnșivĉ ce este drept?

58. Și cînd mergi cu protivnicul tĉu la judecatorie, dă 'ți osteneală pe cale ca să te desfaci

de dînsul, ca nu cumva să te tîrască la judecator, și judecatorul să te dea în mîna slujitorului, și slujitorul să te arunce în închisoare;

59. Zic ție, nu vei eși de acolo, pînĉ ce nu vei fi plătit și cel din urmă ban.

CAP. XIII.

Galileeni uciși. Insănătoșirea unei femei sîmbăta. Pilda cu grăuntele de muștar și cu aluatul. Intrarea în împĉrăția lui Dumnezeu. Pîndirea din partea lui Erod.

1. Și în acelaș timp erau de față uni aducĉndu 'i știre despre Galilei, al căror sînge Pilat îl amestecă cu jertfele lor

2. Și rĉspunzĉnd Iisus le zise: Gîndiți voi oare, că acești Galilei au fost mai pĉcătoși, de cît toți Galilei, pentru c'au pățit a-cestea?

3. Nu, zic voĉ; dar daca nu vĉ veți fi pocăit, toți asemenea veți peri.

4. Sau acei optsprezece peste care căzu turnul în Siloam și 'i omori, gîndiți voi oare că ei au fost mai greșiți, de cît toți oameni care locuiesc în Ierusalem?

5. Nu, zic voĉ, dar daca nu vĉ veți fi pocăit, toți asemenea veți peri.

6. Si spuse pilda aceasta: Oare cine avea un smochin sădit în viea sa; și veni căutând rod într'ĉnsul, dar nu găsi.

7. Atunci zise către vier: Iată, trei ani de cînd viu căutând rod

în acest smochiu, și nu găsesec; taie 'l; pentru ce face și pământul nefolositor?

8. Iar el răspunzând 'i zice: Doamne, lasă 'l și anul acesta pênă când voi fi săpat împrejurul lui și voi fi pus gunoiu;

9. Si daca va fi făcut rod în viitor, *bine*; iar daca nu, îl veți tăea.

10. Și învăța într'una din sinagogi sâmbăta.

11. Și iată, o femeie avea de optsprezece ani un spirit de slăbiciune, și era gârbovită, și nu putea să se ridice în sus nici de cum.

12. Și văzând o Iisus o chemă la sine și 'i zise: Femeie, ești lăsată de slăbiciunea ta;

13. Și puse mâinele peste dânsa; și îndată se îndreptă în sus și măria pe Dumnezeu.

14. Și răspunzând mai marele sinagogei, adânc măhnindu se că Iisus o tămădui sâmbăta, zicea gloatei: Șase zile sunt în care trebuie a se lucra; decî într'ensele venind tămăduiți vâ, dar nu în ziua sâmbetei.

15. Dar Domnul 'i răspunse și zise: Fățarnicilor, fie care dintre voi sâmbăta nu deslegă boul său ori asinul de la esle, și ducându 'l îl adapă?

16. Iar aceasta, fiică a lui Abraam fiind, pe care o legă Satana, iată de optsprezece ani, nu trebuia să fie deslegată de legătura aceasta în ziua sâmbetei?

17. Și zicând acestea se ruși-

nau toți care steteau improtiva lui; și toată gloată se bucura de toate faptele mărețe, ce se săvârșiau de dânsul.

18. Decî zicea: Cu ce este asemenea împărăția lui Dumnezeu? Și cu ce o voi asemăna?

19. Este asemenea unui grăunte de muștar, pe care luându 'l un om îl aruncă în cânsăși grădina sa; și crescui, și se făcu pom mare, și paserile cerului locuiră în ramurile lui.

20. Și iar zise: Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu?

21. Este asemenea unui aluat, pe care luându 'l o femeie l'a ascuns în trei măsurî de făină, pênă ce s'a dospit tot.

22. Și umbla învățând din oraș în oraș și din sat în sat, și călătorind la Ierusalem.

23. Iar un oare care 'i zise: Doamne, puținî să fie oare cei care se mântuesc? Și el zise către dânsi.

24. Luptați vâ ca să intrați prin poarta cea strîmtă, că mulți, zic voă, vor căuta să intre și nu vor putea.

25. Indată ce stăpînul casei se va fi sculat, și va fi închis ușa, și voi veți fi început să stați afară și să bateți la ușă zicînd: Doamne, deschide ne, și răspunzînd vâ va zice: Nu vâ știu de unde sînteți;

26. Atunci veți începe a zice: Am mâncat înaintea ta și am bătut, și în stradele noastre ai învățat;

27. Dar va zice: Zic voe, nu vë știu de unde sunteți. Depărtați vë de la mine toți făptuitorii de nedreptate.

28. Acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților, când veți fi văzut pe Abraam și pe Isaac și pe Iacob și pe toți profeții în împărăția lui Dumnezeu, iar voi pe voi aruncați afară.

29. Și vor veni de la răsărit și de la apus, de la mează noapte și de la mează zi și vor sta la masă în împărăția lui Dumnezeu.

30. Și iată sunt în urmă care vor fi înteu, și sunt înteu care vor fi în urmă.

31. Și în acel ceas se apropiară de densus niște Farisei zicându 'i: Eși și pleacă d'aci, că Erod voește să te omoare.

32. Și le zise: Ducându vë spuneți vulpei aceștea, iată, dau afară demoni și tămăduiri sevăresc astăzi și mâine, și a treia zi sfârșesc.

33. Dar trebuie ca eu să călătoresc astăzi și mâine și în zioa următoare; pentru că nu se poate să piară un profet afară din Ierusalim.

34. Ierusalime, Ierusalime, care omori pe profeți și ucizi cu petre pe cei trimiși la tine, de câte ori am voit să adun pe copiii tăi, după cum adună paserea pui săi sub aripă, dar n'ai voit.

35. Iată, vi se lasă casa voastră pustie; dar zic voe, că nu mă mai vedeți, pene când veți

zice: Bine cuvântat cel ce vine în numele Domnului.

CAP. XIV.

Iisus însăntoșază pe un bolnav de idropică. Cere umînță și facere de bine. Pilda despre ospetul cel mare. Lepădarea de sine.

1. Și când intră el în casa unuia dintre mai mari Fariseilor sâmbăta ca să mănânce pâine, ei îl pândiau.

2. Și iată, un om bolnav de idropică era înaintea lui;

3. Și răspunzând Iisus vorbi către legiști și Farisei zicând: Se cuvine oare a tămădui sâmbăta, sau nu? Iar ei tăcură.

4. Și apucând îl tămădui, și 'i dete drumul

5. Iar către dênși răspunzând zise: Al cărui dintre voi asin sau boul va cădea în puț, și nu îndată îl va trage în sus în zioa sâmbetei?

6. Și nu fură în stare a răspunde la acestea.

7. Apoi spuse o pildă către cei chemați, după ce luă seama cum 'și aleseră cele d'înteu locuri, zicând către dênși:

8. Când veți fi chemat de cine va la nuntă, nu te pune la masă în cel d'înteu loc; ca nu cumva să fie chemat de densus altul mai cinstit de cât tine,

9. Și venind cel care te a chemat pe tine și pe el 'ți va zice: Dă locul acestuia; și atunci cu rușine veți începe a ține cel din urmă loc.

10. Decî când vei fi chemat, ducîndu te aşază te în cel din urmă loc, ca să 'ţi zică, când va fi venit cel care te a chemat: Prietene, mută te mai în sus; atunci vei avea cinste înaintea tuturor, care stau împreună cu tine la masă.

11. Pentru că ori cine se înalţă pe sine va fi umilit; şi cine se umileşte pe sine va fi înălţat.

12. Dar zicea şi celui care l'a chemat: Când faci prînz sau cină, nu chema pe prieteni tîi, nici pe fraţi tîi, nici pe rudele tale, nici pe vecini avuţi; ca nu cumva şi ei să te cheme iar, şi să ai rîsplată.

13. Ci când faci ospet, cheamă săraci, neputincioşi, şchiopi, orbi;

14. Şi fericit vei fi; pentru că n'au să 'ţi dea înapoi; dar 'ţi se va rîsplăti la învierea dreptilor.

15. Şi auzind acestea unul dintre cei care sta împreună la masă 'i zise: Fericit *este* care va mânca pîne în împărăţia lui Dumnezeu.

16. Iar el 'i zise: Un om făcea cină mare, şi chemă pe mulţi;

17. Şi trimise pe sluga sa la ceasul cinei să zică celor chemaţi: Veniţi că acum este gata.

18. Şi începură unul după altul toţi să ceară ertare: Cel d'întîiu 'i zise: Moşie am cumpărat, şi am trebuinţă să mă duc s'o vîz; te rog, eartă mă.

19. Şi altul zise: Am cumpărat cincî perechi de boi, şi mă duc să 'i încerc; te rog, eartă mă.

20. Şi altul zise: M'am însurat, şi de aceea nu pot veni.

21. Şi întorcîndu se sluga spusese domnului sîu acestea. Atunci mîiniindu se stăpînul casei zise slugei sale: Eşi îndată în stradele şi cărările oraşului şi adu aici săraci şi neputincioşi şi orbi şi şchiopi.

22. Şi zise sluga, domnule, s'a făcut ce ai poruncit, şi mai este loc.

23. Şi zise domnul către slugă: Eşi la drumuri şi garduri şi sileşte 'i să între, ca să 'mi fie casa plină.

24. Căci zic voe, că din acci bărbaţi care au fost chemaţi nici unul nu va gusta din cina mea.

25. Şi mergeau împreună cu el gloate multe; şi întorcîndu se zise către dînsi:

26. Dacă vine cineva la mine, şi nu uraşte pe tatăl sîu însuşi, pe muma *sa* şi pe femea *sa*, şi pe copii *sîi*, şi pe fraţi *sîi* şi pe surorile *sale*, şi chiar şi viaţa sa însuşi, nu poate fi ucenicul meu.

27. Orî cine nu poartă crucea sa însăşi, şi vine după mine, nu poate să 'mi fie ucenic.

28. Căci cine dintre voi, voinde a clădi un turn, nu stă mai 'ntîiu şi socoteşte cheltuiala, dacă are pentru desăvîrşire?

29. Ca nu cumva, punînd el temelie, şi ne fiind în stare a săvîrşi; toţi privitori să înceapă a 'l lua în ris,

30. Zicînd că acest om a în-

ceput a clădi și n'a fost în stare să sevărsiască.

31. Sau care împărat, plecând să se bată în resboiu cu alt împărat, nu stă mai 'ntău să se sfătuiască, dacă poate încunjurat de zece mii să întimpine pe cel care vine împotriva lui cu doăzeci de mii?

32. Iar dacă nu, fiind el anchă departe trimitând solie să roagă pentru cele de pace.

33. Astfel dar ori cine dintre voi, care nu se leapădă de toate avuțiile sale, nu poate să 'mi fie ucenic.

34. Bună este sarea; dar dacă și sarea 'și va fi pierdut puterea, cu ce va fi îndreptată?

35. Nu este folositoare nici pentru pământ, nici pentru gunoiu; *oameni* o aruncă afară. Cine are urechi, să asculte cu luare aminte.

CAP. XV.

Pila despre oaea perlută și despre drachma pierdută. Întorcerea fiului risipitor la tatăl său.

1. Și toți vameși și păcătoși se apropiau de dânsul ca să 'l asculte.

2. Dar Farisei și Cărturari murmurau zicând că acesta primește la sine pe păcătoși, și mănâncă împreună cu ei.

3. Iar el spuse către dânsi această pildă zicând:

4. Care om dintre voi având o sută de oi, și perzând una din

ele, nu lasă pe cele noăzeci și noă în câmpie, și se duce după cea pierdută pînă când o va fi găsit?

5. Și găsind o pune pe umeri săi bucurându se.

6. Și după ce a venit a casă cheamă prieteni și vecini zicându le: Bucurați vă împreună cu mine, că 'mi am găsit oaea cea pierdută.

7. Zic voă. astfel pentru un păcătos care se pocăiește va fi bucurie în cer *mai mult*, de cât pentru noăzeci și noă de drepti, care n'au trebuință de pocăință.

8. Sau care femee având zece drachme, dacă va fi pierdut o drachmă, nu aprinde oare lumină și mătură casa, și caută cu luare aminte pînă când o va fi găsit?

9. Și după ce a găsit o, cheamă prietenele și vecinele zicând: Bucurați vă împreună cu mine, c'am găsit drachma pe care am pierdut o.

10. Astfel, zic voă, este bucurie înaintea ângerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos, care se pocăiește.

11. Și zise: Un om avea doi fii;

12. Și cel mai tînăr dintre ei zise tatălui său: Tată, dă 'mi partea de avuție ce 'mi cade; și le împărți averea.

13. Și nu după multe zile fiul mai tînăr strângend toate se duse într'o țară depărtată, și acolo risipi avuția sa vețuind destrămat.

14. Și după ce dânsul cheltui tot, se întemplă foamete mare prin acea țară, și el începu să fie în lipsă.

15. Și ducându-se să lipi de unul dintre locuitori acelei țări; și 'l trimise la moșia sa să păziască porci.

16. Și doria să se sature din roșcori pe care 'i mâncau porci; dar nimenea nu 'i da.

17. Și venindu-și în minți zise: Câți simbriași ai tatălui meu au prisos de pâine, iar eu pier aci de foame.

18. Sculându-mă voi merge la tatăl meu, și 'i voi zice: Tată, am greșit în fața cerului și 'naintea ta;

19. Nu mai sunt vrednic a fi numit fiul tău; fă-mă ca pe unul dintre simbriași tăi.

20. Și sculându-se veni la tatăl său ănsuși; și fiind el anchă de parte tatăl său îl văzu, și 'i se făcu milă, și alergând se plecă pe gâtul lui și 'l sărută.

21. Iar fiul 'i zise: Tată, am greșit în fața cerului și 'naintea ta; nu mai sunt vrednic a fi numit fiul tău.

22. Și tatăl zise către slugile sale: Aduceți curind un vestmânt lung, cel d'înteu, și îmbrăcați 'l, și dați inel în mâna lui și încălțăminte în picioare;

23. Și aduceți vițelul cel îngrășat, înjunghiați, și mâncând să ne veselim;

24. Că acest fiu al meu mort

era și a înviat, perdut era și s'a aflat. Și începură a se înveseli.

25. Iar fiul său cel mare era la câmp, și venind când se apropiă de casă auzi cântare și jocuri.

26. Și chemând la sine pe una dintre slugi întrebă ce sunt acestea.

27. Și el 'i spuse că fratele tău a venit; și tatăl tău, pentru că l'a primit sănătos, înjunghia vițelul cel îngrășat

28. Și se întărită de mânie și nu voia să intre; iar tată său eșind îl ruga.

29. Dar el răspunzând zise tatălui său: Iată, d'atâția ani 'ți slujesc, și nicî o dată porunca ta n'am călcat; și mie nicî o dată nu 'mi ai dat un edișor, ca să mă 'nveselesc cu prieteni mei.

30. Iar când veni acest fiu al tău, care 'ți a mâncat averea cu desfrânatele, înjunghiași pentru dânsul vițelul cel îngrășat.

31. Și el 'i zise: Fiule, tu în tot dauna ești împreună cu mine, și toate ale mele ale tale sunt.

32. Trebuia să ne 'nveselim și să ne bucurăm, că fratele tău acesta mort era și a înviat; perdut era și s'a aflat.

CAP. XVI.

Iconomul nedrept. Nimeni nu poate sluji la doi domni. Despre Farisei. Ioan și legca. D spârțirea de femeie. Avutul și Lazăr.

1. Dar zicea și către ucenici săi: Era un om avut, care avea

un iconom; și acesta fu defăimat la dânsul ca risipindu 'i averea.

2. Și chemându 'l 'i zise: Ce este aceasta ce auz de tine? Dă socoteală de iconomia ta, căci nu mai poți fi iconom.

3. Iar iconomul zise în sine: Ce am să fac, pentru că domnul meu ica iconomia de la mine? A săpa nu sînt în stare, a cerși 'mi este rușine.

4. Știu ce am să fac, pentru ca, dacă voi fi fost dat afară din iconomie, să mă primiască chiar în casele lor.

5. Și chemând la sine câte unul pe fie care dintre datornici domnului său zise celui d'intîiu: Cât ești dator domnului meu?

6. Iar el zise: O sută de măsurî de untdelemn. Și el 'i zise: Primește 'ți înscrisul, și șezînd scrie degrab cincizeci

7. După aceea zise celui lalt. Dar tu cât ești dator? Iar el zise: O sută de măsurî de grâu. Și el 'i zise: Primește 'ți înscrisul; și scrie optzeci.

8. Și domnul lăudă pe iconomul nedrept, fiind c'a făcut cu minte; pentru că fii acestui veac sînt față de neamul lor ênsuși mai cu minte, de cât fii luminii.

9. Și eu vă zic: Faceți vă ênșivê prietenî din mamona cel nedrept pentru ca, dacă el va fi încetat, să vă primiască ei în locuințele vecinice.

10. Cel credincios în foarte puțin este credincios și în mult, și

cel nedrept în foarte puțin nedrept este și în mult.

11. Decî dar, dacă ați fost credincioși în mamona cel nedrept, cine vă va încredința adevêrul?

12. Și dacă n'ați fost credincioși în ceea ce este strein, cine va da voê ce este al vostru?

13. Nicî o slugă nu poate sluji la doi domni; căci sau pe unul va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va ține și pe celălalt îl va desprețui; nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona.

14. Și acestea toate le auziau Farisei, care erau iubitori de argint, dar îl luau în ris de față.

15. Și le zise: Voi sînteți oameni care vă faceți dreptî ênșivê înaintea oamenilor, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre; pentru că ce este ales între oameni, groază este înaintea lui Dumnezeu.

16. Legea și profeți pênê la Ioan; de atunci împêrătia lui Dumnezeu se binevestește, și fie care prin stăruință pătrunde în ea.

17. Dar mai lesne este ca să treacă cerul și pămîntul, de cât să cază un corn de literă din lege.

18. Orî cine lasă femea sa și se căsătorește cu alta sêvêrșește adulter; și cine se căsătorește cu cea lăsată de bărbat sêvêrșește adulter.

19. Era un om avut, și se îmbrăca în purpură și bis, veselindu se strălucit în fie care zi.

20. Era și un sărac cu numele Lazar care fusese aruncat la poarta lui, plin fiind de rănii,

21. Și dorind să se sature din cele ce cădeau de la masa avutului;

22. Dar și câini venind lingeau rănilile lui. Și muri săracul, și el fu dus de îngeri în sinul lui Abraam. Muri însă și avutul și fu înmormântat.

23. Și în Iad ridicându 'și ochi, fiind el în chinuri, vede de departe pe Abraam, și pe Lazar în sinul lui.

24. Atunci el strigând zise: Părinte Abraame, fie 'ți milă de mine, și trimite pe Lăzar, pentru ca să întingă în apă vârful degetului său și să 'mi răcoriască limba, fiind că în dureri sunt în flacărea aceasta.

25. Dar Abraam zise: Fiule, adu 'ți aminte, că 'ți ai primit cele bune în viața ta, și Lazar asemenea cele rele; acum dar el este mângăcat aici, iar tu ești în dureri.

26. Și pe lângă toate acestea între noi și între voi este statornicită o prăpastie mare, pentru ca cei care voesc să nu poată trece de aici la voi, nici de acolo să nu treacă la noi.

27. Atunci zise: Te rog dar, părinte, ca să 'l trimiți în casa tatălui meu;

28. Căci am cinci frați, pentru ca să le spue adevărul, ca să nu vie și dênși în acest loc de chin.

29. Dar Abraam zise: Au pe Moise și pe profeți, să asculte de dênși.

30. Și el zise: Nu, părinte Abraame; ci dacă cineva dintre morți se va fi dus la dênși, se vor pocăi.

31. Iar el 'i zise: Dacă nu ascultă de Moise și de profeți, nu vor fi înduplecați nici dacă se va fi sculat cineva dintre morți.

CAP. XVII.

Despre smintulo. Ertarea păcatelor și puterea credinței. Cei zece leproși. Impărăția lui Dumnezeu și venirea lui Christos.

1. Atunci zise către ucenici: Este peste putință ca să nu vie smintelile; dar vaî *aceluia* prin care vin.

2. Este mai folositor pentru dênsul, dacă este pusă o peatră de moară împrejurul gâtului său, și a fost repezit în mare, de cât să smintiască pe unul din acești neînsemnați.

3. Luați aminte de voi ênșivê; dacă va fi greșit fratele têu, ceartă 'l; și dacă nu se va fi pocăit, eartă 'l;

4. Și dacă va fi greșit ție de șapte ori pe zi, și de șapte ori se va fi întors la tine zicând: Mă pocăesc, eartă 'l.

5. Și apostoli ziseră Domnului: Dă ne mai multă credință.

6. Iar Domnul zise: Dacă aveți credință cât ungrăunte de muștar, ați zice acestui sicomor: Desră-

dăcinează te, și sădește te în mare; și v'ar fi ascultat.

7. Și cine dintre voi având o slugă arând sau păstorind, care fiind venită din câmp, 'i va zice: Trecând îndată șezi la masă?

8. Și nu 'i va zice: Gătește ce să cinez, și încingându te slujești 'mi pene să mănânc și să beau, și după acestea vei mânca și vei bea tu?

9. Nu cumva are să mulțumiască slugei, pentru c'a făcut ce 'i s'a poruncit? *Nu gândesc.*

10. Astfel și voi, când veți fi făcut toate cele poruncite voe, ziceți că suntem slugi nefolositoare, pentru că ce am fost datorî să facem am făcut.

11. Și pe când mergea la Ierusalem, densusul trecea printre Samaria și Galilea.

12. Și intrând el într'un sat, 'i eșiră înainte zece bărbați leproși, care stătură de departe,

13. Și ei ridicară glas zicând: Iisuse, învățătorule, fie 'ți milă de noi.

14. Și văzând le zise: Ducându vă arătați vă preoților. Și pe când ei mergeau fură curățiți.

15. Iar unul dintre dênși văzând că este vindecat, se 'ntoarse mărind cu glas tare pe Dumnezeu;

16. Și căzu cu fața la picioarele lui mulțumindu 'i; și el era un Samaritan.

17. Și răspunzând Iisus zise: Oare nu zece fură curățiți? Și cei noe unde *sunt*?

18. N'au fost ei găsiți *ca* întorcându se să dea mărire lui Dumnezeu, de cât numai acesta de alt neam?

19. Și 'i zise: Sculându te du te; credința ta te a scăpat.

20. Și fiind întrebat de către Farisei, când vine împărăția lui Dumnezeu, le răspunse și zise: Impărăția lui Dumnezeu nu vine pe văzute cu ochi;

21. Și nici nu vor zice: Iată, *este* aci sau colo. Căci iată împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru.

22. Și zise către ucenici: Vor veni zile, când veți dori să vedeți una din zilele Fiului omului, și nu veți vedea.

23. Și vor zice voe: Iată colo, iată aci. Nu vă duceți, nici nu grăbiți după dênși.

24. Căci după cum fulgerul, fulgerând din *o parte* de sub cer, luminează pene la cealaltă *parte* sub cer, astfel va fi și Fiul omului în zioa lui.

25. Dar mai 'nteu trebuie ca el să sufere multe, și să nu fie primit drept bun de neamul acesta.

26. Și după cum a fost în zilele lui Noe, astfel va fi și în zilele Fiului omului;

27. Mâncau, beau, se 'nsurau, se măritau pene în zioa când intră Noe în corabie, și veni popul și perdu pe toți.

28. Aseminea după cum a fost în zilele lui Lot; mâncau, beau, cumpărau, vindeau, sădiau, clădiau;

29. Iar în zioa în care eși Lot din Sodoma ploaie foc și pucioasă din cer, și perdu pe toți;

30. În același chip va fi în zioa în care se va descoperi Fiul omului.

31. În acea zi cine va fi pe acoperământul casei și sculele lui în casă, să nu se dea jos ca să le ție; și cine este la câmp, deasemenea să nu se întoarcă îndărăt.

32. Aduceți-vă aminte de femea lui Lot.

33. Cine va fi căutat să câștige sufletul său, îl va perde; și cine îl va fi pierdut, îl va păstra în viață.

34. Zic-vă, în noaptea aceasta din doi care vor fi pe același pat; unul va fi luat, și celălalt va fi lăsat

35. Din două care vor fi risnind împreună, una va fi luată, iar cealaltă va fi lăsată.

36. Din doi care vor fi în câmp, unul va fi luat și celălalt va fi lăsat.

37. Și răspunzând dânsii îi zic: Unde, Doamne? Iar el le zise: Unde este corpul, acolo și vulturi vor fi adunați.

CAP. XVIII.

Judecătorul și văduva. Fariseu și Vameșul. Iisus binecuvântă copiii. Avutul care doarește viața veșnică. Iisus prezice suferințele și moartea sa. Orbul de la Ierichon.

1. Atunci le spuse o pildă că ei trebuie să se roage tot dauna, și să nu pearză răbdarea,

2. Zicând: Într'un oraș era un judecător, care nu se temea de Dumnezeu și de om nu se sfia.

3. Era așusă o văduvă în acel oraș, și venia la dânsul zicând: Fă-mi dreptate față de protivnicul meu, și el nu voi câțva timp.

4. Dar după acestea zise în sine însuși: Deși de Dumnezeu nu mă tem, nici de om nu mă sfiesc,

5. Totuși, pentru că văduva aceasta mi face supărare, îi voi face dreptate, ca nu în cele din urmă venind să mă înfrunteze strașnic.

6. Și Domnul zise: Auziți ce zice judecătorul nedrept!

7. Dar Dumnezeu nu va face oare dreptate celor aleși ai săi, care strigă către dânsul zioa și noaptea, și rabdă el oare îndelung pentru dânsii?

8. Zic-vă că va face în grabă dreptatea lor. Dar Fiul omului când va fi venit găsi va el oare credința pe pământ?

9. Și zise pilda aceasta către uni care aveau încredere în sinele însuși că sunt drepti și care desprețuiau pe ceilalți.

10. Doi oameni se duseră sus în santuar ca să se roage, unul Fariseu și celălalt Vameș.

11. Fariseul stând se ruga în sine însuși astfel: Dumnezeuule, îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepți, necredincioși în căsătorie, sau și ca acest vameș;

12. Postesc de două ori pe săp-

tămână, dau zeciuială *din* toate câte dobândesc.

13. Iar vameșul de departe stând nu voia nici ochi să 'i ridice spre cer, ci 'și bătea peptul zicând: Dumnezeu, eartă mă pe mine păcătosul.

14. Zic voe, acesta sau acela s'a dus la casa sa *ca* fiind cunoscut de drept? Pentru că ori cine care se înalță pe sine va fi umilit, iar care se umilește pe sine va fi înălțat.

15. Și aduceau la dânsul copii mici, ca să 'i atingă pre ei, și văzând ucenici 'i înfruntau.

16. Dar Iisus 'i chemă la sine zicând: Lăsați copii să vină la mine, și nu 'i opriți; căci împărăția lui Dumnezeu este a unora ca aceștia,

17. Adevăr zic voe, ori cine nu va fi primit împărăția lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra într'ênsa.

18. Și 'l întrebă un maș mare zicând: Invățătorule bune, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?

19. Iar Iisus 'i zise: P'entru ce mă numești bun? Nimenea nu este bun, de cât numai unul, Dumnezeu.

20. Știi poruncile: Nu săvârși adulter; nu omori; nu fura; nu mărturisi mincinos; cinstește pe tatăl tâu și pe mama ta.

21. Iar el zise: Acestea toate le am păzit din tinerețea mea.

22. Și auzind Iisus 'i zise: "Ți mai lipsește una; vinde toate câte ai, și împarte la săraci, și vei

avea comoară în ceruri; și vino, urmează 'mi.

23. Iar el auzind acestea se întristă tare; căci era foarte avut.

24. Și văzându 'l Iisus zise: Cât de greu vor intra avuți în împărăția lui Dumnezeu.

25. Căci maș lesne este *pentru* o cămilă să intre printr'o ureche de ac, de cât *pentru* un avut să intre în împărăția lui Dumnezeu.

26. Iar cei care auziră au zis: Și cine poate fi mântuit?

27. Și el zise: Cele ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu.

28. Iar Petru zise: Iată, noi după ce lăsarăm ale noastre 'ți am urmat ție.

29. Iar el le zise: Adevăr zic voe, că nu este nimenea care pentru împărăția lui Dumnezeu lăsă casă, sau femeie, sau frați, sau părinți, sau copii,

30. Și care să nu ica înmulțit în acest timp, iar în veacul viitor viață vecinică.

31. Și după ce luă la sine pe cei doisprezece zise către dênși: Iată, mergem în sus la Ierusalem, și vor fi împlinite toate cele scrise prin profeti pentru Fiul omului.

32. Căci va fi dat în mâna păgânilor, și va fi luat în ris, și va fi înfruntat rușinos, și va fi scuipat,

33. Și biciuind il vor omori; dar a treia zi se va scula.

34. Și ei nu înțeleseră nimic

din acestea, și era rostul acesta ascuns față de dênși, și nu pricepeau cele zise.

35. Și pe când se apropiâ el la Ierichon, ședea lângă cale un orb cerșind;

36. Și auzind gloată trecând întrebă ce este aceasta.

37. Și 'i spuseră că trece Iisus Nazareul.

38. Și el strigă zicând: Iisuse, Fiule al lui David, fie 'ți milă de mine.

39. Și cei care mergeau înainte 'l înfruntau ca să tacă; dar el și mai tare striga: Fiule al lui David, fie 'ți milă de mine.

40. Atunci Iisus stând porunci ca el să fie adus la dênsul; și după ce el s'a apropiat îl întrebă:

41. Ce voești să 'ți fac? Iar el zice, Doamne, să văz.

42. Și Iisus 'i zise: Vezi; credința ta te a scăpat

43. Și îndată văzu, și 'i urma mărind pe Dumnezeu; și tot poporul văzând dete laudă lui Dumnezeu.

CAP. XIX.

Zacheu. Pilda despre bani încredințați slugilor. Intrarea în Ierusalem. Curățirea santuarului.

1. Și intrând trecea prin Ierichon.

2. Și iată, un bărbat numit cu nume Zacheu, și el era un mai mare peste vameși, și chiar avut.

3. Și căuta să văză pe Iisus

cine este, dar nu putea de gloată, pentru că era mic de stat.

4. Și alergând înainte s'e sui într'un sicomor, ca să 'l văză, pentru că p'acolo avea să treacă.

5. Și Iisus când veni la locul acela uitându se în sus *il văzu și* zise către dênsul: Zacheu, dă te jos curînd, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta.

6. Și curînd se dete jos, și 'l primi cu bucurie.

7. Și văzând toți murmurau zicând c'a intrat să poposiască la un om păcătos.

8. Iar Zacheu stând zise către Domnul: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor; și dacă am năpăstuit pe vre unul cu ceva dau înapoi împătrit.

9. Iar Iisus zise către dênsul că astăzi s'a făcut mântuire acestei case, de oare ce și el este un fiu al lui Abraam.

10. Căci Fiul omului a venit să caute și să mântuiască ce era perdut.

11. Și auzind ei acestea, măi spuse o pildă, pentru că el era aproape de Ierusalem, și dênși gândiau că împărăția lui Dumnezeu are să se arate îndată.

12. Decî zise: Un om de neam bun se duse într'o țară depărtată ca să ăea pentru sine o împărăție, și să se întoarcă.

13. Și chemând zece slugi ale sale le dete zece mine * și zise

* Mina atică p.vă ca greutate și ca monedă = 100 drachme sau 85 lei.

către ele: Faceți negustorie pînă când vin.

14. Dar cetățeni săi il urau, și trimiseră dupe dînsul o solie zicînd: Nu voim ca acesta să împărătească peste noi.

15. Și când veni îndărăt, după ce luase împărăția, zise ca să 'i se cheme aceste slugi, căroro le a dat argintul, pentru ca să știe ce negustorie au făcut ei.

16. Veni dar cel d'intîiu zicînd: Doamne, mina ta a adus câștig zece mine.

17. Și el 'i zise: Prea bine, slugă bună; pentru că te ai arătat credincios în foarte puțin, fii stăpînitor peste zece cetăți.

18. Și veni cel d'al doilea zicînd: Mina ta, Doamne, a adus cincî mine,

19. Iar el zise și acestuia: Fii și tu stăpînitor peste cincî cetăți.

20. Și veni un altul zicînd: Doamne, iată mina ta, pe care o aveam pusă la o parte, într'un ștergar;

21. Căci mă temeam de tine, fiind că ești om aspru; iei ce n'ai pus, și seceri ce n'ai semănat.

22. Iar el 'i zice: După cuvintele tale te voi judeca, slugă rea; știai că eu sînt om aspru, iau ce n'am pus, și secer ce n'am semănat;

23. Și pentru ce n'ai dat argintul meu la masa schimbătorilor? Și eu venind cu dobîndă l'aș fi cerut.

24. Și zise celor care steteau de față: Luați de la dînsul mi-

na, și dați la cel care are zece mine.

25. Și 'i ziseră: Doamne, are zece mine.

26. Zic voe, că se va da orî cui care are; iar de la cel care n'are, și ce are se va lua de la dînsul;

27. Iar pe acești vrăjmași ai mei, care nu voră ca eu să împărătesc peste dînși, aduceți 'i aici, și înjunghiați 'i înaintea mea.

28. Și zicînd acestea mergea înainte ducîndu se în sus la Ierusalem.

29. Și când s'a apropiat de Betfaghe și Betania spre muntele numit măsliniș, trimise pe doi dintre ucenici săi zicînd:

30. Mergeți în satul ce este în față; în care intrînd veți afla un mînz legat, pe care nimenea dintre oameni n'a șezut încă vre odată; deslegăndu 'l aduceți 'l.

31. Și dacă cineva v'ar întrea: Pentru ce deslegați? Veți spune așa: Pentru că Domnul are trebuință de el.

32. Și ducîndu se trimiși aflare după cum le a zis;

33. Și deslegănd ei mînzul stăpîni lui ziseră către dînși: Ce deslegați mînzul?

34. Iar ei ziseră: Pentru că Domnul are trebuință de el.

35. Și 'l aduseră la Iisus; și aruncînd vestmintele lor pe mînz suiră d'asupra pe Iisus.

36. Și mergînd el, așterniau vestmintele lor pe cale.

37. Iar apropiîndu se el acum

la coborișul muntelui măslinilor, toată mulțimea ucenicilor bucurându-se începu să laude cu glas mare pe Dumnezeu pentru toate minunile ce văzuseră, zicând:

38. Binecuvântat împăratul, care vine în numele Domnului; pace în cer și mărire în cele de sus.

39. Și oare care dintre Farisci din gloată ziseră către dânsul: Învățătorule, ceartă 'ți ucenici.

40. Și răspunzând zise: Zic voă că dacă aceștia vor tăcea, petrele vor striga.

41. Și când fu aproape, văzând cetatea plânse de dânsa,

42. Zicând că dacă ai fi cunoscut și tu, în această zi a ta cele ce sunt spre pace ție! Dar acum sunt ascunse de la ochi tăi.

43. Căci vor veni zile peste tine, și vrăjmași tăi vor face întăriri împrejurul tău, și te vor impresura, și te vor strimtora de toate părțile,

44. Și te vor surpa de tot jos pe tine și pe copii tăi în tine, și nu vor lăsa în tine peatră pe peatră; pentru că n'ai cunoscut timpul nemerit al cercetării tale.

45. Și intrând în santuar începu să dea afară pe cei care vindeau într'ensul și cumpărau,

46. Zicându-le: Scris este: Și va fi casa mea casă de rugăciune; dar voi ați făcut o peșteră de tâlharî.

47. Și învăța în fie care zi în santuar. Iar mai mari preo-

ților și cărturari și cei d'intăiu ai poporului căutau să 'l pearză;

48. Și nu găsiu ce să 'i facă; căci tot poporul se ținea de dânsul ascultându 'l.

CAP. XX.

De unde este botezul lui Ioan. Lucrări de vie omoară pe moșnitor. Tributul Cesarului. Femea măritată după șapte frați. Fiul lui David. Mândria învățătorilor de lege. Avariția.

1. Și într'una din zile, învățând el poporul în santuar și binevestind, pășiră spre dânsul mai mari preoților și cărturari împreună cu bătrîni,

2. Și întrebă zicând către dânsul: Spune noă cu ce putere faci acestea? Sau cine este care 'ți dă ție această putere?

3. Iar el răspunzând zise către dânsi: Vă voi întreba și eu un cuvânt, și spuneți 'mi;

4. Botezul lui Ioan era din cer sau de la oameni?

5. Dar ei cugetară întru sine zicând că de zicem din cer, va zice: Pentru ce dar n'ați crezut lui?

6. Iar dacă zicem: De la oameni, tot poporul ne va ucide cu petre; căci este încredințat că Ioan era profet.

7. Și răspunseră că nu știm de unde era.

8. Atunci Iisus le zise: Nicî eu nu vă spun cu ce putere fac aceasta.

9. Și începu a spune către popor această pildă: Un om sădi

vie, și o dete cu învoială la lucrători iar el se duse departe pentru mult timp.

10. Și la timp trimise la lucrători o slugă, pentru ca să 'i dea din rodul viei; dar lucrători bătându 'l *il* trimiseră deșert.

11. Și adaoase a trimite pe o altă slugă; dar ei bătându 'l și pe acela și necinstindu 'l *il* trimiseră deșert.

12. Și adaoase a trimite pe un al treilea, ânsă ei rânind și pe acesta *il* aruncară afară.

13. Atunci zise stăpînul viei: Ce să fac? Voi trimite pe fiul meu iubit; poate de acesta sã vor sfi.

14. Dar lucrători vëzându 'l chibzuiau între dënși zicënd: Acesta este moștenitorul; sã 'l omorim ca moștenirea sã fie a noastră.

15. Și dându 'l afară din vie il omorirã. Decí ce le va face domnul viei?

16. Va veni și va perde pe lucrători aceștia, și va da viea la alți. Și ei auzind ziserã: Sã nu fie!

17. Iar el privind la dënși zise: Ce este dar aceasta ce stã scris: Peatra pe care n'au luat o în seamã clãditori, aceasta a fost făcutã pentru cap de unghiu?

18. Și orî cine va fi cãzut pe acea peatrã se va sfãrîma; iar pe care va fi cãzut ea, *pe acela* il va spulbera.

19. Și Cãrturari și mai mari preoților cãutau sã punã mânia

pe dënsul în acel ceas, dar sã temurã de popor; cãci *poporul* cunoscú cã pentru dënși zise pilda aceasta.

20. Și dupë ce 'l pândirã trimiserã oameni puși înadins, care sã prefãceau cã sînt drepti, pentru ca sã 'l prinzã în cuvënt; spre a 'l da în mânia stãpînirii și puterii procuratorului.

21. Și 'l întrebã zicënd: Invãțătorule, știm cã drept vorbești și înveți, și nu ești pãrtinitor, ci cu adevërat înveți calea cãtre Dumnezeu.

22. Se cuvine ca noi sã dãm Cesarului tribut, sau nu?

23. Dar el pricepënd bine vicleania lor zise cãtre dënși:

24. *Ce mę ispitiți?* Arãtați 'mi un denar; Al cui chip și inscripție are *denarul*? Iar ei ziserã: Ale Cesarului.

25. Atunci le zise: De aceea dați Cesarului ce este al Cesarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.

26. Și nu puturã a 'l prinde în vorbã înaintea poporului; și mirându se de respunsul lui tăcurã.

27. Atunci venind la dënsul unî dintre Saducei, care zic cã nu este înviere, il întrebã zicënd:

28. Invãțătorule, Moise ne a scris, daca va fi murit fratele cuiva avënd femeie, și anume va fi murit fãrã copii, fratele sãu sã ıea femeia, și sã ridice urmaș fratelui sãu.

29. Decî erau şapte fraţi; şi cel d'intîu luând femei muri fără copii;

30. Aseminea al doilea şi al treilea o luară;

31. Dar în acelaşi chip, şi cei şapte nu lăsară copii şi muriră.

32. În urmă muri şi femeea

33. Decî la înviere a cărui dintre ei va fi femei? Căci şapte o avură femei.

34. Şi *răspunzînd* Iisus le zise: Fii veacului acestuia se însoară şi se mărită;

35. Dar aceia care se vor fi învrednicit s'aibă parte de veacul acela şi de învierea dintre morţi nici nu se însoară, nici nu se mărită;

36. Căci nici nu mai pot muri; fiind că sînt ca ângerî, şi sînt fii ai lui Dumnezeu, fiind fii ai învierii.

37. Iar că morţi înviază, chiar Moise a făcut cunoscut *în locul* cu privire la rug, când numeşte pe Domnul, Dumnezeuul lui Abram, şi Dumnezeuul lui Isaac şi Dumnezeuul lui Iacob.

38. Dumnezeu dar nu este *Dumnezeu* al morţilor, ci al viilor; căci toţi sînt vii pentru dînsul.

39. Şi *răspunzînd* uni dintre cărturarî ziseră: Invăţătorule, bine ai zis.

40. Căci nici nu mai îndrăsniau să 'l întrebe nimic.

41. Şi zise către dînsi: Cum zic că Christos este un fiu al lui David?

42. Căci însuşi David zice în

cartea psalmilor: Zis'a Domnul Domnului meu, şezi d'a dreapta mea,

43. Pîne voi fi pus pe vrăjmaşi tîi scaun al picioarelor tale.

44. Decî David îl numeşte Domn, şi cum este fiul sîu?

45. Şi auzind tot poporul zise ucenicilor sîi:

46. Feriţi vî de Cărturarî care au plăcere să umble în vestminte lungi, şi iubesc închinăciunile în pieţe, şi cele d'intîu scaune în sinagogî şi cele d'intîu locuri la ospete;

47. Care mîncă cu desevîşire casele văduvelor, şi se roagă într'adins mult; aceştia vor lua mai multă osindă.

CAP. XXI.

Cei doi barî ai văluvei. Dărimarea Ierusalimului. Străgînirea apostolilor. Venirea Domnului.

1. Şi ridicînd privirea vîzu pe avuţi aruncînd darurile lor în cutia pentru daruri.

2. Şi vîzu pe o văduvă săracă aruncînd acolo doî leptale.

3. Şi zise: Adevîr zic voî, că această văduvă săracă aruncă mai mult de cît toţi;

4. Pentru că toţi aceştia aruncară la daruri din ce prisoseşte lor, iar aceasta din lipsa ei aruncă tot avutul ce avea.

5. Si vorbind uni despre san-tuar, că este împodobit cu petre frumoase şi cu daruri făgăduite, zise:

6. Acestea pe care le priviți, vor veni zile în care nu va fi lăsată aci peatră pe peatră, care nu va fi desfăcută.

7. Și 'l întrebară zicând: Învățătorule, când vor fi dar acestea? Și care *va fi* semnul când au să fie acestea?

8. Iar el zise: Vedeți să nu fiți amăgiți. Căci mulți vor veni pe numele meu zicând, că eu sunt; și, Timpul s'a apropiat; nu vă duceți după dênși.

9. Și când veți fi auzit rêsboae și turburări, nu vă speriați; căci trebuie ca acestea să fie mai 'ntêiu; dar sfârșitul nu este îndată.

10. Apoi le zise: Se va ridică neam peste neam, și împărăție peste împărăție;

11. Vor fi cutremure mari și pe alocurea foamete și molime, arătări îngrozitoare și semne mari din cer.

12. Dar înainte de toate acestea și vor pune mâinele pe voi, *vê* vor urmări dându *vê* în sinagogi și la închisori, târiți fiind înaintea împăraților și stăpinitorilor pentru numele meu;

13. Și se va sfârși pentru voi spre mărturie.

14. Decî dar puneți în inimile voastre, nu gândiți mai d'inainte a vă apăra;

15. Căci eu vă voi da gură și înțelepciune, căreia nu vor putea sta împotrivă sau răspunde împotrivă toți care vă sunt împotrivă.

16. Și veți fi dați și de părinți,

și de frați, și de rude, și de prietenî; și vor omori dintre voi;

17. Și veți fi urîți de toți pentru numele meu;

18. Dar pěr din capul vostru nu va peri;

19. Intru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre.

20. Când veți fi văzut dar Ierusalemul încunjurat de ostași, atunci cunoașteți că s'a apropiat pustiirea lui.

21. Atunci cei din Iudea să fugă la munți, și cei din mijlocul ei să nu plece; și cei din câmpii să nu intre într'ensul.

22. Căci zile de rês bunare sînt acestea, spre a se împlini toate cele scrise.

23. Vaî celor care au în pin-tece și celor care dau țîță în acele zile; căci va fi nevoie mare pe pămênt, și urgie pentru acest popor;

24. Și vor cădea de tăișul spa-dei, și vor fi duși robi în toate neamurile; și Ierusalemul va fi călcat în picioare de neamuri pênê când se vor fi împlinit ale neamurilor timpuri.

25. Și vor fi semne în soare și lună și stele, și pe pămênt strimtorare a neamurilor în neștiință de vuetul mării și al valului;

26. Pe când oamenii sufletul și vor da de teamă și de frică de cele ce au să vie peste lume; căci puterile cerurilor vor fi sgu-duite;

27. Și atunci vor vedea pe Fiul

omului venind în nor cu putere și mărire multă.

23. Iar când încep acestea să fie, mișcați vă și ridicați capetele voastre; pentru că s'a apropiat răscumpărarea voastră.

29. Și le spuse o pildă: Vedeti smochinul și toți copaci;

30. Când înfrunzesc, văzând, de la voi enșivă cunoașteți că aproape este acum vara.

31. Astfel și voi, când veți fi văzut acestea întimplându se, cunoașteți că aproape este împărția lui Dumnezeu;

32. Adevăr zic voe că nu va fi trecut neamul acesta pênă să se facă toate.

33. Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece.

34. Luați aminte de voi enșivă ca nu cumva inimile voastre să fie îngreuate de îmbuibare și de bătură peste măsură, și de grijile vieței, și fără de veste să vie peste voi zioa aceea ca un laț.

35. Căci *astfel* va veni peste toți care locuesc pe față a tot pământul.

36. Vegheați dar, în orî ce timp rugându vă să aveți putere ca să scăpați de toate acestea ce au să fie, și ca să fiți puși înaintea Fiului omului.

37. Și el învăța zioa în santuar, iar noaptea eșind mânea afară la muntele numit măsliniș.

38. Și tot poporul se ducea dis de dimineață la densus în santuar, ca să 'l asculte.

CAP. XXII.

Iuda se 'nvoește să dea prins pe Iisus. Înființarea santei cini. Dorința ucenicilor. Rugăciunea lui Iisus în Ghetsemane. Prinderea și ducerea lui înaintea arhierului. Tăgăduirea lui Petru. Luarea în ris și osindirea înaintea sinedriului.

1. Și se apropia sərbătoarea azimelor, care se numește Paște.

2. Și căutau mai mari preoților și cărturari, cum să 'l răpue; căci se temeau de popor.

3. Iar satana intră în Iuda care se numește Iscariotu, fiind el din numărul celor doisprezece.

4. Și ducându se vorbi cu mai mari preoților și cu căpeteniile oastei cum să 'l dea lor în mână.

5. Și se bucurară și se legară să 'i dea argint;

6. Și el se învoi, și căuta timp nemerit ca să 'l dea lor în mâini fără știrea gloatei.

7. Și veni zioa azimelor, în care trebuia să fie înjunghiat *melul* de Paște.

8. Și trimise pe Petru și pe Ioan zicend: Ducendu vă gătiți pentru noi Paștele ca să mâncăm.

9. Iar dênși 'i ziseră: Unde vești să gătim?

10. Și le zise: Iată, intrând voi în oraș va eși înaintea voastră un om ducend un vas de pământ cu apă; urmați lui în casa în care intră.

11. Și veți spune stăpînului casei: Invățătorul 'ți zice, unde este casa de ospet, unde să mănânc Paștele cu ucenici mei?

12. Și acela va arăta voe o încăpere mare sus cu așternut; acolo gătiți.

13. Ducându se dar găsiră după cum le spusese; și pregătiră Paștele.

14. Și când sosi ceasul se puse la masă, și apostoli împreună cu dânsul.

15. Și zise către dânsi: Cu dor am dorit să mănânc cu voi acest Paște mai înainte de pătîmirea mea;

16. Căci zic voe că nu 'l mai mănânc, pene când va fi deservit în împărăția lui Dumnezeu.

17. Și luând un pahar, mulțumind zise: Luați acesta, și împărțiți între voi.

18. Căci zic voe că nu voi mai bea de acum din rodul viței, pene când va fi venit împărăția lui Dumnezeu.

19. Și luând pâine mulțumind franse și le dete zicend: Acesta este corpul meu care se da pentru voi; aceasta faceți spre a mea amintire.

20. Și paharul de asemenea, după cinare, zicend: Acest pahar este legea noă în sângele meu, care se varsă pentru voi.

21. Totuși iată, mâna celui care mă da prins este cu mine pe masă.

22. Că Fiul omului se duce după cum a fost hotărit; dar va fi de omul acela, prin care se da prins.

23. Și ei începură a cerceta

împreună între dânsi, cine dintre ei ar fi care are să facă aceasta.

24. Si se ivi și pricire între dânsi, cine dintre ei gândeste a fi mai mare.

25. Iar el le zise: Impărați păgânilor au stăpinire peste aceștia și cei care au putere asupra lor se numesc făcători de bine.

26. Dar voi să nu fiți astfel; ci care este mai mare între voi să fie ca mai tene, și care este căpetenie să fie ca slujitorul.

27. Căci cine este mai mare? Cel care stă la masă sau cel care slujește? Nu oare cel care stă la masă? Eu sunt în mijlocul vostru ca cel care slujește.

28. Iar voi sunteți accia care ați stăruit cu mine în ispitele mele;

29. Și eu întocmesc pentru voi împărăție, după cum a întocmit pentru mine Tatăl meu,

30. Ca să mâncați și să beți pe masa mea în împărăția mea; și veți șede pe scaune judecând cele doăsprezece seminții ale lui Israel.

31. Simone, Simone, iată, Satana v'a cerut pentru sine spre a vă cerne ca pe grâu;

32. Dar eu m'am rugat pentru tine, ca să nu înceteze credința ta; și tu, când te vei fi întors, întărește pe frați tăi.

33. Iar el zise: Doamne, cu tine sunt gata să merg și în închisoare și la moarte.

34. Și el zise: Ți spun, Petre, nu va cânta azi cocoșul pene vei

tăgădui de trei ori că nu mă cunoști.

35. Și le zise: Când v'am trimis fără pungă și traistă și încălțăminte n'ați avut lipsă de ceva? Iar ei ziseră de nimic.

36. Și le zise: Acum dar cine are pungă să o ica, asemenea și traistă; și cine nu are spadă să vînză vestimentul său și să cum-pere.

37. Căci zic voe, că trebuc a se împlini în mine aceasta ce stă scris: Și cu cei fără de lege a fost socotit; căci și cele despre mine au sfârșit.

38. Iar ei ziseră: Doamne, iată, aci sînt doă spade. Și el le zise: Destul este.

39. Și eșind se duse după obiceiū la muntele maslinilor; și ucenici 'i urmară.

40. Iar sosind la loc le zise: Rugați vè ca să nu intrați în ispită.

41. Și el fu dus la o parte de la dênși ca d'o aruncătură de peatră, și îngenuchind se ruga zicend:

42. Părinte, dacă voești, treacă acest pahar de la mine; dar nu voea mea să fie făcută, ci a ta.

43. Și 'i se arată un ânger din cer întărindu 'l.

44. Și fiind în luptă cu durerea, se ruga mai stăruitor. Și sudoarea lui se făcu ca picături mari de sânge ce cădeau jos la pămînt.

45. Și sculându se de la rugă-

ciune, venind la ucenici 'i găsi adormiți din pricina întristărei,

46. Și le zise: Ce dormiți? Sculându vè rugați vè, ca să nu intrați în ispită.

47. Și vorbind el âncă, iată gloată, și cel care se numia Iuda, unul dintre cei doisprezece, venia în fruntea lor; și s'a apropiat de Iisus ca să 'l sărute.

48. Iar Iisus 'i zise: Iuda, prin sărutare dai prins pe Fiul omului?

49. Și cei care erau pe lângă dênșul vèzènd ce are să fie ziseră: Doamne, dacă vom lovi cu spada?

50. Și unul dintre dênși lovi pe sluga arhierelui, și 'i tăie urechea dreaptă.

51. Iar Iisus respunzènd zise: Lăsați pènè aci; și atingèndu 'i urechea il vindecă.

52. Și Iisus zise către mai mari preoților și căpeteniile santuarului și bătrîni, care veniseră la dênșul: Ca la un făcètor de rele ați eșit cu spade și lănci?

53. In fie care zi fiind eu cu voi în santuar n'ați întins mâinele asupra mea; dar ceasul acesta este al vostru, și puterea întunerecului.

54. Și prinzèndu 'l il duseră și 'l băgară în casa arhierelui. Și Petru urma de departe.

55. Iar aprinzènd ei foc în mijlocul curței și șezènd împreună șèdea și Petru în mijlocul lor.

56. Și o slujnică vèzèndu 'l stînd la foc, și uitându se bine la el zise: Și acesta era cu dênșul.

57. Dar el tăgădui zicând: Femeie, nu 'l cunosc.

58. Și peste puțin altul văzându 'l zise: Și tu ești dintre dănși. Iar Petru zise: Omule, nu sânt.

59. Și trecând ca un ceas, un altul adevăria cu tărie zicând: Intr'adevăr și acesta era cu dănșul, pentru că și Galileu este.

60. Dar Petru zise: Omule, nu știu ce zice. Și îndată, vorbind el anchă, cântă cocoșul.

61. Și Domnul întorcându se să uită în fața lui Petru; și 'și aduse aminte Petru de cuvântul Domnului, cum 'i zisese că mai 'nainte d'a fi cântat azi cocoșul, mă veți tăgădui de trei ori;

62. Și eșind afară plânse cu amar.

63. Și bărbați care îl țineau legat îl luau în ris bătându 'l.

64. Și acoperindu 'i fața 'l întreba zicând: Profetisează, cine este care te lovi?

65. Și multe altele blasfemând ziceau către dănșul.

66. Și când să făcu zioă, să adună bătrînimea poporului, măi mari preoților și cărturari, și 'l duseră la sinedriul lor zicând: Dacă tu ești Christosul, spune noă.

67. Iar el le zise: Dacă vă spun, nu veți crede; și dacă vă întreb, nu veți răspunde.

69. De acum ânsă Fiul omului va șede d'a dreapta puterii lui Dumnezeu.

70. Și toți ziseră: Ești tu dar Fiul lui Dumnezeu? Iar el zise

către dănși: Voi ziceți, că eu sânt.

71. Și ei ziseră: Ce măi avem trebuință de mărturie? Căci noi eșine am auzit din gura lui.

CAP. XXIII.

Iisus înaintea lui Pilat; asemenea și înaintea lui Erod. Ostîndirea și răstignirea lui Iisus. Tălharul pocăit. Moartea și îngroparea lui Iisus.

1. Și ridicându se toată mulțimea lor îl duseră înaintea lui Pilat.

2. Și începură a 'l învinovăți zicând: Pe acesta l'am găsit îndrumând spre rău neamul nostru, și împedicând a da tribut Cesarului, zicând că el este Christos, împărat.

3. Atunci Pilat îl întrebă zicând: Tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspunzând 'i zise: Tu zici.

4. Și Pilat zise către măi mari preoților și gloate. Nu găsesc nici o vină în acest om.

5. Dar ei și măi mult stăruiau zicând că întărită poporul, învățând prin toată Iudea, începând de la Galilea pănă aci.

6. Și auzind Pilat *de Galilea* întrebă, dacă omul este Galileu.

7. Și înțelegând că este din ținutul lui Erod, îl trimise sus la Erod, fiind și el în Ierusalem în acele zile.

8. Iar Erod văzând pe Iisus să bucură foarte, căci de mult timp doria să 'l vază fiind că auzia multe despre el și aștepta

să văză vre o minune făcută de dânsul.

9. Și 'l întrebă în multe cuvinte, dar el nu 'i răspunse nimic.

10. Iar mai mari preoților și cărturari erau de față învinovățindu 'l foarte tare.

11. Și Erod împreună cu ceata sa de ostași desprețuindu 'l și luându 'l în ris, îmbrăcându 'l cu vestmânt strălucitor, îl trimise sus la Pilat.

12. Și 'n acea zi Erod și Pilat se făcură prieteni unul cu altul; căci mai 'nainte erau în vrăjmășie între dânsi.

13. Atunci Pilat chemând la sine pe mai mari preoților, pe cei mari și poporul zise către dânsi:

14. Mi ați adus pe omul acesta ca turburând poporul; și iată, cercetându 'l înaintea voastră, eu n'am găsit în acest om nici o vină din câte spuneți împotriva lui.

15. Dar nici Erod, căci l'a trimis sus la noi; și iată, nimic vrednic de moarte n'a fost făptuit de dânsul.

16. Decî dar pedepsindu 'l 'i voi da drumul.

17. *Și avea nevoie ca la sărbătoare să dea pentru dânsi drumul la un închis.*

18. Dar ei strigară tare cu grămadă zicând: Iea pe acesta, iar pentru noi dă drumul lui Barabba;

19. Care era aruncat în închi-

soare pentru o răscoală făcută în oraș și pentru omor.

20. Și Pilat le vorbi iarăși, voind să dea drumul lui Iisus;

21. Dar ei strigau la aceasta zicând: Răstignește 'l, răstignește 'l.

22. Și zise de a treia oară către dânsi: Dar ce rău a făcut acesta? Nici o vină de moarte n'am găsit într'ensul; decî pedepsindu 'l 'i voi da drumul.

23. Iar ei stăruiau cerând cu strigăte mari, ca el să fie răstignit. Și strigătele lor și ale preoților mai mari biruiră.

24. Atunci Pilat hotări să se facă cererea lor.

25. Și dete drumul la acela care era aruncat în închisoare pentru răscoală și omor, pe care îl cereau; iar pe Iisus îl dete în voea lor.

26. Și când îl duceau, punând mâna pe un oare care Simon Cireneu venind de la câmp, puseră crucea pe el ca s'o ducă în urma lui Iisus.

27. Și 'i urma mulțime mare de popor și femei, care se băteau în pept și 'l plângeau cu lacrimi.

28. Iar Iisus întorcându se către dânsese zise: Fiice ale Ierusalimumului, nu plângeți de mine, ci plângeți de voi înșivă și de copii voștri;

29. Căci iată, vin zile în care vor zise: Fericite sînt cele sterpe, și pântecelile care n'au născut, și țiftele care n'au aplectat.

30. Atunci vor începe a zice

munților: Cădeți peste noi, și dealurilor: Ascundeți ne.

31. Pentru că dacă ei fac acestea cu copacul verde, ce va fi cu cel uscat?

32. Și se duceau și alți doi făcători de rele, ca să fie omoriți împreună cu dânsul.

33. Și când veniră la locul numit căpățină, acolo îl răstigniră, asemenea și pe făcători de rele, pe unul d'a dreapta, și pe altul d'a stînga.

35. Iar Iisus zicea: Părinte, eartă 'i; căci nu știu ce fac. Și împărțind hainele lui aruncară sorți.

35. Și stetea poporul privind. Și mai mari îl luau în ris zicînd: Pe alți a mîntuit; să se mîntuiască pe sine ênsuși, dacă acesta este Christosul lui Dumnezeu, alesul.

36. Dar și ostași veniți îl luau în ris,

37. Aducîndu 'i oțet și zicînd: Dacă tu ești împăratul Iudeilor, mîntuește te pe tine ênsuți.

38. Și inscripția scrisă d'asupra lui era în grecește, și latinește, și ebreeste: ACESTA ESTE ÎMPĂRATUL IUDEILOR.

39. Iar unul dintre făcători de rele pironiți îl defăima zicînd: Nu ești tu oare Christosul? Mîntuește te pe tine ênsuți și pe noi.

40. Și răspunzînd celălalt zise înfruntându 'l: Nu te temi tu de Dumnezeu, că în aceeași osîndă ești?

41. Și noi cu dreptate; căci

luăm cele cuvenite ce am făptuit; dar acesta n'a făptuit nimic ne-cuviincios.

42. Și zicea: Iisuse, adu 'ți a-minte de mine, când vei fi venit întru împărăția ta.

43. Și Iisus 'i zise: Adevăr zicție, astăzi, vei fi împreună cu mine în raiu.

44. Și era acum ca la al șaselea ceas, și întunec se făcu peste tot pămîntul pînă la al noulea ceas,

45. Perind soarele; și catapetasma templului fu sfășiata prin mijloc.

46. Și strigînd cu glas mare Iisus zise: Părinte, în mîinele tale încredințez spiritul meu. Și aceasta zicînd și dete sufletul.

47. Iar sutașul vîzînd ce s'a făcut mîria pe Dumnezeu zicînd: Intr'adevăr omul acesta era drept.

48. Și toate gloatele venite împreună la această priveriște, după ce priviră cele făcute, bătîndu și pepturile se întorceau îndărăt.

49. Și toți cunoscuți lui și femeile, care 'i urmau împreună din Galilea, steteau de departe spre a vedea acestea.

50. Și iată, un bărbat cu numele Iosef, sfetnic fiind, bărbat bun și drept, —

51. — Acesta nu se învoise cu hotărîrea și lucrarea lor —, din Arimatea, oraș al Iudei, și care aștepta și el împărăția lui Dumnezeu,

52. Acesta venind la Pilat ceru corpul lui Iisus.

53. Și luându 'l jos, îl înfășură în pânză, și 'l puse într'un mormânt săpat în peatră, unde nimenea nu mai fusese pus.

54. Și era zi de pregătire, și sâmbăta avea să înceapă.

55. Și urmându 'i femeile, care veniseră împreună cu dânsul din Galilea, zăriră mormântul, și cum fu pus corpul lui.

56. Și întorcându se îndărăt pregătiră aromate și mir; și sâmbăta se odichniră după lege.

CAP. XXIV.

Femeile, ângeri și Petru la mormânt. Căltători la Emaus. Christos înviat vine în mijlocul ucenicilor. Cele din urmă porunci și înălțarea la cer.

1. Iar în întâia zi a săptămenei, dis de dimineață, veniră la mormânt aducând aromatele ce pregătiseră.

2. Și găsiră peatra prăvălită de la mormânt.

3. Și intrând nu aflară corpul Domnului Iisus.

4. Și pe când ele erau în mare nedomirire despre aceasta, iată, doi bărbați stătură înaintea lor în vestminte luminând ca fulger;

5. Iar ele sperându se și plecând fețele spre pământ, ei ziseră către dânsle: Pentru ce căutați pe cel viu între cei morți?

6. Nu este aci, ci s'a sculat; aduceți vă aminte, cum v'a vorbit, pe când era anchă în Galilea;

7. Zicând că Fiul omului trebuie să fie dat în mâini de oameni păcătoși, și să fie răstignit, dar a treia zi să fie înviat.

8. Și ele 'și aduseră aminte de cuvintele lui,

9. Și întorcându se *de la mormânt* vestiră toate acestea la cei unsprezece și la toți ceilalți.

10. Si erau: Maria Magdalena și Ioana și Maria lui Iacob; și altele împreună cu dânsle, care spuneau acestea către apostoli.

11. Și cuvintele acestea se părură înaintea lor ca o poveste, și nu le au crezut.

12. Dar Petru sculându se alergă la mormânt, și plecându se vede fășiile de pânză singure; și se duse a casă minunându se de ce s'a făcut.

13. Și iată, doi dintre dânsi se duceau în acea zi la un sat, depărtat de Ierusalem șazeci de stadii, al cărui nume Emanus.

14. Și ei vorbeau unul către altul de toate întimplările acestea.

15. Și pe când vorbeau ei și cercetau împreună, apropiindu se și Iisus însuși mergea împreună cu dânsi.

16. Iar ochi lor erau ținuți ca să nu 'l cunoască.

17. Și el zise către dânsi: Ce sunt cuvintele acestea pe care le aruncați unul altuia între voi mergând? Și ei stătură cu privirea posomorită.

18. Și răspunzând unul cu numele Cleopa zise către dânsul: Tu singur stai ca strein în le-

rusalem și n'ai aflat cele întimplate în el în aceste zile ?

19. Și le zise: Care? Iar dênși 'i ziseră: Cele despre Iisus Nazarenul, care a fost bărbat profet, puternic în faptă și în cuvânt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul;

20. Cum mai mari preoților și mai mari noștri îl deteră la osindă de moarte, și 'l răstigniră.

21. Și noi nădărduiam că el este care avea să scape pe Israel. Dar cu toate acestea astăzi merge pe a treia zi de când s'au făcut acestea.

22. Intr'adevăr unele femei dintr'ale noastre ne au pus în uimire, *căci* fiind duse de dimineață la mormânt;

23. Și negăsind corpul lui veniră spunând că au văzut arătare de ângerî, care zic că el este viu.

24. Și se duseră la mormânt uni dintre cei cu noi, și găsiră astfel după cum au spus femeile; dar pe dênșul nu 'l văzură.

25. Atunci el zise către dênși: Nepricepuților și cu inima întărzietorî a crede în cele ce au spus profeti.

26. Oare nu trebuia ca Christos să sufere acestea și să intre în mărirea lui ?

27. Și începând de la Moise și de la toți profeti le tâlcui cele despre dênșul în toate scripturile.

28. Și se apropiară de satul

unde mergeau. Și el se făcea că merge mai 'nainte.

29. Dar ei stăruiară de dênșul zicând: Rămâi împreună cu noi; pentru că este spre scară, și zioa s'a dus acum. Și intră ca să rămăe cu dênși.

30. Și pe când sta el la masă împreună cu dênși, luând pâinea binecuvântă, și frângend le dete în mână.

31. Atunci se deschiseră ochi lor și 'l cunoscură; dar el se făcu nevăzut d'inaintea lor.

32. Și ziseră unul către altul: Oare nu ne ardea inima în noi când ne vorbia pe cale, când ne lămuria scripturile ?

33. Și sculându se ei în acel ceas se întoarseră la Ierusalem, și aflară adunați pe cei unsprezece, și pe cei împreună cu dênși,

34. Care ziceau, că într'adevăr a înviat Domnul, și s'a arătat lui Simon.

35. Și ei spuneau cele de pe cale și cum li s'a făcut cunoscut la frângerea pâinei.

36. Și vorbind ei acestea, Iisus ênsuși stătu în mijlocul lor, și le zise: Pace voe!

37. Dar ei spăimântându se și înfricoșându se gândiau că ved un spirit.

38. Și le zise: Pentru ce sunteți turburați? Și pentru ce se ridic gânduri în inima voastră ?

39. Vedeți mânele mele și picioarele mele, că eu ênsumi sânt; pipăiți mă și vedeți; pentru că un spirit nu are carne și oase,

după cum mă vedeți pe mine că am.

40. Și zicând aceasta le arătă mâinele și picioarele.

41. Dar ei de bucurie necrezând anchă și minunându se le zise: Aveți ceva de mâncare aci ?

42. Și dênși 'i deteră o parte de pește fript și dintr'un fagur de miere.

43. Și luând înaintea tuturor mâncă.

44. Apoi zise către dênși: Acestea sunt cuvintele pe care vi le am vorbit, fiind anchă împreună cu voi, că trebue a fi împlinite toate cele scrise despre mine în legea lui Moise, și în profeți și în psalmi.

45. Atunci deschise mintea lor să înțeleagă scripturile;

46. Și le zise că așa stă scris, și că așa trebuia, ca Christos să sufere și să învieze dintre morți a treia zi

47. Și să se predice în numele său pocăință și ertare de păcate la toate neamurile, începând de la Ierusalem.

48. Voi sunteți marturi de aceste; și iată, eu trimit făgăduința Tatălui meu peste voi;

49. Dar voi stați în orașul Ierusalem pênă ce veți îmbrăca putere de sus.

50. Și 'i duse afară pênă spre Betania; și ridicând mâinele sale 'i binecuvântă.

51. Și pe când 'i binecuvânta, se despărți de dênși, și fu dus în sus la cer.

52. Iar închinându se lui să întoarseră la Ierusalem cu bucurie mare;

53. Și erau neincetat în santuar, lăudând și binecuvântând pe Dumnezeu.

A M I N

SÂNȚA EVANGHELIE

DUPĂ

I O A N

CAP. I.

Iisus Christos este intruparea Cuvântului. Ioan botezătorul mărturisește pentru Christos. Chemarea lui Andrei și acelor cu dânsul. Chemarea lui Petru, Filip și Natanael.

1. În început era Cuvântul, și Cuvântul era la Dumnezeu, și Dumnezeu era Cuvântul.

2. Acesta era în început la Dumnezeu.

3. Printr'ensul tot a fost făcut, și fără dânsul nimic n'a fost făcut, ce este făcut.

4. Viață era într'ensul, și viața era lumina oamenilor.

5. Și lumina în întunerec se arată, și întunerecul n'o prinse.

6. Fost a un om trimis de la Dumnezeu, al cărui nume era Ioan.

7. Acesta veni spre mărturie, ca să mărturiască pentru lumină, ca toți să creadă printr'ensul.

8. Nu era acela lumina, ci veni ca să mărturiască pentru lumină.

9. Era lumina cea adevărată,

care luminează pe orî ce om, venind în lume.

10. În lume era, și lumea printr'ensul fu făcută, și lumea înu 'l cunosc.

11. La ale sale veni, și ai săi nu 'l primiră.

12. Iar câți îl primiră le dete putere ca să fie fii ai lui Dumnezeu, *adecă* celor care crede în numele lui.

13. Care nu din sânge, nici din a cărnei voință, nici din voință de bărbat, ci din Dumnezeu fură născuți.

14. Și cuvântul carne se făcu, și locui între noi, și văzurăm mărirea lui, mărirea ca a unui-născut de la Tatăl, plin de dar și adevăr.

15. Ioan mărturisește pentru dânsul și strigă zicând: Acesta era despre care am zis: Cel care vine după mine a fost înaintea mea; pentru că era mai 'nainte de mine.

16. Căci din aceea cu ce dânsul era plin noi toți am luat, *adecă* dar pentru dar;

17. Pentru că legea a fost dată prin Moise, darul și adevărul prin Iisus Christos a venit.

18. Pe Dumnezeu nimeni nu l'a văzut vre odată; Fiul unul născut, care este la sînul Tatălui, acela a spus.

19. Și aceasta este mărturia lui Ioan, când trimiseră la dînsul Iudei din Ierusalem pe preoți și leviți, ca să l'întrebe: Tu cine ești?

20. Și mărturisi, și nu tăgădui, ci mărturisi că nu sînt eu Christosul.

21. Și l'întrebară: Ce dar? Ești tu Elie? Și zise: Nu sînt.

22. Ești tu profetul? Și răspunse: Nu. Decî 'i ziseră: Cine ești? Ca să dăm răspuns celor care ne au trimis.

23. Ce zicî despre tine ênsuți? Zise: Eu sînt glas de strigător în pustie: Indreptați calea Domnului; după cum a zis Isaia profetul.

24. Și trimiși erau dintre Farisei.

25. Și l'întrebară, și 'i ziseră: Pentru ce botezi dar, dacă tu nu ești Christosul, nici Elie, nici profetul?

26. Răspunse lor Ioan zicînd: Eu botez cu apă; dar în mijlocul vostru stă acela pe care voi nu l'știți,

27. *El este* care vine după mine, care a fost înaintea mea, căruia eu nu sînt vrednic să desleg curea sa încălțămîntei lui

28. Acestea au fost în Betania

dincolo de Iordan, unde boteza Ioan.

29. A doua zi vede Ioan pe Iisus venind la dînsul și zice: Iată, Melul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii.

30. Acesta este pentru care am zis: După mine vine bărbat, care a fost înaintea mea, pentru că era mai înainte de mine.

31. Și cu nu l'știam; dar ca să fie adus lui Israel la cunoștință, pentru aceasta am venit eu botezînd cu apă.

32. Și Ioan mărturisi zicînd că am văzut Spiritul pogorîndu se ca un porumb din cer, și rămase peste dînsul.

33. Și eu nu l'știam; dar cel care mă trimise să botez cu apă, acela 'mi a zis: Peste care veți fi văzut Spiritul pogorîndu se, și rămânînd peste dînsul, acesta este care botează cu Spirit Sânt.

34. Și eu am văzut, și am mărturisit că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

35. A doua zi iarăși sta Ioan, și doi dintre ucenici lui;

36. Și uitîndu se în fața lui Iisus care umbla zice: Iată, Melul lui Dumnezeu.

37. Și cei doi ucenici l'auzîră vorbind, și se duseră după Iisus.

38. Iar Iisus întorcîndu se și vîzîndu 'i urmînd le zice: Ce căutați? Și ei ziseră: Rabi, — ceea ce însemnează Invățătorule —, unde stai?

39. Veniți și veți vedea, le zice el. Decî veniră și văzură unde

stă, și rămăseră la dânsul în zioa aceea; și era ca la al zecelea ceas.

40. Andrei, fratele lui Simon Petru, era unul din cei doi care auziră de la Ioan și se duseră după dânsul.

41. Acesta găsește mai 'ntâiu pe fratele său Simon, și 'i zice: Noi am găsit pe Messia, adică pe Christos,

42. Și 'l duse la Iisus. Iar Iisus uitându-se în fața lui zise: Tu ești Simon, fiul lui Ioan; tu vei fi numit Chefa, care însemnează Petru.

43. A doua zi Iisus voi să plece în Galilea, și găsește pe Filip, și 'i zice: Urmează 'mi.

44. Iar Filip era din Betsaida, din orașul lui Andrei și Petru.

45. Filip găsește pe Natanael și 'i zice: *Pe acela* despre care au scris Moise în lege și profeți noi l'am găsit, pe Iisus din Nazaret, fiul lui Iosef.

46. Și Natanael 'i zise: Din Nazaret poate fi ceva bun? Filip 'i zice: Vino și vezi.

47. Iisus văzu pe Natanael venind la dânsul, și zice despre el: Iată cu adevărat un Israelit în care nu este viclenie.

48. De unde mă cunoști? 'i zice Natanael. Răspunse Iisus și 'i zise: Te am văzut stând sub smochin mai 'nainte d'a te striga Filip.

49. Răspunse Natanael și 'i zice: Rabi, tu ești Fiul lui Dumnezeu, tu ești împăratul lui Israel.

50. Răspunse Iisus și 'i zise: Pentru că 'ți am zis, că te am văzut sub smochin, crezi? Mai mari de cât acestea vei vedea.

51. Adevăr, adevăr zic voe, *de acum* veți vedea cerul deschizându-se, și pe îngeri lui Dumnezeu suindu-se și pogorându-se peste Fiul omului.

CAP. II.

Prefacerea apei în vin la nunta din Cana Galilei. Alungarea din santuar a celor care făceau .egustorie acolo.

1. Și a treia zi a fost nuntă în Cana Galilei; și muma lui Iisus era acolo.

2. Și fu chemat la nuntă și Iisus și ucenicii săi.

3. Și fiind lipsă de vin, muma lui Iisus zice către dânsul: Vin nu mai au.

4. *Dar* Iisus 'i zice: Femeec, ce am eu cu tine? Ceasul meu n'a venit încă.

5. Zice muma lui către cei care slujau: Faceți ori ce va zice voe.

6. Și erau acolo șase vase de apă făcute din peatră, puse pentru curățirea Iudeilor, luând fie care câte două sau trei măsuri.

7. Zice lor Iisus: Umpleți vasele cu apă. Și le umplură până sus.

8. Și le zice: Acum scoateți și duceți nunului. Și dânsi 'i duseră.

9. Și când gustă nunul apa făcută vin, și nu știa de unde este

— iar slujitori care adusesese apa știa —, nunul chemă pe mire și 'i zice:

10. Orî ce om pune întîu vinul bun, și când s'au îmbătat, atunci *pune* pe cel rău;

11. *Dar* tu ai ținut vinul bun pînă acum. Acest început al minunilor îl făcu Iisus în Cana Galilei, și făcu cunoscut mărirea sa; și ucenici săi crezură într'ensul.

12. După aceasta se duse în jos la Capernaum, dînsul, și muma lui, și frați lui, și ucenici lui; și acolo nu rămaseră multe zile.

13. Și era aproape Paștele Iudeilor, și Iisus se duse în sus la Ierusalem.

14. Și găsi în santuar pe cei care vînd boi și oi și porumbei, și pe schimbători de bani șazînd;

15. Și făcînd un biciu de împletiturî, dete toate afară din santuar, atât oile, cât și boi; și vărsă bani mărunți ai schimbătorilor, și răsturnă mesele lor;

16. Și zise celor care vindeau porumbei: Ridicați acestea d'aici; nu faceți casa Tatălui meu casă de negustorie.

17. Și ucenici lui 'și aduseră aminte, că este scris: Rivna casei tale mă va mistui.

18. Răspuns au dar Iudei și 'i ziseră: Ce semn ne arăți, că faci acestea?

19. Răspuns a Iisus și le zise: Surpați acest templu, și în trei zile îl voi ridica.

20. Și Iudei ziseră: Acest templu fu clădit în patruzeci și șase de ani, și tu îl vei ridica în trei zile?

21. Dar el zicea de templu, de corpul său.

22. Decî când se sculă dintre morți, ucenici săi 'și aduseră aminte, că aceasta zicea, și crezură scripturei, și cuvîntului pe care l'a spus Iisus.

23. Iar când era în Ierusalem la Paște, în sîrbătoare, mulți crezură în numele lui vîzînd semnele lui pe care le făcea.

24. Dar Iisus ênsuși nu se încredea în ei, pentru că el cunoștea pe toți;

25. Și pentru că nu avea trebuință ca să mărturisiască cine va pentru om; căci el ênsuși cunoștea ce era în om.

CAP. III.

Convorbirea lui Iisus cu Nicodem. Ioan Botezătorul mărturisește de a doua oară pentru Iisus.

1. Și între Farisei era un om cu numele Nicodem, un mai mare al Iudeilor.

2. Acesta veni la dînsul noaptea și 'i zise: Rabi, știm că ai venit învățator de la Dumnezeu; pentru că nimeni nu poate face minunile pe care le faci tu, dacă nu este Dumnezeu cu dînsul.

3. Răspuns Iisus și 'i zise: Adevăr zic ție, dacă cineva nu va fi fost născut de sus, nu poate vedea împărăția lui Dumnezeu.

4. Zice către dânsul Nicodem: Cum poate un om bătrîn fiind ca să fie născut? Nu cumva poate intra de a doa oară în pântecul mumei sale, ca să fie născut?

5. Răspunse Iisus: Adevăr zic ție: Dacă cineva nu va fi fost născut din apă și Spirit, nu poate intra în împărăția lui Dumnezeu.

6. Ce este născut din carne, carne este, și ce este născut din Spirit, spirit este.

7. Nu te mira de ce ți am zis: Voi trebuie să fiți născuți de sus.

8. Vântul suflă unde voește, și vuetul lui 'l auzi, dar nu știți de unde vine și unde se duce; astfel este orî cine care e născut din Spirit.

9. Răspunse Nicodem și 'i zise: Cum pot să fie acestea?

10. Răspunse Iisus și 'i zise: Tu ești învățătorul lui Israel, și nu cunoști acestea?

11. Adevăr, adevăr zic ție, că noi vorbim ce știm, și mărturisim ce am văzut; dar voi nu primiți mărturia noastră.

12. Dacă v'am spus cele pămîntești și nu credeți, cum veți crede dacă vă spun cele cerești?

13. Și nimeni nu s'a suit în cer, de cât numaî cel care s'a pogorit din cer, Fiul omului, care este în cer.

14. Și după cum Moise ridică în sus șarpele în pustie, așa trebuie să fie ridicat în sus Fiul omului;

15. Pentru ca orî cine crede într'ensul să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

16. Căci Dumnezeu a iubit lumea așa de mult, în cât a dat pe Fiul său Unul-născut, pentru ca orî cine crede într'ensul să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

17. Căci Dumnezeu n'a trimis pe Fiul său în lume, ca să osindiască lumea, ci pentru ca lumea să fie mântuită printr'ensul.

18. Cine crede într'ensul nu este osindit, iar cine nu crede a și fost osindit, pentru că n'a crezut în numele Unui-născut Fiul al lui Dumnezeu.

19. Iar osinda este accasta, că lumina a venit în lume, și oameni au iubit întunerecul mai mult de cât lumina; pentru că faptele lor erau rele.

20. Căci orî cine făptuește rele uraște lumina, și nu vine la lumină, pentru ca faptele lui să nu fie mustrate.

21. Iar cine lucrează adevărul vine la lumină, pentru ca faptele lui să fie cunoscute, pentru că sînt sêvrșite în Dumnezeu.

22. După acestea veni Iisus și ucenici săi în pămîntul Iudei; și acolo petrecea timpul cu dênși, și boteza.

23. Și boteza și Ioan în Enon, aproape de Salim, pentru că erau acolo ape multe; și veniau și se botezau.

24. Căci Ioan nu era ânehă aruncat în închisoare.

25. Decî se născu din partea ucenicilor lui Ioan întrebare c'un Iudeu despre curăţire.

26. Şi ei veniră la Ioan şi 'i ziseră: Rabi, acela care era cu tine dincolo de Iordan, pentru care tu ai mărturisit, iată, acesta botează, şi toţi vin la dînsul.

27. Răspunse Ioan şi le zise: Nu poate un om să ăea nimic, daca nu 'i este dat din cer.

28. Voi ênşivê 'mî sînteţi martori că am spus: Nu sînt eu Christosul, dar că sînt trimis înaintea aceluia.

29. Cine are mireasă este mire, iar prietenul mirelui, care stă şi 'l ascultă, se bucură foarte de glasul mirelui; decî această bucurie a mea este împlinită.

30. Acela trebuie să crească, iar eu să scad.

31. Cel care vine de sus este d'asupra tuturor; cel care este de pe pămînt, de pe pămînt este, şi vorbeşte cele de pe pămînt; cel care vine din cer este d'asupra tuturor.

32. Şi ce a văzut şi a auzit, aceasta mărturiseşte; dar nimeni nu primeşte mărturia lui,

33. Cine a primit mărturia lui a întărit, că Dumnezeu este adevărat.

34. Căci pe cine a trimis Dumnezeu, vorbeşte cuvintele lui Dumnezeu, pentru că *Dumnezeu* nă dă spiritul după măsură.

35. Tatăl iubeşte pe Fiul, şi a dat tot în mâna lui.

36. Cine crede în Fiul are

viaţă vecinică; iar cine nu ascultă pe Fiul nu va vedea viaţă, ci rămâne peste dînsul urgia lui Dumnezeu.

CAP. IV.

Convorbirea lui Iisus cu femeea samaritană. Mai mulţi cred într'ênsul. El însănătoşază pe fiul unui slujitor împărătesc.

1. Decî când înţelese Domnul, că Farisei auzise, că Iisus face şi botează mai mulţi ucenici de cât Ioan.

2. Deşi Iisus ênsuşî nu boteza, ci ucenicii săi,

3. Lăsă Iudea, şi se duse iar în Galilea.

4. Dar trebuia ca el să treacă prin Samaria.

5. Decî vine la un oraş al Samariei, numit Sichar, aproape de locul pe care îl dete Iacob lui Iosef, fiul său.

6. Şi acolo era puţul lui Iacob. Iisus dar ostenit fiind de călătorie se aşeză numai decât lângă puţ. Era ca la al şaselea ceas.

7. *Atunci* vine o femeie din Samaria ca să scoată apă; şi Iisus 'i zice: Dă 'mî să beau;

8. Pentru că ucenici lui se dusesese în oraş ca să cumpere de mâncare.

9. Dar femeea samaritană 'i zice: Cum, tu Iudeu fiind, ceri să bei de la mine, care sînt femeea samaritană? Căci Iudei n'au a face cu Samaritani.

10. Răspunse Iisus şi 'i zise: Daca ştiaî darul lui Dumnezeu,

și cine este care 'ți zice, dă'mi să beau, tu ai fi cerut de la dânsul, și 'ți ar fi dat apă vie.

11. Doamne, 'i zice femea, nici vas de scos apă nu ai, și puțul este adânc. Decî de unde ai apa cea vie?

12. Nu cumva ești tu mai mare de cât părintele nostru Iacob, care ne a dat puțul, și însuși el a bătut dintr'ênsul, precum și tii săi și turmele sale?

13. Răspunse Iisus și 'i zise: Orî cine bea din apa aceasta va înseta iarăși;

14. Dar cine va fi bătut din apa pe care o voi da eu, în veci nu va înseta. Și apa pe care o voi da lui s'ê va face într'ênsul isvor de apă curgînd în viața vecinică.

15. Doamne, zice femea către dânsul, dă'mi această apă, ca să nu însetez, nici să nu mai vin aci să scoț apă.

16. Iisus 'i zice: Du te, cheamă pe bărbatul t'eu, și vino aci.

17. Răspunse femea și zise: N'am bărbat. Iisus 'i zice: Bine ai zis că n'am bărbat;

18. Pentru că cinci bărbați ai avut, și pe care l'ai acum, nu 'ți este bărbat; adevărat ai spus aceasta.

19. Doamne, 'i zice femea, v'ez că tu ești profet.

20. Părinți noștri s'ê închinară pe acest munte; și voi ziceți că în Ierusalem este locul, unde trebuie a se închina.

21. Femea, 'i zice Iisus, crede mă, că vine un timp, când nu

v'ê veți închina Tatălui, nici pe acest munte, nici în Ierusalem,

22. Voi v'ê închinați la ce nu știți; noi ne închinăm la ce știm; pentru că mântuirea din Iudei este.

23. Adevărat vine un timp, și acum este *venit*, când adevărați închinători se vor închina Tatălui în spirit și adevăr; căci și Tatăl pe uni ca aceștia 'i voește a se închina lui.

24. Spirit este Dumnezeu; și cei care se închină lui, trebuie să se închine în spirit și adevăr.

25. Zice lui femea: Știu că vine Mesia — adecă Christos —; când acela va fi venit, ne va spune toate.

26. Zice ei Iisus: Eu sînt care 'ți vorbesc.

27. Intre acestea veniră ucenici săi, și se mirau că vorbea c'o femeie; dar nimeni nu zise: Ce voești, sau pentru ce vorbești cu dânsa?

28. Femea decî 'și lăsă vasul de apă și se duse în oraș, și zice oamenilor:

29. Veniți, vedeți un om, care 'mi a spus toate câte am făcut; nu cumva acesta este Christosul?

30. Decî dar ei eșiră din oraș și veniau la dânsul.

31. Intre acestea îl rugau ucenici zicînd: Rabi, mănîncă.

32. Iar el le zise: Eu am să mănînc o mîncare, pe care voi n'o cunoașteți.

33. Decî ucenici ziceau între

dânși: Nu cumva 'i a adus cineva să mănânce?

34. Zice lor Iisus: Mâncarea mea este ca să fac voea celui care m'a trimis, și să sêvêrșesc lucrul lui.

35. Oare nu ziceți voi, că sînt anchê patru luni, și vine secerișul? Iată, zic voe, ridicați ochi voștri și priviți că semănăturile sînt albe pentru seceriș chiar acum.

36. Secerătorul primește plată, și adună rod în viața vecinică; ca să se bucure împreună atât semănătorul, cât și secerătorul.

37. Căci în aceasta este cuvântul adevărat, că altul este semănătorul, și altul secerătorul.

38. Eu v'am trimis să secerăți ce n'ați muncit; alți au muncit, și voi ați intrat în munca lor.

39. Și din orașul acela mulți dintre samaritanî crezură într'ênșul pentru cuvântul femeii, care mărturisia, că 'mi a spus toate câte am făcut.

40. Decî dar samaritani, când veniră la el, îl rugau ca să rămăe la dânși; și rămăe acolo doê zile.

41. Și mult măi mulți crezură pentru cuvântul lui,

42. Și ziceau femei, că nu credem numai pentru vorbele tale; căci noi ênșine am auzit, și cunoaștem că el este cu adevărat Mântuitorul lumei, Christosul.

43. Și după doê zile eși de acolo și se duse în Galilea.

44. Căci Iisus ênsuși mărturisii,

că un profet nu are cinste în patria lui.

45. Decî când veni în Galilea, îl primiră bine Galileii care vëzuse toate câte a făcut în Ierusalem la sêrbătoare; căci și ei venise la sêrbătoare.

46. Decî Iisus veni iarăși în Cana Galileii, unde făcuse apa vin. Și era un om împêrătesc al cărui fiu bolia în Capernaum.

47. Acesta, auzind că Iisus a venit din Iudea în Galilea, se duse la dânșul și 'l ruga ca să vie și să tãmăduiască pe fiul sêu; căci era să moară.

48. Dar zise Iisus către dânșul: Voi, daca nu veți fi vëzut semne și minuni, nu credeți.

49. Doamne, zise către dânșul omul împêrătesc, vino mai 'nainte d'a muri copilul meu.

50. Du te, 'i zice Iisus; fiul têu trăește. Și omul se încrezu în cuvântul pe care 'i l'a zis Iisus, și plecă.

51. Și pe când se întorcea acum, slugile lui 'i eșiră înainte și vestiră zicênd, că copilul sêu trăește.

52. Decî ceru știință de la dânși despre ceasul, în care a fost măi bine. Și 'i spuseră, că ieri la ceasul al șaptelea l'au lăsat frigurile.

53. Și tatăl cunoscu că în acel ceas în care 'i zise Iisus: Fiul têu trăește;

54. Și crezu dânșul și toată casa lui. Aceasta făcu Iisus iarăși ca al doilea semn, după ce veni din Iudea în Galilea.

CAP. V.

Iisus însănătoșază sâmbăta pe un slăbănog la Bethesda. Iudei urmăresc pe Iisus. Cuvintele lui în această împrejurare.

1. După acestea era o sârbătoare a Iudeilor, și Iisus se duse la Ierusalem.

2. Și este în Ierusalem lângă poarta oilor o scâldătoare ce se numește pe ebrește Bethesda, având cinci portice.

3. În acestea zăcea mulțime mare de bolnavi: orbi, schiop, uscați,

4. *Așteptând mișcarea apei; căci un ânger al Domnului se pogora la timp nemerit în scâldătoare, și turbura apa; și cel d'intâiu care intra după turburarea apei se făcea sănătos de ori ce boală era ținut.*

5. Și era acolo un om având treizeci și opt de ani în boala sa.

6. Pe acesta văzându-l Iisus zăcând, și cunoscând că de mult timp este acum, 'i zice: Voești să fii sănătos?

7. Doamne, 'i răspunse bolnavul, nu am om ca să mă arunce în scâldătoare, când apa a fost turburată; căci pe când vin eu, altul se pogoară înaintea mea.

8. Scoală te, 'i zice Iisus, țiea patul tău și umblă.

9. Și îndată se făcu omul sănătos, și luă patul său și umbla.

10. Dar în acea zi era sâmbătă. Decî ziceau Iudei celui tămăduit: Este sâmbătă, nu'ți este ertat să ieși patul.

11. Iar el le răspunse: Cel care mă făcu sănătos, acela 'mi zise: Iea patul tău, și umblă.

12. Decî 'l întrebă: Cine este omul care 'ți a zis, țiea patul tău și umblă?

13. Dar cel tămăduit nu știa cine este, căci Iisus se dete la o parte, fiind gloată în acel loc.

14. După acestea Iisus îl găsește în santuar, și 'i zise: Iată, te ai făcut sănătos; de acum nu mai păcătui, ca să nu 'ți fie ceva mai rău.

15. *Atunci* omul se duse și înștiință pe Iudei că Iisus este care l'a făcut sănătos.

16. Și pentru aceasta Iudei urmăriră pe Iisus, și căutau să 'l omoare, fiind că făcea acestea sâmbăta;

17. Dar Iisus le răspunse: Tatăl meu pînă acum lucrează, și eu asemenea lucrez.

18. Decî pentru aceasta Iudei căutau și mai mult ca să 'l omoare, fiind că nu numai că deslega sâmbăta, dar zicea că Dumnezeu este chiar Tatăl său, punându-se pe sine însuși de o potrivă cu Dumnezeu.

19. Decî răspunse Iisus și le zise: Adevăr, adevăr zic voe, nu poate Fiul să facă de la sine însuși nimic, dacă nu vede pe Tatăl făcând ceva; căci cele ce ar face acela, acestea le face și fiul întocmai

20. Pentru că Tatăl iubește pe Fiul și 'i arată toate câte face el; și 'i va arăta lucruri mai

marî de cât acestea, ca să vă minunați voi.

21. Căci după cum Tatăl deșteaptă morți și le dă viața, așa și Fiul dă viața la cei pe care 'i voește.

22. Pentru că nici Tatăl nu judecă pe nimenea, ci judecata toată a dat'o Fiului, ca toți să cinstiască pe Fiul, după cum cinstesc pe Tatăl.

23. Cine nu cinstește pe Fiul, nu cinstește pe Tatăl care l'a trimis.

24. Adevăr, adevăr zic voă, că cine aude cuvântul meu și crede în cel care m'a trimis pe mine are viață vecinică, și la judecată nu vine, ci a trecut din moarte la viață.

25. Adevăr, adevăr zic voă, că vine ceasul și acum este *venit*, când morți vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și care vor fi auzit, vii vor fi.

26. Căci după cum Tatăl are viață în sine însuși, astfel a dat și Fiului să aibă viață în sine însuși,

27. Și putere 'i a dat ca să facă judecată, pentru că este Fiul omului.

28. Nu vă minunați de aceasta; că vine ceasul, când toți care sunt în morminte vor auzi glasul lui,

29. Și care vor fi lucrat cele bune vor eși în înviere de viață, iar care vor fi făptuit cele rele în înviere de judecată.

30. Eu nu pot face nimic

de la mine însumi; judec după cum aud; și judecata mea este dreaptă, pentru că nu caut voea mea, ci voea celui care m'a trimis pe mine, *Tatăl*.

31. Dacă eu mărturisesc pentru mine însumi, mărturia mea nu este adevărată.

32. Altul este care mărturisește pentru mine, și știu că adevărată este mărturia pe care o dă pentru mine

33 Voi ați trimis la Ioan, și a mărturisit pentru adevăr.

34. Dar eu nu primesc mărturia de la un om, și zic acestea ca voi să fiți mântuiți.

35. Acela era luminătorul care ardea și lumina; și voi ați dorit să vă veseliți pentru un timp în lumina lui.

36. Eu am ânsă mărturie măi mare de cât a lui Ioan; căci lucrurile pe care mi le a dat Tatăl ca să le săvârșesc, ele chiar, lucrurile pe care eu le fac, mărturisesc pentru mine că Tatăl m'a trimis.

37. Și Tatăl care m'a trimis, acela a mărturisit pentru mine. Nici glasul lui nu l'ați auzit vre o dată, nici fața lui n'ați văzut o,

38. Și cuvântul lui nu l'aveți rămăind în voi, pentru că voi nu credeți pe acesta pe care l'a trimis acela.

39. Cercetați scripturile, căci voi gândiți că într'ensele aveți viață vecinică; și acelea sunt care mărturisesc pentru mine;

40. Și nu voiți să veniți la mine, ca să aveți viață.

41. Nu primesc mărire de la oameni.

42. Dar v'am cunoscut, că nu aveți în voi înșivă iubirea lui Dumnezeu.

43. Eu am venit în numele Tatălui meu, și nu mă primiți; dacă altul va fi venit în numele său, pe acesta îl veți primi.

44. Cum puteți voi crede, când primiți mărire uni de la alți, și nu căutați mărirea care vine de la singurul Dumnezeu?

45. Nu gândiți că eu vă voi învinovăți la Tatăl meu; este cine să vă învinovățiască, Moise în care voi v'ați pus încrederea.

46. Căci dacă ați crede pe Moise, m'ați crede și pe mine; pentru că acela a scris despre mine.

47. Iar dacă nu credeți scripturile aceluia, cum veți crede cuvintele mele?

CAP. VI.

Săturarea celor cinci mii. Umblarea lui Iisus pe mare. El este pâinea cerească.

1. După acestea Iisus se duse dincolo de marea Galilei, *ce se numește și marea Tiberiadei.*

2. Și 'i urma gloată multă, pentru că vedea minunile pe care le făcea la cei bolnavi.

3. Și Iisus veni sus pe munte, și acolo stete jos cu ucenici săi.

4. Și era aproape Paștele, sârbitoarea Iudeilor.

5. Iisus ridicând dar ochi și văzând că vine spre dânsul gloată multă, zice lui Filip: De unde să cumpărăm pâini, ca să mănânce aceștia?

6. Iar aceasta o zicea cercându-l; căci el știa ce avea să facă.

7. Filip 'i răspunse: Pâini pentru două sute de denari nu le ajung, ca să ăia fie care câte puțin.

8. Și unul dintre ucenici săi, Andreiu fratele lui Simon Petru, 'i zice:

9. Este aci un băeat, care are cincă pâini de orz și doi pești; dar ce sunt acestea pentru atâția?

10. Atunci Iisus zise: Spuneți oamenilor să stea jos. Și era earbă multă în acel loc. Deci statură jos bărbați în număr ca la cincă mii.

11. Și Iisus luă pâinile și mulțumind împărți *ucenicilor și ucenici* celor care ședeau; asemenea împărți și din pești cât voia.

12. Iar după ce se săturară, zice ucenicilor săi: Strângeți frământurile ce au rămas, ca să nu se pearză ceva.

13. Deci ei strânsură și umplură douăsprezece coșuri de frământuri care rămăseră celor care au mâncat din cele cincă pâini de orz.

14. Iar oameni văzând minunea ce făcu ziceau: Acesta cu adevărat este profetul care vine în lume.

15. Decî Iisus cunoscînd că au de gînd să vie și să 'lîca cu sila, ca să 'l facă împărat, se trase iarăși la o parte în munte, el singur.

16. Și când se făcu seară, ucenici săi veniră jos la mare,

17. Și intrînd în vas treceau dincolo de mare, la Capernaum. Și se făcuse întunec acum, și Iisus nu venise încă la dînși.

18. Și suflînd vînt puternic marea se întărită.

19. Decî după ce mînară ca la doțzeci și cinci sau treizeci de stadii, zăresc pe Iisus umblînd pe mare, și apropiindu se de vas; și ei se temură.

20. Dar el le zice: Eu sînt; nu vă temeți,

21. Decî voiau să 'lîca în vas, și îndată vasul ajunsese la locul la care mergeau.

22. A doa zi gloata care sta dincolo de mare văzu că nu fusese alt vas acolo, de cât unul — *acela în care intrase ucenici lui* — și că Iisus nu intrase în vas împreună cu ucenici săi, ci numai ucenici lui plecase,

23. Că alte vase de la Tiberiada venise aproape de locul, unde au mîncat pâinea după ce a mulțumit Domnul;

24. Când văzu dar gloata că Iisus nu este acolo, nici ucenici lui, intrară ei în vase și veniră la Capernaum, căutînd pe Iisus.

25. Și găsindu 'l dincolo de mare 'i ziseră: Rabi, când ai ajuns aci?

26. Răspunse lor Iisus și zise: Adevăr, adevăr zic voe, mă căutați, nu pentru că ați văzut minunile, ci pentru că ați mîncat din pâini și v'ați săturat.

27. Dobîndiți v'e nu mîncarea cea peritoare, ci mîncarea ce rămîne spre viață vecinică, pe care Fiul omului o va da voe; căci Tatăl, Dumnezeu, pe acesta 'l a adevărit,

28. Decî ziseră către dînsul: Ce să facem ca să s'eversim lucrurile lui Dumnezeu?

29. Răspunse Iisus și le zise: Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți în acela pe care 'l a trimis dînsul.

30. Atunci 'i ziseră: Ce semn faci tu dar, ca să vedem și să credem în tine? Ce lucru faci?

31. Părinți noștri au mîncat mana în pustie, după cum este scris: Păine din cer le dete să mînînce.

32. Și Iisus le zise: Adevăr, adevăr zic voe, nu Moise v'a dat pâinea din cer, ci Tatăl meu v'e dă pâinea din cer, cea adevărată.

33. Căci pâinea lui Dumnezeu este aceea care se pogoară din cer și dă lumei viață.

34. Decî ziseră către dînsul, Doamne, dă ne tot dauna această pâine.

35. Zise lor Iisus: Eu sînt pâinea vieței, cine vine la mine nu va flămânzi, și cine crede în mine nu va înseta nici odată.

36. Dar v'am spus că m'ați și văzut, și nu credeți.

37. Tot ce 'mi dă Tatăl, la mine va veni; și pe cel care vine la mine nu'l voi da afară.

38. Pentru că m'am pogorit din cer, nu ca să fac voea mea, ci voea celui care m'a trimis.

39. Și aceasta este voea celui care m'a trimis, ca tot ce 'mi a dat mie, să nu perz *ceva* din el, ci să 'l înviez în zioa de apoi.

40. Căci aceasta este voea Tatălui meu, ca orî cine vede pe Fiul și crede într'ensul să aibă viață vecinică; și eu să 'l înviez în zioa de apoi.

41. Decî Iudei murmurau împotriva lui, pentru că zise: Eu sînt pânea ce s'a pogorit din cer.

42. Și ziceau: Nu este acesta fiul lui Iosef, Iisus, pe al cărui Tată și pe a cărui mumă noi 'i știm? Cum zice dar că din cer m'am pogorit?

43. Răspunse Iisus și le zise: Nu murmurăți între voi.

44. Nimeni nu poate veni la mine, dacă nu 'l trage Tatăl care m'a trimis; și eu il voi învia în zioa de apoi.

45. Este scris în profeți: Și vor fi toți învățați de Dumnezeu. Decî orî cine a auzit de la Tatăl și a învățat vine la mine.

46. Nu pentru că a văzut cineva pe Tatăl, afară de cel care este de la Dumnezeu, acesta a văzut pe Tatăl.

47. Adevăr, adevăr zic voe, cine crede în mine, are viață vecinică.

48. Eu sînt pânea vieții.

49. Părinții voștri au mâncat mana în pustie, și au murit.

50. Aceasta este pânea care se pogoară din cer, ca cine va să mănânce dintr'ensa și să nu moară.

51. Eu sînt pânea cea vie care s'a pogorit din cer; dacă mănâncă cineva din această pâine, în veac va fi viu; și pânea pe care eu o voi da este carnea mea — *pe care eu o voi da* — pentru viața lunei.

52. Decî Iudei se certau între dênși zicînd: Cum poate acesta a ne da să mîncăm carnea lui?

53. Dar Iisus le zise: Adevăr, adevăr zic voe, dacă nu veți fi mâncat carnea Fiului omului, și nu veți fi bătut sângele lui, nu aveți viață în voi înșivă.

54. Cine mănâncă carnea mea și bea sângele meu are viață vecinică, și eu il voi învia în zioa de apoi.

55. Căci carnea mea este mîncare adevărată, și sângele meu bătută adevărată.

56. Cine mănâncă carnea mea și bea sângele meu rămîne în mine și eu într'ensul.

57. După cum m'a trimis pe mine Tatăl cel viu, și eu sînt viu pentru Tatăl, așa și cine mănâncă pe mine, acela va fi viu pentru mine.

58. Aceasta este pânea care s'a pogorit din cer; nu după cum au mâncat părinți voștri *mana*

și au murit; cine mănâncă această pâine va fi viu în veci.

59. Acestea le vorbi în sinagogă învățând în Capernaum.

60. De aceea mulți dintre ucenicilor lui auzindu-l ziseră: Aspru este cuvântul acesta; cine poate să-l asculte?

61. Și Iisus cunoscând în sine ênsuși că ucenici săi murmură despre aceasta le zise: Aceasta vă smintește?

62. Dar dacă veți vedea pe Fiul omului suindu-se unde era mai înainte?

63. Spiritul este care face viu; carnea nu folosește nimic; cuvintele, pe care eu vi le am zis, sânt spirit, și viață sânt.

64. Dar sânt uni dintre voi care nu cred. Căci Iisus știa d'inceput că sânt uni care nu cred, și cine este care avea să-l dea prins.

65. Și zicea: Pentru aceasta v'am spus, că nimenea nu poate să vie la mine, dacă nu 'i este dat de la Tatăl meu.

66. De aceea mulți dintre ucenici săi se duseră îndărăt, și nu mai umblau cu dânsul.

67. Decî Iisus zise celor doisprezece: Nu cumva voiți să plecați și voi?

68. Doamne, 'i răspunse Simon Petru, la cine ne vom duce? Tu ai cuvinte de viață vecinică;

69. Și noi am crezut și am cunoscut că Tu ești sântul lui Dumnezeu.

70. Răspunse lor Iisus: Nu

v'am ales eu oare pe voi doisprezece? Și unul dintre voi este diabol.

71. Iar el zicea de Iuda al lui Simon Iscariotu, căci acesta, unul dintre cei doisprezece, avea să-l dea prins.

CAP. VII.

Necredința fraților lui Iisus. Vorbirea lui Iisus cu Iudei la sêrbătoarea corturilor.

1. După acestea Iisus umbla în Galilea; căci nu voia să umble în Iudea, pentru că Iudei căutau să-l omoare.

2. Și era aproape sêrbătoarea Iudeilor, înfigerea corturilor.

3. Decî ziseră către dânsul frații lui: Strămută-te de aici, și du-te în Iudea, pentru că și ucenici tîi să vază lucrurile pe care le faci.

4. Căci nimeni nu face ceva într'ascuns, și caută el ênsuși a fi fără sfială. Dacă faci acestea, fă-te cunoscut lumii pe tine ênsuși.

5. Pentru că nici frații lui nu credeau într'ênsul.

6. Decî Iisus le zice: Timpul meu nu este ânche acum, iar timpul vostru în tot-dauna este gata.

7. Lumea nu vă poate urî pe voi, dar pe mine mă uraște, pentru că eu încredințez despre dânsa că lucrurile ei sânt rele.

8. Duceți-vă voi la sêrbătoare; eu nu mă duc ânche la sêrbă-

toarea aceasta, pentru că timpul meu nu s'a împlinit încă.

9. Și zicându-le acestea rămase în Galilea.

10. Iar după ce pleacă frații săi la sărbătoare, atunci se duse și el, nu de față, ci cam în ascuns.

11. Deci Iudeii îl căutau la sărbătoare și ziceau: Unde este acela?

12. Și era nemulțumire mare despre dânsul printre gloate. Unii ziceau că este bun; iar alții ziceau: Nu, ci amăgește gloata.

13. Totuși de frica Iudeilor, nimenea nu vorbea de dânsul fără sfială,

14. Iar când fu jumătatea sărbătorii, Iisus se duse sus în santuar și învăța.

15. Și Iudeii se minunau zicând: Cum știe acesta carte, fără să fi învățat?

16. Dar Iisus le răspunse și zise: Învățătura mea nu este de la mine, ci a aceluia care m'a trimis pe mine;

17. Dacă voește cineva să facă voea lui, va cunoaște din învățătura aceasta, dacă este de la Dumnezeu, sau dacă eu vorbesc de la mine însumi.

18. Cine vorbește de la sine caută mărirea sa; iar cine caută mărirea celui care l'a trimis, acesta este adevărat, și nedreptate nu este întru dânsul.

19. Oare nu Moise v'a dat legea, și nimenea dintre voi nu ține

legea? Pentru ce căutați să mă omoriți?

20. Răspunse gloata și zise: Ai demon; cine caută să te omoare?

21. Răspunse Iisus și le zise: Un lucru am făcut, și toți vă minunați.

22. De aceea v'a dat Moise tăcerea împrejur, nu pentru că este de la Moise, ci de la părinți, și astfel tăieți împrejur pe om sămbăta.

23. Deci dacă un om primește tăcerea împrejur sămbăta, pentru ca să nu fie călcată legea lui Moise, pe mine vă mâniați, că am făcut sămbăta pe un om întreg sănătos?

24. Nu judecați după vedere, ci judecați judecată dreaptă.

25. Deci unii dintre Ierusalimitani ziceau: Nu este oare acesta pe care ei îl caută ca să l'omoare?

26. Și iată, vorbește fără sfială, și dânsi nimic nu 'i zic. Nu cumva cei mari au cunoscut cu adevărat, că acesta este Christosul?

27. Dar noi știm pe acesta de unde este; și când va veni Christosul, nimenea nu știe de unde este.

28. Deci Iisus strigă învățând în santuar și zicând: Și pe mine mă știți, și știți de unde sunt; și de la mine însumi n'am venit, ci adevărat este cel care m'a trimis, pe care voi nu 'l știți;

29. Dar eu îl știu; pentru că

de la dânsul sânt, și acela m'a trimis.

30. Decî căutau ca să 'l prinză, dar nimenea nu puse mâna pe dânsul, pentru că nu venise încă ceasul lui.

31. Și mulți din gloată crezură într'ensul, și ziceau: Christosul, când va veni, nu cumva va face mai multe minuni de cât *acestea* pe care le a făcut acesta?

32. Farisei auziră gloata murmurând acestea despre dânsul; și mai mari preoților și Farisei trimiseră slujitori ca să 'l prinză.

33. Dar Iisus le zise: Puțin timp mai sânt eu voi, și mă duc la cel care m'a trimis.

34. Mă veți căuta și nu mă veți găsi; și unde sânt eu, voi nu puteți veni.

35. Decî ziseră Iudei uni către alți: Unde are să se ducă acesta, ca noi să nu 'l găsim? Nu cumva are să se ducă la *Iudei* cei împărăștiați între Eleni, și să învețe pe Eleni?

36. Ce este cuvântul acesta pe care l'a zis: Mă veți căuta, și nu mă veți găsi, și unde sânt eu, voi nu puteți veni?

37. Iar în cea din urmă zi mare a sărbătorei Iisus sta și striga zicând: Dacă însetează cineva, să vie la mine și să bea.

38. Cine crede în mine, din pântecelul lui vor curge riuri de apă vie, după cum a zis scriptura.

39. Și zise aceasta de Spiritul pe care avea să 'l primiască cei

care crezură într'ensul, căci Spiritul *Sânt* nu era încă dat pentru că Iisus nu fusese încă ridicat la mărire.

40. Decî mulți din gloată auzind cuvintele acestea ziceau: Cu adevărat acesta este profetul. Alți ziceau: Acesta este Christosul.

41. Iar alți ziceau: Nu cumva că Christosul vine din Galilea?

42. Oare n'a zis scriptura, că Christosul vine din neamul lui David, și de la Betleem, satul unde era David?

43. Decî se făcu pentru dânsul desbinare în gloată;

44. Și uni dintre ei veniră ca să 'l prinză, dar nici unul nu puse mâinele pe dânsul.

45. Slujitori decî veniră la mai mari preoților și la Farisei; și aceștia le ziseră: Pentru ce nu l'ați adus?

46. Și slujitori răspunseră: Nici o dată un om n'a vorbit așa, *ca omul acesta*.

47. Iar Farisei le răspunseră: Nu cumva și voi ați fost amăgiți?

48. Nu cumva a crezut într'ensul cineva dintre mai mari, sau dintre Farisei?

49. Darg loata aceasta, care nu cunoaște legea, este blestemată!

50. Zice către dânsi Nicodem, cel care venise mai 'nainte la dânsul *noaptea*, deși era unul dintre ei:

51. Oare legea noastră osindește pe om, dacă nu aude mai

'ntéiu de la dènsul, și nu cunoaște ce face ?

52. Răspunseră și 'i ziseră: Nu cumva și tu ești din Galilea ? Cercetează și vezi că din Galilea profet nu se ridică.

[53. Și se duse fie care la casa sa.

CAP. VIII.

Femea păcătoasă. Christos vorbește de sine, de chemarea sa și de sfârșitul său. Despre adevărea libertate și robii. Iudeii sânt urmași diabolului, iar nu ai lui Abraam.

1. Iar Iisus se duse la muntele maslinilor.

2. Și dis de dimineață veni iarăși în santuar, și tot poporul venia la dènsul; și stând jos 'i învăța.

3. Iar cărturari și Farisei aduc la dènsul pe o femeie prinsă în adulter, și punând o în mijloc,

4. 'I zic: Învățătorule, această femeie a fost prinsă chiar asupra faptului de adulter.

5. Și Moise ne a poruncit în lege a omori cu petre pe unele ca acestea; deci tu ce zici despre dènsa ?

6. Și ziceau aceasta cercându 'l, ca să aibă cuvânt d'a 'l învinovăți. Iar Iisus plecându se jos scriea cu degetul pe pământ.

7. Dar fiind că 'l întrebau neîncetat, ridicându se în sus zise către dènși: Cine dintre voi este fără păcat, să arunce cel d'întéiu peatra asupra ci.

8. Și plecându se iarăși jos, scriea cu degetul pe pământ.

9. Iar ei auzind, și muștrați fiind de cugetul lor, eșiau unul câte unul, începând de la cei bătrini pêne la cei din urmă; și rămase numai Iisus, și femea care era în mijloc.

10. Atunci Iisus ridicându se, și ne zărind pe nimenea afară de femeie, 'i zise: Femeie, unde sânt cei care te învinovățesc ? Nu te a osindit nimenea ?

11. Și ea zise: Nimenea, Doamne. Atunci Iisus 'i zise: Nicî eu nu te osindesc; du te, de acum să nu măi păcătuești.]

12. Decî Iisus le vorbi iarăși zicând: Eu sânt lumina lumii; cine 'mi urmează mie nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieței.

13. Și Farisei 'i ziseră: Tu dai mărturie pentru tine însuși; mărturia ta nu este adevărată.

14. Răspunse Iisus și le zise: Chiar când eu dau mărturie pentru mine însumi, mărturia mea este adevărată; pentru că știu de unde am venit, și unde mă duc; dar voi nu știți de unde vin, sau unde mă duc.

15. Voi osindiți după vedere, eu nu osindesc pe nimenea.

16. Chiar când osindesc și eu, hotărîrea mea osinditoare este adevărată; pentru că nu sânt singur, ci eu și cel care m'a trimis, Tatăl.

17. Și chiar în legea voastră

este scris, că mărturia a doi oameni este adevărată.

18. Eu sunt care dau mărturie pentru mine însumi, și pentru mine dau mărturie cel care m'a trimis, Tatăl.

19. Decî 'i ziceau: Unde este tatăl tîu? Răspunse Iisus: Nicî pe mine nu mă știți, nicî pe Tatăl meu; dacă m'ați ști pe mine, ați ști și pe Tatăl meu.

20. Aceste cuvinte le vorbi Iisus stînd lângă cutia pentru daruri, pe cînd învăța în santuar; și nimenea nu 'l prinse, pentru că nu venise încă ceasul lui.

21. Decî iarăși le zise Iisus: Eu mă duc, și mă veți căuta, și veți muri în păcatul vostru; unde mă duc eu, voi nu puteți veni.

22. Decî Iudei ziceau: Nu cumva se va omori pe sine însuși? Pentru că zice, unde mă duc eu, voi nu puteți veni.

23. Și le zise: Voi sunteți din cele de jos, eu sunt din cele de sus; voi sunteți din lumea aceasta, eu nu sunt din lumea aceasta.

24. Decî v'am spus, că veți muri în păcatele voastre; căci dacă nu credeți că eu sunt, veți muri în păcatele voastre.

25. Atunci 'i ziseră: Tu cine ești? Și Iisus le zise: Ceea ce de la început vă vorbesc chiar voe?

26. Multe am să zic despre voi și să osîndesc; dar cel care m'a trimis pe mine adevărat este, și

eu ce am auzit de la dînsul, acestea le vorbesc în lume.

27. Și nu înțeleseră că le vorbia despre Tatăl.

28. Decî le zise Iisus: Cînd veți fi ridicat sus pe Fiul omului, atunci veți cunoaște că eu sunt, și de la mine însumi nimic nu fac, ci după cum m'a învățat pe mine Tatăl, acestea vorbesc.

29. Și cine m'a trimis pe mine, este împreună cu mine; Tatăl nu m'a lăsat singur; pentru că eu tot dauna fac cele plăcute lui.

30. Acestea vorbind el, mulți crezură într'însul.

31. Decî Iisus zicea către Iudei care crezuse într'însul: Dacă voi rămâneți în cuvîntul meu, sunteți cu adevărat ucenici mei;

32. Și veți cunoaște adevărul, și adevărul vă va libera pe voi.

33. Noi suntem neamul lui Abraam, răspunseră către dînsul, și nicî o dată n'am fost robi cuiva; cum zici tu că vom fi liberi?

34. Răspunse lor Iisus: Adevăr, adevăr zic voe, că ori cine făptuește păcatul este rob al păcatului.

35. Și robul nu rămîne în casă pentru tot dauna; iar fiul rămîne pentru tot dauna.

36. Decî dacă fiul vă va fi liberat, veți fi într'adevăr liberi.

37. Știu că sunteți neamul lui Abraam; dar căutați să mă omoriți, pentru că cuvîntul meu n'are loc în voi.

38. Eu vorbesc ce am văzut de la Tatăl meu; și voi decî fa-

ceți ce ați auzit de la tatăl vostru.

39. Răspunseră și i ziseră: Tatăl nostru este Abraam. Zice lor Iisus: Dacă ați fi fii lui Abraam, ați face faptele lui Abraam.

40. Dar voi căutați acum să mă omoriți pe mine, un om care v'am vorbit adevărul, pe care l'am auzit de la Dumnezeu; Abraam n'a făcut aceasta.

41. Voi faceți faptele tatălui vostru. Dar ei i ziseră: Noi nu suntem născuți din desfrânare; avem un Tată, pe Dumnezeu.

42. Și Iisus le zise: Dacă Dumnezeu ar fi Tatăl vostru, m'ați iubi pe mine; căci eu din Dumnezeu am eșit, și vin; căci n'am venit de la mine însumi; ci acela m'a trimis.

43. Pentru ce nu înțelegeți vorbirea mea? Pentru că nu puteți auzi cuvântul meu.

44. Decî voi sunteți din tatăl, diavolul, și voiți a face poftele tatălui vostru. Acela de la început era omoritor de oameni, și nu stetea în adevăr, pentru că într'ensul nu este adevăr. Când vorbește minciuna, vorbește din ale sale; pentru că este mincinos, și tată al minciunei.

45. Dar pe mine nu mă credeți, pentru că eu spun adevărul.

46. Cine dintre voi mă muștră pentru păcat? Dacă vorbesc adevăr, pentru ce nu mă credeți?

47. Cine este de la Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu;

de aceea voi nu ascultați, pentru că nu sunteți de la Dumnezeu.

48. Răspunseră decî Iudei și i ziseră: Nu zicem noi oare bine că ești Samaritan și ai demon?

49. Răspunse Iisus: Eu nu am demon; ci cinstesc pe Tatăl meu, și voi mă necinstiți pe mine.

50. Eu nu caut mărirea mea, este cine o caută și judecă.

51. Adevăr, adevăr zic voe, dacă va păzi cineva cuvântul, nu va vedea moarte în veci.

52. Decî i ziseră Iudei: Acum am cunoscut că ai demon. Abraam a murit și profeți, și tu zici: Dacă va păzi cineva cuvântul, nu va gusta moarte în veci.

53. Nu cumva ești tu mai mare de cât părintele nostru Abraam, care a murit? Și profeți au murit; drept cine te dai pe tine însuși?

54. Răspunse Iisus: Dacă cu mine voi fi mărit pe mine însumi, mărirea mea nimic nu este, este Tatăl care mă mărește, despre care voi ziceți că este Dumnezeul vostru, și nu l'ați cunoscut.

55. Iar eu îl cunosc, și dacă zic că nu l' cunosc, voi fi aseminea voe mincinos; dar îl cunosc, și păzesc cuvântul lui.

56. Abraam, părintele vostru, fu bucuros să văză zioa mea; și văzu și fu mulțumit.

57. Decî ziseră Iudei către densusul: Cincî zeci de ani nu ai anchă, și ai văzut pe Abraam?

58. Zise lor Iisus: Adevăr, a-

devăr zic voe, mai 'nainte d'a fi fost făcut Abraam sânt eu.

59. Decî luară petre ca să arunce într'ensul; dar Iisus se ascunse și eși din santuar, *tre-când prin mijlocul lor; și ast-fel se duse.*

CAP. IX.

Tămăduirea orbului din naștere. Părerile reuțăcioase ale Fariseilor despre tămăduire în zioa sâmbetei. Mărturisirea și credința orbului tămăduit.

1. Și trecând văzu pe un om orb din naștere.

2. Și ucenici săi 'l întrebără zicând: Rabi, cine a păcătuit, acesta sau părinți lui, ca să fie născut orb?

3. Răspunse Iisus: Nicî acesta n'a păcătuit, nicî părinți lui; ci pentru ca lucrurile lui Dumnezeu să fie arătate într'ensul.

4. Noî trebuie să facem pene este zioă lucrurile celui care m'a trimis; vine noapte, când nime-nea nu poate lucra.

5. Când sânt în lume, lumina lumei sânt.

6. Zicând acestea scui-pă jos, și făcu noroiu din scui-pat, și unse cu noroiu peste ochi orbului,

7. Și 'i zise: Du te, spală te la izvorul Siloam (ce însemnează: Trimis). Decî se duse și s'e spală, și veni văzând.

8. Iar vecini și cei care il vedeau mai 'nainte că era cerșetor ziceau: Nu este oare acesta cel care șade și cerșește?

9. Uni ziceau că acesta este; iar alți ziceau: Nu, ci seamănă cu densusul.

10. Acela zicea că eu sânt. Decî 'l întrebau: Cum ți s'au deschis ochi dar?

11. Răspunse acela și zise: Omul care se numește Iisus făcu noroiu, și 'mi unse ochi și 'mi zise: Du te la izvorul Siloam și spală te. Decî ducându-mă și spalându-mă am dobîndit vederea.

12. Și 'i ziseră: Unde este acela? Nu știu, zice el.

13. Ei aduc la Farisei pe care altă dată era orb.

14. Și era sâmbătă zioa în care Iisus făcu noroiu și 'i deschise ochi.

15. Decî iar 'l întrebau și Farisei, cum a dobîndit vederea. Și le zise: Noroiu 'mia pus pe ochi, și m'am spălat și văd.

16. Și uni dintre Farisei ziceau: Omul acesta nu este de la Dumnezeu, pentru că nu ține sâmbătă. Iar alți ziceau: Cum poate un om păcătos să facă astfel de minuni? Și era desbinare între dênși.

17. Decî iarăși zic orbului: Tu ce zici despre densusul că 'ți a deschis ochi? Iar el zise că este Profet.

18. Dar Iudei nu 'l crezură că era orb și a dobîndit vederea, pene ce chemară pe părinți celui care a dobîndit vederea,

19. Și 'i întrebără zicând: Acesta este fiul vostru despre care

ziceți că fu născut orb? Cum vede dar acum?

20. Răspunseră părinții lui și ziseră: Știm că acesta este fiul nostru, și că fu născut orb;

21. Iar cum vede acum, nu știm; sau cine 'i a deschis ochi, noi nu știm; întrebați 'l; *el* este în vârstă, ênsuși va vorbi despre sine.

22. Acestea ziseră părinții lui, pentru că se temeau de Iudei; căci Iudei se învoiseră, ca dacă va mărturisi cineva că el este Christos, să fie dat afară din sinagogă.

23. De aceea au zis părinții lui, că este în vârstă; întrebați 'l.

24. Decî chemară de a doa oară pe omul care era orb și 'i ziseră: Dă mărire lui Dumnezeu, noi știm că omul acesta este păcătos.

25. Iar acela respunse: Nu știu dacă este păcătos; una știu, că orb fiind, vîd acum.

26. Decî iar 'i ziseră: Ce 'ți a făcut? Cum 'ți a deschis ochi?

27. Răspunse lor. V'am spus acum, și n'ați auzit; ce voiți să auziți iarăși? Nu cumva voiți și voi să vă faceți ucenici lui?

28. Și 'l înfruntară aspru și ziseră. Tu ești ucenicul aceluia; dar noi suntem ucenici lui Moise.

29. Noi știm că Dumnezeu a vorbit lui Moise; dar pe acesta nu 'l știm de unde este.

30. Răspunse omul și le zise. În aceasta dar este minunea, că

voi nu știți de unde este, și 'mi a deschis ochi.

31. Știm ânsă că Dumnezeu nu ascultă pe păcătoși; ci dacă este cineva temător de Dumnezeu, și face voia lui, pe acesta 'l ascultă.

32. Din veci nu s'a auzit că cineva a deschis ochi vre unuia ce s'a născut orb.

33. Dacă acesta nu era de la Dumnezeu, nu putea face nimic.

34. Răspunseră și 'i ziseră: Tu cu totul ești născut în păcate, și tu ne înveți pe noi? Și 'l deteră afară.

35. Iisus auzi, că 'l au dat afară, și găsindu 'l zise: Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?

36. Răspunse acela și zise: Și cine este, Doamne, ca să crez într'ênsul?

37. Iisus 'i zise: Și 'l ai văzut, și este acela care vorbește cu tine.

38. Iar el zise: Crez, Doamne, și 'i se închină.

39. Și Iisus zise: Eu am venit în această lume spre a osîndi, ca, cei care nu vîd, să vază, și cei care vîd, să fie orbi.

40. Și auziră acestea *uni* dintre Farisei care erau cu dênsul, și 'i ziseră: Nu cumva și noi suntem orbi?

41. Zise lor Iisus: Dacă ați fi orbi, n'ați avea păcat; dar acum ziceți că vedem; decî păcatul vostru rămâne.

CAP. X.

Păstorul cel bun. Cuvintele lui Iisus la sârbătoarea înnoirii templului.

1. Adevăr, adevăr zic voe, cine nu intră pe ușă în staulul oilor, ci sare pe d'altă parte, acela fur este și tâlhar.

2. Iar cine intră pe ușă păstor este al oilor.

3. Acestuia portarul 'i deschide, și oile aud glasul lui, și cheamă oile sale pe nume și le duce afară.

4. Și după ce a mânat afară pe toate ale sale, merge înaintea lor; și oile 'i urmează, că cunosc glasul lui.

5. Dar unui strein nu 'i vor urma, ci vor fugi de dânsul, că nu cunosc glasul streinilor.

6. Această asemănare le spuse Iisus; dar aceia nu înțeleseră ce erau ce le vorbia el.

7. Decî iarăși le zise Iisus: Adevăr, adevăr zic voe, eu sunt ușa către oi.

8. Toți câți au venit mai 'nainte de mine, furî sunt și tâlhari; dar oile nu 'i au ascultat.

9. Eu sunt ușa; dacă va fi intrat cineva prin mine, mântuit va fi, și va intra și va eși și pășune va afla.

10. Furul nu vine de cât ca să fure și să înjunghie și să pearză; eu am venit pentru ca *oile mele* să aibă viață, și să aibă de prisos.

11. Eu sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun 'și pune sufletul pentru oi.

12. Iar cel tocmit și care nu este păstor, ale cărui oi nu sunt ale sale, privește lupul venind, și lasă oile, și fuge; și lupul le răpește și împrăștie oile;

13. Pentru că tocmit este, și nu are grijă de oi.

14. Eu sunt păstorul cel bun, și cunosc pe ale mele, și ale mele mă cunosc,

15. După cum mă cunoaște Tatăl, și eu cunosc pe Tatăl; și sufletul 'mi pun pentru oi.

16. Dar am alte oi, care nu sunt din staulul acesta, și pe acelea trebuie ca să le duc, și vor asculta de glasul meu; și se vor face o turmă, un păstor.

17. De aceea Tatăl mă iubește, fiind că pun sufletul meu, pentru ca iarăși să 'l ieau.

18. Nimenea nu 'l ridică de la mine, ci eu îl pun de la mine însumi. Putere am ca să 'l pun, și putere am ca iarăși să 'l ieau; această poruncă am primit o de la Tatăl meu.

19. Decî iarăși se făcu pentru cuvintele acestea desbinare între Iudei.

20. Iar mulți dintre ei ziceau: Are demon, și nu este în firea lui; pentru ce 'l ascultați?

21. Alți ziceau: Cuvintele acestea nu sunt ale unui demonizat; nu cumva un demon poate deschide ochi orbilor?

22. Și era atunci în Ierusalim *sârbătoarea* reînnoirii; era iarnă;

23. Și Iisus se preumbla în

santuar în porticul lui Solomon.

24. Decî Iudei îl încunjurară și 'i ziceau: Pênă când ne scoți sufletul? Dacă tu ești Christosul, spune ne fără sfială.

25. Răspunse lor Iisus: V'am spus, și nu credeți; lucrurile pe care le fac în numele Tatălui meu, acestea mărturisesc pentru mine.

26. Dar voi nu credeți, pentru că nu sînteți dintre oile mele, după cum v'am spus.

27. Oile mele ascultă de glasul meu, și eu le cunosc, și 'mi urmează;

28. Și eu le dau viață veșnică, și în veac nu vor peri, și nu le va răpi cineva din mîna mea.

29. Tatăl meu, care 'mi le a dat, este mai mare de cît toți; și nimenea nu le poate răpi din mîna Tatălui meu.

30. Eu și Tatăl sîntem una.

31. Decî Iudei luară iarăși petre, ca să 'l omoare.

32. Iisus le răspunse: Multe lucruri bune v'am arătat de la Tatăl meu; pentru care lucru din ele mă omoriți cu petre?

33. Răspunseră lui Iudei zicînd: Pentru lucru bun nu te omorîm cu petre, ci pentru blasfemie, și pentru că tu om fiind te faci pe tine însuși Dumnezeu.

34. Răspunse lor Iisus: Nu este oare scris în legea voastră: «Eu am zis, Dumnezeii sînteți?»

35. Dacă ea a numit Dumnezeii pe aceia către care a fost cu-

vîntul lui Dumnezeu, și scriptura nu poate fi desființată,

36. Voi ziceți *aceluia* pe care Tatăl l'a sîntit și l'a trimis în lume: Tu rostești blasfemie, pentru că am zis: Fiul lui Dumnezeu sînt?

37. Dacă nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu mă credeți.

38. Iar dacă *le* fac, și dacă nu mă credeți, credeți lucrurile; ca să știți și să cunoașteți, că Tatăl este în mine, și eu în Tatăl.

39. Decî căutau iarăși ca să 'l prinză, dar el scăpă din mîna lor.

40. Și se duse iarăși dincolo de Iordan, în locul unde era Ioan, când boteza în întîia dată; și rămase acolo.

41. Și mulți veniră la dînsul, și ziceau că Ioan n'a făcut nici o minune, dar toate câte a spus Ioan despre acesta, adevărate erau.

42. Și mulți crezură într'însul acolo.

CAP. XI.

Invierea lui Lazar. Sfatul lui Caiafa că trebuie omorît unul pentru popor. Iisus se duce într'un loc pustiu.

1. Și era un om bolnav, Lazar din Betania, din satul Marii și al sori ei Marta.

2. Iar Maria era *aceea* care a uns cu mir pe Domnul, și 'i a șters picioarele cu părul ei, al cărei frate Lazar era bolnav.

3. Decî surorile trimiseră la

dênsul zicând: Doamne, iată, pe care 'l iubești este bolnav.

4. Și Iisus auzind zise: Boala aceasta nu este spre moarte, ci pentru mărirea lui Dumnezeu, ca Fiul lui Dumnezeu să fie mărit printr'ênsa.

5. Și Iisus iubia pe Marta și pe sora ei și pe Lazar.

6. Decî după ce auzi că este bolnav, atunci mai rămase două zile în locul unde era.

7. Apoi după aceasta zice ucenicilor: Să mergem iar în Iudea.

8. Rabi, 'i zic ucenici, Iudei căutau chiar acum să te omoare cu petre, și iar mergi acolo?

9. Răspunse Iisus: Oare nu doăsprezece sînt ceasurile zilei? Dacă umblă cineva zioa, nu se poticnește, pentru că vede lumina acestei lumî;

10. Iar dacă umblă cineva noaptea se poticnește, fiind că nu este într'ênsul lumină.

11. Acestea vorbi, și după aceea le zice: Lazar prietenul nostru a adormit; dar mă duc ca să 'l deștept din somn.

12. Decî ucenici 'i ziseră: Doamne, dacă a adormit va scăpa.

13. Iisus ânsê vorbise despre moartea lui *Lazar*, și dênși gîndiră că vorbește despre adormirea somnului.

14. Atunci Iisus le spuse fără șfială: Lazar a murit;

15. Și mă bucur pentru voi, că nu eram acolo, pentru ca să credeți; să mergem dar la dênsul.

16. Decî Toma, care se nu-

mește geamên, zise celor împreună cu dênsul ucenici: Să mergem și noi, ca să murim cu dênsul.

17. Venind dar Iisus îl află avênd acum patru zile în morimênt.

18. Și Betania era aproape de Ierusalem, ca la cincisprezece stadii;

19. Și mulți dintre Iudei veniseră la Marta și Maria ca să le mângâe pentru fratele *Ior*.

20. Decî Marta, îndată ce auzi că vine Iisus, eși înaintea lui; iar Maria ședea în casă.

21. Și Marta zise către Iisus, Doamne, dacă erai aci, n'ar fi murit fratele meu.

22. Și acum știu că Dumnezeu 'ți va da, câte vei cere de la Dumnezeu.

23. Fratele têu va învia, 'i zice Iisus.

24. Știu, 'i zice Marta, că va învia la învierea în zioa de apoi.

25. Eu sînt învierea și vieța, 'i zice Iisus. Cine crede în mine, viu va fi, și dacă va fi murit;

26. Și orî cine, care este viu și crede în mine, nu va muri în veac; crezi tu aceasta?

27. Așa *este*, Doamne, 'i zice; eu am crezut că tu ești *Christosul*, Fiul lui Dumnezeu, care vine în lume.

28. Și zicând aceasta, se duse și chemă pe Maria sora ei, spunênd în ascuns: Invățătorul este aci și te cheamă.

29. Aceea, îndată ce auzi, să sculă în grabă și veni la dânsul.

30. Și Iisus nu venise încă în sat, ci era în locul unde 'i eși Marta înainte.

31. Decî Iudei, care erau cu dânsa în casă și o mângăeau, văzând că Maria s'a sculat în grabă și a eșit, 'i urmară, gândind că se duce la mormânt, ca să plângă acolo.

32. Maria decî, îndată ce veni unde era Iisus, văzându 'l 'i căzu la picioare zicându 'i: Doamne, dacă erai aci, nu 'mi ar fi murit fratele.

33. Iar Iisus, când o văzu plângând, și pe Iudei care veniseră împreună cu dânsa plângând și ei, gemu de mânie în spiritul său și se cutremură,

34. Și zise: Unde l'ați pus? Doamne, 'i zic ele, vino și vezi.

35. Iisus lăcrămă.

36. Decî ziceau Iudei: Iată, cât de mult il iubia!

37. Iar alți dintre dênși ziceau: Nu putea oare acesta, care a deschis ochi orbului, să facă, ca și acesta să nu moară?

38. Decî Iisus gemând iar de mânie în sine vine la mormânt. Și era groapă, și d'asupra ei era pusă o peatră.

39. Ridicați peatra, zice Iisus. Iar Marta, sora celui mort, 'i zice: Doamne, miroase rău acum; pentru că este a patra zi.

40. Zice ei Iisus: Nu 'ți am spus, că dacă crezi veți vedea mărirea lui Dumnezeu?

41. Decî ridicară peatra, unde era pus mortul. Iar Iisus ridică ochi în sus, și zise: Tată, 'ți mulțumesc că m'ai ascultat.

42. Eu știam că tot dauna mă ascuți; dar am zis pentru gloata ce stă împrejur, pentru ca să crează că tu m'ai trimis.

43. Și zicând acestea strigă cu glas mare: Lazăre, vino afară!

44. Și eși mortul, având picioarele și mâinele legate cu fâșii de pânză, și fața lui era înfășurată cu un ștergar. Deslegați 'l, le zice Iisus, și lăsați 'l să meargă.

45. Decî mulți dintre Iudei, care veniră la Maria și văzură ce a făcut Iisus, crezură într'ânsul.

46. Iar uni dintre dênși se duseră la Farisei și le spuse cele ce a făcut Iisus.

47. Decî mai mari preoților și Farisei ținură sfat și ziceau: Ce facem? Pentru că omul acesta face multe minuni.

48. Dacă îl lăsăm așa, toți vor crede într'ânsul; și vor veni Romani și ne vor lua și locul și neamul.

49. Iar un oare care dintre dênși, Caiafa, arhiepiscop fiind în anul acela, le zise: Voi nu știți nimic,

50. Nicî nu cumpăniți cu mintea că ne este de folos ca să moară un om pentru popor, și să nu peară tot neamul.

51. Și aceasta n'o zise de la sine însuși; ci arhiepiscop fiind

în anul acela profetiză, că Iisus avea să moară pentru neamul *lor*;

52. Și nu numai pentru neamul *lor*, ci și pentru ca să adune într'una pe fii lui Dumnezeu cei imprăștiati.

53. Decî din aceea zi se sfătuiră ca să 'l omoare.

54. Pentru aceea Iisus nu mai umbla fără sfială printre Iudei, ci se duse de acolo într'un loc aproape de pustie, într'un oraș numit Efraim, și acolo rămase cu ucenici *săi*.

55. Și era aproape Paștele Iudeilor; și mulți de la țară veniră sus la Ierusalem mai 'nainte de Paște, ca să se curățiască.

56. Decî căutau pe Iisus, și vorbeau între dênși stînd în santuar: Ce vi se pare? Că n'are să vie nici de cum la sêrbătoare?

57. Iar mai mari preoților și Farisei dedese porunci, ca, dacă cineva știe unde este, să încuștiințeze ca să 'l prinză.

CAP. XII.

*Maria unge picioarele lui Iisus în Betania.
Intrarea lui Iisus în Ierusalem. El spune
mai 'nainte moartea sa.*

1. Și cu șase zile mai 'nainte de Paște, Iisus veni la Betania, unde era Lazăr, pe care *Iisus* îl sculase dintre morți.

2. Decî 'i făcură cină acolo; și Marta sluja, iar Lazăr era unul

dintre cei care ședeau la masă împreună cu dênșul.

3. Atunci Maria, luând o litră cu mir foarte scump de nard adevărat, unse picioarele lui Iisus, și șterse cu pêrul ei picioarele lui; și casa se umplu de mirosul mirului.

4. Și unul dintre ucenici lui, Iuda Iscariotu, care avea să 'l dea prins, zice:

5. Pentru ce nu s'a vîndut acest mir pe trei sute de denari și să se fi dat la săraci?

6. Dar el zise aceasta, nu pentru că avea grijă de săraci, ci pentru că fur era, și pungă avînd da la o parte din cele puse într'ênsa.

7. Decî Iisus zise: Las'o ca să 'l păstreze pentru zioa înmormîntărei mele.

8. Căci pe săraci 'i aveți în tot dauna cu voi, dar pe mine nu mă aveți în tot dauna.

9. Și gloată multă dintre Iudei află că este acolo; și veni nu numai pentru Iisus, ci ca să vază și pe Lazăr, pe care îl sculă dintre morți.

10. Iar mai mari preoților se sfătuiră ca să omoare și pe Lazăr;

11. Pentru că din pricina lui mulți dintre Iudei plecară, și crezură în Iisus.

12. A doa zi gloata multă, care era venită la sêrbătoare, auzind că Iisus vine la Ierusalem,

13. Luară ramuri de fenic, și eșiră spre întîmpinarea lui, și

strigau: Osana; binecuvântat *este* cel ce vine în numele Domnului, împăratul lui Israel.

14. Și Iisus găvind un asin tînăr șezu pe dînsul, după cum este scris:

15. Nu te teme, fiica Sionului; iată, împăratul tîu vine șezînd pe mînzul asinei.

16. Dar ucenici sîi nu înțelesă acestea la început; și când fu mărit Iisus, atunci 'și aduseră aminte, că acestea erau scrise pentru dînsul, și *că* ei 'i au făcut acestea.

17. Decî mărturisia gloata care era cu dînsul, când a chemat pe Lazăr din mormînt și 'l a înviat dintre morți.

18. De aceea 'l a și întîmpinat gloata, pentru că auzi, că dînsul a făcut minunea aceasta.

19. Astfel fiind, Farisei ziseră între dînși: Vedeți că nimic nu folosiți; iată, lumea s'a dus după dînsul.

20. Și erau uni Elini din cei care vin ca să se închine în timpul sîrbătorei;

21. Aceștia dar veniră la Filip, cel de la Betsaida Galilei, și 'l rugară zicînd: Domnule, voim să vedem pe Iisus.

22. Filip vine și spune lui Andrei; Andrei și Filip spun lui Iisus.

23. Iar Iisus le rîspunde zicînd: A venit ceasul ca Fiul omului să fie mărit.

24. Adevăr, adevăr zic voĉ, grăuntele de grău, ce a căzut pe

pămînt, dacă nu va fi murit, rămîne numai el, iar dacă va fi murit, aduce rod mult.

25. Cine 'și iubește sufletul il perde; și cine 'și uraște sufletul în lumea aceasta, il va păstra pentru viață de veci.

26. Dacă 'mi slujaște cineva, să 'mi urmeze; și unde sînt eu, acolo va fi și slujitorul meu; dacă 'mi slujaște cineva, il va cinsti Tatăl.

27. Acum sufletul 'mi este turburat; și ce voi zice? Tată, scapă mĉ din ceasul acesta. Dar pentru aceea am venit în ceasul acesta.

28. Tată, mărește 'ți numele. Decî veni glas din cer *zicînd*: Și l'am mărit, și iar il voi mări.

29. Iar gloata ce sta și auzi zicea, că tunet a fost; alți ziceau: ânger 'i a vorbit.

30. Rîspunse Iisus și zise: Nu pentru mine a fost glasul acesta, ci pentru voi.

31. Acum este judecarea acestei lumî, acum va fi aruncat afară stăpînitorul acestei lumî.

32. Și eu, când voi fi înălțat de pe pămînt, voi trage pe toți la mine.

33. Iar accasta o zicea însemnând cu ce moarte avea să moară.

34. Gloata 'i rîspunse: Noi am auzit din lege că Christosul rămîne în veac; și cum zici tu că Fiul omului trebuie să fie înălțat? Cine este acesta Fiul omului?

35. Iisus decî le zise: Lumina este âncĉ puțin timp între voi.

Umblați pînă când aveți lumina, ca să nu vă apuce întunerecul; și cine umblă în întunec nu știe încotro merge.

36. Pînă când aveți lumină, credeți în lumină, ca să fiți fi ai luminei. Acestea a vorbit Iisus și plecând se ascunse de dînși.

37. Dar deși făcu atâtea minuni înaintea lor, tot nu credeau într'ensul;

38. Pentru ca să fie împlinit cuvîntul lui Isaia profetul pe care l'a zis: Doamne, cine a crezut la cele auzite de la noi?

Și brațul Domnului cui a fost descoperit?

39. De aceea nu puteau crede, că iarăși Isaia a zis:

40. Orbit a ochi lor, și învîrtoșat a inima lor;

Ca să nu vază cu ochi și să nu înțeleagă cu inima, și să nu se întoarcă, și eu 'i voi vindeca.

41. Acestea zise Isaia pentru că văzu mărirea lui și vorbi despre dînsul.

42. Dar totuși mulți chiar dintre mai mari crezură într'ensul, însă din pricina Fariseilor nu mărturisiau, ca să nu fie dați afară din sinagogă;

43. Căci au iubit mărirea oamenilor mai mult, decât mărirea lui Dumnezeu.

44. Și Iisus strigă și zise: Cine crede în mine, nu crede în mine, ci în cel care m'a trimis pe mine.

45. Și cine mă vede pe mine, vede pe cel care m'a trimis pe mine.

46. Eu am venit ca o lumină în lume, pentru ca oricine crede în mine să nu rămăie în întunec.

47. Și dacă cineva va fi auzit de la mine cuvintele și nu le va fi păzit, eu nu 'l osîndesc; căci n'am venit să osîndesc lumea, ci ca să mântuesc lumea.

48. Cine nu se învoește cu mine și nu primește cuvintele mele, are cine să 'l osîndiască; cuvîntul pe care l'am spus, acela il va osîndi în zioa de apoi;

49. Pentru că eu n'am vorbit de la mine ênsuși; ci Tatăl care m'a trimis, ênsuși el 'mi a dat poruncă ce să zic și ce să vorbesc.

50. Și știu că porunca lui este vieață vecinică. Decî cele ce vorbesc eu, după cum 'mi a spus Tatăl, așa vorbesc.

CAP. XIII.

Cea din urmă cină cu soflarea picioarelor. Arătarea trădătorului. Poruncă noă. Încrederea lui Petru.

1. Iar mai 'nainte de sêrbătorearea Paștelui Iisus, știind că 'i a venit ceasul ca să se strămute din lumea aceasta la Tatăl, iubind pe ai sêi care erau în lume, 'i a iubit pînă în sfârșit.

2. Și pe cînd era cină, cînd diavolul 'și pusese acum în gînd ca Iuda Iscariotu, fiul lui Simon, să 'l dea prins,

3. Iisus, știind că Tatăl 'i a dat toate în mîini, și că de la

Dumnezeu a eșit și la Dumnezeu merge,

4. Să scoală de la cină, și 'și desbracă hainele, și luând un ștergar să încinse.

5. Apoi toarnă apă în vasul de spălat, și începu a spăla picioarele ucenicilor, și a le șterge cu ștergarul cu care era încins.

6. Decî vine la Simon Petru. Acesta 'i zice: Doamne, tu 'mi speli picioarele?

7. Răspunse Iisus și 'i zise: Tu nu știi acum ce fac eu, dar vei înțelege în urmă.

8. Petru 'i zice: În veac nu 'mi vei spăla picioarele. Iisus 'i răspunse: Dacă nu te spăl, nu ai parte cu mine.

9. Simon Petru 'i zice: Doamne, nu numai picioarele mele, ci și mâinele și capul.

10. Iisus 'i zice: Cine s'a scăldat nu mai are trebuință de cât a 'și spăla picioarele, fiind că este cu totul curat; și voi curați sunteți, dar nu toți.

11. Căci știa pe cel care avea să 'l dea prins; de aceea zise: Nu toți sunteți curați.

12. Decî după ce le spălă picioarele, și 'și luă hainele și se puse iar la masă le zise: Înțelegeți ce v'am făcut?

13. Voi mă numiți: Învățătorul și Domnul; și bine ziceți, căci sînt.

14. Decî dacă v'am spălat picioarele, eu învățătorul și domnul, și voi datorî sunteți a spăla picioarele uni altora.

15. Căci pildă v'am dat, ca să faceți și voi, după cum v'am făcut eu.

16. Adevăr, adevăr zic voe, nu este sluga mai mare de cât stăpînul s'eu, nici trimisul mai mare de cât cel care l'a trimis.

17. Dacă știți acestea, fericiți sunteți dacă le veți fi făcut.

18. Nu zic despre voi toți; eu știu pe care 'i am ales; trebuie ca să fie împlinită scriptura: Cel care 'mi mănâncă pâinea, ridicat a călcăiul împotriva mea.

19. De acum vă zic mai 'nainte d'a se împlini, ca să credeți, când se va fi împlinit că eu sînt.

20. Adevăr, adevăr zic voe, cine primește pe orî care *îl* voi fi trimis, pe mine mă primește; iar cine mă primește pe mine, primește pe *cel* care m'a trimis pe mine.

21. Acestea vorbind Iisus s'eu turbură cu spiritul, și mărturisî și zise: Adevăr, adevăr zic voe, că unul dintre voi mă va da prins.

22. Decî se uitau ucenici uni la alți, nedomiriți fiind despre cine vorbește.

23. Și era lângă sinul lui Iisus la masă unul dintre ucenici s'ei pe care 'l iubia Iisus.

24. Decî Simon Petru 'i face semn și 'i zice: Spune cine este despre care vorbește.

25. Și acela ridicându se spre peptul lui Iisus 'i zice: Doamne, cine este?

26. Iisus răspunde: Este acela

pentru care eu voi întinge îmbucătura și 'i voi da. Decî întingînd îmbucătura *iea și* dă lui Iuda Iscariotu, *fiu* al lui Simon.

27. Și după îmbucătură, atunci intră Satan în acela. Decî Iisus 'i zice: Ceea ce faci, fă mai curînd.

28. Și nimenea dintre cei care ședeau la masă nu înțelese pentru ce 'i a zis aceasta.

29. Căci uni gîndiau, fiind că Iuda avea punga, că Iisus 'i zice: Cumpără cele ce ne trebuie pentru sîrbătoare; sau să dea ceva sîracilor.

30. Decî luînd acela îmbucătura eși îndată; și era noapte.

31. Și cînd a eșit, zise Iisus: Acum Fiul omului este mărit, și într'ensul Dumnezeu este mărit;

32. Și Dumnezeu îl va mări în sine însuși, și îndată îl va mări.

33. Copii, puțin timp mai sînt împreună cu voi. Mă veți căuta; și după cum am zis Iudeilor că unde mă duc eu, voi nu puteți veni, și voe vă zic de acum înainte.

34. Poruncă noă vă dau ca să vă iubiți uni pe alți, după cum v'am iubit; ca și voi să vă iubiți uni pe alți.

35. Intr'aceasta vor cunoaște toți, că 'mi sînteți ucenici, dacă aveți iubire uni către alți.

36. Doamne, 'i zice Simon Petru, unde te duci? Răspunse Iisus: Unde mă duc, nu poți să

'mi urmezi acum; dar mai în urmă 'mi vei urma.

37. Doamne, 'i zice Petru, pentru ce nu pot să 'ți urmez de acum? Sufletul 'mi voi pune pentru tine.

38. Iisus 'i răspunse: Sufletul 'ți vei pune pentru mine? Adevăr, adevăr zic ție, nu va cânta cocoșul pînă ce nu mă vei fi tăgăduit de trei ori.

CAP. XIV.

Christos merge la Tatăl. Făgăduiește trimiteră Mîngăetorului. Unirea credincioșilor cu Christos. Pacea lui.

1. Să nu se turbure inima voastră; aveți încredere în Dumnezeu, și în mine aveți încredere.

2. În casa Tatălui meu sînt multe locuințe, iar dacă n'ar fi, v'aș fi spus. Mă duc să vă pregătesc loc.

3. Și dacă mă voi fi dus, și voi fi pregătit voe loc, iar vin și vă voi lua la mine însumi; pentru ca acolo unde sînt eu, să fiți și voi.

4. Și unde mă duc eu, voi știți calea

5. Doamne, 'i zice Toma, nu știm unde te duci; cum știm noi calea?

6. Iisus 'i zice: Eu sînt calea și adevărul, și viața; nimenea nu vine la Tatăl, de cît prin mine.

7. Dacă m'ați fi cunoscut pe mine, ați fi cunoscut și pe Tatăl;

de acum înainte îl cunoașteți, și l'ați văzut.

8. Doamne, 'i zice Filip, arată ne pe Tatăl, și ne este de ajuns.

9. Iisus 'i zice: De atâta timp sânt eu voi, și nu m'ai cunoscut, Filipe? Cine m'a văzut pe mine, a văzut pe Tatăl; cum zici tu, arată ne pe Tatăl?

10. Nu crezi că eu *sânt* în Tatăl și Tatăl este întru mine? Cuvintele pe care le zic voe, nu le spun de la mine însumi; și Tatăl care locuște în mine el însuși face lucrurile.

11. Credeți 'mi că eu *sânt* în Tatăl, și Tatăl este întru mine; iar dacă nu, credeți 'mi pentru însăși lucrurile *mele*.

12. Adevăr, adevăr zic voe, cine crede în mine, va face și el lucrurile pe care le fac eu, și măi mari de cât acestea va face, pentru că eu mă duc la Tatăl.

13. Și orî ce veți fi cerut în numele meu, aceasta voi face; pentru ca Tatăl să fie mărit în Fiul.

14. Dacă veți fi cerut ceva în numele meu, voi face aceasta.

15. Dacă mă iubiți pe mine, veți păzi poruncile mele.

16. Și eu voi ruga pe Tatăl, și va da voe alt Mângâetor, ca să fie împreună cu voi în veac,

17. Pe Spiritul adevărului, pe care lumea nu 'l poate primi, pentru că nu 'l vede, nici nu 'l cunoaște; dar voi îl cunoașteți,

fiind că rămâne la voi, și va fi întru voi.

18. Nu vă voi lăsa singuri în lume; vin la voi.

19. Âncă puțin timp și lumea nu mă va măi vedea, dar voi mă vedeți; căci eu vețuesc, și voi veți vețui.

20. In acea zi voi veți cunoaște că eu *sânt* în Tatăl meu, și voi *sunteți* în mine, și eu *sânt* în voi.

21. Cine are poruncile mele și le păzește, acela este care mă iubește; iar cine mă iubește pe mine, iubit va fi de către Tatăl meu, și eu îl voi iubi, și mă voi arăta lui însumi.

22. Doamne, 'i zice Juda (nu Iscariotul), ce s'a făcut de gândesți să te arăți noe pe tine însuși, și nu lumei?

23. Răspunse Iisus și 'i zise: Dacă cineva mă iubește, va păzi cuvîntul meu; și Tatăl meu îl va iubi, și la densusul vom veni, și locuință ne vom face la densusul.

24. Cine nu mă iubește, nu păzește cuvintele mele; și cuvîntul pe care l'auziți nu este al meu, ci al Tatălui care m'a trimis pe mine.

25. Acestea vi le am vorbit, fiind încă la voi,

26. Dar Mângâetorul, Spiritul cel Sânt, pe care îl va trimite Tatăl în numele meu, El vă va învăța toate, și vă va aduce aminte toate câte v'am zis.

27. Pace vă las voe, pacea mea o dau voe; nu după cum dă lu-

mea, v^ă dau eu. Să nu vi se turbure inima, nici să se sperie.

28. Ați auzit că eu v'am zis: Mă duc și vin la voi. Dacă mă iubiți, v'ați fi bucurat, că mă duc la Tatăl; căci Tatăl este mai mare de cât mine.

29 Și acum v'am spus mai înainte d'a se face, ca să credeți când se va fi făcut.

30. Nu voi mai vorbi multe cu voi, căci vine stăpînitorul lumii; și în mine nu are nimic;

31. Dar ca să cunoască lumea, că iubesc pe Tatăl, și după cum 'mi a poruncit Tatăl, așa fac. Sculați v^e, să plecăm d'aci.

CAP. XV.

Vița cea adevărată. Porunca lui Christos și cea mai mare iubire. Prieteni aleși. Ura și vina lumii. Mângâietorul.

1. Eu sînt vița cea adevărată, și Tatăl meu este lucrătorul.

2. Orî ce coardă de viță în mine care nu face rod o desființează; și pe orî care face rod o curăță, ca să facă mai mult rod.

3. Voi sînteți curați acum pentru cuvîntul pe care vi'l am spus.

4. Rămâneți la mine, și eu voi rămâne la voi. După cum coarda de viță nu poate face rod de la sine însuși, dacă nu va fi rămas la vița, așa nici voi, dacă nu veți fi rămas la mine.

5. Eu sînt vița, voi coardele viței; cine rămâne la mine și eu

la el, acesta face rod mult; pentru că afară de mine nu puteți face nimic.

6. Dacă cineva nu va fi rămas la mine, aruncat a fost afară ca coarda de viță, și s'a uscat; și le string și în foc le aruncă și ard.

7. Dacă veți fi rămas la mine, și cuvintele mele vor fi rămas în voi, cereți orî ce ați voi, și se va da vo^e.

8. Prin aceasta este mărit Tatăl meu, ca să aduceți rod mult; și 'mi veți fi ucenici

9. După cum m'a iubit pe mine Tatăl, și eu v'am iubit pe voi: rămâneți în iubirea mea.

10. Dacă veți fi păzit poruncile mele, veți rămâne în iubirea mea; după cum eu am păzit poruncile Tatălui meu, și rămân în iubirea lui.

11. Acestea vi le am spus, ca bucuria mea să fie în voi, și bucuria voastră să fie deplină.

12. Aceasta este porunca mea, ca să v^e iubiți uni pe alți după cum v'am iubit.

13. O iubire mai mare de cât aceasta n'are nimenea, ca cineva să 'și pună sufletul pentru prieteni săi.

14. Voi 'mi sînteți prieteni, dacă veți fi făcut cele ce eu v^e poruncesc.

15. Nu v^e mai numesc slugi, pentru că sluga nu știe ce face stăpînul său; v'am numit prieteni, pentru că v'am făcut cuno-

scut tot ce am auzit de la Tatăl meu.

16. Nu voi m'ați ales pe mine, ci eu v'am ales mie, și v'am rinduit, ca voi să vă duceți și rod să aduceți, și rodul vostru să rămâe; pentru ca să vă dau ori ce veți fi cerut de la Tatăl în numele meu.

17. Acestea vă poruncesc, ca să vă iubiți uni pe alți.

18. Dacă lumea vă uraște pe voi, cunoașteți că m'a urit mai 'ntéiū pe mine de cât pe voi.

19. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteți din lume, ci eu v'am ales mie din lume, de aceea lumea vă uraște.

20. Aduceți vă aminte de cuvântul pe care vi l'am zis: O slugă nu este mai mare de cât stăpinul său. Dacă m'au prigonit pe mine, și pe voi vă vor prigoni. Dacă au păzit cuvântul meu, și pe al vostru îl vor păzi.

21. Dar toate acestea le vor face voe din pricina numelui meu, pentru că ei nu știu pe cel care m'a trimis.

22. Dacă n'aș fi venit, și nu le aș fi spus, păcat n'ar avea, dar acum nu au cuvânt de îndreptare pentru păcatul lor.

23. Cine mă uraște pe mine, uraște și pe Tatăl meu.

24. Dacă n'aș fi făcut între deūși lucrurile pe care altul nu le a făcut, păcat n'ar avea; dar acum și m'au vèzut și m'a uurit și pe mine și pe Tatăl meu.

25. Dar ca să fie împlinit cuvântul ce este scris în legea lor, că fără cuvânt m'au urit.

26. Și când va fi venit Mângâetorul, pe care eu îl voi trimite voe de la Tatăl, Spiritul adevèrului, care de la Tatăl purcede, acela va mărturisi pentru mine;

27. Și mărturisiți și voi, pentru că de la început sunteți cu mine.

CAP. XVI.

Prigonirile viitoare. Ajutorul Mângâetoriului. Intristarea schimbată în bucurie. Rugăciunile făcute în numele lui Christos. Fuga ucenicilor.

1. Acestea vi le am vorbit ca să nu vă abateți.

2. Ei vă vor da afară din sinagogă; într'adevèr vine un timp ca ori cine, care v'a omorit, să gândiască că aduce jertfă lui Dumnezeu.

3. Și acestea le vor face pentru că n'au cunoscut pe Tatăl, nici pe mine.

4. Dar acestea vi le am vorbit ca să vă aduceți aminte de ele, când va fi venit timpul, că eu v'am spus. Și acestea nu vi le am spus din început, pentru că eram cu voi.

5. Acum ânsè mă duc la cine m'a trimis, și nimenea dintre voi nu mă întrebă: Unde te duci?

6. Ci pentru că v'am vorbit acestea, întristarea v'a umplut inima.

7. Dar eu vă spun adevărul; este bine pentru voi ca eu să mă duc; căci dacă nu mă duc, Mângâtorul nu va veni la voi; iar dacă mă duc îl voi trimite la voi.
8. Și venind acela va mustra lumea pentru păcat și pentru dreptate și pentru judecată;
9. Pentru păcat, fiind că nu cred în mine;
10. Și pentru dreptate, fiind că mă duc la Tatăl, și nu mă mai vedeți;
11. Iar pentru judecată, fiind că stăpînitorul lumii acestia este judecat.
12. Mai am multe de zis voe, dar nu puteți purta greutatea lor.
13. Iar când va fi venit acela, Spiritul adevărului, va arăta voe calea spre tot adevărul; căci nu va vorbi de la sine însuși, ci va vorbi câte va fi auzit, și va vesti voe cele ce au să vie.
14. Acela mă va mări pe mine, pentru că va lua din al meu, și va vesti voe.
15. Toate câte are Tatăl ale mele sînt; de aceea am zis că ȳea din al meu, și va vesti voe.
16. Puțin și nu mă mai vedeți, și iar puțin și mă veți vedea, *că eu mă duc la Tatăl.*
17. Decî ziseră dintre ucenici sîi uni către alți: Ce este aceasta ce ne zice: puțin și nu mă vedeți, și iar puțin și mă veți vedea? Și, că eu mă duc la Tatăl?
18. Decî ziceau: Ce este aceasta ce zice: Puțin? Nu știm ce spune.
19. Dar Iisus cunoscă că voiau să 'l întrebe și le zise: Despre aceasta cercetați între voi, pentru că am zis: Puțin și nu mă vedeți și iar puțin și mă veți vedea?
20. Adevăr, adevăr zic voe, că voi veți plînge și vă veți jăli; iar lumea se va bucura; voi vă veți întrista, dar întristarea voastră va fi spre bucurie.
21. Femea când naște întristare are, pentru că 'i a venit ceasul; dar când a născut copilul, nu 'și mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s'a născut om în lume.
22. Așa și voi întristare aveți acum, dar iar vă voi vedea, și inima voastră se va bucura, și nimenea nu va lua de la voi bucuria voastră.
23. Și în zioa aceea nu mă veți întreba nimic. Adevăr, adevăr zic voe: Ori ce veți fi cerut de la Tatăl, va da voe în numele meu.
24. Pene acum n'ați cerut nimic în numele meu; cereți și veți primi, pentru ca bucuria voastră să fie deplină.
25. Acestea vi le am vorbit în asemănări; dar vine ceasul când nu voi mai vorbi voe în asemănări, ci fără sfială vă voi da știre despre Tatăl.
26. În acea zi veți cere în numele meu; și nu vă zic că eu voi ruga pe Tatăl pentru voi;
27. Căci însuși Tatăl vă iubeste, pentru că voi m'ați iubit, și

ați crezut că eu de la Tatăl am eșit.

28. Am eșit din Tatăl, și am venit în lume; iarăși las lumea, și mă duc la Tatăl.

29. Iată, 'i zic ucenici săi, acum vorbești fără sfiială, și nu spui nici o asemănare.

30. Acum știm că știți toate, și n'ai trebuință ca să te întrebe cineva; de aceea credem că de la Dumnezeu ai eșit.

31. Acum credeți, le răspunde Iisus.

32. Iată vine ceasul, și acum a venit, ca să fiți risipiți fie care la ale sale, și pe mine să mă lăsați singur; dar nu sunt singur, pentru că Tatăl este cu mine.

33. V'am spus acestea, ca să aveți pace în mine. În lume aveți strimtorare; dar îndrăzniți, cu am biruit lumea.

CAP. XVII.

Rugăciunea lui Christos pentru sine, pentru apostoli și pentru toți credincioșii.

1. Acestea vorbi Iisus, și ridicaându 'și ochi spre cer zise: Tată, a venit ceasul; mărește pe Fiul tău, ca Fiul tău să te măriască;

2. După cum 'i ai dat lui putere peste orî ce corp, pentru ca să dea viață večnică la toți pe care tu 'i ai dat lui.

3. Și aceasta este viața večnică, ca să te cunoască pe tine singurul adevăratul Dumnezeu, și pe care tu l'ai trimis pe Iisus, ca Christos.

4. Eu te am mărit pe tine pe pământ, sêvêrșind lucrul pe care mi l'ai dat să 'l fac;

5. Și acum mărește mă și tu, Tată, la tine ênsuți cu mărirea pe care o aveam la tine mai 'nainte d'a fi lumea.

6. Făcut am cunoscut numele tău oamenilor pe care 'mi 'i ai dat din lume; ai tăi erau și mie 'mi 'i ai dat; și cuvântul tău 'l au păzit.

7. Acum au cunoscut că toate câte 'mi ai dat de la tine sînt;

8. Pentru că cuvintele pe care 'mi le ai dat le am dat lor, și dênși le au primit, și au cunoscut cu adevărat că de la tine am eșit, și au crezut că tu m'ai trimis.

9. Eu pentru dênși mă rog; nu pentru lume mă rog, ci pentru care 'mi ai dat, pentru că ai tăi sînt;

10. Și toate ale mele ale tale sînt, și ale tale ale mele; și mărit sînt într'ênși.

11. Și eu nu mă sînt în lume, dar aceștia sînt în lume, și eu vin la tine. Tată sante, păstrează 'i în numele tău, pe care 'mi l'ai dat, ca să fie una, după cum sîntem noi.

12. Când eram cu dênși în lume, eu 'i păstram în numele tău pe care 'mi l'ai dat; și 'i am păzit, și nici unul dintre dênși n'a perit, de cât numai fiul peirei, pentru ca să fie împlinită scriitura.

13. Dar acum vin la tine; și

acestea le rostesc în lume, ca să aibă bucuria mea deplină în ei.

14. Eu le am dat cuvântul tău; și lumea 'i a urit, pentru că nu sunt din lume, după cum eu nu sunt din lume.

15. Nu mă rog ca să 'i iei din lume, ci ca să 'i păzești de cel rău.

16. Ei nu sunt din lume, după cum eu nu sunt din lume.

17. Sântește 'i în adevărul tău; cuvântul tău este adevărul.

18. După cum m'ai trimis pe mine în lume, și eu 'i am trimis în lume.

19. Și pentru dânsi eu mă sântesc pe mine însuși, pentru ca și ei să fie cu adevărat sântiți.

20. Și nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei care vor crede în mine prin cuvântul lor,

21. Pentru ca toți să fie una, după cum tu, Tată, ești în mine și eu în tine, ca și ei să fie în noi; pentru ca lumea să crează că tu m'ai trimis.

22. Și le am dat mărirea pe care 'mi ai dat o, ca să fie una, după cum noi una suntem,

23. Eu sunt într'ênși, și tu în mine, ca să fie desevârșiți într'una, și să cunoască lumea că tu m'ai trimis, și 'i ai iubit, după cum m'ai iubit pe mine.

24. Tată, ce 'mi ai dat mie, voesc ca, unde sunt eu, să fie și aceia cu mine; ca să priviască mărirea mea, pe care 'mi ai dat o; pentru că m'ai iubit mai înainte de urzirea lumii.

25. Dreptule Tată, și lumea nu te a cunoscut, dar eu te am cunoscut, și aceștia au cunoscut că tu m'ai trimis;

26. Și le am făcut cunoscut numele tău, și 'l voi face cunoscut; pentru ca iubirea cu care m'ai iubit să fie într'ênși, și eu să fiu într'ênși.

CAP. XVIII.

Venirea lui Iuda și spațma ostașilor. Prinderea lui Iisus. Judecarea lui la Ana și Caiofa. Căderea lui Petru. Judecarea înaintea lui Pilat.

1. Acestea zicând Iisus eși împreună cu ucenici săi dincolo de pâruiul Cedron, unde era o grădină în care intră el și ucenici săi.

2. Și Iuda, care avea să 'l dea prins, știa și el locul, pentru că adesea orî Iisus s'a adunat acolo cu ucenici săi.

3. Decî Iuda, după ce luă cohortă și slujitori dintre ai preoților mai mari și Fariseilor, vine acolo cu făclii și cu felinare și cu arme.

4. Și Iisus, știind toate ce au să vie peste dânsul, eși și le zice: Pe cine căutați?

5. Pe Iisus Nazareul, 'i răspunseră ei. Eu sunt, le zice Iisus. Iar Iuda, care avea să 'l dea prins, era și el cu dânsi.

6. Decî când le zise: Eu sunt, se deteră înapoi și căzură jos.

7. Și iar 'i întrebă: Pe cine căutați? Și ei ziseră: Pe Iisus Nazareul.

8. Răspunse Iisus: V'am spus că eu sînt; dacă dar mă căutați pe mine, lăsați pe aceștia să se ducă;

9. Pentru ca să fie împlinit cuvîntul pe care l'a zis că Pe care mi ai dat, n'am pierdut pe nici unul dintr'ênși.

10. Atunci Simon Petru, avînd spadă, o trase și lovi pe sluga arhierelui, și 'i tăe urechea dreaptă. Și numele slugei era Malchu.

11. Decî Iisus zise lui Petru: Pune spada în teacă; paharul pe care mi l'a dat Tatăl, oare nu 'l voi bea ?

12. Atunci cohorta și căpitantul și slujitori Iudeilor prinseră pe Iisus și 'l legară,

13. Și 'l duseră întîiu la Ana, căci era socrul lui Caiafa, care era arhieru în acel an.

14. Și Caiafa era acela care sfătui pe Iudei, că este de folos ca un om să moară pentru popor.

15. Și lui Iisus urma Simon Petru, și alt ucenic. Și ucenicul acela era cunoscut arhierelui, și intră cu Iisus în curtea arhierelui;

16. Iar Petru sta afară la ușă. Decî ucenicul celălalt, care era cunoscut arhierelui, eși afară și zise portăriței, și duse pe Petru înăuntru.

17. Și slujnica portăriță zice lui Petru: Nu cumva ești și tu dintre ucenici acestui om ? Nu sînt, 'i zice el.

18. Iar slugile și slujitori ste-teau, după ce făcuseră jăratec, pentru că era frig, și se încălziau; și sta și Petru împreună cu dênși și se încălzia.

19. Decî arhieruul întrebă pe Iisus despre ucenici lui, și despre învățatura lui.

20. Iisus 'i răspunse: Eu am vorbit fără sfială lumei; eu tot dauna am învățat în sinagogă și în santuar, unde se adună toți Iudei, și într'ascuns n'am vorbit nimic.

21. Pentru ce mă întrebî ? Intrebă pe cei care au auzit, ce le am vorbit; iată, aceștia știu ce am zis eu.

22. Și zicînd el acestea unul dintre slujitori fiind de față dete lui Iisus o palmă zicînd: Astfel răspunzi arhierelui ?

23. Iisus 'i răspunse: Dacă am vorbit rău, dovedește acest rău; iar dacă am vorbit bine, pentru ce mă bați ?

24. Ana îl trimise legat la Caiafa arhieruul.

25. Și Simon Petru sta și se încălzia. Decî 'i ziseră: Nu cumva ești și tu dintre ucenici lui ? El tăgădui și zise: Nu sînt.

26. Și unul dintre slugile arhierelui, rudă fiind cu acela a cărui ureche o tăe Petru, zice: Nu te am văzut eu în grădină cu dênsul ?

27. Dar Petru iarăși tăgădui, și îndată cântă cocoșul.

28. Decî duc pe Iisus de la Caiafa în pretoriu; și era dimi-

neață; și dênși nu intrară în pretoriu, pentru ca să nu se spurce, ci să mănânce Paștele.

29. Atunci Pilat eși afară la dênși și zice: Ce învinuire aduceți împotriva acestui om?

30. Răspunseră ei și 'i zic: Dacă acesta nu era făcător de rele, nu 'ți 'l am fi dat.

31. Decî Pilat le zise: Luați 'l voi, și după legea voastră judecați 'l. Și Iudei 'i ziseră: Noe nu ne este ertat să omorim pe nimenea;

32. Pentru ca să fie împlinit cuvântul lui Iisus, pe care 'l a zis însemnând cu ce moarte avea să moară.

33. Atunci Pilat eși iar în pretoriu, și chemă pe Iisus, și 'i zise: Tu ești împăratul Iudeilor?

34. Iisus 'i răspunse: Zici tu aceasta de la tine însuși, sau alți 'ți au vorbit despre mine?

35. Răspunse Pilat: Nu cumva eu sînt Iudeu? Neamul tîu și mai mari preoților te au dat în mâinele mele; ce ai făcut?

36. Răspunse Iisus: Împărăția mea nu este din lumea aceasta; dacă împărăția mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii mei ar lupta, ca să nu fiu dat prins Iudeilor; acum dar împărăția mea nu este de aici.

37. Decî Pilat 'i zise: Astfel dar nu ești tu împărat? Răspunse Iisus: Tu zici că eu sînt împărat. Eu spre aceasta sînt născut, și spre aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc pentru adevăr.

Orî cine este din adevăr ascultă de glasul meu.

38. Pilat 'i zice: Ce este adevărul? Și aceasta zicînd eși iar la Iudei, și le zice: Eu nu găsesc nici o vină într'ensul.

39. Dar voi aveți obiceiul ca la Paște să dau pentru voi drumul unui *închis*; voiți deci ca să dau drumul pentru voi împăratului Iudeilor?

40. Atunci strigară iarăși toți zicînd: Nu acestuia, ci lui Baraba. Și Baraba era tâlhar!

CAP. XIX.

Iată omul. Răstignirea lui Iisus. Mama lui și Ioan. Iosif cu Nicodem înmormîntează corpul lui Iisus.

1. Atunci dar Pilat luă pe Iisus și 'l biciui.

2. Și ostași împletind cunună de spinî 'i puseră pe cap; și 'l îmbrăcară cu un vestmînt de purpură;

3. Și veniau la dînsul și ziceau: Bucură te, împăratul Iudeilor; și 'i dedeau palme.

4. Și Pilat iar eși afară și le zice: Iată, vi 'l aduc afară ca să cunoașteți că nu găsesc nici o vină într'ensul.

5. Decî Iisus eși afară, purtând cununa de spinî și vestmîntul de purpură. Și Pilat le zice: Iată omul.

6. Dar cînd mai mari preoților și slujitorii îl văzură strigară zicînd: răstignește 'l, răstignește 'l. Pilat le zice: Luați 'l voi și re-

stigniți 'l; căci eu nu găsesc vină într'ensul.

7. Iudei 'i respunseră: Noi avem lege, și după legea noastră trebuie să moară, pentru că s'a făcut pe sine Fiu al lui Dumnezeu.

8. Decî când auzi Pilat acest cuvânt, și mai mult se temu;

9. Și intră iar în pretoriu și zice lui Iisus: De unde ești tu? Dar Iisus nu 'i dete răspuns.

10. Atunci Pilat 'i zice: Mie nu 'mi vorbești? Nu știi că putere am să 'ți dau drumul, și putere am să te răstignesc?

11. Iisus răspunse: N'ai avea nici o putere asupra mea, dacă nu 'ți ar fi fost dat de sus; de aceea cel care mă dă prins ție mai mare păcat are.

12. Drept aceea Pilat încerca să 'i dea drumul; dar Iudei strigau zicînd: Dacă dai drumul la acesta, nu ești prieten al Cesarului; orî cine se face pe sine împărat, este împotriva Cesarului.

13. Decî Pilat auzind acest cuvânt, aduse afară pe Iisus, și se așeză pe scaunul de judecător în locul numit Litostroton, iar ebrește Gabbata.

14. Și era zi de pregătire pentru Paște; era ca la al șaselea ceas; și zice Iudeilor: Iată, împăratul vostru.

15. Dar ei strigară: Iea 'l, ȧea 'l, răstignește 'l. Zice lor Pilat. Pe împăratul vostru să 'l răstignesc? Mai mari preoților răspunseră:

Nu avem împărat de cât pe Cesarul.

16. Atunci îl dete lor, ca să fie răstignit. Decî luară pe Iisus și 'l duseră;

17. Și ducîndu 'și crucea eși la locul numit al Căpăținei, ce se cheamă pe ebrește Golgota;

18. Unde îl răstigniră, și împreună cu dînsul alți doi. de o parte și de alta, iar în mijloc pe Iisus.

19. Și Pilat scris și titlu, și puse pe cruce. Și era scris: IISUS NAZAREUL, ÎMPĂRATUL IUDEILOR.

20. Decî mulți dintre Iudei citiră acest titlu, pentru că era aproape de oraș locul, unde fu răstignit Iisus, și era scris ebrește, latinește, elenește.

21. Și preoți mai mari ai Iudeilor ziseră lui Pilat; nu scri: Împăratul Iudeilor; dar că el a zis: Sînt împăratul Iudeilor.

22. Pilat răspunse: Ceea ce am scris, am scris.

23. Ostași decî, când răstigniră pe Iisus, luară hainele lui, și făcură patru părți, fie căruia ostaș o parte, *luară* și vestmîntul *lui*; și vestmîntul era necusut, țesut de sus peste tot.

24. Decî ziseră între dînsi: Să nu 'l sfășiem, ci să aruncăm sorți pentru dînsul, al cui va fi; pentru ca să fie împlinită scriptura, care zice:

Impărțit au hainele mele loruși,
Și pentru vestmîntul meu aruncară sorți.

Deci ostași făcură aceasta.

25. Și steteau lângă crucea lui Iisus muma lui, și sora mumei lui, Maria lui Clopa, și Maria Magdalena.

26. Deci Iisus, văzând pe muma sa, și pe ucenicul stând alături pe care 'l iubia, zice mumei: Femeie, iată fiul tău.

27. Apoi zice ucenicului: Iată, muma ta. Și din acel ceas o luă ucenicul la sine.

28. După acestea Iisus știind că totul s'a sfârșit acum pentru ca scriptura să fie îndeplinită, zice: Mi este sete.

29. Și era acolo un vas plin de oțet; deci punând ei într'un isop un burete plin de oțet îl duseră la gura lui.

30. Și când luă Iisus oțetul zise: S'a sfârșit; și plecând capul dete spiritul.

31. Deci Iudei fiind că era zi de pregătire, ca să nu rămâe corpurile pe cruce sâmbăta, — căci zioa acelei sâmbete era mare —, rugară pe Pilat, ca să le sdrobiască oasele picioarelor, și să fie ridicată.

32. Și ostași veniră și sdrobiră celui d'intîiu oasele picioarelor, asemenea și celui împreună răstignit cu dînsul.

33. Dar după ce veniră la Iisus, când îl văzură că era mort acum, nu 'l sdrobiră oasele picioarelor;

34. Ci unul dintre ostași 'l impuse coasta cu o lance, și îndată eși sânge și apă.

35. Și cel care a văzut a mărturisit, și mărturia lui este adevărată; și știe că spune adevărat, pentru ca voi să credeți.

36. Căci acestea s'au făcut ca să fie împlinită scriptura: Os nu 'i se va sdrobi.

37. Și iar altă scriptură zice: Privi vor la cel pe care 'l au impuns.

38. Și după acestea, Iosef din Arimatea, ucenic fiind al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, rugă pe Pilat ca să ridice corpul lui Iisus; și Pilat 'i dete voie. Deci veni și ridică corpul lui Iisus.

39. Și veni și Nicodem, care venise mai 'nainte noaptea la Iisus, aducând o amestecătură de smirnă și aloe ca la o sută de litre.

40. Deci luară corpul lui Iisus și 'l legară în fâșii de pânză cu aromate, după cum au Iudei obiceiul să imormenteze.

41. Și era grădină în locul unde fu răstignit, și în grădină un mormânt nou, în care nimenea n'a fost pus vre odată.

42. Deci, din pricina zilei de pregătire a Iudeilor, puseră pe Iisus acolo, pentru că mormântul era aproape.

CAP. XX.

Invierea. Maria, Petru și Ioan la mormânt. Doi ângerî. Grădinarul și Maria. Domnul în mijlocul ucenicilor. Toma necredinciosul.

1. Iar în cea d'intîiu zi a săp-tămenei, Maria Magdalena vine

la mormânt dimineața, întunec fiind încă, și vede peatra ridicată de pe mormânt.

2. Decî aleargă și vine la Simon Petru și celălalt ucenic pe care îl iubia Iisus, și le zice: Luat au pe Domnul din mormânt, și nu știu unde l'au pus.

3. Atunci eși Petru și celălalt ucenic, și veni ră la mormânt.

4. Și alergau amândoi împreună; și celălalt ucenic alergă mai repede înaintea lui Petru, și veni cel d'întîiu la mormânt.

5. Și plecându se vede fâșiile de pânză jos, dar nu intră înăuntru.

6. Decî vine Simon Petru urmându 'i, și intră în mormânt; și privește fâșiile de pânză jos.

7. Și ștergarul care era pe capul lui nu se afla cu fâșiile de pânză, ci la o parte înfășurat într'un loc.

8. Atunci intră și celălalt ucenic, care veni cel d'întîiu la mormânt, și văzu și crezu.

9. Căci nu știau încă scrip-tura, că el trebuie să se scoale dintre morți.

10. Ucenici decî se duseră iar la ei acasă.

11. Și Maria sta plângînd la mormânt afară; și pe când plângea se plecă să se uite în mormânt,

12. Și zărește doi ângerî îmbrăcați în alb șezînd unul la cap și altul la picioare, unde era pus corpul lui Iisus.

13. Și 'i zic: Femece, pentru ce

plângi? Pentru că 'mi a luat pe Domnul, le zice, și nu știu unde l'au pus.

14. Zicînd acestea se întoarse înapoi, și zărește pe Iisus stînd, și nu știa că este Iisus.

15. Femece, 'i zice Iisus, pentru ce plângi? Pe cine cauți? Dînsa gîndind că este grădinarul, 'i zice: Doamne, daca tu l'ai dus în altă parte, spune 'mi unde l'ai pus, și eu îl voi ridica.

16. Maria, 'i zice Iisus. Rabuni, adecă, învățătorule, 'i zice ea întorcîndu se.

17. Nu mă atinge, 'i zice Iisus, căci încă nu m'am suit la Tatăl meu; du te dar la frați mei, și le zi: Mă sui la Tatăl meu și Tatăl vostru, și la Dumnezeuul meu și Dumnezeuul vostru.

18. Vine Maria Magdalena vestind ucenicilor: Am văzut pe Domnul, și că 'ia zis acestea.

19. Și fiind seara în zioa aceea, în întîia zi a săptămînei, și încuiate fiind ușile, unde erau ucenici adunați de frica Iudeilor, veni Iisus și stete în mijloc și le zice: Pace voă.

20. Și zicînd aceasta le arată mâinele și coasta. Decî se bucurară ucenici vîzînd pe Domnul.

21. Și Iisus iar le zise: Pace voă; după cum m'a trimis pe mine Tatăl, și eu vă trimit pe voi.

22. Și aceasta zicînd suflă asupra lor și le zice: Luați Spirit Sânt.

23. Ale căror păcate le veți fi

lăsat, lăsate sînt lor; ale căror *p*ecate le țineți, ținute sînt.

24. Și Toma unul dintre cei doisprezece, numit Geamên, nu era cu dênși cînd veni Iisus.

25. Decî ceilalți ucenici 'i ziceau: Am vîzut pe Domnul. Dar el le zise: Dacă nu voi fi vîzut în mâinele lui semnul cuielor, și dacă nu voi fi pus degetul meu în semnul cuielor, și nu voi fi pus mîna mea în coasta lui, nu voi crede.

26. Și după opt zile iarăși erau înăuntru ucenici lui, și Toma cu dênși. Veni Iisus, ușile fiind încuiate, și stete în mijloc și zise: Pace voe. Apoi zise lui Toma:

27. Ad aci degetul tîu, și vezi mâinele mele; și ad mîna ta, și pune o în coasta mea; și nu fii necredincios, ci credincios.

28. Și Toma rîspunse și 'i zise: Domnul meu, și Dumnezeu! meu!

29. Iisus 'i zise: Toma, ai crezut, pentru cî m'ai vîzut; fericiți *sînt* care n'au vîzut, și au crezut.

30. Dar Iisus făcu înaintea ucenicilor sîi și alte multe minuni, care nu sînt scrise în cartea aceasta.

31. Iar acestea sînt scrise, ca să credeți cî Iisus este Christosul, Fiul lui Dumnezeu, și crezînd să aveți vieață în numele lui.

CAP. XXI.

Iisus se arată din nou ucenicilor la lacul Teberiaei. El spune mai d'înainte lui Petru ce are să 'i se întîmple.

1. După acestea Iisus iar se arătă ucenicilor la marea Teberiaei, și se arată astfel:

2. Erau împreună Simon Petru și Toma, numit Geamên, și Natanael cel de la Cana Galilei, și fii lui Zebedeu, și alți doi dintre ucenici lui.

3. Mă duc să pescuesc, le zice Simon Petru. Venim și noi împreună cu tine, 'i zic dênși. Eșiră și intrară îndată în vas, și în noaptea aceea nu prinseră nimic.

4. Și făcîndu-se dimineață Iisus fu la țerm, dar ucenici nu știau cî este Iisus.

5. Decî Iisus le zice: Copii, nu cumva aveți ceva de mîncare? Nu, 'i rîspunseră ei.

6. Și Iisus le zise: Aruncați plasa în partea dreaptă a vasului, și veți afla. Decî aruncară și nu mai puteau să o tragă din pricina mulțimei de pește.

7. Atunci ucenicul acela pe care 'l iubia Iisus zice lui Petru: Domnul este. Decî Simon Petru, cînd auzi cî este Domnul, și incinse haina, cîci era gol. și se aruncă în mare.

8. Iar ceilalți ucenici veniră cu luntrea, cîci nu crau departe de uscat, ci ca la doe sute de caturî, tîrînd plasa cu pește.

9. Decî cînd eșiră la uscat, ved

cărbuni aprinși acolo și pește pus pe densi, și pâine.

10. Iisus le zice: Aduceți din pești pe care 'i ați prins acum.

11. Simon Petru se sui *in luntre* și trase plasa la uscat, plină de pești mari o sută cincizeci și trei; și plasa nu s'a rupt, deși erau atât de mulți.

12. Aidea, prânziți, le zice Iisus. Dar nici unul dintre ucenici nu îndrăsnia să 'l întrebe: Tu cine ești? știind că este Domnul.

13. Și Iisus vine și iea pâinea, și le dă, asemenea și peștele.

14. Acum pentru a treia oară se arată Iisus ucenicilor, după ce se sculă dintre morți.

15. Deci când prânziră, Iisus întrebă pe Simon Petru: Simone fiul lui Ioan, mă iubești pe mine mai mult de cât aceștia? Așa este, Doamne, 'i răspunde; tu știi că te iubesc. Paște melușei mei, 'i zice el.

16. Iarăși 'l întreabă de a doua oară: Simone fiul lui Ioan, mă iubești? Așa este, Doamne, 'i răspunde, tu știi că te iubesc. Paște oile mele, 'i zice el.

17. De a treia oară 'l întreabă: Simone fiul lui Ioan, mă iubești? Petru se întristă, că 'i zise de a treia oară: Mă iubești? Și 'i zise: Doamne, tu știi toate; tu cunoști că te iubesc. Iisus 'i zice: Paște turmele mele.

18. Adevăr, adevăr zic ție, când erai mai ténér, te încingeai pe

tine însuși, și umblai unde voia; dar când vei fi îmbătrinit, vei întinde mâinele tale, și altul te va încinge, și te va duce unde nu voești.

19. Și aceasta o zise însemnând cu ce fel de moarte va mări pe Dumnezeu. Și vorbind aceasta 'i zice: Urmează 'mi.

20. Iar Petru întorcându se zărește venind în urmă pe ucenicul pe care 'l iubia Iisus, care se și rĂzimiză la cină pe peptul lui, și zise: Doamne, cine este care te dă prins?

21. Pe acesta vĂzându 'l Petru, zice lui Iisus: Dar acesta ce va fi?

22. Iisus 'i zice: Dacă voesc ca densul să rămână pĂnĂ ce vin, ce 'ți este ție? Tu urmează 'mi.

23. Deci eși vorba aceasta între frați, că ucenicul acela nu moare; dar Iisus nu zise că nu moare; ci dacă voesc ca densul să rămână pĂnĂ ce vin, ce 'ți este ție?

24. Acesta este ucenicul care mărturisește pentru acestea, care a scris acestea; și noi știm că mărturia lui este adevărată.

25. SĂnt și alte multe pe care le făcu Iisus, care dacă s'ar fi scris câte una, mi se pare că chiar lumea nu ar fi încăput în sine cărțile ce s'au scris.

A M I N

FAPTELE APOSTOLILOR

CAP. I.

Iisus învial făgăduște apostolilor venirea Sântului Spirit și se înalță la cer. Adunarea apostolilor și alegerea lui Maria.

1. Cea d'intéiú istorisire, Teofile, am alcătuit o despre toate câte începu Iisus să facă și să învețe,

2. Pêně în zioa în care fu luat sus, după ce prin Spiritul Sânt dete porunci apostolilor: pe care 'și 'i alese;

3. Cărora prin multe semne netăgăduite li se și înfățișă viu după patimirea sa, arătându li se în timp de patruzeci de zile, și vorbind cele despre împărăția lui Dumnezeu;

4. Și mâncând împreună cu dênși le porunci să nu se depărteze de Ierusalem, ci să aștepte făgăduința Tatălui, pe care ați auzit o de la mine;

5. Pentru că Ioan boteză cu apă, iar voi veți fi botezați cu Spirit Sânt nu după multe aceste zile.

6. Decî după ce s'au adunat 'l întrebară zicend: Doamne, nu cumva statornicești iarăși în tim-

pul acesta împărăția pentru I-srael?

7. Iar el le zise: Nu este al nostru să știți timpurile sau vremurile potrivite pe care le a așezat Tatăl cu a sa putere.

8. Dar veți lua virtute când Sântul Spirit va fi venit peste voi; și 'mi veți fi marturi în Ierusalem, și în toată Judea și în Samaria, și pêně la marginea pământului.

9. Și acestea zicend fu ridicat în sus, privind ei, și un nor îl luă asupra'și de la ochi lor.

10. Și pe când se uitau dênși cu ochi neclintiți spre cer, ducend se el, iată li se înfățișară și doi bărbați în vestminte albe,

11. Și ziseră: Bărbați Galilei, ce stați uitându vă spre cer? Acest Iisus, care fu luat de la voi la cer, astfel va veni după cum l'ați văzut ducend se spre cer.

12. Atunci sě întoarseră la Ierusalem de la muntele Măsliniș, ce este aproape de Ierusalem, cale de sâmbătă avend.

13. Și când intrară se suiră în camera de sus, unde steteau Petru și Ioan și Iacob și Andreiú,

Filip și Toma, Bartolomeu și Matei, Iacob al lui Alfeu și Simon Zelotul, și Iuda al lui Iacob.

14. Aceștia toți stăruiau într'un cuget în rugăciune d'împreună cu femeile, și cu Maria, mama lui Iisus, și cu frații lui.

15. Și într'aceste zile sculându-se Petru în mijlocul fraților — și era mulțime de persoane în acel loc ca la o sută douăzeci — zise:

16. Bărbați frați, trebuia ca să fie împlinită scriptura pe care măi d'înainte a spus o Spiritul Sânt prin gura lui David despre Iuda, ce se făcu călăuză celor care prinseră pe Iisus;

17. Intru cât era numărat între noi și fu ales la această slujbă.

18. Dar acesta și dobîndi un loc din plata fără delegei, și căzînd cu capul în jos crăpă prin mijloc și i se vărsă toate măruntaele;

19. Și fu cunoscut tuturor care locuiesc în Ierusalem, în cât locul acela se numi în limba lor Akeldama, adică loc de sânge.

20. Pentru că scris este în cartea psalmilor:

Fie locuința lui pustie,

Și să nu fie el care locuiește într'ênsa;

Și altul să țiea însărcinarea lui.

21. Decî trebuie ca unul dintre acești bărbați, care au venit împreună cu noi în orice timp cît Domnul Iisus a stat între noi,

22. — Incepînd de la botezul lui Ioan — pînă în ziua în care fu luat sus de la noi, să fie martor împreună cu noi al învierii lui.

23. Atunci puseră înainte pe doi, pe Iosef numit Barsaba, care fu supranumit Iustu, și pe Matia.

24. Și rugându-se ziseră: Tu, Doamne, care cunoști inimile tuturor, arată din acești doi pe unul, pe care l'ai ales.

25. Ca să țiea locul acesteï slujbe și apostoli, de la care s'a abătut Iuda spre a se duce la locul său.

26. Și le deteră sorți, și căzu sorțul pe Matia, și fu numărat împreună cu cei unsprezece apostoli.

CAP. II.

*Pogorîrea Sântului Spirit și darul limbilor.
Petru învață că s'a împlinit profeția lui
Ioel și David. Venirea celor trei mîi la
credință. Vieța lor de obște.*

1. Și cînd fu împlinită ziua cincizecimei, toți erau împreună la un loc.

2. Și fără de veste se făcu sunet din cer, ca de un vînt ce bate tare și umplu toată casa unde ședeau.

3. Și li se arătară limbî ca de foc despărțite, și se așeză peste fie care dintre ei.

4. Și toți se umplură de Spirit Sânt, și începură a vorbi în alte limbî, după cum Spiritul le da a se rosti.

5. Și erau Iudei locuitori în Ierusalem, bărbați temători de Dumnezeu, din tot neamul celor care se află sub cer.

6. Decî, după ce se făcu acest sunet, se strânse mulțime și se turburâ, pentru că fie care 'i auzia vorbind în limba sa ȃnsăși.

7. Și toți erau uimiți și se minunau zicȃnd: Iată, oare nu sȃnt Galilei toți aceștia care vorbesc?

8. Și cum auzim noi fie care ȃnsăși limba noastră în care am fost născuți?

9. Parți și Mezi și Elamiți, și cei care locuiesc în Mesopotamia, Iudea și Capadocia, în Pont și Asia

10. În Frigia și Panfilia, în Egipt și în părțile Libiei de lângă Cirene, și Romani streini care se află aici, atȃt Iudei cȃt și prosliti,

11. Creten și Arabi, 'i auzim vorbind în limbele noastre mȃririle lui Dumnezeu.

12. Și toți erau uimiți și nu se domiriau, zicȃnd unul cȃtre altul: Ce va sȃ fie aceasta?

13. Iar alți bȃtȃndu 'șȃ joc ziceau cȃ sȃnt plini de must

14. Dar Petru, stȃnd cu cei unsprezece și ridicȃ glasul, și le rosti: Frați Iudei și toți care locuieți în Ierusalem, aceasta sȃ vȃ fie cunoscut, și ascultați cuvintele mele.

15. Cȃci aceștia nu sȃnt beți, dupȃ cum gȃndiți voi; pentru cȃ este al treilea ceas din zi;

16. Ci aceasta este ce s'a zis prin profetul Ioel:

17. Și va fi în zilele din urmȃ, zice Dumnezeu,

Voȃ vȃrsa din Spiritul meu peste ori ce carne;

Și vor profetiza fii voștri și ficele voastre,

Și tineri voștri vedenii vor vedea,

Și bȃtrini voștri vise vor visa:

18. Și anume peste credincioșii mei și peste credincioasele mele în acele zile

Voȃ vȃrsa din Spiritul meu;

Și vor profetiza.

19. Și voi face minuni în cer sus,

Și semne pe pȃmȃnt jos,

Sȃnge și foc, și abur de fum;

20. Soarele va fi schimbat în întunerec,

Și luna în sȃnge

Maȃ 'nȃainte d'a fi venit zioa Domnului,

Zioa cea mare și strȃlucitȃ;

21. Și ori cine va fi chemat numele Domnului, mȃntuit va fi.

22. Bȃrbați Israeliti, ascultați cuvintele acestea: Pe Iisus Nazareul, bȃrbat adevrit de la Dumnezeu pentru voi cu puteri și minuni și semne, pe care le a făcut Dumnezeu printr'ȃnsul în mijlocul vostru, dupȃ cum ȃnșivȃ știți,

23. Pe acest *Iisus*, dat fiind dupȃ sfatul rinduit și știința maȃ d'inainte a lui Dumnezeu, pirobindu 'l prin mȃna celor fȃrȃ de lege, 'lați omorit;

24. Pe care Dumnezeu, după ce deslegă durerile morții, 'l a înviat, pentru că nu era cu puțință ca el să fie ținut de dânsa.

25. Căci David zice despre dânsul:

Zăriam pe Domnul tot dauna înaintea mea;

Pentru că este d'a dreapta mea, ca să nu fiu clătinat.

26. De aceea veselitu s'a inima mea, și s'a bucurat limba mea;

Chiar și carnea mea și va pune locuința pe încredere;

27. Pentru că nu vei lăsa sufletul meu în Iad,

Nici nu vei da pe cuviosul tău să vădă stricăciune.

28. Făcutu mi ai cunoscut căi de viață;

Umplea mă vei de veselie cu fața ta.

29. Bărbați frați, 'mi este ertat a vorbi fără sfială către voi despre patriarhul David, că și s'a săvârșit și imormântat fu, și mormântul lui este între noi pînă în zioa aceasta.

30. Decî profet fiind, și știind că cu jurământ 'i a jurat Dumnezeu că din rodul coapsei lui va pune pe tronul lui;

31. Mai 'nainte vîzînd vorbi despre învierea lui Christos, că nici nu fu lăsat în Iad, nici carnea lui nu vîzu stricăciune.

32. Pe acest Iisus 'l a înviat Dumnezeu, pentru care noi toți sîntem martori.

33. Decî înălțat fiind prin dreapta lui Dumnezeu, după ce primi

făgăduința Sântului Spirit de la Tatăl, vărsă acum ceea ce voi vedeți și auziți.

34. Căci David nu s'a suit în ceruri, dar dînsuși zice: Domnul zis a Domnului meu,

Șezi d'a dreapta mea,

35. Pînă ce voi pune pe vrăjmași tăi așternut al picioarelor tale.

36. Decî toată casa lui Israel să știe neclintit, că Dumnezeu a făcut, atît Domn cît și Christos, pe acest Iisus, pe care voi 'l ați răstignit.

37. Iar ei auzind fură străpunși prin inimă, și ziseră către Petru și ceilalți apostoli: Ce vom face, bărbați frați?

38. Și Petru zise către dînși: Pocăiți vî, și fie care dintre voi să fie botezat în numele lui Iisus Christos spre ertarea păcatelor voastre; și veți primi darul Sântului Spirit.

39. Căci pentru voi este făgăduința, și pentru copii voștri, și pentru toți cei în depărtare, pe căți 'i va chema la sine Domnul Dumnezeu nostru.

40. Și prin mai multe alte cuvinte dovedia și îndemna zicînd: Scăpați vî de acest neam sucit.

41. Decî ei primind cuvîntul lui fură botezați, și se adaoase în acea zi ca la trei mîi de suflete.

42. Și stăruiau în învățătura apostolilor, și în împărtășire, în frîngerea pâinei și în rugăciuni.

43. Și fie cărui suflet 'i se

făcu teamă; și multe minuni și semne se făceau prin apostoli.

44. Și toți credincioșii erau la un loc, și aveau toate de obște;

45. Și 'și vindeau averile și avuțiile și le împărțiau la toți, după cum avea cineva trebuință.

46. Și în fie care zi erau într'un gând stăruiți în santuar, și frângând pâinea din casă în casă luau parte la masă cu bucurie și firească nevinovăție a inimii,

47. Lăudând pe Dumnezeu și fiind plăcuți la tot poporul. Iar Domnul adăoga la un loc în fie care zi pe cei mântuiți.

CAP. III.

Petru însănătoșează pe un șchiop cerșător, și cheamă mulțimea la pocăință și credință.

1. Iar Petru și Ioan se duceau sus în santuar la ceasul rugăciunii, al noulea.

2. Și era purtat un oare care bărbat, șchiop fiind din naștere, pe care 'l puneau în lie care zi lângă poarta santuarului, numită poarta Frumoasă, spre a cerși milostenie de la cei care intrau în santuar;

3. Acesta văzând pe Petru și pe Ioan având de gând să intre în santuar se ruga a 'i da milostenie.

4. Dar Petru pironind privirea la dânsul împreună cu Ioan zise: Uită te la noi.

5. Și 'i privi cu luare aminte așteptând să primiască ceva de la dânsi.

6. Atunci Petru 'i zise: Argint și aur nu am; dar ce am, aceasta 'ți dau: În numele lui Iisus Kristus Nazareul scoală te și umblă.

7. Și apucându 'l de mâna dreaptă îl sculă. Și îndată 'i fură întărite picioarele și glesnele.

8. Și sărind în sus stătu și umbla; și intră împreună cu dânsi în santuar, umblând și sărind și lăudând pe Dumnezeu.

9. Și tot poporul îl văzu umblând și lăudând pe Dumnezeu.

10. Și 'l cunoșteau că acesta ședea pentru milostenie lângă poarta Frumoasă a santuarului; și fură umpluți de spaimă și uimire pentru ceea ce 'i se întâmplase.

11. Și ținând pe Petru și pe Ioan, alergă la dânsi tot poporul spre porticul numit al lui Solomon, uimiți fiind.

12. Dar Petru văzând zise către popor. Bărbați Israeliți, pentru ce vă minunați de acesta, sau pentru ce pironiți ochi la noi, ca cum cu a noastră putere sau temere de Dumnezeu am fi făcut, ca el să umble?

13. Dumnezeuul lui Abraam și Isaac și Iacob, Dumnezeuul părinților noștri, a mărit pe sluga sa Iisus, pe care voi 'l ați dat prins, și 'l ați tăgăduit în fața lui Pilat, deși acela găsi cu cale a 'i da drumul.

14. Dar voi ați tăgăduit pe Sântul și Dreptul, și ați cerut pe un bărbat ucigaș a vi se dărui.

15. Iar pe începătorul vieței

'l ați omorit, pe care Dumnezeu 'l a inviat dintre morți, pentru care noi sîntem martori.

16. Și pentru credința în numele lui, pe acesta pe care 'l vedeți și 'l știți 'l a întărit numele lui; și credința care este *în noi* printr'ensul 'i a dat întregimea aceasta înaintea voastră tuturor.

17. Și acum fraților, știu că din neștiință ați făptuit, precum și mai mari voștri.

18. Dar Dumnezeu a împlinit astfel cele ce a vestit mai 'nainte prin gura tuturor profeților, că Christosul s'eu avea să sufere.

19. Decî pocăiți v'eu și întoarceți v'eu, spre a fi șterse ale voastre păcate, ca să vie de la fața Domnului vremuri potrivite pentru însuflețire,

20. Și să v'eu trimită pe Christos Iisus cel mai d'înainte rinduit;

21. Pe care trebuie să 'l primiască cerul p'eu la timpuri de întocmire din nou a tuturor, despre care *timpuri* a vorbit Dumnezeu din veac prin rostul Săntilor s'ei profeți.

22. Căci Moise a zis că Domnul Dumnezeu va ridica vo'eu Profet, ca mine, dintre frați voștri; de d'ensul ascultați în toate căte va zice către voi.

23. Și va fi: Or'eu ce suflet, care nu va fi ascultat de acel profet, nimicit va fi din popor.

24. Și toți profeți căți au vorbit de la Samuel și cei care au

urmat pe rind, au și vestit mai d'înainte aceste zile.

25. Voi s'unteți fii profeților și ai legăm'entului pe care 'l a întocmit Dumnezeu față de părinți voștri zic'end către Abraam: În urmași t'ei binecuventate vor fi toate neamurile păm'entului.

26. Pentru voi Dumnezeu, înviind pe sluga sa Iisus, 'l a trimis mai 'nt'eu ca să v'eu binecuvinteze, întorc'endu v'eu voi fie care de la r'euțățile voastre.

CAP. IV.

Petru și Ioan aduși înaintea Sinedriului s'unt opr'ei d'a mai înv'ea. Suferințele apostolilor. Punerea la mijloc a averilor.

1. Și pe c'and vorbeau ei către popor li se înf'ățis'ară preoți și c'apitanul santuarului și Saducei,

2. Foarte îngrijați, pentru că d'ens'ei înv'ea poporul și vestiau în persoana lui Iisus invierea din morți.

3. Și puseră m'ainele pe d'ens'ei și 'i deteră în pază p'eu a doazi; căci acum era seară.

4. Dar mulți dintre cei care ascult'ară cuv'entul crezură; și se făcu numărul bărbaților ca la cinc'ei m'ii.

5. Și a fost că a doazi fură adunați la Ierusalem mai mari lor și bătrini și c'arturari,

6. Și Ana archiereul *era acolo* și Caiafa și Ioan și Alexandru, și căți erau din neamul mai marilor preoților.

7. Și pun'endu 'i în mijloc 'i

întrebară: Cu ce putere sau în al cui nume ați făcut voi aceasta?

8. Atunci Petru plin fiind de Spirit Sânt zise către dênși: Mai mari ai poporului și bătrîni ai lui Israel,

9. Fiind că noi sîntem astăzi judecați pentru o facere de bine către un om neputincios, prin care acesta fu scăpat,

10. Cunoscute să vă fie voe tuturor și la tot poporul lui Israel, că în numele lui Iisus Christos Nazareul, pe care voi 'l ați răstignit, pe care Dumnezeu 'i a înviat dintre morți, în numele aceluia stă acesta de față sănătos înaintea voastră.

11. Acesta este peatra ce nu fu luată în seamă de către voi, clăditorilor, ce a fost făcută pentru cap de unghi.

12. Și în nimenea altul nu este mântuire; căci nici nu este sub cer alt nume dat între oameni, în care noi trebuie să fim mântuiți.

13. Și văzînd ei îndrăzneala lui Petru și Ioan, și după ce înțeleseră că sînt oameni fără carte și din lumea de jos, se mirau și cunoștiau că ei erau împreună cu Iisus.

14. Iar privind pe omul cel tămăduit stînd împreună cu dênși, n'aveau nimic de zis împotrivă.

15. Și după ce porunciră ca ei să iasă afară din sinedriu, se sfătuiră împreună între dênși.

16. Zicînd: Ce vom face acestor oameni? Căci este știut tu-

turor locuitorilor din Ierusalem că printr'ênși s'a făcut o minune cunoscută, și noi nu putem tăgădui.

17. Dar ca să nu se respindiască aceasta mai departe în popor, să 'i amenințăm ca să nu mai vorbiască în acest nume la nici un om.

18. Și chemându 'i le porunci ca să nu mai fie auziți pe nicăiri, nici să nu mai învețe în numele lui Iisus.

19. Dar Petru și Ioan răspunzînd ziseră către dênși: Judecați, dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm mai mult de voi, de cât de Dumnezeu;

20. Căci noi nu putem să nu vorbim cele ce am văzut și auzit.

21. Iar dênși, după ce 'i au mai amenințat, le deteră drumul, ne aflînd nimic cum să 'i pedepsiască din pricina poporului, fiind că toți măriau pe Dumnezeu pentru ceea ce se făcuse.

22. Căci mai mult de patruzeci de ani avea omul asupra căruia se făcuse această minune a tămăduirii.

23. Și lăsați fiind să se ducă veniră la ai lor și făcură cunoscut câte au zis către dênși mai mari preoților și bătrîni.

24. Iar ei auzind ridicară într'un gând glas către Dumnezeu și ziseră: Stăpine, tu care ai făcut cerul și pămîntul și marea și toate ce sînt într'ênsele,

25. Care prin Spirit Sânt ai zis

prin gura părintelui nostru David, sluga ta:

Pentru ce s'au întăritat neamuri,

Și popoare au cugetat cele deșarte?

26. Impărați pământului s'au răsculat.

Și stăpînitori s'au adunat împreună,

Improtiva Domnului, și improtiva Unsului său;

27. Căci improtiva lui Iisus, sluga ta cea sântă, pe care 'l ai uns, s'au adunat cu adevărat în acest oraș Erod și Ponțiu Pilat împreună cu neamuri și popoare ale lui Israel,

28. Spre a face câte mâna ta și sfatul tău au rinduit mai d'înainte ca să fie.

29. Și acum, Doamne, ȳea aminte la amenințările lor, și dă robilor tăi ca fără de nici o sfială să vorbiască cuvântul tău,

30. Intinzînd tu mâna ta spre tîmăduire, și spre a se face semne și minuni prin numele lui Iisus, sluga ta cea sântă.

31. Și rugîndu se ei se cutremurâ locul, unde erau adunați, și toți fură umpluți de Spiritul Sânt, și vorbiau fără sfială cuvîntul lui Dumnezeu.

32. Iar inima și sufletul mulțimei credincioșilor erau una; și nici unul nu zicea că din a sa avere este ceva al său, ci toate le erau de obște.

33. Și apostoli dedeau cu multă putere mărturia lor pentru în-

vierea Domnului Iisus Christos; și peste dênși toți era mare dar.

34. Căci nici unul dintre dênși nu era în lipsă de ceva; de oare ce căți stăpîniau locuri sau case, vînzîndu le aduceau prețul celor vîndute,

35. Și 'l puneau la picioarele apostolilor; și se împărția fie căruia, după cum avea cineva trebuință.

36. Iar Iosef care fu numit de către apostoli Barnaba — ceea ce însemnează Fiul mîngăerei — levit, de fel din Cipru,

37. Avînd un loc la țară îl vîndu, aduse suma de bani și puse la picioarele apostolilor.

CAP. V.

Anania și Safira. Minunile apostolilor. Ângerul dă apostolilor drumul din închisoare. Ei sânt prinși din nou și întrebați după lege. Sfatul lui Gamaliel.

1. Iar un bărbat cu numele Anania, împreună cu Safira, femea sa, vîndu averea,

2. Și dete *ceva* la o parte pentru sine din prețul ei, știind și femea, și aducînd o parte o puse la picioarele apostolilor.

3. Iar Petru zise: Anania, pentru ce umplu Satana inima ta, ca să minți tu pe Spiritul Sânt, și să dai la o parte pentru sineți din prețul locului?

4. Rămînînd *nevîndut*, nu 'ți ar fi rămas oare ție, și vîndut fiind, nu era oare *prețul* în a ta putere? Pentru ce 'ți ai pus în

inima ta acest lucru? N'ai mințit oamenilor, ci lui Dumnezeu.

5. Și Anania auzind aceste cuvinte căzu jos și muri; și frică mare căzu peste toți care auziră acestea.

6. Și sculându se bărbați mai tineri îl ridicară împreună, și ducându 'l afară 'l înmormentară.

7. Iar după un timp cam de trei ceasuri, intră și femea lui neștiin de ce s'a întâmplat.

8. Și Petru zise către dânsa: Spune 'mi dacă ați vândut locul pentru atâta. Iar ea zise: Așa este, pentru atâta.

9. Atunci Petru zise către dânsa: Pentru ce v'ați învoit împreună ca să cereați Spiritul Domnului? Iată, picioarele celor care înmormentară pe bărbatul tău *sunt* la ușă, și te vor duce afară.

10. Și îndată căzu la picioarele lui, și muri; și intrând tineri o găsiră moartă, și ducându o afară o înmormentară lângă bărbatul ei.

11. Și căzu frică mare peste toată adunarea credincioșilor, și peste toți care auziau acestea.

12. Iar prin mâinele apostolilor se făceau multe semne și minuni în popor; și toți erau într'un gând în porticul lui Solomon.

13. Și nimenea dintre ceilalți nu îndrăsnia să se alăture de dânsi; dar poporul 'i lăuda,

14. Și se adăogau din ce în ce mai mult cei care credeau în Domnul, mulțime de bărbați și de femei;

15. Astfel că scoteau la strade pe bolnavi, și 'i puneau pe paturi și așternături, ca venind Petru umbra lui măcar să umbriască pe vre unul dintre dânsi.

16. Și venia și mulțime din orașele d'împrejurul Ierusalimului, aducând bolnavi și bântuiți de spirite necurate, și toți se tămăduiau.

17. Atunci sculându se arhiercul și toți cei împreună cu dânsul — care sunt secta Saduceilor — se umplură de pismă.

18. Și puseră mâinele pe apostoli, și 'i puseră în închisoarea obștească.

19. Dar ângerul Domnului, deschise noaptea ușile închisorei, și scoțându 'i afară zise:

20. Mergeți și stând vorbiți în santuar poporului de toate rosturile acestei vieți.

21. Și auzind intrară din răvărsat de zori în santuar și învățau. Și venind arhiercul și cei împreună cu dânsul chemă să se adune sinedriul și toată bătrînimia fiilor lui Israel, și trimiseră la închisoare, spre a fi aduși *apostoli*.

22. Dar venind slujitori nu 'i găsiră în închisoare, și întorcându se încunoștiințară zicând:

23. Închisoarea am găsit o încuiată în toată târia, și pe păzitori stând la ușă, deschizend ânsă n'am găsit pe nimenea înăuntru.

24. Iar căpitanul santuarului și mai mari preoților, când au-

ziră cuvintele acestea, erau în nedomirire despre dênși, ce ar fi aceasta.

25. Și venind un oare care le aduse știre, că iată: Bărbați pe care 'i ați pus în închisoare stau în santuar și învață poporul.

26. Atunci plecând căpitanul cu slujitori 'i aduse, *dar* nu cu silă, căci se temeau de popor ca să nu 'i omoare cu petre.

27. Și aducându 'i, 'i puseră în sinedriu, iar arhierul 'i întrebă

28. Zicând: Intr'adins v'am poruncit să nu învățați în acest nume; și iată, ați umplut Ierusalemul de învățătura voastră, și voiți să aduceți asupra noastră sângele acestui om.

29. Dar Petru răspunzând și cei lalți apostoli ziseră: Trebuie a asculta pe Dumnezeu mai mult de cât pe oameni.

30. Dumnezeuul părinților noștri a înviat pe Iisus, pe care voi 'l ați omorit cu mâinile voastre, atârnându 'l pe un lemn.

31. Pe acesta Dumnezeu prin a sa dreaptă 'l a înălțat Incăpător și Mântuitor, spre a da pocăință lui Israel și ertare de păcate.

32. Și noi suntem martori de aceste rosturi, precum și Spiritul Sânt, pe care 'l a dat Dumnezeu celor care 'l ascultă.

33. Iar ei auzind erau sfâșiați de durere și se sfătuiau să 'i omoare.

34. Atunci sculându se în si-

nedriu un Fariseu, cu numele Gamaliel, învățător de lege prețios la tot poporul, porunci ca să dea pe oameni puțin timp afară.

35. Și zise către dênși: Bărbați Israelii, luați bine seama ce aveți de gând să faceți acestor oameni.

36. Căci mai 'nainte de aceste zile se ridică Teuda zicându se pe sine însuși a fi ceva, la care se alătură un număr de bărbați ca la patru sute; acesta fu omorit, și toți câți 'l ascultară fură împărășiați și nimiciți.

37. După acesta se ridică Iuda Galileul în zilele înscrierei, și atrase popor mult după sine. Și acela peri, și toți câți 'l ascultau fură risipiți.

38. Și acum vă zic, stați departe de acești oameni, și lăsați 'i, pentru că dacă hotărîrea aceasta sau lucrul acesta este de la oameni, se va desființa;

39. Iar dacă este de la Dumnezeu, voi nu 'i veți putea nimici; *stați dar departe* ca nu cumva să fiți și luptători împotriva lui Dumnezeu. Și ei 'l ascultară;

40. Și chemând la dênși pe apostoli, bătându 'i le porunciră să nu vorbiască în numele lui Iisus; și le dete drumul.

41. Decî ei plecară din fața sinedriului, bucurându se că s'au învrednicit a fi desprețuiți pentru numele lui Iisus.

42. Și în orî ce zi, în santuar

și a casă, nu încetau învățând și binevestind pe Christos Iisus.

CAP. VI.

Alegerea a șapte diaconî. Stefan este învinovățit că rostește cuvinte defăimătoare împotriva lui Moise și a lui Dumnezeu.

1. Și înmulțindu se ucenici în aceste zile, se făcu murmur din partea Elenistilor împotriva Ebreilor, pentru că văduvele lor erau trecute cu vederea la slujirea în fie care zi.

2. Atunci cei doisprezece chemând la dênși mulțimea ucenicilor ziseră: Nu este potrivit ca noi părăsind cuvântul lui Dumnezeu să slujim la mese.

3. Decî Fraților, căutați dintre voi șapte bărbați dovediți cu bună purtare, plini de Spirit Sânt și înțelepciune, pe care 'i vom pune la această îndatorire.

4. Și noi vom stărui în rugăciune și în slujirea cuvântului.

5. Și acest cuvânt plăcu la toată mulțimea; și aleseră pe Stefan, bărbat plin de credință și de Spirit Sânt, și pe Filip, și pe Prochor, și pe Nicanor, și pe Timon, și pe Parmena, și pe Nicolau, proslit din Antiochia,

6. Pe care 'i înfățișară înaintea apostolilor, și ei rugându se puseră mâinile peste dênși.

7. Și cuvântul lui Dumnezeu sporia și se înmulția foarte numărul ucenicilor în Ierusalem; și mulțime mare de preoți veniau la credință.

8. Iar Stefan plin de dar și putere făcea minuni și semne mari în popor.

9. Și se sculară oare care din sinagoga zisă a Libertinilor, și a Cireneilor, și a Alexandrinilor, și a celor din Cilicia și Asia, întrebându se împreună cu Stefan,

10. Și nu erau în stare a se împotrivi înțelepciunii și spiritului cu care vorbia.

11. Atunci puseră înadins bărbați spunend că Noi 'l am auzit vorbind cuvinte defăimătoare împotriva lui Moise și a lui Dumnezeu.

12. Și întăritară poporul și pe bătrini și pe cărturari, și venind fără veste îl tăriră cu sila, și 'l duseră la sinedriu,

13. Și înfățișară martori mincinoși zicend: Omul acesta nu încetează d'a rosti cuvinte defăimătoare împotriva acestui loc sânt și împotriva legei.

14. Căci 'l am auzit zicend că Iisus, acest Nazareu, va dărîma locul acesta, și va schimba datinele pe care Moise ni le a dat în primire.

15. Și pironind ochi la dênsul toți care ședeau în sinedriu vëzură fața lui ca o față de ânger.

CAP. VII.

Stefan vorbește înaintea sinedrii lui despre Darul lui Dumnezeu și despre îndărătnicia poporului.

1. Atunci zise arhiereul: Nu cumva acestea astfel sînt ?

2. Iar el zise: Bărbați frați și părinți, ascultați. Dumnezeuul mării se arată părintelui nostru Abraam fiind în Mesopotamia, mai înainte d'a locui în Charan,

3. Și zise către dânsul: Eși din pământul tău și din rudenia ta, și vino în pământul pe care 'ți l' voi arăta.

4. Atunci eșind din pământul Chaldeilor locui în Charan; și de acolo îl strămută, după moartea tatălui său, în acest pământ, în care locuiți voi acum.

5. Și nu 'i dete aci moștenire, nici o urmă de picior; dar, pe când nu avea încă copil, făgădui ca să 'l dea lui în stăpînire, și urmașilor săi după dânsul.

6. Și Dumnezeu vorbi astfel, că urmași lui vor fi locuitori vremelnici în pământ strein, și 'i vor robi și 'i vor înecăji patru sute de ani.

7. Și pe poporul, căruia 'i vor fi robii, îl voi judeca eu, zise Dumnezeu, și după acestea vor eși și 'mi vor sluji mie în acest loc.

8. Și 'i dete legământ de tăcere împrejur; și astfel născu pe Isaac, și 'l tăe împrejur în a opta zi; și Isaac pe Iacob, și Iacob pe cei doisprezece patriarhi.

9. Și patriarhi pismuind pe Iosef îl vîndură spre Egipt; dar Dumnezeu fu cu dânsul.

10. Și 'l scoase din toate necazurile lui, și 'i dete dar și înțelepciune înaintea lui Faraon, împăratul Egiptului; și 'l făcu mai

mare peste Egipt și peste toată casa sa.

11. Atunci veni foamete peste tot Egiptul și Chanaan, și strimtorare mare; nu găsiu hrană părinți noștri.

12. Și auzind Iacob că în Egipt sînt grâne, trimise pe părinți noștri mai 'ntîi.

13. Și a doa oară Iosef fu cunoscut de frați lui, și se făcu cunoscut lui Faraon neamul lui Iosef.

14. Atunci Iosef trimițînd chemă la sine pe Iacob, tatăl său, și toată rudenia, șaptezeci și cinci de suflete.

15. Decî Iacob veni în Egipt, și se sfârși, el și părinți noștri.

16. Și fură strămutați la Sichem, și puși în mormîntul pe care 'l cumpără Abraam pentru un preț în argint de la fiii lui Emor în Sichem.

17. Și cu cât se apropia timpul făgăduinței, pe care Dumnezeu o dete prin jurământ lui Abraam, pe atît crescuseră poporul și se înmulți în Egipt,

18. Pînă când se ridică peste Egipt alt împărat, care nu știa pe Iosef.

19. Acesta întrebînd meșteșugire improtiva neamului nostru, înecăji pe părinți noștri, spre a face lepădați pe copiii lor, ca să nu fie păstrați în viață.

20. În acel timp fu născut Moise, și era plăcut lui Dumnezeu; el fu crescut trei luni în casa tatălui său;

21. Și fiind el lepădat, îl ridică fiica lui Farao, și 'l creșcu mare ca fiu al ei.

22. Și Moise fu învățat în orice știință a Egiptenilor; și era puternic în cuvintele și faptele lui.

23. Iar când 'i se împlini un timp de patruzeci de ani, 'i veni în minte ca să cerceteze pe frați săi, pe fii lui Israel.

24. Și văzând pe unul nedreptățit îl apără, și răsbună pe cel biruit omorînd pe Egiptean.

25. Decî el gîndia că frați săi înțeleg, că Dumnezeu le va da mîntuire prin mâna sa; dar nu înțelseră.

26. Și în zioa următoare li se arătă, pe când se băteau, și 'i indemnă la pace zicînd: Bărbați, voi sînteți frați; pentru ce vă faceți nedreptate unul altuia?

27. Dar cel care nedreptăția pe aproapele său 'l înlătură zicînd: Cine te a pus mai mare și judecător peste noi?

28. Nu cumva voești să mă omori, după cum ai omorit ieri pe Egiptean?

29. Pentru acest cuvînt Moise fugi, și locui vremelnic în pămîntul Madiam, unde născu doi fii.

30. Și după ce fură împliniți patruzeci de ani, 'i se arătă în pustia muntelui Sinaia ângerul Domnului într'o flacăre de foc a unui rug.

31. Și Moise văzînd să minună de vedenie, și apropiindu se el

ca să priviască să făcu glasul Domnului către dînsul:

32. Eu sînt Dumnezeuul părinților tîi, Dumnezeuul lui Abraam, și Isaac, și Iacob. Și Moise tremurînd nu îndrăzni să priviască.

33. Atunci Domnul 'i zise: Desleagă încălțămînta picioarelor tale; căci locul în care stai este pămînt sânt.

34. Am văzut cu adevărat necazul poporului meu, care este în Egipt, și am ascultat suspinul lor; și m'am pogorit să 'i scot; și acum vino, te trimit în Egipt.

35. Pe acest Moise pe care 'l tăgăduiră zicînd: Cine te a pus mai mare și judecător? Pe acesta îl trimise Dumnezeu ca să fie și mai mare și răscumpărător împreună cu ângerul ce 'i se arătă în rug.

36. Acesta 'i scoase afară făcînd minuni și semne în Egipt, și în marea roșie, și în pustie patruzeci de ani.

37. Acesta este Moise care zise fiilor lui Israel: Dumnezeu va ridica voe un profet ca mine, dintre frați voștri, *de dînsul ascultați.*

38. Acesta este care la adunarea *poporului* în pustie a fost de aproape cu ângerul care 'i vorbea în muntele Sinai și cu părinți noștri; acesta primi cuvinte vii ca să ni le dea noe;

39. Căruia părinți noștri nu voiră a 'i fi ascultători, ci 'l le-

pădără și se întoarseră cu inimele lor spre Egipt,

40. Zicând lui Aaron: Fă ne dumnezei care vor merge înaintea noastră; căci acest Moise care ne a scos din pământul Egiptului, nu știm ce 'i s'a întâmplat.

41. Și făcură un chip de vițel în acele zile, și aduseră jertfă idolului, și se desfătau la lucrurile mâinilor lor.

42. Dar Dumnezeu se întoarse de la ei și 'i dete să slujască oștirea cereștii; după cum este scris în cartea profetilor:

Casa lui Israel, Nu cumva 'mi ați adus vite înjunghiate și jertfe în timp de patruzeci de ani în pustie?

43. Ba încă ați purtat cortul lui Moloch,

Și steaoa dumnezeului Refan, Chipurile pe care le ați făcut să vă închinați lor;

Și vă voi strămuta dincolo de Babilon.

44. Cortul mărturii era pentru părinți noștri în pustie, după cum a rinduit cel care vorbi lui Moise, ca să 'l facă după chipul pe care 'l a văzut.

45. Pe acesta părinți noștri după ce 'l au luat în primire, îl și aduseră cu Iosua când luară în stăpînire neamurile, pe care le fugări Dumnezeu de la fața părinților noștri pînă în zilele lui David

46. Care află dar înaintea lui Dumnezeu, și se rugă să găsiască

o locuință pentru Dumnezeu lui Iacob.

47. Și Solomon 'i clădi casă.

48. Dar cel prea Înalt nu lăucește în cele făcute de mâini; după cum zice profetul:

49. Cerul 'mi este scaun,

Și pământul așternut al picioarelor mele;

Ce fel de casă 'mi veți clădi mie? zice Domnul.

Sau care este locul odihnei mele?

50. Oare nu mâna mea făcu acestea toate?

51. Cerbicoșilor și netăeaților împrejur cu inimele și cu urechile, voi tot d'auna vă improtiviți Spiritului Sânt; și voi *sunteți* ca părinți voștri.

52. Pe care dintre profeți nu 'i urmărirea părinți voștri? Ba încă omorîră pe cei care au vestit mai d'înainte despre venirea Celui Drept, ai cărui trădători și omoritori v'ați făcut voi acum.

53. Care ați primit legea prin rînduiala întocmită de îngeri, și pe care n'ați păzit o.

54. Auzind acestea erau sfâșiați de durere în inimile lor, și scârșniau cu dinți împotriva lui.

55. Iar el plin fiind de Spirit Sânt, uitându se neclintit spre cer văzu mărirea lui Dumnezeu, și pe Iisus stînd d'a dreapta lui Dumnezeu,

56. Și zise: Iată, zăresc cerurile deschise, și pe Fiul omului stînd d'a dreapta lui Dumnezeu.

57. Atunci ei strigând cu glas tare 'și ținură urechele astupate, și într'o unire înăvăliră asupra lui;

58. Și scoțându 'l afară din oraș 'l omorau cu petre; și martori puseră jos vestmintele lor la picioarele unui tînăr numit Saul.

59. Și pe când îl omorau cu petre pe Stefan, el se ruga și zicea: Doamne Iisuse, primește spiritul meu.

60. Și ingenuchind strigă cu glas tare: Doamne, nu le pune păcatul acesta. Și aceasta zicînd adormi. Iar Saul încuviința împreună cu aceia omorîrea lui.

CAP. VIII.

Urmărirea Creștinilor în Ierusalem. Filip învață în Samaria. Simon magu înaintea lui Petru și Ioan. Filip învață pe eunucul Etiopian și 'l lățează.

1. Și în acea zi fu urmărire mare împotriva credincioșilor care erau în Ierusalem; și toți, afară de apostoli, fură împrăștiați prin ținuturile Iudei, și Samariii.

2. Dar bărbați temători de Dumnezeu ridicară pe Stefan spre a 'l înmormînta, și 'l jăliră foarte mult.

3. Saul însă bintuia Biserica intrînd prin case, și tîrînd bărbați și femei 'i da prinși la închisoare.

4. Decî cei împrăștiați străbătură din loc în loc binevestind cuvîntul.

5. Și Filip venind într'un oraș al Samariii le predica pe Christos.

6. Și gloatele erau într'una cu luare aminte la cele zise de Filip, ascultînd și vîzînd minunile pe care le făcea.

7. Căci Spirite necurate, strigînd cu glas mare, eșiau din mulți care le aveau; și mulți slăbănogi și șchiopi fură tămăduiți.

8. Și fu bucurie mare în acel oraș

9. Și era mai 'nainte în oraș un bărbat cu numele Simon, care făcea magie și punea în uimire poporul Samariii, zicînd că el însuși este un oare cine însemnat.

10. La care toți de la mic pînă la mare erau cu luare aminte zicînd: Acesta este puterea cea numită mare a lui Dumnezeu.

11. Și erau cu luare aminte la dînsul, pentru că de mult timp 'i scosese din minte cu magiile sale.

12. Dar când crezură lui Filip, care binevestia despre împărăția lui Dumnezeu și despre numele lui Iisus Christos, fură botezați atît bărbați cît și femei.

13. Și însuși Simon crezu, și botezat fiind stăruia lângă Filip, și vîzînd semnele și puterile mari ce se făceau rîmase uimit.

14. Iar apostoli, care erau în Ierusalem, auzind că Samaria a primit cuvîntul lui Dumnezeu, trimiseră la dînsi pe Petru și Ioan;

15. Care venind se rugară pentru ei, ca să primiască Spirit Sânt,

16. Căci nu se pogorise încă peste nici unul dintre dênși; ci erau numai botezați în numele Domnului Iisus.

17. Atunci *apostoli* puneau mâinile peste dênși, și ei luau Spirit Sânt.

18. Iar Simon văzând că Spiritul Sânt se dă prin punerea mâinilor apostolilor, le aduse bani zicând:

19. Dați 'mi și mie împuternicirea aceasta, ca pe cine voi fi pus mâinile, să primiască Spirit Sânt.

20. Dar Petru 'i zise: Argintul tâu împreună cu tine fie spre peire, pentru că ai gândit că darul lui Dumnezeu se dobîndește prin bani.

21. Tu n'ai parte, nici sort ț la cuvântul acesta, căci inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu.

22. Decî pocăește te de această răutate a ta, și roagă te de Domnul, poate 'ți se va erta gândul inimei tale.

23. Căci vîd că tu ești în amărăciune de fere și în legătura nedreptăței.

24. Și răspunzînd Simon zise: Rugați v_e voi către Domnul pentru mine, ca să nu vie peste mine cele ce ați zis.

25. Decî ei, mărturisind și vorbind cuvântul Domnului, se întoarseră la Ierusalem, și binevestiau în multe sate ale Samaritanilor.

26. Si un ânger al Domnului

vorbi lui Filip zicînd: Scoală te și te du spre miază zi pe calea ce merge în jos de la Ierusalem la Gaza; această *cale* este pustie.

27. Și sculându se plecă; și iată, un bărbat Etiopian, un eunuc, un puternic la *curtea* Candacei, împărăteasa Etiopenilor, care era peste tot tesaurul ei, venise la Ierusalem să se închine.

28. Și pe când se întorcea, șezînd în trăsura sa citia pe profetul Isaia.

29. Atunci Spiritul zise lui Filip: Apropie te și ține te de această trăsură.

30. Și Filip alergînd 'lauzi citind pe Isaia profetul, și zise: Oare înțelegi cele ce citești?

31. Iar el zise: Cum aș putea înțelege, dacă nu 'mî arată cineva? Și rugă pe Filip ca suindu se să șază cu dînsul.

32. Și partea scripturei pe care o citia era aceasta:

Ca o oae la înjunghere fu adus;

Și fără glas ca un mel înaintea celui care 'l tunde;

Așa nu 'și deschide gura sa;

33. În înjosirea lui fu ridicată judecata lui;

Și neamul lui cine 'l va spune?

Căci se îea de pe pămînt vieața lui.

34. Atunci eunucul răspunzînd lui Filip zise: Rogu te, despre cine zice profetul aceasta? Despre sine însuși, sau despre un altul?

35. Iar Filip deschizându 'și gura sa, și începând de la scriptura aceasta 'i binevesti pe Iisus.

36. Și pe când mergeau pe cale, veniră la o apă; și eunucul zise: Iată apă; ce mă împedică ca să fiu botezat?

37. Și Filip 'i zise: *Daca crezi din toată inima, este ertat. Și răspunzând zise: Cred că Iisus Christos este Fiul lui Dumnezeu.*

38. Și porunci să stea trăsura; și amândoi se deteră jos la apă, atât Filip cât și eunucul; și Filip îl boteză.

39. Iar când eșiră din apă, Spiritul Domnului răpi pe Filip; și eunucul nu 'l mai văzu, căci mergea pe cale bucurându se.

40. Și Filip se află în Azot; și binevestia străbătând toate orașele pînă ce dînsul veni la Cezarea.

CAP. IX.

Saul vine la credință și Anania 'l botează a Damasc. Urmărit de Iudei fuge la Ierusal'm și de aci la Tars. Petru însăntătoșază la Lila pe Enea, și la Iope înviază pe Tabita.

1. Iar Saul, însuflând amenințare și omor împotriva ucenicilor Domnului, venind la arhiereu,

2. Ceru de la dînsul scrisorî la Damasc către sinagogi, ca daca va găsi pe vre uni că sînt în calea Domnului, atât bărbați cât și femei, să 'i aducă legați la Ierusalem,

3. Și mergînd s'a apropiat de

Damasc; și fără de veste străluci ca un fulger împrejurul lui o lumină din cer;

4. Și căzînd la pămînt auzi un glas zicîndu 'i:

Saule, Saule, pentru ce mă urmărești?

5. Iar el zise: Cine ești, Doamne? Și Domnul zise: Eu sînt Iisus pe care tu îl urmărești; *cu greu 'ți este să calci cu piciorul peste ghimpî. Și tremurînd și speriat fiind zise: Doamne, ce vorești să fac? Și Domnul zise către dînsul:*

6. Scoală te dar și intră în oraș, și 'ți se va spune ce trebuie să faci tu.

7. Iar bărbați care mergeau împreună cu dînsul pe cale rămaseră încremeniți, auzind glasul și nezarînd pe nimenea.

8. Și Saul se sculă de jos; și deschizîndu 'i se ochi nu vedea nimic; și ducîndu 'l de mână 'l aduseră în Damasc.

9. Și trei zile a fost fără vedere, și nu mîncă nici nu bîu.

10. Și era în Damasc un ucenic cu numele Anania; și Domnul în vedenie zise către dînsul: Anania, iar el zise, iată mă, eu sînt Doamne.

11. Și Domnul zise către dînsul: Sculîndu te du te pe strada numită Dreaptă, și caută în casa lui Iuda pe Saul cu numele, Tar-sean; căci iată, se roagă,

12. Și el a văzut în vedenie un bărbat, *Anania cu numele*, intrînd la dînsul, și punînd mâinele peste el, ca iar să vază.

13. Și Anania răspunde: Doamne, am auzit de la mulți despre acest bărbat câte rele făcu Săntilor tîi în Ierusalem;

14. Și aci are imputernicire de la mai mari preoților ca să lege pe toți care cheamă numele tîu.

15. Dar Domnul 'i zise: Du te, pentru că acesta 'mi este un vas ales, spre a duce numele meu înaintea neamurilor și împăraților și fiilor lui Israel;

16. Căci eu 'i voi arăta cât de mult trebuie să sufere el pentru numele meu.

17. Decî Anania sî duse și intră în acea casă, și punînd mîinile peste dînsul zise: Frate Saule, Domnul m'a trimis, Iisus care 'ți sî arată în calea pe care veniaî, pentru ca iar să vezi și să fii umplut de Spirit Sânt.

18. Și îndată căzură de la ochi lui ca niște solzi, și iar văzu; și sculându se fu botezat;

19. Și luând mîncare se întări.

Și Saul fu cîte va zile cu ucenici în Damasc.

20. Și apoi predică îndată în sinagogi pe Iisus, că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

21. Și toți care ascultau rămăneau uîmiți și ziceau: Nu este oare acesta care nimici în Ierusalem pe cei care chemau acest nume? Și pentru aceasta a venit aci ca să 'i ducă legați la mai mari preoților.

22. Dar Saul sî întăria și mai

mult, și punea în încurcătură pe Iudei care locuiau în Damasc, domirindu 'i că acesta este Christosul.

23. Și cînd erau împlinite zile destule, Iudei se sfătuiră împreună ca să 'l omoare;

24. Dar sfatul lor fu adus la cunoștința lui Saul. Și ei păziau porțile *Damascului* zi și noapte, pentru ca să 'l omoare;

25. Iar ucenici sîi luîndu 'l noaptea, îl trecură prin zid, lăsându 'l jos într'un coș.

26. Și venind la Ierusalem cerca să se alătore de ucenicî; și toți se temeau de dînsul, necre-zînd că este ucenic.

27. Și luîndu 'l Barnaba cu sine îl duse la apostoli, și le istorisi cum a văzut în cale pe Domnul, și că 'i a vorbit, și cum a predicat fără sfială în Damasc în numele lui Iisus.

28. Și era împreună cu dînsî în Ierusalem intrînd și eșind, și predicînd fără sfială în numele Domnului;

29. Și vorbea și se întreba cu Eleniști; dar ei erau porniți ca să 'l omoare.

30. Și frați cunoscînd bine *aceasta* îl duseră în jos la Cesarea, și 'l trimiseră la Tars.

31. Decî Biserica prin toată Iudea și Galilea și Samaria avea pace, întărindu se și înaintînd în frica Domnului, și se înmulția prin chemarea în ajutor a Sântului Spirit.

32. Și Petru trecînd pe la

toți *sânți*, veni jos și la sânți care locuiesc în Lida.

33. Și găsi acolo pe un om, Enea cu numele, care zăcând de opt ani în pat, era s'ăbit cu totul.

34. Și Petru 'i zise: Enea, Iisus Christos te vindecă; scoală și 'ți așterne ênsuți. Și îndată se sculă

35. Și 'l văzură toți locuitori din Lida și Saron; dênși care se întoarseră la Domnul.

36. Și în Iope era o uceniță cu numele Tabita, care tâlmăcind se zice Dorca; aceasta era plină de fapte bune și de milostenii pe care le făcea,

37. Și bolnăvindu se ea în acele zile, muri; și după ce o scăldară, o puseră în camera de sus.

38. Și Lida fiind aproape de Iope, ucenici auzind că Petru este într'ênsa trimiseră doi bărbați la el rugându 'l: Nu pregeta să vii pênă la noi.

39. Deci Petru sculându se veni împreună cu dênși; și sosind îl duseră în camera de sus; și 'i se înfățișară toate vêduvele plângând și arătând vestmintele și hainele, câte le făcea Dorca, când era cu dênsele.

40. Și Petru dând pe toți afară, și ingenuchind se rugă; și întorcându se spre corp zise: Tabita, scoală te. Și ea 'și deschise ochi, și văzând pe Petru se ridică în sus.

41. Și *Petru* dându 'i mâna o

sculă în sus; și chemând pe sânți și pe vêduve o înfățișă lor vie.

42. Și se făcu cunoscut prin toată Iope, și mulți crezură în Domnul.

43. Și în acele zile el rămase în Iope la un Simon tăbăcar.

CAP. X.

Corneliu, îndemnat fiind de un ânger, trimite la Iope să cheme pe Petru. În urma unei vedenii Petru vine la Cesarea, unde botează pe Corneliu și toată familia lui, precum și pe alți.

1. Și în Cesarea era un bărbat cu numele Corneliu, sutaș din cohorta numită Italica,

2. Virtos și temător de Dumnezeu cu toată casa lui, făcând multe milostenii poporului, și rugându se tot dauna lui Dumnezeu.

3. Acesta văzu lămurit într'o vedenie, cam pe la ceasul al noulea din zi, un ânger al lui Dumnezeu, intrând la dênsul și zicându 'i, Corneliu.

4. Iar el pironind ochi la dênsul, și speriat fiind zise: Ce este, Doamne? Și *ângerul* 'i zise: Rugăciunile tale și milosteniile tale s'au suit spre aducere aminte înaintea lui Dumnezeu.

5. Și acum trimite bărbați la Iope, și cheamă să vie Simon, care se numește Petru;

6. Acesta este primit ca oaspete la un Simon tăbăcarul, a cărui casă este lângă mare: acesta 'ți va spune ce trebuie să faci tu.

7. Iar după ce plecă ângerul care 'i vorbia, strigând pe doi dintre casnici săi, și pe un ostaș virtos dintre cei care erau pe lângă dânsul credincioși în slujbă,

8. Și spunându-le toate 'i trimise la Iope.

9. Și a doa zi pe când aceea mergeau pe cale și se apropiu de oraș, Petru se sui pe casă pe la ceasul al șaselea ca să se roage.

10. Și flămânzind voia să mănânce; și pregătind ei, căzu peste dânsul uimire,

11. Și zărește cerul deschis, și pogorându-se un vas, ca o masă mare de pânză, legată la patru căpătii și lăsându-se în jos pe pământ;

12. În care erau toate cele cu patru picioare, și târitoare ale pământului și sburătoare ale cerului.

13. Și se făcu un glas către dânsul: Petre, sculându-te înjunghie și mănâncă.

14. Iar Petru zise: Cu nici un chip, Doamne; pentru că nici o dată n'am mâncat fie ce spurcat și necurat.

15. Și iar un glas se făcu către dânsul de a doa oară: Nu zice că este spurcat ce a zis Dumnezeu că este curat.

16. Aceasta se făcu pînă de trei ori; și îndată vasul fu ridicat în sus spre cer.

17. Și pe când Petru nu se domiria în sine, ce ar fi vedenia pe care o văzu, iată bărbați tri-

miși de Corneliu, întrebând cu deamănuntul de casa lui Simon, sosiră la poartă,

18. Și strigând întrebare dacă Simon numit Petru se află aci ca oaspete.

19. Dar pe când Petru se gândia în sine despre vedenia sa, Spiritul 'i zise: Iată, te caută trei bărbați.

20. Decî sculându-te, du-te jos, și pleacă împreună cu dânsi, fără a te îndoi de ceva, pentru că eu 'i am trimis.

21. Atunci Petru dându-se jos la bărbați care erau trimiși de Corneliu la dânsul, zise: Iată, eu sînt pe care 'l căutați; ce este pricina pentru care sînteți aci?

22. Iar ei ziseră: Corneliu suțășul, bărbat drept și temător de Dumnezeu, dovedit bun de către tot poporul Iudeilor, a fost înștiințat de către un sânt ânger ca să trimită a te chema la casa lui, și să auză cuvinte de la tine.

23. Decî chemându 'i înăuntru 'i ospătă.

Și a doa zi Petru sculându-se eși împreună cu ei, și uni dintre frați de la Iope veniră cu dânsul.

24. Și a doa zi intrară în Cesarea. Iar Corneliu 'i aștepta cu rudele sale și cu prieteni săi de aproape pe care 'i chemase împreună la sine.

25. Și când fu să între Petru, Corneliu eșindu 'i înainte și căzându 'i la picioare se închină.

26. Dar Petru îl ridică zicînd:

Scoală te; și eu însumi sunt un om.

27. Și vorbind cu dânsul intră, și găsește pe mulți care se adunaseră.

28. Și zise către dênși: Voi știți cât de neertat este unui bărbat Iudeu, a se pune de o potrivă sau a merge împreună cu unul de alt neam; dar mie 'mi a arătat Dumnezeu, să nu numesc pe nici un om spurcat sau necurat.

29. Și de aceea fără a face împotrivire am venit, chemat fiind să viu. Decî întreb pentru care cuvânt ați trimis să viu?

30. Și Corneliu zise: De la a patra zi pênă la ceasul acesta postăm, și mă rugam în al noulea ceas în casa mea; și iată un bărbat în vestmânt strălucitor stătu înaintea mea,

31. Și zise: Corneliu, ascultată 'ți a fost rugăciunea, și milosteniile tale fură aduse aminte înaintea lui Dumnezeu.

32. Decî trimite la Iope, și chiamă să vie Simon, care se numește Petru; acesta este primit ca oaspete în casa lui Simon tăbăcarul lângă mare.

33. Decî îndată am trimis la tine; și tu bine ai făcut că ai venit. Acum noi dar toți suntem aci înaintea lui Dumnezeu, ca să ascultăm toate cele rinduite ție de către Domnul.

34. Și Petru deschizând gura zise:

Cu adevărat înțeleg că Dumnezeu nu este părtinitor;

35. Ci în ori ce popor, cel care se teme de dânsul și lucrează dreptate 'i este plăcut;

36. Voi cunoașteți cuvântul pe care l'a trimis Dumnezeu fiilor lui Israel, binevestind pace prin Iisus Christos — acesta este Domn al tuturor —

37. Voi cunoașteți cuvântul ce a mers prin toată Iudea, începând de la Galilea, după botezul pe care l'a predicat Ioan,

38. Pe Iisus cel din Nazaret, cum l'a uns Dumnezeu cu Spirit Sânt și putere; care a umblat din loc în loc făcând bine și tămăduind pe toți cei împilați de către diavolul, pentru că Dumnezeu era cu dânsul.

39. Și noi suntem martori pentru toate câte făcu în țara Iudeilor și în Ierusalem; pe care l'au și omorit atârându l pe lemn.

40. Pe acesta Dumnezeu l'a înviat a treia zi, și 'i a dat ca să fie cunoscut,

41. Nu la tot poporul, ci noă martorilor, care mai d'inainte am fost aleși de Dumnezeu, care am mâncat și am bătut împreună cu dânsul după învierea lui din morți.

42. Și ne a poruncit să predicăm poporului, și să încredințăm că el este cel rinduit de Dumnezeu judecător al viilor și al morților.

43. Pentru acesta mărturisesc

toți profeți, că oricine crede în el, primește ertare de păcate în numele lui.

44. Pe când vorbea âncbê Petru aceste cuvinte, Spiritul Sânt căzu peste toți care ascultau cuvântul,

45. Și rămaseră uimiți credincioși din tăerea împrejur, căți veniră împreună cu Petru, pentru că și peste neamuri s'a vârsat darul Sântului Spirit;

46. Căci 'i auziau vorbind în limbă, și mărint pe Dumnezeu.

47. Atunci Petru zise: Nu cumva poate cineva opri apa, ca să nu fie botezați aceștia, care luară Spiritul Sânt ca și noi?

48. Și rindui ca ei să fie botezați în numele lui Iisus Christos. Atunci il rugară să rămâe la dênși câteva zile.

CAP. XI.

Petru istorisește la Ierusalem vedenia sa la Iope, și venirea la credință a lui Corneliu și a familii lui. Apostoli răspindii prin Fenicia, Cipru și Antiochea. Barnaba și Saul. Profetul Agab.

1. Iar Apostoli și frați care erau prin Iudea auziră, că și neamurile au primit cuvântul lui Dumnezeu.

2. Și când veni Petru la Ierusalem, cei din tăerea împrejur se întrebau între dênși împotriva lui

3. Zicând: Ai intrat la bărbați care n'au tăerea împrejur, și ai mâncat împreună cu dênși.

4. Și Petru începând le spuse pe rind zicând,

5. Eu mă rugam în orașul Iope; și în uimire văzui o vedenie: pogrindu se un vas, ca o masă mare de pânză *legată* la patru căpête lăsându se jos din cer, și veni pênê la mine;

6. În care, uitându mă cu privirea pironită, deosibiam cu mintea și vedeam cele cu patru picioare ale pământului, și feare și târitoare și sburătoarele cerului.

7. Am auzit și un glas zicându 'mi: Petre, sculându te injunghe și mănâncă.

8. Și am zis: Cu nici un chip, Doamne, pentru că spurcat sau necurat n'a intrat nici odată în gura mea.

9. Dar glasul 'mi răspunse de a doa oară din cer: Nu zice tu că este spurcat, ce a zis Dumnezeu că este curat.

10. Și aceasta se făcu pênê de trei ori, și iarăși toate fură trase sus în cer.

11. Și iată, de o dată se înfățișară trei bărbați la casa în care eram, trimiși fiind către mine de la Cesarea.

12. Și Spiritul 'mi zise să mă duc împreună cu dênși, fără a mă îndoi de ceva, și veniră cu mine și acești șase bărbați; și intrarăm în casa omului.

13. Și ne spuse cum a văzut pe ânger stând în casa sa, și zicând: Trimite la Iope, și cheamă pe Simon numit Petru,

14. Care va vorbi către tine cuvinte, prin care vei fi mântuit tu și toată casa ta.

15. Și începând eu să vorbesc, căzu Spiritul Sânt peste dênși, ca și peste noi la început.

16. Atunci 'mi am adus aminte de cuvântul Domnului, după cum zicea: Că Ioan a botezat cu apă, dar voi veți fi botezați cu Spirit Sânt.

17. Decî fiind că Dumnezeu le a dat acelaș dar ca și noî, crezură în Domnul Iisus Christos; și eu ce putere aveam ca să opresc pe Dumnezeu?

18. Și auzind acestea se liniștiră, și măriră pe Dumnezeu zicînd: Dumnezeu dar dete și neamurilor pocăință spre viață.

19. Decî cei împrăștiați din pricina strimtorării ce veni în timpul lui Stefan, ajunseră pênă la Fenicia și Cipru și Antiochia, ne vorbind nimînui cuvîntul, de cât numai Iudeilor.

20. Și dintre dênși erau uni bărbați din Cipru și din Cirene, care fiind veniți în Antiochia vorbeau către Elini, binevestind pe Domnul Iisus.

21. Și era mâna Domnului cu dênși; și un număr mare crezînd se întoarseră la Domnul.

22. Iar vorba despre dênși se auzi la urechele Bisericeî care este în Ierusalem; și trimiseră pe Barnaba pênă la Antiochia.

23. Acesta venind și vîzînd darul lui Dumnezeu, se bucură și îndemna pe toți ca să stă-

ruiască cu hotărîrea inimei în Domnul,

24. Pentru că era bărbat bun și plin de Spirit Sânt și de credință; și adaoase Domnului gloată din destul.

25. Și Barnaba veni la Tars ca să caute pe Saul,

26. Și după ce 'l găsi 'l aduse la Antiochia; și timp d'un an întreg ei veniră împreună în Biserică, și învățară gloată destulă, și ucenici fură numiți Chreștini pentru întîia oară în Antiochia.

27. Și în acele zile veniră profeți de la Ierusalem la Antiochia.

28. Iar unul dintre dênși, cu numele Agab, sculându se vesti prin Spiritul Sânt că o foamete mare va să fie peste tot pămîntul locuit, care se și făcu în timpul lui Claudiu Cesarul.

29. Și ucenici hotărîră să trimită, după cum se înlesnia fie care dintr'ênși, mijloace de vețuire la frați care locuiesc în Iudea.

30. Ceea ce și făcură trimițînd la bătrîni prin mâna lui Barnaba și Saul.

CAP. XII.

Iacob este omorît. Petru scos din închisoare de către ânger vine la casa Marii. Moartea lui Erod.

1. În timpul acela ânsă Erod, împăratul, puse mîinile ca să facă rău la uni din ai Bisericeî.

2. Și omori cu spada pe Iacob, fratele lui Ioan.

3. Și văzând că place Iudeilor mai puse mâna și pe Petru,

4. Și erau zilele azimelor. Și prinzându 'l, îl puse în închisoare, dându 'l la patru streji de câte patru ostași ca să 'l păziască, hotărît fiind ca după Paște să 'l aducă sus înaintea poporului.

5. Decî Petru era păzit în închisoare; și rugăciune către Dumnezeu se făcea într'una pentru dînsul din partea Bisericeii.

6. Și când avea de gând Erod ca să 'l scoată afară, Petru era culcat în acea noapte între doi ostași, legat fiind cu două lanțuri; și păzitori lângă ușă păziau închisoarea.

7. Și iată un înger al Domnului stătu de odată, și o lumină lumină în casă; și lovind în coasta lui Petru îl deșteptă zicînd: Scoală de grab. Și 'i căzură jos lanțurile din mâini.

8. Și îngerul 'i zise: Inceinge te, și pune 'ți sandalele în picioare, și el făcu așa. Apoi 'i zise: Imbracă 'ți haina, și urmează 'mi.

9. Și eșind 'i urma; și nu știa că adevărat este ce se face prin înger, ci 'i se părea că vede o vedenie.

10. Și trecînd cea d'intîi streajă, și pe a doa, veniră la poarta de fer ce duce în oraș, care li se deschise de sine în-suși; și eșind apucară înainte într'o stradă, și îndată se depărtă îngerul de la dînsul.

11. Atunci Petru venindu 'și în sine zise: Acum știu cu adevărat, că Domnul a trimis pe îngerul său și m'a scăpat din mâna lui Erod și din toată așteptarea poporului Iudeilor.

12. Și dându 'și bine seama veni la casa Marii, muma lui Ioan care se numește Marcu, unde erau mulți adunați și se rugau.

13. Și bătînd el la ușa porței, o slujnică cu numele Rode veni să asculte;

14. Și cunoscînd glasul lui Petru, de bucurie nu deschise poarta, ci alergînd înăuntru spuse că Petru stă înaintea porței.

15. Iar ei ziseră către dînsa: Nu ești în firea ta; dar ea încredința cu stăruință că așa este; și ei ziceau: Este îngerul său.

16. Dar Petru stăruia bătînd; și deschizînd îl văzură și rămaseră uimiți.

17. Și făcîndu le semn cu mîna ca să tacă, le spuse cum Domnul 'l a scos din închisoare; și zise: Spuneți acestea lui Iacob și fraților. Și eșind se duse într'alt loc.

18. Și făcîndu se zioă, era turburare nu puțină între ostași, ce s'a făcut oare Petru.

19. Și Erod căutîndu 'l cu stăruință și negăsindu 'l, cercetînd cu deamănuntul pe păzitori, porunci ca ei să fie omoriți; și plecînd din Iudea la Cesarea, rămase aci.

20. Și Erod era în mare luptă cu locuitorii din Tir și Si-

don; dar ei într'un gând veniră înainte lui, și înduplecând pe Blastu, care era peste camera de culcat a împăratului, cereau pace, pentru că țara lor și avea mijloacele de vețuire din țara împărătească.

21. Și după ce fu hotărîtă o zi, Erod îmbrăcându-se în vestiminte împărătești, și șezând pe tron cuvânta către dênși.

22. Și poporul striga la zisele lui: Glas de Dumnezeu, iar nu de om.

23. Și îndată un ânger al Domnului îl lovi, pentru că nu dete mărire lui Dumnezeu; și mâncat fiind de vermi muri.

24. Iar cuvântul lui Dumnezeu sporia și câștiga în mulțime.

25. Și Barnaba și Saul, după ce și împliniră însărcinarea, se întoarseră din Ierusalem, luând cu dênși și pe Ioan care se numi Marcu.

CAP. XIII.

Pavel cu Barnaba și Marcu face înțea călătorie spre a învăța neamurile. Elima es e orbii. Sergiu Pavel vine la credință. Cuvântarea lui Pavel la Antiochia Pisidiei.

1. Și erau în Antiochia la Biserica în ființă profeți și învățători, Barnaba și Simeon, numit Nîger, și Luciu Cireneul, și Manaen, care fusese crescut împreună cu Erod tetrarchul, și Saul.

2. Și pe când slujau ei Domnului și postiau, Spiritul Sânt

zise: Deosebiți 'mi acum pe Barnaba și pe Saul la lucrul pentru care 'mi 'i am chemat.

3. Atunci postind și rugându-se și punând mâinile peste dênși 'i trimiseră.

4. Aceștia dar, trimiși afară fiind de către Spiritul Sânt, veniră la Seleucia, și de acolo plecară pe apă la Cipru.

5. Și ajungând în Salamina vestiră cuvântul lui Dumnezeu în sinagogile Iudeilor, și aveau slujitor și pe Ioan.

6. Și străbătând toată insula pênă la Pafu găsiră pe un bărbat mag, profet mincinos Iudeu, cu numele Bar-Iisus,

7. Care era cu proconsulul Sergiu Pavel, bărbat priceput. Acesta chemând la sine pe Barnaba și pe Saul căuta cu stăruință să auză cuvântul lui Dumnezeu.

8. Și Elima magul — căci astfel însemnează numele lui — li se împrotivi, încercând să întoarcă cu desăvârșire pe proconsul de la credință.

9. Dar Saul care se numește și Pavel, plin fiind de Spirit Sânt, uitându-se neclintit la dênșul zise:

10. O tu plinule de orice înșălăciune și de orice răutate, fiule al diabolului, vrăjmașule al orî cărei dreptăți, nu încetezi d'a strămba căile cele drepte ale Domnului?

11. Și acum iată, mâna Domnului asupra ta, și vei fi orb, ne

văzând soarele pănă la un timp cuvenit. Și îndată căzu peste densusul negură și întunec, și umblând împrejur căuta cine să 'l ducă de mână.

12. Atunci proconsulul văzând ce s'a făcut crezu, mirându se de învățatura Domnului.

13. Și cei de lângă Pavel trecând de la Pafu veniră la Perghe a Pamfilii; și Ioan despărțindu se de dênși se întoarse la Ierusalem.

14. Iar ei străbătând de la Perghe veniră la Antiochia Pisidiei, și intrând în sinagogă în zi de sâmbătă se așezară pe scaun.

15. Și după citirea legei și a profeților, mai mari sinagogei trimiseră către dênși zicând: Bărbați frați, dacă aveți vre un cuvânt de mângăere pentru popor, vorbiți.

16. Atunci sculându se Pavel, și făcând semn cu mâna zise:

Bărbați Israeliți, și cei care vă temeți de Dumnezeu, ascultați.

17. Dumnezeu al acestui popor al lui Israel 'și alese sieși pe părinți noștri, și înălță poporul cât șezu vremelnice în pământul Egiptului, și cu braț înalt îl scoase de acolo.

18. Și cam patruzeci de ani 'i purtă înlesnindu le hrană în pustie.

19. Și nimicind șapte neamuri în pământul Chanaan le împărți lor spre moștenire pământul *acelora*.

20. Și după acestea le dete în

timp cam de patru sute cincîzeci de ani judecători pănă la Samuel profetul.

21. Și de aci 'nainte cerură împărat, și Dumnezeu le dete pe Saul, fiul lui Chiș, bărbat din seminția lui Beniamin, patru zeci de ani.

22. Și Dumnezeu înlăturându 'l, le ridică împărat pe David, căruia și 'i zise mărturisind: Am găsit pe David, bărbat după inima mea, care va face toate voile mele.

23. Din urmași acestuia, Dumnezeu aduse după făgăduință lui Israel Mântuitor pe Iisus,

24. După ce Ioan predică mai 'nainte de venirea lui botezul pocăinței la tot poporul lui Israel.

25. Și pe când Ioan sfârșia calea sa, zicea: Ce gândiți că sunt eu? Nu sunt eu; dar iată, vine după mine, căruia nu sunt vrednic a 'i deslega încălțăminte picioarelor.

26. Bărbați frați, fii neamului lui Abraam, și cei care sunt între voi temători de Dumnezeu, noă ni s'a trimis cuvântul mântuirii aceștia.

27. Căci cei care locuesc în Ierusalem și mai mari lor, necunoscând pe acesta și osîndindu 'l, au împlinit ale profeților rostiri, care se citesc în fie care sâmbătă.

28. Și negăsind nici o vină de moarte, au cerut de la Pilat ca el să fie omorit.

29. Și când săvârșiră toate cele

scrise despre densusul, luându 'l jos de pe lemn *il* puseră în morment.

30. Dar Dumnezeu 'l a înviat dintre morți pre el,

31. Care se arată în mai multe zile celor care veniră împreună cu densusul de la Galilea la Ierusalem, care acum sânt martori lui înaintea poporului.

32. Și noi vă binevestim voe făgăduința făcută către părinți, fiind că Dumnezeu pe aceasta a împlinito pentru copii noștri, înviind pe Iisus,

33. După cum și este scris în psalmul al doilea: Fiul meu ești tu, eu astăzi te am născut.

34. Dar că *Dumnezeu* 'l a înviat dintre morți, spre a nu se mai întoarce la stricăciune, a zis astfel, că voi da voe cele sante ale lui David, cele încredințate prin jurământ.

35. De aceea și în alt *psalm* zice: Nu vei da pe cel sânt al tēu să vază stricăciune.

36. Căci David, după ce sluji pentru neamul său hotărîrîi lui Dumnezeu, adormi și fu adăogăat la părinți săi, și văzu stricăciune;

37. Dar pe care Dumnezeu 'l a înviat, nu văzu stricăciune.

38. Decî cunoscut să vă fie voe, bărbați frați, că prin acesta se vestește voe ertare de păcate;

39. In acesta orî cine crede este îndreptat de toate de care voi n'ați putut fi îndreptați in legea lui Moise.

40. Decî luați aminte să nu vie peste voi ce s'a zis prin profeți,

41. Vedeți, desprețuitorilor, și mirați vă, și periți: Că eu am să fac un lucru în zilele voastre, Un lucru pe care nu 'l veți crede, daca cineva vi 'l spune.

42. Și eșind ei afară *din sinagoga Iudeilor*, 'i rugau ca să li se spună în sâmbăta următoare rosturile acestea.

43. Și după ce se desfăcu adunarea, mulți dintre Iudei și dintre temători de Dumnezeu, proseliți, urmară lui Pavel și lui Barnaba, care vorbind către dēși 'i îndemnau să stăruiască în Darul lui Dumnezeu.

44. Și în sâmbăta viitoare mai tot orașul se adună ca să asculte cuvēntul lui Dumnezeu.

45. Dar Iudei vēzēnd gloatele se umplură de pismă, și se împrotiveau la cele zise de Pavel, defăimându le.

46. Atunci Pavel și Barnaba îndrăsnind ziseră: Pentru voi era de trebuință ca să vi se vorbiască mai 'ntēiu cuvēntul lui Dumnezeu; dar fiind că 'l lepădați, și nu vă judecați pe voi ēnșivē vrednici de vieața vecinică, iată, noi ne întoarcem către neamuri.

47. Căci așa ne a poruncit Dumnezeu *zicēnd*:

Pusu te am pe tine spre lumină a neamurilor,

Ca să fii tu spre mântuire pēnē la marginea pământului.

48. Și auzind neamurile să bucurau, și măriau cuvântul lui Dumnezeu; și câți erau rinduiți spre vieță vecinică crezură.

49. Și cuvântul Domnului se împrăștia prin tot ținutul.

50. Dar Iudei întăritară pe femeile temătoare de Dumnezeu, pe cele alese și pe cei de frunte ai orașului, și ațitară urmărire împotriva lui Pavel și a lui Barnaba și 'i scoaseră afară din hotarile lor.

51. Iar dênși, scuturând praful de pe picioare împotriva lor, veniră la Iconia.

52. Și ucenici erau plini de bucurie și de Spirit Sânt.

CAP. XIV.

Pavel și Barnaba predică în căldătoria lor. Goniți fiind din Iconia vin la Listra, unde sânt priviți drept zei. De la Derbe să întorc la Antiochia.

1. Și fiind în Iconia, Pavel și Barnaba intrară în acelaș timp în sinagoga Iudeilor, și vorbiră astfel în cât crezu mulțime mare de Iudei și Eleni.

2. Dar Iudei ne înduplecându se întăritară și înrăutățiră sufletele neamurilor împotriva fraților.

3. Decî rămaseră mult timp vorbind fără sfială în Domnul, care da dovadă pentru cuvântul darului său, dând să se facă prin mâinele lor semne și minuni.

4. Și se desbină mulțimea orașului; uni erau cu Iudei, iar alți cu apostoli.

5. Și când se făcu aci o pornire a neamurilor și Iudeilor cu mai mari lor ca să 'i înfrunzeze rușinos și să 'i omoare cu petre,

6. Ei dându 'și bine seama fugiră în orașele Licaoni, Listra și Derbe, și în împrejurime;

7. Și binevestiau acolo.

8. Și în Listra sta jos un bărbat neputincios la picioare, care nu umblase nici o dată, șchiop fiind din pântecel mamei lui.

9. Acesta asculta pe Pavel vorbind, care uitându se neclintit la dênșul și vèzènd că are credință spre a fi vindecat,

10. Zise cu glas mare: Scoală te drept pe picioarele tale, și făcu o săritură și umbla.

11. Iar gloatele vèzènd ce făcu Pavel, ridicară glasul lor în limba Licaonă zicènd: Zei, asemănându se oamenilor, veniră la noi.

12. Și numiau pe Barnaba Joe, iar pe Pavel Mercur, fiind că el era călăuza cuvântului.

13. Iar preotul lui Joe, care este afară înaintea orașului lor, aducènd tauri și cununî la porțile orașului, voia să înjunghe jertfă împreună cu gloatele.

14. Și auzind apostoli Barnaba și Pavel, sfășiindu 'și vestimintele lor, se repeziră în gloată strigând

15. Și zicènd: Bărbați, pentru ce faceți acestea? Și noi sântem oameni, avènd ca voi aceeași fire și simțire, care vè binevestim ca

să vă întoarceți de la aceste nimicuri spre Dumnezeu cel viu, care făcu cerul și pământul și marea și toate ce *sunt* într'ensele;

16. Care în veacurile trecute îngădui toate neamurile ca să meargă pe căile lor;

17. Totuși nu se lăsă pe sine însuși fără dovadă, lucrând binele, dându-ne din cer ploă și timpuri roditoare, umplând de hrană și veselie inimile noastre.

18. Și acestea zicând abia opriră gloatele ca să nu le înjunghe jertfă.

19. Atunci sosiră de la Antiochia și Iconia Iudei; și după ce înduplecară gloatele, și aruncară cu petre în Pavel, îl târau afară din oraș, gândind că el este mort.

20. Și încunjurându-l ucenici, să seculă și intră în oraș; și a doua zi eși împreună cu Barnaba la Derbe.

21. Și binevestind în acel oraș, și făcând destui ucenici, se întoarseră la Listra și Iconia și Antiochia,

22. Întărind sufletele ucenicilor, indemnându-i să stăruiască în credință, și că prin multe suferințe trebuie să trecem noi ca să intrăm în împărăția lui Dumnezeu.

23. Și alegându-le prin ridicare de mâini presbiteri la fiecare biserică, rugându-se cu postiri i lăsă Domnului, în care crezuseră.

24. Și străbătând Pisidia veniră la Pamfilia.

25. Și vorbind la Perghe cuvântul veniră în jos la Atalia.

26. Și de acolo plecară pe apă la Antiochia, de unde fusese dat darul lui Dumnezeu pentru lucrul pe care l' săvârșiră.

27. Ajungând dar și adunând Biserica, spuseră câte a făcut Dumnezeu cu dênși, și că a deschis neamurilor ușă de credință. Și rămaseră acolo nu puțin timp cu ucenici.

CAP. XV.

Adunarea apostolilor la Ierusalēm pentru tădere împrejur a neamurilor. Cuvântarea lui Petru. Cuvântarea lui Iacob. Epistola trimisă creștinilor din Antiochia. Barnaba călătorește cu Marcu, iar Pavel cu Silă.

1. Și venind uni de la Ierusalēm învățau pe frați, că dacă nu veți fi tăeați împrejur după dătina cea rinduită de Moise, nu puteți fi mântuiți.

2. Și făcându-se împotrivire și cercetare nu puțină din partea lui Pavel și Barnaba față de aceea, frați hotărîră ca Pavel și Barnaba și alți oare care dintre dênși să se ducă pentru această neînțelegere la apostoli și bătrini care erau la Ierusalēm.

3. Decî ei trimiși fiind din partea Bisericeii, treceau prin Fenicia și Samaria istorisind întoarcerea neamurilor; și făceau bucurie mare la toți frați.

4. Și ajungând la Ierusalēm

fură primiți de Biserică și apostoli și bătrini, și spuseră câte a făcut Dumnezeu cu dênși;

5. Dar să ridicară uni din secta Farisecilor, care au crezut, zicând, că trebuie să 'i tae împrejur și să le porunciască să păziască legea lui Moise.

6. Atunci se adunară apostoli și bătrini să cerceteze acest lucru.

7. Și după ce se făcu multă vorbire, Petru sculându se zise către dênși:

Bărbați frați, voi știți că de mult timp Dumnezeu 'și alese între noi, ca prin rostul meu să auză neamurile cuvântul evanghelii și să crează.

8. Și cunoscătorul de inimă Dumnezeu le dovedi, dându le Spiritul Sânt, ca și noé;

9. Și nu făcu nici o deosibire între noi și între dênși, curățind prin credință inimile lor.

10. Acum dar pentru ce ispițiți pe Dumnezeu *prin aceea* că puneți pe cerbicea ucenicilor un jug, pe care nici părinți noștri, nici noi n'am fost în stare să 'l purtăm?

11. Ci credem că sântem mântuiți prin darul Domnului Iisus Christos, după cum și aceia.

12. Atunci tăcu toată mulțimea, și ascultau pe Barnaba și pe Pavel lămurind câte semne și minuni făcu Dumnezeu printre'nși între neamuri.

13. Iar după ce tăcură ei, luă cuvântul Iacob zicând:

14. Bărbați frați, ascultați mă; Simeon desluși cum mai 'nteu Dumnezeu 'și căută ca să 'iea din neamuri un popor pentru numele său.

15. Și cu aceasta conglăsuesc cuvintele profeților, după cum este scris:

16. După acestea iar mă voi întoarce și voi clădi din nou cortul cel căzut al lui David; și cele răsturnate ale lui iar le voi clădi și 'l voi îndrepta;

17. Pentru ca cei rămași ai oamenilor să caute pe Domnul, și *anume* toate neamurile peste care a fost chemat numele meu asupra le,

Zice Domnul care face acestea

18. Cunoscute de la începutul lumii.

19. De aceea eu găsesc cu cale a nu supăra pe cei care dintre neamuri se întorc la Dumnezeu;

20. Ci să li se trimită scrisoare ca să se ferească de pângăriturile idolilor și de desfrânare și de ce este sugrumat și de sânge.

21. Căci Moise are din timpuri de demult în fie care oraș pe cei care 'l predică, citit fiind în sinagogi în orî ce sâmbătă.

22. Atunci apostoli și bătrini împreună cu toată Biserica găsiră cu cale, ca alegându 'și bărbați dintre dênși, să trimită la Antiochia cu Pavel și Barnaba, pe Iuda care se numește Barsaba, și pe Sila, bărbați căpetenii între frați.

23. Scriindu le prin mâna lor:

Apostoli și bătrini frați multă sănătate celor dintre neamuri frați, care sânt la Antiochia și în Siria și în Cilicia;

24. De oare ce am auzit că uni dintre noi v'au turburat cu cuvinte, strămutând sufletele voastre, *zicând că trebuie să fiți tăeați împrejur și să păziți legea*, căroră noi nu leam poruncit.

25. Noi am găsit cu cale, într'un gând fiind, ca alegându ne bărbați să trimitem la voi împreună cu iubiți noștri Barnaba și Pavel,

26. Oamenii care și au pus sufletele lor pentru numele Domnului nostru Iisus Christos.

27. Decii am trimis pe Iuda și Sila, care și ei ênsuși să încu-noștințeze prin cuvânt aceleași.

28. Căci a găsit cu cale Sântul Spirit și noi ca să nu se mai pună peste voi nici o greutate, de cât acestea ce sânt de neapărată trebuință,

29. Să vă feriți de cele înjunghiate idolilor și de sânge și de cele sugrumate și de desfrânare, de care păzindu vă pe voi ênșivê cu îngrijire, bine faceți. Fiți sănătoși.

30. Decii trimiși fiind ei, veniră în jos la Antiochia, și strângând mulțimea deteră scrisoarea.

31. Și citind se bucurară de mângăarea dată.

32. Și Iuda și Sila, profeți fiind și ei, îndemnară prin multe cuvinte pe frați și i întăriră.

33. Și rămânând câtva timp,

fură trimiși cu pace de către frați la cei care i au trimis.

34. *Iar Sila găsi cu cale să rămêe acolo.*

35. Dar Pavel și Barnaba rămaseră în Antiochia, învățând și binevestind, împreună și cu alți mulți, cuvântul lui Dumnezeu.

36. Și după câteva zile Pavel zise către Barnaba: Intorcându ne acum să cercetăm pe frați în fie care oraș în care am vestit cuvântul Domnului, cum se află ei.

37. Și Barnaba se hotărî să îea împreună cu dênși și pe Ioan, care se numește Marcu.

38. Dar Pavel găsia că este drept să nu îea împreună cu dênși pe acesta, care se despărți de ei de la Pamfilia, și nu veni împreună cu dênși la lucru.

39. Și se ivi inimoșie, în cât se despărțiră unul de altul, și Barnaba luând cu sine pe Marcu plecă pe apă la Cipru.

40. Iar Pavel alegându și pe Sila se duse, lăsat fiind de către frați în mâna Domnului.

41. Și străbătea prin Siria și Cilicia întărind Bisericile.

CAP. XVI.

A doa călătorie a apostolului Pavel. La Lisra primțete pe Timoteu. Din Asia Pavel trece în Macedonia la Filipi.

1. Și ajunse la Derbe și Listra; și iată, acolo era un ucenic cu numele Timoteu, fiu al unei femei Iudee, credincioasă, și al unui Tată Elen;

2. El era dovedit cu bună purtare de către frați din Listra și Iconia,

3. Pe acesta voi Pavel ca să meargă împreună cu dânsul, și luându 'l, îl tăe împrejur din pricina Iudeilor care erau în acele locuri; căci toți știau că tatăl lui era Elin.

4. Și când treceau prin orașe, le dedeau să păziască poruncile găsite cu cale de către apostoli și bătrini cei din Ierusalem.

5. Decî Bisericile erau întărite în credință și prisosiau la număr în fie care zi.

6. Și trecură prin Frigia și Galația, după ce fură opriți de Sântul Spirit ca să vorbiască cuvântul în Asia;

7. Dar venind spre Misia, încercau să meargă în Bitinia; și Spiritul nu 'i îngădui.

8. Decî trecând pe lângă Misia veniră în jos la Troa.

9. Și în timpul nopții se arătă lui Pavel o vedenie: Un bărbat Macedonean sta și 'l ruga zicând: Treci în Macedonia și ajută ne.

10. Și când văzu vedenia, îndată căutarăm să eșim în Macedonia, judecând că Dumnezeu ne a chemat să le binevestim.

11. Decî plecând din Troa am mers drept la Samotracia, și a doa zi la Neapoli,

12. Și de acolo la Filipi, care este întâiul oraș de colonie al părții Macedoni; și în acest oraș am rămas câteva zile.

13. Și în zioa sâmbetei am eșit

afară din poarta orașului la un rîu, unde era obiceiul să fie loc de rugăciune, și stînd jos vorbiam femeilor care erau adunate.

14. Și o femeie cu numele Lida, temătoare de Dumnezeu, vînzătoare de purpură din orașul Tiatira, asculta, a cărei inimă o deschise Domnul ca să iea aminte la cele vorbite de Pavel.

15. Și după ce fu botezată ea, și toată casa ei, ne rugă zicînd: De oare ce ați judecat că sînt credincioasă Domnului, intrînd în casa mea rămîneți aci; și stăruind ne înduplică.

16. Și pe când ne duceam noi la locul de rugăciune, ne eși înainte o slujnică care avea spirit ce vorbea din pînțece, și care ghicind aducea mult câștig stăpinilor ei.

17. Aceasta urmînd lui Pavel și noe striga zicînd: Acești oameni sînt slugi ale lui Dumnezeu, cel prea Înalt, care vă vestesc voe cale de mîntuire.

18. Și aceasta o făcea în mai multe zile. Dar Pavel supărîndu se și întorcîndu se zise Spiritului: În numele lui Iisus Christos ție 'ți poruncesc să eși afară dintr'însa; și eși afară în acel ceas.

19. Iar stăpîni ei, vîzînd că s'a dus nădejdea câștigului lor, punînd mîinile pe Pavel și Sila 'i tîrîră în piață înaintea mărilor,

20. Și aducîndu 'i căpeteniilor ziseră: Acești oameni care sînt Iudei turbură orașul nostru,

21. Și aduc la cunoștință date ce nu ne este ertat a le primi, nici a le ține, Romanii fiind noi.

22. Și s'a ridicat împreună gloata împotriva lor; și căpeteniile sfășindu-le vestmintele lor porunci să 'i bată cu vergi.

23. Și după ce le deteră multe lovituri, 'i aruncară în închisoare poruncind păzitorului închisorei să 'i păziască bine;

24. Acesta primind o astfel de poruncă, 'i aruncă în fundul închisorei și le înțepeni picioarele în lemn.

25. Iar după mezul nopții Pavel și Sila rugându-se laudau pe Dumnezeu, și cei legați 'i ascultau cu luare aminte;

26. Și de odată se făcu cutremur mare, în cât se sguduiră temeliiile închisorei; și îndată fură deschise toate ușile, și legăturile tuturor fură desfăcute.

27. Iar păzitorul închisorei deșteptându-se, și văzând deschise ușile închisorei, trăgând spada era să 'și răpue vieața, gândind că cei legați au fugit afară.

28. Dar Pavel strigă cu glas mare zicând: Nu 'ți face ție nici un rău, căci toți suntem aci.

29. Și cerând luminări se repezi înăuntru, și tremurând căzu înaintea lui Pavel și Sila,

30. Și ducându 'i afară zise: Domnilor, ce trebuie să fac eu ca să fiu mântuit?

31. Iar ei ziseră: Crede în Dom-

nul Iisus Christos, și vei fi mântuit tu și casa ta.

32. Și 'l învățară cuvântul Domnului, împreună și pe toți care erau în casa lui.

33. Și luându 'i la sine în acel ceas al nopții spălă rănile lor, și îndată fu botezat el și toți ai săi.

34. Și ducându 'i la casa sa puse masă și se veseli fiind că crezuse cu toată a sa familie lui Dumnezeu.

35. Iar făcându-se zioă căpeteniile trimiseră pe slujitori lor zicând: Dă drumul la acei oameni.

36. Și păzitorul închisorei spuse către Pavel cuvintele: Au trimis căpeteniile ca să vi se dea drumul; acum dar eșind afară mergeți în pace.

37. Dar Pavel zise către dênși: După ce ei ne au bătut în fața lumii fără a fi osindiți, cetățeni Romanii fiind noi, ne au aruncat în închisoare; și acum pe ascuns ne dau afară? Nu așa, ci venind ei însuși să ne scoată afară.

38. Și slujitori aduseră căpeteniilor la cunoștință aceste cuvinte; iar ei auzind că sunt Romani se temură;

39. Și venind îi îmbunară, și ducându 'i afară 'i rugau să plece din oraș.

40. Iar ei eșind din închisoare intrară în casa Lidii, și văzând pe frați 'i mângăeară, și apoi plecară.

CAP. XVII.

Pavel cu Sila și Timoteu la Tesalonic; apoi la Berea și Atena. Cuvântarea lui Pavel în Arcopag. Dionisiu și Damari.

1. Și trecând prin Amfipoli și Apolonia veniră la Tesalonic, unde era sinagoga Iudeilor;

2. Și după obiceiul său Pavel intră la dênși, și în trei sâmbete vorbi cu dênși din scripturi.

3. Descoperind și lămurind, că Christos trebuia să pătimizească și să învieze dintre morți, și că aceasta este Christosul, Iisus pe care 'l vestesc voe.

4. Și uni dintre ei se înduplicară și fură dați prin sorți lui Pavel și Sila, mulțime mare de Eleni, temetori de Dumnezeu, și nu puține dintre femeile de frunte.

5. Și Iudei pismuind și luând cu sinele pe uni bărbați rei din cei de rînd, și făcend gloată turburau orașul, și 'năvălind la casa lui Iason căutau să 'i scoată afară la popor.

6. Dar negăsindu 'i tirau pe Iason și pe uni frați la mai mari orașului, strigend că aceștia care au întăritat la răscoală pe toată lumea veniră și aici,

7. Pe aceștia Iason 'i a primit voios la sine; și aceștia toți lucrează impropria poruncilor Căsarului, zicend că un altul este împărat, Iisus.

8. Și turburără gloata și pe mai mari orașului, care auziau acestea.

9. Și după ce luară îndestulare de la Iason și de la ceilalți le dederă drumul.

10. Iar frați îndată trimiseră noaptea pe Pavel și pe Sila la Berea, care sosind se duseră în sinagoga Iudeilor.

11. Aceștia erau mai mărinoșii de cât cei din Tesalonic, și dênși primiră cuvântul cu toată voioșia, cercetând scripturile cu deamênuntul în fie care zi, dacă acestea ar fi așa.

21. Decî mulți dintre dênși crezură atât dintre femeile Elene cele cuviincioase, cât și dintre bărbați nu puțini.

13. Dar când înțeleseră Iudei din Tesalonic că și în Berea s'a vestit de către Pavel cuvântul lui Dumnezeu, veniră mișcând și aci gloatele și turburându le.

14. Atunci frați îndată trimiseră pe Pavel ca să se ducă spre mare, și Sila și Timoteu rămăseră acolo.

15. Iar cei care însoțiau pe Pavel îl duseră pênă la Atena; și luând poruncă către Sila și Timoteu, ca să vie cât mai curind la dênșul, plecară.

16. Și pe când Pavel 'i aștepta în Atena, spiritul lui fu înăsprit în sine vèzènd că orașul este plin de idoli.

17. Decî vorbi în sinagogă cu Iudei și cu temetori de Dumnezeu, și în piață în fie care zi cu cei care 'l întilniau.

18. Și uni dintre filosofi Epicurei și Stoiți intrau în vorbă

cu dânsul, și alți ziceau: Ce vrea să spue acest vorbăreț? Iar alți ziceau: Să pare că este vestitor de zeități streine; pentru că le binevestea pe Iisus și învierea.

19. Și luându 'l cu dênși îl duseră la Areopag zicând: Putem ști ce este această învățătură noastră ce se vestește de către tine?

20. Căci aduci la auzul nostru ceva strein; decî suntem hotărâți să știm ce va să fie aceasta.

21. — Căci Ateniani toți și streini care se află de obicei acolo nu aveau timp potrivit pentru nimic alt, de cât să vorbiască ceva sau să auză ceva mai nou. —

22. Atunci Pavel stând în mijlocul Areopagului zise:

Bărbați Ateniani, întru toate vă vîz pe voi mai temători de Dumnezeu.

23. Căci trecînd și privind de aproape lucrurile de mare cinste ale voastre, am găsit și un altar pe care este scris: NECUNOSCUTULUI DUMNEZEU. Decî ceea ce voi cinstiți foarte mult, fără să cunoașteți, aceasta vă vestesc eu voe.

24. Dumnezeu care făcu lumea și toate ce sînt într'ênsa, acesta fiind Domnul cerului și al pămîntului nu locuiește în temple făcute de mîini;

25. Nici nu este slujit de mîini omenești ca avînd trebuință de ceva, el ênsuși dînd tuturor vieață și suflare și toate

26. A făcut dintr'unul tot neamul oamenilor să locuiască peste

toată fața pămîntului întocmind timpuri hotărîte și marginile locuirei lor;

27. Ca să caute pe Dumnezeu, doar cel puțin 'l ar pipăi și 'l ar afla, deși nu este departe de fie care dintre voi;

28. Căci într'ênsul vețuim și ne mișcăm și sîntem, după cum și uni dintr'ai voștri poeți au zis: Căci și noi sîntem din neamul lui.

29. Decî din neamul lui Dumnezeu fiind, nu trebuie să gîndim că Dumnezeirea este asemenea cu aur sau argint sau piatră, cioplitură a meșteșugului și a gîndirei omului.

30. Drept aceea Dumnezeu trecînd cu vederea timpurile neștiinții, dă de știre acum oamenilor ca toți de pretutindenea să se pocăiască;

31. Pentru că a pus o zi în care va să judece lumea în dreptate printr'un bărbat, pe care 'l a rînduit, după ce dete tuturor credința prin aceea că 'l a înviat dintr'e morți.

32. Și auzind de înviere de morți uni 'și băteau joc, iar alți ziseră: Te vom asculta despre aceasta și altă dată.

33. Așa fiind, Pavel eși din mijlocul lor.

34. Și uni bărbați alăturându se pe lângă dânsul crezură, între care și Dionisiu Areopagitul, și o femeie cu numele Damari, și alți împreună cu dênși.

CAP. XVIII.

Pavel stă la Corint cu Acuila și Priscila. Galione proconsulul. A treia călătorie apostolică a lui Pavel. Apoline la Efes cu Acuila și Priscila.

1. După acestea plecând din Atena veni la Corint.

2. Și află pe un Iudeu cu numele Acuila, de neam din Pont, venit de curind din Italia, și pe Priscila femea lui, pentru că Claudiu dase poruncă ca toți Iudei să plece din Roma; la dênși veni *Pavel*;

3. Și fiind că el era de aceeași meserie rămase la ei și lucrau, căci erau de meserie făcători de corturi.

4. Și vorbea în sinagogă în fie care sâmbătă, și înduplecă Iudei și Eleni.

5. Și când veniră din Macedonia Sila și Timoteu, Pavel fu cu totul coprins de învățatură, aducând dovezi Iudeilor că Iisus este Christosul.

6. Dar ei improtivindu se și defăimând, *Pavel* scuturându 'și hainele zise către dênși: Sângele vostru *vie* peste capul vostru; eu sânt curat; de aci 'nainte mă voi duce la neamuri.

7. Și eșind de acolo veni în casa unuia cu numele Titu Iustu, temător de Dumnezeu, a cărui casa era vecină cu sinagoga.

8. Și Crispu mai marele sinagogei crezu împreună cu toată casa lui în Domnul; și mulți din-

tre Corinteni auzind crezură și fură botezați.

9. Și Domnul zise printr'o vedenie de noapte lui Pavel: Nu te teme, ci vorbește și nu tăcea;

10. Pentru că eu sânt cu tine, și nimenea nu va pune mâna pe tine ca să 'ți facă rău; fiind că mult popor am eu în acest oraș.

11. Și șezu un an și șase luni, învățând între dênși cuvântul lui Dumnezeu.

12. Dar pe când Galione era procunsul al Achaei, Iudei pășiră într'un gând improtiva lui Pavel, și 'l duseră la judecătorie,

13. Zicând că acesta înduplecă prin cuvinte amăgitoare pe oameni ca să se închine afară din lege lui Dumnezeu.

14. Și pe când Pavel era să deschidă gura, Galione zise către Iudei: Daca ar fi vr'o nedreptățire sau faptă vicleană, Iudeilor, cu drept cuvânt v'aș frîngăduit.

15. Dar daca sânt neînțelegeri despre învățatură și nume și despre legea voastră, veți vedea voi ênșivă, eu nu voesc să fiu judecător al acestora.

16. Și 'i goni de la judecătorie.

17. Și toți *Eleni* punând mâna pe Sostene, mai marele sinagogei, îl băteau înaintea judecătorii. Si lui Galione nu 'i păsa nimic de acestea.

18. Iar Pavel mai rămânând âncă destule zile, lasând fraților rămas bun, se duse pe apă în Siria, și împreună cu dênșul Pri-

scila și Acuila, care 'și tunde capul în Chenchre, căci avea o juruință.

19. Și ajunseră la Efes, și 'i lăsă pe aceia acolo, iar el intrând în sinagogă vorbi cu Iudei.

20. Și rugându 'l ei ca să rămăe mai mult timp *la dênși*, el nu se învoi,

21. Ci le lăsă rămas bun zicând: *Trebue negreșit ca eu să fac la Ierusalem sêrbătoare ce vine, și iar mă voi întoarce la voi, vrând Dumnezeu; și plecâ de la Efes.*

22. Și după ce se dete jos la Cesaria, mergând *la Ierusalem* și făcând urări Bisericeî, se duse în jos la Antiochia.

23. Și stând câtva timp plecâ, trecând prin Galatia și Frigia, intrând pe toți ucenici.

24. Iar un Iudeu cu numele Apoline, de neam din Alexandria, bărbat învățat, tare în scripturi, veni la Efes.

25. Acesta fusese învățat în calea Domnului; și ferbând în spiritul său vorbea și învăța cu deamănuntul cele despre Iisus, cunoscând numai botezul lui Ioan;

26. Acesta începu a vorbi fără sfială în sinagogă. Și auzindu 'l Priscila și Acuila îl luară la dênși, și mai cu deamănuntul îl învățară calea Domnului.

27. Și hotărîndu se să treacă în Achaia, frați scriseră către ucenici îndemnând ca să 'l primiască; care venind ajută mult celor ca-

re crezuseră prin darul *lui Dumnezeu*.

28. Căci puternic, prin netăgăduite cuvinte, dovedi Iudeilor înaintea lumii, arătând prin scripturi că Iisus este Christosul.

CAP. XIX.

Pavel învață în Efes. Răscoala împotriva lui

1. Și pe când Apoline era în Corint, Pavel trecând prin părțile de sus veni la Efes, și găsi pe uni ucenici.

2. Și zise către dênși: Primit ați Spirit Sânt după ce ați crezut? Iar ei ziseră către dênsul: Dar nici n'am auzit daca este Spirit Sânt.

3. Și le zise: În ce ați fost dar botezați? Și ei ziseră: În botezul lui Ioan

4. Atunci Pavel zise: Ioan a botezat botez de pocăință, zicând poporului ca să crează în cel care vine după dênsul, adecă în Iisus.

5. Și auzind fură botezați în numele Domnului Iisus.

6. Și după ce 'și puse Pavel mâinile asupra lor, veni Spiritul Sânt peste dênși, și vorbeau în limbă și profetizau.

7. Și toți bărbați erau ca la doisprezece.

8. Și intrând în sinagogă cuvânta fără sfială în timp de trei luni, vorbind cu ei și înduplecându 'i la cele despre împărția lui Dumnezeu.

9. Și de oare ce uni erau în-

virtoşați și nu se înduplecau vorbind de rău calea *Domnului* înaintea mulțimei, *Pavel*, despărțindu-se de ei, deosibi pe ucenici săi, vorbind în fie care zi în scoala lui Tiranu.

10. Și aceasta se făcu în timp de doi ani, în cât auziră cuvântul *Domnului* toți care locuiesc în Asia, atât Iudei cât și Eleni.

11. Și Dumnezeu făcea prin mâinile lui *Pavel* minuni nu de cele neînsemnate,

12. În cât și ștergarile sau măchramele de la corpul lui erau aduse peste cei bolnavi, și boalele se depărtau de la dênși, și spiritele cele rele eșiau afară.

13. Și oare care dintre Iudei exorciști care umblă din loc în loc încercară să numiască peste cei care au spirite rele numele *Domnului Iisus* zicând: Vă jur pe *Iisus* pe care l predică *Pavel*.

14. Și erau șapte fii ai unui *Scheva*, mai mare preot Iudeu, care făceau aceasta.

15. Dar spiritul cel rău răspunzând le zise: Pe *Iisus* îl cunosc și pe *Pavel* îl știu; dar voi cine sunteți?

16. Și omul, în care era spiritul rău, sărind asupra lor și biruind pe amândoi, avu așa de mare putere împotriva lor, în cât fugiră din acea casă golii și răniți.

17. Și aceasta fu cunoscut tuturor Iudeilor și Elenilor care locuiesc în Efes; și căzu temere pe-

ste dênși toți, și se măria numele *Domnului Iisus*.

18. Și mulți dintre cei care crezuseră veniau, mărturisindu-se și spunând faptele lor.

19. Și mulți dintre cei care făcură lucruri de nici un folos aducând cărțile le ardeau înaintea tuturor; și socotiră prețurile lor împreună, și găsiră în argint cincizeci de mii de *drachme*.

20. Așa de puternic sporia și se întăria cuvântul *Domnului*.

21. Și când fură împlinite acestea, *Pavel* și puse în spirit ca trecând prin Macedonia și Achaia să se ducă la Ierusalem, zicând că după ce voi fi fost acolo, trebuie ca eu să văz și Roma.

22. Și trimitând în Macedonia pe doi dintre cei care i slujau lui, pe *Timoteu* și *Erastu*, el și îndreptă privirea câtva timp spre Asia.

23. Și în timpul acela se făcu nu puțină turburare despre calea *Domnului*.

24. Căci un argintar, cu numele *Demetriu*, făcând temple mici de argint ale *Diane*i, dedea meșterilor nu puțin de lucru;

25. Adunând pe aceștia și pe lucrători pentru unele ca acestea zise: *Bărbați*, știți că din acest lucru ne este traiul.

26. Și vedeți și auziți, că nu numai la Efes, ci mai în toată Asia, *Pavel* acesta înduplecând abătu gloată destulă zicând că nu sânt dumnezei aceia care sânt făcuți de mâini.

27. Dar nu numai această parte ne este în primejdie ca să cază în despreț, ci și santuarul marei Zeițe Diana, să nu fie socotit într-unu nimic, și are să fie chiar nimicimă măreția ei, pe care toată Asia și toată lumea o cinstește.

28. Iar ei auzind și umplându-se de mânie strigau zicând: Mare este Diana Efesenilor.

29. Și se umplu orașul de amestecătură; și într'un gând porniră la teatru, răpind cu dênși pe Gaiu și Aristarchu, Macedoneni, împreună călători ai lui Pavel.

30. Și Pavel hotărîndu-se să între în popor, nu 'l lăsară ucenici.

31. Și uni dintre căpeteniile Asii, prietenii fiindu 'i, trimitend la dênșul, îl rugau să nu se ducă la teatru.

32. Decî uni strigau alt ceva; căci adunarea era amestecată, și cei mai mulți nu știau pentru ce se adunaseră.

33. Atunci făcură pe Alexandru să easă din gloată, împingendul 'l Iudei înainte. Și Alexandru, făcend semn cu mâna, voia să se apere înaintea poporului.

34. Dar ei cunoscend că este Iudeu, se făcu un glas din partea tuturor cam două ceasuri strigând: Mare este Diana Efesenilor.

35. Atunci cancelarul potolind gloata zise: Bărbați Efeseni, cine dintre oameni este dar, care nu

cunoaște că orașul Efesenilor este slujitor al marei Diane și al chipului ei căzut de la Joe?

36. Decî fără cuvënt de improtivire fiind acestea se cuvine ca voi să fiți liniștiți, și să nu faceți nimic cu pornire nehibzuită.

37. Căci ați adus pe bărbați aceștia, nefiind nici furii de cele sante, nici defăimători ai Zeiței noastre.

38. Decî dar daca Demetriu și cei împreună cu dênșul meșteri au cuvënt împotriva cuiva, adunări pentru judecare se țin, și proconsulii sînt; să se cheme în judecată uni pe alți.

39. Iar daca cereți ceva peste aceasta să va lămuri în adunarea legiuită;

40. Căci sîntem în primejdie d'a fi chemați la judecată pentru răscoala de astăzi, ne fiindu nici o pricină, pentru care vom putea da cuvënt în privința acestei ingrămădiri.

41. Și zicend acestea dete drumul adunării.

CAP. XX.

Pavel învață în Macedonia și Grecia. Fiind la Troa înviază pe Eutihu. La Milet vorbește bătrînilor de care se desparte.

1. Și după ce incetă turburarea, Pavel trimitend să vie ucenici săi, și zicend le rămas bun plecă să se ducă în Macedonia.

2. Și trecend prin părțile a-

celea, și prin multe cuvinte îndemnându-i veni în Elada.

3. Și rămânând acolo trei luni, și pândit fiind el de către Iudei când era să se ducă în Siria, găsi cu cale să se întoarcă prin Macedonia.

4. Și 'l însoți pînă în Asia Sopatru din Berea, *fiul* lui Piru; iar dintre Tesaloniceni Aristarch și Secund, și Gaiu din Derbe și Timoteu, iar dintre cei din Asia Tichic și Trofim.

5. Aceștia ducându-se înainte ne așteptară în Troa.

6. Și după zilele azimelor noi am plecat pe apă de la Filipi, și pînă în cinci zile am venit la densi în Troa, unde am rămas șapte zile.

7. Și în întîia zi a săptămînei adunându-ne noi ca să frângem pâine, Pavel avînd de gând să plece a doua zi, vorbi cu densi, și întinse cuvîntarea pînă la mezul nopții.

8. Și erau destule lumini aprinse în camera de sus, unde ne aflam adunați.

9. Și un tîner cu numele Eutichu șezînd pe fereastră; cufundat în somn adinec, pe cînd Pavel vorbea cu densi mereu înainte, tîrit fiind de somn căzu jos din al treilea rînd, și fu ridicat mort.

10. Iar Pavel dîndu-se jos se plecă peste densul și luîndu-l în brațe zise: Nu vă speriați, căci sufletul lui este într'ensul.

11. Și venind sus și frîngînd

pâinea și gustînd, și vorbind de îndestul pînă la zori, plecă apoi.

12. Iar ei aduseră pe băeat viu, și se mîngăeară peste mersură.

13. Și noi, plecînd înainte pe vas, ne am dus la Asu, avînd a lua de acolo pe Pavel iarăși cu noi, căci astfel rînduise, de oare ce el avea să meargă pe jos.

14. Iar cînd ne întîlni la Asu, luîndu-l iar cu noi am venit la Mitilene.

15. Și de acolo plecînd pe apă am ajuns a doua zi îndreptu Chiuului, și în zioa următoare ne apropiară de Samu și, *rămânînd în Troghilu*, am venit a doua zi la Milet.

16. Căci Pavel găsi cu cale să treacă pe apă pe lângă Efes, pentru ca să nu întîrzie în Asia; căci se grăbia să fie, dacă 'i ar fi cu putință, la Ierusalem în zioa cinci-zecimeii.

17. Și de la Milet trimițînd la Efes chemă pe bătrîni Bisericeii să vie la densul.

18. Și cînd veniră la densul le zise:

Voii știți cum am fost cu voi tot timpul din întîia zi de cînd am călcat în Asia,

19. Slujind Domnului cu toată smerenia și cu lacrimi și încercări ce mi s'au întîmplat în pîndirile Iudeilor;

20. Cum n'am micșorat nimic din cele de folos, ca să nu vă

vestesc voe și să nu v'invăț în fața tuturor și prin case.

21. Dovedind atât Iudeilor cât și Elenilor pocăința spre Dumnezeu, și credința în Domnul nostru Iisus Christos.

22. Și acum iată, eu silit fiind în spiritul meu, mă duc la Ierusalem, neștiind cele ce au să 'mi se întimple acolo,

23. De cât numai că Spiritul Sânt 'mi dovedește în fie care oraș, că lanțuri și strimtorări mă așteaptă.

24. Dar mie ênsumă nu 'mi socotesc sufletul vrednic de nici un cuvânt, ca să 'mi săvêrșesc calea și însărcinarea pe care am luat'o de la Domnul Iisus, spre a mărturisi evangelia darului lui Dumnezeu.

25. Și acum iată, eu știu că nu veți mai vedea fața mea voi toți, printre care am trecut predicând împărăția lui Dumnezeu.

26. De aceea v'eu mărturisesc în zioa de astăzi, că eu curat sunt de sângele tuturor.

27. Căci nu m'am temut să v'eu vestesc voe toată hotărîrea lui Dumnezeu.

28. De aceea luați aminte de voi ênșivê și de toată turma în care Spiritul Sânt v'a pus episcopî, ca să păstoriți Biserica Domnului, pe care 'și a dobîndit'o prin ênsuși sângele s'eu.

29. Eu știu că după plecarea mea vor intra între voi lupi grozavi, necruțând turma;

30. Și dintre voi ênșivê se vor ridica bărbați vorbind lucruri sucite ca să tragă după d'ênși pe ucenici.

31. Drept aceea vegheați aducîndu v'eu aminte că trei ani noapte și zi n'am încetat sfătuintă cu lacrimi pe fie care *dintre voi*.

32. Și acum v'eu încredințez lui Dumnezeu și cuvîntului darului s'eu, care poate să v'eu întăriască și să v'eu dea moștenire între toți cei sântiți.

33. N'am dorit argint sau aur sau îmbrăcăminte de la nimenea.

34. Voi ênșivê cunoașteți că aceste mâini au slujit pentru cele trebuincioase mie și celor împreună cu mine.

35. *In* toate v'am arătat, că astfel, ostenindu v'eu, trebuie să sprijiniți pe cei care sînt slabi, și să țineți minte cuvintele Domnului Iisus, că ênsuși el a zis: Fericit este a da mai mult, de cât a lua.

36. Și acestea zicînd, ingenuchind s'eu rugă împreună cu d'ênși.

37. Și plînsul tuturor a fost de îndestul, și plecîndu se pe gâtul lui Pavel îl sărutau,

38. Simțind durere mai ales pentru cuvîntul pe care îl zisese, că n'au să mai vază fața lui. Și 'l însoțiră p'ênă la vas.

CAP. XXI.

Călătoria lui Pavel la Ierusalem. La Cesaria Agab profetisează lui Pavel că va fi prins și legat. In Ierusalem e primit de Iacob; Iudei îl dau afară din scautuar. Căpitanul Lisia îl scapă din gloata întăritată.

1. Și după ce ne despărțirăm de ei, am plecat pe apă și ținând drumul drept am venit la Con, și a doua zi la Rodu, și de acolo la Patara.

2. Și găsim un vas care era să treacă în Fenicia, suindu ne în el plecarăm pe apă.

3. Dar zărim Cipru, și lăsându 'l la stânga, mergeam spre Siria, și ne am dat jos la Tiru; pentru că în acel loc se descărca vasul de povară.

4. Și am rămas acolo șapte zile, după ce căutând cu dinadinsul am găsit ucenici, care spuneau prin Spiritul Sânt lui Pavel, că nu trebuie să se ducă la Ierusalem.

5. Și când am făcut zilele deplin, eșind am plecat, însoțindu ne toți cu femeii și copiii până afară din oraș; și ingenuchind pe țerm rugându ne,

6. Ne am despărțit uni de alți, și ne am suit în vas, iar dênși se întoarseră la casele lor.

7. Iar noi sfârșind de tot călătoria de la Tiru, am ajuns la Ptolemaida, și urând bun găsit fraților am rămas o zi la dênși.

8. Și a doua zi eșind am venit la Cesaria; și intrând în casa lui

Filip, fiind un evangelist din cei șapte, am rămas la dênșul.

9. Acesta avea patru fiice fecioare care profetizau.

10. Și rămânând noi mai multe zile veni din Iudea un profet cu numele Agab.

11. Și intrând la noi, și luând încingătoarea lui Pavel, legându 'și picioarele și mâinile zise: Așa zice Spiritul Sânt, astfel vor lega Iudei în Ierusalem pe bărbatul a cărui încingătoare este aceasta, și 'l vor da prins în mâinile neamurilor.

12. Și când auzirăm acestea, noi și cei care sunt de loc de acolo îl îndemnam, ca să nu se ducă la Ierusalem.

13. Atunci Pavel răspunse: Ce faceți plângând, și sdrobindu 'mi inima? Căci eu sunt gata pentru numele Domnului Iisus nu numai a fi legat, ci și a muri la Ierusalem.

14. Și ne înduplecându se el, ne am liniștit zicând: Facă se voia Domnului.

15. Iar după aceste zile pregătiți fiind ne am dus la Ierusalem,

16. Și veniră împreună cu noi și dintre ucenici de la Cesaria, care ne au dus la un oare care Mnasone, din Cipru, ucenic vechiu, la care furăm primiți în casă ca oaspeți.

17. Și sosiți fiind noi în Ierusalem, frați ne primiră cu bună voință.

18. Iar a doua zi intră Pavel

împreună cu noi la Iacob, și se adunară toți bătrini.

19. Și urând sănătate la toți spunea câte una cu deamănuntul cele ce făcu Dumnezeu între neamuri prin însărcinarea *dată* lui.

20. Și ei ascultând măriau pe Dumnezeu; și 'i ziseră: Frate, tu vezi câte zecimi de miî sunt cei care au crezut; și toți sunt plini de rivnă pentru lege;

21. Dar au fost puși în cunoștință despre tine, că înveți pe toți Iudei care sunt între neamuri, ca să se lepede de Moise zicând că ei nu trebuie să taie împrejur pe copii lor, nici să umble în datine.

22. Ce este dar? Negreșit trebuie să se adune mulțime; căci vor auzi că ai venit.

23. Decî fă aceasta ce 'ți zicem; avem patru bărbați care au asupra lor juruință;

24. Pe aceștia luându 'i cu tine curățește te împreună cu ei, și cheltuește pentru dênși, ca să 'și rază capul, și toți vor cunoaște că nu este nimic aceea ce au fost învățați despre tine, ci urmezi și tu ênsuți păzind legea.

25. Iar pentru neamurile care au crezut noi am trimis scrisoare după ce am hotărît, *ca ei să nu păziască nimic de felul acesta, de cât numai* ca ei să se ferească de ce este înjunghiat pentru idoli, și de sânge și de ce este sugrumat și de desfrânare.

26. Atunci Pavel, luând cu sine

pe bărbați aceia, curățindu se împreună cu dênși în zioa următoare, intră în santuar, dând de știre împlinirea zilelor de curățire, pênă ce fu adus darul pentru fie care dintre dênși.

27. Și când erau să se sfârșiască cele șapte zile, Iudei din Asia, zărindu 'l în santuar, întărîta toată gloata, și puseră mâinile pe dênșul,

28. Strigând: Bărbați Israeliți, dați ajutor; acesta este omul, care învață pe toți de pretutindinî împotriva poporului și a legii și a locului acestuia, ba âncă și Eleni aduse în santuar și a spurcat acest loc sânt;

29. Căci zăriseră inaintea lor în oraș cu dênșul pe Trofim Efeseanul, despre care gândiau că Pavel 'l a adus în santuar.

30. Și fu mișcat orașul întreg, și se adună poporul, și apucând pe Pavel îl trăgeau afară din santuar, și îndată fură închise ușile,

31. Dar pe când cercau ei ca să 'l omoare veni veste la căpitanul cohorței, că tot Ierusalumul este întărîtat;

32. Care de îndată luând ostași și sutași alergă jos la dênși; iar ei vîzînd pe căpitan și ostași incetară să bată pe Pavel.

33. Atunci apropiindu se căpitanul 'l apucă, și porunci să fie legat cu două lanțuri; și întreba cine ar fi și ce a făcut.

34. Și strigau din gloată uni într'un fel, iar alți într'altul, și

ne putând cunoaște din pricina sgomotului ce este temeinic porunci să 'l ducă în tabără.

35. Și când ajunse la trepte se întâmplă ca el să fie dus de către ostași din pricina silniciei gloatei;

36. Căci mulțimea poporului urma strigând: Țea 'l,

37. Și când era să intre în tabără Pavel zice căpitanului: 'Mi este oare ertat să spun ceva către tine? Iar el zise: Știi Elenește?

38. Nu ești tu dar Egipteanul, care mai 'nainte de aceste zile a întăritat la răscoală și a scos în pustie pe cei patru mi de bărbați sicari?

39. Iar Pavel zise: Eu sunt într'adevăr om Iudeu, din Tarsul Ciliciei, cetățean al unui oraș nu neînsemnat; te rog dar, dă 'mi voie să vorbesc către popor.

40. Și după ce el 'i dete voie, Pavel stând pe trepte făcu poporului semn cu mâna; și făcându-se tăcere mare le vorbi în limba ebrească zicând:

CAP. XXII.

Pavel vorbește poporului despre vedenia cerească și de trimiterca sa la neamuri. Cetățean Roman fiind se împotrivese ca să fie bătut.

1. Bărbați frați și părinți, ascultați 'mi apărarea către voi acum.

2. Și auzind că le vorbia în limba ebrească ținură și mai mult liniște; atuncî zice:

3. Eu sunt bărbat Iudeu, născut într'adevăr în Tarsul Ciliciei, dar crescut mare în acest oraș la picioarele lui Gamaliel, învățat după strășnicia legei părintești, plin de rivnă fiind pentru Dumnezeu, după cum sunteți astăzi și voi toți;

4. Eu am urmărit această cale pînă la moarte, legând și dând prinși la închisoare bărbați și femei,

5. După cum 'mi dă dovadă atât arhierul cât și toată bătrînimia, de la care primind și scrisori către frați m'am dus de la Damasc, ca și pe cei care erau acolo să 'i aduc legați la Ierusalem, pentru ca să fie pe-depsiți.

6. Și pe când mergeam eu și mă apropiam de Damasc, fără de veste în mezul zilei străluci din cer ca un fulger împrejurul meu o lumină de îndestulă.

7. Și am căzut în locul unde eram, și am auzit un glas zicîndu 'mi: Saule, Saule, pentru ce mă urmărești?

8. Iar eu am răspuns; Cine ești, Doamne? Și zise către mine: Eu sunt Iisus Nazareul pe care tu îl urmărești.

9. Și cei care erau cu mine zăriră într'adevăr lumina, dar n'auziră glasul celui care 'mi vorbia.

10. Și am zis: Ce voi face, Doamne? Iar Domnul zise către mine: sculându-te mergi la Damasc; și acolo 'ți se va spune

despre toate ce 'ți sînt rinduite ca să le faci.

11. Și fiind că nu 'mi ridicam ochi în sus din pricina măririi acelei lumini, dus fiind de mână de către cei care erau cu mine, am venit la Damasc.

12. Și un Anania, bărbat temător de Dumnezeu după lege, dovedit bun de către toți Iudei care locuiesc acolo,

13. Venind la mine, și stînd aproape 'mi zise: Frate Saule, uită te în sus, și eu chiar în acel ceas m'am uitat la el.

14. Și zise: Dumnezeuul părinților noștri te a ales pe tine ca să cunoști voința lui, să vezi pe cel Drept, și să auzi glas din gura lui.

15. Că vei fi martur pentru dînsul la toți oamenii despre cele ce ai văzut și ai auzit.

16. Și acum ce ai în gînd? Sculându te, botează te și spală 'ți păcatele tale, după ce vei fi chemat numele lui.

17. Și când mă întorsei la Ierusalem, și mă rugam în santuar, eu fui în uimire,

18. Și 'l am văzut zicîndu 'mi: Grăbește și eși curind din Ierusalem; pentru că nu vor primi mărturia ta despre mine.

19. Și eu am zis, Doamne, ei ênsuși știu că eu puneam în închisoare și băteam prin sinagogi pe cei care au crezut în tine;

20. Și când se vărsa sângele lui Stefan, martorul său, și eu ênsumi eram de față și încuvi-

ințam, și păziam vestmintele celor care 'l omorau.

21. Și zise către mine, mergi că eu te voi trimite afară între neamuri în depărtare.

22. Și 'l ascultau pînă la acest cuvînt, și ridicară glasul lor zicînd: Îea de pe pămînt pe unul ca acesta; căci nu se cuvine ca el să trăiască.

23. Și pe cînd strigau ei, și aruncau jos vestmintele lor, și asvêrliau țarina în aer,

24. Căpitanul porunci ca el să fie dus în tabără, zicînd să 'l cerceteze cu loviri de biciu, ca să afle pentru care pricină strigau așa împotriva lui.

25. Dar cînd îl întinseră pentru bicile de curele, Pavel zise către sutașul care era de față: Vă este oare ertat să bateți cu bice pe un om Roman și neju-decat?

26. Și auzind sutașul, ducîndu se la căpitan 'i spuse zicînd: Ce ai de gînd să faci? Căci omul acesta este Roman.

27. Și venind căpitanul 'i zise: Spune 'mi, tu ești Roman? Și el zise: Așa este.

28. Și căpitanul rîspunse: Eu cu multă sumă de bani am dobindit această cetățenie. Și Pavel zise: Dar eu sînt chiar născut Roman.

29. Decî îndată se deteră la o parte de la dînsul cei care aveau să 'l cerceteze; și căpitanul se temu, după ce cunoscu că este Roman, și că îl legase.

30. Și a doa zi hotărîndu se să cunoască ce este temeinic, pentru ce este învinovățit de către Iudei, îl deslegă, și porunci ca să se adune mai mari preoților și tot sinedriul. Și aducînd jos pe Pavel îl puse înaintea lor.

CAP. XXIII.

Pavel înaintea sinedriului. D sbinarca între Farisei și Saducei. Arătarea Domnului. Descoperinlu se conjurarea Iudeilor, Pavel e trimis la Cesa ia.

1. Și Pavel uitându se neclintit la sinedriu zise: Bărbați frați, eu cu toată știința bună de mine ênsumi m'am purtat în chemarea mea pentru Dumnezeu pênă în această zi.

2. Iar arhiereul Anania porunci celor care steteau lângă dênsul ca să 'l bată peste gură.

3. Atuncî Pavel zise către el: Dumnezeu te va bate pe tine, zidule spoit; chiar tu șezi judecându mă după lege, și călcând legea poruncești să fiu bătut?

4. Iar cei care steteau de față ziseră: Pe arhiereul lui Dumnezeu îl înfruntezî tu?

5. Și Pavel răspunse: Nu știam, fraților, că este arhiereu; căci este scris: Pe mai marele poporului tîu nu 'l vorbi de rîu.

6. Și cunoscînd Pavel că o parte este de Saducei, iar alta de Farisei strigă în sinedriu: Bărbați frați, Eu sînt Fariseu, fiu de Farisei; pentru nădejdea și învierea dintre morți mă judec eu.

7. Și zicînd el aceasta se ivi neînțelegere între Farisei și Saducei; și desbinată fu mulțimea.

8. Pentru că Saducei zic că nu este înviere, și nici ânger, nici spirit; iar Farisei pe amîndoă le mărturisesc.

9. Și se făcu strigăt mare; și sculându se uni dintre cărturarii din partea Fariseilor se certau zicînd: Nici un rîu nu găsim în acest om; dar dacă spirit 'i a vorbit sau ânger?

10. Și făcîndu se mare neînțelegere, căpitanul temîndu se ca Pavel să nu fie sfășiat de către dênși porunci ca venind oștirea jos să 'l răpiască din mijlocul lor, și să 'l ducă în tabără.

11. Iar în noaptea următoare stînd Domnul lângă el zise: Indrăsnește; căci după cum ai mărturisit cele despre mine la Ierusalem, astfel trebuie ca tu să mărturisești și la Roma.

12. Și făcîndu se zioă Iudei după ce s'au strâns în ceată se deteră pe ei ênsuși anatema, zicînd nici să nu mănânce nici să nu bea pênă cînd nu omoară pe Pavel;

13. Și erau mai mulți de patruzeci cei care făcură acest jurămînt împreună;

14. Care ducîndu se la mai mari preoților și la bătrînî ziseră: Cu anatema ne am dat pe noi ênșine anatema să nu gîstăm nimic pênă cînd nu omorîm pe Pavel.

15. Acum dar voi împreună cu

sinedriul faceți cunoscut căpitanului pentru ca să 'l aducă jos la voi, ca cum ați avea de gând să hotărâți mai cu deamănuntul cele despre dânsul; iar noi, mai 'nainte d'a se apropia el, suntem gata să 'l răpunem.

16. Dar fiul surorii lui Pavel auzind de pândirea lor, venind și întâind în tabără, spuse lui Pavel.

17. Și Pavel chemând la sine pe unul dintre sutași zise: Du pe acest tînăr la căpitan, căci are să 'i spună ceva.

18. Decî el luându 'l îl duse la căpitan și zise: Pavel care este închis chemându mă la sine mă rugă să aduc la tine pe acest tînăr, avînd să 'ți vorbiască ceva.

19. Și căpitanul luându 'l de mână și ducîndu 'l la o parte întrebă: Ce este ce ai să 'mi spuî?

20. Și el zise că Iudei s'au înțeles să te roage ca mâine să aduci jos la sinedriu pe Pavel, ca cum ar avea de gând să cerceteze mai cu deamănuntul despre dânsul.

21. Decî tu nu te încrede lor; căci mai mult de patruzeci de bărbați dintre dînși îl pîndesc, ca uni care s'au dat pe ei ênsuși anatema, ca nici să nu mănânce, nici să nu bea pînă cînd nu 'l vor fi răpus; și acum sînt gata, așteptînd fîgăduința de la tine.

22. Decî căpitanul dete tînăr-

rului drumul, poruncind să nu spue la nimeni, că ai făcut cunoscut acestea către mine.

23. Și chemând la sine pe doi dintre sutași zise: De la al treilea ceas din noapte, aveți gata două sute de ostași, și șaptezeci de călăreți și două sute de arcași ca să meargă pînă la Cesaria;

24. Și să aduceți dobitoace de povară ca punînd pe Pavel să 'l ducă bine la Felix, procuratorul;

25. Scriind scrisoare ce avea acest coprint:

26. Claudiu Lisia alesului procurator Felix, multă sănătate.

27. Pe acest bărbat prins fiind de către Iudei, și avînd să fie omorît de dînși, venind eu cu oaste 'l am scăpat, aflînd că este Roman.

28. Și voinde să cunosc bine vina pentru care îl pârau 'l am adus la sinedriul lor.

29. 'L am găsit pîrit pentru nedomiriri ale legei lor, dar ne avînd nici o vină vrednică de moarte sau de legături.

30. Și aducîndu 'mi se la cunoștiință că are să fie o cursă din partea Iudeilor împotriva acestui bărbat, de îndată 'l am trimis la tine, poruncind și celor care 'l învinovătesc să spună înaintea ta cele împotriva lui. *Fis sănătos.*

31. Decî ostași, după cum le fusese rînduit, luînd pe Pavel îl duseră noaptea la Antipatri.

32. Și a doua zi se întoarseră

în tabără, lăsând pe călăreți să se ducă cu dânsul;

33. Care, intrând în Cesaria și dând procuratorului scrisoarea, 'i înfățișară și pe Pavel.

34. Și procuratorul citind, și întrebând din care ținut este, și aflând că din Cilicia,

35. Zise: Te voi asculta cu deamănentul, când vor fi venit și cei care te învinovățesc; poruncind ca el să fie păzit în pretoriu lui Erod.

CAP. XXIV.

Pavel se apără înaintea lui Felix de învinovățirea ce 'i se aduc de Tertul și Iudei, și vorbește înaintea lui Felix și Drusil.

1. Și după cinci zile veni archiereul Anania cu uni bătrâni și cu un retor Tertul, care făcură cunoscut procuratorului împotriva lui Pavel.

2. Și chemat fiind el, Tertul începu să 'l învinovățiască zicând:

3. Având prin tine parte de multă pace, și de întocmiri bune făcute acestui neam prin îngrijirea ta în orî ce parte și pretutindinea, noi cunoaștem, alesule Felix, cu toată mulțumirea.

4. Dar ca să nu te țin mult timp, te rog să ne ascuți pe scurt cu a ta bună voință.

5. Căci aflând pe bărbatul acesta aducător de peire și îndemnând la răscoală pe toți Iudei care sînt peste tot pământul

locuit, fiind căpetenie a eresii Nazareilor,

6. Care a încercat să spurce și santuarul, și pe care am pus mâna,

7. Și am voit să 'l judecăm după legea noastră, dar venind căpitanul Lisia 'l a dus jos cu mulă silnicie din mâinile noastre, poruncind celor care 'l învinovățiau să vie înaintea ta;

8. De la care poți, ênsuți cercetând cu scumpătate, să cunoști cu deamănentul despre toate acestea, pentru care noi 'l învinovățim.

9. Și se învoiră și Iudei, zicând că acestea așa sînt.

10. Și Pavel răspunse, după ce procuratorul 'i făcu semn să vorbiască,

Știind că tu de mulți ani ești judecător acestui neam, bucuros mă apăr de cele pentru mine ênsuși.

11. Putend tu cunoaște bine, că nu am mai mult de doêsprezece zile, de când am venit la Ierusalem ca să mă închin;

12. Și nici în santuar nu m'au găsit vorbind către cineva sau făcend răscoală de gloată, nici în sinagogi, nici prin oraș.

13. Nici nu pot dovedi cele pentru care mă învinovățesc ei acum.

14. Dar 'ți mărturisesc aceasta, că potrivit cu calea, pe care dênși o numesc eresie, eu slujesc într'adevăr Dumnezeului părintesc,

crezând toate cele scrise după lege și în profeți,

15. Având în Dumnezeu nădejde, pe care și aceștia însuși o au, că are să fie înviere a dreptilor și a nedreptilor.

16. De aceea și eu însumi mă ostenesc să am în tot dauna întreagă știință de mine înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

17. Și după mai mulți ani am venit ca să fac milostenii pentru neamul meu și daruri;

18. La care m'au găsit uni Iudei din Asia, curățit în santuar, nu cu gloată, nici cu sgomot,

19. Aceia trebuia să fie de față înaintea ta și să mă învinovățiască, dacă ar avea ceva impropria mea.

20. Sau chiar aceștia să spună ce nedreptate au găsit, când am stat înaintea sinedriului,

21. De cât numai acest cuvânt pe care l'am rostit tare, stând între dênși, că Pentru învierea morților mă judec eu astăzi înaintea voastră.

22. Și Felix, *auzind acestea*, 'i amână pentru altă dată, știind mai cu deamănuntul cele despre calea aceasta, zicând: Când va fi venit căpitanul Lisia, voi hotări cele ale voastre,

23. Poruncind sutașului ca Pavel să fie ținut în pază, și să aibe liniște, și să nu opriască pe nimenia dintre ai lui ca să 'i slujască.

24. Și după câteva zile venind Felix cu Drusila femea sa, care

era Iudee, trimise să cheme pe Pavel, și 'l ascultă despre credința care este în Christos.

25. Și vorbind el cu dênși despre dreptate și înfrânare și despre judecata viitoare, Felix înfricoșându se răspunse: Pentru acum du te; și când voi avea timp potrivit, te voi chema iar,

26. Așteptând în acelaș timp, că 'i se vor da bani de către Pavel, *pentru ca să 'i dea drumul*; de aceea și mai adesea trimițând să 'l cheme vorbea cu dênsul.

27. Și împlinindu se doi ani, Felix avu urmaș pe Porciu Festu; și Felix, voind să 'și dobindiască mulțumire de la Iudei, lăsă pe Pavel închis.

CAP. XXV.

Pavel se apără înaintea lui Festu și a Iudeilor veniți la Cesaria. Festu spune lui Agripa despre Pavel, și el însuși 'l aduce la Agripa și Berenice.

1. Decî Festu, după ce păși pe ținutul său, se duse după trei zile de la Cesaria la Ierusalem.

2. Și mai mari preoților și fruntași Iudeilor 'i făcură cunoscut împotriva lui Pavel;

3. Și 'l rugau, cerând ca îndatorire împotriva lui, ca să trimită să 'l cheme la Ierusalem, făcând ei *din aceasta* o cursă ca să 'l răpue pe cale.

4. Dar Festu răspunse că Pavel este ținut în pază la Cesaria,

și că el însuși stă să plece în curînd

5. Decî care dintre voi sînt în stare, zise el, venind împreună cu mine, să 'l învinovățiască, dacă este ceva necuviincios în acest bărbat.

6. Și stînd între dînși nu mai mult de opt sau zece zile, venind la Cesaria, șezînd a doua zi pe scaunul de judecător, porunci ca Pavel să fie adus.

7. Și venind el, îl incunjurară Iudei care veniseră de la Ierusalem, aducînd împotriva lui multe și grele învinuiri pe care nu puteau să le dovediască,

8. Pe cînd Pavel se apăra că n'a greșit ceva nici față de legea Iudeilor, nici față de santuar, nici față de Cesar.

9. Dar Festu, voind să dobîndiască mulțumire de la Iudei, răspunzînd lui Pavel zise: Voești ca mergînd la Ierusalem să fii judecat acolo înaintea mea pentru acestea?

10. Și Pavel zise: Eu stau înaintea scaunului de judecător al Cesarului, unde trebuie să fiu judecat; pe Iudei cu nimic nu 'i am nedreptățit, după cum și tu mai bine cunoști.

11. Decî dar, dacă nu sînt în drept și am făptuit ceva vrednic de moarte, nu mă feresc de moarte; iar dacă nu este nimic din acelea pentru care aceștia mă învinovățesc, nimeni nu poate să mă dea lor. Cer să fiu judecat de Cesarul.

12. Atunci Festu chibzuind împreună cu cei chemați a se sfătui răspunse: Ai cerut să fii judecat de Cesarul, la Cesarul te vei duce.

13. Și trecînd cîteva zile Agripa, împăratul, și Berenice soșiră la Cesaria, ca să ureze lui Festu bun venit.

14. Și fiind că rămaseră acolo mai multe zile, Festu istorisi împăratului cele despre Pavel zicînd: Este lăsat în închisoare de către Felix un bărbat,

15. Pentru care, fiind eu la Ierusalem, 'mi au făcut cunoscut mai mari preoților și bătrîni Iudeilor, cerînd hotărîre împotriva lui;

16. Căroră le am răspuns, că Romani n'au obiceiul să dea pe un om, pînă cînd învinuitul nu are de față pe învinuitorii lui, și nu ăia loc de apărare pentru învinovățire.

17. Decî, după ce au venit ei aci, ne mai făcînd nici o amănare, șezînd a doua zi pe scaunul de judecător am poruncit ca să fie adus bărbatul,

18. Împotriva căruia sculându se învinuitorii, nu aduceau nici o vină din acele rele pe care 'mi le puneam eu în minte,

19. Ci aveau față de dînsul niște neînțelegeri pentru a lor temere de Dumnezeu, și pentru un Iisus mort, despre care Pavel zicea că este viu.

20. Și eu nedomirindu mă la cercetarea despre acestea, între-

bam dacă el ar voi să meargă la Ierusalem, și acolo să fie judecat pentru acestea.

21. Dar Pavel cerând ca el să fie ținut în păstrare pentru hotărîrea Augustului, am poruncit ca el să fie ținut în păstrare pînă ce 'l voi trimite la Cesarul.

22. Și Agripa zise către Festu: Aș vrea și eu ênsumi să auz pe acest om. Măine îl vei auzi, zise el.

23. Decî a doa zi venind Agripa și Berenice cu multă pompă, și intrând ei în auditoriu împreună cu căpitani și bărbați cei mai aleși ai orașului, și poruncind Festu, Pavel fu adus.

24. Și Festu zice: Impărate Agripa, și toți bărbați care sînteți de față cu noi, priviți pe acesta despre care 'mi a vorbit toată mulțimea Iudeilor în Ierusalem și aci, strigând că el trebuie să nu mai fie viu.

25. Dar eu am înțeles că el n'a făptuit nimic vrednic de moarte; și acesta ênsuși cerând să fie judecat de Augustul, am hotărît să 'l trimit.

26. Despre care nu am ceva temeinic ca să scriu Domnului meu. De aceea 'l am adus înaintea voastră, și mai ales înaintea ta, împărate Agripa, pentru că făcându se cercetare cu deamănuntul să am ce să scriu.

27. Căci mi se pare nemintos, ca trimițînd pe un închis să nu arăt și cuvintele împotriva lui.

CAP. XXVI.

Înaintea lui Agripa și Festu Pavel vorbește de viața sa din trecut, de velenia cerească și de credința sa.

1. Și Agripa zise către Pavel: 'Ți este îngăduit să vorbești pentru tine ênsuși. Atunci Pavel întinzînd mâna rostia cuvinte de apărare:

2. Impărate Agripa, mă cred pe mine ênsumi fericit avînd să mă apăr astăzi înaintea ta de toate căte sînt învinuit de către Iudei,

3. Mai ales că tu cunoști toate obiceiurile și neînțelegerile dintre Iudei, de aceea mă rog să mă ascuți cu mărinimie.

4. Decî dar vețuirea mea din tinerețe, care fu de la început în neamul meu în Ierusalem, o știu toți Iudei,

5. Pentru că ei mă cunosc de mult, dacă voesc să mărturisiască, că eu am vețuit ca Fariseu potrivit cu cea mai strașnică sectă a credinții noastre în Dumnezeu.

6. Și acum pentru nădejdea în făgăduința făcută de Dumnezeu către părinți noștri stau judecându mă,

7. La care făgăduință cele doespreeze seminții ale noastre, slujind cu stăruință noapte și zi, nădăjduesc să ajungă; pentru această nădejde sînt învinuit de către Iudei, împărate Agripa.

8. Pentru ce sê socotește de necrezut la voi, dacă Dumnezeu înviază morți?

9. Drept aceea eu m'am gân-

dit în mine ênsuși, că pentru numele lui Iisus Nazareul trebuie să lucrez multe împotriva,

10. Ceea ce am și făcut în Ierusalēm, și pe mulți dintre sânti eu 'i am închis în închisori, după ce am luat împuternicirea de la mai mari preoților; și pe când erau omoriți 'mi am dat glasul,

11. Și rêsărându 'mi pe dênși de multe ori prin toate sinagogașile 'i siliam să defăimeze, și pe ste mësura înfuriindu mă asupra lor 'i urmăriam pênă și în orașele de din afară.

12. În aceste urmăriri ducându mă la Damasc cu împuternicire și cu drept de lucrare de la mai mari preoților,

13. Am vëzut, împërate, în mezul zilei pe cale o lumină întrecând strălucirea soarelui încunjurându mă ca un fulger din cer pe mine și pe cei care mergeau împreună cu mine;

14. Și căzând noi toți jos la pământ, eu am auzit un glas zicând către mine în limba ebrească: Saule, Saule, pentru ce mă urmărești? Cu greu 'ți este să calci cu piciorul peste ghimpă.

15. Și eu am zis: Cine ești, Doamne? Iar Domnul zise: Eu sânt Iisus, pe care tu îl urmărești.

16. Dar scoală te și stăi pe picioarele tale; căci pentru aceasta m'am arătat ție, ca să fii rinduit slujitor și martor atât de cele ce ai vëzut, cât și de cele pentru care mă voi arăta ție,

17. Scăpându te eu pe tine din acest popor și dintre neamuri, la care eu te trimit

18. Ca să le deschizi ochii, spre a se întoarce de la întunec la lumină și de la stăpînirea lui Satan spre Dumnezeu, ca să primiască ei prin credința în mine, ertare de pëcate și sorți între cei sântiți.

19. De aceea, împërate Agripa, nu m'am făcut ne ascultător vedenii cerești;

20. Ci am vestit mai 'ntëiu atât celor din Damasc și celor din Ierusalēm, cât și în toată țara Iudei, și neamurilor ca să se pocăiască și să se întoarcă spre Dumnezeu, făcând lucruri vrednice de pocăință.

21. Pentru aceștia Iudei apucându mă, fiind eu în santuar, sê încercau să mă omoare.

22. Dăci avënd parte de ajutorul lui Dumnezeu pênă în această zi stau, dovedit fiind bun și de mic și de mare, fiind că nu zic nimic, de cât cele ce au spus atât profeți, cât și Moise că au să fie,

23. Adecă dacă Christosul are să fie supus la pătîmire, dacă el întëiu fiind din învierea morților are să vestiască lumină atât poporului, cât și neamurilor.

24. Și pe când rostia aceste apărându se, Festu zice cu glas tare: Ți ai eșit din fire, Pavele, știința multă te duce la smintire.

25. Dar Pavel zise: Nu 'mi am

eșit din fire, alesule Festu, ei rostesc cuvinte ale adevărului și ale cuminții.

26. Căci despre acestea știe împăratul, către care și vorbesc fără sfială fiind; pentru că nu sunt încredințat cu nimic că el nu știe ceva din acestea, fiind că aceasta nu s'a petrecut într'un unghi.

27. Crezi profetilor, împărate Agripa? Știi că crezi!

28. Și Agripa zise lui Pavel: Cu puțin mă indupleci ca să fiu Creștin.

29. Iar Pavel zise: M'aș ruga lui Dumnezeu, ca și cu puțin și cu mult, nu numai tu, ci și toți care mă ascultă astăzi să fiți astfel, după cum sunt și eu, afară de aceste legături.

30. Și se sculă împăratul și procuratorul și Berenice și cei care ședeau împreună cu dânsi.

31. Și trăgându se ei la o parte vorbiau uni cu alți, zicând că omul acesta nu făptuește nimic vrednic de moarte sau de legături.

32. Și Agripa zise lui Festu: Omului acestuia putea să 'i se dea drumul, dacă n'ar fi cerut să fie judecat de Cesarul.

CAP. XXVII.

Pavel cu soți săi porniște pe apă la Roma. Incorajarea marinarilor din parte 'i. Sfarmicirea vasului și scăparea tuturor.

1. Și când fu hotărit ca noi să plecăm pe apă în Italia, ei deteră

în primire pe Pavel și pe oare care alți închiși unui sutaș cu numele Iuliu, din cohorta Augusta.

2. Și suindu ne într'un vas de la Adramit, care avea să meargă la locurile de pe lângă Asia, ne am dus, fiind cu noi Aristarch Macedoneanul din Tesalonic.

3. Și a doua zi ajunserăm la Sidon; și Iuliu, purtându se omenos cu Pavel, 'i dete voie să se ducă la prietenii ca să aibă îngrijire.

4. Și pornind de acolo am mers pe lângă Cipru, pentru că vânturile erau improprioare.

5. Și trecând marea de pe lângă Cilicia și Pamfilia am venit jos la Mira Licii.

6. Și acolo căpitanul găsind un vas Alexandrin mergând în Italia ne a suit într'ensul.

7. Dar fiind că în multe zile mergeam încet, și cu anevoie ajungând lângă Cnidu, de oare ce vântul nu ne lăsa să ne apropiem, am mers pe lângă Creta spre Salmone;

8. Și cu greutate mergând noi pe lângă dânsa, am venit la un loc numit Limanuri Frumoase, de care loc era aproape orașul Lasea.

9. Și trecând mult timp, și călătoria fiind acum primejdioasă, pentru că și postul trecuse acum, Pavel 'i îndemna

11. Zicându le: Bărbați, ved că călătoria are să fie cu mare îndrăsneală și multă pagubă nu

numai pentru încărcătură și vas, ci și pentru sufletele noastre.

11. Dar sutașul asculta mai mult de cărmăciu și de căpitanul vasului, de cât de cele zise de Pavel.

12. Și limanul nefiind bun de ernat, cei mai mulți găsiră cu cale să plece d'acolo, *încercând* dacă cumva, după ce vor fi ajuns la Fenica, ar putea să erneze, *fiind aci* un liman al Cretei, așezat spre mează zi și apus, și spre mează noapte și apus.

13. Și bătând încet vânt de mează zi, părându li se că sânt stăpîni pe a lor punere la cale, ridicând *ancora*, mergeau mai aproape pe lângă Creta

14. Dar nu după mult timp se repezi împotriva ei vânt furtunos, care se numește Eurachilon.

15. Și vasul răpit fiind cu totul și ne putend să se împotriviască vîntului, eram duși lăsându ne în voca lui

16. Și trecend pe lângă o insulă numită Claudia, cu anevoie am fost în stare să prindem luntrea,

17. Pe care ridicând o sus, *oameni* întrebuițau mijloace de apărare încingend vasul pe de desubt; și temend se să nu dea peste Sirte, lăsând vetrelele jos erau mânați astfel.

18. Și tare primejduiți fiind noi de furtună, aruncară a doa zi povara;

19. Și a treia zi aruncară cu mâinile lor uneltele vasului.

20. Și mai multe zile ne arătându se nici soare nici stele, și furtună foarte mare amenințand necontentit, fu luată în cele din urmă orîce nădejde de scăparea noastră.

21. Și fiind că de mult nu mâncase nimeni, atunci Pavel stând în mijlocul lor zise: Fărbați, trebuia ca ascultand de mine să nu plecați de la Creta, și să fi cruțat această îndrăsneală și pagubă.

22. Acum dar vă îndemn să fiți cu inimă bună, căci nici o pierdere de suflet nu va fi dintre voi, afară de a vasului.

23. Pentru că stătu lângă mine în noaptea aceasta un ânger al Dumnezeui, al căruia sînt eu, și căruia slujesc zicend:

24. Nu te teme, Pavele; tu trebuie să stai înaintea Cesarului; și iată, Dumnezeu 'ți a dăruit pe toți care călătoresc cu tine.

25. De aceea, bărbați, fiți cu inimă bună; căci am încredere în Dumnezeu că astfel va fi după cum 'mi s'a vorbit mie.

26. Dar peste o insulă trebuie să dăm.

27. Și când fu a patrusprezecea noapte, mânați fiind noi încoaci și incolo în Adriatica, către mezul nopții oameni vasului 'și dedeau cu bănuiala că o țară vine aproape de denși;

28. Și lăsand măsura în jos găsiră doăzeci de stâneni; și depărtându se puțin, și lăsand iar

măsura în jos, găsiră cincisprezece stânjeni.

29. Și temându-se ca nu cumva să dăm peste locuri stâncoase, aruncând din partea d'napoi a vasului patru ancore doriau să se facă zioă.

30. Dar oameni vasului căutând să fugă din vas, și lăsând luntrea jos în mare sub cuvânt că ar avea să întinză ancore de la pisc,

31. Pavel zise sutașului și ostașilor: Daca acestia nu rămân în vas, voi nu puteți fi scăpați.

32. Atunci ostași tăeară funiile luntrei, și o lăsară să cază.

33. Și pînă când era să se facă zioă, Pavel îndemna pe toți să țiea parte la masă zicînd: Astăzi este a patrusprezecea zi de când așteptînd sînteți într'una nemîncăți, neluînd nimic.

34. De aceea vă îndemn să luați parte la masă; căci aceasta este spre scăparea voastră; pentru că un pîr al nici unuia dintre voi nu va peri din capul său.

35. Zicînd dar acestea, și luînd pâine mulțumi lui Dumnezeu în fața tuturor, și frîngînd începuseră să mînce.

36. Și toți fiind cu inima bună luară și ei să mînce.

37. Și eram în vas toate sufletele două sute șaptezeci și sase.

38. Și după ce se săturară de mîncare, ușurau vasul aruncînd afară în mare cele pentru hrana lor.

39. Și când se făcu zioă, nu cunoștiau bine pămîntul; dar zăriau un sin de mare avînd țerm, către care se hotărîră, dacă ar putea, să mîne vasul.

40. Și desfăcînd ancorele le lăsară în mare, în acelaș timp lăsînd în jos legăturile cîrmelor, și întinzînd vetrila din frunte la adierea vîntului țineau spre țerm.

41. Dar dînd ei peste un loc între două mări înțepeniră vasul; și piscul înfigîndu-se sta neclintit, iar partea d'napoi a vasului se sfărîma de tîria valurilor.

42. Atunci hotărîrea ostașilor fu ca să omoare pe cei legați, ca nu vre unul eșînd afară în 'not să scape prin fugă;

43. Sutașul însă hotărît fiind să scape pe Pavel 'i împedică de la înțelesul lor, și porunci ca cei care pot să înoate, aruncîndu-se cei d'intîiu, să easă la uscat,

44. Și ceilalți uni pe scînduri, iar alți pe ceva de ale vasului. Și astfel se făcu că toți fură scăpați la uscat.

CAP. XXVIII.

Sfărîmarea vasului la Melite. Vipera. I. să-nătoșirea tauului lui Poplia. Sosit ea la Siracusa, Regiu și Poțioli. Intîmpinarea lui Pavel la Roma, învățătura și șelerea lui aci doi ani.

1. Și scăpați fiind, atunci cunoscurăm bine că insula se numește Melite.

2. Și barbari ne arătau multă bunăvoință, pentru că aprinzând foc ne luară pe toți la densi din pricina ploei ce era și a frigului.

3. Și Pavel strângând grămadă de uscături, și punând pe foc, o viperă eșind de căldură 'l apucă de mână.

4. Și barbari când văzură vețuitoarea veninoasă atârnată de mâna lui ziceau uni către alți: Cu adevărat omoritor este omul acesta, pe care Dreptatea nu 'l lăsă să fie viu, deși este scăpat din mare.

5. Dar el scuturând în foc vețuitoarea veninoasă, nu suferi nici un rău.

6. Și ei așteptau că el are să se umfle sau să cază de o dată mort; dar așteptând densi mult și văzând că nu 'i s'întimplă nici un rău, schimbându-se ziceau că el este Dumnezeu.

7. Și împrejurul aceluia ținut avea locuri un anume Publiu, cel d'înteu al insulei; acesta după ce ne primi ne ospetă prietenește trei zile.

8. Și tatăl lui Publiu zăcea apucată de friguri și vintre. La densul intrând Pavel, și rugându-se, punând mâinile asupra 'i îl făcu sănătos.

9. Făcându-se aceasta veniau la densul și ceilalți din insulă care aveau suferințe, și erau tămăduiți;

10. Aceștia ne cinstiră și cu multă cinste, și fiind noi să ple-

căm puseră cele pentru trebuința noastră.

11. Iar după trei luni plecaram într'un vas Alexandrin, cu semnul Castor și Polux, ce ernase în insulă.

12. Și ajungând la Siracusa am rămas trei zile.

13. De acolo încunjurând am sosit la Regiu; și după o zi bătând vânt de mează zi, am venit a doua zi la Poțioli;

14. Unde găsind frați am fost indemnăți să rămânem la densi șapte zile; și astfel am venit la Roma.

15. Și frați d'acolo, auzind cele despre noi, veniră spre întâmpinarea noastră până la Foru lui Apiu și la Trei Taberne; pe care văzându 'i Pavel, mulțumind lui Dumnezeu, luă îndrăzneală.

16. Iar când am intrat în Roma, *sutașul dete căpeteniei ostășești în primire pe cei legați iar* lui Pavel 'i dete voie să rămâe singur cu ostașul care 'l păzia.

17. Și după trei zile densul adună pe cei care erau fruntași Iudeilor, și venind ei împreună zise către densi: Bărbați frați, eu ne făcând nimic împotriva poporului sau datinelor părintești, legat fiind în Ierusalem am fost dat în mâinile Romanilor;

18. Care cercetându-mă voiau să 'mi dea drumul pentru că nici o vină de moarte nu era în mine.

19. Dar Iudei împotrivindu-se prin cuvinte am fost nevoit să

cer a fi judecat de Cesarul, nu că aş avea ceva ca să învinovăţesc neamul meu.

20. Decî pentru acest cuvînt v'am chemat ca să vă vîz şi să vă vorbesc; căci pentru nădejdea lui Israel mă impresoară acest lanţ.

21. Iar ei ziseră către dînsul: Noi n'am primit din Iudeea nici scrisori despre tine, nici venind vre unul dintre fraţi a dat de ştire sau a vorbit ceva rău de tine.

22. Dar găsim cu drept să auzim de la tine cele ce gîndeşti; căci despre eresia aceasta ne este cunoscut că pretutindinea se vorbeşte împotriva.

23. Şi hotărîndu 'i o zi veniră mai mulţi la dînsul în casa de poposire, căroră le spuse, adevărînd împărăţia lui Dumnezeu şi încredinţându 'i de dimineata pînă seara despre Iisus atît din legea lui Moise, cît şi din profeţi.

24. Şi uni erau încredinţaţi de cele spuse, iar alţi nu credeau.

25. Şi ne învoinduse între dînşi

plecară, după ce Pavel zise un cuvînt, că bine a vorbit Spiritul Sânt prin Isaia profetul către părinţi voştri

26. Zicînd: Du te la poporul acesta şi zi: Cu auzul veţi auzi dar nu veţi înţelege; şi vîzînd veţi vedea, dar nu veţi cunoaşte;

27. Căci s'a îngurăşat inima acestui popor, şi cu urechele au auzit greu, şi au închis ochi lui, ca nu cumva să vază cu ochi, şi să auză cu urechele, şi să înţelegească cu inima şi să se întoarcă ca să 'i vindec pe ei.

28. Decî cunoscut să vă fie voă, că neamurilor s'a trimis această mîntuire a lui Dumnezeu; şi dînşi vor asculta.

29. *Şi după ce zise el acestea, Iudei plecară avînd mare neînţelegere între dînşi.*

30. Iar Pavel rămase doi ani deplinî într'o casă închiriată de el însuşi, şi primia pe toţi care veniau la dînsul,

31. Predicînd împărăţia lui Dumnezeu, şi învăţînd cele despre Domnul Iisus Christos fără nici o sfială, fără nici o pedică.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRE

ROMANI

CAP. I.

Pavel laudă Biserica din Roma pentru credința ei, arătând dorința a'a veni să o vadă. Mântuirea vine din credință. Și neamurile și Iudei sunt căzuți sub mânia lui Dumnezeu.

1. Pavel slujitorul lui Iisus Christos, chemat apostol, deosibit fiind pentru evangelia lui Dumnezeu,

2. Pe care a făgăduit o măi dinainte prin profeți ai săi în scripturi sante,

3. Despre Fiul său, născut după corp din neamul lui David,

4. Rinduit Fiu al lui Dumnezeu, cu putere după spirit de sântenie prin sculare dintre morți, Iisus Christos Domnul nostru,

5. Prin care am luat Dar și apostolie spre supunere de credință între toate neamurile pentru numele său,

6. Intre care sântei și voi chemați ai lui Iisus Christos,

7. Tuturor care sântei în Ro-

ma, iubiți de Dumnezeu, chemați sânti, Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

8. Măi înteu mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus Christos pentru voi toți, că credința voastră se vestește în toată lumea.

9. Căci martur 'mi este Dumnezeu, căruia 'i slujesc în spiritul meu în evangelia Fiului său, cât de neincetat 'mi aduc aminte de voi,

10. Tot dauna în rugăciunile mele, cerend daca cumva în cele din urmă voi avea parte prin voința lui Dumnezeu să vin la voi.

11. Căci dolesc să vă vëz, ca să vă împărtașesc ceva Dar spiritual, pentru ca voi să fiți înțăriți,

12. Și aceasta este, ca eu să fiu împreună îndemnat între voi prin credința ce este între noi, atât a voastră cât și a mea.

13. Dar, fraților, nu voesc ca voi să nu știți, că de multe ori 'mi am pus în gând să vin la voi, — și am fost împeditat pene acum —, pentru ca să am oare care rod și între voi, ca și între celelalte neamuri.

14. Sunt dator atât la Eleni cât și la barbari, atât la învățați cât și la neinvățați.

15. Astfel întru cât mă privește pe mine, nu este preget ca să vă binevestesc și voe care sunteți în Roma;

16. Căci nu mă rușinez de evangelia lui *Christos*, pentru că este puterea lui Dumnezeu spre mântuire la tot care crede, atât Iudeu măi înteu, cât și Elen.

17. Pentru că îndreptățire de la Dumnezeu se descoperă în ea din credință pentru credință, după cum este scris: Dreptul prin credință va fi viu.

18. Căci mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer împotriva orî cărei necucernicii și nedreptăți a oamenilor, care țin cu silnicie adevărul în nedreptate,

19. Pentru că ce este cunoscut al lui Dumnezeu arătat este într'ênși, de oare ce Dumnezeu le a făcut cunoscut lor.

20. Căci cele nevăzute ale lui sunt zărite de la facerea lumii, pricepându se cu mintea prin făpturi, adecă vecinica lui putere și măreție Dumnezească, pentru ca dênși să fie fără cuvânt de apărare,

21. Pentru că, deși cunoscu-

seră pe Dumnezeu, nu 'l au mărit ca pe un Dumnezeu, nici nu 'i au mulțumit, ci fură amăgiți în gândirile lor, și întunecată fu nemintoasa lor inimă.

22. Zicend că sunt înțelepți, fură nemintoși,

23. Și schimbară mărirea neperitorului Dumnezeu cu asemănare de chip de om peritor, și de sburătoare și de dobitoace și de tăritoare.

24. De aceea și Dumnezeu 'i a dat prinși în poftele rele ale inimilor lor spre necurățenie, ca corpurile lor să fie necinstite între ei ênsuși,

25. Ca uni care au schimbat adevărul lui Dumnezeu pe minciună, și au cinstit și au slujit făpturei în loc Făptuitorului, care este binecuvântat în veci. Amin.

26. Pentru aceasta Dumnezeu 'i au dat prinși în patimi de necinste; căci și cele de parte femească ale lor au schimbat întrebuințarea firească pe cea împotriva firei,

27. Aseminea și cei de parte bărbătească, lăsând întrebuințarea firească a femeii, fură aprinși în pofta lor între dênși, sêvêrșind rușinea, parte bărbătească în parte bărbătească, și primind în ei ênsile respata ce trebuia a rătăcirii lor.

28. Și după cum n'au judecat de bun ca să aibă pe Dumnezeu în deplină cunoștință, și Dumnezeu 'i a dat la o gândire

netrebnică, ca să facă cele ce nu se cuvin,

29. Plini fiind de orice ce nedreptate, *de desfrânare*, de răutate, de pornire spre tot felul de înavuțire, de înrăire, umpluți de pismă, de omor, de ceartă, de înșălăciune, de viclenie,

30. Șoptitori, vorbitori de rău, uriiți de Dumnezeu, sumeți, îngâmfați, lăudăroși, născocitori de rele, nesupuși părinților,

31. Nepricepuți, călcători de cuvânt, fără iubire firească, *neimpăcați*, fără milă.

32. Ca uni care, cunoscând bine hotărîrea lui Dumnezeu, că cei care făptuesc unele ca acestea sînt vrednici de moarte, nu numai că fac aceleași, dar și dau încuviințare la cei care le făptuesc.

CAP. II.

Judecata lui Dumnezeu este pentru toți. În zădar se măndresc Iudei cu legea și cu tădereă împrejur.

1. De aceea ești fără cuvânt de apărare, omule, orî care judeci; căci în aceea ce judeci pe altul, pe tine însuți te osindești, pentru că tu care judeci făptuești aceleași.

2. Dar noi știm că judecata lui Dumnezeu este după adevăr împotriva celor care făptuesc unele ca acestea.

3. Și socotești tu aceasta, o-

mule, care judeci pe cei care făptuesc unele ca acestea, și care faci aceleași, că tu vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?

4. Sau desprețuești bogăția bunătații lui și a îngăduirii și a îndelung răbdării, necunoscând că bunătaatea lui Dumnezeu te duce la pocăință?

5. Dar după învirtoșarea ta și inimă nepocăită 'ți grămădești ție însuți mânia în zi de mânia și de descoperire a dreptei judecăți a lui Dumnezeu,

6. Care va da fie căruia după lucrările sale,

7. Celor care, după stăruință de bună lucrare, caută mărire și cinste și neperire, *le va da vieață vecinică*;

8. Iar pentru cei care fac zavistii, și nu se supun adevărului, dar sînt supuși nedreptății, *va fi mânia și apărindere*,

9. Suferință și strimtorare *va fi* peste orîce suflet de om, care lucrează cu desevêșire răul, atât peste al Iudeului mai 'ntîiu cât și al Elenului.

10. Mărire însê și cinste și pace *va fi* orî cui care lucrează binele, atât Iudeului mai 'ntîiu cât și Elenului;

11. Căci la Dumnezeu nu este pîrtinire.

12. Căți dar ne avênd legea vor fi pécătuit, ca ne avênd legea vor și peri; și căți avênd legea vor fi pécătuit, prin lege vor fi judecați.

13. Pentru că nu auzitori le-

gii sînt îndreptățiți înaintea lui Dumnezeu, ci implinatori legii vor fi îndreptățiți;

14. — Când dar neamuri care n'au legea fac din fire cele ale legii, aceștia, legea ne avînd, sînt loruși însuși lege,

15. Ca uni care dovedesc lucrul legii scris în inimile lor, dovadă dîndu le împreună a lor știință de sinele, și gîndurile invinuitoare sau și apărătoare dintre dînși — .

16. În zioa cînd va judeca Dumnezeu prin Iisus Christos după evangelia mea cele ascunse ale oamenilor.

17. Dacă tu dar ești numit Iudeu, și te razimi pe lege, și te lauzi cu Dumnezeu,

18. Și cunoști voea lui, și încuviințezi pe cele bune, învățat fiind din lege,

19. Și ai încredere că tu însuți ești călăuză de orbî, luminează ce-lor întru întunec,

20. Indreptător al nemintoșilor, învățător al neștiutorilor, avînd icoana cunoștinței și adevărului în lege;

21. Decî tu care înveți pe altul, pe tine însuți nu te înveți? Care predicî: Nu fura, furî?

22. Care zici: Nu săvârși adulter, săvârșești adulter? Care urăști idolî, jăfuești templele?

23. Tu care te lauzi cu legea, necinstești pe Dumnezeu prin călcarea legii?

24. Pentru că numele lui Dumnezeu din pricina voastră este

defăimat între neamuri, după cum este scris.

25. Căci tăerea împrejur folosește într'adevăr, dacă faci legea; dar dacă ești călcător de lege, tăerea ta împrejur s'a făcut netăere împrejur.

26. Decî dacă netăerea împrejur păzește hotăririle legii, oare netăerea lui împrejur nu va fi socotită ca tăere împrejur?

27. Și cea din fire netăere împrejur care implinește legea te va judeca pe tine călcător de lege în literă și tăere împrejur.

28. Pentru că nu este Iudeu cel în afară, nici tăere împrejur cea în afară în carne;

29. Ci Iudeu este cel în ascuns și tăere împrejur a inimei este în spirit iar nu în literă; pentru care lauda nu este de la oameni, ci de la Dumnezeu.

CAP. III.

Cuvintele lui Dumnezeu încredințate Iudeilor au putere pentru dînși. Credința în Christos mîntuiește. Credința nu desființează legea.

1. Decî care este mai multul Iudeului, sau care este folosul tăerii împrejur?

2. Este mult în orice chip. Mai înteu că le au fost încredințate cuvintele lui Dumnezeu.

3. Cum dar dacă uni n'au crezut? Nu cumva necredința lor va desființa credințioșia lui Dumnezeu?

4. Să nu fie; dar fie Dumnezeu

iubitor de adevăr, iar orî ce om mincinos, după cum este scris:

Ca să fii îndreptăţit în cuvintele tale,

Şi să birueşti când vei judeca tu

5. Dacă dar nedreptatea noastră învederează dreptatea lui Dumnezeu, ce vom zice? Nu cumva că Dumnezeu, care cercetează cu mânia sa, este nedrept? — ca un om vorbese. —

6. Să nu fie; căci cum va judeca Dumnezeu lumea?

7. Iar dacă în a mea minciună a prisosit adevărul lui Dumnezeu spre mărirea lui, pentru ce mai sînt şi eu judecat ca păcătos?

8. Şi să nu facem cele rele, ca să vie cele bune, după cum suntem defăimaţi, şi după cum spun uni că zicem noi? Osinda lor este după drept.

9. Ce este dar? Avem noi apărare? Nicî de cum, pentru că am învinuit mai 'nainte atît pe Iudei, cît şi pe Eleni că toţi sînt sub păcat;

10. După cum este scris că:

Nu este drept, nicî unul măcar,

11. Nu este care înţelege,

Nu este care caută pe Dumnezeu;

12. Toţi s'au abătut, împreună netrebuitori s'au făcut;

Nu este care face bunătate, nu este pînă la unul.

13. Mormînt deschis este gâtul lor,

Cu limbele lor vicleniau

Venin de aspide sub buzele lor.

14. A căror gură este plină de blestem şi amărăciune;

15. Iuţi sînt picioarele lor spre vărsare de sânge;

16. Derăpănare şi silnicie în căile lor;

17. Şi cale de pace n'au cunoscut;

18. Nu este temere de Dumnezeu înaintea ochilor lor.

19. Ştim însă că tot ce zice legea, pentru cei care sînt în lege, le spune, ca orî ce gură să fie închisă, şi toată lumea să fie vinovată lui Dumnezeu,

20. Pentru că din lucruri ale legii nimeni nu va fi îndreptăţit înaintea lui; căci prin lege s'ă dă cunoştinţă de păcat.

21. Astfel dar afară din lege s'a făcut cunoscut îndreptăţire care vine de la Dumnezeu, dovedită fiind de lege şi de profeţi;

22. Şi îndreptăţire care vine de la Dumnezeu prin credinţă în Iisus Christos *fiind* pentru toţi *şi peste toţi* care cred; căci nu este deosibire;

23. Pentru că toţi păcătuiră, şi au lipsă de mărirea lui Dumnezeu,

24. Indreptăţiţi fiind ei prin dăruire cu al lui Dar prin răscumpărarea care este în Iisus Christos;

25. Pe care Dumnezeu 'l a pus la privire ispăşitor prin credinţa în al său sânge, spre arătare a dreptăţii lui, pentru trecerea prin îngăduirea lui Dumnezeu a păcatelor săvârşite mai 'nainte,

26. Spre arătarea dreptății lui în timpul de acum, pentru ca să fie el drept și îndreptățind pe cel din credință în Iisus.

27. Decî unde este lauda? A-fară fu lăsată. Prin care lege? A lucrurilor? Nu, ci prin lege de credință.

28. Decî socotim că omul este îndreptățit prin credință fără lucruri ale legii.

29. Sau Dumnezeu este al Iudeilor numai? Nu, și al neamurilor? Este și al neamurilor,

30. De oare ce unul este Dumnezeu, care va îndreptăți tăerea împrejur din credință, și netăere împrejur prin credință.

31. Decî desființăm noi legea prin credință? Să nu fie; ci statornicim legea.

CAP. IV.

Abraam însuși prin credință a fost îndreptățit. Darul lui Dumnezeu fu dat lui Abraam când nu era tăeal împrejur.

1. Decî ce vom zice că Abraam strămoșul nostru a fost aflat după carne?

2. Pentru că dacă Abraam a fost din lucruri îndreptățit, are cuvânt de laudă, dar nu înaintea lui Dumnezeu.

3. Căci ce zice scriptura? Abraam crezu lui Dumnezeu, și 'i se socoti ca îndreptățire.

4. Ânsă celui care lucrează nu 'i se socotește plata cuvenită după dar, ci după datorie;

5. Iar celui care nu lucrează,

dar crede în cel care îndreptățește pe necinstitorul de Dumnezeu, 'i se socotește credința lui ca îndreptățire.

6. După cum și David rostește lauda fericirii omului, căruia Dumnezeu 'i socotește fără lucruri îndreptățire, *zicînd*:

7. Fericți ale căror fără de legi au fost lăstate,

Și ale căror păcate au fost acoperite;

8. Fericit bărbatul al cărui păcat nu 'l va socoti Domnul.

9. Decî lauda acestei fericiri este pentru tăerea împrejur? sau și pentru netăerea împrejur? Căci zicem: Să socoti lui Abraam credința ca îndreptățire.

10. Decî cum să socoti? Fiind el în tăere împrejur? sau în netăere împrejur? Nu în tăere împrejur, ci în netăere împrejur;

11. Și semn de tăere împrejur primi ca pecete a îndreptățirii credinței celei în netăerea împrejur, pentru ca să fie el părintele tuturor care în netăere împrejur *fiind*, cred spre a li se socoti și lor îndreptățirea,

12. Și părinte al tăerii împrejur pentru aceia care sînt nu numai în tăere împrejur, dar și merg în urmele credinței celei în netăere împrejur a părintelui nostru Abraam.

13. Pentru că făgăduința ca să fie el moștenitor al lumii, n'a fost făcută nici lui Abraam, nici urmașilor săi prin lege, ci prin îndreptățire din credință.

14. Căci dacă cei din lege sînt moștenitori, zădărnicită este credința, și desființată este făgăduința;

15. Pentru că legea pricinuește mânia; căci unde nu este lege, nu este nici călcare de lege.

16. De aceea din credință sînt moștenitori, ca să fie ei după Dar, pentru ca făgăduința să fie temeinică pentru toți urmași, nu numai pentru cei din lege, ci și pentru cei din credința lui Abraam, care este părintele nostru tuturor,

17. — După cum este scris că te am pus părinte al multor neamuri — față de Dumnezeu înaintea căruia crezu, care dă viață celor morți și cheamă cele ce nu sînt ca fiind,

18. *Abraam*, care împotriva nădejdei, pe nădejde întemeiat crezu, ca să fie el părintele multor neamuri, după rostirea: Astfel vor fi urmași tăi,

19. Și fiind că nu fu slab în credință, nu 'și îndreptă privirea la însuși corpul său amorf — fiind cam de o sută de ani, — nici la amorfirea pîntecelui Sarei,

20. Și în vederea făgăduinței lui Dumnezeu nu șovăi în necredință, ci fu imputernicit în credință, dând mărire lui Dumnezeu,

21. Și deplin incredințat fiind că ceea ce a făgăduit puternic este să și facă.

22. De aceea 'i se și socoti ca îndreptățire.

23. Și nu s'a scris pentru dînsul numai, că 'i se socoti,

24. Ci și pentru noi căroră are să ni se socotiască; care credem în acela care a înviat dintre morți pe Iisus Domnul nostru,

25. Care fu dat pentru greșalele noastre, și s'a sculat pentru îndreptățirea noastră.

CAP. V.

Mîntuirea vine din credință. Moartea și învierea lui Christos este pentru noi. După cum moartea a venit prin Adam, așa și viața prin Christos.

1. Decî îndreptățiți fiind noi din credință avem pace la Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Christos,

2. Prin care am avut și apropierea prin credință la acest Dar, în care stăm, și ne lăudăm pe nădejdea mării lui Dumnezeu.

3. Și nu numai pe nădejde ne lăudăm, ci ne lăudăm și cu suferințele, știind că suferința pricinuește stăruință,

4. Iar stăruința încercare, și încercarea nădejde;

5. Iar nădejdea nu dă de rușine, pentru că iubirea lui Dumnezeu este vărsată în inimile noastre prin Spirit Sânt, care ne fu dat noă.

6. Pentru că, fiind noi încă neputincioși, Christos la timp cuvenit a murit pentru necinstitori de Dumnezeu.

7. Negreșit cu anevoie va muri cineva pentru un drept; căci pen-

tru cel bun poate și îndrăznește cineva să moară.

8. Dumnezeu dar învederează către noi iubirea sa însăși, pentru că Christos, fiind noi anchă pecați, a murit pentru noi.

9. Decî îndreptățiți, fiind acum cu sângele lui, mult mai lesne vom fi scăpați prin el de mânia *Dumnezească*

10. Căci dacă, urîți fiind noi, am fost împăcați cu Dumnezeu prin moartea Fiului său, mult mai virtos, împăcați fiind, vom fi scăpați prin viața lui;

11. Dar nu numai *vom fi scăpați*, ci și ne lăudăm cu Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Christos, prin care am luat acum împăcare.

12. Drept aceea, după cum printr'un om intră păcatul în lume, și prin păcat moartea, și astfel moartea străbătu la toți oamenii, pentru că toți păcătuiră;

13. Căci pînă la lege era păcat în lume; dar păcat nu se trece în socoteală, cînd nu este lege.

14. Totuși moartea a domnit de la Adam pînă la Moise și peste cei care nu păcătuiră în asemănarea călcării lui Adam, care este chip al celui viitor.

15. Însă nu după cum *este* greșala, așa și Darul. Căci dacă cei mulți au murit prin greșala unuia, cu mult mai mult a prisosit la cei mulți Darul lui Dumnezeu și dăruirea prin Darul unui om, Iisus Christos.

16. Și Darul nu este ca printr'unul care păcătui; pentru că de la unul *este* judecată spre osîndă, iar Darul *este* din multe greșali spre hotărîre de îndreptățire.

17. Căci dacă prin greșala unuia domni moartea printr'unul, cu mult mai mult cei care primesc prisosirea Darului și a dăruirii îndreptățirii vor domni în viață printr'unul, Iisus Christos.

18. Decî dar, după cum printr'o greșală *veni* osîndă pentru toți oamenii, tot așa și printr'o hotărîre de îndreptățire *veni* pentru toți oamenii îndreptățire care dă viață.

19. Căci după cum prin neascultarea unui om cei mulți sî făcură pecați, tot așa și prin ascultarea unuia cei mulți sî vor face drepti.

20. Dar sî mai alătură legea ca să se înmulțiască greșala; și unde s'a înmulțit păcatul, a prisosit Darul peste măsură;

21. Pentru ca, după cum a domnit păcatul în moarte, tot așa sî domniască și Darul prin îndreptățire spre viață vecinică prin Iisus Christos, Domnul nostru.

CAP. VI.

Îndreptățirea prin credință înlătură păcatul.

1. Ce vom zice dar? Să rămănem în păcat pentru ca să se înmulțiască Darul?

2. Să nu fie. Ca uni care ne am lepădat de păcat, cum vom mai vețui într'ensul?

3. Sau nu cunoașteți că toți care am fost botezați în Christos Iisus, în moartea lui am fost botezați?

4. Deci înmormențați am fost împreună cu densusul prin botezul în moartea lui; pentru ca, după cum Christos fu sculat dintre morți prin mărirea Tatălui, așa și noi să umblăm în învoire de viață.

5. Căci, dacă ne am făcut împreună părtași în asemănarea morții lui, vom fi și în aceea a învierii lui;

6. De oare ce cunoaștem aceasta, că omul nostru cel vichiu fu răstignit împreună cu densusul, ca să fie desființat corpul păcatului, pentru ca noi să nu mai slujim păcatului;

7. Fiind că cine a murit este desvinovățit de păcat.

8. Dacă dar am murit împreună cu Christos, credem că vom și vețui împreună cu densusul,

9. Știind că Christos sculat fiind dintre morți nu mai moare; moartea nu mai are stăpînire peste el.

10. Căci ceea ce a murit, a murit o dată pentru tot dauna față de păcat; iar ceea ce vețuește, față de Dumnezeu vețuește.

11. Așa și voi socotiți vă pe voi însivă, că sunteți morți față de păcat, dar vețuind față de

Dumnezeu în Iisus Christos, *Domnul nostru*.

12. Decî să nu domniască păcatul în corpul vostru cel muritor, spre a l'asculta în poftele lui;

13. Nicî nu înfățișați păcatului membrele voastre ca arme de nedreptate; ci înfățișați vă pe voi însivă lui Dumnezeu ca fiind vii dintre morți, și membrele voastre *înfățișați le* lui Dumnezeu ca arme ale îndreptării;

14. Căci păcatul nu va avea stăpînire peste voi; pentru că nu sunteți sub lege, ci sub Dar.

15. Decî ce *este*? Să păcătuim pentru că nu sîntem sub lege, ci sub Dar? Să nu fie.

16. Nu știți voi că, cui vă înfățișați pe voi însivă robi spre ascultare, robi sunteți ai aceluia de care ascultați, fie ai păcatului spre moarte, fie ai ascultării spre îndreptare?

17. Dar mulțumită lui Dumnezeu, că erați robi ai păcatului, și ați ascultat din inimă de al învățaturii isvod la care ați fost dați,

18. Scutiți fiind însă de păcat, ați fost făcuți robi pentru îndreptare.

19. Omenește vorbesc din pricină de neputință a cărnii voastre. Căci după cum ați înfățișat membrele voastre roabe necurătenii și fărădelegii spre fărădelege, astfel acum înfățișați membrele voastre roabe îndreptării spre sântire.

20. Căci când erați robi ai păcatului, erați scutiți de îndreptățire.

21. Deci ce rod aveați atunci de la acelea de care acum vă rușinați? Pentru că sfârșitul aceloră este moarte.

22. Acum dar scutiți fiind de păcat, și robi fiind făcuți lui Dumnezeu, aveți rodul vostru spre sântire, iar sfârșitul vieții veșnică.

23. Pentru că plata păcatului este moarte, iar Darul lui Dumnezeu vieții veșnică în Christos Iisus, Domnul nostru.

CAP. VII.

Legea fiind desființată, trebuie să ne supunem lui Christos. Legea, sântă fiind, s'a desființat din pricina înjosirii oamenilor. Carnea luptă împotriva spiritului. Omul este rob al păcatului.

1. Sau nu știți, fraților, — căci cunoscătorilor de lege le vorbesc — că legea, are stăpânire asupra omului, pe cât timp este el în viață?

2. Căci femea măritată este legată prin lege de bărbatul ei în viață; iar dacă va fi murit bărbatul, ea este desfăcută de legea care o lega cu bărbatul.

3. Deci dar, în viață fiind bărbatul ei, se va numi adulteră, dacă se face femeie altui bărbat; iar dacă va fi murit bărbatul ei, scutită este de lege, spre a nu fi ea adulteră, fiind femeie altui bărbat.

4. Astfel, frați mei, și voi omoriți ați fost față de lege prin corpul lui Christos, spre a fi voi ai altuia, ai celui sculat dintre morți, pentru ca să aducem roade lui Dumnezeu.

5. Căci, când eram în carne, patimile păcatelor care sunt prin lege erau lucrătoare în membrele noastre, ca să aducă roade morții.

6. Dar acum furăm desfăcuți de lege, morți fiind față de aceea în care eram ținuți cu silnicie, astfel că noi slujim în înnoirea spiritului, și nu în vechimea literii.

7. Ce vom zice dar? Este legea păcat? Să nu fie. Dar păcatul nu l'am cunoscut, de cât prin lege; căci pofta n'o știam, dacă nu zicea legea: Nu pofti;

8. Păcatul dar luând pornire prin poruncă lucră cu desăvârșire în mine ori ce poftă; pentru că fără lege mort este păcatul.

9. Și eu eram altă dată viu, fără lege; dar când veni porunca, păcatul iar a înviat,

10. Și eu am murit; și porunca care era spre viață, aceasta mi s'e înmeri spre moarte;

11. Căci păcatul luând pornire prin poruncă mă amăgi, și printr'ensă mă omori.

12. Astfel dar legea este sântă, și porunca este sântă și dreaptă și bună.

13. Deci ce era bun, mi a fost moarte? Să nu fie; ci păcatul mi a fost moarte, ca să se arate

păcat *prin aceea* că prin ce era bun 'mi a pricinuit moarte, pentru ca păcatul să fie prin poruncă peste măsură păcătos.

14. Căci știm că legea este în sine spirituală; iar eu sînt de carne, vîndut sub păcat.

15. Pentru că ce sêvêrșesc nu cunosc; de oare ce nu ce voesc, aceasta făptuesc; ci ce urăsc, aceasta fac.

16. Iar dacă nu ce voesc, aceasta fac, zic împreună cu legea, că ea este bună.

17. Acum dar nu măi sêvêrșesc eu aceasta, ci păcatul care locuește în mine.

18. Căci știu că ceva bun nu locuește în mine, adecă în carnea mea; pentru că a voi este în mine, dar a lucra cu desêvêrșire binele nu.

19. Căci nu fac binele pe care 'l voesc; ci rêul pe care nu 'l voesc, pe acesta 'l făptuesc.

20. Iar dacă ce nu voesc aceasta fac, nu măi sêvêrșesc eu aceasta, ci păcatul care locuește în mine.

21. Decî găsesc pentru mine, care voesc legea spre a face binele, că rêul 'mi stă înainte.

22. Mă bucur ânsê împreună cu legea lui Dumnezeu potrivit omului d'inăuntru.

23. Dar vêd în membrele mele o altfel de lege, luptându se împotriva legii minții mele, și robindu mă pentru a păcatului lege, care este în membrele mele.

24. Muncit om sînt eu! Cine

mă va scăpa de corpul acestei morți?

25. Mulțumesc lui Dumnezeu prin Iisus Christos, Domnul nostru. Decî dar eu ênsumî slujesc cu mintea legii lui Dumnezeu, iar cu carnea legii păcatului.

CAP. VIII.

Carnea și legea, precum și spiritul dătător de viață al lui Christos. Fii lui Dumnezeu sînt împreună moștenitori cu Christos. Făptura suspină. Spiritul mijlocește pentru cei sînți. Unirea celor aleși ai lui Dumnezeu cu Christos.

1. Nicî o osêndire acum dar pentru cei care sînt în Iisus Christos, *cei care umblă nu potrivit cîrnii, ci potrivit spiritului*

2. Pentru că legea Spiritului care duce la viață în Christos Iisus m'a scutit de legea păcatului și a morții.

3. Căci ceea ce era peste putință legii, întru cât era neputincioasă prin carne, Dumnezeu, trimițînd pe ênsuși Fiul sêu în asemănare de carne păcătoasă și pentru păcat, osîndi păcatul în carne,

4. Pentru ca hotărîrea legii să fie implinită la noi, care nu umblăm potrivit cîrnii ci potrivit Spiritului.

5. Căci care sînt potrivit cîrnii, gîndesc cele ale cîrnii, iar care sînt potrivit Spiritului cele ale Spiritului.

6. Pentru că gîndirea cîrnii este moarte, iar gîndirea Spiritului viață și pace;

7. De oare ce gândirea cărnii este vrăjmașă împotriva lui Dumnezeu; pentru că nu se supune legii lui Dumnezeu, căci nici nu poate.

8. Iar cei care sunt în carne nu pot să placă lui Dumnezeu.

9. Voi ansă nu sunteți în carne, ci în spirit, dacă într'adevăr locuește în voi Spiritul lui Dumnezeu. Iar dacă cineva nu are Spiritul lui Christos, acesta nu este al lui.

10. Și dacă Christos este în voi, corpul *este* mort față de păcat, iar spiritul este vieată față de îndreptățire.

11. Dacă dar Spiritul celui care sculă pe Iisus dintre morți locuește în voi, cel care sculă pe Christos Iisus dintre morți va face vii, prin Spiritul său care locuește în voi, și corpurile voastre muritoare.

12. Deci dar, fraților, datorii suntem, nu cărnii, ca să vețuim potrivit cărnii;

13. Căci dacă vețuiți potrivit cărnii, aveți să muriți; iar dacă în virtutea Spiritului omoriți lucrările corpului, veți fi în vieată.

14. Căci toți care sunt mânați de Spiritul lui Dumnezeu, aceștia sunt fii ai lui Dumnezeu.

15. Pentru că nu primirăți spirit de robie iar spre temere, ci primirăți spirit de înfiare, în care strigăm: Abba Tată.

16. Spiritul însuși mărturisește împreună cu spiritul nostru că suntem fii ai lui Dumnezeu;

17. Iar dacă *suntem* fii, și moștenitori *suntem*; moștenitori ai lui Dumnezeu, și împreună moștenitori ai lui Christos, dacă într'adevăr suferim împreună cu dănsul, ca să și fim măriți împreună cu el.

18. Căci socotesc, că suferințele timpului d'acum nu sunt de acelaș preț față de mărirea ce are să fie descoperită pentru noi.

19. Pentru că dorul stăruitor al făpturii așteaptă cu nerăbdare descoperirea fiilor lui Dumnezeu.

20. Fiind că făptura fu supusă zădărnicii, nu de bună voie, ci pentru acela care o supuse, pe temeiul nădejdei.

21. Căci însuși făptura va fi scutită de robia stricăciunii, spre a fi stăpână de sine a măriii fiilor lui Dumnezeu.

22. Căci știm că toată făptura suspină și este în dureri peneacum.

23. Dar nu numai *toată făptura*, ci și noi, deși avem pîrga Spiritului, și noi chiar suspinăm în noi însine, așteptând cu nerăbdare înfiarea, răscumpărarea corpului nostru.

24. Căci în nădejde am fost mântuiți. Dar nădejde vîzută nu este nădejde; căci cine nădăjduște ce vede?

25. Iar dacă nădăjduim ce nu vedem, așteptăm cu stăruiuță.

26. Astfel dar și Spiritul vine în ajutor slăbicunii noastre;

căci nu știm ce să cerem, întru cât trebuie, în rugăciunile noastre; dar acelaș Spirit mijlocește pentru binele nostru prin suspinuri de nespus.

27. Iar cercetătorul inimilor știe ce *este* gândirea Spiritului, că se roagă pentru sânti, după cum voește Dumnezeu.

28. Știm ânsă că pentru cei care iubesc pe Dumnezeu orî ce lucrează spre bine împreună, ca pentru uni care sînt chemați potrivit unei puneri la cale,

29. Că pe care 'i a cunoscut mai d'nainte, 'i a și rinduit mai d'inainte asemănați la față cu chipul Fiului său, pentru ca să fie el înteiunăscut între mulți frați.

30. Iar pe care 'i a rinduit mai d'inainte, pe aceștia 'i a și chemat; și pe care 'i a chemat, pe aceștia 'i a și îndreptătit; iar pe care 'i a îndreptătit, pe aceștia 'i a și mărit.

31. Ce vom zice dar față de acestea? Dacă Dumnezeu *este* pentru noi, cine *stă* împotriva noastră?

32. Care într'adevăr nu cruță pe ênsuși Fiul său, ci îl dete pentru noi toți, cum nu ne va dărui și împreună cu dînsul toate?

33. Cine va ridica învinuire împotriva aleșilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este îndreptățitor;

34. Cine este osînditor? Christos Iisus este cel care muri, dar mai vîrtos și care fu sculat dintre morți, care și este de a dreapta

lui Dumnezeu, care și mijlocește pentru noi.

35. Cine ne va despărți de iubirea lui Christos? Suferință, sau strimtorare, sau urmărire, sau foamete, sau golătate, sau primedie, sau spadă?

36. După cum este scris că Pentru tine sîntem omoriți toată zioa;

Socotiți am fost ca oi de injunghere.

37. Dar în toate acestea mai mult biruim prin cel care ne iubi pe noi.

38. Căci sînt încredințat că nici moarte nici vieată, nici ângerî nici stăpiniri, nici ce este nici ce va fi nici puteri,

39. Nici înălțime nici adincime nici vre o altfel de făptură nu va putea să ne despărță de iubirea lui Dumnezeu ce este în Christos Iisus, Domnul nostru.

CAP. IX.

Făgăduința lui Dumnezeu este neștrămutată. Adevărați urmași ai lui Abraam. Darul lui Dumnezeu. Iacob și Esau, Mîse și Faraon. Profeșii despre alegerea neamurilor.

1. Adevăr zic eu în Christos, nu mint, știința de mine ênsuși dovedindu 'mi împreună cu mine în Spiritul Sânt,

2. Că mare întristare am, și neîncetată durere în inima mea.

3. Căci aș dori să fiu eu ênsuși anatema de la Christos pentru frați mei, rudele mele după carne,

4. Ca uni care sînt Israeliți, care au înfiarea și mărirea și așezămintele și darea legii și slujba Dumnezească și făgăduințele,

5. Care au părinți, și din care *este* după corp Christosul, care este peste toate Dumnezeu bine-cuvîntat în veci. Amin.

6. Dar nu *vorbesc* de felul cum a căzut cuvîntul lui Dumnezeu, căci nu toți care sînt din Israel, sînt Israeliți,

7. Și nu pentru că sînt urmași lui Abraam, *sînt* toți fii, ci: În Isaak 'ți se va numi urmaș;

8. Adecă, nu fii din carne sînt fii ai lui Dumnezeu, ci fii din făgăduință sînt socotiți drept urmași.

9. Căci cuvîntul făgăduinței este: În timpul acesta voi veni, și Sara va avea fiu.

10. Dar nu numai *Sara avu cuvînt Dumnezeesc*, ci și Rebeca avînd pat de la unul, de la Isaac părintele nostru,

11. — Căci deși nu erau încă născuți *copii*, și nu făptuiră ceva bine sau rău, pentru ca găsirea cu cale a lui Dumnezeu să rămăe potrivit alegerii, nu din fapte ci de la cel care cheamă—,

12. 'I sê zise că cel mare va sluji celui mic;

13. După cum este scris: Pe Iacob 'l am iubit, iar pe Esau 'l am urit.

14. Ce vom zice dar? Nu cumva este nedreptate la Dumnezeu? Să nu fie.

15. Căci zice lui Moise: Voi milui pe orî cine miluesc, și mă voi îndura de orî cine mă îndur.

16. Decî dar *este* nu de la cel care voește, nici de la cel care aleargă, ci de la Dumnezeu care miluește.

17. Căci scriptura zice lui Farao că: Pentru aceasta chiar te am deșteptat, ca să arăt în tine puterea mea, și ca să fie dat în știre numele meu în tot pămîntul.

18. Decî dar, pe cine voește *îl* miluește, iar pe cine voește *îl* învirtoșază.

19. Dar 'mi veî zice: Pentru ce sê mai plînge? Căci hotărîrii lui cine sê împrotivește?

20. Negreșit, omule, tu cine ești care răspunzi împotriva lui Dumnezeu? Nu cumva va zice plăsmuitura către plăsmuitor, Pentru ce m'ai făcut astfel?

21. Sau nu are olarul putere peste lutul lui, ca din aceeași frământătură să facă un vas spre cinste, iar altul spre necinste?

22. Cum dar, dacă Dumnezeu voind să 'și arate mânia și să 'și facă cunoscut puterea, îngădui cu multă îndelungă răbdare vase de mînie întocmite spre peire,

23. Și ca să facă cunoscut bogăția măreții lui peste vase de milă pe care mai d'inainte le a gătit spre mărire?

24. Astfel noi fiind, ne și chemă nu numai dintre Iudei, ci și dintre neamuri,

25. După cum zice și în Osea:

Voï numi pe care nu este poporul meu poporul meu,

Și pe care nu este iubită iubită,

26. Și va fi în locul unde li sê zise,

Voï nu sînteți poporul meu, Acolo vor fi numiți fii ai viului Dumnezeu.

27. Iar Isaia strigă pentru Israel: Dacă numărul fiilor lui Israel ar fi ca nisipul mării, rămășița *numai* sê va mântui.

28. Căci *scurt alcătuită hotărîre fiind*, Domnul, aducend la îndeplinire și scurt alcătuiind *în dreptate*, va face judecată pe pămînt.

29. Și după cum a zis mai înainte Isaia,

Dacă Domnul Sabaot nu ne ar fi lăsat o sêmânță,

Ca Sodoma am fi fost, și cu Gomora am fi fost asemănați.

30. Ce vom zice dar? Că neamuri care nu aleargă după îndreptărire apucară îndreptățirea, și îndreptățirea care este din credință;

31. Iar Israel, alergend după legea îndreptățirii, nu ajunse la lege *dătătoare* de îndreptățire.

28. Pentru ce? Pentru că *alergarea fu* nu din credință, ci după cum *este* din lucruri *ale legii*; căci sê loviri de peatra poticnirii,

33. După cum este scris:

Iată, eu pun în Sion peatră de poticnire și stîncă de smin-teală;

Și cine crede într'ensul nu va fi rușinat.

CAP. X.

Îndreptățirea din credință față cu îndreptățirea din lege. Profeții despre Iudei și neamuri.

1. Fraților, bunăvoința inimiei mele și cererea către Dumnezeu *sînt* pentru mântuirea lor.

2. Căci le mărturisesc că, au rîvnă pentru Dumnezeu, dar nu potrivit unei depline înțelegeri;

3. Pentru că necunoscend îndreptățirea de la Dumnezeu, și căutând să statorniciască a lor îndreptățire, nu s'au supus îndreptățirii de la Dumnezeu.

4. Căci sfârșit al legii este Christos spre îndreptățire pentru tot care crede.

5. Căci Moise scrie despre îndreptățirea care este din lege, că omul, care va fi făcut *acele rîndueli*, viu va fi printre' ênsele.

6 Iar *despre* îndreptățirea din credință astfel zice: Să nu zici în inima ta, Cine se va sui în cer? — aceasta însemnează a aduce jos pe Christos; —

7. Sau Cine se va pogori în abis? — aceasta însemnează a scoate afară pe Christos dintre morți. —

8. Dar ce zice: Aproape de tine este cuvîntul, în gura ta și în inima ta; adecă cuvîntul credinței pe care 'l predicăm;

9. Căci, dacă vei fi mărturisit cu gura ta pe Domnul Iisus, și vei fi crezut în inima ta că Dumnezeu 'l a sculat dintre morți, vei fi mântuit;

10. Căci cu inima să crede spre îndreptăţire, iar cu gura să mărturiseşte spre mântuire.

11. Pentru că scriptura zice: Orî cine crede într'ensul nu va fi ruşinat.

12. Căci nu este deosibire de Iudeu şi Elen; fiind că el este Domn al tuturor, bogat fiind pentru toţi care 'l cheamă;

13. Pentru că ori cine va fi chemat numele Domnului, mântuit va fi.

14. Dar cum să cheme pe acela în care nu crezură?

Şi cum să crează în acela despre care nu auziră?

Şi cum să auză fără predicator?

15. Şi cum să predice, dacă nu vor fi trimis? După cum este scris, Cât de frumoase sînt picioarele celor care binevestesc pace, celor care binevestesc cele bune.

16. Dar nu toţi s'au supuseră evangeliî. Căci Isaia zice, Doamne, cine crezu la cele auzite de la noi?

17. Decî credinţa vine din cele auzite, şi cele auzite prin cuvîntul lui Christos.

18. Dar întreb, oare nu auziră ei? Negreşit,

Peste tot pămîntul a eşit glasul lor,

Ş la marginile lumii rostu rîle lor.

19. Dar întreb, oare nu cunosc Israel? Moise cel d'întîiu zice,

Eu vă voi întărita asupra unui nepopor,

Asupra unui popor neînţelegător vă voi aţîţa la mînie.

20. Iar Isaia îndrăzneşte şi zice,

Aflat am fost pentru cei care nu mă caută,

Cunoscut m'am făcut celor care nu întrebă de mine.

21. Şi către Israel zice: Toată zioa întinsei mîinile mele către un popor neascultător şi improvitator cu vorba.

CAP. XI.

O parte de Iudei sînt aleşi, iar o parte respinşi. Necredinţa Iudeilor este mântuirea neamurilor. Tot Israelul va fi mântuit o dată.

1. Decî întreb, oare înlătură Dumnezeu pe poporul său? Să nu fie. Căci şi eu sînt Israelit, din neamul lui Abraam, din seminţia lui Peniamin.

2. Dumnezeu nu înlătură pe poporul său pe care îl cunosc mai d'inainte. Sau nu ştiţi ce spune scriptura unde se vorbeşte de Elie, cum se plînge el lui Dumnezeu împotriva lui Israel?

3. Zicînd: Doamne, pe profeţi tăi 'i omoriră, altarele tale din emelie le răsturnară, şi eu am rămas singur şi caută sufletul meu.

4. Dar ce 'i zice răspunsul Dumnezeesc? 'Mi am lăsat şapte mii de bărbaţi, ca uni care nu 'şi plecară genuchiu lui Baal.

5. Decî astfel și în timpul de acum a fost o rămășiță potrivit unei alegeri din Dar;

6. Iar dacă este din Dar, nu mai este din lucruri; altfel Darul nu se mai face Dar. Și *dacă este din lucruri, nu mai este Dar; altfel lucrul nu mai este lucru.*

7. Decî ce este? Israel nu dobindi aceea ce caută cu stăruință, iar cei aleși dobindiră, și ceilalți fură învirtoșați

8. După cum este scris, Dumnezeu le dete spirit de amefire, ochi ca să nu vază, și urechi ca să nu auză, pênê în zioa de azi.

9. Și David zice:

Facă se masa lor spre laț, și spre vinare,

Și spre piedică, și *astfel* spre răsplată lor,

10. Intunece se ochi lor ca să nu vază,

Și încovoaie pururea spinarea lor.

11. Decî întreb, oare nu se poticniră ca să cază? Să nu fie. Ci prin greșala lor *s'a făcut* mântuirea pentru neamuri, ca să 'i facă pe dênși rimnitori.

12. Dacă dar greșala lor *fu* o bogăție a lumii, și căderea lor o bogăție a neamurilor, cu cât mai virtos întreg numărul lor?

13. Voă neamurilor vă vorbesc. Decî intru cât sînt eu al neamurilor apostol, 'mi laud slujba mea,

14. Poate cumva voi face rimnitori pe ai mei, și voi scăpa pe uni dintr'ênși.

15. Căci dacă înlăturarea lor este a lumii împăcare, ce *va fi* adăogirea lor, dacă nu vieață dintre morți?

16. Iar dacă pîrga este sântă, și frământătura *este sântă*, și dacă rădăcina este sântă, și ramurile *sînt sante.*

17. Și dacă unele dintre ramuri fură rupte, tu ânsă, deși maslin sêlbatic fiind, ai fost altoit într'ênsele, și te ai făcut împreună părtaș al rădăcinei și al sucului maslinului,

18. Nu te mândri față de ramuri; iar dacă te mândrești, nu tu ții rădăcina, ci rădăcina pe tine.

19. Dar vei zice: Ramuri fură rupte, pentru ca eu să fiu altoit.

20. Bine; din pricina necredinței fură rupte, iar tu prin credință stai: Nu fii cu gândul pe sus, ci teme te.

21. Căci dacă nu cruță Dumnezeu ramurile firești, nici pe tine nu te va cruța.

22. Decî vezi bunătate și asprime de la Dumnezeu; asprime către cei care căzură, iar către tine bunătate de la Dumnezeu, dacă vei fi stăruit în bunătatea lui; altfel și tu vei fi tăeat.

23. Și aceia dar, dacă nu vor fi stăruit în necredință, vor fi altoiți; căci puternic este Dumnezeu să 'i altoiască iarăși.

24. Căci dacă tu ai fost tăeat din firescul maslin sêlbatic, și improtiva firii ai fost altoit în

maslin bun, cu atât mai virtos aceștia, care sînt fireșli, vor fi altoiți în al lor maslin.

25. Căci nu voesc, fraților, ca voi să nu cunoașteți taina aceasta, pentru ca să nu fiți înțelepți după a voastră găsire cu cale, că învîrtoșare a fost în parte pentru Israel, pînă ce va fi intrat întreg numărul neamurilor,

26. Și astfel tot Israelul va fi mântuit, după cum este scris:

Veni va din Sion Mântuitorul,

Inlătura va neucernicii de la Iacob.

27. Și acesta este așezământul eșit de la mine pentru dênși,

Când voi fi inlăturat păcatele lor.

28. Negreșit după evanghelie sînt uriiți de Dumnezeu pentru voi, dar după alegere sînt iubiți pentru părinți lor;

29. Căci fără părere de rău sînt Darurile și chemarea lui Dumnezeu.

30. Pentru că după cum și voi n'ați ascultat altă dată de Dumnezeu, iar acum ați fost miluiți prin neascultarea lor,

31. Astfel și aceștia n'au ascultat acum, ca prin mila voastră să fie și dênși miluiți.

32. Căci Dumnezeu închise împreună pe toți spre neascultare, pentru ca pe toți să 'i miluiască.

33. O, adîncime a bogății și a înțelepciunii și a cunoștinței lui Dumnezeu; cât de neprimitoare de cercetare sînt judecățile

lui, și cât de neprimitoare de urmare căile lui.

34. Pentru că cine a cunoscut gîndul Domnului? Sau cine s'a făcut sfetnicul lui?

35. Sau cine 'i a dat întîeu lui, și 'i se va da înapoi?

36. Că toate sînt dintr'ensul și printr'ensul și pentru dênsul; Lui fie mărire în veci. Amin.

CAP. XII.

Îndemnuri la sînțenie. Întrebuintarea folositoare a deosibiucelor Daruri.

1. Vê îndemn dar, fraților, prin îndurările lui Dumnezeu, ca să înfățișați corpurile voastre ca o jertfă vie, sântă, bineplăcută lui Dumnezeu, închinăciunea voastră convenită gîndirii.

2. Și să nu fiți în asemănare cu veacul acesta, ci să vă schimbați prin înoirea minții voastre, pentru ca să cercetați voi care este voia lui Dumnezeu, binele și bineplăcutul și desăvîrșitul.

3. Căci în puterea Darului care 'mi este dat mie zic orîi cui care este între voi, să nu fie cu gîndul mai pe sus de cât ceea ce trebuie să gîndiască, ci să gîndiască ca să fie întreg la minte, Dumnezeu a împărțit fie căruia după măsură de credință.

4. Pentru că după cum într'un singur corp avem multe membre, și membrele toate nu au aceeași lucrare;

5. Astfel noi cei mulți un sin-

gur corp sîntem în Christos, iar cîte unul sîntem membre uni pentru alți.

6. Avînd ănsă deosibite daruri potrivit Darului care ne a fost dat noă, fie profetie după măsura credinței, *să profetizăm* ;

7. Fie diaconie, în diaconie *să fim* ; fie că este învățător, în învățătură *să fie* ;

8. Fie că este îndemnător, în îndemnare *să fie* ; cel care împărtășaște cu firească nevinovăție *să împărtășască* ; cel care este rinduit mai mare, cu sirguintă *să fie* ; cel care miluește, cu blindețe *să miluiască*.

9. Iubirea *să fie* fără fățarie. Uriți rēul, lipiți vē de bine,

10. În iubirea frățească uni către alți fiți cu iubire firească, în cinste fiți călăuză uni altora,

11. În sirguintă nepregelători, fiți ferbinți cu spiritul, slujiți Domnului.

12. În puterea nădejdei bucurați vē, în suferință fiți statornici, în rugăciune fiți stăruitori cu răbdare,

13. La trebuințele sântilor faceți vē părtași, grăbiți vē cu ospitalitatea.

14. Binecuvîntați pe cei care vē urmăresc; binecuvîntați și nu blestemați.

15. Să vē bucurați cu cei care sē bucură, să plîngeți cu cei care plîng.

16. Gândiți aceeași uni pentru alți; nu gândiți la cele inalte, ci lăsați vē a fi duși de cele smc-

rite. Nu vē faceți înțelepți după a voastră găsire cu cale.

17. Nu respătiți nimenui rēu pentru rēu; purtați grijă de cele bune înaintea tuturor oamenilor;

18. Dacă este cu puțință, întru cât vē privește, trăiți în pace cu toți oameni;

19. Nu vē rēsbunați voi ănsivē, lubiților; ci dați loc mînii; căci scris este: A mea este rēsbunarea, eu voi respăti, zice Domnul.

20. Ci dacă va fi flăminzit vrăjmașul tēu, dă 'i demăncare; dacă va fi însetat, dă 'i să bea; căci făcînd aceasta cărbuni de foc veți grămădi pe capul lui.

21. Nu fiți biruit de către rēu, ci biruește rēul prin bine.

CAP. XIII.

Supunerea față de stăpîniri. Cu iubire trebuie să dăm fie căruia ce este al sēu.

1. Orî ce suflet să fie supus înaltelor stăpîniri; căci nu este stăpînire de cât de la Dumnezeu, iar care sînt de Dumnezeu sînt rinduite.

2. Astfel cine nu este supus stăpîniri sē împrotivește întocmirii lui Dumnezeu; iar cei care sē împrotivesc vor lua osîndă pentru dēnși ănsile.

3. Pentru că cei Marî nu sînt o teamă pentru fapta bună, ci pentru rēu. Voestî dar să nu te temi de stăpînire? Fă binele, și vē avea laudă de la dēnsa.

4. Căci este slujitoarea lui Dumnezeu spre bine ție; iar dacă vei fi făcut răul, teme te; pentru că nu fără cuvânt poartă spada; căci este slujitoarea lui Dumnezeu, răsbunătoare în privința mâinii pentru cel care făptuește răul.

5. De aceea trebuință este ca să fiți supuși, nu numai din pricina mâinii, ci și pentru a voastră știință de sinevă.

6. Căci pentru aceasta plătiți și dări; căci ei sunt slujitori ai lui Dumnezeu, pentru aceasta chiar sunt stăruitori.

7. Dați tuturor datoriile; celui care cere darea, *dați* darea, celui care cere vama, vama, celui care cere teama, teama, celui care cere cinstea, cinstea.

8. Nu datoriiți nimenui nimic, de cât numai a vă iubi uni pe alți; căci cine iubește pe un altul a împlinit legea.

9. Căci: Nu săvârși adulter, nu omori, nu fura, *nu mărturisi strămb*, nu poști, și ori ce altă poruncă, în acest cuvânt este coprinsă, în: Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși.

10. Iubirea pentru aproapele nu săvârșaste rău; deci coprinsul legii este iubirea.

11. Și aceasta, fiind că știți timpul cuvenit, că acum *este* ceasul ca voi să fiți deșteptați din somn; căci acum mântuirea este mai aproape de noi, de cât când am crezut.

12. Noaptea a înaintat, zioa s'a apropiat; să lepădăm dar lucru-

rile întunerecului, și să îmbrăcăm armele luminei!

13. Să umblăm cuviincios ca în timpul zilei, nu în ospețe desfătătoare și beții, nu în culcări rușinoase și desfrânări, nu în ceartă și rîmnire.

14. Ci luați îmbrăcăminte pe Domnul Iisus Christos, și nu purtați grijă de carnea voastră spre poște.

CAP. XIV.

Cruțare pentru cei slabi în credință. Smin-teala trebuie înălțurată în mâncare și în ținerea zil-lor. Christos este judecător. Fie care să urmeze după credința sa.

1. Iar pe cel slab în credință luați 'l la voi, nu spre lămurirea gândurilor.

2. Unul are încredere să mănânce de toate, dar cel slab mănâncă legume.

3. Cine mănâncă să nu desprețuiască pe care nu mănâncă; iar cine nu mănâncă să nu judece pe care mănâncă; căci Dumnezeu 'l a luat la sine.

4. Tu cine ești care judeci slugă streină? Față de Domnul său numai stă sau cade; dar va sta, pentru că Domnul are putere ca să 'l facă să stea.

5. Unul alege o zi față de altă zi, iar altul alege ori ce zi. Ori cine fie pe deplin încredințat în al său cuget.

6. Cine ține zioa pentru Domnul o ține; și cine nu ține zioa

pentru Domnul nu o ține; și cine mănâncă pentru Domnul mănâncă, căci mulțumește lui Dumnezeu; și cine nu mănâncă pentru Domnul nu mănâncă, și mulțumește lui Dumnezeu.

7. Pentru că nimenea dintre noi nu vețuește pentru sine, și nimenea nu moare pentru sine;

8. Căci și dacă vețuim pentru Domnul vețuim; și dacă murim pentru Domnul murim; decî și dacă vețuim, și dacă murim, ai Domnului sîntem.

9. Căci pentru aceasta a murit și a înviat Christos, ca să aibă stăpînire și peste morți și peste vii.

10. Tu dar pentru ce judeci pe fratele tîu? Sau și tu, pentru ce desprețuești pe fratele tîu? Căci toți ne vom înfățișa înaintea scaunului de judecător al lui Dumnezeu.

11. Pentru că scris este: Viu sînt eu, zice Domnul, că mie 'mi se va pleca orî ce genuchiu, și orî ce limbă va lăuda pe Dumnezeu.

12. Decî dar fie care dintre noi va da pentru sine cuvînt lui Dumnezeu.

13. Decî să nu ne măi judecăm uni pe alți; ci aceasta judecați măi virtos, ca să nu dați fratelui cuvînt de poticneală sau sminteală.

14. Știu și sînt incredințat în Domnul Iisus, că nimic nu este spurcat prin sine însuși, de cît numai pentru cel care gîndește

că este ceva spurcat, pentru acela spurcat este.

15. Căci dacă fratele tîu se măchnește din pricina demăncării, nu măi umbli potrivit iubirii. Nu pierde din pricina demăncării tale pe acela pentru care a murit Christos

16. Decî să nu fie defăimat binele vostru.

17. Căci împărăția lui Dumnezeu nu este mîncare și bîetură, ci îndreptățire și pace și bucurie în Spiritul Sânt;

18 Pentru că cine potrivit aceștia slujește lui Christos, este bineplăcut lui Dumnezeu, și cercat pentru oamenî.

19. Decî dar să urmărim cele ale păcii, și cele ale întărîrii între noi ênșine.

20. Nu dărîma din pricina demăncării lucrul lui Dumnezeu. Toate sînt curate; dar spurcat este pentru omul care mănâncă prin poticneală.

21. Bine este a nu mîncă carne, nici a bea vin, nici a face *ceva* de care se poticnește fratele tîu sau se smintește sau slăbește.

22. Tu aibî înaintea lui Dumnezeu credința, pe care o ai după tine ênsuși. Fericit cine nu se judecă pe sine ênsuși în aceea ce incuviințează;

22. Iar cine șovăește, dacă va fi mîncat, osîndit este, pentru că nu din credință a mîncat; și tot ce nu este din credință, păcat este.

CAP. XV.

Trebuie să ne silim a ne întări uni pe alți.

Topi să slujim lui Dumnezeu. Dorința lui Pavel ca să viziteze pe Romani. Mergerea lui la Ierusalim cu ce s'a strâns în Macedonia și Achaia.

1. Și datorî sîntem noi cei tari ca să îngăduim slăbiciunile celor neputincioși, și să nu ne plăcem noă însine.

2. Fie care dintre noi să placă aproapelui său spre bine pentru întărire;

3. Căci și Christos nu a plăcut sieși însuși, ci după cum este scris: Muștrările celor care te muștră pe tine căzură asupra mea.

4. Pentru că toate care fură scrise mai înainte, spre învățătura noastră fură scrise, ca prin stăruința și prin mângăerea scripturilor să avem nădejdea noastră.

5. Iar Dumnezeu stăruinței și al mângăerii să vă dea ca să gândiți aceeași uni în alți după vocea lui Christos Iisus,

6. Pentru ca într'una cu o gură să măriți pe Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos.

7. De aceea luați la voi uni pe alți, după cum și Christos vă luă la sine spre mărirea lui Dumnezeu.

8. Căci zic că Christos s'a făcut slujitor al tăerii împrejur pentru credințioșia lui Dumnezeu, ca să întăriască făgăduințele date părinților,

9. Iar neamurile pentru milă să măriască pe Dumnezeu, după cum este scris:

Pentru aceasta te voi lăuda între neamuri,

Și voi cânta numelui tău.

10. Și iar zice *scriptura*:

Veseliți-vă, neamurilor, cu poporul său,

11. Și iar:

Lăudați, toate neamurile, pe Domnul,

Și să 'l măriască pe el toate popoarele.

12. Și iar Isaia zice:

Va fi rădăcina lui Iesei

Și cel care se ridică să domniască peste neamuri,,

Intr'ensul neamuri vor nădăjdui.

13. Iar Dumnezeu nădejdei să vă umple de orî ce bucurie și de pace în credință, ca să prisosiți voi în nădejde în puterea Spiritului Sânt.

14. Dar sînt incredințat, frați mei și eu însumi despre voi, că și înșivă sînteți plini de inimă bună, umpluți cu orî ce cunoștință, în stare că să vă înțelepțiți și uni pe alți.

15. V'am scris înșă mai cu îndrăsneală în unele părți, ca unul care vă aduc iarăși aminte, pentru Farul care 'mi este dat de la Dumnezeu,

16. Ca să fiu eu slujitor rînduit al lui Christos Iisus pentru neamuri, slujind preoțește evangelia lui Dumnezeu, pentru ca

jertfa neamurilor să se facă bineprimită, sântită în Spiritul Sânt.

17. Deci am laudă în Christos Iisus, în cele ce sânt către Dumnezeu,

18. Căci nu voi îndrăсни să vorbesc ceva ce n'a săvârșit Christos prin mine, prin cuvânt și faptă, spre supunerea neamurilor,

19. În putere de semne și minuni, în puterea Spiritului Sânt, în cât de la Ierusalem și împrejur pene în Iliria am îndeplinit evangelia lui Christos;

20. Căutând ânsă cinstea mea astfel ca să binevestesc, nu unde fu numit Christos, ca să nu clădesc pe temelie streină,

21. Ci după cum este scris:

Vor vedea cei căroră nu li s'a vestit despre dânsul,

Și cei care nu vor fi auzit vor înțelege.

22. De aceea am și fost oprit în cea mai mare parte ca să vin la voi.

23. Dar acum ne mai având loc în aceste ținuturi, și de mulți ani având dorința să vin la voi,

24. Indată ce plec în Spania voi veni la voi; pentru că nădăduesc trecând să vă ved, și să fiu însoțit de voi acolo, dacă mai 'ntâiu voi fi fost în parte îndeștulat de voi.

25. Acum ânsă mă duc la Ierusalem slujind sântilor.

26. Căci Macedonia și Achaia au binevoit să facă o împărtașire la săraci sântilor care sânt în Ierusalem.

27. Au binevoit adecă și datorii sânt lor; pentru că dacă neamurile au avut împărtașire de cele spirituale ale lor, datoriază să le slujiască și în cele firești.

28. Deci după ce voi fi săvârșit aceasta, și voi fi încredințat lor acest rod, voi pleca pe la voi în Spania.

29. Și știu că venind la voi, voi veni cu aceea cu ce este plină binecuvântarea lui Christos.

30. Vă îndemn ânsă, fraților, prin Domnul nostru Iisus Christos, și prin iubirea Spiritului să luptați împreună cu mine în rugăciunile voastre pentru mine către Dumnezeu;

31. Ca să fiu scăpat de neascultători din Iudea, și slujirea mea rinduită pentru Ierusalem să se facă bineprimită sântilor;

32. Pentru ca, după ce voi fi venit în bucurie la voi prin voea lui Dumnezeu, să mă liniștesc împreună cu voi.

33. Iar Dumnezeul păcii cu voi toți. Amin.

CAP. XVI.

Pavel face cunoscut pe Febe. Felurile îmbrățișări trimise la cei din Roma. Ferirea de desbinări. Doxologie.

1. Vă fac cunoscut pe Febe, sora noastră, fiind slujitoare a Bisericei care este în Chenchre,

2. Ca să o primiți în Domnul după cum se cuvine pentru sânti, și să o ajutați în lucrul în care are trebuință de voi; căci și dânsa

a fost îngrijitoare a multora, și chiar a mea.

3. Imbrățișați pe Prisca și pe Acuilă împreună lucrători mei în Christos Iisus,

4. Ca uni care pentru sufletul meu au pus jos gâtul lor însuși, căroră nu numai eu le mulțumesc, ci și toate bisericile neamurilor,

5. *Urați* și bisericei care este în casa lor. Imbrățișați pe Epenet iubitul meu, care este pirga Asii în Christos.

6. Imbrățișați pe Mariam, ca una care se osteni mult pentru voi.

7. Imbrățișați pe Andronic și Iunian rudele mele și prinși împreună cu mine, ca uni care sunt însemnați între apostoli, și care mai 'nainte de mine au fost în Christos.

8. Imbrățișați pe Ampliat iubitul meu în Domnul.

9. Imbrățișați pe Urban împreună lucrătorul nostru în Christos, și pe Stachi iubitul meu.

10. Imbrățișați pe Apelle cel cercat în Christos. Imbrățișați pe cei care sunt dintre ai lui Aristobol.

11. Imbrățișați pe Erodion ruda mea. Imbrățișați pe cei care sunt dintre ai lui Narcis, care sunt în Domnul.

12. Imbrățișați pe Trifena și pe Trifosa care s'au ostenit în Domnul. Imbrățișați pe Persida iubita, ca una care mult s'a ostenit în Domnul.

13. Imbrățișați pe Rufu alesul în Domnul, și pe muma lui și a mea.

14. Imbrățișați pe Asincrit, pe Plegonte, pe Erme, pe Patrova, pe Erma și pe frați care sunt împreună cu dênși.

15. Imbrățișați pe Filolog și pe Iulia, pe Nerea și pe sora lui, și pe Olimpan, și pe toți sânti care sunt împreună cu dênși.

16. Imbrățișați vă uni pe alți în sărutare sântă. Vă imbrățișază bisericile toate ale lui Christos.

17. Vă îndemn ânsă, fraților, să fiți cu luare aminte asupra acelora care fac desbinări și sminteli împotriva învățurii pe care ați învățat o; și abateți vă de la dênși.

18. Pentru că uni ca aceștia nu slujesc Domnului nostru *Iisus Christos*, ci pântecelui lor însuși; și prin vorbire bună și cuvinte bine puse amăgesc inimile celor fără răutate.

19. Ascultarea voastră ânsă a ajuns la toți; de aceea mă bucur de voi, și voesc ca voi să fiți înțelepți față de bine, și curați față de rău.

20. Iar Dumnezeuul păcii va sdrobi îndată pe satana sub picioarele voastre.

Darul Domnului nostru Iisus Christos cu voi.

21. Vă imbrățișază Timoteu lucrătorul împreună cu mine, și Luciu, și Iason și Sosipatru rudele mele.

22. Vă îmbrățișez în Domnul, eu Terțiu, care am scris epistola

23. Vă îmbrățișază Gaiu ospetătorul meu și al bisericeii întregi. Vă îmbrățișază Erastu iconomul orașului, și Quartu fratele.

24. *Darul Domnului nostru Iisus Christos cu voi toți. Amin.*

25. Iar celui care poate să vă întăriască pe voi pentru evangelia mea și predicarea lui

Iisus Christos, pentru descoperirea tainei tăcute în veacuri vecinice,

26. Dar acum făcută cunoscut prin scripturi profetice după rinduiala vecinicii lui Dumnezeu, adusă la cunoștință între neamuri spre ascultarea credinții,

27. Lui, prin Iisus Christos, unicului înțeleptului Dumnezeu mărire fie în veci. Amin.

ÎNTĒIA EPISTOLĂ

CĂTRE

CORINTENI

CAP. I.

Mulțumiri aduse Corintenilor pentru credința lor. Desbinările trebuiesc îndurate. Mântuirea ce vine de la Christos nu se întemează pe înțelepciune omenească.

1. Pavel chemat apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu, și Sostene fratele,

2. Bisericeii lui Dumnezeu celei care este în Corint, sântișilor în Christos Iisus, chemați Sânti, tuturor care în ori ce loc al lor și al nostru cheamă numele Domnului nostru Iisus Christos.

3. Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

4. Mulțumesc Dumnezeului meu tot dauna pentru voi în puterea Darului lui Dumnezeu, care fu dat voe în Christos Iisus,

5. Că în orî ce ați fost îmbogățit într'ensul, în orî ce cuvîntare și în orî ce cunoștință,

6. După cum mărturisirea lui Christos fu întărită în voi,

7. Astfel că voi nu sînteți rămași pe urmă în nici un Dar, așteptînd cu stăruință descoperirea Domnului nostru Iisus Christos,

8. Care și vă va întări pe voi pînă la sfârșit ca să fiți neînviuiți în zioa Domnului nostru Iisus Christos.

9. Credincios este Dumnezeu prin care ați fost chemați la împărtășirea cu Fiul său Iisus Christos Domnul nostru.

10. Vă îndemn ânsă, fraților, prin numele Domnului nostru Iisus Christos, ca toți să ziceți aceeași, și să nu fie între voi desbinări, dar să fiți învoiți în acelaș gînd și în aceeași părere.

11. Pentru că despre voi, frați mei, 'mi s'a făcut cunoscut de către cei ai Chloei, că între voi sînt priciri.

12. Și zic aceasta, că fie care dintre voi zice: Eu sînt al lui Pavel, și Eu al lui Apoline, și Eu al lui Chefa, și Eu al lui Christos.

13. Impărțit este Christos! Nu cumva Pavel fu rîstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel ați fost botezați?

14. Mulțumesc lui Dumnezeu că pe nici unul dintre voi n'am botezat, de cît numai pe Crispu și pe Gaiu;

15. Ca să nu zică cineva că ați fost botezați în numele meu.

16. Am mai botezat și casa lui Stefan; afară de aceștia nu știu daca am botezat pe vre un altul.

17. Căci Christos nu m'a trimis să botez, ci să binevestesc în înțelepciunea cuvîntului, pentru ca să nu fie golită crucea lui Christos.

18. Căci cuvîntul crucii este nemintoșie celor peritori, iar noe care avem să fim mîntuiți este puterea lui Dumnezeu.

19. Căci scris este:

Perde voi înțelepciunea înțelepților,

Și nimici voi pricepera celor cuminți.

20. Unde este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este priciitorul veacului acestuia? Nu făcu Dumnezeu nemintoasă înțelepciunea lumii?

21. Căci, de oare ce în înțelepciunea lui Dumnezeu lumea nu cunosc pe Dumnezeu prin înțelepciunea ei, binevoi Dumnezeu prin nemintoșia predicei să mîntuiască pe cei care cred.

22. De oare ce și Iudei semne cer, și Eleni înțelepciune caută,

23. Noi predicăm pe Christos rîstignit, pentru Iudei sminteală, iar pentru neamuri nemintoșie,

24. Dar pentru cei chemați

ensăși, atât Iudei cât și Eleni, *predicăm* pe Christos puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu;

25. Că ce este nemintos al lui Dumnezeu este mai înțelept de cât oameni, și ce este slab al lui Dumnezeu este mai tare de cât oameni.

26. Vedeti dar chemarea voastră, fraților, că nu mulți *sunt* înțelepți după carne, nu mulți *sunt* puternici, nu mulți *sunt* de neam strălucit;

27. Ci pe cele nemintoase ale lumii și le alege Dumnezeu ca să dea de rușine pe înțelepți; și pe cele slabe ale lumii și le alege Dumnezeu, ca să dea de rușine pe cele tari;

28. Și pe cele de neam de jos ale lumii și pe cele desprețuite și le alege Dumnezeu, pe cele ce nu sunt, ca să desființeze pe cele ce sunt,

29. Pentru ca să nu se laude nimenea înaintea lui Dumnezeu.

30. Dintr'ensul dar sunteți voi în Christos Iisus, care se făcu pentru noi înțelepciune de la Dumnezeu îndreptățire și sântire și răscumpărare,

31. Pentru ca, după cum este scris, Cine se laudă în Domnul să se laude.

CAP. II.

Invățătura lui Christos este cerească, plină de putere și de Spirit.

1. Și eu, când am venit la voi, fraților, am venit aducându-vă

taina lui Dumnezeu la cunoștință nu în măsura unei revărsări de cuvânt sau de înțelepciune.

2. Căci n'am hotărit să știu ceva între voi, de cât pe Iisus Christos, și pe acesta răstignit.

3. Și eu în slăbiciune și în temere și în multă frică am fost la voi.

4. Și vorbirea mea și predica mea nu era în cuvinte înduplecătoare ale înțelepciunii *omenești*, ci în dovedirea Spiritului și a puterii;

5. Pentru ca credința voastră să nu fie în înțelepciune omenească, ci în puterea lui Dumnezeu.

6. Rostim însă înțelepciune între cei desevărșiti, dar înțelepciune nu a veacului acestuia, nici a stăpînitorilor veacului acestuia, care au să fie desființați;

7. Ci rostim prin taină înțelepciunea lui Dumnezeu, care este ascunsă, pe care Dumnezeu o rindui mai înainte de veacuri spre mărirea noastră,

8. Pe care *înțelepciune* nimenea dintre stăpînitori veacului acestuia n'o cunoșcu; căci dacă ar fi cunoscut o, n'ar fi răstignit pe Domnul mării.

9. Ci după cum este scris: Cele ce ochiul nu vëzu și urechea nu auzi,

Și la inimă de om nu se suiră Acestea le găti Dumnezeu celor care 'l iubesc.

10. Dar noi ni le descoperi Dumnezeu prin Spiritul său; căci

Spiritul cercetează toate, și cele adînci ale lui Dumnezeu.

11. Pentru că cine dintre oameni știe cele ale omului, de cât spiritul omului care este într'ên-sul? Astfel și cele ale lui Dumnezeu nimenea nu le a cunoscut, de cât Spiritul lui Dumnezeu.

12. Noi dar am primit nu Spiritul lumii, ci Spiritul cel de la Dumnezeu, ca să cunoaștem cele dăruite noș de Dumnezeu,

13. Pe care *le* și rostim, nu în cuvinte învățate de la înțelepciune omenească, ci învățate de la Spiritul Sânt, unind cele spirituale cu cele spirituale.

14. Dar un om firesc nu primește cele ale Spiritului lui Dumnezeu; căci nemintoșie este pentru dînsul, și nu poate să *le* cunoască, fiind că s'ê judecă cu spiritul.

15. Iar cel spiritual judecă toate, dar el de nimenea nu este judecat.

16. Căci cine a cunoscut gîndul Domnului ca să 'l judece? Noi âns' cunoaștem gîndul lui Christos.

CAP. III.

Nepriceperea Corin'tenilor s'ê vede din desbinarea între d'ênși. Numai Christos este temeliea Bisericii. Chreștini sînt templul lui Dumnezeu. Înțelepciunea lumii.

1. Și eu, fraților, n'am putut să v'ê vorbesc ca unor spirituali, ci ca unora de carne, ca unor de curînd născuți în Christos.

2. Cu lapte v'am hrănit, nu cu bucate; căci nu puteați ânc'h'e. Dar nici acum nu puteți ânc'h'e.

3. Pentru că tot firești sînteți; căci de oare ce între voi este rînnire și ceartă și *desbinări*, nu sînteți oare firești, și umblați după felul omului?

4. Căci cînd unul zice: Eu sînt al lui Pavel, iar altul: Eu sînt al lui Apoline, nu sînteți oameni?

5. Dec'i ce este Apoline? Și ce este Pavel? Slujitori prin care ați crezut, și după cum Domnul a dat fie cîrui.

6. Eu am sădit, Apoline a u-dat, dar Dumnezeu a făcut să crească;

7. Astfel nici care sădește este ceva, nici care udă, ci care face să crească, Dumnezeu.

8. Cel care sădește și cel care udă una sînt, iar fie care va lua plata sa potrivit muncei sale.

9. Căci ai lui Dumnezeu sîntem noi împreună lucrători; al lui Dumnezeu pămînt de arat, a lui Dumnezeu clădire sînteți voi.

10. După al lui Dumnezeu Dar care 'mi fu dat, ca architect înțelept am pus temelie; și altul clădește d'asupra. Dar fie care să 'ea seama cum clădește d'asupra.

11. Căci nimenea nu poate pune altă temelie de cât cea pusă, care este Iisus Christos.

12. Iar daca cineva clădește d'asupra pe temelie aur, argint

petre prețioase, lemne, fân, tre-stie,

13. Lucrul fie căruia cunoscut să va face; pentru că zioa va arăta, că în foc să descoperă, și ce fel este lucrul fie căruia, focul însuși va incerca.

14. Dacă al cuiva lucru, pe care 'l va fi clădit, va rămânea, plată va lua;

15. Iar dacă lucru cuiva va fi fost ars de tot, păgubit va fi de plata lui; dar el însuși va fi mântuit, ânsă așa ca prin foc.

16. Nu știți că sânteți templul lui Dumnezeu și Spiritul lui Dumnezeu locuește în voi?

17. Dacă cineva dărimă templul lui Dumnezeu, pe acesta Dumnezeu îl va dărîma; pentru că templul lui Dumnezeu este sânt, cum sânteți voi *sânți*.

18. Nimenea să nu se amăgiască pe sine însuși; dacă cineva gândește că este înțelept între voi în veacul acesta, să se facă nemintos, ca să fie înțelept.

19. Căci înțelepciunea lumii aceștia este nemintoșie înaintea lui Dumnezeu. Pentru că scris este:

Cel care prinde cu mâna pe înțelepți în viclenia lor.

20. Și iar: Domnul cunoaște gândurile înțelepților, că sunt deșarte.

21. De aceea nimenea să nu se laude între oameni; căci toate sunt ale voastre,

22. Fie Pavel, fie Apoline, fie

Chefa, fie lume, fie vieață, fie moarte, fie cele de față, fie cele viitoare, toate sunt ale voastre,

23. Iar voi *sânteți* ai lui Christos, și Christos al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

Slujitori lui Christos. Pavel apostol și cei pe care 'i a adus la credință în Corint. Timoteu înainte mergător al lui Pavel.

1. Așa dar fie care să ne socotiasecă ca slujitori ai lui Christos și îngrijitori ai taînelor lui Dumnezeu.

2. Astfel fiind să cere în cele din urmă de la îngrijitori, ca fie care să fie găsit credincios.

3. Pentru mine ânsă este ceva foarte neînsemnat ca să fiu judecat de voi, sau de vre o judecată omenească; dar nici eu pe mine însumi nu mă judec;

4. Căci în a mea știință de mine însumi nu cunosc nimic, dar nu în aceasta sunt îndreptățit; Domnul ânsă este care mă judecă.

5. De aceea nu judecați nimic mai 'nainte de timp, pênă ce va fi venit Domnul, care va și da la lumină cele ascunse ale întunecului, și va face cunoscut chibzuințele inimilor; și atunci lauda va fi pentru fie care de la Dumnezeu.

6. Dar acestea, fraților, le am înțeles de mine însumi și de Apoline pentru binele vostru, ca să irvățați de la noi a nu

trece peste ce este scris, pentru ca să nu vă făliți unul în folosul altuia împotriva unui altuia.

7. Pentru că cine te deosebete? Dar ce ai tu ce n'ai luat? Iar dacă ai și luat, pentru ce te lauzi ca cum n'ai fi luat?

8. Acum sînteți sătui; acum v'ați îmbogățit; fără noi ați domnit; și dacă ați fi domnit măcar, ca să domnim și noi împreună cu voi!

9. Gîndesc ânsă: Dumnezeu ne a arătat pe noi apostoli ca pe cei din urmă, ca osîndiți la moarte, că privesc ne am făcut lumii, atât ângerilor cât și oamenilor.

10. Noi sîntem neminoși pentru Christos, iar voi mintoși în Christos; noi sîntem neputincioși, iar voi tari; voi sînteți măriți, iar noi desprețuiți.

11. Pînă în ceasul de acum și flămînzim și înseam și fără îmbrăcăminte sîntem, și cu pumni sîntem bătuiți, și nestătători sîntem,

12. Și ne ostenim lucrînd cu mâinile noastre; înfrunțați fiind, binecuvîntăm; urmăriți, suferim,

13. Defăimați fiind, ne rugăm; ca gunoae ale lumii ne am făcut pînă acum, ca o curățitură a tuturor.

14. Nu rușinându vă pe voi scriu acestea, ci înțelepțindu vă ca pe copii mei iubiți.

15. Pentru că dacă ați avea zece mii de învățatori în Christos, nu aveți ânsă mulți părinți; căci

eu v'am născut în Christos Iisus prin evanghelie.

16. Deci vă îndemn, luați vă după mine,

17. Pentru aceasta chiar v'am trimis pe Timoteu, care este fiul meu iubit și credincios în Domnul, el vă va aduce aminte căile mele cele în Christos, după cum învăț pretutindinea în orice biserică.

18. Dar uni s'au fălit, ca cum n'aș veni eu la voi,

19. Voi veni ânsă în curînd la voi, dacă va fi voit Domnul, și voi cunoaște nu cuvîntul celor care s'au fălit, ci puterea lor;

20. Pentru că nu în cuvînt este împărăția lui Dumnezeu, ci în putere.

21. Ce voiți? Să viu cu toag la voi? sau cu iubirea Spiritului și a blîndeții?

CAP. V.

Anatematizarea unui nerușinat. Corinteni să se feriască de nerușinați, de răpi ori și de idolatri.

1. In sfârșit se aude la voi de desfrînare, și d'o astfel de desfrînare cum nu este nici între păgâni, ca să aibă cineva pe femeea tatălui său.

2. Și voi v'ați fălit, și nu v'ați întristat mai virtos, ca să fie dat la o parte din mijlocul vostru cel care a făptuit lucrul acesta?

3. Căci eu, nefiînd de față cu corpul, dar de față fiind cu spiritul, am judecat acum, ca cum

aș fi de față, pe cel care astfel a sêvêrșit aceasta.

4. În numele Domnului nostru Iisus *Christos*, adunați fiind voi împreună și spiritul meu cu puterea Domnului nostru Iisus *Christos*,

5. Să dați pe unul ca acesta satanei spre peirea cărnii, pentru ca spiritul lui să fie mântuit în ziua Domnului Iisus.

6. Nu este bun cuvântul laudei voastre! Nu știți că puțin aluat dospește toată frământătura?

7. Curățiți bine aluatul cel vechiu, ca să fiți frământătură proaspătă, după cum sunteți fără aluat; căci și Paștele nostru *Christos* injunghiat fu.

8. De aceea să sêrbăm nu cu aluat vechiu nici cu aluat de răutate și viclenie, ci cu azime de curăție și adevêr.

9. V'am scris în epistola mea ca să nu vă amestecați cu desfrânați,

10. Nu cu desêvêrșire să nu vă amestecați cu desfrânați lumii aceștia sau cu cei porniți spre tot felul de inavuțire și cu răpitori, sau cu idolatri, fiind că atunci trebuie să eșiți din lume.

11. Astfel dar v'am scris: Să nu vă amestecați dacă vre unul numindu-se frate este desfrânat, sau pornit spre orî ce fel de inavuțire, sau idolatru, sau înfruntător, sau bețiv, sau răpitor; cu unul ca acesta nici să nu mâncați împreună.

12. Căci ce am eu să judec și

pe cei din afară? Nu judecați voi oare pe cei d'înăuntru?

13. Pe cei din afară Dumnezeu 'i judecă. Dați la o parte pe cel rău dintre voi ênșivê.

CAP. VI.

Pavel mustră pe cei care sê judecă pentru alor înaintea pășânilor. Creștini sînt dauori să îngrijască de sântenia corporilor lor.

1. Indrănește cineva dintre voi, piră avênd improtiva altuia, să se judece înaintea nedreptilor, și nu înaintea sântilor?

2. Sau nu știți că sânti vor judeca lumea? Și dacă lumea este judecată între voi, sunteți voi oare nevrednici d'a face judecări foarte neînsemnate?

3. Nu știți că vom judeca ângerî? Necum cele trebuincioase vieții.

4. Decî dacă aveți judecări pentru cele trebuincioase vieții, pe cei care sînt desprețuiți în biserica voastră, pe aceștia 'i puneți judecatori?

5. Spre rușinea voastră zic. Astfel nu este între voi nici un înțelept, care va putea hotări între fratele sêu?

6. Dar frate cu frate sê judecă, și aceasta înaintea necredincioșilor!

7. Acum dar este însfârșit o cãdere pentru voi, că aveți judecări uni cu alți. Pentru ce nu lăsați mai bine să vi sê facă ne-

dreptate? Pentru ce nu lăsați mai bine să vi se facă pagubă?

8. Ci faceți voi nedreptate și pricinuiți pagubă? Și aceasta fraților!

9. Sau nu știți că nedrepti nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? Nu fiți rătăciți; nici desfrânați, nici idolatri, nici făptuitori de adulter, nici moleșiți, nici cei care au pat cu parte bărbătească,

10. Nici furi, nici cei porniți spre ori ce fel de înavuțire, nici bețivi, nici înfruntători, nici răpitori nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

11. Și astfel erați² uni! Dar v'ați spălat, dar ați fost sântiți, dar ați fost îndreptățiți în numele Domnului Iisus Christos și în Spiritul Dumnezeului nostru.

12. Toate 'mi sunt ertate, dar nu toate folosesc. Toate 'mi sunt ertate, dar eu nu voi fi stăpinit de ceva.

13. Măncările *sunt* pentru pântece, și pântecetele pentru mâncări; dar Dumnezeu va desființa și pe acesta și pe acelea. Corpul ănsă nu este pentru desfrânare, ci pentru Domnul, și Domnul pentru corp.

14. Iar Dumnezeu care a înviat și pe Domnul, ne va învia și pe noi, prin puterea sa.

15. Nu știți că corpurile noastre sunt membre ale lui Christos? Deci ridicând eu membrele lui Christos le voi face membre ale unei desfrânate? Să nu fie.

16. Sau nu știți că cel care se lipește de cea desfrânată un corp este *cu dânsa*? Căci vor fi, zice, cei doi un corp.

17. Iar cel care se lipește de Domnul este un Spirit *cu dânsul*.

18. Fugiți de desfrânare. Ori ce păcat, pe care 'l va fi făcut un om, este afară din corp; iar cel care face desfrânare păcătuește în ănsuși corpul său.

19. Sau nu știți că corpul vostru este templul Spiritului Sânt care se află în voi, pe care 'l aveți de la Dumnezeu, și nu sunteți ai voștri ănsivă?

20. Căci cumpărați ați fost voi cu preț; măriți dar pe Dumnezeu în corpul vostru, și în spiritul vostru, *ca unele care sunt ale lui Dumnezeu*.

CAP. VII.

Despre căsătorie, necăsătorie, văduvie, desfacerea căsătorii, căsătoria între creștini și necreștini. Despre tăcerea împurjor. Despre robie. Despre fecitoare. Despre cei însurați și neînsurați.

1. Iar despre cele ce 'mi ați scris, bine este pentru om să nu atingă femei;

2. Din pricina desfrânărilor ănsă fie care aibă femeea sa, și fie care aibă bărbatul ei.

3. Bărbatul dea femeii datoriază iubirii; asemenea și femeea bărbatului ei.

4. Femeea nu este stăpină pe corpul ei, ci bărbatul; asemenea și bărbatul nu este stăpin pe corpul lui, ci femeea.

5. Nu vă lipsiți unul pe altul, afară numai dacă este ceva din invoială pentru un timp convenit, ca să vă îndeletniciți cu *postul* și rugăciunea, și iarăși să fiți la un loc, pentru ca Satana să nu vă întărite la păcat din pricina necumpătării voastre.

6. Iar aceasta o zic din îngăduință, nu din poruncă.

7. Doresc însă ce toți oameni să fie cum sunt și eu însumi; dar fie cine are Darul său de la Dumnezeu, unul așa, iar altul într'altfel.

8. Iar celor necăsătoriți le zic și *mai ales* văduvelor, bine este pentru dânsi dacă vor fi rămas ca și mine.

9. Dar dacă nu se înfrânează, căsătoriască se; căci mai bine este a se căsători, de cât a se a-prinde.

10. Iar celor care sunt căsătoriți le poruncesc, nu eu, ci Domnul, femeea să nu se despartă de bărbat,

11. — Iar și dacă se va fi despărțit, rămâne necăsătorită, sau să fie împăcată cu bărbatul ei, și bărbatul să nu 'și lase femeea. —

12. Celorlalți însă le zic eu, nu Domnul; dacă vre un frate are femea necredincioasă, și ea incuviințează să locuiască cu dânsul, să nu 'și o lase;

13. Și dacă vre o femea are bărbat necredincios, și acesta incuviințează să locuiască cu dânsa, să nu 'și lase bărbatul.

14. Căci bărbatul necredincios

sântit este în femeea sa, și femeea necredincioasă sântită este în fratele *bărbat*; fiind că altfel copii voștri sunt necurați, iar acum sunt curați,

15. Dacă dar necredinciosul se desparte, să se despartă; nu este rob fratele sau sora în unele ca acestea, în pace ne a chemat Dumnezeu,

16. — Căci ce știți tu, femeie, dacă vei scăpa pe bărbatul *tău*, sau ce știți tu, bărbatul, dacă vei scăpa pe femeea *ta*? —

17. Fără numai *să știe*: după cum fie căruia 'i a împărțit Domnul, după cum Dumnezeu a chemat pe fie care astfel să umble. Și astfel pun eu la cale în toate bisericile.

18. A fost cineva chemat, fiind tăeat împrejur? Să nu se facă netăeat împrejur; este cineva chemat, fiind în netăere împrejur? Să nu se facă tăeat împrejur.

19. Tăerea împrejur nimic nu este, și netăerea împrejur nimic nu este, ci paza poruncilor lui Dumnezeu *este totul*.

20. Fie care în chemarea prin care fu chemat, în această rămâne.

21. Ai fost chemat rob fiind? Nu 'ți fie grijă; ci și dacă ești în stare să fii de sine stătător, folosește te mai mult.

22. Căci robul chemat în Domnul, este de sine stătător al Domnului; asemenea și de sine stătătorul, chemat fiind, este rob al lui Christos.

23. Drept preț ați fost cumpărați; nu vă faceți robi ai oamenilor.

24. Fie care în ce fu chemat, fraților, în aceasta rămâne la Dumnezeu.

25. Iar despre fecioare n'am poruncă de la Domnul; 'mi dau ânsă cu părerea ca un miluit de Domnul ca să fie credincios.

26. Deci socotesc că pentru nevoea de acum este bine aceasta, că este bine pentru om să fie astfel.

27. Ești legat cu femei? Nu căuta desfacere. Ești fără femei? Nu căuta femei.

28. Dar și dacă te vei fi însurat, n'ai greșit; și fecioara dacă se va fi măritat n'a greșit; dar uni ca aceștia suferință vor avea în carnea lor, eu ânsă vă cruț.

29. Dar aceasta zic, fraților, timpul este scurt de tot; ca de aci 'nainte și cei care au femei să fie ca cum n'ar avea,

30. Și cei care plâng ca cum n'ar plânge, și cei care se bucură ca cum nu s'ar bucura, și cei care cumpără ca cum n'ar stăpîni,

31. Și cei care se folosesc de lume ca cum n'ar avea folos *de densa*; căci fața lumii acestea trece.

32. Voesc ânsă ca să fiți fără grijă. Neînsuratul poartă grijă de cele ale Domnului, cum se placă Domnului;

33. Iar care s'a însurat poartă

grijă de cele ale lumii, cum să placă femeii.

34. Impărțite sînt și femeia și fecioara. Nemăritata poartă grijă de cele ale Domnului, ca să fie sântă și cu corpul și cu spiritul; iar care s'a măritat poartă grijă de cele ale lumii, cum să placă bărbatului.

35. Și aceasta o zic spre tolosul vostru chiar; nu ca să arunc asupra voastră laț, ci pentru a *spori* buna cuviința la Domnul, ne trași fiind în multe grijă.

36. Iar dacă gîndește cineva că se poartă urit față de fiica sa, dacă este peste floarea vîrstei *nemăritată*, și *daca* trebuie să fie în astfel de împrejurare *măritată*, facă ce voește; nu greșaste, căsătoriască se.

37. Cine stă ânsă nemișcat în inima sa, ne avînd nevoie, dar are stăpînire peste voința sa, și în a sa inimă a găsit cu cale aceasta, ca să țină pe fiica sa, bine va face.

38. Astfel și cel care mărită pe fiica sa face bine, și cel care n'o mărită mai bine va face.

39. Femeia, pe cît timp este în vieață bărbatul ei este legată *de densul*; iar dacă va fi murit bărbatul, este de sine stăpîină ca să se mărite cu cine voește, numai în Domnul *să se mărite*.

40. Dar, după părerea mea, mai fericită este dacă rămâne astfel, și gîndesc, și eu am spiritul lui Dumnezeu.

CAP. VIII.

Nu trebuie să dăm sminteală luând parte la jertfele păgânilor.

1. Iar despre cele înjunghiate idolilor, știm că toți avem cunoștință. — Cunoștința îngâmfă, iar iubirea întărește.

2. Dacă cineva gândește că a cunoscut ceva, n'a cunoscut încă după cum trebuie să cunoască.

3. Dar dacă iubește cineva pe Dumnezeu, acela cunoscut este de dânsul. —

4. Deci despre mâncarea celor înjunghiate idolilor, știm că nu este nici un idol în lume, și că nu este nici un Dumnezeu, de cât numai Unul.

5. Căci și dacă sunt așa numiți dumnezei, fie în cer, fie pe pământ, ca cum ar fi mulți dumnezei și mulți domni,

6. Dar noi avem un singur Dumnezeu, Tatăl, din care sunt toate, și noi pentru dânsul, și un singur Domn Iisus Christos, prin care sunt toate, și noi printr'ânsul.

7. Dar nu în toți este cunoștința aceasta; uni, în știință de sinele de pene acum despre idol, mănâncă ca fiind înjunghiat idolului, și știința de sinele a lor slabă fiind se mânjește.

8. Demâncare ânsă nu ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu; nici, dacă nu vom fi mâncat, nu avem lipsă, nici, dacă

vom fi mâncat, nu avem mai mult.

9. Luați ânsă seama ca nu cumva această stare de sinevă a voastră să fie sminteală pentru cei slabi.

10. Căci dacă te va fi văzut cineva pe tine care ai cunoștință șezând la masă în capiște, oare știința lui de sine slab fiind el nu va fi întărită ca să mănânce cele înjunghiate idolului?

11. Negreșit perdut este prin cunoștința ta cel slab, fratele pentru care a murit Christos.

12. Astfel dar greșind către frați voștri și lovind a lor slabă știință de sinele, greșiți către Christos.

13. Chiar de aceea, dacă o demâncare aduce sminteală fratelui meu, nu voi mânca carne în veac, ca să nu aduc sminteală fratelui meu.

CAP. IX.

Pavel vorbește de apostolatul său și de dreptul său. N'a primit plava da'oriă pentru învățătura sa. El s'a făcut tuturor toate.

1. Nu sunt eu stăpîn de mine? Nu sunt eu apostol? N'am văzut oare pe Iisus Domnul nostru? Nu sunteți voi în Domnul lucrarea mea?

2. Dacă altora nu sunt apostol, voi ânsă negreșit vă sunt; căci voi sunteți în Domnul pecetea apostolii mele.

3. Aceasta este apărarea mea

către cei care mă iveau în cer-
cetare.

4. Nu avem oare drept să mân-
căm și să bem?

5. Nu avem oare drept să du-
cem încoace și încolo o soră ca
femeie, ca și ceilalți apostoli și
frați Domnului și Chefa?

6. Sau numai eu și Barnaba
nu avem drept să nu lucrăm?

7. Cine slujește vre odată ca
ostaș cu plată de la sine însuși?
Cine sădește vie și nu mănâncă
rodul ei? Sau cine păstorește
turmă și nu mănâncă din laptele
turmei?

8. Nu vorbesc oare acestea ca
om, sau nu spune și legea a-
cestea?

9. Pentru că în legea lui Moise
este scris. Nu lega gura bouului
care treeră. Oare de boi 'i este
grijă lui Dumnezeu?

10. Sau pentru noi înadins
zice? Căci pentru noi s'a scris,
că cel care ară pe temeiul nă-
dejdei trebuie să are, și cel care
treeră pe temeiul nădejdei ca să
se împărtășască.

11. Dacă noi v'am semănat
cele spirituale, mare *lucru este*
daca noi vom secera cele firești
ale voastre?

12. Dacă alți se împărtășesc
de *acest* drept asupra voastră,
nu mai bine noi? Dar nu ne am
folosit de dreptul acesta, ci toate
le suferim, ca să nu punem vre
o piedică evangeliilor lui Christos

13. Nu știți că cei care lucrează
cele sante mănâncă cele din san-

tuar? Cei care stăruesc la altar
'și iveau partea lor cu altarul?

14. Astfel a rinduit și Domnul
pentru cei care dau în știre evan-
gelia ca să trăiască din evan-
gelie,

15. Dar eu nu m'am folosit de
nimic din acestea. Și n'am scris
acestea pentru ca astfel să se
facă cu mine; căci frumos este
pentru mine mai bine să mor
sau nimenea să nu nimiciască
cuvântul laudei mele.

16. Pentru că daca binevestesc,
n'am cuvânt de laudă; căci ne-
apărata trebuință mă ține de a-
proape *să binevestesc*; și Vai este
pentru mine, daca nu binevestesc.

17. Căci daca de bună voie fac
aceasta, am cuvenită plată; iar
daca nu de bună voie *fac*, 'mi
s'a incredințat o sarcină de în-
grijitor.

18. Decî care 'mi este plata cu-
venită? Ca binevestind să fac
evangelia *a fi primită* fără chel-
tuială, pentru a nu face o rea
întrebuințare de dreptul meu în
evangalie.

19. Căci stăpîn de mine fiind
față de toți, m'am făcut pe mine
însuși rob tuturor, ca să câștig
pe mai mulți;

20. M'am făcut Iudeilor ca Iu-
deu, ca să câștig pe Iudei; celor
de sub lege, ca sub lege, ne fiind
însuși sub lege, ca să câștig pe
cei de sub lege;

21. Celor care n'au legea, ca
neavînd eu legea, nu fiind eu
fără legea lui Dumnezeu, ci su-

pus legii lui Christos, ca să câştig pe cei fără lege;

22. M'am făcut slab celor slabi, ca să câştig pe cei slabi; tuturor m'am făcut toate, ca cu orî ce chip să scap pe uni.

23. Toate dar le fac pentru evanghelie, ca să mă fac împreună părtaş al ei.

24. Nu ştiţi că cei care alergă în stadiu, toţi alergă, dar unul îea darul de biruitor? Astfel alergaţi, ca să dobîndiţi *darul de biruitor*.

25. Orî care luptător ânsă se înfrîncează de toate, aceia dar ca să îea o coroană peritoare, iar noi neperitoare.

26. Eu dar acum astfel alerg, nu ca cum aş alerga pe neştiute, astfel mă lupt cu pumnul, nu ca cum aş bate aerul,

27. Ci 'mi invineţesc corpul cu pumnul şi 'mi 'l târăsc ca pe un rob, ca nu, după ce am fost altora vestitor, eu ênsumî să mă fac neprimut.

CAP. X.

Ieruirea Iudeilor în pustie este un semn de asprimea Dumnezeească. Sânta Cină nu trebuie făcută în ospete. Paza de cărnuri jertfite idolilor.

1. Căci nu voesc, fraţilor, ca voi să nu ştiţi, că părinţi noştri toţi erau sub nor, şi toţi trecură prin mare,

2. Şi toţi în Moise se botezară în nor şi în mare,

3. Şi toţi mâncară aceeaşi mâncare spirituală,

4. Şi toţi băură aceeaşi băură spirituală; căci beau dintr'o peatră spirituală următoare, iar peatra era Christos;

5. Dar Dumnezeu nu bine voi în mai mulţi dintre dênşi; căci fură răpuşi în pustie.

6. Şi acestea au fost semne pentru noi, ca să nu fim noi poftitori de rele, după cum au poftit şi aceia.

7. Şi nu fiţi idolatri, ca uni dintre dênşi, după cum este scris: S'a pus poporul să mănânce şi să bea, şi să sculară să joace.

8. Nicî să nu facem desfrânări, după cum făcură desfrânări uni dintr'ênşi şi periră într'o singură zi dozeci şi trei de miî.

9. Şi să nu punem la încercare pe Domnul, după cum îl ispitiră uni dintr'ênşi şi periră de şerpî.

10. Şi nu cărtiţi, după cum cărtiră uni dintr'ênşi şi periră de perzătorul.

11. Şi acestea ca semne li se întimplau acelora, dar fu scris spre înţeleptirea noastră, la care au ajuns sfârşiturile veacurilor.

12. Astfel care gândeşte că stă neclintit, fie cu luare aminte să nu cază.

13. Încercare nu v'a apucat, de cât numai omenească; dar credincios este Dumnezeu, care nu va îngădui ca voi să fiţi încercaţi peste ce puteţi, ci va face de odată cu încercarea şi scăparea, ca să puteţi răbda.

14. De aceea, iubiţi mei, fugiţi de idolatrie.

15. Ca unor mintoși vă vorbesc; judecați voi ce zic eu.

16. Paharul binecuvântării pe care îl binecuvântăm, nu este oare împărtășire cu sângele lui Christos? Pâinea pe care o frângem nu este oare împărtășire cu corpul lui Christos?

17. Pentru că o singură pâine este, un singur corp suntem noi, cei mulți; căci toți ne împărtășim dintr'o singură pâine.

18. Vedeți pe Israel cel firesc; cei care mănâncă jertfele nu sunt oare părtași cu altarul?

19. Ce spun eu dar? Că ce s'a înjunghiat pentru idolii este ceva? Sau că idolul este ceva?

20. Nu, pentru că ce înjunghe păgâni, înjunghe pentru demoni, și nu pentru Dumnezeu; nu voesc dar ca voi să vă faceți părtași cu demoni.

21. Nu puteți bea paharul Domnului, și paharul demonilor; nu puteți să vă împărtășiți de masa Domnului, și de masa demonilor.

22. Sau întărităm pe Domnul? Nu cumva suntem mai tari de cât densul?

23. Toate sunt ertate, dar nu toate folosesc. Toate sunt ertate, dar nu toate întăresc.

24. Nimenea să nu caute ale sale, ci fie care ale altuia.

25. Mâncăți ori ce se vinde în măcelărie, ne cercetând ceva pentru știința de sine;

26. Căci al Domnului este pământul și cele cu care este plin.

27. Dacă vă va chema cineva dintre necredincioși, și voiți să vă duceți, mâncați ori ce vă este pus înainte, necercetând ceva pentru știința de sine.

28. Iar dacă vă zice cineva: aceasta a fost jertfită, nu mâncați, din pricina aceluia care a spus și a științei de sine — *căci al Domnului este pământul și cele cu care este plin* —

29. Știința de sine ânsă zic, nu a ta, ci a celui alt; căci pentru ce este judecată starea mea de sinemi de către o altă știință de sine ênsuși?

30. Dacă eu sunt părtaș Darului, pentru ce sunt muștrat de aceea pentru care eu mulțumesc?

31. De aceea fie că mâncați, fie că beți, fie că faceți ceva, toate faceți le spre mărirea lui Dumnezeu.

32. Fiți nesmintitori și Iudeilor și Elenilor și bisericeii lui Dumnezeu,

33. După cum și eu plac tuturor în toate, ne căutând folosul meu ênsumi, ci pe al multora, ca să fie mântuiți.

CAP. XI.

Bărbatul să se roage cu capul gol, femeia cu capul învelit. Despre Agape. Înștiințarea sântei Cinii.

1. Luați vă după mine, după cum și eu m'am luat după Christos.

2. Vă laud ânsă, fraților, că

în toate vă aduceți aminte de mine și țineți datinele astfel după cum vi le am incredințat voă.

3. Dar voesc ca voi să știți, că Christos este capul orî cărui bărbat, iar bărbatul *este* capul femeii, și Dumnezeu este capul lui Christos.

4. Orî ce bărbat care se roagă sau vorbește profetic, avînd *ceva* pe cap, necinstește capul său.

5. Și orî ce femeie care se roagă sau vorbește profetic cu capul neînvelit, necinstește capul ei; căci una și aceeași este cu cea rasă.

6. Căci dacă o femeie nu 'și inveliște *capul*, și tunză se; iar dacă urit este pentru femeie ca să se tunză sau să se rază, înveliască 'și capul.

7. Căci un bărbat nu trebuie să 'și înveliască capul, fiind chipul și mărirea lui Dumnezeu; iar femeia este mărirea bărbatului.

8. Pentru că nu este bărbat din femeie, ci femeie din bărbat;

9. Și pentru că n'a fost făcut bărbat pentru femeie, ci femeie pentru bărbat;

10. De aceea femeia trebuie să aibă stăpînire asupra capului ei pentru ângerî.

11. Ânsă nici femeie fără bărbat, nici bărbat fără femeie *nu este* în Domnul.

12. Căci după cum femeia *este* din bărbat, astfel și bărbatul prin femeie, iar toate sînt din Dumnezeu.

13. Judecați în voi însivă; cuviincios este ca o femeie neînvelită la cap să se roage lui Dumnezeu?

14. Și nu vă învață chiar firea, că un bărbat dacă poartă părul lung, necinste 'i este,

15. Și o femeie dacă poartă părul lung, mărirea 'i este? Pentru că părul lung 'i este dat drept învelitoare.

16. Iar dacă găsește cineva cu cale să fie iubitor de ceartă, noi nu avem un astfel de obicei, și nici bisericile lui Dumnezeu.

17. Poruncind ânsă aceasta nu laud, fiind că nu vă adunați împreună spre mai bine, ci spre mai rău.

18. Mai 'ntîu pentru că venind voi împreună în adunare aud că sînt desbinări între voi; și în parte cred.

19. Căci deosibirî trebuie să fie între voi, pentru ca cei lămurîți să se facă cunoscuți între voi.

20. Deci cînd vă adunați în acelaș loc nu este cu puțință ca să mîncăți cina Domnului;

21. Pentru că fie care îea mai d'înainte cina sa la o parte cînd mîncă, și astfel unuia 'i este foame, iar altul este beat.

22. Nu aveți dar case ca să mîncăți și să beți? Sau desprețuiți biserica lui Dumnezeu, și dați de rușine pe cei care n'au? Ce să vă zic? Vă voi lăuda? În aceasta nu *vă* laud.

23. Căci eu am primit de la Domnul ceea ce v'am și dat, că

Domnul Iisus în noaptea când era dat prins luă pâine,

24. Și mulțumind o frânse și zise: *Luafți, mâncați*, acesta este corpul meu care pentru voi este să fie frânt; aceasta faceți spre a mea amintire.

25. Asemenea și paharul după cinare zicând: Acest pahar este noul așezământ în sângele meu; aceasta faceți ori de câte ori îl beți spre amintirea mea.

26. Pentru că ori de câte ori mâncați pâinea aceasta și beți paharul acesta, moartea Domnului vestiți, pînă când va fi venit.

27. Astfel cine cu nevrednicie mănâncă pâinea sau bea paharul Domnului, vinovat va fi de corpul și sângele Domnului.

28. Cerce se dar omul pe sine, și astfel mănânce din această pâine, și bea din acest pahar.

29. Căci cine cu nevrednicie mănâncă și bea, osîndă pentru sine însuși mănâncă și bea, daca nu judecă corpul Domnului.

30. De aceea între voi mulți sînt slabi și bolnavi, și mulți adorm.

31. Daca ânsă ne am judeca pe noi însine, n'am fi judecați;

32. Dar judecați fiind, sîntem înțelepțiți de Domnul, pentru ca să nu fim osîndiți de odată cu lumea.

33. Astfel, frați mei, când vă adunați ca să mîncăți, așteptați uni pe alți.

34. Iar daca 'i este cuiva foame,

mînânce a casă; ca să nu vă adunați spre osîndă. Cele lalte le voi rindui îndată ce voi fi venit.

CAP. XII.

Impărțirea și unitatea Darurilor Sântului Spirit. Multe membre sînt într'un corp.

1. Iar despre cele spirituale daruri, fraților, nu voesc ca voi să nu cunoașteți.

2. Când erați păgâni, știți că erați duși spre idoli muți, ca cum ați fi fost mânați.

3. De aceea vă fac cunoscut că nimenea vorbind în Spiritul lui Dumnezeu nu zice: Anatema fie Iisus; și nimenea nu poate zice: Domn este Iisus, de cât numai în Spiritul Sânt.

4. Sînt ânsă împărțiri de Daruri, dar acelaș Spirit este;

5. Și sînt împărțiri de slujbe, dar acelaș Domn este;

6. Și împărțiri de lucrări sînt, dar acelaș Dumnezeu este care lucrează toate în toți.

7. Și fie căruia 'i se dă arătarea Spiritului spre folos.

8. Căci unuia 'i se dă prin Spiritul Sânt cuvânt de înțelepciune, iar altuia cuvânt de înțelegere după rinduiala aceluiăș Spirit,

9. Altuia credință în acelaș Spirit, altuia Daruri de tămăduiri în acelaș Spirit,

10. Altuia lucrări de puteri, altuia profeție, altuia judecări de spirite, altuia feluri de limbă, altuia talmăcire de limbă.

11. Toate acestea ânsă le lucrează unul și acelaș Spirit împărțind fie căruia în parte după cum hotărăște.

12. Căci după cum corpul este unul și are multe membre, dar toate membrele corpului de și multe fiind un corp sunt, așa este și Christos;

13. Pentru că și într'un singur Spirit noi toți am fost botezați spre a fi un singur corp, fie Iudei, fie Eleni, fie robi, fie stăpini de sine; și toți cu un singur Spirit am fost adăpați.

14. Căci și corpul nu este un singur membru, ci multe.

15. Dacă va fi zis piciorul, fiind că nu sunt mână, nu sunt din corp, nu pentru aceasta nu este din corp

16. Și dacă va fi zis urechea, fiind că nu sunt ochiu, nu sunt din corp, nu pentru aceasta nu este din corp.

17. Dacă corpul întreg ar fi un ochiu, unde ar fi auzul? Dacă întreg ar fi auz, unde ar fi mirosul?

18. Astfel dar Dumnezeu a pus membrele pe fie care dintre ele în corp, după cum a voit.

19. Dacă ânsă toate ar fi un singur membru, unde ar fi corpul?

20. Astfel dar sunt multe membre, dar un singur corp.

21. Nu poate ochiul să zică mâine: N'am trebuință de tine, sau capul iarăși să zică picioarelor: N'am trebuință de voi.

22. Ci ale corpului membre care par a fi mai slabe, sunt cu mult mai mult neapărat trebuitoare,

23. Și cele care par a fi mai de necinste ale corpului, pe acestea le îmbrăcăm cu mai multă cinste, și cele necuviincioase ale noastre au mai multă bună cuviință,

24. Iar cele cuviincioase ale noastre n'au trebuință, ci Dumnezeu a întocmit corpul, dând mai multă cinste celui căruia i lipsește,

25. Ca să nu fie neunire în corp, ci membrele să îngrijască d'o potrivă unele pentru altele.

26. Și dacă un membru suferă, toate membrele suferă împreună; și dacă un membru este mărit, toate membrele se bucură împreună.

27. Voi dar sunteți corpul lui Christos, și membre în parte.

28. Și pe uni i a pus Dumnezeu în biserică mai înteu apostoli, al doilea profeți, al treilea învățători, apoi a pus puteri, în urmă Daruri de tămăduiri, ajutorări, îndreptări, feluri de limbi.

29. Oare toți sunt apostoli? Oare toți profeți? Oare toți învățători? Oare toți au puteri?

30. Oare toți au Daruri de tămăduiri? Oare toți vorbesc cu limbi? Oare toți tâlmăcesc?

31. Rămniți ânsă Darurile mai mari, și peste aceasta vă arăt o cale peste măsură.

CAP. XIII.

Iubirea este mai presus de toate.

1. Dacă vorbesc cu limbile oamenilor și ale îngerilor, iar iubire nu am, m'am făcut aramă sunătoare sau chimbal sgomotos.

2. Și dacă am profeție și știu tainele toate și tot înțelesul lor adânc, și dacă am toată credința în cât să strămut munți, iar iubire nu am, nimic nu sunt.

3. Și dacă voi fi dat demân-care *săracilor* toată averea mea, și dacă voi fi dat corpul meu ca să fiu ars, iar iubire nu am, nimic nu folosesc.

4. Iubirea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătăți; iubirea nu rimnește, iubirea nu este lăudăroasă, nu se îngâmfă,

5. Nu este necuviincioasă, nu caută ale sale, nu întărita la mânie, nu pune în socoteală răul,

6. Nu se bucură de nedreptate, se bucură ânsă împreună cu adevărul.

7. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduște, toate le rabdă.

8. Iubirea nici odată nu cade; iar fie profeții, vor fi desființate; fie limbi, vor înceta; fie înțelesul adânc, va fi desființat.

9. Căci în parte cunoaștem, și în parte vorbim profetic;

10. Iar când va fi venit desăvârșitul, ce este în parte va fi desființat.

11. Când eram copil, vorbiam

ca un copil, gândiam ca un copil, mi dam părerea ca un copil; când m'am făcut bărbat am desființat cele ale copilului.

12. Căci acum vedem printr'o oglindă într'un chip întunecos, dar atunci față în față; acum cunosc în parte, dar atunci voi cunoaște în tot, după cum am și fost bine cunoscut.

13. Acum dar rămâne credința, nădejdea, iubirea, aceste trei; iar mai mare dintr'acestea este iubirea.

CAP. XIV.

Darul limbilor și Darul profeții. Intrebuintarea bună și intrabuintarea rea a Darurilor în biserică. Femeea trebuie să tacă în biserică.

1. Alergați să dobîndiți iubirea; rimniți ânsă cele spirituale *daruri*, dar mai virtos să vorbiți profetic.

2. Pentru că cine vorbește cu limbă, nu vorbește oamenilor, ci lui Dumnezeu; căci nimenea nu înțelege; cu spiritul ânsă vorbește taine.

3. Iar cine vorbește profetic, întărește și îndeamnă și mângâie pe oameni prin vorbirea sa.

4. Cine vorbește cu limbă se întărește pe sine însuși, dar cine vorbește profetic întărește biserică.

5. Doresc ca voi toți să vorbiți cu limbi, dar mai virtos să vorbiți profetic; mai mare este ânsă cine vorbește profetic, de cât

cine vorbește cu limbă, afară numai dacă tâlmăcește, pentru ca biserica să dobîndiască întărire.

6. Acum dar, fraților, dacă voi fi venit la voi vorbind cu limbă, ce voi folosi voe, dacă nu voi fi vorbit la voi sau în descoperire sau în înțeles adânc sau în profeție sau în învățătură?

7. Cele neinsuflăte deși dau de la sine sunet, fie fluer, fie chitară, dacă ânsé nu vor fi dat sunetelor o deosibire, cum va fi cunoscut ce este cântat cu fluerul sau ce este cântat cu chitara?

8. Căci dacă și trîmbița va fi dat un sunet nehotărit, cine se va pregăti la bătălie?

9. Astfel și voi prin limba voastră dacă nu veți fi dat un cuvânt lesne de înțeles, cum va fi cunoscut ce este vorbit? Căci veți fi *oamenî* care vorbesc în vînt.

10. Sînt mulțime poate de feluri de grațuri în lume, și nici un fel *de grațu* nu este fără înțeles.

11. Decî dacă nu știu înțelesul grațului, voi fi barbar pentru cel care vorbește, și cel care vorbește *va fi* barbar la mine.

12. Astfel și voi, fiind că sînteți rîmnitori de spirite, căutați pentru întărirea bisericeî, ca să aveți prisos.

13. De aceea cine vorbește cu limbă, roage se ca să tâlmăciască.

14. Pentru că dacă mă rog cu

limbă, spiritul meu se roagă, iar mintea mea este neroditoare.

15. Ce este dar? Mă voi ruga cu spiritul, mă voi ruga ânsé și cu mintea; voi cânta cu spiritul, voi cânta ânsé și cu mintea.

16. Fiind că dacă cu spiritul binecuvîntezi, cel care ține locul celui neștiutor, cum va zice Amin la mulțumirea ta? De oare ce nu știe ce zică.

17. Negreșit tu mulțumești bine, dar celălalt nu este întărit.

18. Mulțumesc lui Dumnezeu, eu vorbesc cu limbă mai mult de cât voi toți;

19. Dar în biserică voesc să vorbesc cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învăț și pe alți, de cât zece miî de cuvinte în limbă.

20. Fraților, nu fiți copii la minte, ci în privința rîutății fiți copii, iar la minte fiți *oamenî* deplinî.

21. În lege este scris că în oamenii de altă limbă, și în buze ale altora voi vorbi poporului acestuia, și nici astfel nu mă vor asculta, zice Domnul.

22. De aceea limbile sînt spre semn nu credincioșilor, ci necredincioșilor, iar vorbirea profetică *este* nu pentru necredincioși, ci pentru credincioși.

23. Decî dacă biserica întreagă se va fi adunat în acelaș loc, și toți vorbesc cu limbă, și vor fi venit înăuntru neștiutori sau necredincioși, nu vor zice că v'ați eșit din fire?

24. Iar dacă toți vor fi vorbit

profetic, și va fi venit înăuntru vre un necredincios sau neștiutor, muștrat este el de toți, și judecat este de toți,

25. Cele ascunse ale inimei sale se fac invederate; și așa căzând pe fața lui se va închina lui Dumnezeu, vestind că cu adevărat Dumnezeu este între voi.

26. Decî ce este, fraților? Când vă adunați împreună, fie cine are un psalm, are o învățătură, are o descoperire, are o limbă, are o tâlmăcire; toate să fie spre întărire.

27. Fie că vorbește cineva cu limbă, câte doi sau cel mult câte trei vorbiască, și pe rînd, și unul tâlmăciască;

28. Iar dacă nu este tâlmăciu, tacă în biserică, vorbiască și ănsă sieși și lui Dumnezeu.

29. Profeți ănsă vorbiască doi sau trei, și judece ceilalți.

30. Dar dacă se va fi descoperit altuia care stă, tacă cel d'înteu.

31. Căci puteți toți câte unul să vorbiți profetic, pentru ca toți să învețe și să fie îndemnați.

32. Și spirite de profeți sînt supuse la profeți;

33. Căci Dumnezeu nu este al neorînduelei, ci al păcii. Ca în toate bisericile sântilor,

34. Femeile tacă în biserică, căci nu li se dă voie să vorbiască, ci să fie supuse, după cum zice și legea.

35. Iar dacă voesc să învețe ceva, întrebe a casă pe bărbați

lor; pentru că urît este pentru femei să vorbiască în biserică.

36. Sau a eșit de la voi cuvîntul lui Dumnezeu, sau a ajuns la voi numai?

37. Dacă cineva gîndește că este profet sau spiritual, cunoască bine ce vî scriu, că este porunca Domnului,

38. Dar dacă nu cunoaște cineva, să nu cunoască.

39. Astfel dar, frați mei, rimniți vorbirea profetică, și nu împedicați vorbirea cu limbă;

40. Dar toate să se facă cu bună cuviință și după rînduială.

CAP. XV.

Invierea lui Christos este temelia credinței noastre. Moartea este cel din urmă vrîjmaș. Bo ezul pentru morți. Invierea morților. Noul corp.

1. Vă fac cunoscut, fraților, evangelia pe care am binevestit-o voe, pe care ați și primit-o, în care și stați,

2. Prin care și sînteți mîntuiți, dacă țineți cu tărie cu ce cuvînt v'am binevestit voe, afară numai dacă în zadar ați crezut.

3. Căci v'am dat în cele d'înteu aceea ce am și primit, că Christos a murit pentru păcatele noastre potrivit scripturilor,

4. Și că fu înmormîntat, și că a învieat a treia zi potrivit scripturilor,

5. Și că se arată lui Chefa, după aceea celor doisprezece.

6. În urmă se arată de o dată la peste cinci sute de frați, din-

tre care mai mulți sînt rîmași pînă acum, iar uni adormiră.

7. După aceea sî arătă lui Iacob, în urmă tuturor apostolilor.

8. Iar în urmă de toți, mi sî arătă și mie, nașterii timpurii oare cum,

9. Căci dintre apostoli eu sînt cel mai mic, ca unul care nu sînt de îndestul să fiu numit apostol, pentru că am urmărit biserica lui Dumnezeu,

10. Însă prin Darul lui Dumnezeu sînt aceea ce sînt, și Darul lui față de mine nu s'a făcut nelucrător, dar am muncit mai mult de cît dînși toți, și nu eu, ci Darul lui Dumnezeu împreună cu mine.

11. Decî fie că eu, fie că aceea, așa predicăm, și astfel ați crezut.

12. Iar dacă sî predică Christos că a înviat dintre morți, cum zice uni între voi că nu este înviere de morți?

13. Iar dacă nu este înviere de morți, nici Christos n'a înviat;

14. Iar dacă Christos n'a înviat, deșartă este dar predica noastră, deșartă și credința voastră.

15. Dar sîntem aflați și martori mincinoși ai lui Dumnezeu, fiind că am mărturisit împotriva lui Dumnezeu că a înviat pe Christos, pe care nu l'a înviat, dacă cu adevărat morți nu sî înviează.

16. Căci dacă morți nu sî în-

viează, nici Christos n'a fost înviat;

17. Iar dacă Christos n'a fost înviat, de nimic este credința voastră, sînteți încă în păcatele voastre.

18. Prin urmare perduți sînt și cei adormiți în Christos.

19. Dacă în vieța aceasta sîntem numai nădăjduind în Christos, sîntem mai de plîns de cît toți oamenii.

20. Acum însă Christos a fost înviat dintre morți, pîrga celor adormiți.

21. Căci, de oare ce printr'un om *este* moarte, printr'un om *este* și înviere de morți.

22. Pentru că după cum în Adam toți mor, astfel și în Christos toți vii vor fi făcuți.

23. Dar fie care în a sa ceată; pîrgă este Christos, apoi cei ai lui Christos la venirea sa,

24. După aceea *va fi* sfârșitul, cînd dă împărăția lui Dumnezeu și Tatăl, cînd va fi desființat orî ce domnie, și orî ce stăpînire, și orî ce putere.

25. Căci trebuie ca el să împărțiască pînă ce va fi pus pe toți vrăjmași sub picioarele sale.

26. Moartea, cel din urmă vrăjmaș, este desființată.

27. Căci toate le a supus sub picioarele lui. Iar cînd va fi zis că toate au fost supuse, învederat *este*, că afară de cel care l'a supus lui toate;

28. Iar cînd va fi supus lui toate, atunci și Fiul însuși va

fi supus celui care 'i a supus toate, ca să fie Dumnezeu totul în toate.

29. Fiind că ce vor face cei care se botează pentru cei morți? Insfârșit dacă morți nu se înviează, pentru ce se mai botează pentru dènși?

30. Pentru ce stăm și noi în primejdie în fie care ceas?

31. În fie care zi mor, pe lauda voastră, fraților, pe care o am în Christos Iisus Domnul nostru.

32. Dacă, ca om m'am luptat cu dobitoace sălbătice în Efes, care 'mi este folosul? Dacă morți nu se înviează, să mâncăm și să bem, căci mâine murim.

33. Nu fiți rătăciți; vorbirii rele strică obiceiuri bune.

34. Treziți vă cum se cade, și nu păcătuiți; căci uni au ne cunoștință de Dumnezeu, spre rușinea voastră vorbesc.

35. Dar va zice cineva: Cum se înviează morți? În ce fel de corp vin ei?

36. Nemintosule, tu ce semini, nu răsare, dacă nu va fi putrezit;

37. Și ce semini, nu semini corpul ce are să fie, ci grăuntele gol, dacă se înemerește, de grâu sau de ceva din celelalte;

38. Dar Dumnezeu 'i dă corp după cum a voit, și fie căruia dintre semințe corpul ei.

39. Nu orî ce carne este aceeași carne; ci alta carne de oameni, alta de vite, alta de păsări, alta de pește.

40. Și corpuri cerești *sunt*, și corpuri pămîntești; dar alta este mărirea celor cerești, și alta a celor pămîntești.

41. Alta este strălucirea soarelui, și alta strălucirea lunii, și alta strălucirea stelelor; căci stea de stea se deosibește în strălucire.

42. Astfel *este* și învierea morților. Este semănat în putrejune, este deșteptat în neputrejune;

43. Este semănat în necinste, este deșteptat în mărire; este semănat în slăbiciune, este deșteptat în putere;

44. E-te semănat corp firesc, este deșteptat corp spiritual; dacă este corp firesc este și spiritual.

45. Astfel și este scris: S'a făcut întèiul om Adam spre suflet de viață. Cel din urmă Adam spre spirit dătător de viață.

46. Dar nu spiritualul este cel d'întèiu, ci firescul; după aceea spiritualul.

47. Întèiul om *este* din pămînt, de lut. Al doilea om, *Domnul, este* din cer.

48. Ce fel *este* cel de lut, astfel *sunt* și cei de lut; și ce fel *este* cel ceresc, astfel *sunt* și cei cerești;

49. Și după cum am purtat chipul celui de lut, vom purta și chipul celui ceresc.

50. Aceasta ânsă o zic, fraților, că carne și sânge nu pot să moșteniască împărăția lui Dumnezeu, nici putrejunea nu moștenește neputrejunea.

51. Iată, taină vă spun; toți nu vom adormi, dar toți vom fi schimbați.

52. Într'un moment, într'o clipă de ochiu, la cea din urmă trimbiță; căci va trimbița, și morți se vor scula fără stricăciune și noi vom fi schimbați.

53. Pentru că trebuie ca stricăciosul acesta să îmbrace nestricăciune, și muritorul acesta să îmbrace nemurire.

54. Iar când stricăciosul acesta va fi îmbrăcat nestricăciune, și muritorul acesta va fi îmbrăcat nemurire, atunci va fi cuvântul care este scris: Inghițită fu moartea spre biruire.

55. Unde 'ți este, moarte, biruința? Unde 'ți este, moarte, acul?

56. Iar acul morții este păcatul, și puterea păcatului *este* legea.

57. Dar mulțumită lui Dumnezeu care ne dă biruința prin Domnul nostru Iisus Christos.

58. De aceea, frați mei iubiți, fiți nemișcați, neclintiți, prisosind tot dauna în lucrul Domnului, știind că osteneala voastră nu este deșartă în Domnul.

CAP. XVI.

Strângere de ajutoare pentru Creștinii. Timoteu, Apoline, casa lui Stefan.

1. Cât pentru strângerea de ajutoare ce *este* pentru cei sânti faceți și voi astfel, după cum am poruncit bisericilor Galatiei.

2. În fie care întâia zi a săptăminei, fie care dintre voi să pue de o parte a casă strângând din aceea ce 'i ar merge bine, pentru ca nu, când voi fi venit, atunci să se facă strângerii de ajutoare.

3. Și când voi fi sosit la voi, pe care 'i veți fi găsit buni, pe aceștia 'i voi trimite prin epistole, ca să ducă darul vostru la Ierusalem.

4. Iar dacă este cu cale ca și eu să mă duc, vor merge împreună cu mine.

5. Voi veni ânsă la voi, când voi fi trecut prin Macedonia; căci prin Macedonia trec;

6. Și, poate, voi rămâne la voi, sau și voi erna, pentru ca să mă însoțiți voi, unde mă voi duce.

7. Căci nu voesc ca să vă ved acum în treacăt; pentru că nădăjduesc să rămân câtva timp la voi, dacă Domnul va fi dat voie.

8. Voi rămâne ânsă în Efes pînă la Cincizecime;

9. Pentru că ușă mare și de inriurare 'mi este deschisă, și mulți 'mi stau împotrivă.

10. Dacă dar Timoteu va fi venit, luați seama ca să fie la voi fără teamă, căci lucrează lucrul Domnului ca și mine;

11. Decî să nu 'l desprețuiască cineva. Insoțiți 'l dar în pace, ca să vie la mine; pentru că 'l aștept cu frați.

12. Cât pentru Apoline, fra-

tele, mult 'l am îndemnat ca să vie la voi cu frați; și cu totul nu 'i lipsia voința ca să vie acum, dar va veni îndată ce va fi găsit timp nemerit.

13. Vegheați, fiți statornici în credință, îmbărbătați vă, întăriți vă.

14. Toate ale voastre în pace să se facă.

15. Vă îndemn ânsă, fraților, — știți casa lui Stefana, că este pîrga Achaii, și s'au rinduit pe dênși ênsuși spre slujire sântilor, —

16. Ca și voi să fiți supuși unora ca aceștia, și orî căruia care lucrează împreună și se oste-nește.

17. Mă bucur de venirea lui Stefana și Fortunatu și Achaicu,

pentru că aceștia au împlinit lipsa voastră.

18. Căci au ușurat spiritul meu și al vostru. Decî cunoașteți bine pe uni ca aceștia.

19. Vă urează bisericile Asii. Vă urează multe Acuila și Prisca împreună cu biserica, care este în casa lor.

20. Vă îmbrățișază toți frați. Imbrățișați vă uni pe alți în sărutare sântă.

21. Urarea mea cu mâna mea a lui Pavel.

22. Dacă cineva nu iubește pe Domnul, anatema fie. Maran ata.

23. Darul Domnului Iisus cu voi.

24. Iubirea mea cu voi toți în Christos Iisus.

ADOA EPISTOLĂ

CĂTRE

CORINTENI

CAP. I.

Pavel biruește cu ajutorul lui Dumnezeu toate suferințele. Hotărîrea lui d'a vedea pe Corinteni. Fugăduințele lui Dumnezeu sânt întărite în Christos.

1. Pavel apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu,

și Timoteu fratele bisericei lui Dumnezeu, celei care este în Corint, împreună cu toți sânti care sînt în toată Achaia,

2. Dar voe și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Christos.

3. Binecuvîntat este Dum-

nezeul și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos, Tatăl îndurărilor și Dumnezeu al orî cărei mângâeri,

4. Care ne mângâie pe noi pentru toată suferința noastră, ca, prin mângâerea cu care ênșine sîntem mângâeați de Dumnezeu, să putem noi mângâea pe cei care sînt în orî ce suferință.

5. Pentru că după cum patimile lui Christos prisosesc asupra noastră, astfel prisosește prin Christos și mângâerea noastră.

6. Fie dar că sîntem strimtorați, pentru mângâerea voastră și pentru mîntuire sîntem strimtorați; fie că sîntem mângâeați, pentru mângâerea voastră care este lucrătoare în suferirea cu răbdare a acelorași patimi, pe care și noi le pătimim. Și nădejdea noastră este tare pentru voi,

7. Știind că după cum sînteți părtași ai patimilor, astfel *sînteți* și ai mângâerii.

8. Căci nu voim, fraților, ca voi să nu știți de suferința noastră, ce ni s'a făcut în Asia, că foarte mult peste putere am fost îngreoiți, în cât noi am fost cu desêvêrșire în nedomirire și în privința vieței;

9. Dar chiar în noi ênșine am avut hotărîrea morții, ca să nu fim încrezătorî în noi ênșine, ci în Dumnezeu, care înviează morți,

10. Care ne a scăpat pe noi dintr'o moarte așa de mare, și ne

va scăpa, în care am nădăjduit, că *ne* va scăpa și mai departe,

11. Fiindu ne și voi de ajutor cu rugăciunea pentru noi, ca din multe fețe darul făcut noê să fie mulțumit prin mulți pentru noi.

12. Pentru că lauda noastră aceasta este: mărturia științei noastre de noi ênșine, că în sântenie și curăție de la Dumnezeu, nu în înțelepciune omenească ci în Darul lui Dumnezeu, ne am purtat în lume, dar mai ales către voi.

13. Căci nu altele vê scriem, de cât cele ce citiți sau și înțelegeți, am ânsê nădejde că pênê în cele din urmă veți înțelege,

14. — După cum ne ați și înțeles în parte — că noi vê sîntem cuvênt de laudă, după cum și voi noê, în zioa Domnului nostru Iisus.

15. Și pe această deplină încredere eram hotărît să vin mai 'ntêiu la voi, ca să aveți un al doilea Dar,

16. Și pe la voi să trec în Macedonia, și iar din Macedonia să vin la voi, și să fiu petrecut de voi în Iudea.

17. Decî aceasta hotărînd, nu cumva dar am făcut ceva cu ușurință? Afară numai, că ceea ce mē chibzuesc, potrivit cãrnii mē chibzuesc ca să fie la mine așa, așa și nu, nu.

18. Dar credincios este Dumnezeu *prin aceea*, că cuvêntul nostru către voi nu este așa și nu.

19. Pentru că al lui Dumnezeu Fiu Iisus Christos care fu predicat între voi prin noi, prin mine și Silvan și Timoteu, nu fu așa și nu, ci așa a fost în sine.

20. Căci atât de multe făgăduințe ale lui Dumnezeu *sunt* într'ensul așa; de aceea și printr'ensul Amin, lui Dumnezeu mărire prin noi.

21. Iar cel care ne face statornici împreună cu voi în Christos, și care ne unse, *este* Dumnezeu.

22. Care ne și pecetlui, și dete arvuna Spiritului în inimile noastre.

23. Eu ânsă chem pe Dumnezeu martor pentru sufletul meu, că cruțându vă pe voi n'am mai venit la Corint;

24. Nu voi *zice* că avem stăpînire peste credința voastră, ci *pentru că* suntem împreună ajutători ai bucurii voastre; căci stați în credință.

CAP. II.

Nevenirea lui Pavel este o cruțare pentru Corinteni. Ertarea celui desfrânat. Călătoriile lui Pavel și isbânzile sale.

1. În mine ênsumă dar am găsit cu cale aceasta, ca să nu vin la voi iar cu întristare.

2. Căci dacă eu vă întristez, cine mă este care mă înveselește pe mine, afară numai de cel întristat de mine.

3. Și am scris chiar aceasta,

ca nu după ce voi fi venit, să am întristare din partea aceloră de care trebuia să mă bucur, având încredere în voi toți, că bucuria mea este a voastră tuturor,

4. Pentru că din multă supărare și strimtorare a inimei v'am scris printre multe lacrimi, nu ca să fiți întristați, ci ca să cunoașteți iubirea pe care o am mai mult către voi.

5. Dacă dar cineva a întristat, nu pe mine m'a întristat, ci în parte, ca să nu 'l mai îngreuez âncă, pe voi toți.

6. Destul este pentru unul ca acesta pedeapsa aceasta, care 'i s'a făcut de către mai mulți,

7. În cât voi d'improviză măi bine să 'l ertați și să 'l mângăeați, ca nu cumva unul ca acesta să fie inghițit de o măi mare întristare.

8. De aceea vă îndemn să hotărâți iubire în privința lui;

9. Căci pentru aceasta am și scris, ca să cunoșc lămurirea voastră, dacă sunteți ascultători în toate.

10. Iar cui 'i ertați ceva, și eu 'i ert; pentru că și eu, dacă am ertat ceva, am ertat aceasta pentru voi în fața lui Christos,

11. Ca să nu fim dobîndiți de Satana; căci gândurile lui nu ne sînt necunoscute.

12. Venit fiind dar la Troa pentru evangelia lui Christos, și fiindu 'mi ușă deschisă în Domnul,

13. N'avui liniște în spiritul meu, fiind că n'am găsit pe Titu fratele meu, ci după ce m'am despărțit de dênși am eșit în Macedonia.

14. Mulțumită dar lui Dumnezeu, care tot dauna ne duce în sêrbarea biruinții sale în Christos, și face cunoscut prin noi în orî ce loc mirosul cunoștinței lui.

15. Pentru că al lui Christos bun miros sîntem noi lui Dumnezeu și între cei care sînt mîntuiți și între cei care sînt perduți,

16. Unora miros de moarte spre moarte, altora miros de viață spre viață. Și cine este destoinic la acestea ?

17. Căci noi nu prefacem ca cei mulți cuvîntul lui Dumnezeu; ci ca din curăție, ci ca de la Dumnezeu vorbim înaintea lui Dumnezeu în Christos.

CAP. III.

Pavel se face cunoscut pe sine ênsuși Corintenilor. Litera și Spiritul. Acoperemîntul lui Moise este ridicat în Christos.

1. Incepem să ne facem iar cunoscut pe noi ênșine? Afară numai dacă avem trebuință, ca uni *oamenî*, de epistole de cunoaștere către voi sau de la voi.

2. Voi sînteți epistola noastră, înscrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oameni,

3. Cunoscuți fiind voi că sînteți epistolă a lui Christos, slu-

jită de noi, înscrisă nu cu cerneală ci cu Spiritul viului Dumnezeu, nu pe plăci de peatră, ci pe plăci de carne, pe inimile voastre.

4. O astfel de încredere avem dar prin Christos către Dumnezeu,

5. Nu *voi zice* că prin noi ênșine sîntem destoinici să judecăm ceva ca de la noi ênșine, ci destoinicia noastră este de la Dumnezeu,

6. Care ne a și făcut ai unui așezemînt nou destoinici slujitorî, nu ai literei, ci ai spiritului, pentru că litera omoară, iar spiritul face viu.

7. Iar dacă cea de moarte *aducătoare* slujire săpată în litere pe petre s'a făcut în măreție, în cât fii lui Israel nu putură să 'și țină neclintit privirea la fața lui Moise din pricina măreții feței lui, care *măreție* avea să fie desființată,

8. Cum nu va fi oare mult mai măreață slujirea spiritului ?

9. Pentru că dacă în slujirea *aducătoare* de osîndă este măreție, cu mult mai mult prisosește în măreție slujirea *aducătoare* de îndreptățire.

10. Căci chiar măreția nu este măreție în această parte, din pricina măreții celei peste măsură.

11. Pentru că dacă ceea ce are să fie desființat este măreț, cu mult mai mult este măreț ceea ce rămîne.

12. Decî avînd o astfel de nă-

dejde ne folosim cu multă îndrăzneală,

13. Și nu *punem acoperemânt pe fața noastră* după cum Moise punea acoperemânt pe fața sa, pentru ca fii lui Israel să nu țină neclintit privirea la sfârșitul celui ce avea să fie desființat.

14. Ci învertoșate fură gândurile lor. Căci pănă în zioa de astăzi acelaș acoperemânt rămâne la citirea vechiului așezemânt, nedescoperit fiind că este desființat în Christos:

15. Ci pănă astăzi este acoperemânt pe inimile lor, când este citit Moise;

16. Dar când se va fi întors la Domnul *inima lor*, acoperemântul este luat la o parte.

17. Domnul însă este Spiritul, și unde este Spiritul Domnului, *acolo* este stare de sine.

18. Iar noi toți, cu fața descoperită în oglindă privind mărirea Domnului, suntem schimbați în acelaș chip de la mărirea la mărirea, după cum *este* de la Domnul Spiritului.

CAP. IV.

Evangelia unora este descoperită, altora acoperită. Toate suferințele sunt biruite pe temeiul nădejdei în mărirea vecnică.

1. De aceea având noi această însărcinare, după cum am fost miluiți, nu perdem răbdarea,

2. Ci am înlăturat de la noi cele ascunse ale rușinei, neumbând în viclenie, nici prefăcând

cuvântul lui Dumnezeu, ci prin arătarea adevărului făcându ne pe noi însine cunoscuți către orî ce știință de sine a oamenilor în fața lui Dumnezeu.

3. Iar și dacă este acoperită evangelia noastră, între cei perduți este acoperită,

4. În care dumnezeul veacului acestuia a întunecat gândurile necredincioșilor, ca să nu dea raze luminarea evangeliî măriiî lui Christos, care este chipul lui Dumnezeu,

5. Pentru că nu ne predicăm pe noi însine, ci pe Christos Iisus Domnul, iar pe noi însine slujitori voștri prin Iisus.

6. Fiind că Dumnezeu care porunci «Din întunec lumineze lumina», *el este* care a luminat în inimile noastre, spre luminarea cunoașterii măriiî lui Dumnezeu în fața lui Iisus Christos.

7. Avem însă comoara aceasta în vase de lut, pentru ca covârșirea puterii să fie a lui Dumnezeu, și nu *venind* de la noi,

8. În orî ce chip *suntem* apăsați dar nu strimtorați, aduși în nedomirire dar nu lipsiți de nădejde,

9. Urmăriți dar nu părăsiți, aruncați jos dar nu perduți,

10. Tot dauna purtând pretutindinî în corpul nostru moartea lui Iisus, ca și vieța lui Iisus să fie arătată în corpul nostru.

11. Căci pururea noi cei vii suntem dați spre moarte pentru

Iisus, ca și vieța lui Iisus să fie arătată în carnea noastră cea muritoare.

12. Astfel moartea lucrează în noi, iar vieța în voi.

13. Având dar acelaș spirit al credinței, după cum este scris, am crezut, de aceea am vorbit, și noi avem încredere, de aceea și vorbim.

14. Știind că cel care a învieat pe Domnul Iisus, ne va înviea și pe noi cu Iisus, și ne va înfățișa împreună cu voi.

15. Căci toate *sunt* pentru voi, ca Darul înmulțit fiind prin mai mulți să prisosiască mulțumirea spre mărirea lui Dumnezeu.

16. De aceea nu perdem răbdarea, ci și dacă omul nostru din afară este prăpădit, dar cel d'înăuntru al nostru este înnoit din zi în zi.

17. Pentru că micimea de puțin timp a suferinței noastre desevêrșește pentru noi în chip peste măsură pînă a covêrși o cumpănă vecinică de mărire,

18. Fiind că noi nu îndreptăm privirea la cele ce sînt vîzute, ci la cele ce nu sînt vîzute; căci cele vîzute sînt trecătoare; iar cele nevîzute vecinice.

CAP. V.

Trebuie să îmbrăcăm haina noastră cerească în locul celei pămîntești. Dorința de vieța vecinică. Ispășirea și împăcarez noastră.

1. Căci știm că, dacă va fi fost desființată casa noastră pămên-

tească de cort, avem în ceruri clădire de la Dumnezeu, casă nefăcută de mână, vecinică.

2. Pentru că chiar în acest cort suspinăm, dorind a fi îmbrăcați pe d'asupra cu locuința noastră cea din cer,

3. Dacă într'adevăr vom fi fost găsiți îmbrăcați, nu goli.

4. Căci ca uni care sîntem în *acel* cort, suspinăm fiind apăsăți, pentru că nu voim a fi desbrăcați, ci îmbrăcați pe d'asupra, ca ce este muritor să fie înghițit de vieță.

5. Iar cel care ne a desevêrșit spre aceasta chiar este Dumnezeu, care ne a dat arvuna Spiritului.

6. Decî avînd îndrăsnială tot dauna, și știind că locuind în acest corp sîntem înstreinați de la Domnul;

7.—Căci prin credință umblăm, nu *încunjuțați fiind* prin chipul lui. —

8. Avem dar îndrăsnială, și ne place mai bine să fim înstreinați din acest corp și să locuim la Domnul.

9. De aceea, fie locuind *în acest corp*, fie înstreinați fiind, ne și silim să 'i fim bineplăcuți.

10. Pentru că noi toți trebuie să fim dați de față înaintea scaunului de judecator al lui Christos, ca fie care să ăea cu sine cele ce sînt prin corp, potrivit cu ce a făptuit, fie bine, fie rău.

11. Drept aceea cunoscînd temerea de Domnul înduplecăm

pe oameni, lui Dumnezeu ânsă sântem cunoscuți; și nădăjduesc că și în a voastră știință de sinevă sânt cunoscut.

12. Nu ne facem voă cunoscut iar pe noi ênșine, ci *zicem acestea* dându vă prilej la cuvânt de laudă pentru noi, ca să aveți *cuvânt de laudă* către aceia care în față se laudă și nu în inimă.

13. Căci fie că ne am eșit din fire, pentru Dumnezeu *ne am eșit din fire*, fie că sântem întregi la minte, pentru voi *sântem întregi la minte*.

14. Pentru că iubirea lui Christos ne ține pe noi, după ce am judecat aceasta, că unul a murit pentru toți; decî ei toți au murit;

15. Și pentru toți a murit, ca cei vii să nu măi vețuiască pentru ei ênsuși, ci pentru cel care a murit și a învieat pentru dênși.

16. De aceea noi nu cunoaștem de acum pe nimenea după carne; chiar daca am cunoscut după carne pe Christos, acum ânsă nu l' măi cunoaștem.

17. Decî daca este cineva în Christos, *este făptură* noastră; cele vechi au trecut, iată *toate* s'au făcut noi.

18. Iar toate sânt de la Dumnezeu, care ne a împecat sieși prin *Iisus Christos*, și ne a dat însărcinarea împăcării,

19. Precum că Dumnezeu era împăcând lumea sieși în Christos, netrecându le în socotială gre-

șalele lor, și având pus în noi cuvântul împăcării.

20. Decî pentru Christos sântem soli, ca cum Dumnezeu indeamnă prin noi; ne rugăm pentru Christos, împăcați vă cu Dumnezeu.

21. *Căci* pe cel care n'a cunoscut păcat, l'a făcut pentru noi păcat, ca să fim noi îndreptățire de la Dumnezeu într'ênsul.

CAP. VI.

Slujitori lui Dumnezeu în toate se arată că sânt ai lui. Christos și Beliar. Sânși lui Dumnezeu.

1. Find dar împreună lucrători cu Christos, vă și îndemnăm ca să nu primiți îndeșart Darul lui Dumnezeu.

2. — Căci zice:

In timp plăcut te am ascultat,
Și în zi de mântuire te am ajutat;

Iată acum timp bineplăcut, iată acum zi de mântuire; —

3. Ne dând intru nimic nici o sminteală, ca să nu fie defăimată însărcinarea *noastră*,

4. Ci în orî ce chip făcându ne cunoscut pe noi ênșine ca ai lui Dumnezeu slujitori, prin multă răbdare, în suferințe, în nevoi, în strimtorări,

5. In bătăi, în închisori, în turburări, în osteneli, în vegheri, în posturi,

6. Prin curăție, prin cunoștință,

prin îndelungă răbdare, prin bunătațe, prin Spiritul Sânt, prin iubire fără fățarie,

7. Prin cuvânt de adevăr, prin putere de la Dumnezeu; prin arme d'a dreapta și d'a stânga ale îndreptățirii,

8. Prin mărire și înjosire, prin defăimare și laudă; ca amăgitori și iubitori de adevăr,

9. Ca neștiuți și cunoscuți bine fiind, ca murind și iată trăim, ca pedepsiți și nu omoriți,

10. Ca întristați tot dauna, dar bucurându ne, ca săraci, dar pe mulți înavușind, ca ne având nimic și având toate în stăpînire.

11. Gura noastră este deschisă către voi, Corintenilor, inima noastră este lărgită;

12. Nu sînteți strimțați în noi, dar sînteți strimțați în cele d'înăuntru ale voastre;

13. Fiți largi și voi, *în același chip, ceia ce este aceeași răsplată*, — vorbesc ca unor fii —

14. Nu trageți cu necredincioși într'un jug strein voe; căci ce însoțire are îndreptățirea cu fărădelegea? Sau ce împărțășire are lumina cu întunerecul?

15. Și care este învoirea lui Christos față de Beliar, sau ce parte are un credincios cu un necredincios?

16. Și ce unire are templul lui Dumnezeu cu idoli? Căci noi sîntem templul viului Dumnezeu, după cum a zis Dumnezeu că voi locui între dênși și voi umbla între dênși, și voi fi Dum-

nezeul lor, și ei vor fi poporul meu.

17. De aceea eșiți din mijlocul lor și fiți deosibiți,

Zice Domnul,

Și necurat nu atingeți.

Și eu vă voi primi la mine.

18. Și voi fi voe drept Tată,

Și voi 'mi veți fi drept fii și fiice,

Zice Domnul Atotțiitorul.

CAP. VII.

Știrea adusă de Titu despre Corineni. Întristarea mântuitoare.

1. Decî, iubiților, avînd aceste făgăduințe, să ne curățim pe noi ênsine de orî ce mînjitură a cărnii și a spiritului, desêvêrsînd sântenie în temere de Dumnezeu.

2. Faceți ne loc *în inimile voastre*; pe nimenea n'am adus în stare rea, de la nimenea n'am luat mai mult.

3. Nu spre osindă zic *aceasta*; căci am zis mai 'nainte că sînteți în inimile noastre spre a muri împreună și a trăi împreună.

4. Multă îndrăsneală am față de voi, multă laudă am pentru voi; sînt plin de mîngăere, prisosesc peste mêsură cu bucuria în orî ce întristare a noastră.

5. Pentru că, și după ce am venit în Măcedonia, carnea noastră n'a avut nici o liniște, ci în orî ce chip sdrobiți *eram*;

din afară lupte, d'înăuntru temeri.

6. Dar Dumnezeu care mângâie pe cei smeriți ne a mângâeat pe noi prin venirea lui Titu;

7. Și nu numai prin venirea lui, ci și prin mângâerea cu care a fost mângâeat la voi, aducându-ne la cunoștință dorința voastră, plângerea voastră, buna voința voastră pentru mine, în cât mai mult m'am bucurat.

8. Fiind că și dacă v'am întristat în epistola mea, nu mă căesc; deși *mai 'nainte* mă căiam, căci ved că acea scrisoare, v'a întristat, deși pentru puțin timp.

9. Acum mă bucur, nu pentru că ați fost întristați, ci pentru că ați fost întristați spre pocăință; căci întristați ați fost după voiea lui Dumnezeu, ca să nu fiți întru nimic păgubiți de către noi.

10. Căci întristarea după voiea lui Dumnezeu lucrează pocăință spre mântuire de necăit; iar întristarea lumii lucrează moarte.

11. Căci iată, chiar această întristare după voiea lui Dumnezeu a săvârșit pentru voi atâta sirguintă, mai ales apărare, mai ales neplăcere, mai ales teamă, mai ales dorință, mai ales rimnire, mai ales răsbunare. În orice chip ați dovedit că voi ênșivê sunteți curați în acea faptă.

12. Astfel dar, și dacă v'am scris, nu *v'am scris* pentru cel care a nedreptățit, nici pentru cel care a fost nedreptățit, ci

pentru ca sirguinta voastră pentru noi să fie învederată la voi înaintea lui Dumnezeu.

13. De aceea sîntem mângăeați; dar pe lângă mângâerea noastră ne am bucurat peste măsură mai ales de bucuria lui Titu, că spiritul lui a fost ușurat din partea voastră tuturor;

14. Pentru că dacă m'am lăudat lui ceva pentru voi, n'am fost dat de rușine; ci după cum v'am vorbit toate în adevăr, astfel și lauda noastră înaintea lui Titu adevăr s'a făcut,

15. Și inima lui este mai mult pentru voi, când 'și aduce aminte de supunerea voastră tuturor; cum l'ați primit cu temere și frică mare.

16. Mă bucur *dar* că în orice privință am încredere în voi.

CAP. VII.

Pavel laudă pe Creștini din Macedonia pentru strângere de ajutoare, și îndeamnă pe Corinteni să facă și dênși asemenea.

1. Fraților, iar vê facem cunoscut al lui Dumnezeu Dar care a fost dat în bisericile Macedonii,

2. Că în multă încercare de suferință *a fost* prisosirea bucurii lor, și sărăcia lor adâncă a prisosit spre bogăția lămuririi lor;

3. Mărturisesc, că de bună voie *au dat* după putere și peste putere,

4. Cu multă stăruință rugându-ne pentru darul, și anume împărtășirea slujirii celei pentru sânti,

5. Și nu după cum am nădăruit, ci pe sinele însuși s'au dat Domnului mai 'nteu și noe prin voința lui Dumnezeu,

6. Pentru ca noi să îndemnăm pe Titu ca după cum a început mai 'nainte, așa să și sevărsiască între voi și binefacerea aceasta.

7. Ânsă după cum în orî ce prisosiți prin credință și prin cuvânt și prin cunoștință și prin orî ce sirguintă și prin iubirea voastră către noi, să prisosiți și în această binefacere.

8. Nu zic în chip poruncitor, ci prin sirguinta altora încercând și ființa adevărată a iubirii voastre;

9.—Căci cunoașteți Darul Domnului nostru Iisus Christos, că bogat fiind s'a făcut sărac pentru voi, ca voi să fiți bogați prin acea sărăcie.—

10. Și părere 'mi dau în aceasta; căci aceasta este bine pentru voi, ca uni care ați început mai 'nainte d'acum un an nu numai să fi făcut, ci să și voiți.

11. Săvărsiți dar acum a și face, ca după cum a fost nepreget într-a voi, astfel să fie și într-a săvărsi după avere.

12. Pentru că dacă este nepregetul, este bineprimit potrivit cu ceea ce are oare cum, nu potrivit cu ceea ce nu are.

13. Căci să nu fie unora ușurare, iar voe împovărare, ci prisosul vostru în timpul de acum se face după potrivă la lipsa acelorora,

14. Ca și prisosul acelorora să fie la lipsa voastră, ca să fie potrivire,

15. După cum este scris: Cine multul strânsese n'a avut mai mult, și cine puținul strânsese n'a avut mai puțin.

16. Dar mulțumită lui Dumnezeu care dă aceeași sirguintă în inima lui Titu pentru voi,

17. Că a primit într'adevăr îndemnarea mea, dar fiind mai sirguitor a plecat de bună voie la voi.

18. Noi ânsă am trimis împreună cu densusul pe fratele, a căruia laudă în evanghelie este prin toate bisericile,

19. Dar nu numai că este lăudat, ci și ales a fost de biserică prin ridicare de mâini ca soțul nostru de călătorie cu darul acesta, care este slujit de noi spre mărirea Domnului însuși și nepregetul nostru,

20. Ferindu-ne prin aceasta, ca să nu ne facă cineva imputări în această mulțime de daruri slujite de noi;

21. Pentru că purtăm grijă de cele bune nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor.

22. Am trimis dar împreună cu densusul pe fratele nostru pe care l'am încercat de multe orî în

multe, ca fiind sirguitor, acum ânsă este mult mai sirguitor prin multa încredere ce are către voi.

23. Fie *că vorbesc* pentru Titu, părtașul meu și împreună lucrător pentru voi; fie *că sânt* frați ai noștri, *ei sânt* trimiși ai bisericeilor, mărire a lui Christos.

24. Deci arătați către dênși în fața bisericilor dovada iubirii voastre și a laudei noastre pentru voi.

CAP. IX.

Strângerea de ajutoare trebuie făcută în grabă. Răsplata binefacitorilor.

1. Căci 'mi este într'adevăr de prisos să vă scriu despre ajutoarea cea pentru sânti;

2. Pentru că știu nepregetul vostru de care mă laud pentru voi Macedonenilor, că Achaia este gata d'acum un an, și rivna voastră a însuflețit pe mai mulți

3. Am trimis dar pe frați, ca lauda noastră pentru voi să nu fie zădărnicită în partea aceasta, ca să fiți gata după cum ziceam,

4. Ca nu cumva, când vor fi venit împreună cu mine Macedoneni și vă vor fi găsit negata, să fim dați de rușine noi, ca să nu zic voi, în această încredere temeinică.

5. Deci am gândit de neapărată trebuință să îndemn pe frați ca mai 'nainte să vie la voi, și mai 'nainte să pregătiască bine-

cuvântarea voastră făgăduită *de mine* mai d'inainte, ca aceasta să fie gata astfel ca o binecuvântare, nu ca o pornire spre inavuțire.

6. Aceasta ânsă, cine seamănă în chip cruțător, în chip cruțător va și secera, și cine seamănă pe temeiul binecuvântării, pe temeiul binecuvântării va și secera.

7. Fie care *să dea* după cum s'a hotărit în inima sa, nu din supărare sau din silă; pentru că Dumnezeu iubește pe dătătorul voios.

8. Și puternic este Dumnezeu să facă a prisosi ori ce dar spre voi, pentru ca în ori ce tot d'auna având ori ce îndestulare să prisosiți spre ori ce lucru bun,

9. După cum este scris:

Risipit a, dat a celor jinduiți,
Dreptatea lui rămâne în veac.

10. Iar cel care dă sēmēnță sēmănătorului și pâine spre mâncare va da și va înmulți sēmēnța voastră și va face să crească roadele îndreptățirii voastre;

11. În ori ce îmbogății fiind spre ori ce lămurire, ca una care lucrează prin noi mulțumire lui Dumnezeu.

12. Pentru că slujirea acestui dar nu numai că umple de tot lipsurile sântilor, dar și prisosește prin multe mulțumiri către Dumnezeu;

13. Prin adevărea slujiri a ceștia îndemnați măresc pe Dumnezeu pentru supunerea la măr-

turisiră voastră către evangelia lui Christos și pentru lămurirea împărtășirii către dênși și către toți,

14. Și dênși cu rugăciune pentru voi vă doare pentru al lui Dumnezeu Dar, care este peste măsură asupra voastră.

15. Mulțumită lui Dumnezeu pentru Darul lui cel de nespus.

CAP. X.

Pavel este acelaș și fiind de față, și lipsind. Adevărata mărire.

1. Iar eu ênsumi Pavel, vă îndemn prin blândețea și bunătatea lui Christos, eu care de față *sunt* într'adevăr smerit între voi, dar în lipsă îndrăsnesc către voi;

2. Mă rog dar ca nu fiind de față să îndrăsnesc cu tăria încrederii cu care gândesc să cutez împotriva unora care ne țin ca umblând potrivit cărnii.

3. Pentru că deși umblând în carne, nu ne luptăm potrivit cărnii,

4. Căci armele luptei noastre nu *sunt* omenești, ci puternice pentru Dumnezeu spre dărîmarea de locuri întărite,

5. Dărîmând gândirile și orî ce înălțime ce se ridică împotriva cunoștinței de Dumnezeu, și robind orî ce minte spre supunere la Christos,

6. Și gata fiind să resbunăm orî ce nesupunere, când va fi fost împlinită supunerea voastră.

7. Vă uitați la cele ce sînt în față? Dacă are cineva încredere în sine că este al lui Christos, gândiască această iarăși despre sine ênsuși, că după cum *este* el al lui Christos, astfel și noi.

8. Căci dacă mă voi fi lăudat ceva mai mult de puterea noastră, pe care *ne* a dat o Domnul spre clădirea și nu spre dărîmarea voastră, nu mă voi rușina,

9. Pentru ca să nu par că v'as înfricoșa oare cum prin epistolele mele.

10. Că epistolele sale, zice cineva, sînt într'adevăr cu greutate și tari, dar înfățișarea corpului *sêu* este fără putere și cuvântul desprețuit.

11. Unul ca acesta gândiască aceasta, că ce fel sîntem cu cuvântul prin epistole ne fiind de față, astfel *sîntem* cu lucrul și de față fiind.

12. Pentru că nu îndrăsnim să ne înnumărăm, sau să ne punem d'o potrivă pe noi ênșine cu uni din aceia care se fac cunoscut pe dênși ênsuși; ci dênși, măsurându se pe sine loruși ênsuși, și punendu se d'o potrivă pe sine loruși ênsuși, nu sînt pricepuți.

13. Noi ânsă nu ne vom lăuda în cele fără măsură, ci după măsura marginei trasă noă, cu care măsură ne a împărțit Dumnezeu, ca să ajungem pênă și la voi.

14. — Căci nu ne întindem pe

noi înşine prea mult, ca cum n'am ajunge la voi, pentru că şi până la voi am ajuns în evangelia lui Christos, —

15. Nu ne lăudăm în cele fără m sur , în osteneli streine, dar av nd nădejde, daca credinţa voastră creşte, ca să ne facem mari între voi potrivit margineli trasă no  spre prisosire,

16. Ca să vestim evangelia la locuri dincolo de voi, fără a ne l uda de cele ce sînt gata  nuntrul marginii trasă altora.

17. Iar cine se laudă, laude se în Domnul;

18. Pentru că nu cine se face cunoscut pe sine însuşi, acela este dovedit bun, ci acela pe care Domnul îl face cunoscut.

CAP. XI.

Sirguinta lui Pavel fața de Corinteni şi neprimirea de plată. Pavel arată virtu ile şi ostentul le sale fața de împrotivitori săi.

1. O, daca aţi îngădui ceva puţin necuminţie de la mine! Dar mă şi  ng duiţi.

2. Căci v  rimnesc cu rimnirea lui Dumnezeu, pentru că v'am logodit unui bărbat, ca să înfăţişez lui Christos o fecioară curată;

3 Mă tem însă ca nu cumva, după cum şarpele amăgi prin viclenia lui pe Eva, minţile voastre să fie abătute de la curăţia cea în Christos.

4. Căci negreşit, daca cel care vine predică pe un alt Iisus pe

care noi nu 'l am predicat, sau primiţi un altfel de Spirit pe care nu 'l aţi primit, sau o altfel de evanghelie pe care n'aţi primit o,  ng duiaţi cu drept cuv nt;

5. Socotesc  ns  că întru nimic n'am fost mai în urmă de cei mai înalţi apostoli.

6. Dar deşi s nt neinv ţat în cuv nt, nu  ns  în cunoştinţa *neinv ţat*, ci în or  ce noi am făcut cunoscut *aceasta*  ntre toţi în privinţa voastră.

7. Sau am făcut greşală că v'am binevestit în dar evangelia lui Dumnezeu, smerindu mă pe pe mine  nsumi pentru ca să fiţi voi înălţaţi?

8. Alte biserici am prădat lu nd plată pentru a v  sluji pe voi, şi de fața fiind la voi şi lipsă av nd n'am fost sarcină nimunii;

9. Căci lipsa mea a umplut o cu des v rşire fraţi după ce veniră din Macedonia; şi în or  ce m'am păzit pe mine  nsumi ca să nu cad greu pentru voi, şi mă voi păzi.

10. Este adevăr al lui Christos în mine, că lauda aceasta nu va fi îngrădită pentru mine în ţinuturile Achaii

11. Pentru ce? Că nu vă iubesc? Dumnezeu ştie.

12. Iar ceea ce fac, şi voi face, *pentru aceasta fac*, că să taiu prilejul celor care voesc prilej, ca în ceea ce se laudă să fie aflaţi ca şi noi.

13. Pentru că uni ca aceştia

sunt apostoli mincinoși, lucrători vicleni, luând chip de apostoli ai lui Christos.

14. Și nu este mirare, pentru că însuși Satana ȳea chip de ȳnger al luminii.

15. Decȳ nu este mare *lucru*, daca și slujitori lui ȳeau chip ca slujitori ai ȳndreptȳrii; al cȳror sfȳrșit va fi dupȳ faptele lor.

16. Iarȳși zic, nu gȳndiascȳ cineva cȳ nu sunt cuminte; iar daca nu, primiți mȳ și ca pe un fȳrȳ minte, ca sȳ mȳ laud și eu ceva puțin.

17. Ceea ce vorbesc, nu vorbesc dupȳ Domnul, ci ca ȳn stare de necuminție *vorbesc* cu aceastȳ ȳncredere temeinicȳ a laudei.

18. De oare ce mulți sȳ laudȳ potrivit cȳrni, mȳ voi lȳuda și eu.

19. Pentru cȳ bucuros ȳngȳduiți pe cei fȳrȳ minte, fiind voi cuminti;

20. Cȳci ȳngȳduiți daca vȳ robește cine va cu sila, daca vȳ roade cine va, daca vȳ prinde cineva, daca sȳ poartȳ cine va mȳndru, daca vȳ lovește cineva ȳn faȳ.

21. ȳn chip de necinste zic, cum cȳ noi am fost fȳrȳ putere! Dar ȳn ce este cine va oare cum ȳndrȳneț, ȳn necuminție zic, ȳndrȳneț sunt și eu.

22. Ebrei sunt ei? Și eu. Israeliti sunt? Și eu. Neamul lui Abraam sunt ei? Și eu.

23. Slujitori ai lui Christos sunt ei? Eșindu' mi din minți

vorbesc! Mai presus *sunt* eu! Prin ostenele mai mult, prin bȳtȳi mai mult, prin ȳnchisorȳ peste mȳsurȳ, prin primejdiȳ de moarte de multe ori;

24. De la Iudei de cincȳ ori patruzeci fȳrȳ una *de loviturȳ* am luat,

25. De trei ori am fost bȳtut cu vergȳ, o datȳ am fost ȳmproșcat cu petre, de trei ori am pȳțit spargere de vas, o noapte și o zi am fȳcut la adȳncul mȳrii.

26. Prin cȳlȳtorii de multe ori, prin primejdiȳ de riuri, prin primejdiȳ de tȳlhari, prin primejdiȳ din partea neamului, prin primejdiȳ din partea pȳgȳnilor, prin primejdiȳ ȳn oraș, prin primejdiȳ ȳn pustietate, prin primejdiȳ ȳn mare, prin primejdiȳ ȳntre frați mincinoși,

27. Prin ostenealȳ și muncȳ, prin vegherȳ de multe ori, prin foame și sete, prin posturi adesea ori, prin frig și golȳtate.

28. Afȳrȳ de acestea luarea aminte *ce am* ȳn fie care zi, grija tuturor bisericilor.

29. Cine este slab, și eu nu sunt slab? Cine este abȳtut și nu eu mȳ aprind *de durere*?

30. Daca trebuie sȳ mȳ laud, mȳ voi lȳuda de cele ale slȳbi-ciunii mele.

31. Știe Dumnezeu și al Domnului Iisus Tatȳl, care este binecuvȳntat ȳn veci, cȳ nu mint.

32. ȳn Damasc cȳpetenia poporului ȳmpȳratului Areta pȳzia

orașul Damascenilor ca să mă prinză,

33. Și printr'o uscioară într'un coș am fost lăsat în jos prin zid și am scăpat din mâinile lui.

CAP. XII.

Vedeniile cereștii ale lui Pavel. Boldul cărnii. Venirea în curînd a lui Pavel la Corinteni.

1. Este de neapărată trebuință ca să mă laud, *dar* nu 'mi este de folos; voi veni ânsă la vedenii și descoperiri ale Domnului.

2. Știu pe un om în Christos, cu patrusprezece ani mai 'nainte răpit fiind unul ca acesta pênă la al treilea cer, daca în corp nu știu, sau fără de corp nu știu, Dumnezeu știe,

3. Și știu pe un astfel de om, daca în corp *fu răpit*, sau fără de corp nu știu; Dumnezeu știe,

4. Că fu răpit în Raiu și auzi cuvinte de nespus, pe care nu este ertat omului a le vorbi.

5. Pentru unul ca acesta mă voi lăuda, dar pentru mine ênsumi nu mă voi lăuda, de cât numai în slăbiciunile mele.

6. Căci daca voi fi voit să mă laud, nu voi fi fără minte, pentru că adevăr voi spune; mă feresc ânsă *de laudă*, ca să nu gândiască cineva în privința mea peste ceea ce mă vede sau aude de la mine.

7. Și ca să nu mă înalț mai presus prin mulțimea peste mă-

sură a descoperirilor, mi s'a dat bold pentru carnea mea ângerul Satanei, ca să mă bată cu pumni, pentru ca să nu mă înalț peste măsură.

8. Pentru acesta de trei ori am rugat pe Domnul, ca *acela* să stea departe de la mine.

9. Și 'mi zise: Ți este de ajuns Darul meu, pentru că puterea mea în slăbiciune se desevêrșaste. Decî foarte bucuros mă voi lăuda mai ales în slăbiciunile mele, ca să locuiască asupra mea puterea lui Christos.

10. De aceea am plăcere în slăbiciuni, în muștrări aspre, în nevoi, în urmăriri, în strimtorări, pentru Christos; căci când sînt slab, atunci sînt puternic.

11. M'am făcut fără minte *lăudându mă*; voi m'ați silit. Pentru că eu aveam trebuință să mă fac cunoscut de către voi; căci întru nimic n'am fost mai în urmă de cei mai înalți apostoli, deși nu sînt nimic.

12. Negreșit, dovezile apostolului fură sevêrșite între voi în ori ce stăruință prin semne și minuni și puteri.

13. Căci ce este în ce ați fost mai pe jos față de celealte bisericî, de cât numai că eu ênsumi nu v'am fost sarcină? Dăruiți 'mi nedreptatea această.

14. Iată eu sînt gata să viu pentru a treia oară la voi, și nu voi fi sarcină; pentru că nu doresc ale voastre, ci pe voi. Căci nu sînt datorî copii să strângă

pentru părinți lor, ci părinți pentru copii lor.

15. Eu ânsă foarte bucuros voi cheltui și mă voi jertfi pentru sufletele voastre. Dacă vă iubesc mai mult, sunt iubit mai puțin?

16. Fie dar așa, eu nu v'am împovărat; ci isteț fiind v'am prins prin meșteșugire.

17. Nu cumva am luat mai mult de la voi prin vre unul dintre cei pe care i am trimis la voi?

18. Am îndemnat pe Titu, și am trimis împreună cu dânsul pe fratele; nu cumva Titu a luat mai mult de la voi? Nu am umblat cu același Spirit? Nu în aceleași urme?

19. De demult gândiți să ne apărăm fața de voi. Înaintea lui Dumnezeu în Christos vorbim. Dar toate, iubiților, pentru clădirea voastră.

20. Căci mă tem ca nu cumva, după ce voi fi venit, să vă găsesc nu ca pe uni cum voesc, și să fiu găsit pentru voi ca unul cum nu voiți, ca nu cumva să se găsiască între voi pricire, rîm-nire, întăritări, zavistiți, vorbiri de rău, șoptiri, îngânfări, turburări;

21. Ca, după ce iarăși voi fi venit, să nu mă smeriască Dumnezeuul meu față de voi, și să plâng pe mulți dintre cei care au păcătuit mai înainte și nu se vor fi pocăit de necurăția și desfrânarea și necumpătarea pe care le au făptuit.

CAP. XIII.

Venirea în curînd a apostulului la Corint. Indemnare la viață regulată.

1. De a treia oară astă dată vin la voi. Pe temeiul spusei a doi și a trei martori va fi statornicit orice cuvînt.

2. Am zis mai înainte când eram de față de a doa oară, și zic mai înainte și acum, când lipsesc, celor care au păcătuit și tuturor celorlalți, că, dacă voi fi venit iarăși, nu voi cruța.

3. Fiind că voi căutați o dovadă acelu care vorbește în mine Christos, care față de voi nu este fără putere, ci este puternic între voi.

4. Căci din slăbiciune fu chiar răstignit, dar din puterea lui Dumnezeu este viu, pentru că și noi sîntem slabi într'ânsul, dar din puterea lui Dumnezeu față de voi vom fi vii împreună cu dânsul.

5. Cercați vă pe voi înșivă dacă sînteți în credință; dovediți vă pe voi înșivă de buni; sau nu vă cunoașteți bine pe voi înșivă că Christos Iisus este intru voi? Afară numai dacă cumva sînteți nedovediți buni.

6. Nădăduesc ânsă că veți cunoaște că noi nu sîntem nedovediți buni.

7. Și ne rugăm către Dumnezeu ca să nu vă facă nici un rău, nu pentru ca noi să ne arătăm

dovediți buni, ci pentru ca voi să faceți binele, iar noi să fim ca nedovediți buni.

8. Pentru că nu putem ceva împotriva adevărului, ci pentru adevăr.

9. Ne bucurăm însă când noi suntem slabi, iar voi să fiți puternici; aceasta și ne rugăm, înțelegerea voastră.

10. De aceea nefiind de față scriu acestea, pentru ca de față fiind să nu întrebuițez asprime potrivit puterii pe care 'mi a

dat o Domnul spre clădire și nu spre dărîmarea.

11. Insfirșit, fraților, bucurați-vă, fiți desăvârșiți, fiți mângăeați, gândiți-vă aceeași, trăiți în pace, și Dumnezeu iubirii și al păcii va fi cu voi.

12. Imbrățișați-vă uni pe alții în sărutare sântă, vă imbrățișază toți sântii

13. Darul Domnului Iisus Christos și iubirea lui Dumnezeu și împărtășirea Sântului Spirit *fie* cu voi toți.

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

GALATENI

CAP. I.

Alunecarea Galatenilor de la adevărul evanghelii. Pavel istorisește viața sa de mai înainte și apostolatul său.

1. Pavel apostol, nu de la oameni nici prin om, ci prin Iisus Christos și Dumnezeu Tatăl, care 'l a învocat dintre morți,

2. Și toți frați împreună cu mine, bisericilor Galatii.

3. Dar *fie* voe și pace de la Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos,

4. Care s'a dat pe sine însuși pentru păcatele noastre ca, după voința lui Dumnezeu și Tatăl nostru, să ne scoată afară pe noi din veacul de față cel rău,

5. Lui *fie* mărire în veci vecilor; Amin.

6. Mă mir că așa de repede vă strămutați de la cel care vă chemă prin Darul lui Christos la altfel de evanghelie,

7. Care nu este alta, de cât numai că sunt uni care vă turbură și voesc să restorneze evanghelia lui Christos.

8. Dar chiar dacă noi sau ânger din cer va fi binevestit peste ceea ce am binevestit voe, anathema fie.

9. După cum am zis mai înainte, și acum zic iar, dacă cineva vee binevestește peste ceea ce ați primit, anathema fie.

10. Pentru că câștig eu acum chiar pentru mine pe oamenii sau pe Dumnezeu? Sau caut să plac oamenilor? Dacă aș plăcea âncă oamenii, slujitorul lui Christos n'ar fi.

11. Vee fac dar cunoscut, fraților, că evanghelia care a fost binevestită de mine nu este după om;

12. Pentru că și eu n'am primit o nici n'am învățat o de la om, ci prin descoperirea lui Iisus Christos.

13. Ați auzit dar de purtarea mea altă dată în Iudaism, că urmăream peste măsură biserica lui Dumnezeu și o duceam la peire;

14. Și sporiu în Iudaism peste mulți de o vârstă cu mine în neamul meu, fiind mai mult rîm-nitor de datinele strămoșilor mei.

15. Dar când binevoi cel care mee deosibi de la pântecel ma-meii mele și mee chemă prin Darul seeu,

16. Să descopere pe Fiul seeu întru mine, pentru ca să l binevestesc între neamuri. de îndată nu m'am destăinuit către carne și sânge,

17. Nici nu m'am dus la Ierusalem la apostoli mai înainte de mine, ci am plecat în Arabia, și iar m'am întors la Damasc.

18. Apoi după trei ani m'am dus la Ierusalem ca să cunosc pe Chefa, și am rămas la densus cincisprezece zile;

19. Iar pe un alt dintre apostoli n'am veezut, de cât numai pe Iacob fratele Domnului.

20. Și cele ce vee scriu, iată, înaintea lui Dumnezeu, că nu mint.

21. După aceea am venit în ținuturile Sirii și ale Ciliciei.

22. Și eram necunoscut la față bisericilor Iudeei, care sunt întru Christos,

23. Auziam ânsă numai, că urmăritorul nostru de altă dată acum binevestește credința pe care oare când o ducea la peire,

24. Și măriau în mine pe Dumnezeu.

CAP. II.

Adunarea apostolilor în Ierusal-m. Disputa lui Pavel cu Petru la Antiochia. Legea și credința.

1. În urmă după patrușprezece ani, iar m'am dus la Ierusalem

cu Barnaba, luând împreună cu mine și pe Titu;

2. Și m'am dus potrivit unei descoperiri, și am istorisit înaintea lor evangelia pe care o predic între neamuri, iar la o parte celor însemnați, dacă nu cumva alerg în deșărt, sau am alergat.

3. Dar nici Titu care era cu mine, Elen fiind, nu fu silit ca să fie tăeat împrejur.

4. Pentru frați mincinoși-ânsă, furișaiți, ca uni care veniră de față ca să iscodiască starea noastră de sine înșine pe care o avem în Christos Iisus, pentru ca să ne robiască cu desevârșire;

5. Acestora nici un ceas măcar nu le am intrat în voie cu supunerea, pentru ca adevărul evangeliului să rămăe neclintit la voi.

6. Iar de la cei care se socotesc a fi ceva — orî cum erau ci altă dată nimic nu 'mi folosește; Dumnezeu nu este părtinitor omului; — mie ânsă cei însemnați nimic nu 'mi s'au destăinuit.

7. Ci d'improvtivă după ce vëzură că 'mi este încredințată evangelia netăerii împrejur, după cum lui Petru a tăerii împrejur,

8. — Pentru că cel care a lucrat pentru Petru față de apostolia tăerii împrejur a lucrat și pentru mine față de neamuri, —

9. Și după ce cunoscură Darul care 'mi fu dat mie, Iacob și Chefa și Ioan, care se socotesc a fi stâlpi, 'mi deteră mie și lui Barnaba dreptele lor de

însoțire, pentru ca noi să binevestim între neamuri, iar ei în tăerea împrejur;

10. Numai de săraci să ne aducem aminte, ceea ce m'am și silit să fac chiar aceasta.

11. Iar când a venit Chefa la Antiochia, de față m'am improtivot lui fiind că era învinuit.

12. Căci mai 'nainte d'a fi venit uni de la Iacob mânca împreună cu neamurile; iar când veniră, se da la o parte și se deosibia, temându se de cei din tăerea împrejur;

13. Și se fățarniciră împreună cu dënsul și ceilalți Iudei, în cât și Barnaba fu amăgit prin fățaria lor.

14. Dar când am vëzut că nu calcă drept potrivit adevărului evangeliului, am zis lui Chefa înaintea tuturor: Dacă tu Iudeu fiind trăești ca neamuri și nu ca Iudei, cum silești neamurile să trăiască după datinele Iudeilor?

15. Noi din naștere *sântem* Iudei, și nu din neamuri pęcătoși,

16. Știind ânsă că omul nu este îndreptățit din lucruri ale legi, de cât prin credința în Christos Iisus. Și noi am crezut în Christos Iisus ca să fim îndreptățiti din credința în Christos și nu din lucruri ale legi, pentru că din lucruri ale legi nimeni nu va fi îndreptățit.

17. Iar dacă noi căutând ca să fim îndreptățiti în Christos am fost aflați și înșine pęcătoși,

oare Christos este slujitor al păcatului? Să nu fie.

18. Căci dacă eu, pe cele ce le am dărimat, pe acestea iar le clădesc, mă învederez ca călcător *al legii* pe mine însuși.

19. Pentru că eu prin lege am murit față de lege, ca să fiu viu față de Dumnezeu.

20. Am fost împreună răstignit cu Christos; viu însă nu mai sunt eu, dar negreșit este viu în mine Christos; iar ceea ce trăesc acum în carne, trăesc în credința în al lui Dumnezeu Fiu care m'a iubit și s'a dat pe sine însuși pentru mine.

21. Nu leapăd Darul lui Dumnezeu, căci dacă prin lege *vine* îndreptățire, Christos a murit dar fără cuvânt.

CAP. III.

Spiritul este primit din credință. Credința lui Abraam și a fiilor săi. Făgăduința lui Dumnezeu. Legea. Christos. Legea duce la Christos. Fii creștinței sunt fii lui Abraam.

1. O nemintoșilor Galateni! Cine v'a diochiat pe voi *ca să nu vă supuneți adevărului voi*, că-rora înaintea ochilor fu scris mai 'nainte Iisus Christos în inimile voastre ca răstignit?

2. Aceasta numai voesc să aflu de la voi: Din lucruri ale legii ați primit Spiritul sau din ascultarea credinței?

3. Așa de nemintoși sunteți? După ce ați început în Spirit, acum în carne vă desevêșiți?

4. În deșărt ați pățimit atât de multe, dacă și în deșărt *ar fi* numai!

5. Decî cel care vă dă voe Spiritul și lucrează minuni între voi, din lucruri ale legii sau din ascultarea credinței?

6. După cum Abraam crezu lui Dumnezeu, și 'i se socoti ca îndreptățire.

7. Cunoașteți decî că cei care sînt din credință, aceștia sînt fii lui Abraam.

8. Și scriptura vîzînd mai 'nainte că din credință îndreptățește Dumnezeu pe neamuri, dete știre bună mai 'nainte lui Abraam că în tine vor fi binecuvîntate toate neamurile.

9. Drept aceea cei din credință sînt binecuvîntați împreună cu credinciosul Abraam.

10. Căci cîți sînt din lucruri ale legii, sub blestem sînt; pentru că este scris că blestemat este orî cine care nu stăruiește în toate cele scrise în cartea legii ca să le facă.

11. Iar că prin lege nimenea nu este îndreptățit înaintea lui Dumnezeu învederat este, fiind că dreptul din credință va fi viu;

12. Legea însă nu este din credință, dar cel care va fi făcut cele ale legii va fi viu prin ele.

13. Christos ne a răscumpărat din blestemul legii după ce se făcu pentru noi blestem, pentru că scris este: Blestemat este orî cine care este atârnat pe lemn,

14. Pentru ca binecuvântarea lui Abraam să ajungă la neamuri în Christos Iisus, ca să luăm prin credință făgăduința Spiritului.

15. Fraților, ca un om vorbesc, nimenea ânsă nu desființează un legământ întărit al unui om sau adaogă âncă întocmiri la el.

16. Iar lui Abraam și urmașului său fură rostite făgăduințele. Nu zice: Și urmașilor, ca de mulți, ci ca de unul: Și urmașului tău, care este Christos.

17. Aceasta zic dar; legământul întărit mai înainte de Dumnezeu, nu l' desființează legea venită după patru sute și treizeci de ani, pentru ca să facă făgăduința nefolositoare.

18. Căci dacă moștenirea vine din lege, nu mai vine din făgăduință; dar lui Abraam i a dăruit Dumnezeu moștenirea prin făgăduință.

19. Decî ce este legea? Pentru călcări de lege fu adăogată pînă cînd va fi venit urmașul căruia i s'a făcut făgăduința, rînduită fiind legea prin ângerî, în mâna unui mijlocitor.

20. Și mijlocitorul nu este al unuia, dar Dumnezeu este unul.

21. Decî este legea împotriva făgăduințelor lui Dumnezeu? Să nu fie. Căci dacă fu dată legea ca putînd să dea viață, cu adevărat îndreptățirea ar fi din lege.

22. Dar scriptura închise totul

sub păcat, ca făgăduința să fie dată credincioșilor din credința în Iisus Christos.

23. Și noi mai înainte d'a fi venit credința eram păziți sub lege ca închiși spre credința ce avea să fie descoperită.

24. Drept aceea legea s'a făcut învățătorul nostru spre Christos, pentru ca din credință să fim îndreptățiți.

25. Iar după ce veni credința nu mai sîntem sub învățător.

26. Pentru că toți sînteți fii lui Dumnezeu prin credința în Iisus Christos;

27. Căci căți în Christos ați fost botezați, în Christos v'ați îmbrăcat.

28. Nu este Iudeu nici Elen, nu este rob nici stăpin de sine, nu este parte bărbătească și parte femească; căci voi toți unul sînteți în Christos Iisus.

29. Iar dacă voi sînteți ai lui Christos, sînteți dar urmașul lui Abraam, moștenitori potrivit făgăduinții.

CAP. IV.

Cel mic este moștenitor. Robi legî și fi lui Dumnezeu. Agara și Sara sînt cele două așezăminte.

1. Zic ânsă, pe cît timp moștenitorul este copil, intru nimic nu se deosibește de rob, de și este stăpin peste toate,

2. Ci este sub veghetori și îngrijitori pînă la zioa hotărîtă mai înainte de tatăl său.

3. Astfel și noi când eram copii, eram robiți de începuturile nedesăvârșite ale lumii,

4. Dar când veni împlinirea timpului, Dumnezeu trimise de la sine pe Fiul său, născut fiind din femeie, născut fiind sub lege,

5. Pentru ca să răscumpere pe cei de sub lege, ca să luăm înfiarea.

6. Și fiind că sunteți fiți, Dumnezeu trimise de la sine Spiritul Fiului său în inimile noastre strigând: Aba Tată.

7. Astfel dar nu mai ești rob, ci fiu; iar dacă ești fiu, și moștenitor ești prin Dumnezeu.

8. Atunci însă necunoscând pe Dumnezeu ați slujit dumnezeilor, care deși din fire nu sunt;

9. Dar acum după ce ați cunoscut pe Dumnezeu, iar mai virtos după ce ați fost cunoscuți de Dumnezeu, cum vă întoarceți iarăși asupra începuturilor nedesăvârșite slabe și sărace, căroro iarăși voiți a le sluji din nou?

10. Păziți zile și luni și timpuri hotărâte și ani?

11. Am grijă de voi ca nu cumva să fi ostenit în deșert pentru voi.

12. Fiți ca mine că și eu am fost ca voi, vă rog, fraților. Nică o nedreptate nu 'mi ați făcut.

13. Și știți că din pricina slăbiciunii cărnii v'am binevestit întâia oară,

14. Și încercați fiind în carnea mea nu m'ați desprețuit, nici nu m'ați înlăturat, ci m'ați primit ca pe un ânger al lui Dumnezeu, ca pe Christos Iisus.

15. Decă unde este fericirea voastră? Căci vă mărturisesc că dacă cu puțință *ar fi fost* ochi voștri scoțându 'i 'mi ați fi dat mie.

16. Drept aceea făcutu m'am vrăjmașul vostru vorbindu vă adevărul?

17. Ei se străduesc să vă câștige nu cuviincios, ci voesc să vă despartă, în care stare voi rimniți de dăni.

18. Este bine dar a fi rimnitor în bine tot dauna, și nu numai când sunt de fața la voi.

19. Fii mei, pe care iarăși cu durere vă nasc pînă când Christos va fi luat chip întru voi.

20. Și aș vrea să fiu de față la voi chiar acum și să 'mi schimb glasul, căci sunt în nedomirire în privința voastră.

21. Spuneți 'mi voi care voiți să fiți sub lege, nu auziți legea?

22. Căci este scris că Abraam avu doi fiți, pe unul din cea roabă și pe altul din cea de sine stătătoare.

23. Cel din cea roabă însă a fost născut după carne, iar cel din cea de sine stătătoare prin făgăduință.

24. Ca unele care au alt înțeles de cum spun vorbele; pentru că acestea sunt două așezăminte,

unul de la muntele Sinai, născând spre robie, ca unul care este Agara.

25. Căci al Sinai munte este în Arabia Agara, și stă în acelaș rind cu Ierusalemul de acum, pentru că el slujăște cu fii lui.

26. Iar Ierusalemul de sus este de sine stătător, ca unul care este mumă a noastră;

27. Căci este scris:

Veselește te tu, stearpă, care nu nașți,

Isbucnește în bucurie și strigă tu care n'ai dureri de facere,

Că mulți sunt fii, mai mulți ai celei singuraticice de cât ai celei care are bărbat;

28. Voi însuși, fraților, sunteți fii făgăduinții ca Isaac.

29. Dar după cum atunci cel care fu născut după carne urmăria pe cel născut după spirit, astfel și acum.

30. Dar ce zice scriptura? Dă afară pe roabă și pe fiul ei; pentru că nu va moșteni fiul roabei cu fiul celei de sine stătătoare.

31. De aceea, fraților, noi nu suntem fii roabei, ci ai celei de sine stătătoare.

CAP. V.

Săruierea în starea de sine creștină împotriva amăgitorilor iudaizatori. Legea este deservită prin credință, iubire și sântenie.

1. Pentru starea de sine v'a făcut Christos pe voi de sine stătători. Deci stați și nu vă prindeți iar în jugul robii.

2. Iată eu Pavel vă zic, că dacă

veți fi fost tăeați împrejur, Christos nimic nu va folosi voă.

3. Și mărturisesc iarăși ori căru om tăeat împrejur că este dator să împliniască toată legea.

4. V'ați depărtat de la Christos ca uni care sunteți îndreptățiți în lege, ați căzut din Dar.

5. Pentru că noi în puterea Spiritului din credință așteptăm cu stăruință nădejdea îndreptățirii.

6. Căci în Christos Iisus nici tăerea împrejur nu poate ceva, nici netăerea împrejur, ci credința care se arată prin iubire.

7. Alergați bine; cine v'a împedat ca să nu vă supuneți adevărului?

8. Indemnarea nu este de la cel care vă cheamă.

9. Puțin aluat dospește toată frământătura.

10. Eu am încredere în voi în Domnul că nimic alt nu veți gândi; iar cel care vă turbură pe voi va purta osinda, ori cine ar fi el.

11. Eu dar, fraților, dacă predic anchă tăerea împrejur, pentru ce mai sunt urmărit? Deci dar s'a desființat sminteala crucii.

12. Și dacă s'ar tăea măcar de tot cei care vă întărită pe voi la răscoală!

13. Pentru că voi, fraților, ați fost chemați ca să fiți de sine stătători; numai nu întoarceți starea de sine spre pornire pentru carne, ci sluiți vă uni pe alți prin iubire.

14. Căci toată legea este împlinită într'un singur cuvânt, în: Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși.

15. Iar dacă vă mușcați uni pe alți și vă mâncați, luați seama să nu fiți nimieți uni de către alți.

16. Zic dar, umblați potrivit Spiritului și nu veți împlini pofta cărnii.

17. Pentru că carnea pofteste împotriva Spiritului, iar Spiritul împotriva cărnii; căci acestea stau împotriva unul altuia, ca nu ceea ce ați voi acestea să le faceți.

18. Iar dacă sînteți mînați de Spirit, nu sînteți sub lege.

19. Și lucrările cărnii sînt cunoscută, ca unele care sînt desfrînare, necurăție, necumpătate,

20. Idolatrie, fermecătorie, vrăjmășii, pricire, rîmnire, întăritări, zavistii, desbinări, deosibiri,

21. Pismuirii, beții, ospete desfătătoare și cele asemenea acestora, pe care vi le spun mai înainte, după cum mai înainte am spus, că cei care făptuiesc unele ca acestea nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

22. Iar rodul Spiritului este iubire, bucurie, pace, îndelungă răbdare, bunătate, inimă bună, credință,

23. Blandețe, înfrînare; împotriva unora ca acestea nu este lege.

24. Și cei care sînt ai lui Christos Iisus au răstignit carnea împreună cu patimile și poftele ei.

25. Dacă trăim cu Spiritul potrivit Spiritului și pășim.

26. Să nu fim iubitori de mărire deșartă, dând pricină uni altora, pismuind uni pe alți.

CAP. VI.

Trebuie să mîngăem pe frații rătăciți. Lauda lui Favel este crucea lui Christos.

1. Fraților, și dacă un om va fi fost apucat de vre o greșală, voi cei spirituali îndreptați pe unul ca acesta prin Spiritul blîndeții, luând seama asupra ta însuși, ca să nu fi și tu încercat.

2. Purtați greutatea uni altora, și astfel veți împlini în tot legea lui Christos.

3. Pentru că dacă gîndește vre unul că este ceva, deși nu este nimic, să amăgește pe sine însuși.

4. Lămuriască dar fie care lucrul său însuși, și atunci va avea cuvânt de laudă pentru sine numai și nu pentru un altul;

5. Căci fie care va purta sarcina sa

6. Cel care învață cuvîntul împărtășiască învățătorului în orice este bine.

7. Nu fiți rătăciți, Dumnezeu nu se lasă a fi luat în ris; căci ce va fi semănat un om, aceasta va și secera;

8. Că cel care seamănă în carnea sa, din carnea sa va secera peire; iar cel care seamănă în Spiritul sânt, din Spiritul sânt va secera vieață vecinică.

9. Să nu perdem dar răbdarea făcând binele, căci la timpul său nemerit vom secera, ne fiind oboșiți.

10. Decî dar, după cum avem timp nemerit, să facem binele către toți, dar mai ales către cei ai noștri de o credință.

11. Vedeți cu ce litere mari v'am scris cu mîna mea.

12. Căți voese să aibă înfățișare plăcută în carne, aceștia vè silese ca să fiți tăeați împrejur, numai ca să nu fie urmăriți pentru crucea lui Christos.

13. Pentru că nici tăeați împrejur ônsesîi nu păzesc legea, ci voese ca voi să fiți tăeați împrejur, pentru ca să se laude în carnea voastră.

14. Pentru mine ônsè departe fie ca să mă laud, de cât numai în crucea Domnului nostru Iisus Christos, prin care lumea 'mi este rîstignită și eu lumii;

15. Pentru că nici tăere împrejur nu este ceva nici nelăere împrejur, ci făptură noă.

16. Și căți vor merge după mîsură aceasta trasă, pace peste dênși și milă, și peste Israelul lui Dumnezeu.

17. De aci 'nainte nimenea să nu 'mi pricinuiască greutăți, pentru că eu port în corpul meu semnele împunsăturilor lui Iisus.

18. Darul Domnului nostru Iisus Christos cu spiritul vostru, fraților; Amin.

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

EFESENI

CAP. I.

Binefacerile lui Dumnezeu către cei aleși. Pavel se roagă ca Ef-seni să ajungă la cunoașterea desêvêrșită a mântuirii în Christos.

1. Pavel apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu

sânșilor, care sînt — în Efes — și credincioșilor în Christos Iisus.

2. Dar voè și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

3. Binecuvîntat fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos, care ne binecu-

vântă pe noi prin orî ce binecuvântare spirituală în cer în Christos,

4. După cum ne a ales sieși într'ensul mai 'nainte de întemearea lumii, ca să fim noi sânti și desevărșiti înaintea sa, în iubire.

5. Rinduindu ne pe noi mai 'nainte spre înfiare către sine prin Iisus Christos, potrivit găsirii cu cale a voinții sale,

6. Spre lauda măririi Darului său, cu care ne a dăruit în cel iubit,

7. În care avem răscumpărarea prin sângele lui, ertarea greșalilor noastre, potrivit bogății L-arului său,

8. Pe care 'l a prisosit către noi prin orî ce înțelepciune și pricepere,

9. Făcendu ne cunoscut taina voinții sale, potrivit găsirii sale cu cale pe care mai d'înainte 'și a pus o în gând.

10. Pentru întocmirea împlinirii timpurilor convenite: să 'și adune iarăși toate în Christos, cele din cer și cele de pe pământ, într'ensul,

11. În care am și dobîndit partea de moștenire rinduiți fiind mai d'înaintea după punerea la cale a celui care lucrează toate potrivit sfatului voinței sale,

12. Ca să fim spre lauda măririi sale noi, care am nădăjduit mai 'nainte în Christos;

13. În care *sunteți* și voi, după

ce ați auzit cuvîntul adevărului, evangelia mântuirii voastre, în care și crezînd pecetluiți ați fost cu Spiritul făgăduinții cel Sânt,

14. Care este arvuna moștenirii noastre spre răscumpărare a poporului dobîndit de dînsul, pentru lauda măririi lui.

15. Pentru aceasta și eu, auzind de credința voastră în Domnul Iisus și de iubirea cea către toți sânti,

16. Nu încetez mulțumind pentru voi aducîndu 'mi aminte în rugăciunile mele,

17. Pentru ca Dumnezeuul Domnului nostru Iisus Christos, Tatăl măririi, să vă dea Spirit de înțelepciune și descoperire în cunoaștere desevărșită a lui,

18. Luminați *avînd* ochi inimii voastre, ca să cunoașteți voi care este nădejdea chemării lui, care *este* bogăția măririi moștenirii lui între sânti,

19. Și cât de peste măsură *este* către noi, care credem, mărimea puterii lui după lucrarea țării virtutei lui,

20. Pe care a arătat o în Christos sculându 'l dintre morți și așezându 'l în dreapta lui în cer,

21. Sus peste orî ce domnie și stăpînire și putere și domnire și peste orî ce nume ce se numește nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor,

22. Și toate le a supus sub picioarele lui, și pe dînsul 'l a dat cap peste toate bisericî,

23. Ca una care este corpul

lui, plinitura celui care împlinește toate în toate.

CAP. II.

Pecătoși sânt mântuiți prin Darul dîu credință în Christos. Neamurile sânt chemate la pace în Christos.

1. Și v'a făcut vii pe voi morți fiind prin greșalele și păcatele voastre,

2. În care ați umblat potrivit veacului lumii acestia, potrivit domnului stăpînirii aerului, spiritului care lucrează în fii neascultării,

3. Între care și noi toți am petrecut oare cînd în poftele cărnii noastre, făcînd voile cărnii și ale gândurilor, și eram copii prin fire ai mîinii ca și ceilalți;

4. Dar Dumnezeu bogat fiind în milă, pentru multa sa iubire cu care ne a iubit,

5. Și fiind noi morți prin greșalele noastre ne a făcut vii cu Christos, — prin Dar sînteți mîntuiți —

6. Și ne a învieat împreună și ne a așezat împreună în cer în Christos Iisus,

7. Pentru ca să arate în veacurile ce vin bogăția peste măsură a Darului său prin bunătate asupra noastră în Christos Iisus.

8. Căci prin Darul lui sînteți mîntuiți prin credință, și aceasta nu din voi, Darul lui Dumnezeu este;

9. Nu din fapte este Darul, ca să nu se laude cineva;

10. Pentru că sîntem făptura lui, făcuți fiind în Christos Iisus spre fapte bune, pe care mai înainte le a gătit Dumnezeu ca să umblăm într'ensele.

11. De aceea aduceți v'e a-minte, că oare cînd voi, neamurile în carne, care erați numiți netăere împrejur de către cea numită tăere împrejur făcută cu mîna în carne,

12. Că în timpul acela erați fără Christos, înstreinați de întocmirea cetățenească a lui Israel și streini de legămintele făgăduinții, ne avînd nădejde și fără Dumnezeu în lume;

13. Acum însă în Christos Iisus voi, care altă dată erați departe, v'ați făcut aproape prin sîngele lui Christos.

14. Căci pacca noastră este el, care a făcut cele două una, adecă a surpat păriletele din mijloc, despărțitura,

15. Vrăjmășia, după ce a desființat prin carnea sa legea rînduelilor coprinzătoare de poruncă, pentru ca să facă în sine însuși pe cei doi un singur om nou făcînd pace,

16. Și să împace cu Dumnezeu pe amîndoi într'un singur corp prin cruce, după ce a omorît vrăjmășia printr'ensa.

17. Și venind a binevestit pace voe celor de departe și celor de aproape,

18. Că printr'ensul avem amîn-

doi într'un singur Spirit apropierea la Tatăl.

19. Deci dar nu mai sânteți streini și locuitori vremelnici, ci sânteți împreună cetățeni ai sântilor și d'ai casei lui Dumnezeu,

20. Clădiți fiind voi în sus pe temelja pusă de apostoli și profeți, fiind peatra unghiulară a ei Christos Iisus,

21. In care orî ce clădire bine împreunată fiind va spori spre templu sânt în Domnul,

22. In care și voi sânteți împreună clădiți spre locuința a lui Dumnezeu in Spirit.

CAP. III.

Taina despre mântuirea neamurilor. Pavel este apostolul neamurilor. Înălțimea evangeliî. Locuința lui Christos este în inimile credincioșilor.

1. Pentru aceasta eu Pavel legatul lui Christos Iisus pentru voi, neamurile —

2. Daca negreșit ați auzit de întocmirea Darului lui Dumnezeu, care 'mi a fost dat mie pentru voi,

3. Că potrivit unei descoperiri 'mi s'a dat în cunoștință taina, după cum mai 'nainte am scris pe scurt,

4. După care puteți citind să înțelegeți pricepera mea în a lui Christos taină,

5. Care nu s'a dat în cunoștință în alte veacuri fiilor oamenilor, după cum s'a descoperit

acum sântilor săi apostoli și profeți prin Spirit,

6. Că neamurile sînt împreună moștenitoare și împreună un corp și împreună părtași ai făgăduinței în Christos Iisus prin evanghelie,

7. Al cărui slujitor m'am făcut potrivit dăruirii Darului lui Dumnezeu, care mi a fost dat mie după măsura lucrării puterii lui. —

8. Mie celui cu mult mai mic de cât toți sânti 'mi a fost dat Darul acesta ca să binevestesc neamurilor neprimitoarea de cercetare bogăție a lui Christos,

9. Și să lumineze tuturor care este întocmirea tainei din veacuri ascunsă în Dumnezeu, care a făcut toate,

10. Ca înțelepciunea lui Dumnezeu cea de multe feluri să fie dată acum prin biserică în cunoștință domniilor și stăpînirilor în cer,

11. După punerea la cale de veacuri pe care a desevêșit o în Christos Iisus Domnul nostru,

12. In care avem îndrăsneala și apropiere în deplină încredere prin credința într'ensul.

13. De aceea mă rog să nu perdeți răbdarea în suferințele mele pentru voi, care sînt mărirea voastră.

14. Pentru aceasta plec genuchile mele înaintea Tatălui,

15. Din care și trage numele orî ce neam în cer și pe pămînt,

16. Ca potrivit cu bogăția mării lui să vă dea ca să fiți in-

tăriți cu putere prin Spiritul lui față de omul d'înăuntru,

17. Ca Christos să locuiască prin credință în inimile voastre,

18. Ca în iubire înrădăcinați și întemeiați să puteți pe deplin ca să înțelegeți împreună cu toți sânti care este lărgimea și lungimea și adâncimea și înălțimea,

19. Și să cunoașteți iubirea lui Christos cea mai pe sus de cât știința, pentru ca să fiți plini pênă la tot cu ce este plin Dumnezeu.

20. Iar celui care poate să facă mai pe sus de toate, mai de prisos de cât cele ce cerem sau pricepem potrivit puterii care se arată în noi,

21. Lui *fie* mărirea în biserică și în Christos Iisus în toate neamurile veacului veacurilor; Amin.

CAP. IV.

In mulțimea felurilor daruri trebuie păstrată unirea credinței. Biserica este corpul lui Christos. Vieța cea noă se arată prin curăție.

1. Decî vă îndemn eu legatul în Domnul ca să umblați după cum se cuvine chemării cu care ați fost chemați,

2. Cu toată smerenia și blândețea, cu îndelungă răbdare, îngăduindu vă uni pe alți în iubire,

3. Silindu vă să păstrați unirea Spiritului în legătura păcii.

4. Un singur corp *este* și un singur Spirit, după cum și che-

mați ați fost printr'o singură naștere de chemării voastre;

5. Un singur Domn, o singură credință, un singur botez,

6. Un singur Dumnezeu și Tată al tuturor, care *este* peste toți și prin toți și întru toți.

7. Iar fie căruia dintre noi i s'a dat darul după măsura Darului lui Christos.

8. De aceea zice:

Suindu se la înălțime aduse robî robime,

Dete daruri oamenilor.

9. Iar «S'a suit» ce este fără numai că s'a și pogorit în părțile mai jos de cât pământul?

10. Cel care s'a pogorit este însuși și care s'a suit mai pe sus de toate cerurile, ca să umple toate.

11. Și însuși a dat pe uni apostoli, pe alți profeti, pe alți binevestitori, pe alți păstori și învățători,

12. Spre întregirea sântilor pentru lucru de slujire, pentru clădire a corpului lui Christos,

13. Pênă când toți vom fi ajuns la unirea credinței și a cunoștinței lămurite a Fiului lui Dumnezeu, la bărbat desăvârșit, la măsură de vîrstă a implinirii lui Christos,

14. Ca să nu mai fim nevestnici, aruncați fiind de valuri și duși încoace și încolo de orice curenți al învățătorei prin înșelăciunea oamenilor, prin viclenie spre uneltirea rătăcirii,

15. Ci vorbind adevărul, în iu-

bire să creștem în toate în privința lui, care este capul, Christos,

16. Din care tot corpul bine împreunat și împreună bine pus fiind săvârșaste, prin ori ce simțire a dării, creșterea corpului potrivit unei lucrări în măsură a fie cărei părți, spre clădirea lui însuși în iubire.

17. Decî aceasta zic și încredințez în Domnul, ca voi să nu mai umblați după cum umblă și neamurile în deșărtăciune a minții lor,

18. Intunecați fiind în gândul lor, înstreinați de viața lui Dumnezeu prin neștiința ce este într'ênși prin învirtoșarea inimei lor,

19. Ca uni care lipsiți fiind de simțire s'au dat pe sine însuși desfrânării spre lucru de ori ce necurătenie, în pornire la ori-ce fel de inavuțire.

20. Dar voi n'ați învățat astfel pe Christos,

21. Dacă într'adevăr l'ați auzit și ați fost învățați într'ensul după cum este adevăr în Iisus.

22. Ca voi să lepădați de la sine vă față cu purtarea de mai înainte pe omul cel vechiu, care este pierdut potrivit postelilor înșelăciunii,

23. Să fiți dar înnoiți în spiritul minții voastre,

24. Și să vă îmbrăcați în omul cel nou, care este făcut după chipul lui Dumnezeu în dreptate și sântenie a adevărului.

25. De aceea, lepădând de la voi minciuna, vorbiți adevărul fie care cu aproapele său, pentru că sîntem membre uni ai altora.

26. Măniați vă și nu păcătuiți; soarele nu apue peste întăritarea voastră,

27. Nicî nu dați loc diabolului.

28. Furul nu mai fure, ci mai virtos munciască lucrând cu mâinile sale binele, ca să aibă să dea celui care are trebuință.

29. Ori ce cuvânt rău nu easă din gura voastră, ci dacă este vre unul bun la clădirea trebuinței, ca să dea un dar celor care ascultă,

30. Și nu intristați pe al lui Dumnezeu Spirit Sânt, în care ați fost pecetluitți pentru zioa răscumpărării.

31. Ori ce amărăciune și aprindere și mânie și strigare și defăimare înlăturată fie de la voi împreună cu ori ce răutate.

32. Faceți vă dar buni uni către alți, miloși, erțători uni altora, după cum și Dumnezeu v'a ertat în Christos.

CAP. V.

Trebuie să urmăm iubirea lui Dumnezeu și a lui Christos. Sirguința către viață curată. Rodul lumi. et. Datoria ca să ne purtăm cu minte și potrivit învățătorei evanghelice. Sfătuirii către femei și bărbați. Taina căsătorii.

1. Drept aceea fiți următorii lui Dumnezeu, ca copii iubiți,

2. Și umblați în iubire, după cum și Christos v'a iubit și s'a dat lui Dumnezeu pe sine însuși pentru noi ca prinos și jertfă spre miros bineplăcut.

3. Iar desfrânare și ori ce necurătenie sau pornire spre ori ce fel de înavușire nici să nu se numiască între voi, după cum se cuvine sântilor,

4. Nici uriciune, nici vorbire neroadă, nici vorbă glumeată, care nu se cade, ci mai virtos *fi*e mulțumită;

5. Căci cunoașteți aceasta, că ori care desfrânat sau necurat sau pornit spre ori ce fel de înavușire, care este idolatru, nu are moștenire în împărăția lui Christos și a lui Dumnezeu.

6. Nimenea să nu vă amăgiască cu vorbe goale; căci pentru acestea vine mânia lui Dumnezeu peste fii neascultării.

7. Decî nu vă faceți părtași cu densi.

8. Căci altă dată erați întunecere, acum ânsă lumină în Domnul, umblați ca copii ai luminii,

9. — Pentru că rodul luminii *stă* în ori ce bunătate, și în îndreptățire și în adevăr, —

10. Dovedind de bun ce este bineplăcut Domnului,

11. Și nu fiți părtași la lucrurile neroditoare ale întunerecului, ci mai virtos și muștrați le.

12. Căci cele făcute în ascuns de către densi este rușinos a le și spune;

13. Toate ânsă daca sînt mu-

strate să fac cunoscute de lumină, pentru că tot ce este făcut cunoscut lumină este.

14. De aceea zice: Deșteaptă te, tu care dormi și scoală te dintre morți, și Christos ți va lumina.

15. Decî luați aminte cu deamănuntul cum umblați, nu ca neînțelepți, ci ca înțelepți,

16. Cumpărându vă cu desăvârșire timpul nemerit, căci zilele sînt rele.

17. De aceea nu vă faceți fară minte, ci înțelegeți care este voia Domnului,

18. Și nu vă îmbătați de vin în care este desfrânare, ci fiți plini de Spirit,

19. Vorbind între voi în psalmi și lăudări și cântări spirituale, lăudând și cântând în inima voastră Domnului;

20. Mulțumind tot dauna pentru toate lui Dumnezeu și Tatăl în numele Domnului nostru Iisus Christos,

21. Supuși fiind uni altora în frica lui Christos.

22. Femeile să fie supuse bărbaților lor ca Domnului,

23. Pentru că un bărbat este cap al femeii sale, după cum și Christos *este* cap al Bisericii. El însuși *este* mântuitorul corpului.

24. Ci după cum Biserica este supusă lui Christos, așa și femeile să fie supuse bărbaților în toate.

25. Bărbaților, iubiți femeile voastre, după cum și Christos a iubit Biserica și s'a dat pe sine însuși pentru dînsa,

26. Ca să o sântiască prin cuvânt după ce a curățit-o prin spălare de apă,

27. Ca să o înfățișeze el sieși Biserica măreață, ne având pată sau încrețitură sau ceva de felul acestora, ci să fie sântă și desăvârșită.

28. Astfel dar bărbați sunt datorți să 'și iubiască femeile lor ca corpurile lor însuși. Cine 'și iubește pe femeia sa pe sine se iubește;

29. Pentru că nimenea nu 'și a urit vre o dată corpul său însuși, ci *fie care* 'l hrănește și 'l încălzește, după cum și Christos Biserica,

30. Căci suntem membre ale corpului său *din carnea lui și din oasele lui;*

31. Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe muma sa și se va lipi de femeia sa și vor fi cei doi un singur corp.

32. Taina aceasta este mare, dar eu zic cu privire la Christos și Biserica.

33. Ânsă și voi, fie care astfel să 'și iubiască femeia sa ca pe sine însuși, iar femeia să se teamă de bărbat.

CAP. VI.

Datoriile copiilor către părinți și ale părinților către copii. Datoriile slugilor către stăpîni și ale stăpînilor către slugi. Armătura Spiritului. Oștirea lui Christos. Tichic. Făgăduința.

1. Copii, ascultați în Domnul

pe părinți voștri; căci aceasta este drept.

2. Cinstește pe tatăl tău și pe muma ta, care este întăia poruncă în făgăduință,

3. Ca să 'ți fie bine și vei trăi ani mulți pe pământ.

4. Și voi taților, nu întăritați la mânie pe copiii voștri, ci creșteți 'i în învățatura și înțelegerea Domnului.

5. Slugilor, ascultați pe stăpîni voștri firești cu temere și frică în curățenia inimei voastre ca pe Christos,

6. Nu slujind numai în față ca uni care caută să placă oamenilor, ci ca slugi ale lui Christos făcând din suflet vocea lui Dumnezeu,

7. Slujind cu bună voință ca Domnului și nu oamenilor,

8. Știind că fie care daca va fi făcut ceva bun, aceasta va lua cu sine de la Domnul, fie slugă, fie stăpîn de sine.

9. Și voi stăpînilor, faceți aceleași fața de dênși, încetând cu amenințarea, știind că și Domnul lor și al vostru este în cer și părtinire nu este la dênșul.

10. Iusfirșit, fiți puternici în Domnul și în tăria virtutei lui.

11. Imbrăcați vă cu toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteți voi sta împotriva uneltirilor diabolului,

12. Că nu avem lupta împotriva sângelui și a cărnii, ci împotriva domniilor, împotriva stăpînilor, împotriva stăpînilor

lumii întunerecului acestuia, împotriva puterilor spirituale ale răutății în locuri cerești.

13. Pentru aceea luați cu voi toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva în zioa cea rea, și după ce veți fi săvârșit toate să rămâneți statornici.

14. De aceea stați având încins mijlocul vostru cu adevăr, și îmbrăcându-vă cu platoșa îndreptăririi,

15. Și încălțându-vă picioarele cu gătirea evangheliei păcii,

16. Mai luând cu voi la toate scutul credinței, prin care veți putea stinge toate săgețile celui rău, cele arzătoare,

17. Și luați coiful mântuirii, și a Spiritului spadă, care este cuvântul lui Dumnezeu,

18. În orî ce rugăciune și rugăminte rugându-vă în Spirit la orî care timp potrivit, și cu privire la aceeași veghind cu orî ce

stăruință și rugăminte pentru toți sânti,

19. Și pentru mine, ca să 'mi fie dat cuvânt la deschiderea gurii mele, ca fără sfială să fac cunoscut taina evangheliei,

20. Pentru care sînt în lanțuri, ca într'ênsa să vorbesc fără sfială după cum trebuie ca să vorbesc

21. Iar ca să știți și voi cele ale mele, ce fac, Tichic, iubitul frate și credincios slujitor în Domnul, va face voe toate cunoscut,

22. Pe care 'l am trimis la voi chiar pentru aceasta, ca să cunoașteți cele despre noi și să mîngăe inimile voastre.

23. Pace *fie* fraților și iubire cu credință de la Dumnezeu Tatăl și Domnul Iisus Christos.

24. Darul *fie* cu toți care iubesc în chip neperitor pe Domnul nostru Iisus Christos.

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

FILIPENI

CAP. I.

Pavel arată iubirea sa către Filipeni. Roadele lanțurilor lui. Numai pentru Biserică voește să mă trăiască. El trebuie să sufere pentru Christos.

1. Pavel și Timoteu slujitori ai lui Christos Iisus tuturor sântătorilor celor care sânt în Filipi împreună episcopilor și diacolonilor,

2. Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și Domnul Iisus Christos.

3. Mulțumesc Dumnezeului meu în toată a mea aducere aminte de voi,

4. Tot dauna în orî ce cere a mea pentru voi toți făcendu'mi cu bucurie rugămîntea,

5. Pentru unirea voastră în evanghelie din cea d'intîiu zîpënë acum,

6. Incredințat fiind de aceasta chiar, că cel care începu în voi lucru bun il va sfirși pënë în zioa lui Christos Iisus,

7. După cum este drept pentru mine ca să gîndesc aceasta pentru voi toți, pentru că eu vë am în inima mea atît în legăturile mele, cât și în apărarea mea, și

în întărirea evanghelii, părtași fiind voi toți împreună cu mine ai Darului.

8. Căci martur'mi este Dumnezeu cât vë doare pe voi toți în inima lui Christos Iisus.

9. Și aceasta mă rog, ca iubirea voastră să prisosiască anchă mai mult și mai mult în cunoștință și în orî ce pricepere,

10. Pentru ca voi să încuviințați pe cele bune, ca să fiți lămuriiți și nesmintitori pentru zioa lui Christos,

11. Plini fiind de al dreptății rod, care este prin Iisus Christos, spre mărirea și lauda lui Dumnezeu,

12. Voesc ânsă ca voi să știți, fraților, că cele ale mele s'au întors mai virtos spre înaintarea evanghelii;

13. Astfel că legăturile mele s'au făcută cunoscute în Christos în tot pretoriul și tuturor celorlalți,

14. Și mai mulți dintre frați, increzându se în Domnul legăturilor mele, îndrăsnesc mai mult ca să vorbiască fără teamă cuventul lui Dumnezeu.

15. Uni negreșit și din ură și

pricire, iar alți și din bună voință predică pe Christos;

16. Alți ânsă din iubire, știind că sânt hotărit la apărarea evangeliî,

17. Iar alți din zavistie vestesc pe Christos nu cu gând curat, socotind să deștepte suferință legăturilor mele.

18. Cum dar? In orî ce chip ânsă, fie prin cuvânt netemeinic, fie prin adevăr, Christos să aduce la cunoștință, și de aceasta mă bucur. Dar și mă voi bucura,

19. Pentru că știu că accasta să va sfârși pentru mine spre mântuire prin rugăciunea voastră și prin dare a Spiritului lui Iisus Christos,

20. Potrivit așteptării stăruitoare și nădejdei mele că nu voi fi dat în nimic de rușine, ci cu toată îndrăzneala ca tot dauna și acum mărit va fi Christos în corpul meu fie prin viață, fie prin moarte.

21. Căci pentru mine a trăi este Christos și a fi murit câștig.

22. Daca dar a trăi în carne, aceasta *chiar* 'mi este un folos de lucru, și pe care din doă să 'mi aleg nu fac cunoscut.

23. Sânt ținut ânsă de amendoă: dorința având ca să mă despart de corp și să fiu împreună cu Christos, căci este cu mult mai bine;

24. Dar a mai rămânea în carnea mea este mai trebuincios pentru voi,

25. Și încredințat fiind de aceasta, știu că voi rămânea, și voi rămânea aci cu voi toți pentru înaintarea voastră și bucuria credinței,

26. Pentru ca cuvântul vostru de laudă să prisosiască în Christos Iisus în mine prin venirea mea iarăși la voi.

27. In chemarea voastră purtați vă numai într'un chip vrednic de evangelia lui Christos, ca fie că voi fi venit și vă voi fi văzut, fie că nu sânt de față, să auz cele despre voi, că stați într'un spirit, luptându vă împreună într'un suflet pentru credința evangeliî,

28. Și ne speriindu vă întru nimic de cei împrotivitori, ceea ce este pentru dênși un semn de peire, iar pentru voi de mântuire, și aceasta de la Dumnezeu;

29. Pentru că voă vi s'a dat Darul pentru Christos, nu numai ca să credeți într'ensul, ci să și suferiți pentru dênsul,

30. Având aceeași luptă după cum ați văzut o la mine și acum auziți la mine.

CAP. II.

Trebuie să avem iubire uni către ali după exemplul lui Christos. Smerenia și mărirea lui Christos. Trebuie să ne silim a dobîndi mântuirea. Timoteu și Epafrodit sânt de laudă.

1. Decî daca este vre un îndemn în Christos, daca este vre

o mângâere de iubire, dacă este vre o împărtășire a Spiritului, dacă este vre o inimă și îndurare,

2. Impliniți 'mi bucuria ca să gândiți aceeași, având aceeași iubire, într'un cuget gândind aceeași,

3- *Ne gândind* nimic în măsura zavistii nici a măririi deșarte, ci cu smerenia uni pe alți socotind mai pe sus de cât pe sine ênseși,

4. Nu căutând fie care ale sale, ci fie care și cele ale altora.

5. Simțiți în voi aceasta ce *fu simțit* și în Christos Iisus,

6. Care în formă de Dumnezeu fiind, nu socoti drept o răpire a fi d'o potrivă cu Dumnezeu,

7. Ci se goli pe sine ênsuși luând formă de rob, în asemănare de oameni arătându se și în înfățișare aflat fiind ca om,

8. S'a smerit pe sine ascultător fiind pênă la moarte, moarte ânsă de cruce.

9. De aceea și Dumnezeu 'l a înălțat foarte sus și 'i a dăruit numele care este mai presus de orî ce nume,

10. Ca în numele lui Iisus să se plece orî ce genuchiu al celor cerești și al celor pămênțești și al celor de sub pământ,

11. Și orî ce limbă să mărturisiască spre mărirea lui Dumnezeu Tatăl, că Domn este Iisus Christos.

12. Astfel dar, iubiți mei, după cum tot dauna m'ați ascultat, desêvêrșiți cu teamă și frică

mântuirea voastră nu numai ca fiind eu de față, ci cu mult mai virtos acum în lipsa mea;

13. Căci Dumnezeu este care lucrează în voi și să voiți și să lucrați pentru buna sa voință.

14. Faceți toate fără murmur și fără îndoeli,

15. Ca să fiți curați și fără reutate copii ai lui Dumnezeu, desêvêrșiți în mijlocul unui neam strâmb și sucit, între care vă arătați ca luminători în lume,

16. Având la voi cuvântul vieței, spre laudă pentru mine la zioa lui Christos, că nu în deșart am alergat, nici în deșart m'am ostenit.

17. Ci și dacă 'mi se varsă sângele la jertfirea și slujirea preoțească a credinții voastre, mă bucur și vă urez bine voê tuturor;

18. Și chiar de aceasta bucurați vă și voi și urați 'mi bine.

19. Nădăjduesc dar în Domnul Iisus ca să vă trimit îndată pe Timoteu, pentru ca să fiu și eu cu inimă bună după ce voi fi cunoscut cele ale voastre.

20. Căci nu am de acelaș gând cu mine pe nimenea, care va îngriji în ființa adevêrului de cele ale voastre;

21. Pentru că toți caută cele ale lor, nu cele ale lui Christos.

22. Incercarea lui ânsă o cunoașteți, că, ca un copil părintelui, a slujit împreună cu mine pentru evanghelie.

23. Pe acesta decî nădăjduesc

să 'l trimit îndată ce voi fi văzut oare cum cele pentru mine;

24. Am ânsé încredere în Domnul că și eu voi veni în curînd.

25. Am socotit dar de trebuință să trimit la voi pe Epafrodit, fratele și împreună lucrătorul și împreună luptătorul meu, iar al vostru trimis și slujitor preoțesc al trebuinței mele,

26. Fiind că vă doria pe voi toți și era foarte turburat, pentru că ați auzit că a fost bolnav.

27. Și într'adevăr bolnav a fost aproape de moarte; dar Dumnezeu avu milă de dînsul, și nu numai de dînsul, ci și de mine, ca să nu am întristare peste întristare.

28. Decî 'l am trimis mai în grabă, ca văzîndu 'l să vă bucurați iarăși și eu să fiu mai neîntrîstat.

29. Primiți 'l dar în Domnul cu toată bucuria, și aveți în cinste pe uni ca aceștia,

30. Fiind că pentru lucrul lui Christos s'a apropiat pînă la moarte, după ce s'a pus cu sufletul în primejdie, pentru ca să împliniască lipsa voastră în slujirea preoțescă la mine.

CAP. III.

Pavel îndeamnă pe Filipeni să se ferească de protivnicii Iudei și să 'i urmeze lui în purtarea Creștîndă.

1. În sfârșit, frați mei, bucurați vă în Domnul. Ca să vă scriu aceleași mie nu 'mi este cu preget, iar voă de temeinicie.

2. Vedeți căini! Vedeți lucrători răi! Vedeți scrijilătura!

3. Căci noi sîntem tăerea împrejur, noi care slujim prin Spiritul lui Dumnezeu, și ne lăudăm în Christos Iisus și nu ne încredem în carne,

4. Cu toate că eu am încredere și în carne. Dacă vre un altuia 'i se pare că are încredere în carne, mie mai mult,

5. Prin tăere împrejur de opt zile fiind, din neamul lui Israel, din seminția lui Beniamin, ebru din ebrei, în măsura legii fariseu,

6. În măsura rîvnei următor al bisericei, desevêrșit fiind în măsura îndreptățirii ce este în lege.

7. Ca unele care 'mi erau căștiguri, acestea le am socotit pentru Christos pagubă.

8. Dar într'adevăr și socotesc că toate sînt pagubă pentru înălțimea cunoștinții lui Christos Iisus, Domnul meu, pentru care toate 'mi fură păgubite, și le socotesc ca gunoae, ca să dobîndesc pe Christos,

9. Și să fiu aflat într'ensul, nu avînd îndreptățirea mea cea din lege, ci pe cea prin credința în Christos, îndreptățirea de la Dumnezeu pe temeiul credinței,

10. Ca să 'l cunosc pe dînsul și puterea învierii lui și împărțășirea patimilor lui, asemănat fiind d'o potrivă morții lui,

11. Dacă cumva voi ajunge la învierea cea dintre morți.

12. Nu *zic* că am dobândit acum *darul de biruitor* sau sînt acum desevêrșit, alerg ânsê spre *darul de biruitor* dacă cumva 'l dobîndesc, pentru că și eu am fost dobîndit de Christos Iisus.

13. Fraților, eu nu mă socotesc âncê pe mine cînsuși să fi dobîndit;

14. Dar una *socotesc*: uitînd pe cele din urmă, și întinzîndu-mă mai mult spre cele d'inainte, alerg la semn către *darul de biruitor* al chemării de sus a lui Dumnezeu în Christos Iisus.

15. Decî cîtî sîntem desevêrșii, aceasta să gîndim, și dacă gîndiți ceva de altfel, și aceasta o va descoperi voê Dumnezeu;

16. Dar la aceea ce am ajuns, potrivit cu aceeaș pășii.

17. Fraților, fiți împreună cu alți următori ai mei, îndreptați privirea la cei care umblă astfel după cum ne aveți pildă pe noi.

18. Căci umblă mulți pe care de mai multe ori vê 'i numiam, iar acum și plîngînd spun, că sînt vrăjmași crucii lui Christos,

19. Al căror sfârșit este peire, al căror Dumnezeu este pîntecele și a căror mărire este în rușinea lor, care gîndesc cele pămîntești.

20. Căci ființa statului nostru este în ceruri, de unde și așteptăm cu stăruință ca Mîntuitor pe Domnul Iisus Christos,

21. Care va schimba la chip corpul smereniî noastre, asemă-

nat fiind la față cu corpul măririî lui, potrivit lucrării că dînsul este în stare și să 'și supue toate.

CAP. IV.

Sfătuirî. Dîrnicia Filipenilor este de lăudat. Dorințe și urări.

1. De aceea, frați mei iubiți și doriți, bucuria și coroana mea, astfel stați în Domnul, iubiților.

2. Indemn pe Evodia și pe Sintiche o îndemn ca să aibă acelaș gînd în Domnul.

3. In adins te rog și pe tine, adevêratule Szighe, pune mâna împreună cu dînsese, ca unele care au luptat împreună cu mine în evanghelie, în unire și cu Clement și cu ceilalți împreună lucrători ai mei, ale căror nume sînt în carte de vicață.

4. Bucurați vê în Domnul tot dauna; iar voi zice, bucurați vê.

5. Blandețea voastră să fie cunoscuță de toți oameni; aproape este Domnul.

6. Nu îngrijiți de nimic, ci în ori ce prin rugăciune și prin rugăminte să fie cunoscute cu mulțumire cererile voastre către Dumnezeu.

7. Și a lui Dumnezeu pace care este mai pe sus de ori ce minte va păzi inimile voastre și gîndurile voastre în Christos Iisus.

8. In sfârșit, fraților, câte sînt adevêrate, câte sînt de cînste, câte sînt drepte, câte sînt

curate, câte sunt foarte de iubit, câte sunt bine de auzit, dacă este vre o virtute, și dacă este vre o laudă, acestea socotiți le;

9. Și cele ce ați învățat și ați luat de la mine și ați auzit și ați văzut la mine, acestea faceți le, și Dumnezeuul păcii va fi cu voi.

10. M'am bucurat foarte ânsă în Domnul, că în sfârșit ați ajuns o dată iar în stare de înflorire ca să vă gândiți la cele pentru mine; pentru care și vă gândiați, dar nu aveați timp potrivit.

11. Nu *gândesc* că zic în vederea lipsei mele; pentru că eu am învățat în cele ce sunt să fiu mulțumit cu ce am.

12. Știu să fiu și smerit, știu să am și de prisos; sunt deprins să fiu în orice și în toate și săturat să fiu și flămând, să am și de prisos să fiu și în lipsă.

13. Toate le pot în cel care mă întărește pe mine.

14. Ați făcut ânsă bine luând parte împreună cu mine la strimtorarea mea.

15. Dar știți și voi, Filipenilor, că la începutul evangeliî, când am eșit din Macedonia, nici o

biserică n'a fost în împărtășire cu mine în socotială de dare și primire, de cât numai voi singuri,

16. Pentru că și în Tesalonic și odată și de două ori 'mi ați trimis pentru trebuința mea.

17. Nu pentru că cer darul vostru, ci cer rodul care prisosește pentru socotiala voastră.

18. Am ânsă toate de indestul și am de prisos, sunt plin după ce am primit de la Epafrodit cele de la voi, miros bineplăcut, jertfă primită, bineplăcută lui Dumnezeu.

19. Și Dumnezeuul meu va umplea de mărire în Christos Iisus orî ce trebuință a voastră potrivit cu bogăția lui.

20. Iar lui Dumnezeu și Tatăl nostru *fie* mărirea în veci vecilor, Amin.

21. Imbrățișați în Christos Iisus pe orî care sânt. Vă imbrățișază frați care sunt împreună cu mine.

22. Vă imbrățișază pe voi toți sânti, dar mai ales cei din casa Cesarului.

23. Darul Domnului Iisus Christos *fie* cu spiritul vostru.

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

COLOSENI

CAP. I.

Pavel laudă pe Coloseni sfătuiindu' i să sporiască în credință. Insemnătatea rescumpărării oare a lui Christos. Pavel se bucură în suferințele sale.

1. Pavel apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu și Timoteu fratele,

2. Sântilor care sânt în Colose și credincioși frați în Christos. Dar *fie* voș și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru.

3. Mulțumim tot dauna lui Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Christos rugându ne pentru voi,

4. După ce am auzit credința voastră în Christos Iisus și iubirea ce aveți către toți sânti.

5. Pentru nădejdea care vă este păstrată în ceruri, pe care ați auzit o mai 'nainte în cuvântul adevărului evangeli,

6. Care ajungând la voi ca și în toată lumea este aducătoare de rod și crește ca și între voi, din zioa în care ați auzit o și ați cunoscut cu adevărat Darul lui Dumnezeu;

7. După cum ați învățat de la

Epafra, iubitul împreună slujitor cu noi, care este pentru voi credincios slujitor al lui Christos,

8. Și care ne a încunoștiințat despre iubirea voastră în spirit.

9. De aceea și noi, din zioa în care am auzit, nu încetăm rugându ne pentru voi și cerând ca să fiți plini de cunoștință adâncă a voinței lui prin or ce înțelepciune și pricepere spirituală,

10. Ca să umblăm cum se cuvine înaintea Domnului spre or ce plăcere, aducând rod în or ce lucru bun și crescând prin cunoștința desăvârșită a lui Dumnezeu,

11. Prin or ce putere întăriți fiind potrivit tării măririi lui spre stăruință și îndelungă răbdare, cu bucurie.

12. Mulțumim Tatălui care v'a făcut destoinici prin lumină pentru partea sorțului sântilor.

13. Care ne a scăpat din stăpînirea întunerecului și ne a strămutat în împărăția Fiului iubirii sale,

14. În care avem răscumpărarea, ertarea păcatelor,

15. Care este chipul lui Dum-

nezeu celui nevăzut, mai înteu născut de cât ori ce făptură,

16. Pentru că într'ensul au fost făcute toate în ceruri și pe pământ, cele văzute și cele nevăzute: fie tronuri, fie domnii, fie căpetenii, fie stăpîniri. Toate sînt făcute printr'ensul și pentru densusul,

17. Și el însuși este mai înainte de toate și într'ensul toate stau împreună,

18. Și el însuși este capul corpului, al Bisericii; el este început, înteu născut dintre morți, ca să se facă densusul în toate cel d'înteu,

19. Pentru că într'ensul a bine voit *Dumnezeu* ca să locuiască toată plinitura,

20. Și printr'ensul să împace toate față de sine, făcînd pace prin sângele crucii sale, printr'ensul să împace fie pe cele de pe pământ fie pe cele din ceruri.

21. Și pe voi fiind oare când instreinați și urîți prin gîndirea în lucrurile cele rele, v'a împăcat însă acum

22. În corpul cărnii lui prin moarte, ca să vă înfățișeze pe voi sînți și nevinovați înaintea lui,

23. Dacă într'adevăr rămâneți în credință întemeați și întăriți și ne fiind clintiți de la nădejdea evanghelii pe care ați auzit o, care fu predicată la ori ce făptură ce este sub cer, al cărei slujitor m'am făcut eu Pavel.

24. Acum mă bucur de su-

ferințele pentru voi și umplu cu totul lipsurile suferințelor lui Christos cu carnea mea pentru corpul lui, care este Biserica,

25. Al cărei slujitor m'am făcut potrivit însărcinării de la Dumnezeu, ce mi s'a dat mie față de voi ca să împlinesc cuvîntul lui Dumnezeu,

26. Taina cea ascunsă din veacuri și din neamuri, iar acum fu descoperită sînților săi,

27. Căroră Dumnezeu a voit să le facă cunoscut care este bogăția măririi tainei aceștia între neamuri, care este Christos între voi, nădejdea măririi.

28. Pe care noi îl vestim înțelepțind pe ori care om și învățînd pe ori care om prin ori ce înțelepciune ca să înfățișăm pe ori care om desăvîrșit în Christos;

29. Pentru aceasta mă și ostenesc luptîndu mă potrivit lucrării lui ce se lucrează în mine cu putere.

CAP. II.

Impro'iva învățătorilor mincinoși. Imormențați fiind noi cu Christos, am învieat. Șergeria înscrisului impro'iva noastră.

1. Voesc dar ca voi să știți cât de mare luptă am pentru voi și cei din Laodicea și căți n'a văzut fața mea în carne,

2. Ca să fie mîngăeate inimile lor, uniți fiind în iubire și pentru ori ce bogăție a încrederii depline a priceperii, spre cunoa-

șterea desevărsită a tainei lui Dumnezeu al lui Christos.

3. In care *taină* sînt toate comorile ascunse ale înțelepciunii și cunoștinței.

4. Aceasta zic ca nimenea să nu vă înșale prin vorbire îndulcitoare.

5. Pentru că și daca sînt de parte cu corpul, dar cu spiritul sînt cu voi împreună, bucurându-mă și văzînd a voastră rînduală și întăritura credinții voastre in Christos.

6. Decî după cum ați primit pe Christos Iisus Domnul, umblați într'ensul,

7. Inrădăcinați și clădiți fiind într'ensul și întăriți prin credință după cum ați fost învățați, prinosînd *in ea* cu mulțumire.

8. Luați aminte, nu cumva va fi cineva care vă răpește, potrivit datinei de la oameni, potrivit începuturilor nedesevărsite ale lumii, prin filosofie și amăgire deșartă, și nu potrivit lui Christos,

9. Pentru că într'ensul locuște în corp toată plinitura Dumnezeirii,

10. Și sînteți plini într'ensul, care este corpul orî cărei domnii și stăpîniri,

11. In care și tăeați împrejur ați fost cu tăere împrejur nefăcută de mână, prin desbrăcarea corpului cărnii, prin tăerea împrejur a lui Christos,

12. Imormentați fiind în botez împreună cu dînsul, în care și sculați ați fost împreună prin

credința în lucrarea lui Dumnezeu care 'l a sculat pe el dintre morți;

13. Și pe voi, morți fiind în greșalele voastre și în netăerea împrejur a cărnii voastre, v'a făcut vii împreună cu dînsul, după ce ne a ertat noă toate greșalele;

14. După ce ștersese ce este improtiva noastră cu poruncile de mână scrise, care ne era improtivitor, și 'l a ridicat din mijloc pironindu 'l la cruce.

15. Desbrăcînd domniile și puterile *le* scoase fără sfială la arătare, ducîndu le în sîrbarea biruinței sale prin ea.

16. Decî să nu vă judece cineva în mîncare sau în bîntură sau în parte de sîrbătoare sau de lună noă sau de sîmbătă,

17. Care sînt o umbră a celor viitoare, iar corpul *este* al lui Christos,

18. Nimenea să nu vă facă să perdeți darul de biruitor, voină să facă *aceasta* prin smerenie și slujirea ângerilor, călcînd peste cele ce a văzut, îndeșărt fiind îngâmfat de gîndirea cărnii sale,

19. Și neținînd capul, de unde tot corpul luîndu 'și indestulare și bine pus fiind prin simțiri și legături sporește creșterea de la Dumnezeu.

20. Daca ați murit împreună cu Christos față de începuturile nedesevărsite ale lumii, pentru ce, ca cum ați trăi în lume, vi se poruncește:

21. Nu pune mâna, și nu gusta, și nici nu atinge,

22. — Care toate sunt spre peire prin întrebuițare — după poruncile și învățăturile oamenilor?

23. Ca unele care sunt având negreșit nume bun de înțelepciune prin slujire aleasă de bună voie și smerenie și necruțare de corp, dar nu prin oare care cinste față de sașiiul cărnii.

CAP. III.

Aleși lui Dumnezeu trebuie să caute cele ce-reștî. Omul cel nou trebuie să îmbrace vieța cea noă. Datoriile soșilor, copiilor, părinților, slugilor, stăpinilor.

1. Decî dar, dacă ați fost sculați împreună cu Christos, căutați cele de sus, unde este Christos șezînd d'a dreapta lui Dumnezeu;

2. Gîndiți cele de sus, nu cele de pe pămînt.

3. Căci ați murit și vieța voastră este ascunsă împreună cu Christos în Dumnezeu;

4. Când se va fi arătat Christos, vieța voastră, atunci și voi împreună cu dînsul veți arăta în mărire.

5. Decî dar amortiți membrele voastre cele de pe pămînt: desfrînare, necurăție, patimă, poftă rea și pornire spre inavuțire ca una care este idolatrie,

6. Prin care vine mânia lui Dumnezeu.

7. Intre care și voi ați umblat

altă dată, când trăiați în acestea;

8. Lepădați dar acum și voi toate: mînie, aprindere, răutate, defăimare, vorbire desprețuitoare din gura voastră,

9. Nu vă mințiți uni pe alți, fiind că v'ați desbrăcat de omul cel vechiu d'impreună cu faptele lui,

10. Și v'ați îmbrăcat cu cel nou care se înouiește, spre cunoștință deplină după chipul celui care l'a făcut pe el,

11. Unde nu este Elen și Iudeu, tăere împrejur și netăere împrejur, barbar, Schit, rob, stăpin de sine, ci toate și în toți este Christos.

12. Imbrăcați vă dar, ca aleși ai lui Dumnezeu sînți și iubiți, cu inimă de îndurare, cu bunătate, smerenie, blîndețe, îndelungă răbdare,

13. Ingăduindu vă uni pe alți și ertînd uni altora, dacă are cineva vre o plîngere împotriva cuiva, după cum și Christos v'a ertat, așa și voi,

14. Iar peste toate acestea *imbrăcați vă* cu iubire care este încingătoare a desevîșirii.

15. Și pacea lui Christos hotărască în inimile voastre, la care ați și fost chemați într'un singur corp; și faceți vă mulțumitori.

16. Cuvîntul lui Christos locuiască în voi cu bogăție, în orice înțelepciune învățîndu vă și înțelepțindu vă pe voi ênșivê prin

psalmi, laudări, cântări spirituale, în bucurie cântând în inimele voastre lui Dumnezeu,

17. Și tot ori ce faceți în cuvânt sau în lucru, *faceți* toate în numele Domnului Iisus, mulțumind printr'ensul lui Dumnezeu Tatăl.

18. Femeilor, fiți supuse bărbaților, după cum se cuvenia în Domnul.

19. Bărbaților, iubiți femeile voastre și nu fiți aspri față de ele.

20. Copiilor, ascultați pe părinți voștri întru toate; căci aceasta este bineplăcut în Domnul.

21. Taților, nu întăriți pe copiii voștri, ca să nu fie măhniți.

22. Slugilor, ascultați întru toate pe stăpîni voștri firești, nu slujind numai în față, ca uni care caută să placă oamenilor, ei în curăția inimei, temându-vă de Domnul.

23. Ori ce faceți, lucrați din suflet ca Domnului și nu oamenilor,

24. Știind că de la Domnul veți primi răsplată moștenirii. Slujiți Domnului Christos;

25. Căci cine face nedreptate va lua cu sine nedreptatea ce a făcut, și nu este părtinire.

CAP. IV.

Rugăciunea este de trebuință. Trebuie să ne purtăm înțelepțește. Tichic și Onesim.

1. Stăpînilor, dați slugilor ce este drept și ce este potrivit,

știind că și voi aveți stăpîn în cer.

2. Stăruiți în rugăciune, veghind într'ensa cu mulțumire,

3. Rugându-vă tot de odată și pentru noi ca Dumnezeu să ne deschiză ușa cuvântului spre a spune a lui Christos taină pentru care și legat sunt,

4. Ca să o fac cunoscut cum trebuie să vorbesc.

5. În înțelepciune umblați față de cei din afară, răscumpărându-vă timpul nemerit.

6. Cuvântul vostru să fie tot d'auna plăcut, cu sare dres, ca să știți cum trebuie voi să răspundeți fie căruia.

7. Cele ale mele toate vi le va face cunoscut Tichic, iubitul frate și credincios diacon și împreună slujitor cu mine în Domnul,

8. Pe care 'l am trimis la voi pentru aceasta chiar, ca să cunoașteți cele despre noi și să mângăie inimile voastre,

9. 'L am trimis împreună cu Onesim, credinciosul și iubitul frate, care este dintre voi; ei vă vor face cunoscut toate cele de aici.

10. Vă îmbrățișază Aristarchu prins împreună cu mine, și Marcu nepotul lui Barnaba, despre care ați primit porunci, — dacă va fi venit la voi, primiți 'l, —

11. Și Iisus care se numește Iustu, care sunt din tăerea împrejur, aceștia singuri sunt împreună lucrători cu mine pentru

impărăția lui Dumnezeu, ca uni care mi au fost mângăere

12. Vă îmbrățișază Epafra care este dintre voi, slujitor al lui Christos Iisus, tot dauna luptându se pentru voi în rugăciunile sale, ca să stați desevêrșiți și pe deplin încredințați în orî ce voie a lui Dumnezeu.

13. Căci i mărturisesc că are multă ostenială pentru voi și pentru cei din Laodicea și cei din Ierapole.

14. Vă îmbrățișază Luca medicul iubit și Dema.

15. Imbrățișați pe frați din Laodicea și pe Nimfa și biserica care este în casa lor.

16. Și când va fi fost citită la voi epistola, faceți ca să fie citită și în biserica din Laodicea, și pe cea din Laodicea să o citiți și voi.

17. Și spuneți lui Archip: Vezi de diaconia pe care ai luat o în Domnul, ca să o implinești.

18. Urarea mea cu mâna mea a lui Pavel. Aduceți vă aminte de legăturile mele. Darul fie cu voî.

ÎNTĒIA EPISTOLĂ A LUI PAVEL

CĂTRE

TESALONICENI

CAP. I.

Tesaloniceni sânt de laudă pentru credința lor.

1. Pavel și Silvan și Timoteu bisericei Tesalonicenilor în Dumnezeu Tatăl și în Domnul Iisus Christos. Dar fie voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Christos.

2. Mulțumim lui Dumnezeu tot dauna pentru voi toți, aducându ne aminte de voi în rugăciunile noastre,

3. Neincetat aducându ne aminte înaintea lui Dumnezeu și Tatăl nostru de lucrul credinței voastre și de osteniala iubirii voastre și de stăruința nădejdei voastre în Domnul nostru Iisus Christos,

4. Știind noi, frați iubiți de Dumnezeu, alegerea voastră;

5. Căci evangelia noastră nu s'a făcut la voi în cuvânt numai, ci și în putere și în Spiritul Sânt și în multă deplină încredere, — după cum și știți ce fel ne am făcut între voi pentru voi. —

6. Și voi v'ați făcut următori ai noștri și ai Domnului, primind cuvântul în multă strimțorare cu bucuria Spiritului Sânt,

7. În cât voi v'ați făcut pildă tuturor credincioșilor din Macedonia și din Achaia.

8. Pentru că de la voi a răsunat cuvântul Domnului; nu numai în Macedonia și în Achaia, ci în orice loc a pătruns credința voastră în Dumnezeu, în cât noi n'avem trebuință să spunem ceva;

9. Căci chiar ei spun ce fel de intrare am avut la voi, și cum v'ați întors la Dumnezeu de la idolii ca să slujiți viului și adevăratului Dumnezeu,

10. Și să așteptați pe Fiul său din ceruri, pe care l'a sculat dintre morți, pe Iisus care ne scapă pe noi de mânia ce vine.

CAP. II.

Rivna lui Pavel pentru predicarea evanghelii. Credința statornică a Tesalonicenilor. Dorința lui Pavel ca iar să voază pe Tesaloniceni.

1. Dar voi enșivă știți, fraților, că intrarea noastră la voi n'a fost în deșărt,

2. Ci deși am suferit mai înainte, fiind rușinos înfrunțați în Filipi, după cum știți, am îndrăsnit în Dumnezeu nostru să spunem către voi cu multă luptă evangelia lui Dumnezeu.

3. Căci îndemnarea noastră nu este din rătăcire, nici din necurăție, nici în înșelăciune,

4. Ci după cum am fost învredniciți de Dumnezeu ca să ni se încredințeze evangelia astfel vorbim, nu căutând să plăcem oamenilor, ci lui Dumnezeu care lămurește inimile noastre.

5. Pentru că nici odată nu ne am arătat cu cuvântare de lingușire, după cum știți, nici sub cuvânt pentru pornire spre înavuțire, Dumnezeu este martor,

6. Nici căutând mărime de la oameni, nici de la voi, nici de la alți, deși putem să fim în cinste ca apostolii ai lui Christos;

7. Ci ne am arătat blânzi în mijlocul vostru; după cum o mumă încălzește pe copii ei,

8. Astfel, plini de iubire pentru voi, eram bucuroși să vă dăm nu numai evangelia lui Dumnezeu, ci și sufletele noastre chiar, pentru că v'ați făcut iubiți noștri.

9. Căci vă aduceți aminte, fraților, de ostentala noastră și de munca noastră; noapte și zi lucrând spre a nu împovăra pe cineva dintre voi, am predicat către voi evangelia lui Dumnezeu.

10. Voi sunteți martori și Dumnezeu, cu câtă sântenie și drep-

tate și desevêrșire ne am arătat voê care credeți,

11. După cum știți cum *ne am arătat* îndemnându vă și povățuind pe fie care dintre voi ca un tată pe copii săi,

12. Și rugându vă cu stăruință să umblați cum se cuvine înaintea lui Dumnezeu care vă chiamă la împărăția și mărirea sa.

13. Și pentru aceasta și noi mulțumim neîncetat lui Dumnezeu, că luând voi cele auzite de la noi, cuvântul lui Dumnezeu, ați primit nu al oamenilor cuvânt, ci după cum este adevărat al lui Dumnezeu cuvânt, care se și lucrează în voi care credeți.

14. Căci voi, fraților, v'ați făcut următori ai bisericilor lui Dumnezeu care sunt în Iudea în Christos Iisus, pentru că ați suferit și voi aceleași de la cei de un neam cu voi, după cum și ei de la Iudei,

15. Care și pe Domnul 'l au omorît, pe Iisus, și pe profeți lor, și pe noi ne au urmărit și lui Dumnezeu nu sînt plăcuți și tuturor oamenilor împrotivitori,

16. Oprindu ne pe noi să vorbim neamurilor ca să fie mântuite, pentru ca ei să împliniască tot dauna păcatele lor. Dar a ajuns peste dênși mânia pênă la sfârșit.

17. Iar noi, fraților, departe fiind de la voi foarte puțin timp cu fața, nu cu inima, mai mult

ne am silit cu mult dor ca să vedem fața voastră.

18. De aceea am voit să venim la voi — eu Pavel — și o dată și de doê orî — și ne a împedicat Satana.

19. Căci care este nădejdea noastră sau bucuria sau coroana laudei, sau nu *sînteți* și voi înaintea Domnului nostru Iisus la venirea lui ?

20. Negreșit, voi sînteți mărirea și bucuria noastră.

CAP. III.

Pavel ne putend veni la Tesaloniceni le trimise pe Timoteu, care întorcendu se înapoi a luce știri bune.

1. De aceea ne mai răbdând ne am hotărit să rămânem singuri în Atena,

2. Și am trimis pe Timoteu, fratele nostru și slujitorul lui Dumnezeu și împreună lucrător cu noi în evangelia lui Christos, ca să vă întăriască și să vă îmbărbăteze pentru binele credinței voastre,

3. Ca nimenea să nu fie sguđuit în strimtorările acestea; căci ênșivê știți că spre aceasta sîntem puși;

4. Pentru că și când eram la voi, vă spuneam mai 'nainte că avem să fim strimtorați, după cum și a fost și știți.

5. De aceea și eu ne mai răbdând am trimis ca să cunosc credința voastră, nu cumva v'a

ispitit ispititorul și în deșărt să fie ostentia noastră.

6. Acum ânsă, fiind că Timoteu a venit la noi de la voi și ne a adus știre bună despre credința și iubirea voastră și că aveți de noi amintire bună tot dauna, dorind ca să ne vedeți, după cum și noi pe voi,

7. De aceea, fraților, în toată nevoea și strimtorarea noastră am fost mângâeați față de voi prin credința voastră,

8. Că acum trăim, dacă voi stați în Domnul.

9. Pentru că ce mulțumire putem da în schimb lui Dumnezeu de voi în toată bucuria cu care ne bucurăm pentru voi înaintea Dumnezeului nostru,

10. Noapte și zi rugându ne peste măsură ca să vedem fața voastră și să împlinim lipsurile credinței voastre?

11. Iar însuși Dumnezeu și Tatăl nostru și Domnul nostru Iisus să neteziască spre voi drumul nostru;

12. Și pe voi să vă înavuțiască Domnul și să vă facă să prisosiți în iubirea sa pe uni către alți și către toți, după cum și noi *sântem avuți și prisosim în iubire* către voi,

12. Spre a întări inimile voastre *ca să fie* desevêrșite în sântenie înaintea lui Dumnezeu și Tatăl nostru la venirea Domnului nostru Iisus cu toți sânti sei. Amin.

CAP. IV.

Trebuie să stăruim încurăție și iubire, Despre cei morți și despre cei rămași vii la venirea Domnului.

1. Dar în cele din urmă, fraților, vă rugăm și vă îndemnăm în Domnul Iisus, ca după cum ați luat de la noi cum trebuie voi să umblați și să plăceti lui Dumnezeu, după cum și umblați, să prisosiți mai mult.

2. Căci știți ce porunci v'am dat prin Domnul Iisus.

3. Pentru că aceasta este voea lui Dumnezeu, sântirea voastră, ca să vă feriți de desfrânare,

4. Fie care dintre voi să știe a 'și dobîndi vasul său în sântire și cinste,

5. Nu în patima poștei ca și neamurile care nu cunosc pe Dumnezeu,

6. Să nu treacă peste marginile hotărîte și să nu ıea mai mult în treburile sale de la frațele său, pentru că răsbunător este Domnul de toate acestea, după cum și v'am spus mai înainte și dovezi v'am dat.

7. Căci Dumnezeu nu ne a chemat pentru necurăție, ci în sântire.

8. De aceea desprețuitorul nu desprețuește pe om, ci pe Dumnezeu, care și dă Spiritul său cel sânt la voi.

9. Iar despre iubirea frățască nu aveți trebuință ca să vă scriu; pentru că voi însive

sânțteți învățați de la Dumnezeu ca să vă iubiți uni pe alți;

10. Căci și faceți aceasta către toți frați din Macedonia întreagă. Vă îndemnăm dar, fraților, să prisosiți mai mult,

11. Și să căutați cinstea voastră în a trăi liniștit și a face cele ale sale și a lucra cu mâinile voastre, după cum v'am poruncit noi,

12. Ca să umblați cuviincios față de cei din afară, și să n'aveți trebuință de nimenea.

13. Fraților, nu voim ca voi să nu știți despre cei adormiți, ca să nu vă întristați ca și ceilalți care n'au nădejde.

14. Căci dacă credem că Iisus a murit și a învieat, așa și Dumnezeu pe cei adormiți 'i va aduce prin Iisus împreună cu densusul.

15. Dar acestea vă spun în cuvântul Domnului, că noi cei vii, cei care rămânem pene la venirea Domnului, nu vom întrece nici de cum pe cei adormiți,

16. Căci însuși Domnul în îndemn: în glas de arhanghel și în trîmbița lui Dumnezeu să va pogori din cer, și cei morți întru Christos vor înviea înteu,

17. Apoi noi cei vii, cei care rămânem, vom fi răpiți în aer pe nori împreună cu densusi spre întîmpinarea Domnului; și astfel vom fi tot dauna împreună cu Domnul.

18. De aceea mângăeați vă uni pe alți pe temeiul acestor cuvinte.

CAP. V.

Venirea Domnului va fi în curînt. Fii luminii trebuie să vegheze. Supunere către mai mari noștri. Sfătuirii și urări.

1. Iar despre ani și despre timpurile nemerite, fraților, n'aveți trebuință să vi se scrie;

2. Căci voi enșivă știți prea bine că zioa Domnului ca un fur în noapte, așa vine.

3. Când și zic «pace și liniște,» atunci fără veste le vine peirea ca durerea de facere celei care are în pantece, și nu vor scăpa nici de cum.

4. Dar voi, fraților, nu sânteti în întuneric ca să vă apuce zioa cu un fur;

5. Pentru că voi toți sânteti fii ai luminii și fii ai zilei; nu sîntem ai nopții, nici ai întunericului;

6. Decî dar să nu dormim ca ceilalți, ci să veghem și să fim trezi;

7. Pentru că cei care dorm, noaptea dorm, și cei care să imbată, noaptea să imbată;

8. Dar noi fiind ai zilei să fim trezi, îmbrăcând ca platoșă credința și iubirea și ca coif nădejdea de mîntuire,

9. Că Dumnezeu nu ne a pus spre mînie, ci spre dobîndirea mîntuirii prin Domnul nostru Iisus Christos,

10. Care a murit pentru binele nostru ca, fie că veghem, fie că

dormim, să trăim împreună cu dănsul.

11. De aceea mângăeați vă uni pe alți și clădiți vă unul pe altul după cum și faceți.

12. Vă rugăm dar, fraților, să cunoașteți pe cei care se ostenească între voi și rinduiți mai mari voștri în Domnul și înțelepțitori voștri,

13. Și să 'i aveți în iubire mai pre sus pentru lucrul lor. Trăiți în pace uni cu alți.

14. Vă îndemnăm dar, fraților, înțelepțiți pe cei fără rinduială, mângăeați pe cei mici la suflet, sprijiniți pe cei slabi, fiți în delung răbdători către toți.

15. Luați seama să nu răsplătiască cineva rău cuiva pentru rău, ci tot dauna căutați binele uni către alți și către toți.

16. Bucurați vă tot dauna,

17. Rugați vă neincetat,

18. Mulțumiți în orî ce; căci

aceasta este voința lui Dumnezeu în Christos Iisus pentru voi.

19. Nu stingeți Spiritul,

20. Nu desprețuiți profetiile;

21. Lămuriți ânsă toate, țineți binele.

22. Feriți vă de orî ce fel de rău.

23. Iar însuși Dumnezeuul păcii să vă sântiască desevêșiți, și să fie păzit întreg spiritul vostru și sufletul și corpul fără pată la venirea Domnului nostru Iisus Christos.

24. Credincios este cel care vă cheamă, care și va face.

25. Fraților, rugați vă pentru noi.

26. Imbrățișați pe frați toți în sărutare sântă.

27. Vă jur pe Domnul ca să fie citită epistola la toți frați.

28. Darul Domnului nostru Iisus Christos fie cu voi.

ADOA EPISTOLĂ A LUI PAVEL

CĂTRE

TESALONICENI

CAP. I.

Pavel laudă credința Tesalonicenilor. Christos răsplătește și la buni și la răi.

1. Pavel și Silvan și Timoteu bisericei Tesalonicenilor în Dum-

nezeu Tatăl nostru și în Domnul Iisus Christos.

2. Dar voê și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Christos.

3. Datorî sîntem să mulțumim tot dauna lui Dumnezeu pentru voi, fraților, după cum se cuvine, că credința voastră crește peste măsură și se înmulțește iubirea fie căruia dintre voi toți de la uni la alți,

4. În cât noi înșine ne lăudăm cu voi în bisericile lui Dumnezeu pentru statornicia voastră și credincioșia în toate urmările voastre și în strimtorările pe care le suferiți,

5. Semn învederat al dreptei judecăți a lui Dumnezeu, ca voi să fiți învredniciți de împărăția lui Dumnezeu pentru care și pătimiți,

6. Dacă cu adevărat drept este la Dumnezeu ca să dea în schimb strimtorare celor care vă strimtoarează pe voi

7. Și voe care sînteți strimtorați ușurare cu noi, la descoperirea Domnului Iisus din cer cu ângri puterii sale

8. În vâpae de foc, dând osîndă celor care nu cunosc pe Dumnezeu și celor care nu ascultă de evangelia Domnului nostru Iisus,

9. Ca uni care vor lua pedeapsă, peire vecinică, de la fața Domnului și de la mărirea tării lui,

10. Când va fi venit ca să fie mărit între sînți sei și să fie privit cu mirare în zioa aceea între toți care au crezut, — că crezută a fost mărturia noastră către voi, —

11. Pentru care ne și rugăm tot deuna pentru voi, ca Dumnezeu nostru să vă învrednicască de chemarea sa și să împliniască cu putere ori ce găsire cu cale spre bunătate și lucrul credinței,

12. Ca să fie mărit al Domnului nostru Iisus nume în voi și voi într'ensul potrivit Darului Dumnezeului nostru și Domnului Iisus Christos.

CAP. II.

Antichrist se arată înaintea venirii lui Christos. Stăruirea în credința cea bună.

1. Vă rugăm dar, fraților, în privința venirii Domnului nostru Iisus Christos și a adunării noastre împreună la dînsul,

2. Ca voi să nu vă lăsați a fi clătinați îndată din minte; nici nu vă spăimîntați nici prin spirit, nici prin cuvînt, nici prin scrisoare ca fiind de la noi, cum că ar fi aproape zioa Domnului.

3. Să nu vă amăgiască cineva cu nici un chip, că nu este aproape zioa Domnului dacă nu va fi venit mai 'nteu apostasia și nu va fi fost descoperit omul fărădelegii, fiul peirii,

4. Improtivitorul și care se înalță mai pe sus de tot ce se numește Dumnezeu sau ce este de mare cinste, în cât însuși se așază în templul lui Dumnezeu, arătându se pe sine că este Dumnezeu.

5. Nu vă aduceți aminte că fiind încă la voi vă spuneam acestea?

6. Și cunoașteți ce v'oprește acum, ca el să fie descoperit la timpul său potrivit,

7. Pentru că taina fărădelegii să lucrează acum, numai că până să fie înlăturat din mijloc este cine să opriască chiar acum;

8. Și atunci va fi descoperit cel fărădelege pe care Domnul Iisus îl va nimici cu suflarea gurei sale și îl va sfărâma prin arătarea venirii sale,

9. Pe acela a căruia venire este în orî ce putere și în orî ce semne și minuni ale minciunii, potrivit lucrării lui Satan

10. Și în orî ce amăgire a nedreptății pentru cei care merg spre peire, pentru că n'au primit iubirea adevărului, spre a fi ei mântuiți.

11. Și chiar de aceea le trimite Dumnezeu lucrarea rătăcirii ca ei să creadă minciunii,

12. Ca să fie osindiți toți care nu crezură adevărului, ci încuviințară nedreptatea.

13. Iar noi datorî sîntem să mulțumim lui Dumnezeu tot dauna, frați iubiți de Domnul, că ne a ales Dumnezeu pe noi de la început spre mântuire în sînțirea Spiritului și în credința adevărului,

14. La care v'a și chemat prin evangelia noastră, spre dobîndirea mării Domnului nostru Iisus Christos.

15. Deci dar, fraților, stați tari și țineți bine datinele în care ați fost învățați fie prin cuvînt, fie prin epistola noastră;

16. Iar însuși Domnul nostru Iisus Chistos și Dumnezeu Tatăl nostru, care ne a iubit și ne a dat în dar mîngăere vecinică și nădejde bună,

17. Să mîngăe inimile voastre și să vă întăriască în orî ce lucru și cuvînt bun.

CAP. III.

Indemn la rugăciune pentru răspîndirea cuvîntului evangheliei. Tesaloniceni trebuie să se feriască de cei fără rînduială.

1. În cele din urmă, fraților, rugați vă pentru noi, ca cuvîntul Domnului să se răspîndiască și să fie mărit ca și la voi,

2. Și să fim scăpați de oameni necuviincoși și răi; căci credința nu este a tuturor.

3. Dar credincios este Domnul care vă va întări și vă va păzi de ce este rău.

4. Avem încredere în voi în Domnul, că faceți și veți face cele ce poruncim.

5. Iar Domnul să îndrepteze inimile voastre spre iubirea lui Dumnezeu și spre statornicia lui Christos.

6. Fraților, vă poruncim în numele Domnului nostru Iisus Christos, ca să vă feriți de orî ce frate care umblă fără rînduială și nu potrivit învățătorei pe care a primit o de la noi.

7. Pentru că  nsiv  ştiţi cum trebuie să ne urmaţi no , că n'am fost fără rinduial  între voi,

8. Nic  n'am m ncat în dar pâine de la cineva, ci în ostential   i muncă noapte  i zi lucr nd ca să nu  mpov r m pe cineva dintre voi;

9. Nu *zic* că nu avem drept, ci ca să ne dăm pe noi  nsine vo  pildă spre a ne urma no .

10. Căci c nd eram la voi  i aceasta v'am poruncit, că daca cineva nu voește să lucreze, nici să nu m n nce.

11. Pentru că auzim pe uni umbl nd fără rinduial  între voi,  i nelucr nd nimic, ci ostentindu se în lucruri fără folos;

12. Dar unora ca ace tia le poruncim  i 'i îndemnăm în Dom-

nul Iisus Christos ca lucr nd în tăcere să ' i m n nce pâinea lor.

13. Voi  ns . fraţilor, nu perdeţi răbdarea f c nd binele.

14. Iar daca cineva nu ascultă de cuv ntul nostru prin epistola aceasta, însemnaţi vă pe acesta; nu vă amestecaţi cu d nsul, ca să fie ru inat;

15.  i nu 'l socotiţi ca pe un vr jma , ci  nţelepţiţi 'l ca pe un frate.

16. Iar  nsu i Domnul păcii să vă dea pacea tot dauna în ori ce loc. Domnul cu voi toţi.

17. Urarea mea cu m na mea a lui Pavel, care este un semn în ori ce epistolă; astfel scriu.

18. Darul Domnului nostru Iisus Christos cu voi toţi.

 NT IA EPISTOLĂ

CĂTRE

TIMOTEU

CAP. I.

Inv t tura evangeli  trebuie ferită de inv t turi deșarte. Legea  i Darul lui Christos. Pavel să dă pe sine pildă. Imeneu  i Alexandru.

1. Pavel, apostol al lui Christos Iisus după porunca lui Dumnezeu

m ntuitorul nostru  i al lui Christos Iisus nădejdea noastră,

2 Lui Timoteu, adevăratul viu în credin , Dar, milă, pace de la Dumnezeu Tatăl  i de la Christos Iisus Domnul nostru.

3. După cum te am îndemnat ca să r m i în Efes, c nd plecai

în Macedonia, pentru ca să poruncești unora să nu învețe într'altfel,

4. Nicî să nu 'și îndrepteze luarea aminte la istorisirî inchipuite și la înșirări ale neamului ce n'au margine, ca unele care pricinuesc cercetări mai mult de cât întocmirea lui Dumnezeu cea în credință, *așa fă*;

5. Iar țintirea poruncii este iubire din inimă curată și din știință de sine bună și din credință fără fățerie,

6. La care uni neînemerind s'au abătut la vorbire deșartă,

7. Voind să fie învățători de lege, nepricepînd cu mintea nicî cele ce spun, nicî cele despre care cu încredere sî rostesc.

8. Știm ânsă că legea este bună, dacă se folosește cineva de ea potrivit legii,

9. De oare ce știu că lege nu este pusă pentru cel drept, dar pentru cei fără lege și nesupuși, pentru necinstitori de Dumnezeu și păcătoși, pentru necuvioși și lumești, pentru omoritori de tată și omoritori de mamă, pentru omoritori de oameni,

10. Pentru desfrânați, pentru cei care au pat cu parte bărbătească, pentru vinzători de oameni, pentru mincinoși, pentru cei care jură strâmb, și pentru orîce de altfel ce este împotriva învățăturii sănătoase,

11. După evangelia mării fecicitului Dumnezeu, care 'mi a fost încredințată mie.

12. Mulțumesc celui care m'a întărit, lui Christos Iisus Domnul nostru, că m'a socotit credincios punîndu mă spre slujire,

12. Deși mai 'nainte eram defăimător și urmăritor și sumeț; dar am fost miluit, că necunoscînd am făcut în necredință,

14. Și a prisosit peste măsură Darul Domnului nostru, cu credință și iubire ce este în Christos Iisus.

15. Credincios este cuvîntul și vrednic de orîce primire, că Christos Iisus veni în lume ca să mîntuiască pe păcătoși, dintre care întîiul sînt eu;

16. Ci pentru aceasta am fost miluit, ca în mine mai întîiu să arate Iisus Christos toată îndelunga sa răbdare, spre pildă a celor care au să crează într'ensul spre vieață vecinică.

17. Iar împăratului vecilor, neperitorului, nevăzutului, unicului *înțeleptului* Dumnezeu, *fie cinste și mărire în veci vecilor*; amin.

18. Această poruncă 'ți pun înainte, fiule Timoteu, potrivit cu profețiile ce au fost mai 'nainte asupra ta, ca să lupti într'ensele lupta cea bună,

19. Avînd credință și știință de sineți bună, pe care uni înlăturînd o au suferit spargere de vas în ce privește credința;

20. Dintre care este Imeneu și Alexandru, pe care 'i am dat lui satana ca să fie înțelepțiți, să nu defaime.

CAP. II.

Rugăciuni pentru toți. Dumnezeu este unul și Mijlocitorul unul. Cuvincioșia celor care se roagă. Femeea în Biserică.

1. Decî mai 'nainte de toate îndemn ca să se facă cereri, rugăciuni, mijlociri, mulțumiri pentru toți oameni,

2. Pentru împărați și pentru toți care sînt în stăpînire înalte ca să petrecem vieța lină și liniștită în orî ce temere de Dumnezeu și în orî ce bună cuviință.

3. Aceasta este frumos și bine primit înaintea Mântuitorului nostru Dumnezeu,

4. Care voește ca toți oameni să fie mîntuiți și să vie la cunoștință deplină a adevărului.

5. Căci unul este Dumnezeu, unul este și Mijlocitor al lui Dumnezeu și al oamenilor, un om Christos Iisus,

6. Care s'a dat pe sine preț de rîscumpărare pentru toți, dovada pentru timpurile sale cunvenite,

7. Pentru care *dovadă* eu am fost pus predicator și apostol, adevăr spun, nu mint, învățător al neamurilor în credință și adevăr.

8. Decî hotărîesc ca bărbați să se roage în orî ce loc ridicînd mîini cuvicioase, fără mînie și fără gînd de ceartă;

9. Asemenea *voesc* ca femeile să se roage în îmbrăcăminte cuviincioasă, cu sfială firească și cu minte întregă, să se gătească

nu cu împletituri ale părului și cu aur sau mărgăritare sau vestimente foarte scumpe,

10. Ci prin fapte bune cum se cuvine femeilor care făgăduesc temere de Dumnezeu.

11. Femeea învețe în tăcere în orî ce supunere;

12. Iar femei nu 'i dau voie să învețe, nici să stăpîniască pe bărbat, ci să fie în liniște.

13. Pentru că Adam a fost plăsmuit întîi, apoi Eva.

14. Și Adam n'a fost amăgit, iar femeea amăgită fiind a căzut în călcare de poruncă,

15. Dar va fi mîntuită prin naștere de copii, dacă *ele* rămân cu minte într-agă în credință și iubire și sântire.

CAP. III.

Episcopi și diaconi. Taina c edînței descoperite.

1. Credincios este cuvîntul: Dacă dorește cineva episcopie, bun lucru poștește.

2. Decî trebuie ca episcopul să fie fără nici un fel de vină, bărbat al unei singure femei, băgător de seamă, cuminte, cuviincios, primitor de oaspeți, îndemănatăc să învețe,

3. Nu dat vinului, nu deprins să bată, *nu dat la câștig urît*, ci blînd, nu gâlcevitor, nu iubitor de argint,

4. Rînduindu 'și bine casa sa, avînd copii în supunere cu toată buna cuviință,

5. — Dacă dar cineva nu știe să rinduiască casa sa, cum va purta grijă de biserica lui Dumnezeu? —

6. Nu de curind sădit, ca nu întunecat fiind de mândrie să cază în judecată de vre un împotrivitor.

7. Dar trebuie să aibă și dovadă bună de la cei din afară, ca să nu cază în muștrare și în cursă de vre un împotrivitor.

8. Asemenea diaconi *trebuie să fie* cuviincioși, nu cu cuvântul în doă feluri, nu dați la vin mult, nu dați la câștig urit,

9. Având taina credinței în știință curată de sinele.

10. Dar și aceștia să fie mai înteu cercați, apoi să slujiască, dacă sunt fără vină;

11. *Având* femeii asemenea cuviincioase, nu zavistuitoare, băgătoare de seamă, credincioase în toate.

12. Diaconi *să fie* asemenea bărbați ai unei singure femeii, rinduind bine pe copiii lor și casele lor.

13. Pentru că cei care au slujit bine dobîndesc pentru dênși treaptă bună și multă îndrăsnială în credința care este în Christos Iisus.

14. Acestea îți scriu, deși nădăjduesc să vin la tine mai curînd;

15. Iar dacă întârziez, să știți cum trebuie să se poarte cineva în a lui Dumnezeu casă, ca una care este a viului Dumnezeu bi-

serică, stâlp și temelie tare a adevărului.

16. Și învederat, mare este taina credinței descoperite; El se făcu cunoscut în carne, fu îndreptățit în spirit, se arătă ângerilor, fu predicat între neamuri, fu crezut în lume, fu luat sus în mărire.

CAP. IV.

Învățători mincinoși ce au să vie. Poruncile date lui Timoteu.

1. Spiritul ânsă spune lămurit, că în timpurile din urmă uni se vor depărta de la credință, îndreptând luarea aminte la spirite amăgitoare și învățături de demoni,

2. *La învățături* de mincinoși prefăcuți, inferați în a lor știință de sinele,

3. Oprind căsătorirea, *pruncind* a se feri de mîncări pe care Dumnezeu le a făcut spre împărtășire cu mulțumire pentru cei credincioși și care au cunoscut pe deplin adevărul.

4. Pentru că orî ce făptură a lui Dumnezeu este bună, și nimic nu este de lepădat dacă se iea cu mulțumire;

5. Căci este sântit prin cuvântul lui Dumnezeu și rugăciune.

6. Acestea supunându le fraților veți fi al lui Christos Iisus bun slujitor, fiind că te hrănești cu cuvintele credinței și ale în-

vățăturei bune pe care ai urmat o;

7. Iar de istorisirii închipuite lumestii și băbești ferește te; și deprinde te pe tine însuși la temere de Dumnezeu.

8. Pentru că deprinderea corporală este spre puțin de folos; iar temerea de Dumnezeu este spre toate de folos, având făgăduință de viața de acum și de cea viitoare.

9. Credincios este cuvântul și vrednic de orî ce primire.

10. Căci pentru aceasta ne ostenim și ne luptăm, că avem nădejde în viul Dumnezeu, care este mântuitorul tuturor oamenilor, mai ales al credincioșilor.

11. Poruncește acestea și învață.

12. Nimenea să nu desprețuiască tinerețea ta, ci fă te a credincioșilor închipuială în cuvânt, în purtare, în iubire, în credință, în curăție.

13. Până ce vin eu, îndreptează luarea aminte la citire, la îndemnare, la învățătură.

14. Nu fi nepăsător de Darul care este în tine, care ți a fost dat prin profeție cu punerea mâinilor preoților.

15. Acestea cugetă *le*, fii în acestea, ca înaintarea ta să fie arătată tuturor.

16. Îea aminte de tine însuși și de învățătura ta, rămâi în acestea; căci făcând aceasta și pe tine însuși te vei mântui și pe cei care ascultă de tine.

CAP. V.

Cum trebuie a îndemna. Care veduve trebuiesc ajutate. Despre preoți. Despre păcătoși.

1. Nu înfrunta pe mai bătrîn ci îndeamnă 'l ca pe un tată, pe mai tineri ca pe frați,

2. Pe mai bătrîne ca pe mume, pe mai tinere ca pe surori în orî ce curăție.

3. Cinstește pe veduve care sînt într'adevăr veduve.

4. Dar daca vre o veduvă are copii sau urmași, *ei* să învețe a cinsti în temere de Dumnezeu mai 'ntîiu caselor și a da răsplătiri părinților; pentru că aceasta este *bine* și primit înaintea lui Dumnezeu.

5. Iar cea într'adevăr veduvă și rămasă singură are nădejde în Dumnezeu și stăruiește noapte și zi în cereri și rugăciuni;

6. Dar aceea, *într'adevăr veduvă și rămasă singură*, care trăește în desfătare a murit de vie.

7. Și acestea poruncește *le* ca să fie fără nici un fel de vină.

8. Iar daca cineva nu poartă grijă de ai săi și mai ales de ai casei, a tăgăduit credința și este mai rău de cât un necredincios.

9. O veduvă să fie trecută în catalog, daca nu este mai mică de șazeci de ani; daca a fost femeea unui singur bărbat,

10. Daca are dovadă de lucruri bune, daca a crescut copii, daca a primit streini oaspeți, daca a spălat picioarele sântilor, daca a

venit în ajutor celor strimtorați, dacă a fost următoare de aproape în orî ce lucru bun.

11. Iar de văduve mai tinere ferește te; căci când se vor fi aprins împotriva lui Christos, doresc să se mărite,

12. Avînd osîndă fiind că au desființat încredințarea cea d'întîi;

13. Dar în acelaș timp și fără plăcere de lucru învață umblînd din casă în casă, dar nu numai fără plăcere de lucru, ci *sînt* și limbute și sîrguitoare în lucruri fără folos, vorbind cele ce nu se cade.

14. Deci hotărîesc ca *văduve* mai tinere să se mărite, să nască copii, să fie stăpine de casă, să nu dea împrotivitorului nici un cuvînt de înfruntare.

15. Pentru că acum unele s'au abătut după Satana.

16. Dacă *vre un credincios sau vre o credincioasă* are văduve, să le vie în ajutor, și să nu fie îngreoeată biserica, ca să vie în ajutor celor într'adevăr văduve.

17. Preoți care rîduesc bine să fie învredniciți de îndoită cîinste, mai ales cei care se ostenesc în cuvînt și în învățatură.

18. Pentru că scriptura zice: boului care treeră nu 'i lega gura, și: vrednic este lucrătorul de plata sa.

19. Împotriva preotului nu primi învinuire, de cât numai în fața a doi sau trei martori.

20. Mustră înaintea tuturor pe

cei care păcătuesc, ca și ceilalți să aibă temere.

21. Dau dovadă înaintea lui Dumnezeu și a lui Christos Iisus și a tuturor îngerilor aleși ca să păzești acestea fără hotărîre mai d'înainte, ne făcînd nimic după pîrtinire.

22. Nici nu pune îndată mâinile peste nimenea, nici nu te face părtaș de păcate streine. Păstrează te curat pe tine însuși.

23. Nici nu mai bea numai apă, ci folosește te de puțin vin pentru stomacul tîu și pentru deseale tale slăbiciuni.

24. Păcatele unor oameni sînt prea învederate, mergînd înainte spre osîndă, iar altora le și urmează de aproape,

25. Asemenea și lucrurile bune sînt prea învederate, și cele ce sînt într'altfel nu pot fi ascunse.

CAP. VI.

Partarea robilor Chreș în. Invîțători mincinoși. Despre c i dați la ori ce fel de înavușire. D. spre datorile avușilor.

1. Câți sînt robi sub jug so-cotiască pe stăpini lor vrednici de orî ce cîinste, ca să nu fie defăimat numele lui Dumnezeu și învățatura.

2. Iar care au pe credincioși de stăpini, nu 'i desprețuiască, fiind că sînt frați, ci slujiască 'i mai mult, fiind că sînt credincioși și iubiți cei care sprijină facerea de bine. Acestea învață și poruncește.

3. Dacă cineva învață într'altfel și nu se apropie de cuvintele sănătoase cele despre Domnul nostru Iisus Christos și de învățătura potrivit temerii de Dumnezeu,

4. Ingânfat este, ne știind nimic, ci bolind de cercetări și lupte de cuvinte, din care naște pismuire, ceartă, defăimări, bănueli rele,

5. Ciocniri întruna de oameni stricați la minte și lipsiți de adevăr, gândind că temerea de Dumnezeu este un mijloc de câștig. *Stăi departe de uni ca aceștia.*

6. Dar este într'adevăr un mijloc de câștig mare temerea de Dumnezeu cu îndestulare.

7. Pentru că noi nimic n'am adus în lume, că nici nu putem duce ceva afară cu noi;

8. Având hrana de toate zilele și îmbrăcăminte, vom fi îndestulați cu acestea.

9. Iar cei care hotărăsc să fie bogați cad în ispită și laț și în multe poftes nebune și vătămătoare, ca unele ce afundă pe oameni în perzare și peire.

10. Căci rădăcină a tuturor rezelor este iubirea de argint, pe care uni cu infocare dorind o să rățăciră de la credință și se străpunseră cu dureri multe.

11. Dar tu, o omule al lui Dumnezeu, fugi de acestea; și aleargă să dobîndești îndreptățire, temere de Dumnezeu, credință,

iubire, răbdare, blândețe îngăduitoare.

12. Luptă te lupta bună a credinței, apucă vieța vecinică, la care ai fost chemat și ai mărturisit mărturisirea bună înaintea multor martori.

13. Poruncesc înaintea lui Dumnezeu dăătorul de vieța la toate, și înaintea lui Christos Iisus care mărturisi înaintea lui Ponțiu Pilat mărturia bună,

14. Ca tu, curat, fără nici un fel de vină, să ții porunca pene la arătarea Domnului nostru Iisus Chistos,

15. Pe care o va arăta la timpurile sale convenite Fericitul și singurul Stăpînitor, Impăratul celor care împărățesc și Domnul celor care domnesc,

16. Care singur are nemurire locuind în lumină de neapropieat, pe care nu 'i a văzut nimenea dintre oameni, nici nu 'l poate vedea; Lui *fie* cinstite și stăpînire vecinică, amin.

17. Bogaților în veacul de acum poruncește le ca să nu gândiască de ei lucruri înalte, nici să aibă încredere în nestatornicia bogății, ci în Dumnezeu care ne dă toate cu bogăție spre folosire,

18. Ca să lucreze binele, să fie bogați în lucruri bune, să fie darnici, împărțășitori,

19. Punându 'și comoară la o parte o temelie bună pentru viitor, ca să apuce într'adevăr vieța.

20. O Timotee, păzește ce 'ți s'a incredințat, abătându te de vorbirile deșarte lumești și de improtivirile științei mincinoase,

21. Pe care uni laudând o n'au inemerit în ce privește credința. Darul cu voi

ADOA EPISTOLĂ

CĂTRE

TIMOTEU

CAP. I.

Pavel laudă pe Timoteu. Loida și Eunice. Credința și învățătura sănătoasă trebuiesc păzite. Laudă adusă casei lui Onesifor.

1. Pavel, apostol al lui Christos Iisus prin voința lui Dumnezeu, potrivit făgăduinței de vieață ce este în Christos Iisus,

2. Lui Timoteu, iubitul fiu, pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Christos Iisus Domnul nostru.

3. Mulțumesc lui Dumnezeu, căruia 'i slujesc de la strămoși în știință curată de sinemă, cum am noapte și zi neincetată aducere aminte de tine în rugăciunile mele,

4. Dorind să te văz, aducen-

du 'mi aminte de lacrămile tale, ca să mă umplu de bucurie,

5. Luându 'mi aducere aminte de cea fără fățarie credință ce este în tine, ca una ce a locuit mai 'nteiū în bunica ta Loida și în muma ta Eunice, și sunt incredințat că și în tine *locuește*.

6. Pentru care cuvânt 'ți aduc aminte ca să inflăcărezi Darul lui Dumnezeu, care *Dar* este în tine prin punerea mâinilor mele.

7. Căci Dumnezeu nu ne a dat spirit de sfială, ci de putere și iubire și cuminție.

8. Decî nu te rușina de dovada Domnului nostru, nici de mine legatul lui, ci suferă răul împreună cu mine pentru evanghelie potrivit puterii lui Dumnezeu,

9. Care ne a mântuit și ne a

chemat cu chemare sântă, nu după lucrurile noastre, ci după a sa găsim cu cale și după Darul lui ce ne a fost dat noș în Christos Iisus înainte din veacuri vecinice,

10. Iar acum făcut cunoscut prin arătarea Mântuitorului nostru Christos Iisus, care de ființă moartea, dete la lumină vieață și nemurire prin evangelia sa,

11. La care eu am fost pus predicator și apostol și învățator;

12. Pentru care cuvânt și sufer acestea, dar nu mă rușinez; pentru că știu cui m'am încrezut, și sunt încredințat că puternic este să păziască ce mi s'a încredințat pentru zioa aceea.

13. Aibă inchipuială de cuvinte sănătoase pe cele ce le ai auzit de la mine în credință și iubire ce este în Christos Iisus;

14. Aceea ce bine 'ți s'a încredințat păzește prin spirit sânt, care locuește în noi.

15. Știi aceasta, că 'și au întors fața de la mine, cei care sunt în Asia, dintre care este Figel și Ermogene.

16. Să dea Domnul milă casei lui Onesifor, că de multe ori m'a însuflețit și de lanțul meu nu s'a rușinat,

17. Ci când fu în Roma a cercetat cu sîrguință de mine și m'a aflat.

18. Să 'i dea Domnul ca să afle milă de la Domnul în zioa aceea. Și tot ce a slujit în Efes, tu mai bine cunoști.

CAP. II.

Coroana oasii lui Christos. Cuvântul adevărului trebuie urmat drept. Improtiva lui Iminu și alți care învață lucruri deșarte. Partarea slujitorului Domnului.

1. Decă tu, fiul meu, imputernicește te în Darul care este în Christos Iisus,

2. Și cele ce ai auzit de la mine prin mulți martori, acestea încredințează-le la ómeni credincioși, ca uni care vor fi destoinici să învețe și pe alți.

3. Suferă răul împreună cu mine ca un bun ostaș al lui Christos Iisus.

4. Nimenea slujind ca ostaș nu se încurcă în lucruri ale vieței, pentru ca să placă celui care a strâns oaste.

5. Iar și daca se luptă cineva, nu este încoronat daca nu se va fi luptat potrivit legii.

6. Trebuie ca plugarul care se ostenește să se împărtășască el mai 'nteu de roade.

7. Pricepe ce zic; căci Domnul 'ți va da pricepere în toate.

8. Adu 'ți aminte de Iisus Christos învieat dintre morți, fiind dintre urmași lui David, după evangelia mea,

9. În care sufer răul pene la legături ca un făcător de rele, dar cuvântul lui Dumnezeu nu este legat.

10. Pentru aceasta rabd toate pentru cei aleși ca și dênși să aibă parte de mântuirea ce este

în Christos Iisus mărire vecinică.

11. Credincios este cuvîntul; căci dacă am murit împreună cu dînsul, și vii vom fi împreună cu dînsul;

12. Dacă răbdăm, vom și împărăți împreună cu dînsul; dacă îl vom tăgădui, și el ne va tăgădui;

13. Dacă 'i sîntem necredincioși, el credincios rămîne, pentru că nu poate a se tăgădui pe sine însuși.

14. Acestea adu 'ți le aminte, spunînd adevărul înaintea lui Dumnezeu să nu faci luptă de cuvinte, la nimic folositor, la dărămarea celor ce ascultă.

15. Silește te ca lui Dumnezeu să te înfățișezi pe tine însuși dovedit bun, lucrător ne dat de rușine, urmînd drept cuvîntul adevărului.

16. Iar de lumeștile vorbirii deșarte ferește te; pentru că ei vor înainta mai departe necuștinia,

17. Și vorbirea lor ca gangrenă va afla hrană. Dintre care este Imeneu și Filet,

18. Ca uni care n'au înemerit în ce privește adevărul, zicînd că învierea s'a făcut acum, și răstoarnă credința unora.

19. Dar temelia tare a lui Dumnezeu stă, avînd pecetea aceasta: Cunoscut a Domnul pe cei care sînt ai sîi, și: Depărteze se de la nedreptate orî cine numește numele Domnului.

20. Într'o casă mare nu sînt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn și de lut, și unele sînt spre cinste, iar altele spre necinste;

21. Deci dacă cineva se va fi curățit pe sine bine de acestea, va fi vas spre cinste, sântit, stăpînului folositor, gătit spre orî ce lucru bun.

22. Iar de dorințele tinereții fugi, și aleargă să dobîndești îndreptățire, credință, iubire, pace cu cei care cheamă din inimă curată numele Domnului.

23. Și de cercetările neminoase și lipsite de învățătură ferește te, de oare ce știi că ele nasc lupte;

14. Și un slujitor al Domnului nu trebuie să se lupte, ci să fie către toți blînd, învățator îndemănat, răbdător de rele,

25. Înțelepțind cu blîndețe pe cei care să împrotivesc, nu cumva le ar da Dumnezeu pocăință spre cunoaștere deplină a adevărului,

26. Și să se treziască spre voința lui *scăpînd* din lațul diabolului, vînăți fiind de dînsul.

CAP. III.

*Răutatea și păcătoșia timpurilor din urmă.
Timoteu urmaș credincios al lui Pavel.
Scriptura însușită de Dumnezeu.*

1. Cunoaște însă aceasta, că în zile din urmă vor veni timpuri primejdioase.

2. Pentru că vor fi oameni iubitori de ei însuși, iubitori de

argint, lăudăroși, îngânfați, defăimători, nesupuși părinților, nemulțumitori, necuvioși,

3. Fără iubire firească, nepriamitori de invoire, zavistuitoari, neînfrânați, neimblânziți, ne iubitori de bine,

3. Trădători, porniți fără chibzuială, întunecați, mai mult iubitori de plăceri, de cât iubitori de Dumnezeu,

5. Având înfățișarea temerei de Dumnezeu, dar care au tăgăduit puterea ei; și de aceștia depărtează te,

7. Căci dintr'aceștia sunt care se viră în case și robesc femeioare încărcate de păcate, duse de felurite poște,

7. Tot dauna învățând, și neputând veni nici o dată la cunoștință deplină a adevărului.

8. Și după cum Iane și Iambre să improtiviră lui Moise, astfel și aceștia să improtivesc adevărului, oameni prăpădiți la minte, nelămuriți în ce privește credința.

9. Dar nu vor înainta mai departe; pentru că nebunia lor va fi învederată tuturor, cum a fost și a acelora.

10. Tu însă 'mi ai urmat de aproape învățătura, felul vieții, hotărîrea, credința, răbdarea îndelungă, iubirea, îngăduința,

11. Urmăririle, suferințele ce fel 'mi s'au făcut în Antiochia, în Iconia, în Listra; ce fel de urmăriri am răbdat, și din toate m'a scăpat Domnul.

12. Și toți dar care voesc să

trăiască cu temere de Dumnezeu în Christos Iisus urmăriți vor fi.

13. Oamenii răi însă și amăgitori vor înainta spre mai rău, ducând în rătăcire și fiind duși în rătăcire.

14. Iar tu rămâi în cele ce ai învățat și în cele ce ai fost întărit, de oare ce știi de la cine ai învățat,

15. Și fiind că de mic copil cunoști scrieri sante, care pot să te facă înțelept spre mântuire prin credința care este în Christos Iisus.

16. Ori ce scriptură insuflată de Dumnezeu și folositoare este spre învățatură, spre muștrare, spre îndreptare, spre înțeleptire care este în dreptate,

17. Ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit, gătit deplin spre ori ce lucru bun.

CAP. IV.

Insărcinarea de evangelist trebuie îndeplinită.

Pavel așteaptă moartea și coroana sa.

Soții săi. Cărțile și pergamentele sale. Intenția apărare. Urări.

1. Incredințez înaintea lui Dumnezeu și a lui Christos Iisus care are să judece vii și morți, încredințez atât pe arătarea lui, cât și pe împărăția lui,

2. Predică cuvântul, stăi de aproape la timp cuvenit la timp necuvenit, muștră, ceartă, îndeamnă cu ori ce îndelungă răbdare și învățatură.

3. Căci va fi un timp, când nu

vor suferi învățătura sănătoasă, ci după ale lor poște 'și vor grămădi învățători, gădilați fiind la auz.

4. Și de la adevăr 'și vor întoarce auzul, dar se vor abate la istorisiri închipuite.

5. Tu ânsă fii treaz în toate, suferă răul, fă lucru de evangelist, adeverești 'ți cu desevêșire slujba.

6. Pentru că acum am să 'mi vârs sângele, și timpul despărțirii mele este aproape.

7. Lupta bună m'am luptat, drumul l'am făcut, credința am păzit;

8. Insfirșit 'mi este păstrată a îndreptățirii coroană, pe care 'mi o va da în zioa aceea Domnul, dreptul Judecător, dar nu numai mie, ei și tuturor care au iubit arătarea lui.

9. Silește-te să vii curînd la mine.

10. Căci Dema m'a părăsit, fiind că a iubit veacul de acum, și a plecat la Tesalonic, Crescente în Galatia, Titu în Dalmația;

11. Luca numai este cu mine. Pe Marcu luându'l adu'l cu tine; pentru că 'mi este folositor spre slujbă.

12. Pe Tichie l'am trimis la Efes.

13. Venind, adu 'mi felonul pe

care l'am lăsat în Troa la Carp, și cărțile mai ales pergamentele.

14. Alexandru arămarul multe rele 'mi a făcut; Domnul 'i va da după lucrurile lui.

15. Păzește te și tu de dênsul; pentru că tare s'a împrotivit cu vintelor noastre.

16. În întêia mea apărare nimenea nu 'mi a venit în ajutor, ci toți m'au părăsit; să nu li se pună în socoteală;

17. Dar Domnul 'mi stete în ajutor și mă întări, ca prin mine să fie cu desevêșire adeverită predica și să auză toate neamurile; și am fost scăpat din gură de leu.

18. Domnul mă va scăpa de orî ce lucru rău și mă va mântui *mutându mă* în împărăția lui cea cerească; Lui *fie* mărirea în veci vecilor, amin.

19. Urează de bine Prischi și lui Acuila și casei lui Onesifor.

20. Erastu a rămas în Corint, iar pe Trofim l'am lăsat în Milet fiind bolnav.

21. Silește te să vii mai 'nainte de earnă. 'Ți urează de bine Eubul și Pudente și Linu și Claudia și frați toți.

22. Domnul *Iisus Christos* cu spiritul tâu.

Darul cu voi. *Amin.*

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

TITU

CAP. I.

Dumnezeu nădejdea mântuirii nu este mincinos. Cum trebuie Titu să lucreze în Creta. Cretenii sunt mincinoși.

1. Pavel slujitor al lui Dumnezeu, apostol înșes al lui Iisus Christos, potrivit credinței aleșilor lui Dumnezeu și cunoștinței depline a adevărului care este în măsura temerii de Dumnezeu,

2. Pe temeiul nădejdei de viață vecinică, pe care a făgăduit o mai înainte de veacuri vecinice nemincinosul Dumnezeu,

3. Iar la timpurile sale cunoscute a făcut cunoscut cuvântul său în predică, ce mi a fost încredințată mie după porunca Mântuitorului nostru Dumnezeu,

4. Lui Titu adevăratul fiu în măsura credinței de obște. Dar și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Christos Iisus Mântuitorul nostru.

5. Pentru aceasta te am lăsat în Creta, ca să întocmești mai departe cele rămase înapoi și să pui în fie care oraș preoți, cum eu îți am rânduit,

6. Dacă este cineva fără vină,

bărbat al unei singure femei, având copii credincioși, nu în învinuire de desfrânare sau nesupuși.

7. Pentru că episcopul trebuie să fie fără vină ca iconom al lui Dumnezeu, nu plăcând sieși, nu pornit la mânie, nu dat vinului, nu deprins să bată, nu dat la câștig urit,

8. Ci primitor de oaspeți, iubitor de bine, cuminte, drept, curvios, înfrânat,

9. Ținându-se de cuvântul credincios potrivit învățaturii, ca să fie în stare atât ca să îndemne pe temeiul învățaturii sănătoase, cât și să mustre pe vorbitori împotrivă.

10. Căci nesupuși, vorbitori îndesărt și amăgitori sunt mulți, mai ales cei din tăerea împrejur,

11. Cărora trebuie a le astupa gura, ca uni care dărapână toate casele învățând pentru câștig urit cele ce nu trebuie.

12. Unul dintre dênși, însuși un profet al lor a zis: Cretenii sânt tot dauna mincinoși, feare rele, pantece nelucrătoare.

13. Dovada aceasta este ade-

vărată. Pentru care cuvânt mustrăză 'i aspru ca să fie sănătoși în credință,

14. Ne îndreptând ei luarea a-minte la istorisirii închipuite Iudeești și la porunci ale oamenilor care 'și întorc fața de la adevăr.

15. Toate sunt curate celor curați, iar celor necurați și necredincioși nimic nu este curat; ci necurată le este atât mintea lor, cât și știința lor de sinele.

16. Ei mărturisesc că știu pe Dumnezeu, dar tăgăduesc prin lucrurile lor, uricioși fiind și ne-supuși și spre orî ce lucru bun nelămuriți.

CAP. II.

*Sfaturi pentru bătrini, bătrîne, tineri, slugi.
Darul lui Dumnezeu s'a arătat tuturor.*

1. Dar tu vorbește cele ce s'au cuvin învățaturii sănătoase:

2. Ca bătrini să fie trezi, cinstiți, cuminte, sănătoși la credință, la iubire, la răbdare;

3. Ca bătrinele să fie în înfațișare cuviincioase, nu zavistuitoare, nici robite de vin mult; învățătoare de bine

4. Ca să cumintiască pe cele tinere să 'și iubiască bărbați, să 'și iubiască copii,

5. Să fie cuminte, curate, cannice bune, supuse la ai lor bărbați, ca să nu fie defăimat cuvântul lui Dumnezeu.

6. Asemenea îndeamnă pe mai tineri să fie cuminte

7. În toate, arătându-te pe tine însuși ca chip de lucruri bune, ca nesticăciune în învățatură, ca bună cuviință,

8. Ca cuvânt sănătos neprimitor de învinuire, pentru ca cel care este împotrivă să se rușineze, neavând să zică nimic rău despre noi.

9. *Indeamnă* pe slugi să fie supuse la ai lor stăpîni, să fie în toate bineplăcute, să nu răspundă împotrivă,

10. Să nu dea *ceva* la o parte pentru dănele, ci să arate orî ce bună credință, pentru ca să împodobiască în toate învățatura care este a Mântuitorului nostru Dumnezeu.

11. Căci Darul mântuitor al lui Dumnezeu s'a arătat tuturor oamenilor,

12. Învățându-ne ca lepădând necucernicia și poftele lumești să trăim înțelepțește și drept și cu temere de Dumnezeu în veacul de acum;

13. Așteptând fericita nădejde și arătarea mării a marelui Dumnezeu și Mântuitorul nostru Christos Iisus,

14. Care s'a dat pe sine pentru noi ca să ne scape de orî ce fără-delege și să 'și curățiască sieși un popor al său, rîmnitor de lucruri bune.

15. Acestea spune și îndeamnă și mustră cu orî ce punere la cale. Nimenea să nu te desprețuiască.

CAP. III.

Cum trebuie să fie cei care sunt înnoiți prin Spirit. Desbinătorul trebuie ocolit. Felurite însărcinări.

1. Adu le aminte să fie supuși stăpînirilor, dregătoriilor, să asculte, să fie gata spre orî ce lucru bun,

2. Să nu defaime pe nimenea, să fie negălcevitori, invoitori, arătând orî ce blîndețe către toți oamenii.

3. Pentru că și noi eram altă dată nepricepuți, neascultători, fiind duși în rătăcire, slujind pof-telor și feluritelor plăceri, petrecînd *vieața* în rîutate și pismuire, urîți fiind, uni pe alți urindu ne;

4. Dar cînd s'a arătat bunătatea și iubirea de oameni a Mîntuitorului nostru Dumnezeu,

5. Nu din lucrurile cele din dreptate pe care le am făcut noi ci după a sa milă ne a mîntuit prin baie de naștere de a doa oară și de înoire a Spiritului Sânt,

6. Pe care l'a vărsat peste noi cu bogăție prin Iisus Christos Mîntuitorul nostru,

7. Ca îndreptățiți fiind prin Darul lui să ne facem potrivit

nădejdei moștenitori de vieață vecinică.

8. Credincios este cuvîntul, și hotărîesc ca tu să te rostești cu incredere despre acestea, ca cei care s'au încrezut lui Dumnezeu să poarte grijă a ocroti lucruri bune. Acelea sînt bune și folo-sitoare pentru oameni.

9. Iar de cercetări nemintoase și de înșirări ale neamului și ceartă și lupte legiste ferește te; pentru că sînt nefolositoare și deșarte.

10. De omul desbinător după întîia și a doa muștrare ferește te,

11. De oare ce știi că unul ca acesta s'a abătut și păcătuiește fiind de sine osîndit.

12. Cînd voi trimite pe Artema la tine sau pe Tichic, silește te să vii la mine în Nicopole; căci acolo am găsit cu cale să ernez.

13. Pe Zena legistul și pe Apoline trimite 'i mai 'nainte cu îngrijire, ca să nu le lipsiască nimic.

14. Și să învețe și ai noștri ca să îngrijască de lucruri bune pentru trebuințele neapărate, ca să nu fie neroditori.

15. Te îmbrățișază toți care sînt cu mine. Fă urări de bine celor care ne iubesc în credință. Darul cu voi toți. *Amin.*

EPISTOLA LUI PAVEL

CĂTRE

FILEMON

Pavel laudă pe Filemon și mijlociște ca să erte pe Onesim robul său, primindu 'l iarăși ca pe un frate în Domnul.

1. Pavel, legat al lui Christos Iisus, și Timoteu fratele lui Filemon, iubitul și împreună lucrătorul cu noi,

2. Și Appii sora noastră și lui Archip, oșteanul nostru împreună cu noi, și bisericeii în casa ta.

3. Dar voe și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Christos.

4. Mulțumesc tot dauna Dumnezeului meu, aducându 'mi aminte de tine în rugăciunile mele,

5. Auzind de iubirea ta și de credințioșia pe care o ai către Domnul Iisus și către toți sântii,

6. Ca împărtășirea cu credințioșia ta să se facă lucrătoare pentru Christos în cunoașterea desăvârșită a orî-cărui bine ce este într-o voi.

7. Căci multă bucurie și mângăere am avut în iubirea ta, fiind că inimile sântilor au fost ușurate prin tine, frate.

8. De aceea, deși având îndrăsnială în Christos ca să 'ți poruncesc ce se cuvine,

9. Te rog mai mult pentru iubire. Astfel fiind eu, ca Pavel bătrîn, iar acum și legat al lui Christos Iisus,

10. Te rog pentru copilul meu, pe care 'l am născut în legăturile mele, pe Onesim,

11. Care altă dată 'ți era nefolositor, dar acum și ție și mie folositor, pe care 'ți 'l am trimis înapoi,

12. Pe dînsul, adică iuima mea.

13. Eu voiam să 'l țin la mine, ca să 'mi slujiască pentru tine în legăturile evangeliî,

14. Dar fără încuviințarea ta nimic n'am voit să fac, pentru ca binele de la tine să nu fie ca de silă, ci de bună voie;

15. Căci poate pentru aceasta s'a despărțit puțin timp, ca să 'l aibî vecinic,

16. De acum nu ca rob, ci mai sus de rob, ca frate iubit, mai virtos mie și cu atât mai mult ție și în carne și în Domnul.

17. Decî dacă mă ai părtaș, primește 'l la tine ca pe mine.

18. Iar dacă te a păgubit în ceva sau datorează, pune aceasta în socotiala mea.

19. Eu Pavel am scris cu mîna

mea, eu voi plăti, ca să nu 'ți zic că chiar tu însuși 'mi rămâi mie încă dator.

20. Așa, frate, eu așa avea folos de tine în Domnul; ușurează 'mi inima în Christos.

21. Încredințat fiind de ascultarea ta 'ți am scris, știind că vei face și peste cele ce zic.

22. În acelaș timp însă gă-

tește 'mi și casă de poposire; căci nădăjduesc că prin rugăciunile voastre voi fi dăruit voe.

23. Te îmbrățișază Epafra cel prins împreună cu mine în Christos Iisus,

24. Marcu, Aristarchu, Dema, Luca, împreună lucrător cu mine.

25. Darul Domnului Iisus Christos cu spiritul vostru.

EPISTOLA

CĂTRE

EBREI

CAP. I.

Dumnezeu a trimis oamenilor pe Fiul său care este peste toate, mai măi pe sus de cât ângeri chiar.

1. După ce în multe părți și în multe chipuri vorbi Dumnezeu de demult părinților în profeți, la sfârșitul acestor zile ne vorbi în Fiul,

2. Pe care 'l a pus peste toate moștenitor, prin care a și făcut veacurile,

3. Care fiind strălucire a măririi lui și chip al ființei lui și ducend toate cu cuvântul puterii sale, după ce s'evârși curățire de păcate, a șezut d'a dreapta mării în cele de sus,

4. Fiind făcut cu atât măi bun de cât ângeri cu cât a moștenit nume măi deosibit de cât dênși.

5. Căci cărui dintre ângeri a zis vre odată:

Fiul meu ești tu,
Eu azi te am născut?

Și iarăși:

Eu 'i voi fi Tată,

Și el 'mi va fi Fiu?

6. Și când va fi adus iar în lume pe Intâiul născut zice:

Și să se închine lui toți ângeri lui Dumnezeu.

7. Și de ângeri zice:

Cel ce face pe ângeri săi vânturi,

Și pe slujitori săi pară de foc,

8. Iar de Fiul zice:

Tronul tâu, Dumnezeule, este în veacul veacului.

Și sceptrul dreptății este sceptrul împărăției tale.

9. Iubit ai dreptatea și ai urit nedreptatea;

De aceea, Dumnezeule, Dumnezeul tâu te a uns pe tine

Cu untdelemn al bucurii măi pe sus de părtași tăi.

10. Și:

Tu Doamne, în început întemeiat ai pământul,

Și lucruri ale mâinilor tale sânt cerurile;

11. Ele vor peri, dar tu rămâi pururea;

Și toate ca o haină să vor învechi,

12. Și ca pe un veștmânt le vei schimba și schimbate vor fi,

Dar tu același ești,

Și ani tăi nu vor înceta.

13. Și către cine dintre ângeri a zis vre odată:

Șezi d'a dreapta mea

Până ce voi fi pus pe vrăjmași tăi scaun al picioarelor tale?

14. Nu sânt oare toate spirite

slujitoare trimise spre slujbă pentru cei care au să moșteniască mântuirea?

CAP. II.

Trebuie să ascultăm de Fiul lui Dumnezeu mai mult de cât de legea mijlocită prin ângeri. Christos s'a făcut om și a pățimit pentru binele nostru.

1. De aceea trebuie ca noi cu atât mai mult să luăm aminte la cele auzite, ca nu cumva să ne strecurăm pe lângă ele.

2. Căci dacă cuvântul vestit prin ângeri a fost temeinic și ori ce abatere și neascultare a luat dreptă răsplătire,

3. Cum vom scăpa noi, dacă vom fi fost nepăsători la o astfel de mântuire? Ca una care, vestită fiind din început prin Domnul, fu adevărită între noi de cei care auziră,

4. Dând Dumnezeu dovadă la aceasta împreună cu dânsi prin semne și minuni și felurite puteri și prin ale spiritului sânt împărțiri după a lui voință.

5. Pentru că nu ângeriilor a supus Dumnezeu lumea viitoare despre care vorbim.

6. Dar a mărturisit oare cine undeva zicând:

Ce este omul că 'ți aduci aminte de dânsul?

Sau Fiul omului că te uiți cu luare aminte spre el?

7. Pusu 'l ai puțin timp măi pe jos de ângeri,

Cu mărire și cinste 'l ai încununat,

Și 'l ai pus peste lucrurile mâinilor tale,

8. Toate le ai supus sub picioarele lui. Dar prin aceea că a supus lui toate, nimic n'a lăsat ne-supus lui; acum ânsă nu vedem âncă pe toate supuse lui.

9. Dar vedem pe cel pus puțin timp mai pe jos de ângerî, pe Iisus, cu mărire și cinste încununat pentru patima morții, cum prin Darul lui Dumnezeu gustă moarte pentru fie care.

10. Căci se cuvenia lui, pentru care *sunt* toate și prin care *sunt* toate, fiind că duse mulți fii la mărire, să desăvârșiască prin patimă pe începătorul mântuirii lor.

11. Pentru că și care sunește și care sunt sânteți dintr'unul *sunt* toți, de aceea nu se rușinează ca să 'i numiască frați,

12. Zicend:

Spune voi fraților mei numele tîu,

In mijlocul bisericii te voi lăuda.

13. Și iar: Eu mă voi încrede într'ensul; și iar: Iată eu și copii pe care 'mi 'i a dat Dumnezeu.

14. Decî fiind că copii au avut împărtășire de sânge și carne, și el se împărtăși de ele în chip foarte apropiat, ca prin moartea sa să desființeze pe cel care are stăpînirea morții, adecă pe diabolul,

15. Și să scape pe aceștia câți de frica morții în toată vieța erau ținuți în robie.

16. Căci negreșit nu de ângerî are grijă, ci de urmași lui Abraham are grijă.

17. De aceea trebuia ca întru toate să fie asemănat fraților, ca să fie milos și credincios archiereu în cele către Dumnezeu, spre a ispăsi păcatele poporului.

18. Căci pentru aceea că a suferit fiind însuși ispitit, poate să ajute celor care sunt ispitiți.

CAP. III.

Christos este mai mare de cît Moise. Dacă abateră de la legea lui Moise nu rămâne nepedepsit, cu atît mai puțin nu rămâne nepedepsit abateră de la legea lui Christos.

1. De aceea, frați sânteți, pârtași ai chemării cerești, îndreptați luarea aminte la trimisul și archiereul mărturisirii noastre, la Iisus,

2. Care este credincios celui care îl rîndui, după cum și Moise *era credincios* în toată casa lui.

3. Pentru că acesta a fost învrednicit de mai mare mărire de cît Moise, după cum are mai multă cinste de cît casa cel care a clădit o desăvârșit.

4. Căci ori ce casă este desăvârșit clădită de cineva, dar Dumnezeu este care clădi desăvârșit toate.

5. Și într'adevăr Moise *era credincios* în toată casa lui ca slugă spre a da dovadă de cele ce erau să fie vorbite.

6. Christos ânsă ca Fiu *este cre-*

dincios peste casa lui, a cărui casă suntem noi, dacă vom fi ținut pînă la sfârșit nesfiala temeinică și cuvîntul de laudă al nădejdei.

7. De aceea, după cum zice Spiritul Sânt:

Astăzi dacă veți fi auzit glasul lui,

8. Nu învîrtoșați inimile voastre ca în întăritare,

Ca în zioa ispitirii în pustie,

9. Unde *mă* ispitiră părinți voștri spre încercare,

Și vîzură lucrurile mele patruzece de ani.

10. De aceea m'am supărat pe neamul acesta,

Și am zis: Tot dauna sînt rătațiții cu inima.

Dar ei nu cunoscură căile mele,

11. Cum am jurat în mânia mea,

Dacă vor intra în repausul meu.

12. Luați aminte, fraților, nu cumva va fi în cineva dintre voi inimă rea a necredinței ca să se depărteze de la viul Dumnezeu,

13. Ci îndemnați vî uni pe alți în fie care zi, pînă ce se zice anchă: «Astăzi», ca să nu fie învîrtoșat cineva dintre voi prin înșălăciunea păcatului;

14. Căci ne am făcut părtași ai lui Christos, numai dacă vom fi ținut începutul temeinic al încrederii pînă la sfârșit.

15. Prin aceea că se zice:

Astăzi dacă veți fi auzit glasul lui,

Nu învîrtoșați inimile voastre ca în întăritare,

16. Cine întăritară dar, deși auziră? Dar n'au fost toți, care eșiseră din Egipt prin Moise?

17. Și pe cine se supără patruzece de ani? Nu oare pe cei care păcătuiseră ale căror corpuri căzură în pustie?

18. Și căroră se jură că n'au să intre în repausul lui, dacă nu celor care nu ascultară?

19. Vedem dar că nu putură să intre pentru necredință.

CAP. IV.

Repausul făgăduiut Iudeilor este dat celor care cred în Christos. Puterea cuvîntului lui Dumnezeu. Despre archieria lui Christos.

1. Deci, fiind că rămâne anchă făgăduință spre a intra în repausul lui, să ne temem ca nu cumva să pară cineva dintre voi că a rămas în urmă.

2. Căci făgăduință avem negreșit, după cum și aceia; dar cuvîntul ce fu auzit nu le folosi, fiind că n'a fost amestecat cu credință la cei care auziră.

3. Căci intrăm în repaus cei care am crezut, după cum a zis:

Cum am jurat în mânia mea, Dacă vor intra în repausul meu,

Deși lucrurile erau făcute de la întemeerea lumii.

4. Pentru că a zis unde va despre *zioa* a șaptea astfel:

Și s'a repausat Dumnezeu în

zioa a șaptea de toate lucrurile lui.

5. Și în acest loc iarăși:

Daca vor intra în repausul meu.

6. Decî fiind că rămâne anchă să intre uni într'ensul, și cei mai d'înainte care avură făgăduință n'au intrat pentru neascultare,

7. Astăzi iar hotăraște o zi, zicînd în David după atîta timp, cum s'a spus mai 'nainte:

Astăzi daca veți fi auzit glasul lui,

Nu învirtoșați inimile voastre.

8. Căci dasa Iisus 'i ar fi dus la repaus, n'ar vorbi *Dumnezeu* după acestea de altă zi.

9. Decî dar rămâne anchă repaus de sâmbătă pentru poporul lui Dumnezeu.

10. Căci cine a intrat în repausul lui, acela s'a și repausat de lucrurile sale, după cum Dumnezeu de ale lui.

11. Să ne sârguim dar ca să intrăm în acel repaus, ca nimenea să nu cază în aceeași pildă a neascultării.

12. Pentru că viu este cuvîntul lui Dumnezeu, și lucrător și mai tăietor de cît ori ce spadă cu doă tăișuri și pătrunzînd pînă despărte suflet și spirit, rosturi și măduve, și judecător al gândirilor și al gândurilor inimei;

13. Și nu este făptură ascunsă înaintea lui, chiar toate *sînt* goale și descoperite ochilor lui, către care avem cuvîntul.

14. Decî avînd arhieru

mare care străbătu cerurile, pe Iisus Fiul lui Dumnezeu, să ținem cu tărie mărturisirea.

15. Pentru că nu avem arhieru, care nu poate suferi împreună la slăbiciunile noastre, dar *archieru* ispitit fiind în toate potriviv asemării noastre, afară de păcat.

16. Decî, să ne apropiăm cu încredere de tronul Darului, ca să luăm milă și Dar să aflăm spre ajutor la timp cuvenit.

CAP. V.

Christos este arhieru în veci, preot ca Melchisedec. Pen'ru cei mari este trebuință de hrană tare, pentru cei mici de lapte.

1. Pentru că ori ce arhieru, fiind luat dintre oameni, este pus pentru oameni în cele către Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate,

2. Putînd fi îngăduitor către cei neștiutori și rătăcitori, fiind că și el însuși este impresurat de slăbiciune,

3. Și pentru aceasta dator este, după cum *aduce* pentru popor, așa și pentru sine să aducă pentru păcate.

4. Și nimenea nu 'și iewa sieși cinstea *aceasta*, ci chemat fiind de Dumnezeu, după cum și Aaron.

5. Astfel și Christos nu se mări pe sine însuși ca să fie făcut arhieru, ci cel care vorbi către dînsul:

Fiul meu ești tu,

Eu azi te am născut;

6. După cum și în alt loc zice:

Tu ești preot în veac

După rânduiala lui Melchisedec.

7. Care în zilele cărnei sale, fiind că aduse cereri și rugăciuni stăruitoare cu strigăt tare și lacrimi către acelea care putea să 'l scape din moarte, și ascultat fiind pentru temerea sa de Dumnezeu,

8. Deși Fiu fiind, învață ascultare din cele ce pătimi,

9. Și desevêrșit fiind să făcă tuturor care ascultă de densus pricinuitor de mântuire vecinică,

10. Numit fiind de Dumnezeu arhieru după rânduiala lui Melchisedec.

11. Despre care avem mult să vorbim și cu anevoie să spunem lămurit, fiind că v'ați făcut întârziatori cu auzurile.

12. Căci voi trebuind chiar să fiți învățători de mult timp, iarăși aveți trebuință ca cineva să vă învețe cele d'intēiu începuturi ale cuvintelor lui Dumnezeu, și v'ați făcut avēnd trebuință de lapte, nu de hrană tare.

13. Pentru că cine să împărtașește numai din lapte este neștiutor de cuvântul de dreptate, căci este copil;

14. Iar hrana tare este a celor desevêrșiți, care prin deprindere au simțurile destoînice spre deosibirea binelui și a răului.

CAP. VI.

Trebuie să tindem către desevêrșire. Credința lui Abraam și jurământul lui Dumnezeu.

1. De aceea lăsând învățătura începătoare despre Christos să înaintăm cu sirguintă spre desevêrșire, ne punēnd voi iarăși temelie cu pocăință de lucruri moarte, și cu credință în Dumnezeu,

2. Cu învățătură despre botezuri, și punerea mâinilor, și învierea morților, și judecata vecinică.

3. Și aceasta o vom face, numai dacă Dumnezeu dă voie.

4. Căci este cu neputință pe cei care au fost luminați odată și au gustat darul ceresc și s'au făcut părtași ai Spiritului Sânt

5. Și au gustat cuvântul bun al lui Dumnezeu și puterile veacului viitor,

6. Și care au căzut, a 'i înoi iarăși spre pocăință, fiind că ei rēstignesc din nou loruși pe Fiul lui Dumnezeu și 'l dau de pildă.

7. Pentru că pământul care a hēut ploaea ce vine adesea peste densus și care naște verdeață folositoare acelora pentru care și este lucrat, ȳea parte la binecuvēntare de la Dumnezeu;

8. Iar făcēnd spină și pālămidă nu este găsit bun și aproape de blestem *este*, sfârșitul lui este spre ardere.

9. Dar sūntem încredințați despre voi, iubiților, de mai bune

lucruri și care țin de mântuire, și daca vorbim astfel.

10. Căci Dumnezeu nu este nedrept ca să uite lucrul vostru și iubirea pe care ați arătat o pentru numele lui, prin aceea că ați slujit sântilor și slujiți.

11. Dorim dar ca fie care dintre voi să arate aceeași rivnă pentru încrederea deplină a nădejdei pênă la sfârșit,

12. Ca să nu fiți întărzietori, dar următori ai celor care prin credință și îndelungă răbdare moștenesc făgăduințele.

13. Căci Dumnezeu când a dat făgăduință lui Abraam, fiind că nu avea să jure pe nimenea mai mare, jură pe sine,

14. Zicând: Cu adevărat binecuvântând te voi binecuvânta și înmulțind te voi înmulți;

15. Și astfel, fiind că avu îndelungă răbdare, dobîndi făgăduința.

16. Pentru că oameni jură pe cel care este mai mare, și jurământul le este sfârșit spre statornicire a orî cărui cuvânt de împrotivire;

17. In aceasta Dumnezeu, voind să arate mai mult moștenitorilor făgăduinței nestrămutarea hotărîrii lui, mijloci prin jurământ,

18. Ca prin doê fapte nestrămutate, în care este cu neputință ca Dumnezeu să fi mințit, să avem îndemnare noi care am scăpat ca să ținem cu tărie nădejdea pusă înainte,

19. Pe care o avem ca ancoră neclintită și temeinică a sufletului și intrând înăuntrul catapetasmelor,

20. Unde a intrat pentru noi Iisus, ca înainte mergător, fiind făcut după rinduiala lui Melchisedec, arhichiereu în veac.

CAP. VII.

Melchisedec este mai mare de cât Abraam și Leviș. Christos este arhichiereul nostru deservit în veac.

1. Căci acest Melchisedec împăratul Salemului, preotul lui Dumnezeu, Celui prea Înalt, care întîmpină pe Abraam întorcându se acesta de la tăierea împăraților, și 'l binecuvântă,

2. Căruia și zeciuală din toate 'i împărția Abraam, însemnează mai 'nteu împăratul dreptății, iar apoi și împăratul Salemului, care este împărat al păcii,

3. Fără tată, fără numă, fără istorisire de neam, ne avînd nici început al zilelor, nici sfârșit al vieței, dar cu totul asemănat fiind Fiului lui Dumnezeu, rămîne preot pururea.

4. Vedeți dar cât de mare este acesta, căruia chiar zeciuală 'i dete Abraam din cele mai bune, el patriarchul!

5. Și într'adevăr cei din fii lui Levi care primesc preoția au potrivit legii poruncă ca să iea zeciuală de la popor, adecă de la frați lor, măcar că și aceștia au eșit din coapsa lui Abraam;

6. Iar cel care nu 'și trage neamul dintr'ênși a luat zeciuială de la Abraam, și a binecuvântat pe cel care are fâgăduințele.

7. Fără vre un cuvânt de împotrivire dar, cel mic este binecuvântat de cel mare.

8. Și aci oameni muritorî țieau zeciuei, iar acolo unul care este dovedit că trăiește *luă zeciuială*.

9. Și, cum am zice, prin Abram a dat zeciuială și Levi care țiea zeciuei;

10. Pentru că era ânchê în coapsa tatălui său, când 'l întimpină Melchisedec.

11. Decî dar, daca era desêvêrșire prin preoția levitică, — pentru că poporul pe temeiul ei a primit legea —, ce trebuință mai era ca după rinduiala lui Melchisedec să se ridice un altfel de preot și nu să zice *preot* după rinduiala lui Aaron?

12. Preoția dar fiind schimbată, este de neapărată trebuință să se facă și o schimbare a legii.

13. Căci acela, cu privire la care sînt zise acestea, s'a împărțășit de o altfel de seminție, de la care nimenea n'a slujit altarului;

14. Pentru că este foarte învederat că din Iuda a rêsărit Domnul nostru, cu privire la care seminție Moise nu zise nimic despre preoți.

15. Și ânchê cu mult mai cunoscut este, daca după asemănarea lui Melchisedec să ridică un altfel de preot,

16. Care s'a făcut nu după legea unei porunci carnale, ci după puterea unei vieți neperitoare.

17. Căci este dovedit că:

Tu ești preot în veac

După rinduiala lui Melchisedec.

18. Pentru că o desființare a unei porunci ce a fost mai 'nainte se face din pricina slăbiciunii și a nefolosului ei,

19. — Căci lega n'a desêvêrșit nimic — și se face o intrare peste dênșă a unei nădejdi mai bune, prin care ne apropiem de Dumnezeu.

20. Și întru cât *s'a făcut preot* nu fără sêvêrșire de jurămēt, — pentru că aceia au fost făcuți preoți fără sêvêrșire de jurămēt,

21. Iar el cu sêvêrșire de jurămēt *a fost făcut preot* prin cel care zice către dênșul:

Jurat a Domnul și nusê va căi;

Tu ești preot în veac *după rinduiala lui Melchisedec*. —

22. Întru atât s'a lăcut Iisus chezaș al unui mai bun așezemēt.

23. Și aceia într'adevêr au fost mai mulți făcuți preoți pentru aceea că sînt împedicați prin moarte ca să rêmână;

24. Dar el pentru aceea că rêmâne în veac are preoția nestrămutată.

25. De aceea poate și să mântuiască cu desêvêrșire pe cei care sê apropie printr'ênșul de Dumnezeu, fiind tot dauna viu spre a mijloci pentru dênși.

26. Căci astfel de arhieriu s'eu cuvenia pentru noi, curat, fără răutate, fără pată, deosibit de păcătoși, și fiind mai sus de cât cerurile,

27. Care nu are în fie care zi neapărată trebuință să aducă, ca arhieriei, jertfe mai 'ntăiu pentru păcatele sale, apoi pentru ale poporului; căci a făcut aceasta odată pentru tot dauna aducându se *jertfă* pe sine însuși.

28. Căci legea pune arhieriei oameni care au slăbiciune, iar cuvântul jurământului s'evărșit care fu în urma legii *pune* pe Fiul desevărșit în veac.

CAP. VIII.

Archierul nostru ceresc este mijlocitorul unui nou așezământ mult mai bun de cât cel vechiu.

1. Iar v'arf la cele ce zicem *este*: Avem astfel de arhieriu care s'a așezat d'a dreapta tro-nului mării în ceruri

2. Ca preot jertfitor al san-tuarului *adev'rat* și al cortului adev'rat, pe care 'l a înfipt Dom-nul, iar nu om.

3. Căci oră care arhieriu este pus ca să aducă daruri și jertfe, de aceea *era* de neapărată tre-buință ca și acesta să fi avut ceva, ce să aducă.

4. Dacă dar ar fi pe pământ, nici n'ar fi preot, fiind că sunt cei care aduc potrivit legii da-rurile,

5. Ca uni care slujesc unei in-

chipuituri și unei umbre a san-tuarului ceresc, după cum a pri-mit Dumnezească poruncă Moise când era să înființeze cortul, căci zice: *Îea seama, vei face toate potrivit chipului ce 'ți a fost arătat pe muntele Sinai;*

6. Acum âns'eu a dobândit slujbă preotească mai deosibită cu cât este și mijlocitor al unui așezământ mai bun, ca unul care este legiuit pe temeiul făgăduințelor mai bune.

7. Pentru că dacă acela întăiu *așezământ* era desevărșit, nu s'eu căuta loc pentru al doilea.

8. Dar muștrându 'i zice:

Iată, vin zile, zice Domnul, și voi alcătui un nou așezământ față de casa lui Israel și față de casa lui Iuda,

9. Nu ca așezământul pe care îl făcui părinților lor,

În zioa când 'i am apucat de mână ca să 'i scot din pământul Egiptului;

Că ei nu stăruiră în așezământul meu,

De aceea și eu nepăsător am fost de d'ensă, zice Domnul.

10. Că acesta este așezământul pe care 'l voi întocmi casei lui Israel

Dup'eu acele zile, zice Domnul, Pun'eu legile mele în gândul lor,

și pe inima lor le voi înscrie și voi fi lor Dumnezeu, și ei 'mi vor fi popor.

11. și n'au să mai învețe fie care pe cetățeanul s'eu,

Și fie care pe fratele său zicând, cunoaște pe Domnul.

Că toți mă vor cunoaște

De la mic pînă la mare ai lor.

12. Că voi fi milostiv la nedreptățile lor,

Și nu 'mi voi mai aduce aminte de păcatele lor și de fărâdclegile lor.

13. Prin aceea că zice un Nou așezământ, a învechit pe întîiul așezământ; iar ce este învechit și bătrîn este aproape de perire.

CAP. IX.

Deosebirea între santuarul pămîntesc și cel ceresc. Ispășirea după legea lui Moise nu este desevărșitoare; dar ispășirea făcută de Christos este desevărșitoare.

1. Într'adevăr avea și întîiul așezământ hotăriri pentru slujba Dumnezească și santuarul pămîntesc.

2. Căci fu întocmit un cort în întîiul, în care se află sfesnicul și masa și punerea înainte a pâinilor, care cort se cheamă loc sânt.

3. Iar după a doa catapetasmă fu întocmit un cort care se cheamă loc prea sânt,

4. Avînd tîmâetoare de aur și chivotul așezământului ferecat peste tot cu aur, în care era un vas de aur avînd mană, și toaagul lui Aaron care odrăslise și tablele așezământului,

5. Iar d'asupra lui Cherubimi mării umbrind ispășitorul; de-

spre acestea nu este acum de vorbit cu deamănuntul.

6. Astfel fiind întocmite acestea, preoți intră tot d'auna în întîiul cort sevărșind slujbele Dumnezești,

7. Iar în al doilea odată pe an numai archiereul, nu fără sânge pe care 'l aduce pentru sine și pentru ale poporului greșăli din neștiință,

8. Invederînd Spiritul Sânt aceea: că calea *locului* celui prea sânt să nu fie anchă arătată, pe cât timp mai stă întîiul cort,

9. Ca unul care este o asemănare față de timpul de acum, potrivit căruia cort se aduc daruri și jertfe ce nu pot desevărși în știința de sine pe cel care face slujbă Dumnezească,

10. Fiind pe lângă mîncări și bături și felurite spălări, numai întocmiri ale cărnei, puse pînă la timp de îndreptare.

11. Iar Christos venit archiereu al bunurilor viitoare, prin cortul mai mare și mai desevărșit, nu făcut de mîna, adecă nu al acesteia făpturi,

12. Nici prin sânge de țapi și viței, dar prin sângele său intră odată pentru tot dauna în *locul* cel prea sânt, după ce dobîndi răscumpărare vecinică.

13. Căci dacă sângele de țapi și de tauri și a juniceii cenușă, ce stropește pe cei spurcați, sînteste spre curățirea cărnii,

14. Cu cât mai mult sângele lui Christos, care prin spirit veci-

nic să aduse pe sine desevêrșit lui Dumnezeu, va curăți știința de sinevă a voastră de lucruri moarte, ca să sluiți viului Dumnezeu.

15. Și pentru aceasta este mijlocitor al unui așezământ nou, ca prin aceea, că se făcu moarte spre răscumpărare de abaterile de sub înteiul așezământ, să iewa cei chemați făgăduința moștenirii vecinice.

16. Căci unde este diată, este de neapărată trebuință ca să fie moartea celui care face diată;

17. Pentru că o diată este temeinică la cei morți, fiind că nici odată nu are tărie când trăiește cel care face diata.

18. De aceea, nici înteiul așezământ n'a fost sêrbătorit fără sânge.

19. Căci, după ce fie care poruncă potrivit legii fu spusă de Moise la tot poporul, după ce luă sângele vițelilor și al țapilor cu apă și lâna boită roșu și isop, stropi atât cartea ênsesii cât și tot poporul,

20. Zicând: Acesta este sângele așezământului pe care 'l a poruncit voê Dumnezeu.

21. Și stropi asemenea cu sânge cortul și toate vasele pentru slujba Dumnezească.

22. Și aproape toate sânt prin sânge curățite potrivit legii, și fără vêrsare de sânge nu se face ertare.

23. Decî este într'adevêr de neapărată trebuință ca inchipui-

tura celui ce este în ceruri să fie curățită prin acestea, iar ênsuși cerescul *santuar să fie sêrbătorit* prin mai bune jertfe de cât acestea.

24. Pentru că Christos intră nu în *locul* cel prea sânt făcut de mâini, inchipuitura a celui adevêrat, ci chiar în cer, ca să se înfățișeze acum pentru noi inaintea feței lui Dumnezeu.

25. Nici nu intră în cer ca să se aducă de mai multe ori jertfă pe sine ênsuși, după cum intră arhierul în fie care an cu sânge strein în *locul* cel prea sânt;

26. Fiind că altfel trebuia ca el să fi pătimit de mai multe ori de la întemeerea lumii, acum dar la sfârșitul veacurilor, s'a arătat o singură dată spre desființarea păcatului prin jertfirea sa.

27. Și intru cât este hotărit oamenilor să moară o singură dată, iar după aceea judecată,

28. Astfel și Christos, fiind o singură dată adus jertfă ca să înlătore păcatele multora, de a doa oară fără păcat se va arăta celor care cu stăruință 'l așteaptă spre mântuire.

CAP. X.

Legea este umbra așezământului nou. Jertfele ispășitoare ale legii și adevêrata jertfă ispășitoare a lui Christos. Jertfele sânt desființate. Mare este pedeapsa celor care se abat de la învățătura evanghelii. Lauda credinței statornice.

1. Pentru că legea având o umbră a bunurilor viitoare, nu

ensăși icoana lucrurilor, nu poate nici o dată prin aceleași jertfe în fie care an, pe care le aduc încet, să deserviască pe cei care se apropie;

2. Căci n'ar fi încetat oare jertfele aduse, pentru aceea că cei care fac slujbă Dumnezească, curățiți fiind odată, nu mai au nici o cunoștință de păcate?

3. Dar într'ensele este în fie care an o aducere aminte de păcate;

4. Pentru că este cu neputință ca sânge de tauri și de țapi să înlătore păcate.

5. De aceea intrând în lume zice:

Jertfă și prinos n'ai voit,

Dar corp 'mi ai întocmit,

Arderi de tot și jertfe pentru păcat n'ai binevoit;

7. Atunci am zis; iată eu vin,
— în volumul cărței este scris pentru mine —

Ca să fac voința ta, Dumnezeule!

8. Zicând mai sus, că jertfe și prinoase și arderi de tot și jertfe pentru păcate n'ai voit, nici n'ai binevoit,

— ca unele ce sunt aduse potrivit legii —

9. Atunci a zis; iată eu vin ca să fac voința ta, desființează dar ce este zis întîiu ca să satorniciască ce este zis a doa oară,

10. În care voință suntem sântiți odată pentru tot dauna prin prinosul corpului lui Iisus Christos.

11. Și într'adevăr ori care preot stă liturghisind în fie care zi și aducînd de mai multe ori aceleași jertfe, ca unele care nu pot nici odată să înlătore cu totul păcatele;

12. Acesta însă, după ce aduse jertfă pentru păcate, se așeză pentru tot dauna d'a dreapta lui Dumnezeu,

13. Așteptînd de acum pînă ce vor fi puși vrăjmași săi scaun al picioarelor sale.

14. Căci printr'un singur prinos a deservit pentru tot dauna pe cei care sînt sântiți.

15. Dar și Spiritul Sânt ne dă dovadă; căci după ce a zis:

16. Acesta este așezementul pe care 'l voi alcătui față de dînși

După acele zile, zice Domnul; dînd legile mele în inimile lor, le voi scrie și în gîndul lor,

17. Și de păcatele lor și de fărădelegile lor nu 'mi voi mai aduce aminte.

18. Unde este dar ertare a acestora, nu mai este jertfă pentru păcate.

19. Decî, fraților, avînd în sângele lui Iisus încredere temeinică spre intrarea în locul cel prea sânt,

20. Pe care intrare o deschise pentru noi ca o cale noă și vie prin catapetasmă, adică prin carnea lui,

21. Și avînd mare preot peste casa lui Dumnezeu,

22. Să ne apropiem cu inimă adevărată, în deservită cuno-

știință de credință, fiind că suntem curățiți în inimile noastre de știința rea de noi înșine.

23. Și, fiind că suntem spălați la corp cu apă curată, să ținem cu tărie mărturisirea statornică a nădejdei noastre, căci credincios este cel care a făgăduit,

24. Și să îndreptăm luarea aminte uni asupra altora spre intraripare de iubire și lucruri bune,

25. Ne părăsind adunarea noastră, după cum au uni obicei, ci îndemnându ne, și cu atât mai mult cu cât vedeți zioa apropiindu se.

26. Căci dacă noi de bună voie păcătuiam, după ce am luat cunoștința adevărului, nu mai rămâne jertfă pentru păcate,

27. Dar *rēmēne* o înfricoșătoare așteptare a judecății și o iuțime a focului viitor ca să mistuiască pe improtivitori.

28. Cine a lepădat legea lui Moise moare fără milă pe temeiul spusei a doi sau trei martori;

29. Gândiți, de cât mai rea pedeapsă va fi învrednicit cel care a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu și a socotit de necurat al așezământului sânge, prin care fu sântit, și a întimpinat cu despreț Spiritul Darului.

30. Pentru că cunoaștem pe cel care a zis: A mea este răsbunarea; eu voi răsplăti; și iar: Domnul va judeca pe poporul său.

31. Infricoșător este a cădea în mâinile viului Dumnezeu.

32. Aduceți vă dar aminte de zilele de mai nainte în care, după ce ați fost luminați ați răbdad o mare luptă de suferințe,

33. Pe de o parte prin muștrări și strimtorări fiind puși spre priveriște, iar pe de alta făcându vă părtași ai celor care se aflau astfel.

34. Pentru că ați suferit împreună atât cu cei închiși, cât și răpirea averii voastre ați primit o cu bucurie, cunoscând că aveți pentru voi o avere mai bună și stătătoare.

35. Deci nu dați la o parte îndrăsniala voastră, ce are negreșit răsplătire mare.

36. Căci aveți trebuință de răbdare ca, după ce ați făcut voiea lui Dumnezeu, să luați cu sine vă făgăduința.

37. Pentru că puțin timp mai este, foarte puțin,

și cel care este să vie va veni, și nu va întârzia;

38. Iar cel drept al meu va fi viu prin credință,

și dacă din sfială se va fi dat la o parte, sufletul meu nu binevoiește într'ensul.

39. Dar noi nu suntem ai sfielei spre peire, ci ai credinței spre dobindirea sufletului.

CAP. XI.

Credința și roadele ei dovedite de cei de mai nainte.

1. Iar credință este încredere

temeinică despre cele ce sunt nădăjduite, dovadă dobândită despre lucrurile ce nu sunt văzute.

2. Căci în aceasta avură dovadă bătrini.

3. Prin credință pricepem că veacurile au fost întocmite prin cuvântul lui Dumnezeu, ca ceea ce este văzut să nu fie făcut din cele ce se arată.

4. Abel credință având, aduse lui Dumnezeu mai bună jertfă de cât Cain, prin care *credință* primi dovadă că este drept, dând Dumnezeu mărturie la darurile lui, și printr'ênsa vorbește âncă, deși a murit.

5. Pentru *a sa* credință Enoch fu strămutat ca să nu vădă moartea, și nu fu aflat, pentru că Dumnezeu îl strămutase. Căci mai 'nainte de strămutarea sa a fost dovedit că plăcuse lui Dumnezeu.

6. Fără credință dar nu este cu putință a plăcea *lui Dumnezeu*; pentru că cel care se apropie de Dumnezeu trebuie să crează că este și că se face răsplătitor celor care 'l caută.

7. Noe, după ce fu înștiințat de Dumnezeu despre cele ce nu erau âncă văzute, credință având făcu cu luare aminte o corabie pentru scăparea casei sale, prin care *credință* osindi lumea, și se făcu moștenitor al îndreptării potrivit credinței.

8. Pentru *a sa* credință Abraham chemat fiind se supuse ca să

eașă la locul pe care avea să 'l ăa în moștenire, și eși neștiind încotro merge.

9. Credință având stătu vremelnic în pământul făgăduinței ca *în pământ* strein, locuind în corturi cu Isaac și Iacob, împreună moștenitori aceleeași făgăduinți;

10. Pentru că așteptă cetatea ce are temelii, al cărei meșter și întemeetor este Dumnezeu.

11. Și chiar Sara credință având primi putere spre întemeere de urmași și afară din timpul cuvenit al vârstei, fiind că socoti credincios pe cel care făgădui.

12. Pentru aceea și de la unul, și âncă amorțit fiind, fură născuți în mulțime ca stelele cerului, și ca nisipul cel nenumărat, ce este pe țermul mării.

13. Potrivit credinței au murit aceștia toți, ne luând cu sine făgăduințele, ci de departe văzându-le și zicând bun venit, și mărturisind că strein și trecători sunt pe pământ,

14. Pentru că cei care zic unele ca acestea arată că caută cu stăruință o patrie.

15. Și într'adevăr, dacă aveau în minte pe aceea din care eșiră, aveau timp ca să se întoarcă;

16. Dar acum doresc mai bună, adevărată cerească. Pentru aceea Dumnezeu nu se rușinează de dênși ca să fie numit Dumnezeu lor; căci le a gătit cetate.

17. Abraam având credință a adus jertfă pe Isaac, când fu

încercat, și *el* care primi în sine făgăduințele aducea jertfă pe unicul născut,

18. *El* către care fu zis că în Isaac 'ți se va numi urmaș,

19. Gândind în sine că puternic este Dumnezeu a scula și dintre morți; de aceea îl luă cu sine și din punerea în primejdie.

20. Credință având despre cele viitoare binecuvântă Isaac pe Iacob și pe Esau.

21. Credință având Iacob binecuvântă, când era să moară, pe fie care din fii lui Iosef și să rugă *rezimat* pe virful toeagului său.

22. Credință având Iosef făcu, pe când era să se sfârșiască, aducere aminte despre eșirea fiilor lui Israel și dete poruncă în pavința oaselor sale.

23. Credință fiind, Moise după ce fu născut a fost ascuns trei luni de către părinți lui, pentru că 'l au văzut copil plăcut și nu se temură de porunca împăratului.

24. Credință având Moise, nu primi când fu mare, ca să fie numit fiul unei fiice a lui Farao,

25. Alegând mai bine să sufere răul în același timp cu poporul lui Dumnezeu, de cât să aibe o plăcere trecătoare a păcatului,

26. Socotind înfruntarea lui Christos drept mai mare bogăție, de cât comorile Egiptului; pentru că 'și îndrepta privirea la răsplătire.

27. Credință având părăsi Egiptul, ne temându se de mânia

împăratului; pentru că suferi cu statornicie ca zărind pe cel care nu este zărit.

28. Credință având a rînduit Paștele și stropirea sângelui, ca perzătorul celor întîeu născuți ai lor să nu 'i atingă.

29. Credință având trecură prin marea roșie ca pe pământ uscat, pe când Egipteni, făcând încercare cu ea, fură înghițiți.

30. Credință fiind zidurile Ierichonului căzură, după ce fură încunjurate șapte zile.

31. Credință având Raab desfrânata nu peri împreună cu cei neascultători, fiind că primise cu pace pe iscoditori poporului.

32. Și ce mai zic anchă? Căci timpul nu 'mi va ajunge spunend despre Ghedeon, Barac, Samson, Ieftai, David și Samuel și despre profeți,

33. Care în puterea credinței biruiră împărații, făcură dreptate, dobîndiră făgăduinți, astupară guri de lei,

34. Stinseră putere de foc, scăpară de ascuțișuri de spadă, se imputerniciră din slăbiciune, se făcură tari în răsboiu, înfrânseră tabere de streini;

35. Femei primiră prin înviere pe morți lor; iar alți întinși pe roată fură chinuiți ne primind scăparea, pentru ca să dobîndiască mai bună înviere;

36. Iar alți suferiseră bajacoriri și biciuiri, ba anchă legături și închisoare;

37. Fură uciși cu petre, fură ispititi, fură herăstruiți, muriră de moarte cu spada, umblară încoaci și încolo *îmbrăcați* în pei de oae, în pei de capră, în lipsă fiind, apăsați, suferind răul,

38. *Ei*, de care lumea nu era vrednică, rătăciră în pustii și în munți și în peșteri și în crăpăturile pământului.

39. Și aceștia toți, deși primiră în puterea credinței lor bună dovadă, nu luară cu sine făgăduința,

40. Rînduind mai 'nainte Dumnezeu ceva mai bun pentru noi, ca să nu fie ei desevârșiți fără noi.

CAP. XII.

Christos este începătorul și desevârșitorul credinței. Dumnezeu înțelepțește prin suferințe pe fii săi. Căina târzie a lui Esau Sinai și Sionul cerească. Temeiul și însemnătatea noului așezământ.

1. De aceea și noi, fiind că avem împrejurul nostru un așa de mare nor de martori, lepădând orî ce greutate și păcatul ce lesne impresoară, să alergăm în lupta ce ne stă înainte,

2. Indreptând privirea la începătorul și desevârșitorul credinței, Iisus, care după ce desprețui rușinea, suferi crucea pentru bucuria ce 'i stă înainte, și șade d'a dreapta tronului lui Dumnezeu.

3. Uitați vă dar bine la cel care a suferit în sine de la cei păcă-

toși o așa de mare împrotivire cu vorba, pentru ca să nu oboșiți, fiind în sufletele voastre osteniți.

4. Nu v'ați împrotivit anchă pene la sânge luptându vă împotriva păcatului,

5. Și ați uitat de tot îndemnul care vă vorbește ca unor fii?

Fiul meu, nu socoti drept puțin înțeleptirea de la Domnul,

Nici nu osteni, când ești muștrat de densus;

6. Căci pe care 'l iubește Domnul, 'l înțelepțește,

Și biciuește pe orî care fiu pe care *densus* il primește la sine.

7. Spre înțeleptire suferiți, Dumnezeu se poartă cu voi ca cu fii. Căci care fiu este pe care nu 'l înțelepțește tatăl?

8. Iar dacă sînteți fără înțeleptire, de care toți s'au împărțășit, sînteți dar fii firești, și nu sînteți fii *adevărați*.

9. Apoi aveam înțelepțitori pe părinți noștri după carne și ne sfiam, nu ne vom supune cu mult mai virtos Tatălui spiritelor și vom fi vii?

10. Pentru că ei după a lor găsire cu cale ne înțelepțiau pentru puține zile, iar acesta spre folosul nostru ca să ne împărțășim de sântenia lui.

11. Orî ce înțeleptire la starea de acum nu pare într'adevăr că este de bucurie, ci de întristare, dar mai în urmă dă celor deprinși prin ea rod de pace al dreptății.

12. De aceea indreptați iar

măinile oboseite și genuchile slăbănogite,

13. Și faceți urme drepte cu picioarele voastre, ca ce este schiop să nu se abată, ci mai virtos să fie vindecat

14. Căutați pace cu toți și sănătirea, fără care nimenea nu va vedea pe Domnul,

15. Indreptând cu îngrijire luarea aminte ca nu rămânând vre unul în urmă de la Darul lui Dumnezeu, ca nu vre o rădăcină de amărăciune crescând în sus să bântue și printr'ênsa mulți să fie molipsiți,

16. Ca să nu fie vre un desfrânat sau vre un lumesc ca Esau, care pentru o singură mâncare a dat dreptul său de înteu născut.

17. Pentru că știți că și mai în urmă, când dori să moșteniască binecuvântarea, nu fu luat în seamă; căci nu află loc pentru schimbare de gând, deși cu lacrimi o ceru.

18. Căci nu v'ați apropiat de munte ce se pipăe și aprins de foc, și de nor întunecos, și de întunecime și de furtună,

19. Și de sunet de trimbiță și de al cuvintelor glas, pe care auzindu' l ei se rugară ca să nu li se mai vorbiască;

20.—Căci nu suferiau porunca: chiar dobitoc dacă va fi atins muntele, va fi omorît cu petre sau cu săgeată va fi străpuns;

21. Și — astfel de infricoșătoare era arătarea! — Moise zise: înspăimântat sunt și tremur; —

22. Ci v'ați apropiat de muntele Sion și de cetatea viului Dumnezeu, de Ierusalemul ceteresc, și de zecimi de miș de ângerî,

23. De adunare spre sêrbare și de adunare de înteu născuți, scriși în ceruri, și de judecător, Dumnezeu tuturor, și de spirite ale dreptilor desêvêrșiți,

24. Și de Iisus mijlocitorul așezemêntului de curind și de al stropirii sânge care vorbește mai bine de cât Abel.

25. Luați seama, nu părăsiți pe cel care vê vorbește; căci dacă aceia n'au scăpat când părăsiră pe cel care rostește pe pământ cuvinte dumnezești, mult mai virtos noi nu vom scăpa, noi care ne întorcem de la cel care rostește cuvinte dumnezești din cer,

26. Al cărui glas sgudui atunci pământul, iar acum făgădui zicând. eu voi clătina ânche o dată nu numai pământul, ci și cerul.

27. Iar acest ânche o dată arată schimbarea celor ce sunt sguduite ca a unor lucruri făcute, pentru ca să rămâe cele ce nu sunt sguduite.

28. Pentru aceea, fiind că primim împêrâție neclintită, mulțumim prin care mulțumire să slujim lui Dumnezeu cu bună plăcere, cu luare aminte și sfială;

29. Căci și este Dumnezeul nostru foc mistuitor.

CAP. XIII.

*Felurite sfaturi. Christos este unul și acelaș
Urâri de bine.*

1. Iubire frățească să rămăe.
2. Nu uitați ospitalitatea, căci prin aceasta uni fără să știe primiră oaspeți pe ângerî.
3. Aduceți vĕ aminte de cei legați ca legați împreună cu voi, de cei care suferă rĕul ca fiind și voi ěnșivĕ în corp.
4. De cinste să fie căsătoria în toate și patul curat; căci pe desfrânați și pe adulterî 'i va judeca Dumnezeu.
5. Gândirea și purtarea să fie neiubitoare de argint, *fîți* îndeștulați de cele de acum; căci el ěnșuși a zis: nicî de cum n'am să te las, în nicî un chip nu te părășesc,
6. Astfel noi îndrăsnind zicem:
Domnul 'mi este ajutor, nu mă voi teme;
Ce 'mi va face omul?
7. Aduceți vĕ aminte de mai mari voștri, ca de uni care v'au vorbit cuvĕntul lui Dumnezeu, al căror sfârșit al vieței privindu 'l de aproape urmați credința lor.
8. Iisus Christos acelaș *este* și în vecî.
9. Prin învățături felurite și streine nu vĕ amăgiți; căci este bine ca prin Dar să fie întărită inima, nu prin demăncări din care n'au avut folos cei care umblă cu dĕnșele.

10. Avem altar de la care n'au drept să mănânce cei care slujesc cortului.

11. Căci corpurile dobitoacelor al căror sânge este pus pentru păcat în locul prea sânt prin archiereu, corpurile acestora sînt arse afară din tabără.

12. Pentru aceea și Iisus, ca să sântiască prin sângele sĕu poporul, pătimi afară din poartă.

13. Decî dar să eșim la dĕnsul afară din tabară, suferind înfruntarea lui;

14. Căci nu avem aci cetate stătătoare, ci căutăm cu stăruință pe cea viitoare.

15. Decî printr'ěnsul să aducem tot dauna lui Dumnezeu jertfă de laudă, adecă rod de buze care laudă numele lui.

16. Nu uitați dar facerea de bine și împărtășirea; căci la jertfe de acestea găsește Dumnezeu bună plăcere.

17. Ascultați de mai mari voștri și supuneți vĕ; pentru că ei veghează pentru sufletele voastre ca uni care dau seamă; ca să facă aceasta cu bucurie și nu suspinând; căci aceasta vĕ este nefolositor.

18. Rugați vĕ pentru noi, căci socotim că avem știință bună de noi ěnșine, fiind că dorim să fim bine în toate.

19. Și mai mult vĕ îndemn să faceți aceasta, ca să fiu mai curînd înapoieat voĕ

20. Iar Dumnezeuul păcii cel care a scos afară dintre morți

pe marele păstor al oilor prin sângele unui așezământ vecinic, pe Domnul nostru Iisus,

31. Să vă aducă la desevêrșire în orî ce lucru bun ca să faceți voiea lui, lucrând în noi ce este bineplăcut înaintea lui, prin Iisus Christos, căruia fie mărirea în veci vecilor. Amin.

22. Vê îndemn ânsê, fraților,

îngăduiți cuvântul indemnării; căci și pe scurt v'am scris.

23. Aflați că s'a dat drum fratelui Timoteu, cu care vă voi vedea, daca vine mai curînd.

24. Urați bine la toți mai mari voștri, și la toți sânti. Vê urează bine cei din Italia.

25. Darul cu voi toți.

EPISTOLA

LUI

IACOB

CAP. I.

Ispilele sînt de folos. Avuțiile sînt trecătoare. Ascultarea și împlinirea legii. Limba trebuie înfrînată.

1. Iacob slujitor al lui Dumnezeu și al Domnului Iisus Christos celor doăsprezece semînții, ce sînt în împrăștiere, multă sănătate.

2. Frați mei, socotiți drept orî ce bucurie, când veți fi căzut în felurite ispite,

3. Știind că încercarea voastră în credință lucrează stăruință;

4. Iar stăruința aibă lucru deplin, ca să fiți desevêrșiți și întregi, ne avînd lipsă de nimic.

5. Daca dar cineva dintre voi are lipsă de înțelepciune, ceară de la Dumnezeu care dă tuturor d'adrechtul și nu înfruntă, și 'i sê va da.

6. Să ceară ânsê în credință, neîndoindu se de nimic; pentru că cine sê îndoiește seamănă cu

valul mării mișcat de vânt și aruncat incoaci și 'ncolo.

7. Adecă să nu gândiască că va lua ceva de la Domnul acel om,

8. Bărbat indoelnic, nestatornic în toate căile sale.

9. Fratele înjosit laude se dar de înălțimea lui.

10. Iar bogatul de înjosirea lui, că va trece ca o floare a erbei.

11. Pentru că răsări soarele împreună cu arșița și uscă earba, și floarea ei căzu și podoaba feței peri; astfel și bogatul va peri cu încetul în umbletele sale.

12. Fericit este bărbatul care rabdă ispita, că lămurit fiind va lua a vieții coroană, pe care a făgăduit o *Domnul* celor care 'l iubesc.

13. Nimenea ispitit fiind să nu zică că sunt ispitit de la Dumnezeu; pentru că Dumnezeu este necercat de rele, și densusul nu ispitește pe nimenea

14. Dar fie care este ispitit, fiind tras și momit de a sa poftă.

15. Apoi pofta după ce a zămislit naște păcat, iar păcatul după ce a fost desevêrșit naște moarte.

16. Nu fiți rătăciți, frați mei iubiți.

17. Orî ce dare bună și orî ce dar desevêrșit sê pogoară de sus de la al luminilor Tată, la care nu este schimbare sau umbră făcută de mutare.

18. Binevoind ne a născut prin cuvânt de adevêr, ca să fim noi o pirgă a fapturilor sale.

19. Să știți, frați mei iubiți: Orî ce om fie ager la auzire, încet la vorbire, încet la mânie.

20. Căci a bărbatului mânie nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu.

21. De aceea lepădând orî ce necurăție și prisosire de rêutate primiți cu blândete cuvântul sădit, care poate să mântuiască sufletele voastre.

22. Faceți vê dar implinatori ai cuvântului, și nu numai auzitori, înșelându vê pe voi ênsivê.

23. Că dacă cineva este auzitor al cuvântului, și nu implinator, acesta seamănă bărbatului care privește în oglindă fața firii sale;

24. Căci s'a privit pe sine și a plecat, și îndată a uitat ce fel era.

25. Cine s'a uitat ânsê de aproape în legea desevêrșită a stării de sine, și a stârunit la ea, ne făcându se auzitor uituc, ei indeplinator al lucrului, acesta va fi fericit în îndeplinirea ei.

26. Dacă gândește cineva a fi slujitor lui Dumnezeu, ne ținându 'și în frâu limba sa ci amăgindu 'și inima, slujirea de Dumnezeu a acestuia este deșartă.

27. Slujirea lui Dumnezeu curată și fără pată la Dumnezeu și Tatăl este aceasta: a cerceta pe orfanî și vêduve în strimtoarea lor, a te păzi pe tine ênsuți curat față de lume.

CAP. II.

Nu trebuie a desprețui pe săraci. In iubirea către aproapele este împlinită legea. Credința trebuie dovedită prin fapte. Abraam și Raab.

1. Frați mei, să nu aveți cu părtinire credința Domnului nostru Iisus Christos, a măririi.

2. Căci dacă va fi intrat în adunarea voastră un bărbat având inel de aur în deget, *îmbărcat* în veșmânt strălucitor, și va fi intrat și un sărac în veșmânt soios,

3. Și vă veți fi uitat cu luare aminte spre cel care poartă veșmântul cel strălucitor și veți fi zis: Tu șazi aci bine, și săracului 'i veți fi zis: Tu stai colo sau șazi la picioarele mele,

4. Nu v'ați îndoiti oare în voi înșivă și v'ați făcut judecători de gândiri rele?

5. Ascultați, frați mei iubiți, oare Dumnezeu nu 'și a ales pe săraci pentru lume ca să fie bogați și moștenitori ai împărăției, pe care a făgăduit o celor care 'l iubesc?

6. Iar voi ați desprețuit pe sărac. Oare nu bogați vă împilează pe voi, și ei vă târesc la judecâți?

7. Nu defăimează ei numele bun care fu chemat peste voi?

8. Dacă într'adevăr împliniți legea împărătească: «Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuți», potrivit scripturei, bine faceți.

9. Iar dacă sunteți părtinori,

lucrați păcat, muștrați fiind de lege ca călcători.

10. Pentru că cine va fi păzit toată legea, dar va fi păcătuit într'o singură poruncă, s'a făcut vinovat de toate poruncile.

11. Pentru că cine a zis «nu săvârși adulter», a zis și «nu omori»; iar dacă nu săvârșești adulter, dar omori, te ai făcut călcător de lege.

12. Astfel vorbiți și astfel faceți, ca cei care au să fie judecați prin legea stării de sine.

13. Căci judecata este fără milă; pentru cel care nu face milă; mila se mândrește față de judecată.

14. Care este folosul, frați mei, dacă zice cineva că are credință, iar fapte nu are? Oare credința 'l poate mântui?

15. Dacă un frate sau o soră sunt golii și au lipsă de hrana trebuincioasă în fie care zi,

16. Și cineva dintre voi le va fi zis: Mergeți în pace, încălziți-vă, și săturați-vă, dar nu le dați cele trebuincioase corpului, care este folosul?

17. Astfel și credința dacă nu va fi avut fapte moartă este în sine.

18. Dar va zice cineva: «Tu ai credință, și eu am fapte»; arată 'mi credința ta fără fapte și eu 'ți voi arăta din faptele mele credința.

19. Tu crezi că unul este Dumnezeu? Bine faci; și demoni cred și se înfiorează.

20. Voești dar să cunoști, o-mule deșărt, că credința fără fapte este nelucrătoare?

21. Abraam tatăl nostru nu fu îndreptățit din fapte, fiind că a-duse jertfă pe Isaac fiul său pe altar?

22. Vezi că credința lucrează împreună cu faptele lui, și din fapte fu desevêrșita credința,

23. Și fu împlinită scriptura care zice: Iar Abraam crezu lui Dumnezeu, și 'i se socoti spre îndreptățire, și fu numit prieten al lui Dumnezeu.

24. Vedeți că din fapte este îndreptățit omul și nu din credință numai.

25. Dar asemenea și Raab desfrânata nu fu îndreptățită din fapte, fiind că primi pe vestitori și 'i scoase afară pe altă cale?

26. Căci după cum corpul fără spirit este mort, astfel și credința fără fapte moartă este.

CAP. III.

*Cititorii nu trebuie să aibă învățătorii mulți.
Cu greu este a înfrâna limba. Adevêrata înțelepciune.*

1. Nu fiți mulți învățătorii, frați mei, știind că mare osindă vom lua.

2. Pentru că toți mult păcătuiți; dacă cineva nu păcătuește în cuvânt, acesta este bărbat desevêrșit, în stare să înfrâneze și tot corpul.

3. Dacă noi dar punem frânele în gurile cailor ca să ni 'i su-

punem, ducem după noi și tot corpul lor;

4. Iată, chiar vasele, deși sunt așa mari și mânate de vânturi iuți, sunt duse de cârmă mică încotro hotăraște pornirea celui care îndreptează;

5. Astfel și limba mic membru este și vorbește lucruri mari. Iată ce foc, ce pădure aprinde

6. Limba, foc, lumea nedreptății! Limba se rinduește între membrele noastre, și mânjaste tot corpul și arde în flacăre roata firii și în flacăre este arsă de gheenă.

7. Pentru că ori ce fire de feare și paseri, de târitoare și de veșuitoare în mare este domolită și a fost domolită de firea omului.

8. Dar limba nimenea dintre oameni nu poate să o domoliască, este un rău fără încetare, plină de venin aducător de moarte.

9. Cu dânsa binecuvântam pe Domnul și Tatăl, și cu dânsa blestemăm pe oameni care sunt făcuți după asemănarea lui Dumnezeu;

10. Din aceeași gură ese binecuvântare și blestem. Nu trebuie, frați mei, ca acestea să fie astfel.

11. Nu cumva isvorul aruncă din aceeași deschizătură dulcele și amarul?

12. Oare poate, frați mei, un smochiu să facă masline sau o viță smochine? Nicî apă sărată nu poate da apă dulce.

13. Cine este înțelept și în-

țelegător între voi? *Acela* arate din purtarea bună faptele lui cu blândețe de înțelepciune

14. Iar dacă aveți rîmnire amară și zavistie în inima voastră, nu vă mândriți față de adevăr, și mințiți.

15. Această înțelepciune nu vine de sus, ci este pămîntească, firească, demonicească.

16. Căci unde este rîmnire și zavistie, acolo este neorînduală și orî ce lucru rău.

17. Iar înțelepciunea de sus este mai 'ntîiu curată, apoi pacînică, învoitoare, ascultătoare, plină de milă și roade bune, neîndoelnică și fără fățarie.

18. Și sîmîntă de dreptate este în pace semănată de cei care fac pace.

CAP. IV.

Țrebue să fugim de plăceri deșarte. Improptiva vorbitorilor de rău și celor care se încred în sinele.

1. De unde sînt răsboaie și de unde lupte între voi? Nu de aci, din poftele voastre care se oștesc în membrele voastre?

2. Pofțiți, și nu aveți; omoriți și pismuiți, și nu puteți dobîndi; vă luptați și vă războiți. Și nu aveți pentru că voi nu cereți;

3. Cereți și nu primiți, pentru că cereți rău, ca să cheltuiți în poftele voastre,

4. Desfrînaților, nu știți că prietenia lumii este vrăjmașă lui Dumnezeu? Decî cine se va fi

hotărit să fie prieten al lumii, se face vrăjmaș lui Dumnezeu.

5. Sau gîndiți că îndeșart zice scriptura? Cu pismă dorește spiritul care locui în noi,

6. Ânsă dă mai mare Dar. De aceea zice: Dumnezeu se împotrivesc mândrilor, iar smeriților le dă Dar.

7. Decî supuneți vă lui Dumnezeu, dar împotriviți vă diabolului, și va fugi de la voi;

8. Apropieați vă de Dumnezeu, și se va apropiea de voi. Curățiți vă mâinile, păcătoșilor, și sîntiți inimile, îndoelnicilor.

9. Simțiți durere și întristați vă, plângeți, risul vostru prefacă se în întristare și bucuria în rușine de voi ênșivê.

10. Fiți smeriți înaintea Domnului, și el vă va înălța.

11. Nu vorbiți de rău uni pe alți, fraților, cine vorbește de rău pe fratele său, orî judecă pe fratele său, vorbește de rău legea și judecă legea; iar dacă judeci legea, nu ești împlinitor al legii ci judecător.

12. Unul este legiutor și judecător, cel care poate să mîntuiască și să pearză; cine ești dar tu, care judeci pe aproapele?

13. Veniți acum cei care ziceți: Astăzi sau mâine vom pleca la orașul și la orașul și vom face acolo anul și vom face negustorie și vom câștiga,

14. — Ca uni care nu știți cele de mâine; căci cum este vieța voastră? Pentru că sînteți abur

ce puțin timp să arată, apoi și dispăre; —

15. În loc ca voi să ziceți dacă Domnul voește, vom și trăi vom și tace aceasta sau aceea.

16. Acum lăudați-vă dar în mândria voastră deșartă; ori ce laudă de felul acesta este rea.

17. Deci cine știe să facă bine și nu face, acela păcat are.

CAP. V.

Sfaturi către avuși. Răbdarea temătorilor de Dumnezeu. Nu trebuie a jura. Ingrijirea bolnavilor, puterea rugăciunilor. Despre cei căzuți.

1. Veniți acum cei care sunteți bogați, plângeți jălindu-vă de muncile ce vin peste voi.

2. Bogăția voastră a putrezit, și veștmintele voastre au fost mâncate de molii,

3. Aurul vostru și argintul sunt pline de rugină, și rugina lor va fi dovadă împotriva voastră și ea foc va mânca cărnurile voastre. V'ați adunat comoară în zilele d'apoi!

4. Iată, plata lucrătorilor care au secerat țarinile voastre, *plata* ce rămâne în urmă strigă dintre voi, și strigățile secerătorilor au intrat în urechele Domnului Sa-baot.

5. V'ați desfătat pe pământ și v'ați desmerdat, ați hrănit inimile voastre în zi de înjunhere.

6. Ați osindit, ați omorât pe cel drept, nu vi s-a împotrivesc.

7. Deci fiți îndelung răbdă-

tori, fraților, pînă la venirea Domnului. Iată plugarul așteaptă rodul pentru dînsul pînă ce primește ploae timpurie și târzie;

8. Fiți și voi îndelung răbdători, întăriți inimile voastre, că s'a apropiat venirea Domnului.

9. Nu suspinați uni împotriva altora, fraților, ca să nu fiți judecați; iată judecătorul stă înaintea ușilor.

10. Luați, fraților, ca pildă a suferinței și a îndelung răbdării pe profeți, care vorbiră în numele Domnului.

11. Iată fericim pe cei care răbdară cu statornicie; de răbdarea lui Iob ați auzit și sfârșitul de la Domnul, vedeți că foarte milos este Domnul și îndurător.

12. Dar înainte de toate, frați mei, nu jurați, nici pe cer nici pe pământ nici pe ori ce alt jurământ; ci fie al vostru așa, așa, și al vostru nu, nu, ca să nu cădeți sub judecată.

13. Suferă cineva între voi? Să se roage; este cineva cu inimă bună? Să cante.

14. Este cineva bolnav între voi? Să cheme la sine pe preoți bisericei, și ei să se roage peste dînsul, unghîndu-l cu untdelemn în numele Domnului.

15. Și rugăciunea credinței va scăpa pe cel bolnav, și Domnul îl va scula; chiar dacă a făcut păcate, 'i se va erta.

16. Deci mărturisiți-vă uni altora păcatele, și rugați-vă uni pentru alți, ca să fiți tămăduiți;

mult poate rugăciunea dreptului, de oare ce ea lucrează.

17. Elia era om asemenea noă la fire, și cu rugăciune se rugă ca să nu ploă, și n'a ploat pe pământ trei ani și șase luni;

18. Și iarăși se rugă, și cerul dete ploae și pământul odrăsli rodul lui.

19. Frați mei, dacă cineva între voi se va fi rătăcit de la adevăr, și cineva îl va fi întors,

20. Să știe că cel care a întors pe păcătos din rătăcirea căii lui va scăpa sufletul lui din moarte, și va acoperi o mulțime de păcate.

ÎNTĒIA EPISTOLĂ

A LUI

PETRU

CAP. I.

Christos este mântuirea și nădejdea noastră. Credința trebuie dovedită. Profeți au fost la noi. Cuvântul lui Dumnezeu este viața noastră.

1. Petru apostol al lui Iisus Christos aleșilor, locuitori trecători ai împrăștierii în Pont, Galatia, Capadocia, Asia și Bitinia,

2. După știință de mai înainte a lui Dumnezeu Tatăl, în sânti-

rea Spiritului, spre ascultare și stropire cu sângele lui Iisus Christos. Dar voe și pace să fie îmulțită.

3. Binecuvântat este Dumnezeu și al Domnului nostru Iisus Christos Tată, care după mare mila sa ne născu iarăși spre nădejde vie prin învierea lui Iisus Christos dintre morți,

4. Spre moștenire neperitoare și fără pată și neveștejită, păstrată în ceruri pentru noi,

5. Care sântem în puterea lui Dumnezeu păziți spre mântuire gata ca să fie descoperită în timpul d'apoi.

6. De care vă veseliți, deși puțin timp acum, dacă se cuvine sânteți întristați în felurite ispite.

7. Pentru ca a credinței voastre lămurire mai prețioasă de cât a aurului cel peritor, lămurit ânsé prin foc, să fie aflată spre laudă și mărire și cinste la descoperirea lui Iisus Christos,

8. Pe care deși nu 'l ați văzut îl iubiți, în care, deși nu 'l vedeți acum, dar crezând, vă veseliți cu bucurie de nespus și mărită,

9. Luând voi d'aci sfârșitul credinței voastre, mântuirea sufletelor.

10. Despre care mântuire căutară cu stăruință și cercetară cu deamănuntul profeți care profetizară despre darul *rînduit* pentru voi,

11. Cercetând ei la ce sau la ce fel de timp învedera spiritul lui Christos, care *spirit* era într'ênși dovedind mai d'inainte patimile *rînduite* pentru Christos și măririle după acestea;

12. Căroră le fu descoperit că nu pentru dênși ênsuși, dar pentru voi slujiau aceleași care acum fură vestite voé prin cei care vă binevestiră în Spiritul Sânt trimis din cer, la care *lucruri* ângeri doresc să se uite de aproape.

13. Pentru aceea încingându vă mijloacele gândirii, fiind

deștepți, nădăjduiți desevêrșit în Darul ce vi se aduce în descoperirea lui Iisus Christos.

14. Fiind că sânteți fii ai ascultării, ne asemănându vă poftelor de mai 'nainte în neștiința voastră,

15. Ci după Sântul care v'a chemat, fiți și voi sânti în orî ce mers al vieței,

16. Pentru că scris este: Fiți sânti, pentru că sânt sânt eu.

17. Și dacă voi chemați în ajutor ca Tată pe cel care cu nepărtinire judecă după lucrul fie căruia, petreceți în temere timpul vremelnicii voastre,

18. De oare ce știți că nu prin cele stricăcioase: argint sau aur ați fost rêscompêrați din mersul vostru deșart în vieță dat de la părinți,

19. Ci cu sânge prețios, ca al unui mel desevêrșit și fără pată, al lui Christos,

20. Cunoscute fiind într'adevêr mai 'nainte de întemeerea lumii, dar la sfârșitul timpurilor arătat pentru voi,

21. Care printr'ênsul ați crezut în Dumnezeu care îl sculă dintre morți și 'i dete mărire, astfel că credința voastră și nădejdea este în Dumnezeu.

22. După ce ați curățit sufletele voastre în ascultarea adevêrului *prin Spirit* spre iubire frățească fără fățarie, iubiți vă dâinuitor din inimă uni pe alți,

23. Născuți fiind iarăși nu din sâmintă peritoare ci neperitoare,

prin al lui Dumnezeu cuvânt viu și stătător *în veac*.

24. Pentru că:

Orî ce carne este ca o earbă,

Și orî ce mărire a ei ca o floare a erbei;

S'a uscat earba, a căzut și floarea;

25. Iar cuvântul Domnului rămâne în veac.

Și acesta este cuvântul care fu binevestit către voi.

CAP. II.

Să ne apropiem de peatra cea vie. Preoție împărătească. Vieța curată. Supuneți-vă către mai mari. Trebuie să suferim având pildă pe Christos.

1. Deci lepădând orî ce răutate și orî ce viclenie și fățării și pismuirî și orî ce vorbirî de rău,

2. Fiind că sînteți copii născuți de curînd, doriți cu înfocare laptele cuvîntător neprefăcut, ca în el să creșteți spre mîntuire,

3. Dacă ați gustat că bun este Domnul.

4. Către care apropiindu vă, *către* peatra cea vie, ne luați într'adevăr în seamă de oameni, dar la Dumnezeu aleasă, prețioasă,

5. Și voi fiind că sînteți petre vii clădiți sînteți casă spirituală spre preoție sântă, ca să aduceți jertfe spirituale bineprimite lui Dumnezeu prin Iisus Christos.

6. Pentru că se coprinde în scriptură:

Iată eu pun în Sion peatră unghiulară aleasă, prețioasă,

Și cine crede într'ênsa nu va fi rușinat.

7. Deci voe care credeți este cîntea, iar necredincioșilor,

Peatra pe care n'o luară în seamă clăditori,

Aceasta fu făcută pentru cap de unghiū,

Și:

Peatră de poticnire și stîncă de sminteală,

8. Acelora care neascultînd cuvîntul se lovesc, pentru care și puși au fost.

9. Dar voi sînteți semînție aleasă, preoție împărătească, neam sânt, popor al sêu dobîndit, ca să vestiți afară virtuțile celui care v'a chemat din întunec la lumina lui minunată;

10. Voi care altă dată *erați* nu popor, dar acum popor al lui Dumnezeu, care *erați* nu miluiți, dar acum ați fost miluiți.

11. Iubiților, v'e îndemn fiind că sînteți vremelnici și locuitori trecători să v'e feriți de poftele firești, ca unele care se oștesc împotriva sufletului,

12. Avînd mersul vieței voastre bun între neamuri, ca în aceea ce v'e vorbesc de rău ca pe făcători de rele, pentru lucrurile bune v'ezîndu *le* cu ochi să laude pe Dumnezeu în zi de cercetare.

13. Supuneți v'e pentru Domnul orî cărei întocmirî omenești, fie împăratului fiind că este înalt stăpînitor,

14. Fie dregătorilor pentru că

sunt trimiși de densus spre pedepsirea făcătorilor de rele și spre lauda făcătorilor de bine;

15. Că astfel este voea lui Dumnezeu, ca voi făcând bine să lăsați fără cuvânt neștiința oamenilor fără minte;

16. Ca stătători de sine, și anume nu ca cum ați avea starea de sine drept acoperământ al răutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu.

17. Cinstiți pe toți, iubiți frația, temeți vă de Dumnezeu, cinstiți pe împăratul.

18. Voi ai casei, supunându vă în ori ce temere stăpînilor, nu numai celor buni și blânzi, ci și celor suciți.

19. Căci aceasta este plăcut, dacă cineva pentru știința ce Dumnezeu are de densus suferă întristări pătimind pe nedrept.

20. Pentru că ce fel de laudă este, dacă greșind și pălmuiți fiind veți răbda? Ci dacă făcând bine și pătimind veți răbda, aceasta este plăcut la Dumnezeu.

21. Căci pentru aceasta ați fost chemați, că și Christos a pătinit pentru voi, lăsându vă pildă ca să urmați de aproape în urmele lui,

22. Care păcat nu făcu, nici nu se află viclenie în gura lui,

23. Care fiind aspru înfruntat nu răspundea împotrivă prin aspre înfruntări, pătimind nu amenința, dar se da pe sine celui care judecă drept,

24. Care păcatele noastre el le adus la corpul lui pe lemn, ca după ce am murit față de păcate

să trăim pentru dreptate, prin ale cărui semne de lovituri ați fost vindecați.

25. Pentru că erați ca oi rătăcite, dar cum v'ați întors la păstorul și veghetorul sufletelor voastre.

CAP. III.

Sfaturi către femei și bărbați. Indemnuri la iubirea frățească, la cumpătate, la răbdare. Suferința lui Christos și ducerea la spiritele din închisoare. Puterea botezului.

1. De asemenea, voi femeilor, supunându vă bărbaților voștri, ca chiar dacă uni nu ascultă cuvântul să fie dobîndiți prin purtarea fără vorbă a femeilor lor,

2. Vězënd de aproape a voastră purtare curățită în temere de Dumnezeu;

3. A căror podoabă să fie nu cea din afară a împletirii părului și a punerii de scule de aur sau a îmbrăcării de haine;

4. Ci omul ascuns al inimei în neperitoarea podoabă a spiritului blând și liniștit.

5. Pentru că astfel altă dată și sântele femeii nădăjduind în Dumnezeu se împodobiau, supunându se la bărbați lor,

6. După cum Sara asculta de Abraam, numindu'l domnul ei, ale cărei fiice v'ați făcut făcând bine și ne temându vă de nici o frică.

7. Voi bărbaților, de asemenea trăind înțelepțește împreună cu făptura femească ca cu o făptură mai slabă, dând cum se cu-

vine cinste ca și unor părtașe de darul de viață, ca să nu fie curmate rugăciunile voastre.

8. In sfârșit toți de acelaș gând, împreună pătimitori, iubitori de frați, miloși, smeriți,

9. Ne răsplătind rău pentru rău sau aspră înfruntare pentru aspră înfruntare, d'improviză bine-cuvântând, că spre aceasta ați fost chemați ca să aveți parte de bine cuvântare.

10. Pentru că cine voește să iubiască viața

Și să vadă zile bune

Opriască și limba de la rău

Și buzile să nu vorbiască violenție,

11. Abată se de la rău și faci bine,

Caute pace și alerge s'o dobîndiască,

12. Că ochi Domnului *sunt* peste drepti

Și urechele lui spre rugăciunea lor

Iar fața Domnului asupra făcătorilor de rele.

13. Și cine este care să vă vatăme pe voi, dacă vă faceți rimnitori de bine?

14. Dar și dacă ați suferi pentru dreptate, fericiți *sunteți*.

Și de teama lor nu vă temeți nici nu vă turburați,

15. Ci sântiți pe Domnul, pe Christos, în inimile voastre, *fiți* gata tot dauna spre a da răspuns la ori cine vă cere socotială de nădejdea voastră, ânsă cu blândețe și temere de Dumnezeu,

16. Având știință bună de voi însivă, ca în ceea ce sunteți vorbiți de rău să fie dați de rușine cei care desprețesc purtarea voastră bună în Christos.

17. Pentru că mai folositor este ca făcând bine să suferiți, dacă astfel ar fi voea lui Dumnezeu, de cât făcând rău.

18. Că și Christos suferi pentru păcate o singură dată, drept pentru nedrepti, ca să ne apropie de Dumnezeu, omorît fiind în carne, dar făcut viu în spirit.

19. În care și ducându se predică spiritelor în închisoare,

20. Neascultătoare altă dată când așteptă îndelunga răbdare a lui Dumnezeu în zilele lui Noe pe când se întocmia corabia, în care puțini, adecă opt suflete, fură scăpați prin apă,

21. Care apă desevârșit închipuitoare vă scapă acum și pe voi ca botez, nu lepădare de necurăție de carne ci cerere de știință bună de sine către Dumnezeu, prin învierea lui Iisus Christos,

22. Care este d'a dreapta lui Dumnezeu, dus fiind în cer, supuși fiindu 'i ângerî și stăpîni și puteri.

CAP. IV.

Vieța noastră trebuie să o dăm lui Dumnezeu și fraților. Să ne bucurăm de încercarea suferințelor.

1. Deci fiind că Christos a suferit în carne înarmați vă și voi cu aceeași gândire, pentru că cine

a suferit în carne a încetat de la păcat,

2. Ca să nu mai trăiască timpul rămas în carne după poftele oamenilor, ci după voința lui Dumnezeu.

3. Căci destul este că în timpul trecut ați făcut cu desăvârșire voea neamurilor, umblând în destrămării, în poftă, în nesațiu de beții, în ospețe desfătătoare, în petreceri cu beături și în idolatrii neertate,

4. De care se miră, că voi nu alergați împreună la aceeași răvărsare a desfrânării, defăimând

5. Cei care vor da socotială celui care este gata să judece pe vii și morți.

6. Căci spre aceasta să binevestiși morților, ca să fie judecați potrivit oamenilor în carne, dar să trăiască în spirit potrivit lui Dumnezeu.

7. Dar sfârșitul tuturor s'a apropiat. Deci cumpetați vă și treziți vă spre rugăciuni,

8. Având înainte de toate iubire dănuitoare uni către alți, pentru că iubirea acopere mulțime de păcate,

9. Fiți primitori de oaspeți uni către alți fără murmur,

10. Fie care după cum a primit darul, slujindu vă cu dânsul uni pe alți ca îngrijitori buni ai darului felurit al lui Dumnezeu;

11. *Vorbind* ca cuvinte ale lui Dumnezeu, dacă cineva vorbește, *slujind* ca din puterea pe care o dă Dumnezeu, dacă slujaște cineva,

pentru ca în toate să fie mărit prin Iisus Christos Dumnezeu, căruia i este mărirea și stăpînierea în veci vecilor. Amin.

12. Iubiților, nu vă mirați de focul aprins întră voi, făcut voēspre încercare, ca cum vi s'ar întâmpla ceva strein,

13. Ci întru cât sunteți părtași la suferințele lui Christos bucurați vă, ca și la descoperirea mării lui să vă bucurați veselindu vă.

14. Dacă sunteți muștrați în numele lui Christos, fericiți sunteți, pentru că Spiritul mării și al lui Dumnezeu stă asupra voastră, *după dênși însê numele lui Christos este defaimat, iar după voi este mărit.*

15. Adecă să nu suferă cineva dintre voi ca omoritor sau fur sau răufăcător, sau ca veghetor de cele streine.

16. Iar dacă *suferă cineva* ca creștin, să nu se rușineze, ci să măriască în numele acesta pe Dumnezeu.

17. Că este timp nemerit ca să înceapă judecata de la casa lui Dumnezeu; și dacă *începe* întăiu de la noi, care *va fi* sfârșitul celor care nu ascultă de evangelia lui Dumnezeu?

18. Și dacă dreptul abia este scăpat, necinstitorul de Dumnezeu și păcătosul unde se va arăta?

19. Astfel și cei care suferă după voința lui Dumnezeu să dea spre pază credinciosului întemeetor sufletele lor în facerea binelui.

CAP. V.

Datoriile presbiterilor și ale celorlalți. Trebuie să ne împotrivim diabolului. Urări de bine și îmbrățișări.

1. Decî pe presbiteri d'între voi 'i îndemn eu împreună prebister cu ei și martor al patimilor lui Christos și părtașul mării ce are să fie descoperită;

2. Păstoriți cea între voi turmă a lui Dumnezeu, *vegînd* nu cu silnicie, ci de bună voie potrivit lui Dumnezeu, nici pentru câștig urit, ci cu nepreget,

3. Nici ca cum stăpîniți cu apăsare pe cei dați prin sorți, ci făcîndu vă pilde ale turmei;

4. Și cînd se va fi arătat Archipăstorul veți lua cununa de amarant a mării.

5. De asemenea voi tinerilor, supuneți vă presbiterilor, și toți îmbrăcați vă uni pentru alți cu smerenia, că Dumnezeu se împotrivește mândrilor, iar smeriților le dă Dar.

6. Decî smeriți vă sub mîna cea tare a lui Dumnezeu, ca să vă înalțe la timp cuvenit,

7. Aruncînd toată grija voastră pe dînsul, că el îngrijaște de voi.

8. Treziți vă. priveghiați. Improtivitorul vostru, diabolul, ca un leu răcnind umblă căutînd pe cine să inghiță;

9. Acestuia împotiviți vă întăriți în credință, știind că aceleași suferințe sînt sevărsite frăției voastre în lume.

10. Dar Dumnezeu orî căru Dar, care v'a chemat pe voi la mărirea lui vecinică în Christos, după ce veți fi suferit puțin timp, el vă va aduce la desevărșire, vă va întări, vă va împuternici, vă va întemea.

11. A lui este *mărirea și stăpinirea* în veci vecilor. Amin.

12. Prin Silvan credinciosul frate, după cum socotesc, v'am scris prin puține cuvinte, îndemnînd și dînd dovadă că adevăratul Dar al lui Dumnezeu este acesta, în care stați.

13. Vă îmbrățișază împreună aleasa din Babilon și Marcu fiul meu.

14. Imbrățișați vă uni pe alți în sărutare de iubire.

Pace voă tuturor care sînteți în Christos *Iisus*. *Amin*.

ADOA EPISTOLĂ

A LUI

PETRU

CAP. I.

În credință trebuie să adăogăm virtute, iar în virtute știință. Petru este martor al schimbării la față. Cuvântul profetic.

1. Simeon Petru slujitor și apostol al lui Iisus Christos celor care dobîndiră credință de acelaș preț cu a noastră în dreptatea Dumnezeului nostru și a Mântuitorului Iisus Christos.

2. Dar voe și pace să fie îmulțită în cunoștință deplină a lui Dumnezeu și a lui Iisus Domnul nostru.

3. Cum că dumnezeasca lui putere ne a dăruit toate cele spre vieață și temere de Dumnezeu prin cunoștința deplină a celui care ne chemă prin mărirea și virtutea sa,

4. Prin care a dăruit făgăduințele prețioase noe și mari, ca prin acestea să vee faceți părtași de fire dumnezească, fugind de stricăciunea din lume în poftă,

5. Și chiar pentru aceasta punend voi ori-ce sirguintă, mai

adăogați în credința voastră virtutea, iar în virtute cunoștința,

6. Iar în cunoștință înfrânarea, iar în înfrânare răbdarea stăruitoare, iar în răbdarea stăruitoare temerea de Dumnezeu,

7. Iar în temerea de Dumnezeu iubirea frățească, iar în iubirea frățească iubirea.

8. Căci acestea avendule voi și prisosind ele vee fac nu nelucrători, nici neroditori spre cunoștință deplină a Domnului nostru Iisus Christos;

9. Pentru că cine nu are acestea, este orb slab la vedere, uitând curățirea păcatelor sale de demult.

10. De aceea cu atât mai mult, fraților, sirguiți vee să faceți temeinică chemarea și alegerea voastră; căci făcend acestea nu veți greși nici odată.

11. Căci astfel vi se va da cu bogăție intrarea în împărăția vecinică a Domnului nostru și Mântuitorului Iisus Christos.

12. Pentru aceea voi îngriji tot dauna ca să vee aduc aminte de acestea, deși știți și sunteți întăriți în adevărul de față.

13. Și socotesc că este drept ca, pe cât timp sunt eu în acest cort, să vă deștept prin aducere aminte,

14. Fiind că știu că grabnică este lepădarea cortului meu, după cum și Domnul nostru Iisus Christos mi a făcut cunoscut.

15. Dar mă voi și sêrgui ca voi să puteți în orî ce timp după eșirea mea să țineți minte de acestea.

16. Pentru că noi, nu urmând istorisirilor inchipuite născocite cu iscusință, v'am făcut cunoscut puterea Domnului nostru Iisus Christos și venirea lui, ci fiind singurî vîzătorî ai măreții aceluia.

17. Adecă luând de la Dumnezeu Tatăl cînte și mîrire cînd 'i sê aduse acest glas de cître mîrirea cea măreață: «Acesta este fiul meu cel iubit, în care eu am binevoit.»

18. Și acest glas noi 'lam auzit adus din cer, fiind noi împreună cu dînsul în muntele cel sînt.

19. Și avem mai temeinic cuvîntul profetic, la care bine faceți luând aminte ca la o lumină luminătoare într'un loc pîclos, pînă să lumineze zioa și luceafêrul dimineței să rêsarâ în inimile voastre,

20. Cunoscînd întîiî aceasta, că nici o profeție a scripturîi nu sê face din tâlcuirea ei.

21. Pentru că nici odată prin voință de om nu fu adusă profeția, ci mînați de Spiritul sînt oameni vorbirâ de la Dumnezeu.

CAP. II.

Venirea învățătorilor mincinoși. Pilde de pe-deapsa ce așteaptă pe desfrânați și amăgitori. Greșala celor care sê leapădă de credință.

1. Dar au fost în popor și profeți mincinoși după cum și între voi vor fi învățători mincinoși, ca uni care vor băga pe furiș eresuri de peire, tîgăduind chiar pe stăpinul care 'i a rîscumpêrat, aducîndu 'și lor grabnică peire,

2. Și mulți vor urma după destrămările lor din a căror pricină este defăimată calea adevêrului,

3. Și în pornire spre orî ce tel de înavuțire vor căuta de la voi cîștig prin cuvîntări plîsmuite, pentru care osînda nu întîrziază de demult, și peirea lor nu dormitează.

4. Căci daca Dumnezeu nu cruță pe ângeri care au greșit, ci aruncîndu 'i în tartar 'i dete lanțurilor întunerecului, păstrați fiind spre judecată,

5. Și nu cruță lumea veche, ci păzi pe Noe, al optulea predicator de dreptate, cînd aduse potop peste lumea netemătorilor de Dumnezeu,

6. Și orașele Sodomei și Gomorei, după ce le prefăcu în cenușă, le osîndi la rîsturnare, punîndu le pildă a celor care au să fie netemători de Dumnezeu,

7. Și scăpă pe dreptul Lot tare muncit de petrecerea în desfrînare a celor fără de lege;

8. Pentru că locuind între dînsi

dreptul acesta prin vedere și auzire chinuia din zi în zi cu lucruri nelegiuite un suflet drept.

9. Știe Domnul să scape din ispite pe temători de Dumnezeu, iar pe nedrepți să 'i păstreze pedepșiți pentru zi de judecată,

10. Și mai virtos pe cei care umblă după carne în poftă de necurățenie și desprețuesc stăpînirea. Îndrăzneți îngânfați, ei nu s'escutremură defăimând măririle,

11. Pe când ângeri, fiind mai mari în tărie și putere, nu aduc înaintea Domnului judecată defăimătoare împotriva lor;

12. Aceștia ânsă, ca dobitoace necuvântătoare născute firești spre prindere și stricăciune, defăimând cele ce nu știi, stricați vor fi și ei în a lor stricăciune,

13. Având să ȳea cu dênși rêsplată de nedreptate, socotind plăcere desfătarea zi cu zi, pete de necurățenie și pete de rușine, desmerdându-se în înșelăciunile lor ospetând împreună cu voi,

14. Având ochi plini de adulter și nesățioși de păcat, momind suflete neîntărite, având inimă deprinsă la lăcomie, copii ai blestemului!

15. Părăsind calea dreaptă s'escutăm, urmând calea lui Balaam fiul lui Bosor, care a iubit plăta de nedreptate,

16. Și primi muștrare pentru a lui călcare de lege; asin fără glas grăind în glas de om opri nebunia profetului.

17. Aceștia sânt puțuri fără

apă și neguri mânate de furtună, pentru dênși este păstrată întucimea întunerecului;

18. Căci rostind cuvinte trufașe de desărtăciune, momesc în poște de carne prin desfătări pe cei care abia fug de cei care vețuesc în rătăcire,

19. Făgăduindu-le stăpînire de sine, fiind ei ênsăși robi ai stricăciunii; pentru că de cine este biruit cineva, aceluia 'i este și rob.

20. Căci daca, după ce au fugit de necurățeniile lumii prin cunoștința deplină a Domnului nostru și Mântuitorul Iisus Christos, dar iarăș s'au încurcat într'acestea, sânt biruiți, li s'au făcut cele de pe urmă mai rele de cât cele d'înteu.

21. Pentru că mai bine era pentru dênși să nu fi cunoscut deplin calea dreptății, de cât după ee o cunoscură deplin să se întoarcă din sânta poruncă dată lor în primire.

22. Lor li s'a potrivit ceea ce s'escotivește cu pilda adevărată: «câine care s'a întors la vârsătura sa», și: «porc care s'a spălat în tăvălitură de mocirlă.»

CAP. III.

Arărea lumii și înoirea ei; venerarea pe neașteptate a lui Christos. Greutatea înțelegerii unor lucruri din epistolele apostolului Pavel.

1. Iubiților, v'escriv această epistolă acum ca a doa, în care

deștept în aducere aminte lămurita voastră gândire,

2. Ca să vă aduceți aminte de cuvintele zise mai d'înainte de sânti profeți și de a apostolilor voștri poruncă a Domnului și Mântuitorului,

3. Cunoscând înteu această, că vor veni cu bajocură în zilele de pe urmă bajocoritori umblând potrivit cu ênsêși poftele lor.

4. Și zicând: unde este făgăduința venirii lui? Căci de când adormiră părinți, toate rămân tot astfel de la început de făptură.

5. Pentru că ei dorind aceasta le este necunoscut că cerurile erau de demult și pământul este încheat prin cuvântul lui Dumnezeu din apă și prin apă.

6. Prin care lumea de atunci peri potopită fiind cu apă;

7. Iar cerurile de acum și pământul sunt prin acelaș cuvânt păstrate, ținute fiind pentru foc la zi de judecată și de peire a oamenilor necinstitori de Dumnezeu.

8. Și aceasta una să nu vă fie necunoscută voe, iubiților, că o singură zi la Domnul este ca o mie de ani și o mie de ani ca o singură zi,

9. Domnul nu întârziază cu făgăduința sa, după cum uni socotesc întârziere, ci rabdă îndelung pentru voi, nevrând ca uni să peară, ci toți să vie la pocăință.

10. Va veni ânsă ca un fur zioa Domnului, în care zi cerurile vor trece cu iuțeală văjuitoare, iar stichiile arse fiind vor fi des-

ființate, și pământul și lucrurile de pe densusul vor fi arse de tot.

11. Decî fiind că toate acestea sînt desființate, ce fel trebuie să fiți voi în mersurile sante al vieței și în temeri de Dumnezeu,

12. Așteptând și grăbind venirea zilei lui Dumnezeu, pentru care zi cerurile aprinse fiind vor fi desființate și stichiile vor fi nimicite arse fiind.

13. Dar noi așteptăm potrivit făgăduințelor lui ceruri noi și pământ nou, în care locuește dreptate.

14. Pentru aceea, iubiților, așteptând acestea, sirguiți vă ca să fiți pentru densusul aflați în pace nepătați și fără greșală,

15. Și îndelunga răbdare a Domnului nostru socotiți o drept scăpare, după cum și iubitul nostru frate, Pavel, v'a scris potrivit înțelepciunii date lui,

16. Cum v'a scris și în toate epistolele, când vorbește într'insele despre acestea, în care epistole sînt greu de înțeles unele, pe care cei neștiutori și neîntăriți le întortochează ca și pe celelalte scripturi spre peirea lor ênsuși.

17. Decî voi, iubiților, fiind că știți mai d'înainte păziți vă, ca nu lăsându vă a fi duși de rătăcirea celor fără de lege să cădeți din întărirea voastră,

18. Ci creșteți în darul și cunoștința Domnului nostru și Mântuitorul Iisus Christos. A lui este mărirea și acum și în zioa veacului. Amin.

ÎNTEIA EPISTOLĂ

A LUI

I O A N

CAP. I.

Dovadă despre Cuvântul vieții. Dumnezeu este lumină și cel care sânt ai lui umblă în lumină. Sângele lui Christos ne curățește de păcat.

1. Ce era de la început, ce am auzit, ce am văzut cu ochi noștri, ce privirăm și mâinele noastre pipăiră, despre Cuvântul vieții;

2. Și viața se arată, și am văzut și mărturisim și vestim voe viața vecinică, care era la Tatăl și se arată noe;

3. Ce am văzut și am auzit, vestim și voe, ca și voi să aveți împărtășire cu noi. Și împărtășirea noastră este cu Tatăl și cu Fiul seu Iisus Christos.

4. Și acestea scriem noi ca bucuria noastră să fie împlinită.

5. Și aceasta este soliea pe care am auzit o de la densus și pe care iarăși o vestim voe, că Dumnezeu este lumină și într'ensul nu este nică un întunec.

6. Dacă zicem că avem împărtășire cu densus, și umblăm în întunec, mințim și nu făptuim adevărul;

7. Iar dacă umblăm în lumină

fiind că el însuși este în lumină, avem împărtășire uni cu alți și sângele lui Iisus Fiul seu ne curățește de oră ce păcat.

8. Dacă zicem că nu avem păcat, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este în noi.

9. Dacă mărturisim păcatele noastre, el este credincios și drept, ca să ne erte păcatele și să ne curățiască de oră ce nedreptate.

10. Dacă zicem că n'am păcătuit, îl facem mincios, și cuvântul lui nu este în noi.

CAP. II.

Christos este mijlocitor nostru către Tatăl și ispășirea noastră. Porunci pentru a ne iubi uni pe alți. Iubirea lumii. Antichristi sânt mulți. Mincinos este cine tăgăduiește că Iisus este Christos. Ungerea adevărată.

1. Copii mei, acestea vi le scriu ca să nu păcătuiți. Și dacă va fi păcătuit cineva, avem mijlocitor la Tatăl, pe Iisus Christos drept;

2. Și el însuși este ispășire de păcatele noastre, dar nu numai de ale noastre, ci și de ale lumii întregi.

3. Și în aceasta știm că 'l am

cunoscut, dacă păzim poruncile lui.

4. Cine zice că l'am cunoscut, și poruncile lui nu le păzește, mincinos este, și adevărul nu este în acesta;

5. Iar dacă păzește cineva cuvântul lui, iubirea lui Dumnezeu este într'acesta cu adevărat desvârșită. În aceasta cunoaștem că suntem într'ensul.

6. Cine zice că rămâne într'ensul este dator ca și el însuși să umble astfel după cum a umblat acela.

7. Iubiților, nu poruncă noă vă scriu, ci poruncă veche, pe care o aveți de la început; porunca cea veche este cuvântul pe care l'ați auzit *de la început*.

8. Iarăși ca poruncă noă vă scriu ceea ce este adevărat într'ensul și în voi, fiind că întunecul trece și lumina adevărată se arată acum.

9. Cine zice că este în lumină și uraște pe fratele său, acela este pînă acum în întunec.

10. Cine iubește pe fratele său rămâne în lumină, și smintială nu este într'ensul;

11. Iar cine uraște pe fratele său este în întunec, și umblă în întunec și nu știe încotro se duce, pentru că întunecul a orbit ochi lui.

12. Vă scriu voă, copiilor, fiind că pentru numele lui v'au fost ertate păcatele.

13. Vă scriu voă, părinților, fiind că ați cunoscut pe Cel de

la început. Vă scriu voă, tinerilor, fiind că ați biruit pe cel rău. V'am scris voă, copiilor, fiind că ați cunoscut pe Tatăl.

14. V'am scris voă, părinților, fiind că ați cunoscut pe Cel de la început. V'am scris voă, tinerilor, fiind că sînteți tari și cuvântul lui Dumnezeu rămâne în voi și ați biruit pe cel rău.

15. Nu iubiți lumea, nici cele *ce sînt* în lume. Dacă cineva iubește lumea, iubirea Tatălui nu este într'ensul,

16. Fiind că tot ce este în lume: pofta cărnii și pofta ochilor și mândria deșartă a vieții, nu este de la Tatăl, ci este din lume.

17. Și lumea trece, și pofta ei; dar cine face voea lui Dumnezeu rămâne în veac.

18. Copiî, este ceasul de pe urmă, și după cum ați auzit că vine Antichrist, și acum mulți s'au făcut antichristi, de unde cunoaștem că este ceasul de pe urmă.

19. Dintre noi au eșit, dar nu erau dintre noi; căci dacă ar fi fost dintre noi, ar fi rămas între noi, ci ca să se arate că nu sînt toți dintre noi.

20. Și voi aveți ungere de la cel Sânt, și toți știți.

21. Nu v'am scris voă fiind că nu știți adevărul, ci pentru că l'știți, și că orî ce minciună nu este din adevăr.

22. Cine este mincinosul dacă nu cel care tăgăduște că Iisus nu este Christosul? Acesta este

antichristul, cel care tăgăduște pe Tatăl și pe Fiul.

23. Orî cine care tăgăduște pe Fiul nu are nici pe Tatăl; cine mărturisește pe Fiul are și pe Tatăl.

24. Voi ce ați auzit de la început, în voi să rămăe; dacă va fi rămas în voi ce ați auzit de la început, veți rămânea și voi în Fiul și în Tatăl.

25. Și aceasta este făgăduința pe care ênsuși ne a făgăduit o noë, vieța vecinică.

26. Acestea v'am scris despre cei care vë amăgesc pe voi.

27. Și voi, ungerea pe care ați luat o de la dênsul rămâne în voi, și nu aveți trebuință ca să vë învețe cineva, ci după cum ungerea lui vë învață despre toate, și adevărat este și nu este minciună, și după cum v'a învățat rămâneți într'ênsul.

28. Și acum, copii, rămâneți într'ênsul, ca dacă së va fi arătat să avem îndrăsnială și să nu fim dați de rușine de către dênsul la venirea lui.

29. Dacă știți că el este drept, cunoașteți că și orî cine care făptuește dreptatea este născut dintr'ênsul.

CAP. III.

Fii lui Dumnezeu sânt fericiți prin nădejdea într'ênsul, curați de păcat, iubitori de frați, urii de lume. Iubirea către aproapele și către Dumnezeu.

1. Vedeți ce fel de mare iubire

ne a dat noë Tatăl ca să fim numiți fii ai lui Dumnezeu, și sântem. Pentru aceea lumea nu ne cunoaște, fiind că nul'a cunoscut pe dênsul.

2. Iubiților, acum sântem fii a lui Dumnezeu, și nu s'arătat anchë ce vom fi. Știm dacă së va fi arătat că vom fi asemenea lui, fiind că 'l vom vedea după cum este.

3. Și orî cine care are nădejdea aceasta într'ênsul së curățește pe sine, după cum acela curat este.

4. Orî cine care făptuește păcatul, sêvêrșește și călcarea legii, și păcatul este călcarea legii.

5. Și voi știți că acela s'a arătat ca să ridice păcatele, și într'ênsul nu este păcat.

6. Orî cine care rămâne într'ênsul nu păcătuește; orî cine care păcătuește nu 'l a vëzut nici nu 'l a cunoscut.

7. Copii, nimenea să nu vë amăgiască. Cine făptuește dreptatea este drept, după cum și acela drept este;

8. Cine sêvêrșește păcatul este de la diabolul, pentru că de la început diabolul păcătuește. Pentru aceasta s'a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca să sfărâme lucrurile diabolului.

9. Orî cine care este născut din Dumnezeu nu sêvêrșește păcat, pentru că sêmânța lui rămâne într'ênsul; și nu poate păcătui, fiind că este născut din Dumnezeu.

10. În aceasta sânt invedați

fii lui Dumnezeu și fii diabolului : orî cine care nu făptuește dreptate nu este din Dumnezeu, adecă cine nu 'și iubește pe fratele său.

11. Pentru că aceasta este so-liea pe care ați auzit o de la în-ceput, ca să ne iubim uni pe alți,

12. Nu după cum era Cain de la cel rău și ucise pe fratele său ; și pentru ce 'l ucise ? Fiind că lucrurile lui erau rele, iar ale fratelui său drepte.

13. Și nu vă mirați, fraților, dacă lumea vă uraște.

14. Noi știm că ne am stră-mutat din moarte la viață, că iubim pe frați ; cine nu iubește *pe fratele său* rămâne în moarte.

15. Orî cine care uraște pe fra-tele său este omoritor de oameni, și știți că orî ce omoritor de oa-menî nu are viață vecinică ră-mănând într'ensul.

16. În aceasta am cunoscut iu-birea, că acela 'și a pus sufletul său pentru noi ; și noi datorî sun-tem să punem sufletele pentru frați.

17. Iar cine are avutul lumii și privește pe fratele său care are trebuință 'și 'și închide inima *în-torcându se* de la dânsul, cum ră-mâne într'ensul iubirea lui Dum-nezeu ?

18. Copii, să nu iubim cu vorba nici cu limba, ci în faptă și adevăr.

19. Și în aceasta vom cunoaște că suntem din adevăr, și vom li-niști inimile noastre înaintea lui *Dumnezeu*

20. De orî ce ne învinuește inima noastră, fiind că Dumnezeu este mai mare de cât inima noastră și cunoaște toate.

21. Iubiților, dacă inima noa-stră nu ne învinuește, avem în-drăsnială la Dumnezeu,

22. Și orî ce cerem primim de la dânsul, pentru că păzim po-runcile lui și facem cele plăcute înaintea lui.

23. Și aceasta este porunca lui, ca să credem numelui Fiului său, Iisus Christos, și să ne iubim uni pe alți după cum ne a dat po-runcă.

24. Și cine păzește poruncile lui într'ensul rămâne și el în-tr'ensul ; și în aceasta cunoaștem că rămâne în noi, din Spiritul pe care ni 'l a dat.

CAP. IV.

Trebuie să ne ferim de spirite amăgitoare. Iubirea lui Dumnezeu către noi cere iu-birea noastră către frați.

1. Iubiților, nu credeți orî că-ruî spirit, ci cereați spiritele dacă sunt din Dumnezeu, fiind că mulți profeti mincinoși au eșit în lume.

2. Cunoașteți în aceasta Spiritul lui Dumnezeu ; orî ce spirit care mărturisește pe Iisus ca Christos venit în carne este din Dum-nezeu.

3. Și orî ce spirit care nu mărturisește pe Iisus *ca Christos venit în carne*, nu este din Dumnezeu ; și acesta este al ființei lui an-tichrist, despre care *ființă* ați au-

zit că vine, și acum este în lume anchă.

4. Voi sunteți din Dumnezeu, copii, și i-ați biruit, pentru că mai mare este cel care este în voi de cât cel care este în lume.

5. Ei sunt din lume; pentru aceea vorbesc din lume și lumea îi ascultă.

6. Noi suntem din Dumnezeu; cine cunoaște pe Dumnezeu ne ascultă, cine nu este din Dumnezeu nu ne ascultă. Din aceasta cunoaștem spiritul adevărului și și spiritul rătăcirii.

7. Iubiților, să ne iubim uni pe alți, pentru că iubirea este din Dumnezeu, și orî cine care iubește este născut din Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu.

8. Cine nu iubește n'a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire.

9. În aceasta fu cunoscută iubirea lui Dumnezeu către noi că Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul său unul născut, ca să trăim printr'ensul.

10. În aceasta este iubirea, nu pentru că noi am iubit pe Dumnezeu, ci pentru că el ne a iubit și a trimis pe Fiul său ispășire de păcatele noastre.

11. Iubiților, dacă Dumnezeu ne a iubit astfel, și noi datorî suntem să ne iubim uni pe alți.

12. Pe Dumnezeu nimenea nu l'a văzut vre odată; dacă ne iubim uni pe alți, Dumnezeu rămâne în noi și iubirea lui desevêșită este în noi.

13. În aceasta cunoaștem că rămânem într'ensul și el în noi, fiind că ne a dat din Spiritul lui.

14. Și noi am privit și mărturisim, că Tatăl a trimis pe Fiul Mântuitor al lumii.

15. Cine va fi mărturisit că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu rămâne în el și el în Dumnezeu.

16. Și noi am cunoscut și am crezut iubirea pe care o are Dumnezeu către noi. Dumnezeu este iubire, și cine rămâne în această iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în el.

17. În aceasta este desevêșită iubirea între noi, ca să avem îndrâsnială în ziua judecâtei, fiind că ce fel este acela *astfel* suntem și noi în lumea aceasta.

18. Temere nu este în iubire, ci iubirea desevêșită dă afară temerea, fiind că temerea are chin de pedeapsă, și cine se teme nu este desevêșit în iubire.

19. Noi iubim, pentru că el cel întâiu ne a iubit.

20. Dacă zice cineva că iubesc pe Dumnezeu și uraște pe fratele său, mincinos este, căci cine nu iubește pe fratele său pe care l'a văzut, nu poate iubi pe Dumnezeu pe care nu l'a văzut,

21. Și această poruncă avem de la dânsul, că cine iubește pe Dumnezeu iubeste și pe fratele său.

CAP. V.

Prin credință și supunere iubim pe Dumnezeu. Trei mărturisesc și acești trei sunt unul. Puterea rugăciunii.

1. Orî cine care crede că Iisus este Christosul, este născut din Dumnezeu, și orî cine care iubeste pe cel care a născut, iubeste și pe cel născut dintr'ensul.

2. In aceasta cunoaștem că iubim pe fii lui Dumnezeu, când iubim pe Dumnezeu și facem poruncile lui.

3. Căci iubirea lui Dumnezeu este aceasta, să păzim poruncile lui; și poruncile lui nu sunt grele,

4. Pentru că orî ce ce este născut din Dumnezeu biruește lumea; și biruința care a biruit lumea este aceasta, credința noastră.

5. Cine este care biruește lumea daca nu cel care crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu?

6. Acesta este cel care veni prin apă și sânge, Iisus Christos; nu în apă numai, ci în apă și în sânge; și Spiritul este care mărturisește, fiind că Spiritul este adevărul.

7. Căci trei sunt care mărturisesc — în cer: Tatăl, Cuvântul și sântul Spirit, și aceștia trei sunt unul.

8. Și trei sunt care mărturisesc pe pământ — Spiritul și apa și sângele; și acești trei pentru unul sunt.

9. Daca primim mărturia oamenilor, mărturia lui Dumnezeu este mai mare, căci aceasta este

mărturia lui Dumnezeu, că a mărturisit pentru Fiul său.

10. Cine crede în Fiul lui Dumnezeu are mărturia în sine însuși; cine nu crede lui Dumnezeu 'l a făcut mincinos, pentru că n'a crezut în mărturia pe care a mărturisit o Dumnezeu pentru Fiul său

11. Și aceasta este mărturia, că Dumnezeu ne a dat viață vecinică, și această viață este în Fiul său.

12. Cine are pe Fiul are viață; cine nu are pe Fiul lui Dumnezeu nu are viață.

13. Acestea v'am scris voe care credeți în numele Fiului lui Dumnezeu, ca să știți că aveți viață vecinică, și să credeți.

14. Și aceasta este nesfiala pe care o avem la densus, că daca cerem ceva potrivit cu voința lui ne ascultă.

15. Și daca știm că ne ascultă ceea ce cerem, știm că avem cererile pe care le am cerut de la densus.

16. Daca vede cineva pe frațele său păcătuiind păcat nu spre moarte, va cere și 'i va da viață, celor care păcătuiesc nu spre moarte. Este păcat spre moarte, nu zic ca să se roage pentru păcatul acela.

17. Orî ce nedreptate este păcat Și este păcat nu spre moarte.

18. Știm că orî cine care a fost născut din Dumnezeu nu păcătuiește, ci care fu născut din Dumnezeu se păstrează pe sine și cel Rău nu 'l atinge.

19. Știm că din Dumnezeu suntem, și lumea întreagă zace în cel Rău.

20. Știm iarăși că Fiul lui Dumnezeu a venit, și ne a dat minte ca să cunoaștem pe cel adevărat;

și suntem în cel adevărat în Fiul său Iisus Christos; acesta este adevăratul Dumnezeu și vieță vecinică.

21. Copii, păziți vă de idoli.

A D O A E P I S T O L Ă

A L U I

I O A N

Iubirea către Dumnezeu stă în păzirea poruncilor lui. Trebuie să fugim de amăgitori.

1. Bătrînul alesei Doamne și copiilor ei, pe care eu 'i iubesc în adevăr, și nu numai eu, ci și toți care au cunoscut adevărul,

2. Pentru adevărul ce rămâne în noi, și cu noi va fi în veac.

3. Cu noi va fi Dar, milă, pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Iisus Christos Fiul Tatălui, în adevăr și în iubire.

4. M'am bucurat foarte că am aflat dintre copii tăi umblând

în adevăr după cum am primit poruncă de la Tatăl.

5. Și acum rogu te, Doamnă, nu scriindu 'ți ca poruncă noastră, ci pe care o aveam de la început, ca să ne iubim uni pe alți.

6. Și aceasta este iubirea, ca să umblăm potrivit cu poruncile lui; această poruncă este, după cum ați auzit de la început, ca să umblați într'ênsa —

7. Că mulți amăgitori au eșit în lume, care nu mărturisesc pe Iisus ca Christos venit în carne; acesta este amăgitorul și anti-christul.

8. Luați seama de voi însivă, ca să nu perdeți cele ce ați lucrat, ci să primiți plată deplină.

9. Orî cine care înaintează mai departe și nu rămâne în învățătura lui Christos nu are pe Dumnezeu; cine rămâne în învățătura lui, acesta are și pe Tatăl și pe Fiul.

10. Dacă vine cineva la voi și nu aduce învățătura aceasta, nu 'l primiți în casă, și nu 'i ziceți bun venit;

11. Căci cine 'i zice bun venit să face părtaș cu lucrurile lui cele rele.

12. Multe având a vă scrie, n'am voit să le scriu pe chârtie și cu cerneală, nădăjduesc însă să vin la voi și să vorbesc gură către gură, ca bucuria noastră să fie deplină.

13. Te îmbrățișează copiii surorii tale cea aleasă.

A T R E I A E P I S T O L Ă

A L U I

I O A N

Ospitalitatea lui Gaiu este lăudată. Diotrefe și Demetriu.

1. Bătrânul lui Gaiu iubitul, pe care eu 'l iubesc în adevăr.

2. Iubitule, doresc ca tu să ai bi parte în orî ce și să fii sănătos, după cum are parte sufletul tău.

3. M'am bucurat foarte când veni ră frați și deteră dovadă pentru adevărul tău, după cum umbli tu în adevăr.

4. Nu am bucurie mai mare de cât aceasta ca să auz că copiii mei umblă în adevăr.

5. Iubitule, cu credințioșie săvârșești orî ce faci pentru frați și anume streini,

6. Care au dat înaintea bisericii dovadă de iubirea ta, pe care trimițendu'i mai înainte bine vei face după cum se cuvine înaintea lui Dumnezeu.

7. Căci pentru numele lui Christos au plecat neluând nimic de la neamuri.

8. Decî noi datorî suntem să ocrotim pe uni ca aceștia, ca să ne facem împreună lucrători pentru adevăr.

9. Am scris ceva bisericii; dar

Diotrefe, care năzuește să răpiască întăetatea peste dênși, nu ne primește.

10. Pentru aceea, daca voi fi venit, 'i voi aduce aminte lucrurile pe care le face, flecărind de noi cu vorbe rele, și nemulțumit fiind de acestea, nici el nu primește pe frați, și împedică pe cei care voesc să 'i primiască și 'i dă afară din biserică.

11. Iubitule, nu urma rēul, ci binele. Cine face bine este din Dumnezeu; cine face rēu n'a vėzut pe Dumnezeu.

12. Lui Demetriu 'i s'a dat bună dovadă de către toți și de către ęnsuși adevėrul; și chiar noi dăm dovadă, și știi că dovada noastră este adevėrată.

13. Multe aveam să 'ți scriu, dar nu voesc să 'ți scriu cu cerneală și condeiu.

14. Nădăjduesc ęnsă să te vėz în curind și vom vorbi gură către gură.

15. Pace ție. Te îmbrățișază prieteni; îmbrățișază pe nume pe frați.

EPISTOLA

A LUI

I U D A

CAP. I.

Iuda ęndeamnă pe cititori să lupte pentru credința ce s'a dat celor sânti. Pildă de pedeapsă a celor greșiți: Iudei, ęngeri, sodomiți și gomoriți, Archangehelul Michael și satan. Cuvintele lui Inoch și ale apostolilor.

1. Iuda slujitor al lui Iisus Christos, frate ęnsă al lui Iacob, celor chemați care sânt iubiți în Dum-

nezeu Tatăl și păstrați pentru Iisus Christos.

2. Milă voę și pace și iubire să fie ęmulțită.

3. Iubiților, când puneam toată silința să vė scriu despre mântuirea de obște a noastră, avui nevoie să vė scriu ęndemnând ca să luptați pentru credința dată sântilor o singură dată.

4. Pentru că s'au virit pe ascuns

uni oameni, care de demult sînt scriși mai d'înainte spre această judecată, netemători de Dumnezeu, schimbând darul Dumnezeului nostru în desfrînare și tăgăduind pe unicul Stăpîn și pe Domnul nostru Iisus Christos.

5. Voesc dar să vă aduc aminte, fiind că știți odată toate, că Domnul, după ce a scăpat pe popor din Egipt, a pierdut de a doa oară pe cei care n'au crezut,

6. Și pe îngerii care nu 'ș au păzit stăpînirea, ci au părăsit locuința lor, 'i a păstrat sub întuneric în vecinice legături spre judecata zilei celei mari,

7. După cum Sodoma și Gomora și orașele d'împrejurul lor, fiind că s'au dat cu totul la desfrînare în acelaș chip ca aceștia și au umblat după carne streină, stau înainte dovadă suferind pedeapsă de foc vecinic,

8. Asemenea dar și aceștia vișând pângăresc carnea, desprețuesc stăpînire, defăimă măriri.

9. Dar Michael Archangelul, când pricindu se cu diabolul s'e certa despre corpul lui Moise, nu îndrășni să aducă o judecată de defăimare, ci zise: certa te ar Domnul.

10. Aceștia âns'e defăimă cele ce nu cunosc, iar cele ce știu din fire ca dobitoacele necuvîntătoare, în acestea s'e prăpădesc.

11. Vai lor, că umblară în calea lui Cain, și pentru plată s'e deteră cu totul în rătăcirea lui Balaam, și periră în împrotivirea lui Cora.

12. Aceștia sînt petele de necurătenie în mesele voastre obștești, ospătând fără teamă împreună *cu voi*, pășunându s'e pe sine îns'eși, nori fără apă mînați înainte de vînturi, pomi tomnaticii fără rod, de do'e ori uscați, desrădăcinați fiind,

13. Valuri fioroase ale mării spumegând rușinea lor, stele ră-tăcitoare, pentru dênși este păstrată în veac întunecimea întunerecului.

14. Dar și Enoch, al șaptelea de la Adam, a profetizat pentru aceștia zicînd: Iată venit a Domnul în zecimi de mii de sînți ai lui,

15. Ca să facă judecată împotriva tuturor și să mustre pe toți netemători de Dumnezeu pentru toate lucrurile netemerii lor de Dumnezeu pe care le au făcut cu netemere de Dumnezeu și pentru cuvintele aspre pe care le au vorbit împotriva lui păcătoși netemători de Dumnezeu

16. Aceștia sînt cărtitori nemulțumiți de a lor soartă, deși umblă potrivit cu poftele lor, și gura lor vorbește cuvinte trufașe, deși dau cinste unor fețe pentru folos.

17. Voi âns'e, iubiților, aduceți v'e aminte de cuvintele zise mai d'înainte de către apostoli Domnului nostru Iisus Christos,

18. Că v'e spuneau: în timpul de pe urmă vor fi bajocoritori umblând potrivit cu ale lor poște de netemători de Dumnezeu.

19. Aceștia sînt care fac deosibirî *oamenî* firești, neavînd Spirit.

20. Dar voi. iubiților, clădin-du vî pe credința voastră prea sîntă, rugîndu vî în Spiritul sînt, păstrați vî în iubirea lui Dumnezeu, așteptînd mila Domnului nostru Iisus Christos spre vieață vecinică.

22. Și pe uni șovăitori muștrați 'i,

23. Iar pe alți scăpați 'i răpindu 'i din foc, iar pe alți mi-

luiți 'i în temere, urînd și cămașa mînjită de carnea lor.

24. Iar celui care poate să vî păziască pe voi fără greșală și să vî pună înaintea mării lui desăvîrșiți în veselie,

25. Unicului *înțeleptului* Dumnezeu Mîntuitorul nostru prin Iisus Christos Domnul nostru mărire, mărie, tărie și stăpînire mai 'nainte de tot veacul și acum și în toate veacurile. Amin.

APOCALIPSUL

LUI

I O A N

CAP. I.

Ioan trimite urări de bine la șapte biserici. În Tatmu are vedenie cerească. El vede pe Fiul omului între șapte șfesnice și cu șapte stele.

1. Descoperirea lui Iisus Christos, pe care 'i o dete Dumnezeu, ca să arate slujitorilor sîi cele ce trebuie să se facă în curînd, și *pe care* trimițînd prin angerul sîu *le* însemnă lui Ioan slujitorul sîu,

2. Care mărturisi cuvîntul lui Dumnezeu și mărturia lui Iisus Christos, cîte vîzu.

3. Fericit cine citește și cei care ascultă cuvîntul profeții și păstrează cele scrise într'însa; căci timpul cuvenit este aproape.

4. Ioan celor șapte biserici care sînt în Asia; Dar voî și pace de la cel care este și care era și care vine, și de la cele șapte spirite care sînt înaintea tronului sîu,

5. Și de la Iisus Christos, martorul credincios întîiul născut dintre morți și Domnul împăraților pămîntului. Celui care ne iubește și ne deslegă din pecatele noastre în sîngele sîu,

6. Și ne făcu pe noi împărăție, preoți lui Dumnezeu și Tatăl său, Lui *este* mărirea și stăpînirea în veci vecilor. Amin.

7. Iată, vine cu nori, și ori ce ochi îl va vedea și cei care l'impunseră, și se vor jăli toate semințiile pământului,

Așa, amin.

8. Eu sunt Alfa și Omega, zice Domnul Dumnezeu, care este, și care era și care vine, Atotțiitorul.

9. Eu Ioan, fratele vostru și împreună pătaș în strimptorare și în împărăție și în răbdare stăruitoare în Iisus, am fost în insula numită Patmu pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia lui Iisus.

10. Am fost în spirit în zioa Domnului, și auzii în urma mea glas mare ca de trâmbiță

11. Zicând: Ce vezi scrie în carte și trimite celor șapte biserici: la Efes și la Smirna și la Pergam și la Tiatira și la Sarde și la Filadelfia și la Laodicea.

12. Și mă întorsei să văz glasul care vorbea cu mine; și întorcându-mă văzui șapte sfeșnice de aur,

13. Și în mijlocul sfeșnicilor asemuit pe Fiul omului îmbrăcat în veștmânt lung pînă la picioare și încins la pept cu încingătoare de aur;

14. Iar capul lui și părul alb ca lâna albă, ca zăpadă, și ochi lui ca flacăre de foc,

15. Și picioarele asemenea cu aramă lucitoare ca în cuptor ars, și glasul lui ca vuet de ape multe,

16. Și avea în mâna lui dreaptă șapte stele, și din gura lui ieșea o spadă ascuțită cu două tășuri, și înțășișarea lui cum lucește soarele în puterea sa.

17. Și când îl văzui, am căzut la picioarele lui ca mort, și puse mâna lui dreaptă asupra mea zicând: nu te teme; eu sunt cel d'întîi și cel din urmă,

18. Adecă cel viu, și am fost mort și iată sunt viu în veci vecilor, și am cheile morții și iadului.

19. Decî scrie cele ce ai văzut și cele ce sunt și cele ce au să fie după acestea,

20. Taîna celor șapte stele pe care le ai văzut pe dreapta mea, și cele șapte sfeșnice de aur. Cele șapte stele sînt ângeri celor șapte biserici, și sfeșnicile sînt cele șapte biserici.

CAP. II.

Epistola întîia către Efeseni. Nicolaiți. Epistola a doua către Smirneni. Epistola a treia către Pergameneni. Antipa, Balaam, Nicolaiți. Epistola a patra către Tiatireni. Iezabela.

1. Scrie angerului bisericii din Efes: Acestia zice cel care ține cele șapte stele în dreapta lui, cel care umblă în mijlocul celor șapte sfeșnice de aur;

2. Știu lucrurile tale și ostentia și răbdarea ta stăruitoare și că nu poți suferi pe răi, și ai cercat pe cei care se zic pe sine apostoli și nu sînt, și i ai aflat mincinoși;

3. Si ai răbdare stăruitoare, și ai suferit pentru numele meu, și nu te ai obosit.

4. Dar am împotriva ta că ai părăsit iubirea ta cea d'înteu.

5. Decî adu 'ți aminte de unde ai căzut, și pocăește te și fă lucrurile d'înteu; iar dacă nu, vin *curînd* la tine și voi misca sfesnicul tîu din locul lui, dacă nu te veî fi pocăit.

6. Dar ai aceasta, că urăști lucrurile Nicolaiților, pe care și eu le urăsc.

7. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul: Biruito- rului 'i voi dărui să mănance din al vieței lemn, care este în raiul lui Dumnezeu.

8. Și ângerului bisericei din Smirna scrie 'i: Acestea zice cel d'înteu și cel din urmă, care fu mort și fu viu.

9. Știu strimtorarea ta și să- răcia, — dar ești bogat —, și defăimarea de la cei care sî zic pe sine că sînt Iudei, și nu sînt, ci sinagogă a Satanei.

10. Nu te teme nici de cum de cele ce ai să pătîmești. Iată diabolul are să arunce dintre voi în închisoare ca să fiți ispitiți și veți avea strimtorare zece zile. Fii credincios pînă la moarte și 'ți voi da cununa vieței.

11. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul: Biruito- rul nu va fi nici de cum vătă- mat de a doa moarte.

12. Și ângerului bisericei din Pergam scrie 'i: Acestea zice cel

care are spada ascuțită cu doă tăișuri;

13. Știu unde locuești; unde este tronul Satanei; și țîi numele meu, și n'ai tăgăduit credința mea, și în zilele acelea *era* Antipa, mar- torul meu credincios care fu o- morit la voi, unde locuește Sa- tana.

14. Dar am puține împotriva ta, fiind că ai acolo pe care țîn povața lui Balaam, care învăța pe Balac să pue pedică înaintea fiilor lui Israel, ca ei să mănance înjunghete idolilor și să facă de- sfrănări.

15. Astfel ai și tu pe care țîn învățătura Nicolaiților asemenea.

16. Pocăește te; iar dacă nu, vin *curînd* la tine și mă voi răs- boi cu dênși cu spada gurei mele.

17. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul: Biruito- rului 'i voi da din mana cea as- cunsă, și 'i voi da o petricică albă, și pe petricică un nume nou scris, pe care nimenea nu 'l știe de cît numai primatorul.

18. Și ângerului bisericei din Tiatira scrie 'i: Acestea zice al lui Dumnezeu Fiu, care are ochi sîi ca flacăre de foc, și picioarele sale sînt asemenea aramei luci- toare;

19. Știu lucrurile tale și iubi- rea și credința și îngrijirea și răb- darea stăruitoare, și lucrurile tale din urmă sînt mai multe de cît cele d'înteu.

20. Dar am împotriva ta că lași pe femeea Iezabela, care zi-

cându se pe sine profetă și învață și rătăcește pe slujitori mei ca să facă desfrânări și să mănânce înjungheate idolilor.

21. Și 'i am dat timp să se pocăiască, și nu voește să se pocăiască de desfrânarea ei.

22. Iată o arunc în pat, și în strimtorare mare pe cei care fac desfrânări cu densa, dacă nu sê vor pocăi de lucrurile ei.

23. Și pe copii ei 'i voi omori negreșit, și vor cunoaște toate bisericile că eu sânt care cercetez rărunchi și inimă, și voi da voe fie căruia potrivit cu lucrurile voastre.

24. Iar voe vê zic celor rămași în Tiatira, câți nu aveți învățatura aceasta, ca uni care n'ați cunoscut adâncurile Satanei, după cum zic ei, nu pun peste voi altă greutate;

25. Dar ceea ce aveți țineți pene ce voi veni.

26. Și cine biruește și cine păstrează pene la sfârșit lucrurile mele, 'i voi da stăpînire peste neamuri,

27. Și le va pășuna cu toeag de fer, ca vasele de pământ sânt sfărimate, după cum și eu am luat de la Tatăl meu,

28. Și 'i voi da steaia cea de dimineață.

29. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul.

CAP. III.

Epistola a cincea către Sardiiani, a șasea către Filadelfeni. Numele noului Ierusalem. Epistola a șaptea către Laodicensi.

1. Și ângerului bisericei din Sarde scrie 'i: Acestea zice cel care are cele șapte spirite ale lui Dumnezeu și cele șapte stele; Știu lucrurile tale, că ai nume că trăești, și ești mort.

2. Fii veghetor, și întărește pe cele ce erau să moară. Căci n'am găsit lucrurile tale depline înaintea Dumnezeului meu.

3. Decă adu 'ți aminte cum ai primit și ai auzit, și păstrează și pocăește te. Decă dacă nu vei fi vegheat, voi veni ca un fur, și nu vei cunoaște nici de cum în ce ceas voi veni la tine.

4. Dar ai în Sarde puține nume, care nu 'și au mânjit vestmintele lor, și vor umbla cu mine în vestminte albe, fiind că sânt destoinici.

5. Biruitorul astfel va fi îmbrăcat în vestminte albe, și nu voi șterge nici de cum numele lui din cartea vieței, și voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui meu și înaintea ângerilor sêi.

6. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul.

7. Și ângerului bisericilor din Filadelfia scrie 'i: Acestea zice Sântul, Adevăratul, care are cheea lui David, care deschide și nimeia nu va închide, și care închide și nimenea nu va deschide;

8. Știu lucrurile tale; iată am lăsat înaintea ta ușă deschisă, pe

care nimenea nu poate să o închiză; fiind că ai putere mică, și ai păstrat cuvântul meu și n'ai tăgăduit numele meu.

9. Iată, am să dau din Sinagoga Satanei dintre cei care se zic pe sine că sunt Iudei, și nu sunt ci mint; iată 'i voi face ca să vie și să se închine înaintea picioarelor tale, și să cunoască că eu te am iubit.

10. Fiind că ai păzit cuvântul meu al răbdării mele stăruitoare, și eu te voi păzi de al încercării ceas, ce are să vie peste lumea întreagă, ca să încerce pe locuitorii de pe pământ.

11. Viu curind; ține ce ai, ca nimenea să nu țiea cununa ta.

12. Biruitorul, îl voi face stilp în templul Dumnezeului meu, și nici de cum nu va mai eși afară, și voi scrie pe el numele Dumnezeului meu și numele cetății Dumnezeului meu, noul Ierusalim, care se pogoară din cer de la Dumnezeul meu, și numele meu cel nou.

13. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul.

14. Și îngerului bisericii din Laodicea scrie 'i: Acestea zice Aminul, martorul credincios și adevărat, începutul făpturei lui Dumnezeu;

15. Știu lucrurile tale, că nu ești nici rece, nici ferbinte. O, dacă ai fi rece sau ferbinte!

16. Astfel fiind că ești încropit, adevărat nici ferbinte, nici rece, am să te vărs din gura mea.

17. Pentru că zici că sunt bogat și am fost îmbogățit și n'am trebuință de nimic, și nu știi că tu ești muncitul și vrednic de plâns și sărac și orb și gol,

18. Te sfătuiesc să cumperi de la mine aur lămurit de foc ca să fii bogat, și vestminte albe ca să fii îmbrăcat și să nu fie arătată rușinea goliciunii tale, și alifie de ochi să 'ți ungi ochi ca să vezi.

19. Eu pe câți 'i iubesc 'i muștru și 'i înțeleptesc; decî rivnește și pocăește te.

20. Iată, stau la ușă și bat; dacă va fi auzit cineva glasul meu și va fi deschis ușa, și eu voi intra la dînsul și voi cina cu dînsul și el cu mine

21. Biruitorul, lui 'i voi da să șază cu mine pe tronul meu, fiind că și eu am biruit și am săzut cu Tatăl meu pe Tronul său.

22. Cine are ureche asculte ce zice bisericilor Spiritul.

CAP. IV.

Priveliștea cerească. Tronul lui Dumnezeu cu doizeci și patru de bătrîni și patru Fîințe.

1. După acestea văzui și iată ușa deschisă în cer, și întîiul glas ca de trîmbița pe care 'l auzii vorbind cu mine, zicînd: sue te aci, și 'ți voi arăta cele ce trebuie să se facă după acestea.

2. Indată am fost în Spirit, și iată un tron era pus în cer, și pe tron unul șazănd,

3. Și cel care șadea era la ve-

dere asemenea petrei de iaspe și de sardiu, și curcubeu de jur împrejurul tronului la vedere asemenea smaragdului.

4. Și de jur împrejurul tronului *văzuî* doăzeci și patru de tronuri, și pe tronuri doăzeci și patru de bătrini șazënd îmbrăcați în vestminte albe, și pe capetele lor cunună de aur.

5. Și din tron esau fulgere și vuet și tunete; și șapte făclii de foc arzind înaintea tronului, care sânt cele șapte spirite ale lui Dumnezeu,

6. Și înaintea tronului ca o mare sticloasă asemenea cristalului, și în mijlocul tronului și împrejurul tronului patru ființe pline de ochi dinainte și dinapoî.

7. Și întēia ființă asemenea leului, și a doa ființă asemenea vitelului, și a treia ființă avēnd fața ca de om, și a patra ființă asemenea vulturului sburător.

8. Și cele patru ființe, avēnd fie care din ele câte șase aripî, sânt pline de ochi de jur împrejur și de dinăuntru, și răpaus nu au zi și noapte zicēnd: Sânt sânt sânt Domnul Dumnezeu Atotțitorul care era și care este și care vine.

9. Și de câte orî ființele vor fi dat mărire și cinste și mulțumită celui care șade pe tronul celui viu în veci vecilor,

10. Ceî douăzeci și patru de bătrini vor cădea înaintea celui care șade pe tron, și se vor închina celui Viu în veci vecilor

și vor arunca cununile lor înaintea tronului zicēnd:

11. Vrednic ești, Doamne și Dumnezeu nostru, să primești mărirea și cinstea și puterea, pentru că tu ai făcut toate, și pentru voea ta erau și fură făcute.

CAP. V.

Cartea cu șapte peceti să dă Melului, care este lăudat cu cântări cerești.

1. Și *văzuî* pe dreapta acelu care șade pe tron carte scrisă pe d'înăuntru și pe d'napoî, pecetluită cu șapte peceti.

2. Și *văzuî* ânger puternic vestind cu glas mare: Cine este destoinic să deschiză cartea și să desfacă pecetile ei?

3. Și nimenea în cer nici pe pământ nici sub pământ nu putea să deschiză cartea nici să se uite în ea.

4. Și plângeam tare, că nimeana nu fu găsit destoinic să deschiză cartea nici să se uite în ea.

5. Și unul dintre bătrini 'mi zice: Nu plânge; iată a biruit Leul care este din seminția lui Iuda, rădăcina lui David, să deschiză cartea și cele șapte peceti ale ei.

6. Și *văzuî* între tron și cele patru ființe și între bătrini un Melușel stând ca înjungheat, avēnd șapte coarne și șapte ochi, care sânt cele șapte spirite ale lui Dumnezeu trimise în tot pământul.

7. Și veni și luă *cartea* din dreapta celui care șade pe tron.

8. Și când luă *cartea*, cele patru ființe și cei doăzeci și patru de bătrini căzură înaintea Melușelului, având fie care chitară și cupe de aur pline de tămâe, care sunt rugăciunile sântilor.

9. Și cântă cântare noă zicând: Vrednic ești să ție *cartea* și să deschizi *pecețile* ei, fiind că fuși înjungheat și răscumpărași pentru Dumnezeu în sângele tău din ori care seminție și limbă și popor și neam.

10. Și 'i făcuși Dumnezeului nostru împărăție și preoți, și vor împărăți pe pământ.

11. Și văzuți, și auzii ca glas de ângerî mulți împrejurul tronului și al ființilor și al bătrînilor, și numărul lor era zecimî de miî de zecimî de miî și miî de miî,

12. Zicând cu glas mare: Vrednic este Melușelul cel înjungheat ca să ție *puterea și bogăție și înțelepciune și tărie și cinste și mărire și laudă*.

13. Și pe ori ce făptură care este în cer și pe pământ și sub pământ și pe mare, adecă pe toate dintr'ensele le auzii zicând: Cel care șade pe tron și Melușelul are lauda și cinstea și mărirea și stăpînirea în veci vecilor.

14. Și cele patru ființe ziceau: Amin, și bătrîni căzură și se închinară.

CAP. VI.

Desfacerea celor d'intîiu șase peceți. Cea d'intîiî vestește biruința lui Christos, cele care urmează vestesc omoruri și suferințe; a șasea pecete vestește judecata.

1. Și văzuți când deschise Melușelul pe una din cele șapte *peceți*, și auzii pe una dintre cele patru ființe zicând ca vuet de tunet: vino și uită te.

2. Și văzuți, și iată cal alb, și cel care șadea pe dînsul avea arc, și 'i se dete cunună, și eși biruitor și să biruiască.

3. Și când deschise *pecetea* a doa, auzii pe a doa ființă zicând: Vino și uită te.

4. Și eși alt cal roșu ca focul, și celui care șadea pe dînsul 'i se dete să ție *pacea* de pe pământ și să se înjunghe uni pe alți, și 'i se dete cuțiț mare.

5. Și când deschise *pecetea* a treia, auzii pe a treia ființă zicând: Vino și uită te. Și văzuți, și iată cal negru, și Cel care șadea pe dînsul avea *cumpenă* în mâna sa.

6. Și auzii ca un glas în mijlocul celor patru ființe zicând: o măsură de grâu un denar, și trei măsurî de orz un denar! Și nu păgubi untdelemnul și vinul.

7. Și când deschise *pecetea* a patra, auzii glasul ființei a patra zicând: Vino și uită te.

8. Și văzuți, și iată un cal galben verde, și cel care șadea d'asupra lui, avea numele Moartea, și iadul urma împreună cu dînsa,

și li s'ă dete stăpinire peste a patra parte a pământului, ca să omoare cu spadă și foamete și moarte și prin fearele pământului.

9. Și când deschise pecetea a cincea, văzuî sub altar sufletele celor înjungheați pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia pe care o aveau.

10. Și strigară cu glas mare zicend: Pênă când, stăpine sante și adevărate, nu judeci și nu răsbunî sângele nostru față de locuitori pământului?

11. Și li s'ă dete fie căruia vestmânt alb, și li s'ă zise să se mai repauseze puțin timp. pênă să impliniască *numarul* și cei împreună slujitori ai lor și frați lor care au să fie omorâți ca și ei.

12. Si văzuî când deschise pecetea a șasea, și s'ă făcu cutremur mare, și soarele se făcu negru ca un sac de p'ěr, și luna întregă s'ă făcu ca sânge,

13. Și stelele cerului căzură pe pământ, după cum un smochin scuturat de vânt mare și aruncă smochinele sale ernatice,

14. Și cerul s'ă desfăcu ca o carte înfășurată, și orî ce munte și insulă s'ă mișcară din locurile lor.

15. Și împărați pământului și mai mari și căpitani și bogăți și puternici și orî care rob și stăpin de sine s'ă ascuseră în peșteri și în stâncile munților,

16. Și zic muniților și stâncilor: Cădeți peste noi și ascundeți ne de fața celui care șade

pe tron și de mânia Melușelului,
17. Că a venit zioa cea mare a mâniilor lor, și cine poate să stea?

CAP. VII.

Pecetluirea a o sută și patruzeci și patru de mii din seminția lui Israel. Mulțime în vestminte albe laudă pe Dumnezeu și pe Melușel.

1. Și după aceasta văzuî patru ângerî stând la cele patru unghiuri ale pământului, ținend cele patru vânturi ale pământului, ca să nu sufle vânt pe pământ, nici pe mare nici peste orî ce arbore.

2. Și văzuî alt ânger venind de la răsăritul soarelui, avend pecetea viului Dumnezeu, și stigă cu glas mare celor patru ângerî căroră li s'ă dase să vatăme pământul și marea.

3. Zicend: Nu vătămați pământul nici marea nici arbori, pênă ce vom fi pecetluit pe frunțile lor pe slujitori Dumnezului nostru.

4. Și auzii numărul celor pecetluiți, o sută patruzeci și patru de mii pecetluiți din orî ce seminție a lui Israel:

5. Din seminția lui Iuda doșprezece mii pecetluiți,

Din seminția lui Ruben doșprezece mii,

Din seminția lui Gad doșprezece mii,

6. Din seminția lui Așer doșprezece mii,

Din seminția lui Neftalim doșprezece mii,

Din seminția lui Manase doșprezece mii,

7. Din seminția lui Simeon doșprezece mii,

Din seminția lui Levi doșprezece mii,

Din seminția lui Isachar doșprezece mii,

8. Din seminția lui Zebulon doșprezece mii,

Din seminția lui Iosef doșprezece mii,

Din seminția lui Beniamin doșprezece mii pecetluiti.

9. După acestea văzuî, și iată gloată multă, pe care nimenia nu putea s'o înumere, din orî ce neam și seminții și popoare și limbi, stând înaintea tronului și înaintea Melușelului, îmbrăcați în vestminte albe și ramurî de fenic în mâinile lor;

10. Și strigă cu glas mare zicînd: Mântuirea este a Dumnezeului nostru care șade pe tron și a Melușelului.

11. Și toți ângeri steteau împrejurul tronului și al bătrînilor și al celor patru ființe, și căzură pe fețele lor înaintea tronului și se închinară lui Dumnezeu,

12. Zicînd: Amin, lauda și mărirea și înțelepciunea și mulțumita și cinstea și puterea și tăria sînt ale Dumnezeului nostru în veci vecilor, amin.

13. Și unul dintre bătrîni luă cuvîntul zicîndu 'mi: Aceștia îmbrăcați în vestminte albe cine sînt și de unde veniră?

14. Și 'i am zis: Domnul meu,

tu știi. Și 'mi zise: Aceștia sînt care vin din mare strimtorare și spălară vestmintele lor și le albiră în sângele Melușelului.

15. Pentru aceasta sînt înaintea tronului lui Dumnezeu și 'i slujesc zi și noapte în templul sîu, și cel care șade pe tron va locui peste dênși

16. Nu vor mai flămânzi nici nu vor mai înseta, nici nu va cădea asupra lor soarele nici orî ce arșită,

17. Pentru că Melușelul care este în mijloc spre tron 'i va pășuna și 'i va călăuzi la ale vieții isvoare de ape, și va șterge Dumnezeu orî ce lacrămă din ochilor.

CAP. VIII.

A șaptea pecete. Șapte ângeri cu șapte trâmbițe. Cei patru d'intîiu cîntă.

1. Și cînd deschise a șaptea pecete, se făcu tăcere în cer ca o jumătate de ceas.

2. Și văzuî cei șapte ângeri, care stau înaintea tronului, și li se deteră șapte trâmbițe.

3. Și alt ânger veni și stete la altar, avînd tîmâetoare de aur, și 'i se dete tîmâe multă, ca să o dea rugăciunilor tuturor sînșilor pe altarul cel de aur înaintea tronului.

4. Și rugăciunilor sînșilor se sui fumul tîmâii din mâna ângerului înaintea lui Dumnezeu.

5. Și ângerul a luat tîmâetoarea și o umplu din focul altarului și aruncă pe pămînt; și se făcură

tunete și vuete și fulgere și cutremur.

6. Și cei șapte ângeri având șapte trâmbițe se gătiră să trâmbițeze.

7. Și întâiul trâmbiță; și se făcu grindină și foc amestecat în sânge și fu aruncat pe pământ, și a treia parte din pământ fu arsă de tot, și a treia parte din arbori fu arsă de tot, și orî ce earbă verde fu arsă de tot.

8. Și al doilea ânger trâmbiță; și ca un munte mare aprins de foc fu aruncat în mare: și a treia parte din mare se făcu sânge,

9. Și muri a treia parte din făpturi ce sînt în mare, care au suflare, și a treia parte din vase fură stricate.

10. Și al treilea ânger trâmbiță, și căzu din cer stea mare aprisă ca o făclie, și căzu peste a treia parte din riuri și peste izvoarele apelor.

11. Și numele stelei se chiamă Amărăciune. Și se prefăcu în amărăciune a treia parte din ape, și mulți dintre oameni muriră de ape, fiind că se făcuse amarî.

12. Și al patrulea ânger trâmbiță, și fu isbită a treia parte din soare și a treia parte din lună și a treia parte din stele, ca să fie întunecată a treia parte a lor și zioa să nu lumineze a treia parte a ei, și noaptea asemenea.

13. Și văzuî, și auziî un vultur sburând în înălțimea mezului zilei zicînd cu glas mare: Vai, vai, vai locuitorilor de pe pământ din

pricina celorlalte glasuri ale trâmbiței celor trei ângeri care au să trâmbițeze.

CAP. IX.

Trâmbița a cincea și a șasea. Locuste din abis arată ostile vrăjmașilor cu împăratul Abaddon. Patru ângeri sînt deslegați cu oastea ce are să pearză oameni.

1. Și al cincelea ânger trâmbiță; și văzuî o stea căzută din cer pe pământ, și îi se dete cheea puțului abisului.

2. Și deschise puțul abisului; și se sui fum din puț ca fum de cuptor mare, și soarele și aerul fură întunecate de fumul puțului.

3. Și din fum eșiră locuste pe pământ, și li se dete putere cum au putere scorpiile pământului.

4. Și li se zise să nu vatăme earba pământului nici vre o verdeață nici vre un arbore, fără numai pe oameni ca uni care nu au pecetea lui Dumnezeu pe fruntea lor.

5. Și li se dete ca să nu îi omoare, ci să fie munciți cinci luni; și muncirea lor ca muncire de scorpie, când va fi înțeapat pe om.

6. Și în acele zile oameni vor căuta moartea și nu o vor găsi, și vor dori să moară și moartea fuge de dênși.

7. Și chipurile locustelor asemenea cu cai gătiți spre răsboi, și pe capetele lor erau ca cununî asemenea aurului și fețele lor ca fețe de oameni.

8. Și aveau pîr ca pîrul de

femei, și dinți lor erau ca de lei,

9. Și aveau platoșe ca platoșe de fer, și vuetul aripilor lor ca vuet de care de cai mulți alergând la rășboi.

10. Și au coade asemenea scorpiilor și ace, și în coadele lor puterea lor spre a vătăma pe oameni aceia cincî luni;

11. Au peste dênși împărat pe angerul abisului, care pe ebrește are nume Abadon, și în elenește are nume Perzătorul.

12. Vaiul întăiu trecu; iată mai vin doê vaiuri după acestea.

13. Și al șaselea ânger trâmbiță; și auzii un sunet din cele patru cornuri ale altarului de aur ce este înaintea lui Dumnezeu,

14. Zicend celui al șaselea ânger care are trâmbița: Desleagă pe cei patru ângeri care sînt legați la riul cel mare, Euftrat.

15. Și fură deslegați cei patru ângeri care erau gătiți pentru ceasul și zioa și luna și anul, ca să omoare a treia parte din oameni.

16. Și numărul oștilor de călăreți doê zecimi de mii de zecimi de mii; auzii numărul lor.

17. Și astfel în vedenie văzuî cai și pe cei care șădeau pe dênși avend platoșe ca de toc și de iacint și de pucioasă; și capetele cailor ca capete de lei, și din gurile lor ese foc și fum și pucioasă.

18. De acestea trei — *plăgi* — fură omoriți a treia parte din oameni, de focul și de fumul și de pucioasa ce ese din gurile lor.

19. Pentru că puterea cailor este în gura lor și în coadele lor; căci coadele lor sînt asemenea șărpilor, avend capete, și cu dênsele vatămă.

20. Și cei rēmași dintre oameni, care nu fură omoriți în aceste plăgi, nici nu sē pocăiră de lucrurile mâinilor lor, ca să nu sē închine la demoni și la idoli cei de aur și de argint și de aramă și de peatră și de lemn, care nu pot nici să vază nici să auză nici să umble,

21. Și nu sē pocăiră de omorurile lor nici de fermecătoriile nici de desfrânarea nici de furturile lor.

CAP. X.

Ângerul cu cartea deschisă. Sēvērșirea tainei sē apropie Ioan mănăncă cartea angerului.

1. Și văzuî pe alt ânger tare pogorindu se din cer, încunjurat de nor, și curcubeiul peste capul lui, și fața lui ca soarele și picioarele lui ca stălpî de foc,

2. Și avend în mâna lui cărticică deschisă. Și puse piciorul lui cel drept pe mare, iar pe cel stâng pe pământ,

3. Și strigă cu glas mare după cum mugește un leu. Și când strigă, cele șapte tunete spuseră glasurile lor.

4. Și când spuseră cele șapte tunete, eram să scriu, și auzii glas din cer zicend: Pecetluește cele ce spuseră cele șapte tunete, și nu le scrie.

5. Și ângerul, pe care 'l văzuî stând pe mare și pe pământ, ridică mâna lui dreaptă spre cer,

6. Și jură pe Cel viu în veci vecilor, care făcu cerul și cele ce sunt într'ensul și pământul și cele ce sunt pe densus și marea și cele ce sunt într'ensa, că nu va mai fi timp,

7. Ci în zilele glasului celui d'al șaptea, când are să trâmbițeze, atunci este săvârșită taina lui Dumnezeu, cum a binevestit slujitorilor săi profeți.

8. Și glasul pe care 'l auzisem din cer iarăși vorbind cu mine, și zicând: du te, îea cărticica cea deschisă în mâna ângerului, care stă pe mare și pe pământ.

9. Și mă dusei la ânger, zicându 'i să 'mi dea cărticica. Și 'mi zice: îea și mănâncă o de tot, și 'ți va amări pân-tecele, dar în gura ta va fi dulce ca miere.

10. Și luaiū cărticica din mâna ângerului și o mâncaiū de tot, și era în gura mea ca miere dulce; și când o înghiții, amărit fu pân-tecele meu.

11. Și 'mă zic: Trebuie ca tu iarăși să profetizezi pentru popoare și pentru neamuri și pentru limbi și pentru mulți împărați.

CAP. XI.

Măsurarea templului. Doi martori omoriți de feară înviează și se înalță la cer. Trâmbița a șaptea. Cântarea. Templu lui Dumnezeu în cer.

1. Și mi se dete o trestie aseminea unei vărgi, zicând: scoală

și măsoară templul lui Dumnezeu și altarul și pe cei care se închină într'ensul.

2. Și curtea cea din afară a templului scoate o afară și n'o măsura, pentru că fu dată neamurilor, și vor călca sânta cetate patruzeci și doă de luni.

3. Și voi da celor doī martori ai mei, și vor profetiza îmbrăcați în saci o mie doă sute șaizeci de zile.

4. Aceștia sunt cei doi maslini și cele doă sfeșnice care stau înaintea Domnului pământului.

5. Și dacă voește cineva să 'i vatăme, foc ese diu gura lor și mistue pe vrăjmași lor; și dacă ar voi cineva să 'i vatăme, el trebuie astfel să fie omorit.

6. Aceștia au putere să închiză cerul, ca ploae să nu ploă în zilele profetii lor, și putere au peste ape să le schimbe în sânge și să loviască pământul cu orī ce plagă orī de câte orī vor fi voit.

7. Și când vor fi sfârșit mărturia lor, feara care se sue din abis va face cu denși răsboiū și 'i va birui și 'i va omori.

8. Și corpurile lor moarte vor sta pe strada cetății celei mari, care spiritual se numește Sodoma și Egipt, unde fu răstignit și Domnul lor.

9. Și din popoare și seminții și limbi și neamur. vor vedea trei zile și jumătate corpurile lor moarte, și nu vor lăsa să fie puse în morment corpurile lor moarte.

10. Și locuitori de pe pământ

să bucură de dênși și să veselec, și daruri trimit uni altora, pentru că acești doi profeți munciră pe locuitori de pe pământ.

11. Și după cele trei zile și jumătate intră într'ênși spirit de vieață din Dumnezeu, și steteră pe picioarele lor, și teamă mare căzu peste cei care 'i privesc.

12. Și auziră glas mare din cer zicându le: Suiți vă aici; și se suiră în nor spre cer, și vrăjmași lor 'i priviră.

13. Și în acel ceas se făcu cutremur mare, și a zecea parte din cetate căzu, și periră în cutremur nume de oameni șapte mii, și cei rămași se temură și deteră mărire Dumnezeului cerului.

14. Și al doilea vai trecu; iată al treilea vai vine curind.

15. Și al șaptelea ânger trambiță; și se făcură glasuri multe în cer, zicând: Impărăția lumii s'a făcut a Domnului nostru și a Christosului său, și va împărăți în veci vecilor.

16. Și cei doăzeci și patru de bătrâni d'inaintea lui Dumnezeu, care săd pe tronurile lor, căzură pe fețele lor și se închinară lui Dumnezeu,

17. Zicând: Mulțumim ție, Doamne Dumnezeule Atotțiitorule, care ești și care erai — și care vii —, și pentru că ai luat puterea ta cea mare și ai împărățit,

18. Și neamurile fură întăritate, și veni mânia ta și timpul celor morți să fie judecați și să dai

plată slujitorilor tăi profeților și sântilor și celor care se tem de numele tău, celor mici și celor mari, și să prăpădești pe cei care strică pământul.

19. Și se deschise al lui Dumnezeu templu care este în cer, și se arătă chivotul așazămentului său în templul său, și se făcură fulgere și vuetă și tunete și cutremur și grindină mare.

CAP. XII.

Femeea și Balaurul. Balaurul biruit de Michael urmărește pe femeie și pe cei din sămânța ei.

1. Și semn mare se arătă în cer, o femeie înfășurată de soare, și luna sub picioarele ei, și pe capul ei cunună de doăsprezece stele,

2. Și având în pânțele, și strigă fiind în dureri de facere și muncindu se să nască.

3. Și se arătă alt semn în cer, și iată balaur mare roșu ca focul, având șapte capete și zece coarne, și pe capetele lui șapte diademe,

4. Și coada lui târaște a treia parte din stelele cerului, și le aruncă pe pământ. Și balaurul stă înaintea femeii care este să nască, ca să înghită pe copilul ei când va fi născut.

5. Și născu fiu bărbat, care să pășuneze cu toeag de fer toate neamurile; și copilul ei fu răpit la Dumnezeu și la tronul său.

6. Și femeea fugi în pustie,

unde are loc gătit de la Dumnezeu, ca acolo să o hrănească timp de o mie două sute șazeci de zile.

7. Și să făcu resboi în cer, spre a se resboi Michael și ângeri lui cu balaurul. Și balaurul să resboi și ângeri lui,

8. Și nu isbutiră, nici locul lor nu mai fu aflat în cer.

9. Și fu aruncat balaurul cel mare, șarpele cel din început, care se numește diabolul și Satana, care rățăcește lumea întreagă, fu aruncat pe pământ, și ângeri săi cu dânsul fură aruncați.

10. Și auzii glas mare în cer, zicend: Acum să făcu mântuirea și puterea și împărăția Dumnezeului nostru și stăpinirea Christosului său, pentru că fu aruncat învinitorul fraților noștri, care 'i învinește înaintea Dumnezeului nostru zi și noapte.

11. Și ei îl biruiră pentru sângele Melușelului și pentru cuvântul mărturii lor, și nu iubiră vieața lor pînă la moarte.

12. Pentru aceea veseliți vă, ceruri și cei care locuiți într'ensele; vai de pământ și de mare, fiind că să pogori diabolul la voi, având mânie mare, știind că puțin timp are.

13. Și când văzu balaurul că fu aruncat pe pământ, urmări pe femeea care născu pe bărbat.

14. Și fură date femeii cele două aripe de vultur mare, ca să zboare în pustie la locul ei, unde este

hrănită acolo timp și timpuri și jumătate de timp departe de fața șarpelui.

15. Și aruncă șarpele din gura lui în urma femeii apă ca un riu, ca să o facă dusă de apă.

16. Și pământul veni femeii în ajutor, și deschise pământul gura sa, și înghiți riul, pe care îl aruncase balaurul din gura lui.

17. Și s'a mânieat balaurul pe femeie, și plecă să facă resboi cu cei rămași din sămânța ei care păstrează poruncile lui Dumnezeu și au mărturia lui Iisus.

18. Și stătu în nisipul mării.

CAP. XIII.

Feara care să sue din mare, defăimand pe Dumnezeu și dând resboi sântilor. Altă feară sfātuind pe locuitori pământului să se închine ei. Numărul fearei este șase sute șazeci și șase.

1. Și văzu suindu se din mare o feară, având zece coarne și șapte capte, și pe coarnele ei zece diademe, și pe capetele ei nume de defăimare.

2. Și feara pe care o văzu era asemenea unei pantere, și picioarele ei ca de urs, și gura ei ca gură de lei; și 'i dete balaurul puterea lui și tronul lui și stăpînire mare.

3. Și văzu unul din capetele ei ca înjunghieat spre moarte, și rana morții ei fu vindecată. Și tot pământul să minună urmând fearei,

4. Și să închinară balaurului,

fiind că dete fearei stăpînirea, și să închinară fearei zicînd: Cine este asemenea fearei, și cine poate să se răsboiască cu dînsa?

5. Și 'i se dete gură să vorbîască lucruri mari și defăimări, și 'i se dete putere să lucreze patruzeci și doî de luni.

6. Și deschise gura ei spre defăimări împotriva lui Dumnezeu, să defaime numele lui și locuința lui, și pe cei care locuiesc în cer.

7. Și 'i se dete să facă răsboi cu sînți și să 'i biruiască, și 'i se dete stăpînire peste orî ce semînție și popor și limbă și neam.

8. Și se vor închina lui toți locuitori de pe pămînt, al căror nume nu este scris de la întemeierea lumii în cartea vieții Melușelului celui înjunghieat

9. Dacă are cineva ureche, asculte.

10. Dacă cineva duce în robie, în robie se duce; dacă va omori cineva cu spadă, trebuie ca el să fie omorît cu spadă. Aci este răbdarea stăruitoare și credința sînților.

11. Și văzuî altă feară suindu se din pămînt, și avea doî coarne asemenea unui melușel și vorbia ca balaur.

12. Și toată stăpînirea celei d'întîiu feare o sêvêrșește înaintea ei. Și face pămîntul și pe locuitori de pe el ca să se închine fearei celei d'întîiu, a cărei rană de moarte fu vindecată.

13. Și face semne mari că face să se pogoare și foc din cer pe pămînt înaintea oamenilor.

14. Și rătăcește pe locuitori de pe pămînt pentru semnele ce 'i fură date să le facă înaintea fearei, zicînd locuitorilor de pe pămînt să facă chip pentru feara, care are rana spadei și fu vie,

15. Și 'i se dete să dea spirit chipului fearei, ca și să vorbîască chipul fearei, și să facă să fie omoriți câți nu se vor fi închinat chipului fearei.

16. Și face pe toți, pe cei mici și pe cei mari, și pe cei bogăți și pe cei săraci, și pe cei stăpîni de sine și pe cei robi, ca ei să 'și pună semn pe mîna lor cea dreaptă sau pe fruntea lor,

17. Ca să nu poată cineva cumpêra sau vinde afară de cine are semnul numele fearei sau numărul numelui ei.

18. Aci este înțelepciunea. Cine are pricepere socotiască numărul fearei; căci este număr de om. Și numărul ei este șase sute șazeci și șase.

CAP. XIV.

Melușelul stă pe muntele Sion cu cîi însemnași. Trei ângeri vestitori. Evangelia vecinică. Paharul mîinii lui Dumnezeu. Fericii cei morîi în Domnul. Ângeri secerători și culegători de vie.

1. Și văzuî, și iată Melușelul stînd pe muntele Sion, și eu dînsul o sută patruzeci și patru de mii avînd scris pe frunțile lor numele sêu și numele Tatălui sêu.

2. Și auzii glas din cer ca vuet

de ape multe și ca vuet de tunet mare, și glasul pe care 'l auzii ca al chitariștilor cântători cu chitarele lor;

3. Și cântă cântare noă înaintea tronului și înaintea celor patru ființe și a bătrînilor; și nimenea nu putea să învețe fără numai cele o sută patruzeci și patru de mi, cei răscumperați de pe pămînt.

4. Aceștia sînt care nu avură a face cu femeii; căci sînt curați. Aceștia sînt, care urmează Melușelului ori unde ar merge. Aceștia fură răscumperați dintre oameni pîrgă lui Dumnezeu și Melușelului,

5. Și în gura lor nu fu găsită minciună; pentru că sînt desevrșiți.

6. Și văzuî alt ânger sburînd în mijlocul cerului, avînd evanghelie vecinică ca să binevestiască pentru cei care șad pe pămînt și pentru ori ce neam și seminție și limbă și popor,

7. Zicînd cu glas mare: Te-meți vă de Dumnezeu și dați 'i mîrire, fiind că veni ceasul judecăței lui, și închinați vă Celui care făcu cerul și pămîntul și marea și isvoare de apă.

8. Și alt ânger al doilea urmî zicînd: Căzu, căzu Babilonul cel mare, care a adăpat toate neamurile din vinul aprinderii desfrînării sale

9. Și alt ânger al treilea le urmî zicînd cu glas mare: Dacă se închină cineva fearei și chipului ei,

și primește semn pe fruntea sa sau pe mâna sa,

10. Și el va bea din vinul aprinderii lui Dumnezeu ce este turnat neamestecat în paharul mîinii lui, și va fi muncit în foc și pucioasă înaintea ângerilor sînți și înaintea Melușelului.

11. Și fumul muncii lor în veci de veci se urcă în sus, și n'au rēpaus zi și noapte cei care se închină fearei și chipului ei, și dacă primește cineva semnul numelui ei.

12. Aci este răbdarea stărui-toare a sînților, care păstrează poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus.

13. Și auzii glas din cer zicînd: Scrie; fericiți morți care în Domnul mor de acum, așa zice Spiritul — că se vor repausa de ostenele lor; căci lucrurile lor urmează cu dēnși.

14. Și văzuî, și iață nor alb și pe nor *vēzui* săzēnd asemuit pe fiul omului, avînd pe capul lui cunună de aur și în mâna lui secere ascuțită.

15. Și alt ânger eși din templu, strigînd cu glas mare celui care șade pe nor: Trimite secerea ta și seceră, că veni ceasul să seceri, fiind că s'a copt secerișul pămîntului.

16. Și aruncă cel care șade pe nor secerea lui pe pămînt, și secerat fu pămîntul.

17. Și alt ânger eși din templu ce este în cer, avînd și el coșor ascuțit;

18. Și alt ânger eși din altar, având putere asupra focului, și strigă cu glas mare celui care are cosorul ascuțit, zicând: Trimite cosorul tău cel ascuțit și culege struguri viei pământului, fiind că sunt în puterea coptului broboanele ei.

19. Și aruncă ângerul cosorul său pe pământ, și culese viea pământului și aruncă în linul cel mare al mâinii lui Dumnezeu.

20. Și linul fu călcat afară din cetate, și eși sânge din lin pînă la frânele cailor, departe o mie șase sute de stadii.

CAP. XV.

Cântarea viruitorilor fearei. Șapte ângeri cu șapte cupe ale mâinii.

1. Și văzuî în cer alt semn mare și minunat, șapte ângeri având șapte plăgi cele din urmă, fiind că în acestea fu săvârșită mânia lui Dumnezeu.

2. Și văzuî ca o mare sticloasă amestecată cu foc, și pe biruitori asupra fearei și a chipului și a semnului ei și a numărului numelui ei stând pe marea cea sticloasă, având chitare ale lui Dumnezeu.

3. Și cântă cântarea lui Moise slujitorul lui Dumnezeu și cântarea Melușelului, zicând: Marî și minunate sînt lucrurile tale, Doamne Dumnezeule Atotțiitorule; drepte și adevărate sînt căile tale, împărate al neamurilor;

4. Cine nu se va teme *de tine*,

Doamne, și nu va mări numele tău? Că singur ești cuvios, că toate neamurile vor veni și se vor închina înaintea ta, că ho-tăririle tale fură cunoscute.

5. Și după acestea văzuî, și se deschise templul cortului mărturii în cer,

6. Și eșiră din templu cei șapte ângeri care au cele șapte plăgi, îmbrăcați în in curat strălucitor și încinși împrejurul pepturilor cu încingători de aur.

7. Și una din cele patru ființe dete celor șapte ângeri șapte cupe de aur pline de mânia lui Dumnezeu celui viu în veci vecilor.

8. Și templu fu umplut de fum din mărirea lui Dumnezeu și din puterea lui, și nimenea nu putu să intre în templu pînă vor fi sfârșite cele șapte plăgi ale celor șapte ângeri.

CAP. XVI.

Vărsarea celor șapte cupe ale mâinii; și cele șapte plăgi ce vin asupra pământului.

1. Și auzii glas mare zicând celor șapte ângeri: Mergeți, vărsați pe pământ cele șapte cupe ale mâinii lui Dumnezeu.

2. Și se duse cel d'intău și vărsă cupa lui pe pământ; și se făcu rană rea și pricinuitoare de durere pe oameni care au semnul fearei și care se închină chipului ei.

3. Și al doilea vărsă cupa lui în mare; și se făcu sânge ca

de mort, și ori-ce suflare de viață muri, cele ce sunt în mare.

4. Și al treilea vărsă cupa lui în riuri și în izvoarele apelor; și să facu sânge.

5. Și auzii pe ângerul apelor zicend: Drept ești tu, care ești și care erai, cuviosule, fiind că ai incuviințat acestea,

6. Fiind-că ei vărsară sânge de sănți și de profeti, și sânge le ai dat să bea; vrednicii sânt.

7. Și auzii altarul zicend: Așa Doamne Dumnezeule Atotțiitorule, adevărate și drepte sânt judecățile tale.

8. Și al patrulea vărsă cupa lui pe soare, și 'i să dete să dogoriască pe oameni în foc.

9. Și dogoriți fură oameni de arșiță mare, și defăimară numele lui Dumnezeu care are puterea peste plăgile acestea, și nu se pocăiră ca să 'i dea mărire.

10. Și al cincelea vărsă cupa lui pe tronul fearei, și să facu împărăția ei întunecoasă, și ei 'și mușcau limbile de durere,

11. Și defăimară pe Dumnezeul cerului de durerile lor și de rănile lor, și nu se pocăiră de lucrurile lor.

12. Și al șaselea vărsă cupa lui în riul cel mare, Euftrat; și secată fu apa lui, ca să fie gătită calea împărăților celor de la răsărit de soare.

13. Și văzuî din gura balaurului și din gura fearei și din gura profetului mîncinos trei spirite necurate ca broaște;

14. Căci sînt spirite de demoni făcătoare de semne, care *spirite* se duc la împărați lumii întregi, ca să 'i adune la răsboiul zilei celei mari a lui Dumnezeu Atotțiitorul.

15. Iată viu ca un fur; fericit cine veghează și păstrează vestmintele sale, ca să nu umble gol și să vază ei rușinea lui.

16. Și 'i adună la locul numit ebrește Armaghedon.

17. Și al șaptelea vărsă cupa lui în aer, și eși din templu de la tronglas mare zicend: S'a făcut.

18. Și să făcură fulgere și vuete și tunete, și cutremur să facu mare, cum nu se facu de când să facu om pe pământ, atât de tare cutremur așa mare.

19. Și să facu cetatea cea mare în trei părți, și cetățile neamurilor căzură. Și Babilonul cel mare fu adus aminte înaintea lui Dumnezeu ca să 'i dea paharul vinului aprinderii mâinii lui.

20. Și ori ce insulă fugi, și munți nu fură aflați.

21. Și grindină mare ca de greutatea unui talant să pogoară din cer peste oameni; și defăimară oameni pe Dumnezeu de plaga grindinei, pentru că foarte mare este plaga ei.

CAP. XVII.

Desfrânata cea mare numită Babilonul cel mare umblă, beată de sânge, pe o feară cu șapte capete și zece coarne.

1. Și veni unul dintre cei șapte

ângerî, care au cele şapte cupe, şi vorbi cu mine zicînd: Vino, îţi voi arăta judecata desfrânatei celei mari, care şade pe apele cele multe,

2. Cu care făcură desfrânări împăraţi pămîntului, şi cei care locuesc pămîntul fură îmbătaţi de vinul desfrânării ei.

3. Şi mă duse în spirit în pustie. Şi văzuî o femeie şazînd pe o feară roşie, plină de nume de defăimare, avînd şapte capete şi zece coarne.

4. Şi femeea era înfăşurată în purpuriu şi roşu, şi împodobită cu aur şi peatră preţioasă şi mărgăritare, avînd pahar de aur în mâna ei plin de grozăviî şi necurăţeniile desfrânării ei,

5. Şi pe fruntea ei nume scris: Taină, Babilonul cel mare, mama desfrânatelor şi a grozăviilor pămîntului.

6. Şi văzuî femeea îmbătată de sângele sântilor şi de sângele martorilor lui Iisus, şi vîzînd o mă minunaiū minune mare.

7. Şi 'mi zise ângerul: Pentru ce te minunaşi? Eu 'ţi voi spune taina femeii şi a fearei care o poartă care are cele şapte capete şi cele zece coarne.

8. Feara pe care o văzuşi era şi nu este, şi are să se sue din abis şi să meargă spre peire; şi se vor minuna cei care locuesc pe pămînt, al căror nume nu este scris pe cartea vieţii de la întemeerea lumii, deşi vîd feara că era şi nu este şi de faţă va fi.

9. Aci este mintea care are înţelepciune. Cele şapte capete sînt şapte munţi, unde şade femeea asupra lor,

10. Şi împăraţi şapte sînt; cei cincî căzură, unul este, altul nu mai veni, şi cînd va fi venit, trebuie ca el să rămăie puţin timp.

11. Şi feara care era şi nu este, şi el este al optulea, şi din cei şapte este, şi merge spre peire.

12. Şi cele zece capete pe care le văzuşi sînt zece împăraţi, ca uni care nu luară anchă împărăţie, ci ca împăraţi primesc stăpînire un singur ceas cu feara.

13. Aceştia au un singur gând, ei dau fearei atât puterea cât şi stăpînirea lor.

14. Aceştia se vor răsboi cu Meluşelul şi Meluşelul 'i va birui, pentru că este Domn al domnilor şi Împărat al împăraţilor, şi cei împrenă cu dînsul chemaţi sînt şi aleşi şi credincioşi.

15. Şi 'mă zice: Apele pe care le văzuşi, unde şade desfrînată, popoare şi gloate sînt şi neamuri şi limbi.

16. Şi cele zece coarne pe care le văzuşi şi feara, aceştia vor urî pe desfrînată. şi o vor face pustie şi goală, şi vor mânca cărnurile ei, şi de tot o vor arde cu foc;

17. Căci Dumnezeu dete în inimile lor ca să facă gîndul ei şi să facă o singură părere şi să dea fearei împăraţia lor, pînă vor fi sêvêrşite cuvintele lui Dumnezeu.

18. Şi femeea pe care o văzuşi

este cetatea cea mare care are împărăție peste împărați pămên tului.

CAP. XVIII.

Să vestește căderea desfrânatei celei mari, Babilonul. Poporul lui Dumnezeu primește poruncă să easă de acolo. Cei care se jălesc și cei care se bucură de cădere. Urgia rostită de ânger.

1. După acestea văzuî pogorindu se din cer alt ânger, având stăpînire mare, și pămêntul fu luminat de mărirea lui.

2. Și strigă cu glas tare zicînd: Căzu, căzu Babilonul cel mare, și se făcu loc de locuit al demonilor și închisoare a orî căruî spirit necurat și închisoare a orî cărei păserele necurate și urite.

3. Pentru că din vinul aprinderii desfrânării ei au bătut toate neamurile, și împărați pămêntului cu dînsa făcură desfrânării, și neguțători pămêntului se îmbogătiră din puterea desfătării ei.

4. Și auzii alt glas din cer zicînd: Eșiți dintr'ênsa, poporul meu, ca să nu fiți părtași cu păcatele ei, și să nu luați din plăgile ei,

5. Pentru că păcatele ei ajunseră pênă la cer și Dumnezeu aduse aminte nedreptățile ei.

6. Dați 'i înapoi cum v_e dete și ea, și îndoiți îndoit potrivit cu lucrurile ei; în paharul în care turnă, turnați 'i îndoit;

7. Câte o mărîră și o desfă-

tară, atît dați 'i muncire și întristare. Fiind că în inima ei zice că șăd împărăteasă și văduvă nu sînt și întristare nici de cum nu voi vedea,

8. Pentru aceea într'o singură zi vor veni plăgile ei, moarte și întristare și foamete, și în foc va fi arsă de tot; pentru că tare este Domnul Dumnezeu care o judecă.

9 Și vor plînge și se vor jăli de dînsa ai pămêntului împărați care făcură desfrânării cu ea și se desfatără, cînd vor vedea fumul arderii ei,

10. De departe stînd de teama muncirii ei, zicînd: Vai, vai, cetatea cea mare, Babilonul cetatea cea tare, că într'un singur ceas veni judecata ta.

11. Și neguțători pămêntului plîng și se întristează de dînsa pentru că nimenea nu mai cumpără marfa lor,

12. Marfă de aur și argint și peatră prețioasă și mărgeritare și de bis și purpură și mătăsărie și roșu, și orî ce lemn mirositor bine și orî ce vas de fildes și orî ce vas din lemn prețios și aramă și fer și marmoră,

13. Și scortîșoară și mirodenii și mirosuri și mir și tîmăe și vin și untdelemn și făină de grâu curat și grâu și vite și oi, și cai și căruțe și robî, și suflete de oameni.

14. Și rodul poftei sufletului tîu se duse de la tine, și toate cele grase și cele strălucite periră de la tine, și nici de cum nu le vor mai afla.

15. Neguțatori de acestea, care s'îm bogățiră de la d'nsa, vor sta departe de teama muncirii ei plângend și intristându se,

16. Zicend: Vai, vai! cetatea cea mare, cea îmbrăcată în vestm'nt de bis și purpură și roșu, și împodobită cu aur și peatră prețioasă și mărgăritar, că într'un singur ceas fu pustiită bogăția așa de mare.

17. Și orî care cărmaciū și orî cine merge pe apă la un loc și marinari și căți lucrează marea, de departe steteau

18. Și strigau v'z'nd fumul arderii ei, zicend: cine este aseminea cu cetatea cea mare?

19. Și puseră țărînă pe capetele lor și strigau plângend și intristându se, zicend: Vai, vai! cetatea cea mare, în care s'îm bogățiră din prețioasele ei toți care au vasele pe mare, fiind că într'un singur ceas fu pustiită.

20. Veselește te de d'nsa, ce rule, și sântilor și apostolilor și profeților, pentru că Dumnezeu judecă judecata voastră față de ea.

21. Și un ânger virtos ridică o peatră ca o peatră mare de moară, și aruncă în mare zicend: cu repeziciune astfel va fi aruncat Babilonul, cetatea cea mare, și nici de cum nu va mai fi aflată.

22. Și glas de chitariști și de cântăreți și de cântători din fluer și de trâmbițași nu va mai fi auzit nici de cum în tine, și orî care meșter de orî ce meșteșug

nu va mai fi aflat nici de cum în tine, și uruit de peatră de moară nu va mai fi auzit nici de cum în tine,

23. Și lumină de sfeșnic nu s'va mai arăta nici de cum în tine, și glas de mire și de mireasă nu va mai fi auzit nici de cum în tine, fiind că neguțatori t'ei erau mai mari păm'ntului, fiind că în fermecătoria ta fură rățăcite toate neamurile,

24. Și în ea fu aflat sânge de profeți și de sânti și de toți cei injungheați pe păm'nt.

CAP. XIX.

Cântare de biruință. Gătirea nunței Melușelu'ui. Christos cu ai săi biruește feara și pe închinători ei. Osp'țul paserilor.

1. După acestea auzi ca glas mare de gloată multă în cer zicend: Alleluia, mântuirea și mărirea și cinstea și puterea s'nt ale Dumnezeului nostru!

2. Pentru că adev'rate și drepte s'nt judecățile lui, pentru că judecă pe desfrânata cea mare ca una care strică păm'ntul în desfrânarea ei, și r'ebună sângele slujitorilor lui din mâna ei.

3. Și de al doilea ziseră Alleluia, și fumul ei se sue în veci vecilor.

4. Și căzură bătrini cei do'zeci și patru și cele patru fințe, și s'îm închinară lui Dumnezeu care șade pe tron, zicend: Amin, Alleluia.

5. Și eși din tron glas zicend: Lăudați pe Dumnezeul nostru,

toți slujitori lui, care vă temeți de densul, cei mici și cei mari.

6. Și auzii ca glas de gloată multă și ca vuet de ape multe și ca vuet de tunete tari, zicând: Alleluia, pentru că împărați Domnul Dumnezeu nostru Atotțitorul.

7. Să ne bucurăm și să ne veselim, și să 'i dăm mărire, fiind că veni nunta Melușelului și femeea lui să găti,

8. Și 'i se dete să se îmbrace în vestmânt de bis strălucit curat. Căci vestmântul de bis sunt răsplățile sântilor.

9. Și 'mi zice, scrie: Fericiți cei chemați la ospetul nuntei Melușelului. Și 'mi zice: Aceste cuvinte sunt adevărate ale lui Dumnezeu.

10. Și căzuî înaintea picioarelor lui ca să mă închin lui. Și 'mi zice: vezi să nu faci; sunt împreună slujitor al tîu și al fraților tîi care au mărturia lui Iisus; lui Dumnezeu închină te; căci mărturia lui Iisus este spiritul profetii.

11. Și văzuî cerul deschis, și iată un cal alb, și cel care șade pe densul *este* numit credincios și adevărat, și în dreptate judecă și se răsboește.

12. Iar ochi lui flacăre de foc, și pe capul lui diademe multe, avînd nume scris pe care nimenea nu 'l știe de cât numai el,

13. Și îmbrăcat în haină stropită cu sânge, și se cheamă numele lui Cuvîntul lui Dumnezeu.

14. Și oștile în cer 'i urmau pe cai albi, îmbrăcate în haine de bis alb curat.

15. Și din gura lui eșia spadă ascuțită, ca cu ea să loviască neamurile; și el 'i va pășuna cu toeag de fer și el va călca linul vinului aprinderii mîinii lui Dumnezeu Atotțitorul.

16. Și are pe haina și pe coapsa lui nume scris: Impărat de împărați și Domn de domni

17. Și văzuî un ânger stînd în soare, și strigă cu glas mare zicînd tuturor paserilor care zboară în înălțimea mezului zilei: Aidea, adunați vă la ospetul cel mare al lui Dumnezeu.

18. Ca să mâncați cărnuri de împărați și cărnuri de căpitanî și cărnuri de viteji și cărnuri de cai și ale celor care șad pe densi, și cărnuri de toți stăpîni de sine și de robî și de mici și de mari.

19. Și văzuî feara și pe împărați pămîntului și oștile lor adunate să facă răsboiî cu cel care șade pe cal și cu oastea lui.

20. Și prinsă fu feara și cu densa profetul mincinos care făcuse înaintea ei semnele, în care rătăci pe cei care luară semnul fearei și pe cei care se închinară chipului ei; vii fură aruncați cei doi în al focului lac care arde în pucioasă.

21. Și cei rămași fură omoriți în spada celui care șade pe cal, care *spadă* eșise din gura lui, și toate paserile fură săturate de cărnurile lor.

CAP. XX.

Balaurul este legat. Săniți se scoală la împărăția de o mie de ani. Gog și Magog. Diabolul este pedrit. Judecata din urmă.

1. Și văzuî ânger pogorîndu se din cer, avînd cheea abisului și lanț mare pe mâna lui.

2. Și apucă pe balaur, șarpele cel din început, care este diabolul și satana, și 'l legă pe timp de o mie de ani,

3. Și 'l aruncă în abis, și închise și pecetlui d'asupra lui, ca să nu mai rătăciască neamurile, pînă vor fi sfârșiți cei o mie de ani; după aceștia trebuie ca el să fie deslegat puțin timp.

4. Și văzuî tronuri, și șăzură pe ele, și li se dete judecarea, și văzuî sufletele celor tăeați cu sîcurea pentru mărturia lui Iisus și pentru cuvîntul lui Dumnezeu, ca uni care nu se închinară fearei nici chipului ei și nu luară semnul pe frunte și pe mâna lor; și învieară si împărățiră cu Christos o mie de ani.

5. Cei rămași dintre morți nu învieară pînă vor fi sfârșiți cei o mie de ani. Aceasta este întîia înviere.

6. Fericit și sânt cine are parte în întîia înviere; asupra acestora a doa moarte nu are stăpînire ci vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Christos, și vor împărăți cu dînsul o mie de ani.

7. Și cînd vor fi sfârșiți cei o mie de ani, deslegat va fi satana din închisoarea sa,

8. Și va eși să rătăciască neamurile care sînt în cele patru unghiuri ale pămîntului, pe Gog și Magog, ca să 'i adune la rășboi, al căroror număr este ca nesipul mării.

9. Și se suiră pe fața pămîntului și încunjurară tabăra sînșilor și cetatea cea iubită; și se pogorî foc din cer și 'i mistui;

10. Și diabolul care 'i rătăcește fu aruncat în lacul focului și pucioasei, unde este atît feara cît și profetul mincinos, și vor fi munciți zi și noapte în veci vecilor.

11. Și văzuî tron mare alb și pe cel care șade pe dînsul, de la a căruî față fugi pămîntul și cerul, și nu fu aflat loc pentru dînsule.

12. Și văzuî pe morți cei mari și pe cei mici stînd înaintea tronului, și cărțile fură deschise; și altă carte fu deschisă, care este a vieței; și fură judecați morți din cele scrise în cărți potrivit cu lucrurile lor.

13. Și dete marea pe morți care sînt în ea, și moartea și iadul deteră pe morți care sînt într'ensele, și fură judecați fie care potrivit cu lucrurile lor.

14. Și moartea și iadul fură aruncate în lacul focului. Aceasta este moartea a doa, lacul focului.

15. Și daca cineva nu fu aflat scris în cartea vieței, aruncat fu în lacul focului.

CAP. XXI.

Cerul cel nou; pământul cel nou. Noul Ierusalem. Doșprezece porți și temelii. Lumina cerească.

1. Și văzuî cer nou și pământ nou; căci întéiul cer și întéiul pământ sê duseră, și marea nu mai este.

2. Și văzuî cetatea sântă, noul Ierusalem, pogorindu se din cer de la Dumnezeu, gătită ca o mireasă pentru bărbatul ei.

3. Și auzii glas mare din tron zicând: Iată cortul lui Dumnezeu cu oameni, și va locui cu dênși, și ei vor fi poporul lui, și el va fi Dumnezeu cu dênși,

4. Și va șterge orî ce lacrămă din ochi lor, și moarte nu va mai fi, nici întristare nici strigăt nici durere nu va mai fi, fiind că sê duseră cele d'întéiî.

5. Și zise Cel care șade pe tron: Iată voi face toate noi. Și zice: scrie, fiind că aceste cuvinte sînt credincioase și adevărate.

6. Și 'mi zise: S'a făcut. Eu sînt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul. Eu 'i voi da însetatului din izvorul apei vieți în dar.

7. Biruitorul va moșteni aceștea, și 'i voi fi Dumnezeu și el 'mi va fi fiu.

8. Iar fricoșilor și necredincioșilor și uricioșilor și omoritorilor și desfrânaților și fermecătorilor și idolatrilor și tuturor mincinoșilor partea lor *le va fi în lacul ce arde cu foc și pucioasă*, ceea ce este moartea a doa.

9. Și veni unul din cei șapte ângerî care au cele șapte cupe ce sînt umplute cu cele din urmă șapte plăgi, și vorbi cu mine zicând: Vino, 'ți voi arăta pe mireasa femeea Melușelului.

10. Și mē duse în spirit pe un munte mare și înalt, și 'mi arătă cetatea sântă, Ierusalemul, pogorindu se din cer de la Dumnezeu,

11. Avēnd mărirea lui Dumnezeu, luminătorul ei asemenea cu peatră foarte prețioasă, ca peatră de iaspe sticlind ca cristal;

12. Avēnd zid mare și înalt, avēnd doșprezece porți, și la porți doisprezece ângerî, și nume scrise d'asupra, care sînt ale celor doșprezece seminții ale fiilor lui Israel.

13. Despre rēsărit trei porți, și despre mează noapte trei porți, și despre mează zi trei porți, și despre apus trei porți.

14. Și zidul cetății avēnd doșprezece temelii, și pe dênsele doșprezece nume ale celor doisprezece apostoli ai Melușelului.

15. Și vorbitorul cu mine avea măsură o trestie de aur, ca să mēsoare cetatea și porțile ei și zidul ei.

16. Și cetatea este în patru unghiuri, și lungimea ei cât și lățimea, și măsură cu trestia cetatea peste doșprezece mii de stadii; lungimea și lărgimea și înălțimea ei sînt d'o potrivă.

17. Și măsură zidul ei o sută patruzeci și patru de coturi, măsură de om, care este a ângerului.

18. Și ziditura pe d'înăuntru a zidului ei *era* de iaspe, și cetatea de aur curat asemenea cristallui curat.

19. Temeliile zidului cetății *erau* împodobite cu orî ce peatră prețioasă; întēia temelie *era* de iaspe, a doa de safir, a treia de chalchedon, a patra de smaragd,

20. A cincea de sardonix, a șasea de sardiu, a șaptea de chrisolit, a opta de beril, a noa de topaz, a zecea de chrisopras, a unsprezecea de iacint, a doasprezecea de ametist.

21. Și cele doăsprezece porți *erau* doăsprezece mărgăritare; fie care dintre porți *era* dintr'un mărgăritar. Și strada cetății *era* de aur curat ca cristal luminos.

22. Și templu nu văzuî într'ēnsa, pentru că Domnul Dumnezeu Atotțitorul este templul ei, și Melușelul.

23. Și cetatea n'are trebuință de soare nici de lună, ca să o lumineze; fiind că mărirea lui Dumnezeu o luminează, și sfeșnicul ei *este* Melușelul.

24. Și vor umbla neamurile prin lumina ei, și împērați pământului aduc mărirea lor la dēnsa,

25. Și porțile ei nu sūnt nici de cum închise zioa, căcīnoapte nu va fi acolo.

26. Și vor aduce la dēnsa mărirea și cinstea neamurilor,

27. Și nu intră nici de cum într'ēnsa orî ce *este* spurcat și cine face uriciune și minciună,

afară numai cei scriși în cartea vieței Melușelului.

CAP. XXII.

Iliul și pomul vieței. Fericirea vecnică. Ioan este martorul credincios. Făgăduința și julecata lui Dumnezeu. Venirea lui Christos.

1. Și 'mi arătă un riu de apă de vieată curat ca un cristal, eșind din tronul lui Dumnezeu și al Melușelului.

2. In mijlocul stradei ei și al rîului de o parte și de alta lemn de vieată făcēnd doăsprezece rodurî, dānd pe fie care lună rodul lui, și frunzele lemnului sūnt spre tāmăduire a neamurilor.

3. Și orî ce blestem nu va mai fi. Și tronul lui Dumnezeu și al Melușelului va fi într'ēnsa, și slujitorii lui 'i vor sluji

4. Și vor vedea fața lui, și numele lui pe frunțile lor.

5. Și noapte nu va mai fi, și nu au trebuință de lumină de sfeșnic și de lumină de soare, pentru că Domnul Dumnezeu va lumina peste dēnși, și vor împērăți in veci vecilor.

6. Și 'mi zise: Aceste cuvinte sūnt credincioase și adevērate, și Domnul Dumnezeul spiritelor profeților trimise pe āngerul său să arate slujitorilor săi cele ce trebuie să se facă in curind.

7. Și iată viū curind. Fericit cine păstrează cuvintele profeții cărții aceștia.

8. Și eu sūnt Ioan care pri-

vesc și auz acestea; și când auzii și privii, căzuî să me închin înaintea picioarelor îngerului care 'mi arată acestea.

9. Și 'mî zice: Vezi să nu faci; sînt împreună slujitorul tîu și al fraților tîi profeți și al celor care păstrează cuvintele cărții aceștia; lui Dumnezeu închină te.

10. Și 'mi zice: Nu pecetlui cuvintele profeții cărții aceștia; căci timpul este aproape.

11. Cine face nedreptate, mai facă nedreptate, și mînjitul să să fie anchă mînjit, și dreptul dreptate să mai facă, și sântul să fie anchă sântit.

12. Iată viû curînd, și plata este cu mine, ca să dau fie căruia după cum este fapta lui.

13. Eu sînt Alfa și Omega, cel d'întîi și cel din urmă, începutul și sfîrșitul.

14. Fericiți care spală îmbrăcămintele lor, că să fie stăpînire lor peste lemnul vieții și prin porți să intre în cetate.

15. Afară câini și fermecători și desfrânați și omoritori și ido-

latri și orî cine face și iubește minciună!

16. Eu Iisus trimisei pe îngerul meu să vă mărturisiască acestea în fața bisericilor. Eu sînt rădăcina și neamul lui David, steaoa luminoasă cea de dimineață.

17. Și spiritul și mireasa zic: Vino! Și cine aude zică: Vino! și cine însetează să vie, și cine doarește să ıea apă de vieată în dar.

18. Eu mărturisesc orî cui ascultă cuvintele profeții cărții aceștia; dacă cineva va fi adăogăat la ele, Dumnezeu va adaoge asupra lui plăgile ce sînt scrise în cartea aceasta.

19. Și dacă cineva va fi înlăturat din cuvintele cărții profeții aceștia, Dnmnezeu va înlătura partea lui de la lemnul vieții și din cetatea sântă, din cele scrise în cartea aceasta.

20. Zice cel care mărturisește acestea: Așa, viû curînd. Amin, vino, Doame Iisuse!

21. Darul Domnului Iisus cu toți.

GREȘĂLI SCĂPATE DIN VEDERE LA TIPĂRIRE.

MATEIU

Pag.	vers.	rind de sus in jos.	Să se citiască	in loc de
15	20	3	in voi.	pentru voi.
17	25	2	Te laud	Mulțumesc ție.
18	7	3	Și daca ați fi știut n'ați fi osîndit	Și daca ați ști n'ați osîndit
39	23	6	credincioșia	credința
47	59	2	adecă tot	și tot

M A R C U

81	65		Și uni începură a 'l scuipa, și a i' a- coperi fața și a 'l pălmui și a 'i zice:	Și uni începură a 'l scuipa și a 'i zice:
84	44	1	că este mort	daca este mort.

L U C A

102	39	3	Acesta daca ar fi profet,	Acesta daca era profet,
102	39	4	ar cunoaște	cunoștea
107	25	4	păgubit?	vătămat?
110	21	3	Te laud	Mulțumesc

Pag.	vers.	rînd de sus în jos.	Să se citească	in loc de
126	3	2	zicînd:	zicînd:
139	35	14	34	35
142	52	1	Iar ei <i>închinându se lui</i>	Iar închinându se lui

I O A N

143	16	3	Dar peste Dar;	dar pentru dar;
144	19	2	lui	lui
148	34	4	nu	nn
161	44	9	și tată al mincinosului	și tată al minciunei
162	3	4	la dînsul	intr'ênsul
173	19	2	nu mă mai vede	nu mă va mai vedea
173	19	3	căci eu sînt viu, și voi veți fi vii.	căci eu vețuesc, și veți vețui.

FAPTELE APOSTOLILOR

194	7	3	neștiind ce	neștiian ce
198	29	1	La acest cuvînt	Pentru acest cuvînt
214	27	5	28. Și	Și
216	40	3	în Darul Domnului.	în mâna Domnului.
220	28	4	Căci și noi sîntem neam al acestuia	Căci și noi sîntem din neamul lui.
229	5	5	la Damasc	de la Damasc.
239	12	5	ajuns	ajuns

EPISTOLA CĂTRE ROMANI

254	25	2	stăruința	stăruiuța
-----	----	---	-----------	-----------

ÎNTEIA EPISTOLA CĂTRE CORINTENI

276	31	3	acesteia	acestea
-----	----	---	----------	---------

EPISTOLA CĂTRE GALATENI

Pag.	vers.	rînd de sus în jos.	Să se citească	în loc de
307	23	1	Auziau	Auziam

EPISTOLA CĂTRE EFESENI

317	21	2	sporește	va spori
-----	----	---	----------	----------

ADOA EPISTOLA CĂTRE TIMOTEIU

350	5	2	nu este încununat	nu este încoronat.
-----	---	---	-------------------	--------------------

ÎNȚEIA EPISTOLA A LUI PETRU

383	6	2	daca sê cuvine,	daca sê cuvine
-----	---	---	-----------------	----------------

APOCALIPSUL

416	1	3	capete	capte.
-----	---	---	--------	--------

VERIFICAT
2017

VERIFICAT
1987